ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1975 - Duminică 1 Septem. 1919

Cînd trupele se'ntorc

N'a fost numai eri cu nou altul aspectul orașului nostru, decorat de drapele tricolore, inundat de flori și răsunînd de imnuri și de urale. Ci, începînd cu ziua de eri, însăși vința orașului este alta, o reînnoire și o reîntregire se simte în toate, o intensitate mai mare a vieței sociale, o mai vie pulsare și mișcare peste tot.

Intoarcerei trupelor se datoresc toate aceste și revenirea lor a insemnat încetarea ori-cării stagnări, reluarea firului normal, uitarea neajunsurilor, reînviarea speranțelor mari.

N'a fost, fără îndoiala, numai lipsa celor cîteva mii de brațe, care pricinuise o totală întrerupere a relațiilor și a bunelor dispoziții; n'a fost numărul propriu zis, fizic, ci fenomenul avea un înțeles mai larg, o cauză mai adîncă. Era, că sufletul orașelor și satelor noastre trăia în acele zile departe; vibra în mijlocul celor plecați pe care-i însoțise cu simțirea, cu simpatiile, cu dragostea, cu dorul.

Acolo, în mijlocul celor plecați să înfăptuiască un mare ideal național, se găsia însăși inema țării și de aceia, viața socială era întreruptă nu numai prin scăderea mijloacelor de transport, nu numai prin lipsa zecilor de mii de ostași, ci prin participarea sufletească a tuturor la opera unică și grandioasă, peste Dunărea.

La aceasta, firește, se adaogă partea de suferință reală, fizică; lipsa de știri, teama de pericole; veștile vagi, zvonurile de cele de mai multe ori exagerate; calamitatea holerei survenită în vremea din urmă, în afară de atîtea primejdii, în chip obișnuit legate de o mare expediție militară. Toate acestea, reflectate în gîndurile atîtor părinți, frați, surori și copii—luau, se înțelege, proporții fantastice și măriau atmosfera de copleșire și de tristețe.

Dar iată-le trecute toate. Iată-le uitate!

Ostașii s'au întors îndărăt și priveliștea pe care am văzut-o eri aci —era acea a țării întregi. O entuziastă și unanimă serbătorire a fiilor țării; urale și aplauze, decorațiuni, tricoloare și flori cu petalele aprinse, dădeau frăgezime de culori acelor istoviți de trudă, dădeau tinerețe și avînt acelor pe care împrejurările îi încovoiase.

Un singur nor pată seninul zilei, gîndul unanimei păreri de rău,—gîndul care zbura către acele cîteva zeci, cari lipseau regimentului nostru, acele cîteva zeci cari nu se vor mai întoarce nici odată și la acei — mai mulți la număr—cari zac bolnavi, departe de căminul lor.

Acelor duși pe vecie—o lacrimă le-a dăruit mulțimea imensă; iar celorlalți,—urarea ca să revină cît mai curînd deplin înfiripați.

Iar de-asupra tuturor neajunsurilor, cari au însămnat ici-colo campania; deasupra inevitabilelor greșeli și abateri, să vină cît mai curînd îngăduința și iertarea, pentru că datori suntem să strigăm în ziua reîntoarcerei trupelor lor ca și în ziua plecării lor:

— Trăiască armata!

MICI POLEMICI

Care a fost arma favorită a unora dintre ofițeri pe cîmpul de operații?

— Cravașa. E arma care... arde fără fum.

*

Bogdan-Văcărești nu poate ierta că, după cererea d-lui Take Ionescu, a fost dat afară de la banchetul primăriei din București.

...Hapul cu banchetul nu l'a putut nici înghiți, nici mistui.

*

Multor soldați le-au crescut bărbi în timpul campaniei.

...Noroc de unii, că au avut ofițeri.... bărbieri, cari să le smulgă pînă și mustățile.

*

Așa palme se aplicau sărmanilor soldați, că le ieșiau dinții din gură.

Dentiștii pregătesc un mare congres internațional, pentru a părăsi cleștele.

*

Pînă la chestia malului drept al Mariței Bulgarii se'nțeleg ușor cu Turcii.

...Să nu se înnece înțelegerea ca țiganul: tocmai la mal.

*

O telegramă a adus știrea că doi mobilizați dezertînd, au călătorit de desubtul vagonului pînă la Paris.

Ce chin! Ar trebui ertați pentru astfeliu de martiriu.

Cît e de penibil să călătorești în vagon, dar încă sub vagon!...

*

N'a fost nimene la Bulgari să simtă, să miroase ce-i așteaptă? Degeaba; îi lipsește lui Ferdinand finețea... nasului.

*

„Mă felicit că m'am retras din partidul conservator-democrat" scrie d. I. B.... în „Mișcarea".

...Și noi felicităm partidul de această retragere.

NOTA ZILEI

De cruce...

Mîni fiind zi 'ntâiu și nefiind nici „ziua crucei" tocmai departe găsim senzațională propunerea... sanitară a ziarului „Dreptatea":

«Să se oprească pentru cîtva timp transportul crucii la «zintii», căci dacă nu e prudent să dăm acum mîna în semn de prietenie, cît de periculos este să se comunice microbii holerii tocmai prin contactul gurii, cînd se știe că holera atacă tocmai pe căile digestive.

Tot pentru binele public, nici judecătorii să nu se mai servesacă cîtva timp pînă ce trece holera, de felul d'a presta jurămîntul prin sărutatul crucei, care poate fi și el otrăvitor, ci să se mărginească la semnul creștinesc al crucei».

Cu alte cuvinte, directorul „Dreptății", un om care nu prea e dus la biserică și nu prea umblă cu crucea în sîn, ci mai curînd dintre acei cari dau cu barda în D-zeu, ar vrea să fie crezut pe cuvînt, iar nu cu jurămînt.

Apoi să nu-l înjuri de... cruce, că e dat dracului?...

EXTERNE

D. BRYAN LA... CIRC

New-Yorkul e sub stăpînirea ultimei senzațiuni,—iar întreaga presă europeană o supune la vii comentarii.

Se șoptea la început. Secretarul de Stat al Statelor-Unite, d. Bryan, s'a hotărît să debuteze într'un circ. Nu se credea, dar la urma faptul a fost confirmat de însuși secretarul de Stat. D. Bryan întrebat de prietini, a zis, că e nevoit a și mări resursele, de oare-ce cei 60,000 lei ce-i primește de la Stat anual, nu-i ajung pentru traiul ce duce,—și că va debuta la un spectacol, pentru a-și acoperi nevoile.

Tot nu se credea.

Dar nu trecu mult și se află că angajamentul s'a făcut cu direcția unui mare circ. D. Bryan primește 5000 lei pe seară, și debutează de două ori pe seară.

Se tot spera însă, că d. Bryan va renunța la această inovațiune. Dar speranța s'a zădărnicit, căci d. Bryan a și debutat.

In partea întaia al marelui Circ din Conaugt, au apărut niște vestiți acrobați, urmați apoi de un curajos îmblînzător de lei. După îmblînzător apăru Bryan, care vorbi spectatorilor de politica Statelor-Unite. Intrerupse cuvîntarea sa, pentru a face loc altor numere de Circ, și continuă discursul seu în partea a doua a spectacului.

Americanii s'au deprins repede cu această inovațiune. — După spectacol un tren expres duce pe Bryan la Washington, pentru rezolvirea afacerilor de Stat.

D.

ECOURI

Americănești. — Nu de mult, s'au construit la Reading în Pensilvania două mari rezervoare de apă, destinate alimentării orașului. Higiediștii au găsit necesar a se acoperi rezervoarele din cauza prafului abundent în acea regiune.

Dar cum aceste suprafețe cimentate prezintau un frumos spațiu, cîțiva oameni ingenioși au făcut din ele skating rink pentru vară și patinaj pentru timpul iernei.

Desigur, prin această întrebuințare, cimentul se va deteriora întru cîtva; însă cum patinajul dă beneficii, suprafețele de ciment vor putea fi ținute mereu în bună stare.

Ingeniozitatea americană n'are margini!

*

Domnișoara X..., care se laudă a fi poetă fără să fi produs ceva vre-odată, spunea într'o zi unui cunoscut al ei:

— Dă-mi, te rog, o rimă la *broboadă*.

— Imposibil domnișoară, căci tot ce aparține unui cap de femee n'are —zice-se — nici rimă, nici rațiune (ni rime ni raison; ceia ce exact s'ar traduce *n'are bun simț*, dar s'ar pierde partea spirituală).

*

Pentru anul 1922 se proiectează în Brazilia o expoziție mondială. Inițiativa a făcut-o guvernul statului Sao-Polo care a și însărcinat o comisie, compusă din ingineri să elaboreze planurile pentru această expoziție. Expoziția aceasta va avea loc în Sao Polo, cu prilejul aniversării centenarului de cînd Brazilia și-a cîștigat independența de sub domnia Por-

OAMENI ȘI LUCRURI

Bellum omnium...

Și acum?

Trăim o epocă de după războiu; vom trăi oa.e și o eră de pace?

Din potrivă; s'ar părea că generația ce va să vină după noi urmează a fi crescută într'o mentalitate mai războinică, pentru a fi pururi pregătită să facă față evenimentelor și relelor dispoziții ale vecinilor...

Dar în afară de spiritul și de elementul războinic propriu zis, nu este oare traiul omenesc o veșnică luptă, un războiu al tuturor în contra tuturor: „bellum omnium contra omnes"?

Ceea ce numim selecțiune în lupta pentru traiu, nu este oare perpetua încăierare între om și mediul înconjurător? Și atunci urmarea firească este—ca, pînă la fundamentala schimbare de împrejurare și care poate nu se va înfăptui nici odată—avem datoria de a nu propovădui dezarmarea în înțelesul social, dacă nu militar, al cuvîntului. Ca și în strofele poetului, împrejurările de toate zilele ne arată că:

.. O luptă-i viața; deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor.

Pe seama cui? Ești un nemernic:
Cînd n'ai un țel hotărîtor.

Tu ai pe-ai tăi! De n'ai pe nimeni,
Te lupți pe seama tuturor.

E tragedie 'nălțătoare,
Cînd, biruiți, oștenii mor,

Dar sunt eroi de epopee,
Cînd brațul li-i biruitor.

Comediant e cel ce plînge
Și-i un neom, că-i dezertor.

Ori-care ar fi sfîrșitul luptei,
Să stai luptînd, căci ești dator.

Trăesc acei ce vreau să lupte,
Iar cei fricoși se plîng și mor.

De-i vezi murind, să-i lași să moară,
Căci moartea e menirea lor.

. . . . . .

In aparență, o generație care și-a făcut datoria „pe cîmpul de onoare", asigură destinele obștești ale generației următoare. Dar, individual, omul nu scapă niciodată, în societate, de îndatorirea unică, supremă, de a duce lupta înainte, dacă ține să nu fi strivit de semeni — și dacă, bine înțeles, e înzestrat cu însușirile de a lupta și de a birui.

Rodion

Spre Brașov

II

In mijlocul pieței se află *Rathaus*-ul (casa sfatului — primăria) avînd și un turn înalt de 58 m. datînd din prima jumătate a secolului 15-lea, de aici ai o priveliște frumoasă asupra întregului oraș. Am observat în mai multe orașe din străinătate cum casa obștei se află clădită mai totdeauna în mijlocul pieței, obiceiu datînd din evul mediu, fiind acesta mijlocul cel mai practic de a se vesti poporului adunat într'o zi de tîrg hotărîrile și măsurile luate de înaltul magistrat, apoi etajul de jos ocupat numai de prăvălii. In apropiere pe *Honterushof* privirea ți-e atrasă de o biserică mare și înaltă, ridicată din blocuri de piatră de tot înegrite, de aceea numită și biserica cea neagră, datorit unui incendiu care o nimici lăsînd numai zidurile; ea e construită în stil gotic cam pe la sfîrșitul secolului al 14-lea, interiorul e susținut de coloane masive de piatră, fiind împărțită în trei părți; în partea stîngă în perete sub chor, se văd pietre mormîntale cu inscripțiuni și figuri în relief reprezintînd diferiți membri ai familiilor patriciene, îmbracați în haine caracteristice timpului, cu insigne potrivite demnității pe care au avut'o în viața lor, nelipsind tradiționala barbă lungă și bine îngrijită, o podoabă nedespărțită și respectată a înalților demnitari.

Vrednice de văzut sunt și insignele craiului *Mathias Corvin* cu corbul seu caracteristic. Ferestrele sunt zugrăvite, dosul altarului se află muzeul în care se păstrează multe odoare și alte antichități vrednice de amintit din timpul anterior reformei lui *Luter*; această biserică fiind acum a comunității evanghelice.

Sonor și impresionant resună glasul clopotului celui mare umplînd valea îngustă de ecoul armonios care se resfrînge ca de pe un părete ce-l formează vestita Timpa.

In apropiere pe partea stînga se află biserica gr. or. sf. Treime, înconjurată de prăvălii, o construcție frumușică cu un interior plăcut, iar în cimitirul de alături se odihnește un prinț Brancoveanu. Dacă dispui de timp vizitezi biserica catolică iar o construcție mare, frumoasă și veche cu un interior care îți atrage atențiunea cu cele 7 altare, orgă, ferestre zugrăvite etc. Luînd apoi drumul din stînga, te duce spre *Schützenhaus* (tir), la *Promenada* apoi prin pădure o iei spre *Timpa* numit și *Arpadshöhe*, un munte înalt de 957 m. ținta și primul loc de excursiune al turiștilor care vizitează Brașovul. Drumul e frumos și plăcut numai prin pădure, sui muntele în formă de spirală, la o distanță sunt bănci pentru odihnă. Sus pe vîrful muntelui se află un monument ridicat în 1896 în cinstea lui *Arpad*, un principe maghiar sub conducerea căruia în 896 acest popor asiatic a năvălit în Europa, deci și-au serbat mileneum. In vîrful unei coloane de piatră e așezat chipul cioplit în piatră a acestui rezboinic, cam de 2 ori mărimea naturală, îmbracat în zale, cu coif, dreapta sprijinindu-i-se de o spadă în formă de cruce nelipsind nici scutul apărător. Se zice că lucrarea ar fi costat 22000 florini, dar se vede că ea n'a fost încredințată unui patriot maghiar, căci piatra nu-i cam de calitate bună, nu va putea rezista mult timp puterei distructive a ploaei și a vîntului; această tînguire am auzit'o din gura unor localnici cu cari stătusem de vorbă.

Muntele e de formațiune calcaroasă, îsui într'o oră, drumul e comod, iar priveliștea de sus îți răsplătește oboseala suferită. Tot sus se află și o grotă artificială numită *Bethlen Grotte*, în care se a fă instalat și un restaurant; pe vremea vizitărei mele posesorul acelui local era un Sas bătrîn, foarte sgîrcit la vorbă și de loc comunicativ, la întrebările pe care le puneam primeam răspunsuri foarte scurte și cam silite, de și li vorbeam în limba maternă, se vede că dădusem peste un om așa numit *Brummbär* cum îl numește

Ostașilor noștri

Bine ați venit fii viteji ai Iașului! Să trăiți dragii noștri. Voi v'ați dus, noi am ramas, dar gîndul nostru a fost cu voi. Voi ați străbătut zarea Balcanilor și ați dus acelor ce se sbăteau între suliți, acelor ce se scăldau în sînge, ramura de maslin a păcei. Voi ați fost rîndunele rostitoare de sosirea primăverei, în acele locuri unde gerul durerei amorțise toate simțirile omenești. Și pe voi v'a atins pe neașteptate furtuna întîmplărilor rele; dar ați eșit din vultoarea lor mai tari și mai viteji de cît înainte. V'ați zis cu toții adese ori în visurile voastre de ostași: Războiul! Războiul ie sublim; căci sublim ie ca să mori pentru țară; sublim e să știi că murind pe cîmpul de războiu ai lăsat în urma ta ogorul țărei mărit, cinstea ei infiptă în rostul vremilor prin oțelul baionetei fiilor ei.

Ați făcut cel mai greu războiu, căci bubuitul tunurilor, trăsnetul șrapnelelor, valurile de sînge nu au acoperit mizeriile nedespărțite de orice război: boala, foamea, truda și toate celelalte. Soarta a vrut pare-că să ne pregătească prin această epocă de războiu și să ne scoată din toate încercările dureroase oțeliți pentru timpurile ce vin.

Pentru acei ce au murit departe de căminul lor, de lacrimile părinților, copiilor și soțiilor lor, înveliți numai în cutele steagului țării, nu numai să păstrăm o veșnică și duioasă amintire, ci gîndul să se îndrepte către acei ce au rămas în urmă spre a le ocroti viața, împlinindu-ne astfel o sfîntă datorie! — Să nu uităm că dacă ei nu au lăsat în urma lor calea sîngelui, au lăsat o dungă luminoasă de prevederi, care ne va străbate mintea și priceperea și va asigura astfel adevăratele izbînzi a neamului nostru în viitor.

Vă spunem deci încă odată, bine ați venit. Focul cu care ați plecat, fulgerătorul vostru avînt au speriat pe dușmanii liniștei europene și au cetluit încheeturile păcei.

Recunoștință vouă care ați dus atît de sus numele țării; voi care de la soldat pînă la general ne-ați făcut să ne simțim cu toții mîndri de a fi Romîni; căci ați spart cu fiorii vitejiei voastre norul de hulă și ocară iezit de dușmani pe cerul țărei noastre.

Vouă să vă fie dată cinstea de a sfarma lanțul de robie, care încinge cu atîta urgie milioane de suflete de Romîni.

ALEXANDRU și RIRIA XENOPOL.

germanul pe omul morocănos și ursuz.

Văzînd și eu aceasta eșii pe strada de dinaintea grotei, apărată de o balustradă de piatră construită pe marginea pârâului stîncos și priveam cum la poalele muntelui se întinde orașul cu străzile intortotochiate, cu bisericile și turnurile îngrijite, cu șirul munților ca niște valuri uriașe printre cari văi de o frumusețe răpitoare. Inaintea ochilor se desfășoară țara *Bîrsei* vechea *Terra Borza*, odată pustie și lipsită de brațe dar grație activității *Cavalerilor Teutoni* chemați de către *Andrei II* regele Ungariei (1205—1235), acei pionieri ai civilizației și muncei neobosite cari prefăcură pustietatea și terenurile mlăștinoase într'o regiune încîntătoare, roditoare și bine cuvîntată, ridicînd valuri și cetăți puternice a căror urme se văd și azi (și în Moldova cetatea Neamțului) ca scut și apărare în contra năvălirilor hordelor barbare care pe aici își croiau drumul lor sîngeros cotropind și necruțînd nimic în calea lor, sămănînd numai jale și pustiu.

Iassiensis.

Litere-Sfinte Ite

Frică de moarte ? — Publicăm aci scrisoarea pe caro d. profesor Thiron o trimite colaboratorului nostru C. B. Ghiulea, după cetirea schiței d-sale literare „Ex-Voto" din „Opinia" de alaltăseară. Facem toate rezervele necesare asupra unor expresii întrebuințate de autorul scrisoarei de mai jos :

„Cetesc în ziarul „Opinia" de la 30 c, în articolul „Ex-Voto", că *moartea îngrozește.*

Vei ști că, pentru *liberii-cugetători, sinceri, convinși, serioși și decși ;*—moartea nu numai că nu îngrozește absolut de loc și nu produce nici o frică, dar e considerată ca un fenomen absolut natural și normal, perpetuu și comun pentru toți și toate.

Numai imbecilii religioși confesionali creștini, mozaici etc, etc., au frica morții din cauza stupidităților din Biblie și Evanghelie... ca : iad, draci, martirizări și alte ticăloșii de felul acesta — impuse de cler—spre a micșora demnitatea și curajul omenesc și a rămînea o slugă plecată și platnică clerului diverselor religii.

Salutări deosebite

Dr. Thiron

*

„Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru, reapare în urma împrejurărilor care-i forțase suspendarea în apariție, Duminică 1 Septembrie.

*

— A apărut de sept tipar și se află de vînzare la toate librăriile din țară.

Gramatica limbei Romîne pentru cl. III primară urbană de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.

Gramatica limbei romîne pentru clasa IV primară urbană de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.

Gramatica limbei Romîne pentru divizia III rurală de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.—Editura librăriei Steinberg din București.

*

La adunarea generală a societății culturale „Dante Alighieri" din Milano, d-na Docceli a comunicat asistenților că un personaj — care dorește să rămîie necunoscut—a donat societății un fond de 3 milioane, pentru a clădi școli italiene.

*

După o lungă tăcere, poetul G. Coșbuc publică în numărul de azi al „Flacărei" un frumos poem „Groparul".

*

STRUNA ZILEI

ALE TALE DINTR'ALE TALE

Bulgarii au afișat necontenit principiul de a se respecta dreptul celui mai tare.

Un ziar

Azi măsura e aceeași
Cînd li se aplică **lor**
„...Toujours est la meilleure
La raison du plus fort..."

Publicație de vînzare

Se aduce la cunoștința generală că în ziua *de 2 Septembrie 1913 orele 10 a. m.*. se va vinde prin licitație publică la fața locului la moșia și fabrica Cornești jud. Iași averea d lui Iancu Faerștein *depusă goj Băncii Iașilor* și compusă din :

1) Intregul produs fabricat de Fabrica de spirt din Cornești aflător în localul fabricei și în magazii la I. Faerștein din Iași str. C. A. Rosetti No. 13 care constă în aproximativ 325.958 litri spirt precum și materialele ce sunt în fabrică.

2) Intreaga instalație a fabricei de spirt din Cornești compusă din mașinării, aparate, unelte, etc. care sunt considerate ca lucruri mobile.

3) Intreaga recoltă proprietatea lui I. Faerștein și Leon Juster de pe moșia Cornești și care constă din aproximativ 8 vagoane grîu de toamnă netreerat, 4 girezi și 4 vagoane grîu treerat pe lanul Surda ; 2 vagoane grîu de toamnă netreerat, una giradă pe locul numit Podul Țigănimei, într'un cuvînt toate recoltele de grîu, orz, ovăz, porum, iarbă de pe lanurile Recea, Coasta-Velniței, Bulioara si Boboc, așa după cum sunt specificate în Ordonanța No. 3816 din 1913 Dosarul 1002 din 1913.

De asemenea se publică spre cunoștința generală că în ziua de 4 Septembrie 1913 orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică la moșia Cornești jud. Iași toate uneltele de agricultură, întreaga gospodărie, vitele și animalele de muncă proprietatea d-lor I. Faerștein și Leon Juster și anume : 620 oi țigăi, 154 oi lăi, 100 capre, 50 boi jugari, 4 birouri, 25 harabale de transport, 4 cotiugare, 16 pluguri cu 2 fiere, 10 pluguri cu un fier, 12 pluguri mici, 4 pluguri americane, 4 boroane flexibile, cu fiere, 10 pluguri, 18 boroane de fier, 9 boroane de lemn cu dinți de fier, 13 rariște de lemn precum și mașini de samanat în rînduri, mașini de samanat împroșcători, moriște și altele după cum sunt specificate în ordonanța No. 3816 din 1913 Dosarul 1002 din 1913.

D-nii concurenți ce voesc a cumpăra asemenea avere se vor prezenta în zilele sus aratate la moșia și fabrica Cornești jud. Iași, unde în asistența d-lui notar respectiv urmează a se face licitațiunea și adjudecațiunea asupra aceluia din concurenți care ar oferi un preț mai avantajos,

Vînzarea se va face cu bani gata și în conformitate cu art. 442, 443 și 444 Proc. Civ.

INFORMAȚII

Putem anunța, că comunicatul din „Conservatorul", a fost rezultatul unei desbateri ce a avut loc în consiliul de miniștri de Sîmbăta trecută.

Aflăm prin o fericită indiscreție că viteazul nostru general Musteață a primit de ziua lui multe telegrame entuziaste de la comandanții și ofițerii care au avut cinstea de a fi conduși de el până la porțile Sofiei.

Mai multe domnișoare din Iași ne comunică că au trimis de asemenea generalului Musteață următoarea telegramă :

„Să ne trăiască mulți, mulți ani, marele nostru general și după cum a străbătut Balcanii, să străbată tot el cel dintăi Carpații, pentru a înfige pe vecie tricolorul românesc pe pămîntul nostru stăpînit de străini.

D. Al. A. Badareu, ministrul de lucrări publice și ad-interim la interne, soseste mîine dimineață în localitate.

Eri a sosit în Huși batalionul reg. 25 infanterie. Cantonat pentru paza sanitară timp de 5 zile sub poalele pădurii Dobrinei, eri la oarele 4 jum. p. m. și-a făcut intrarea în oraș. La bariera orașului le-a urat bună venire prefectul județului, d. Anibal Teleman.

In fața grădinei primăriei le-a vorbit d. dr. I. Munteanu, fost prefect și primar. Iar la Episcopie P. S. Episcopul Nicodim Munteanu le-a urat bună venire, arătînd în simțitoare cuvinte marea faptă patriotică, ce-a săvîrșit armata romînă. Aceleași binecuvîntări, pe care biserica le-a dat oștirei romîne la plecare, le dă și azi la sosire, după succesele capatate pe cîmpiile Bulgariei.

A răspuns d, maior Ionescu, care a scos în evidență că încă nu e vreme de a se răfui neînțelegerile dintre popoare numai pe cale de conferințe și că tot oștirea e aceia care cîntărește în mersul războaelor și diferendelor dintre națiuni. „Am plecat voioși cu toții la războiu, am străbătut în inima Balcanilor și prin prezența noastră acolo am smuls pacea, ce Europa nu o putea capata."

Tot orașul a fost ieșit întru întîmpinarea bravilor ostași, care au fost printre cele dintăi linii în jos de Orhania și dintr'un batalion ca cel din Huși s'au înregistrat 11 cazuri mortale : tifos, holera și oboseli ; iar peste 100 sînt bolnavi în spitalele militare, așa că din 1100 soldați s'au întors în Huși teferi și sănătoși 980 soldați.

Urale nesfîrșite erau pe tot drumul oștirei cît a ocolit orașul. Cu armata s'a întors viața și veselia în tot orașul și județul.

D. dr. Grosi, a făcut azi autopsia cadavrului lucrătorului Simionescu, omorît cu o lovitură de hîrleț, de către un tovarăș al său de lucru, de la conducta de apă din Timișești.

D. dr. Grigoriu, medic șef al județului, a inspectat eri punctul de observație, lazaretul și spitalul din Ungheni, rămînînd mulțumit de cele constatate.

D. dr. Grigoriu a luat însă cîte-va noi dispozițiuni, spre a asigura o stare ceva mai bună salubră, cu privire la sat.

In oraș s'a început a se resimți o lipsă de zahar. Cauza se explică prin aceea, că unele fabrici au trebuit să-și întrerupă activitatea pe tot timpul cît a durat mobilizarea.

Deschiderea noului an judiciar se va face în localitate, Luni 2 Septembrie, la orele 12 a. m., în sala Curței de Apel secția I-a.

D. dr. Bacaloglu, profesor universitar, pleacă în străinătate, pe timp de o lună, pentru a vizita mai multe instituțiuni de știință.

D. dr. Bacaloglu se va întoarce în Iași la 1 Octombrie.

D. dr. Grigoriu medic șef al județului, a fost informat de un caz suspect, constatat în comuna Țiganași.

Bolnavul, de și se pare că nu are holeră, a fost totuși izolat, iar dejecțiunile date spre analiză.

Suntem rugați a întreba pe cei în drept din ce pricină se vinde în localitate pînea cu 30 bani chilogramul, cînd, prețul făinei este scăzut și ar permite a se vinde pînea cu 25 bani chilogramul.

D. C. Irimescu distinsul prefect de Constanța a sosit în localitate.

De Sîmbătă pînă astăzi au fost desinfectate, în gara Iași, sub directa privighere a d-lui șef de stație Armășescu, două sute de vagoane care au sosit în localitate cu trupele din garnizoana locală.

Astăzi s'a procedat cu desinfectarea salelor de așteptare și a peronului.

Direcția căilor ferate a dat ordin ca să se angajeze femei sau barbați de urgență, care să voiajeze în fiecare tren cîte unul avînd însărcinarea de a curăți în timpul călătoriei chiar și a ținea în perfectă curățenie trenurile cu persoane.

D. inginer Richard Nițescu, inspectorul circumscripției a VI-a de mișcare a plecat azi dimineață în inspecție.

D. dr. I. Glückman se întoarce mîine Duminică 1 Septembrie de pe cîmpul de operație.

D. Gh. Lascar a plecat aseară din Iași.

Serviciul sanitar local a făcut astăzi toate desinfectările locale cu etuva, la locuințele bolnavilor contagioși și care întîrziase din cauza îmbolnăvirii mecanicului.

Ziarul *La Politique* de astăzi în articolul de fond relevă importanța și eficacitateea măsurilor sanitare luate pentru combaterea holerei sub impulsiunea d-lui ministru Al. A. Badareu.

Un caz mortal de scarlatină s'a înregistrat la paviliomul de izolare al spitalului Sf. Spiridon.

S'a făcut cunoscut revizoratului școlar că în contra dispoziției ministeriale școala de sericicultură a d-nei Mironeanu continuă a funcționa.

Duminică 1 Septembrie ora 8 jum. seara va avea loc în grădina publică din Podul-Iloaei o serbare dată de către mai mulți tineri din localitate, elevi de liceu, în scopul a se aduna un fond, care să servească pentru ridicarea unui monument în localitate în amintirea celor morți pentru patrie în campania 1913, originari din plasa Podul Iloaei.

Programul serbării este foarte variat și interesant.

Cu începere de mîine, vor pleca din gara Iași, în serii în trei zile, 1480 de soldați desconcentrați. din batalionul IV de vînători și cărora urmează a li se pune la dispoziție de șeful gării Iași, vagoane care să complecteze trenurile personale.

Societatea protecției animalelor a intervenit la direcția c. f. locală rugînd-o să ia măsurile cuvenite de a se drege șoseaua ce duce la magazia de cereale ajunsă o băltoagă de noroiu, de oare-ce, căruțele care intră să descarce sacii cu cereale se împotmolesc și conducătorii lor doboară 'n bătăi pe bieții cai, care intrați în noroi pînă la glezne, nu mai au putință să se urnească din loc.

Din Viena ni se anunță că d-rul M. Gaster care se află acolo pleacă înspre București.

Astă noapte va avea loc o agapă intimă a unui grup de ofițeri activi și rezerviști din localitate.

Eri au avut loc în, *Unghenii-Ruși* hramul bisericei *Sf, Alexandru.*

Răspunsurile au fost date de *corul Bisericei Buna-Vestire* sub conducerea maestrului de Muzică, Cristescu.

Din Turtucaia s'au expediat în ziua de 29 August următoarele două telegrame :

C. Dissescu, Ministru
București

Din cel mai romînesc centru al noului teritoriu anexat, operă la care ați contribuit, comisiunea pentru organizarea școlilor necesare începînd constătările orealabile înfăptuirii lor salută respectuos pe ministrul care a avizat la creiarea ei.

Otescu, Clinciu, Marin Stroescu, V. Stroescu.

D-lui Gheorghe Lascăr,
Iași

In momentul istoric pentru școlile romînești din noul teritoriu anexat, Comisiunea, care ți-e legată sufletește, înfăptuește opera, regretînd lipsa președintelui iubit.

Otescu, Clinciu, Stroescu M. Stroescu V. Voinescu.

Biblioteca centrală a universității se va redeschide la I Octombrie.

Ministerul agriculturii și domeniilor, a aprobat amenajamentul pădurei Urechești-Coțofănești, din jud. Putna, proprietatea eforiei sf. Spiridon, din localitate.

Toate detașările, din învățămîntul urban și rural, încetează pe ziua de 1 Octombre.

Locurile vacante pentru aspiranții la clasa I dela școala normală de băeți „Vasile Lupu" din Iași, sunt : 60 burse și 10 solve, iar nu 30 burse cum din eroare s'a publicat în „Monitorul Oficial" No. 93.

Se mai aduce la cunoștința tuturor elevilor normaliști solvenți că tot la această școală mai sunt vacante 40 burse pentru clasa II—V inclusiv.

Examenele vor începe la 1 Octombrie iar cererile de înscriere se vor adresa direcțiunii școalei până la 25 Septembrie a. c.

Concursul pentru admiterea în școala de notari, care trebuia să aibă loc la 18 Septembrie a. c., a fost amînat pentru 1 Octombre, din cauza epidemiei de holeră.

Locuitorul Gh. Simion din Lungani, care a fost victima unei odioase agresiuni, a încetat din viață în spitalul din Tîrgu-Frumos.

Necunoscuți au pus foc la două girezi de grîu, proprietatea d-lui I. Moțochi, arendașul moșiei Epureni. Pagubele sînt de peste 12,000 lei.

Se fac cercetări.

Deși epidemia de holeră nu s'a stins în Austro-Ungaria, Ministerul de interne a admis importul untului proaspăt și al untului topit. Deaseminea s'a ridicat prohibirea exportului de animale, de materii brute de la animale și de produse alimentare de origină animală, pentru orice destinație.

D. căpitan gr. Veisa se află la Craiova, într'o anchetă.

Cu începere de astăzi 31 August se redeschide bine reputatul **Restaurant și varieteu „Tanasachi"** din strada Cuza-Vodă (Golia) 42, unde se găsește în permanență mîncări reci și calde, băuturi străine și indigene și muzică aleasă.

Serviciul de întreținere a c. f., de sub conducerea d-lui inginer inspector T. Burghelea, urmează a se muta în curînd din gara Iași, unde are un local impropiu, în casele d-lui A. D. Xenopol, din strada Vasile Conta, care au fost închiriate în acest scop de ministerul de lucrări publice.

Judiciare.—Marți 3 Septembrie a. c. se va judeca la Curtea de Apel s. II, procesul dintre I. Igiroșanu cu Adela Cogălniceanu pentru reziliarea unui contract de vînzare.

— In ziua de 17 Septembrie a. c. se va judeca la curtea de apel s. 2, procesul privitor pe Herșcu Marcu pentru faptul de bancrută frauduloasă.

— La curtea de apel s. 2 în ziua de 27 Sept. a. c. se va judeca procesul dintre Pulcheria de Meltercampf, cu Gh. M. Prilogeanu și Froim Fischer, pentru anularea contractelor de arendă a moșiilor Mitoc Gătcăuți.

Contesa și șoferul, este piesa principală al noului program cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care se reprezintă astă-seară Sîmbătă 36 August.

Contesa și șoferul, extraordinară dramă sportivă în 3 părți. Una din cele mai reușite desfășurări în care se disting cei mai buni artiști ai scenelor pariziane.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară :

Invizibilul, piesă humoristică, excelent înscenată.

Apararea coastelor americane, interesante vederi după natură.

Cea mai recentă apariție din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele și telegramele însuflețite din lumea întreagă, etc.

Mîne Duminică matineu la circul Sidoli (ora 4) și seara la 9 ore mare reprezentație în „Grădina Traian." Program nou duminical :

Succesul unei drame—Templele indiene. —Carabina morței, roman contimporan în 3 acte. Rolurile sunt interpretate de cei mai valoroși artiști ai scenelor străine.—Willy doarme, scene foarte humoristice.—etc.

Societatea Creditului Fonciar Urban din Iași

Imobilele din Iași ce sunt de inchiriat de la 26 Octomarie 1913 și pentru care se va ține licitație la sediul Societății din Iași, strada Lăpușneanu No. 37, în ziua de 16 | 29 Septembrie 1913, prin oferte inchise.

NUMELE IMOBILELOR	Strada și No. Casei	Felul încăperilor și numele actualului chiriaș
R. Teitler	Zugravilor 19	mai multe apartamente
Gh Stroian	Spinzi 8	mai mullte apartamente
Anast. Ștefanov	Eminescu 18	3 odăi ocupate de d. Gutman Veis
Th. Pantazi	Cogălniceanu 12	2 odăi și o bucătărie ocupate de d-na Zoe Stefăniu
A. și N. Popescu	Sărărie 106	1 dugheană cu pivnița ei și 2 odăi ocupate de d. A. Lupovici
Ghenovici și Berea	Păcurari 1—3	locuința ocupată de Serviciul Sanitar
N. Akerman	Stihi 6	2 odăi și bucătărie ocupate de d. Zisu Cahana
H. Edelștein	De Jos 17	întreg imobilul
E. Popovici	Socola 199	întreg imobilul
B. Rosenștein	Hagi Lupu 6	întreg imobilul ocupat de B. Rosenștein și H. Babat
A. Catenberg	C. Negri 84	magazinul ocupat de Frații Aschenasy
N. Gircineanu	Primăriei 12	2 odăi deschiriate jos și etagiul de sus întreg
P. sin H. Leib	Stihi 13	1 odaie și bucătărie ocupate de d. M. Caufman
Căp. Cantuniari	C. Negri 6—8	mai multe apartamente
Gh Ureche	An. Panu 24	etajul de sus ocupat de d I. Bergher ; jos 2 odăi și bucătărie ocupate de dl. A. Pineles
I. Zamft	Pomir 9	3 odăi și bucătărie ocupate de d. Z. Margulies
L. M. Șoaier	Mitropolei 16	„Baia Diana"
Dim. Anghel	An. Panu 77	localul de crîșmă cu 3 odăi, pivniță, plus 2 odăi pentru locuință ocupate de d. N. Nedelcu
S. Balan	Pantelimon 20	întreg imobilul ocupat de d. Froim Balan.
Frații Cahana	Aron Vodă 8	3 odăi și bucătărie ocupate de d. Strul Cahana
E. Ghiorghiu	Socola 96	întreg imobilul ocupat de d. M. Ianovici (crîșma)
L.Ițicovici	Aron Vodă 26	1 odae ocupată de d-na E. Weisman.
A. Marcovici	El. Doamna 51	apartamentele ocupate de d-nii R. Goldștein și S. Moșcovici.
Dr. Finkelstein	Pomir 6	2 odăi bucătărie și camară pentru lemne ocupate de M. Burștin.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	3 odăi, bucătărie, camară pentru lemne și subsol ocupate de D. Savul.
Aron Marcovici	El. Doamna 51	mai multe locuințe ; localul de bae.
I. și H. Ușer	Zugravilor 6	2 odăi și bucătărie ocupate de Herșcu Iițic.

DIRECȚIUNEA

INSTITUTUL de DOMNIȘOARE

Champalbert-Herovanu

IAȘI.—Bărboi 19

Curs primar cu programa statului. Curs liber cu program propriu. Se predă în deosebi de limba romînă și limbile franceză și germană, piano, lucru manual desemn, pictură, canto și gimnastică.

Inscrierile încep la 20 August, iar cursurile dela 10 Septembrie.

Prospecte la cerere.

■ † **Petru Răşcanu.**—O veste adînc întristătoare pentru lumea intelectuală a Iaşului, moartea subită a profesorului universitar Petru Rîşcanu, decanul facultăţii de litere din Iaşi, fost inspector general al învăţămîntului.

Trista veste despre această moarte subită a sosit familiei din Piatra Neamţ, astăzi după amiazi.

Defunctul se bucura de o înaltă stimă în rîndurile colegilor săi şi era una din podoabele universităţii. La ultima alegere de rectorat numeroşi profesori i-au susţinut candidatura, în contra voinţei regretatului profesor, care se simţea prea obosit pentru această demnitate.

Remarcabile între numeroasele lucrări ale defunctului sunt: cursul complet de istorie universală, un istoric al învăţămîntului secundar în Romînia, scris cu ocazia serbării celor 50 de ani de existenţă a Academiei Mihailene din Iaşi, unde a funcţionat ca profesor în tinereţe; un studiu asupra vieţei lui Cuza-Vodă, etc., etc.

In afară de catedra de istorie medie la Universitate, defunctul Răşcanu ocupa şi o catedră de istorie la Institutul Sacre-Coeur unde era şi director de studii.

D-na Georgetta Dr. Veisa, fiica defunctului a plecat la Piatra-N., pentru a îngriji readucerea în Iaşi a decedatului.

Petre Rişcanu era ginerele cunoscutului filantrop Const. Langa şi tatăl d-lui Langa-Rişcanu, secretar de legaţie.

■ Soldaţii din Compania I-a a Reg. 13 cari urmau să fie demobilizaţi s'au prezentat astăzi în corpore d-lui colonel Anastasiade plîngîndu-se contra căpitanului Ionescu cari li cere cîte 3 lei de persoană pentru curăţitul haineler.

La Farmacia D. Herzenberg *se află loc vacant pentru* Elev *sau* Elevă.

Succesul operaţiunilor militare

— Din interviewul d-lui General Averescu —

Bucureşti. — *Epoca* urmează cu publicarea interviewului obţinut de la d. general Averescu.

Vorbind de invazia holerei, d. general Averescu a zis că în bună parte autorităţile sanitare şi-au făcut datoria.

Cu privire la operaţiunile militare, d. general Averescu a zis că ele au trebuit să se facă repede şi cu surprindere, căci numai astfel s'a asigurat succesul.

Operaţiunile vor deveni cunoscute, cu siguranţă, printr'o relaţiune oficială, obiectivă, şi nu vor fi ascunse nici defectele, pentru a se putea trage cuvenita experienţă pe viitor.

D. General Averescu a adăugat că are convingerea că masa ofiţerilor şi-a făcut datoria cu devotrment şi abnegare.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

CONFLICTUL CHINO-JAPONEZ

— China gata să dea satisfacţii.— Cererile Japoniei —

Tokio.—Reprezentantul Chinei a declarat reprezentantului japonez că guvernul chinez este gata a da satisfacţie cererilor japoneze.

Dacă China relevă necesitatea de a accepta rezultatul formal, guvernul japonez avînd intenţiunea a lua măsuri energice, feldmareşalul Yamagata crede că deocamdată este prea matur a trimite trupe în China.

*

Peking.—Japonia cere dela China următoarele: Pedepsirea vinovaţilor, despăgubiri pentru cei vatamaţi, scuze la Tokio, scuze din partea lui Sangsim făcute consulului japonez Nanking, defilarea trupelor pe dinaintea consulatului.

Cu toată moderoţia acestor cereri, este îndoială dacă Sangsim le va satisface.

Holera în străinătate

Viena.—O damă, sosită la Marienbad din Gracanica (Bosnia) şi care se îmbolnăvise încă înainte de a pleca din Gracanica, a fost recunoscută ca fiind atinsă de holeră. Bolnava a fost izolată, şi s'au luat măsuri.

*

Lemberg.—Un nou deces de holeră s'a constatat la Oporsec.

*

Buda-Pesta. — Patru noi cazuri suspecte de holeră au fost constatate aici; s'a mai constatat cîte unul la Ajpeste şi Ajvidiec; trei cazuri şi un deces la Szokolor, în comitatul Krassoszoerency.

*

Sofia.—Holera care bîntuia în regiunile foaste ocupate de trupele romîneşti, descreşte progresiv. Cazuri noi sunt rare.

Principele Albaniei

Viena. — In cercurile bine informate se afirmă, că Principele de Vied, nepotul reginei Elisabeta, va fi numit domnitor al Albaniei.

Dispariţia unor insule

Sanfrancisco.—Căpitanul vaporului „Sanoma" venit din Sidney, comunică faptul că insulele Falcon şi Hoffe, din insulele Tonga, ar fi dispărut, desigur în urma unor zguduituri vulcanice.

Mai multe sute de indigeni şi cîţi-va albi ar fi pierit.

Atitudinea Turciei

— Declaraţiile unui membru din guvern —

Constantinopol.—Un membru dirigent al cabinetului a declarat într'un interview relativ la chestiunea Traciei apusene, că, „ori-cît de simţitoare ar fi strigătele de jale care vin din această provincie, noi nu voim să creem o chestiune nouă şi să luăm această provincie, şi să luăm curagiul acelei populaţiuni pe calea pe care a intrat. Vom trata serios această chestiune, în timpul negocierilor pentru pace şi vom cere cu tărie graniţi serioase, pentru salvgardarea vieţei şi onoarei Musulmanilor".

Italia nu ocupă insula Rhodos

Roma.—Agenţia Stefani publică: „Agenţia Otomană publică o depeşă dată din Roma, care pretinde că se pregătesc în Italia meetinguri populare, tinzînd a se cere anexarea insulei Rhodos. Această ştire e lipsită de temei. Italia ţine cu tărie la principiul că nici o mare putere să nu tragă foloase teritoriale din criza orientală actuală".

Accident mortal

Berlin.—Aviatorul francez Lorenz a căzut mortal, la aerodromul Bork.

O nouă notă a Greciei

Athena. — Se afirmă că guvernul, neprimind nici un răspuns al Puterilor în chestia Dedeagaci, a pregătit o nouă notă ce va fi transmisă azi.

Serviciul Telefonic

Intrunirea consiliului sanitar superior

Bucureşti. — Consiliul sanitar superior s'a întrunit aseară, sub prrşedinţia d-lui dr. Minovici.

Consiliul a luat cunoştinţă de mersul holerei şi de măsurile luate pentru combaterea flagelului.

Consiliul a acordat d-lui farmacist Murgescu dreptul de a-şi vinde farmacia din Isaccea.

Consiliul a mai votat o adresă de mulţumire comisiunei sanitare idiene, pentru concursul, dat pe cîmpul de operaţii.

Examen de absolvire

Bucureşti. — Examenul ce absolvire a şcoalei superioare de războiu va începe la 20 Septembrie.

D. Ministru Badareu în Capitală

Bucureşti. — D. Al. A. Badareu, ministru de lucrări publice şi ad-interim la interne, a sosit azi dimineaţă în Capitală.

La ora 11 a plecat la Sinaia, unde va participa la Consiliul de miniştri, ce va avea loc azi, la vila d-lui Maiorescu.

Deschiderea noului an judiciar

Bucureşti. — Solemnitatea deschiderei noului an judiciar, va avea loc de astă dată, Luni, în 2 Septembrie, în conformitate cu legea de organizare judecătorească, care permite ca solemnitatea să aibă loc a doua zi, dacă 1 Septembrie cade într'o zi de sărbătoare.

Apa de Dunăre

Bucureşti.—Examenul bacteriologic al apei de Dunăre, a constatat că apa nu conţine vibrionii holerei.

Diurnele medicilor de plasă

— O nouă scornitură al ziarului „Viitorul" —

Bucureşti.— Cetim în ziarul "Pressa":

— „Că ziarul „Viitorul" e just informat, nu ne-am îndoit nici-o dată. Si cînd n'are ce scrie, inventează astfel pe ziua de astăzi inventează o nouă scornitură, afirmînd că medicilor de plasă, nu li se acordă diurne, în caz de deplasare.

Este o afirmare de rea credinţă, căci medicii de plasă, primesc în caz de deplasare, o diurnă de 15 lei pe zi.

Congresul liberal

Bucureşti.— Congresul liberal va fi convocat probabil pentru 22 Septembrie.

Legaţia din Sofia

Bucureşti.— D. Gurănescu, prim secretar al legaţiunei romîne din Sofia, a plecat la postul seu şi va gera legaţiunea pînă la sosirea titularului.

Reapariţia Noei Reviste Romîne

Bucureşti.— Noua Revistă Romînă, care îşi suspendase apariţia din cauza ultimelor evenimente, reapare Duminică 1 Septembrie, cuprinzînd răspunsurile la o anchetă politică internaţională.

Concediul d-lui general Averescu

Bucureşti.— D. general Averescu, şeful statului major, obţinînd un concediu de 2 luni, de zile, pleacă la începutul lunei viitoare la Băile de la Kissingen.

La congresul de salvare

Viena.—La recepţia ce a urmat congresul de salvare, Arhiducele Leopold Salvator, a exprimat faţă de reprezentantul României marea sa admiraţie pentru înţelepciunea Regelui României.

Succesorul Principelui Furstenberg

Viena.— Ziarul „Neue Freie Presse" anunţă, că în locul Principelui Furstenberg, va fi numit Contele Ugron ca Ministru al Austro-Ungariei la Bucureşti.

Principele Furstenberg e permutat la Roma.

Tratativele turco-bulgare

Constantinopol.— Delegaţii bulgari neprimind încă instrucţiunile necesare, consfătuirea ce urma să aibă loc eri, a fost amînată pentru azi.

Tratative turco-greceşti

Atena.—După informaţiuni din isvor bun, tratativele de pace dintre Grecia şi Turcia se află pe cale bună.

Cercurile oficiale turceşti declară lămurit că propunerile greceşti sînt în genere acceptabile şi vor servi de bază tratatului greco-turc.

Marele vizir a asigurat pe reprezentantul Greciei că tratatul se va iscăli peste cîteva zile.

Guvernul grec, văzînd că Puterile nu răspund asupra chestiunii Dedeagaciului, va adresa o nouă notă, probabil azi, cerînd un răspuns categoric.

Un mare imprumut al României

Budapesta.— Ziarul Az-Est, crede a şti, că România tratează un imprumut de 800 milioane, necesar pentru organizarea noilor teritorii.

Imprumutul s'ar face cu trei mari grupuri financiare, din Germania, Belgia şi Franţa, şi s'ar efectua în rate anuale de cîte 160 milioane.

Ziarul adaugă, că tratativele continuă, însă ministerul de finanţe al României crede că ar fi suficient un imprumut de 450 milioane, căci restul ar putea fi acoperit printr'un imprumut intern.

Principii moştenitori în străinătate

Sinaia. — In astă seară, cu tren expres, AA. LL. Regale Principele Ferdinand, Principesa Maria şi Principele Carol pleacă în străinătate.

Absenţa Lor din ţară va dura două luni.

Lupta contra holerei

— Constatările şi măsurile d-lui Ministru Badareu —
— Reaua voinţă a unor proprietari —
— Atitudinea unui preşedinte de tribunal —
— Un straniu doctorand în medicină —
— Noile măsuri luate de d. ministru Badareu —

Bucureşti.—După cum am anunţat d. Al. A. Badareu, Ministru de lucrări publice şi ad interim la interne, a inspectat cu deamănuntul toate focarele contaminate de holeră, din judeţele Olt şi Romanaţi.

Cu acest prilej, d. Ministru a putut constata reaua voinţă patentă a unor proprietari, cari refuză concursul lor, pentru combaterea flagelului.

*

Cu privire la această mentalitate a unora dintre proprietari, putem cita două exemple patente.

La Rusăneştii de jos, din judeţul Romanaţi, d. Ministru a putut constata, că serviciul sanitar e instalat la 3 chilometri departare de sat, cu toate că se află în apropiere un local potrivit, conacul proprietarului. Acest domn proprietar a închis însă conacul şi a plecat la Carlsbad.

Faţă cu gravitatea situaţiei, d. Ministru Badareu a intervenit personal, telegrafiind proprietarului la Carlsbad, cu rugămintea de a veni în ajutorul populaţiunei decimate de flagelul holerei şi să puie la dispoziţie conacul.

Proprietarul a refuzat categoric, sub pretext, că la urmă ar trebui să dea foc conacului.

*

In comuna *Glodeni*, bolnavii se găsesc izolaţi la casele lor, în lipsă de un local mai mare, care să fie transformat în lazaret.

Conacul de pe această moşie aparţine unui preşedinte de tribunal, care însă a refuzat să-l puie la dispoziţia serviciului sanitar.

*

D. ministru Badareu continuînd minuţioasa sa inspecţiune, a mai luat o sumă de măsuri, menite a înlesni şi grăbi stingerea epidemiei.

Astfel în primul rînd a descentralizat serviciul sanitar din Muntenia şi Oltenia, încredinţînd direcţia combaterei d-lui profesor Mezincescu, sub-directorul serviciului sanitar, care îşi are reşedinţa la Zimnicea.

D. ministru Badareu a intervenit apoi la colegul d-sale de la războiu, d. general Harjeu, ca să pună la dispoziţie autorităţei sanitare, un număr de soldaţi din armata activă pentru aplicarea măsurilor de izolare. Altfel acest serviciu nu se putea face de cît în chip nesatisfăcător.

D. ministru Al. A. Badareu a mai luat o sumă de dispoziţii ca bolnavilor din lazarete, să li se dea o hrană substanţială. Cheltueala se va acoperi din fondul deschis pentru combaterea holerei.

Un funcţionar special de la contabilitatea direcţiunei sanitare, a fost însărcinat cu aprovizionarea. Sediul acestui funcţionar este la Zimnicea.

D. Ministru a mai dispus complectarea laboratoriilor din Drăgăneşti Olt şi Rusăneştii de jos-Romanaţi, aşa că analisele bacteriologice din judeţele contaminate, să se poată efectua în timpul cel mai scurt posibil.

*

In inspecţiunea sa, d. ministru a mai fost informat de unele neglijenţe ale unora din personalul medical, însărcinat cu combaterea holerei.

Astfel Prefectura de Romanaţi, a înştiinţat că un doctorand în medicină, în loc de a-şi face datoria, a devenit engrosist de ouă.

Cumpără ouă de la locuitori şi le exportă spre revînzare la Corabia.

Fireşte că acest straniu doctorand a fost imediat indepărtat.

*

Cu noile măsuri luate, se speră că lupta contra holerei va fi din ce în ce mai eficace,

HOLERA

Bucureşti. — D. dr. Roşculeţ, inspector sanitar, s'a întors azi în Capitală, venind din Dobrici, unde pare că epidemia a fost stînsă.

*

Direcţia serviciului sanitar, fiind informată că locuitorii băştinaşi din Romînia Nouă ascund cazurile de holeră, a luat severe măsuri pentru ca aceasta să nu se repete.

*

Silistra. — Aci s'au constatat 5 cazuri noui suspecte de holeră.

Telegrama d-lui Take Ionescu

D. Tache Ionescu se interesează de aproape de mersul holerei şi de lupta ce se duce pentru combaterea flagelului.

Bucureşti. — D. Al. A. Badareu, a primit încă acum 3 zile, din Viena, o telegramă din partea d-lui Tache Ionescu, în cuprinderea următoare:

„— Ne-am întrerupt cura din cauza ştirilor despre holeră. Aci am găsit depeşa ta trimisă la Aix. Te rog telegrafiază-mi ştirile de azi, pentru a şti dacă trebue să reintru în ţară, sau să profit de concediul meu."

Credem interesant a arata, că în prima telegramă, expediată acum 10 zile la Aix, d. Al. Badareu comunică d-lui Take Ionescu, proporţiile luate de flagel şi măsurile luate pentru combatere. Această telegramă a sosit după plecarea d-lui Tache Ionescu din Aix les Bains.

In telegrama-răspuns expediată încă de eri, d. Badareu comunică d-lui Take Ionescu tabloul exact despre mersul holerei, măsurile luate pentru combaterea flagelului, care e în descreştere în ţară, şi care, după afirmarea ministerului de războiu a dispărut complectamente din armată.

Mai toate judeţele din Moldova sunt indemne şi în Muntenia şi Oltenia 5 judeţe mai sunt contaminate, însă faţă de măsurile luate sunt speranţe că epidemia va fi curînd învinsă.

D. Bădareu sfătueşte pe d. Take Ionescu să caute să profite de repausul ce i se cuvine şi ce-i trebue, după munca încordată ce a depus în ultimile luni.

Adînc întristaţii Constantin şi Beata Langa-Răşcanu cu fiica lor Daniela, Neculai P. Răşcanu, Georgette şi Emanuel Veisa cu fiii lor Petru şi Emanuela, Roxandra Vasiliu-Stancovici, Loc.-colonel Constantin Langa, Lucreţia şi Dimitrie Dragănescu cu fiul, Corneliu Moldovanu, Elena Vasiliu-Stancovici, Ecaterina Răşcanu, Contele şi Contesa Wolff-Metternich, familiile Răşcanu şi Langa, au marea durere a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea scumpului lor

†

PETRU RAŞCANU

Profesor universitar
Fost inspector general al învăţămîntului

încetat din viaţă în ziua de 31 August a. c.

Iaşi, 31 August 1913

Şcoala profesională Paraschiva G-ral Milicescu

— Str. Albineţ No. 5 Iaşi —

Curs profesional după programa statului. Se primesc eleve interne, externe şi semi-interne. De asemeni şi absolvente de şcoli profesionale care doresc să facă practică la croitorie.

Inscrierile încep la 1 Septembrie.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.— Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Raymond GARIEL
Vve, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
BATTERIES A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi stodesc Nevralgiile cele mai grele de tămâmă, Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice cari [illegible] toate durerile asociate [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. La dina cea d'antâiu se ia câte 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre o ugurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe di.

A se cere: Adevăratele Hapuri Moussette de OLLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULU

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.— Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul X No. 1976—Marţi 3 Septem. 1913

Un fapt extra-ordinar, fără precedent la noi, s'a produs zilele aceste. D. colonel Anastasiade, comandantul brigadei XV, a crezut de cuviinţă să adreseze ieşenilor un manifest, aşa cum, credem noi, n'a fost posibil decît numai în vremurile pronunciamentelor din Spania sau a luptelor politice militariste din Grecia, dinainte de Venizelos.

Acest ofiţer adresează ieşenilor un manifest politic. Prin el d. colonel Anastasiade îşi arogă dreptul de a critica actele guvernului, îşi permite de a vorbi în termeni dispreţuitori de acţiunea diplomatică, desfăşurată de România, înainte de mobilizare.

Şcoala celor cari doresc partide militariste începe să dea roade. Armata romînă, pînă acum indemnă de plaga politicianismului, se dovedeşte a fi contaminată de această teribilă boală. Avem ofiţeri superiori, care se cred în drept să facă acte politice.

Lucrul ie grav, extra-ordinar de grav.

Un ofiţer superior, care trebue să asculte de ordinele guvernului, se transformă în criticul actelor acelui guvern. Diplomaţia, care singură ea a decis cînd armata trebuie să treacă pe picior de războiu, această diplomaţie este batjocorită de cei ce trebuie să i se supuie. Acte de guvern, pe care regele ţerei, şeful suprem al armatei, le-a declarat opere patriotice într'un mesagiu adresat corpurilor legiuitoare, aceste acte sunt taxate de „slăbiciuni ale diplomaţiei", de către un ofiţer superior.

Aceasta înseamnă pur şi simplu anarhie. Manifeste, ca cel al d-lui colonel Anastasiade, cuprind în sine lucruri cari depăşesc cu mult proporţiile unui simplu fapt divers. Iată de ce, noi ceştia de la OPINIA, oameni de ordine şi iubitori ai instituţiei din care face parte d. colonel Anastasiade, dar convinşi în acelaş timp şi de nevoia ca armata să fie a ţărei şi numai a ţărei şi ca ea să fie străină de ori-ce legături cu partidele şi cu politica, nu putem să nu subliniem, cu toată amploarea cuvenită, manifestul comandantului brigadei XV.

România mândră şi mărită a anului 1913 nu poate şi nu trebuie să vadă acte dintre acele, care însamnă anarhie, cea mai periculoasă dintre anarhii.

Cei în drept şi cu respundere să ia cunoştinţă de acest manifest, să citească, să mediteze, şi să tragă concluziile cuvenite.

Îi conjurăm la aceasta, în interesul superior al armatei, în interesul superior al ţerei.

OPINIA

Un doliu: AUREL VLAICU

Anul acesta din urmă pare cu deosebire funest Ardealului, în manifestările înalte pe care le-a dăruit intelectualităţii romîneşti.

In plină tinereţe sunt izbiţi de morţi violente doi puternici scriitori: Ilarie Chendi îşi sfarmă creerii; poetul Stefan Iosif amuţeşte într'o hemorragie cerebrală. Şi iată acum, cu capul zdrobit subt propriul său, minunatul său aparat, aviatorul Aurel Vlaicu, o măreaţă întrupare a geniului romînesc, într'un domeniu cu totul nou încă la noi—aviaţiunea.

De peste munţi, de unde, în cursul vremilor, a venit atîta vrednică energie romînească, atîta spirit de întreprindere, de acolo venise într'o bună zi, modest şi sfios, foarte tînăr încă, spiritul îndrăzneţ al lui Vlaicu, răsărit pe neaşteptate, acum puţini ani abia,—cînd ceea ce odinioară se numia cu un înţeles misterios „cîrma zborului" începuse a fi o noţiune cu totul accesibilă, un principiu absolut real şi realizabil prin aeroplane.

A luptat nu numai cu greutăţile tecnice ale aparatelor sale, din ce în ce mai desevîrşite, dar şi cu greutăţile debutului, cu miile de peripeţii şi obstacole pe care avu să le întîmpine la tot pasul în acel mediu, aşa de puţin accesibil, al înalţilor militari, în atmosfera greoaie a Ministerului de Războiu, atît de plastic zugrăvită în „Audienţa" lui Dim. Patraşcanu. Tot scriitorul acesta din urmă a descris, din observaţii proprii, frămîntările şi luptele duse de Vlaicu, pînă să fie recunoscut şi consacrat...

A, marea durere de a nu fi luat în serios, de a fi privit de sus! S'a vorbit în ţară la noi cu amărăciune de dificultăţile întîmpinate de mari reprezentanţi literari ai neamului: de sărăcia lui Eminescu; de insuccesul lui Caragiale. Dar în literatură, în artă vine,fatalmente,—vine de la sine, o vreme de consacrare şi de preţuire. Pe cînd bietul Aurel Vlaicu, apărut într'un moment cînd pretutindeni geniul aviaţiei serbătoria triumfuri, îşi vedea ameninţat însuşi misterul aparatului său, pe care îl purta şi cultiva în creer fără mijlocul de a-l executa aeve,—se vedea în pericol de a fi luat înainte, numai pentru că, la rîndul său, s'a născut într'o ţară mică şi sceptică, în ţara unde artiştii şi literaţii de talent, gînditorii de merit ar avea prima datorie, — de a se naşte... avocaţi, pentru ca să-şi apere cauza şi să se impună.

Fireşte; produsul aviaţiei are asupra literaturii marele avantagiu că, ne-avînd trebuinţa de a se face înţeles prin limbă, se poate impune lumei întregi prin perfecţiunea, prin superioritatea tecnicei. De aceea unui Eminescu îi trebuie o jumătate de seçol pentru a se universaliza, pe cînd Vlaicu, în cîţiva ani, a triumfat la Viena şi a primit comenzi din Londra.

Geniul tecnic, spre deosebire de acel literar, este numai atributul unor anumite minţi şi temperamente, în care negaţia, blazarea, scepticizmul nu-şi au locul. In poezie poate un Verlaine—întruparea negaţiunilor—să fie mai virtuos de cît un Victor Hugo, — întruparea însuşirilor de luptă şi credinţă.

In aviaţiune, ca în toate manifestările tecnice, energia unui neam se întrupează întreagă în acel care îndrăzneşte, care descopere, care izbuteşte. De aceea misticul şi vizionarul Vlaicu, personificare a voinţei, a fost nu numai o fală a neamului, dar realizarea însuşirilor lui de avînt şi ideal, aşa cum poetul ardelean Goga—colegul şi amicul aviatorului — îşi închipuie pe solul neamului, cînd scrie:

Eu în văzduhuri dezlţşesc un vaer,
Cum din adînc spre mine se rîdică,
Gemînd prelung la poarta mea, stăpîne!
Simt fărămată 'n urlete păgîne
Nemărginita lumilor durere,
Cum vine 'n zborul aripelor grele
De-mi zguduie zăvorul şi mă cere!

Il chema, zguduitor, şi-l cerea spaţiul cel nemărginit în înălţime şi în întindere. Il cerea speranţa tot mai mare, tot mai aproape de ,îndeplinire, speranţa de a stăpîni, în numele Romînimei de dincolo şi de dincoace de Carpaţi, văzduhul, ca simbol al libertăţii de mişcare, acţiune şi gîndire. Şi simbolică i-a fost moartea, într'un moment de elan, cînd s'a încumetat să treacă peste culmile Carpaţilor, legînd într'o supremă încercare Romînia liberă de acea subjugată.

Pe aceasta din urmă o leagă de acea dintîiu geniul limbei şi gîndirii. Marele dispărut Caragiale trăia o bună parte din viaţa sufletească în Ardeal. Nu venia niciodată acolo—şi venia foarte des în anii din urmă — fără să îmbrăţişeze pe Aurel Vlaicu în care vedea şi admira, ca într'un simbolic personagiu, puterea de încumetare şi de biruinţă a neamului romînesc. Ba nu, vedea însăşi poezia romînească în expresia ei nouă: căci poetul se înalţă şi zboară cu gîndul, cu sufletul, după cum aviatorul se rîdică şi planează aevea în atmosfera sublimă şi senină a regiunilor de vis.

Aşa ne apărea Vlaicu, plutind, cînd asupra unui oraş romînesc, cînd asupra altuia, în zile mari, în zile de sărbătoare, ca o apoteoză a puterei noastre de creare. Şi tot o apoteoză, oarecum firească deşi adînc dureroasă, este moartea unui aviator, doborît din înălţimi într'o clipă în care Natura ţine să-l umilească şi să-l înfrîngă.

Şi tu, tinere Vlaicu, semeţe Vlaicu, ai fost zdrobit de Stăpîna tuturora, Natura oarbă. Prea tînăr, din nenorocire, dar nu fără să fi avut vremea de a birui, de a triumfa şi de a urca scara gloriei, dacă nu a măririi dătătoare de odihnă. Căci, dispărînd în plină vigoare şi luptă, laşi prea vie, contemporanilor imaginea începătorului sărac, în frămîntare cu nevoile, cu neîncrederea publică, cu puterile oculte şi refractare; imaginea pe care de asemeni pentru tine pare s'o fi scris Goga:

...Eşti tot cel vechiu, cum te ştiam odată,
Cînd în tăcerea umedei mansarde,
Tu împleteai din fulgere cununa
Şi 'n tremurarea razelor de lună
Întretăiai tăriile cu zborul.

Şi de-acum, Vlaicu, odihneşte te în pace!

Rodion

NOTA ZILEI

In Exil...

După detaliile multe şi mărunte asupra nunţii civile şi religioase a ex-Regelui Portugaliei, se dau acum publicităţii detalii minuţioase asupra „Curţii" viitoare a fostului Suveran.

„O reşedinţă în adevăr princiară, cu 25 camere spaţioase, cu apartamente, splendid decorate. Palatul—Fulwele House în Twickenham pe lîngă Richmond—se află situat în mijlocul unui parc imens care se întinde pînă spre ţărmul Tamisei Foasta sală de bal a fost transformată într'un „drawing-room" englezesc, salonul va servi „Regelui Emanuel" drept „cabinet de lucru", iar superba „cameră de trandafir" va deveni sala de dormit..." Şi aşa mai încolo.

E un sentiment de discreţie, care ne opreşte să înaintăm şi mai departe, după ce am pătruns în dormitorul regal. Dar un singur lucru ne lasă nedumerit: ce-i trebuie junelui pensionar al Republicei portugheze un „cabinet de lucu„ atît de fastuos?

Ni se pare un simplu eufemism, de oarece singurul cabinet de lucru va fi — tot camera de dormit a perechei regale fără tron şi fără coroană, dar cu apanagii grase, pe lîngă apanagiul tinereţei fără muncă...

POLITICE

FURIA LUI...

Epoca **înregistrează pe ziua de astă zi un nou produs al furiei epileptice a d-lui Filipescu.**

Regele este atacat şi prezentat ca distrugătorul partidului conservator, care, în complicitate cu d. Take Ionescu nu urmăreşte de cît desfiinţarea acestui partid. Şeful partidului conservator-democrat este înjurat în mod nedemn şi prezentat ca omul, care a ameninţat un moment succesul României.

Nimic surprinzător în toate aceste. D. Filipescu ie furios. Şi-i furios d. Filipescu fiind-că toate actele d-sale dovedesc că nu are chemarea de a dirigui, că firea i bolnavă îl scoate din rîndurile celor ce pot purta cu răspundere şi pricepere sarcina de conducător.

Regele distruge partidul conservator—pe cînd d. Filipescu n'a făcut pururea de cît să lucreze pentru consolidarea lui. D. Take Ionescu ie un nepriceput om politic, fiindcă n'a voit războiu pentru rezboiu şi n'a crezut că-i în folosul României să facă alianţă cu Enver-Bey.

Dar, din dragoste pentru antiteză, d. Filipescu, atăcînd pe Rege şi d. Take Ionescu, găseşte de cuviinţă să laude pe d. Carp. Nici laudele aceste nu ne surprind. Fiene însă permisă întrebarea: totdeauna a avut d. Filipescu această părere despre d. Carp? Pururea l'a lăudat? Chiar atuncea cînd d. Carp n'a voit să admită colaborarea?

Noi am putea face dovada că pe acea vreme d. Filipescu spumega în contra fostului şef al partidului conservator şi că-l gratifica cu epitetele de egoist, nebun, ambiţios, rancunos etc. Dar la ce ar servi dovada — dacă toate aceste manifestaţii nu sunt de cît produse ale farselor ce i le joacă d-lui Filipescu propria sa fire.

A înjurat din nou, va mai înjura, după cum, cînd împrejurările vor fi prielnice, d. Filipescu va încerca împăcare, apropiere.

Ne-am deprins şi cu una şi cu alta. Iată de ce furiile d-sale nu mai surprind şi nu emoţionează. Iată de ce atacurile d-sale constitue simple fapte diverse, fără importanţă.

MICI POLEMICI

Ministrul de interne ad-interim a inundat judeţele contaminate de holeră — cu medici şi agenţi sanitari.

Pentru a stinge un asemenea foc — o inundaţie era necesară.

*

„Se caută un om de treabă!" e titlul unui articol din „Dreptatea" lui Poke Protopopescu.

...Nu pentru „Dreptatea", fiţi siguri!

*

Un rezervist scrie în amintirile sale din război:

„Căpitanul Bercea bău numeroase sticle de bere în faţa soldaţilor chinuiţi de sete..."

Să şi fi zis încaltea „căpitanul Berea", nu Bercea...

*

Bucureştiul e în toate superior Iaşului. Bună oară: are deficitul a 5 numere pe săptămînă din „Cuvîntul", pe cînd Iaşul plăteşte numai paguba unui singur număr...

*

A vrut să intre triumfal în Constantinopole, Ţarul tuturor Bulgarilor. A vrut să fie un... alt Napoleon întîiu. A visat Ercole, Austerlitz, Wagram. — Poate întru cît-va să fie puţină potrivire cu Elba, pentru că toate puterile mari l'au sfătuit să se împace la prima conferinţă dela Londra, dar El ba...

*

„Flacăra" a apărut eri cu o copertă. Trebuia s'o aibă mai curînd în vacanţă, ca să acopere mai bine golul schiţelor lui Locusteanu.

*

După încetarea holerei în armaid s'a manifestat în Iaşi un caz... suspeci: o diarhee de vorbă a unui comandant. S'au luat măsurile indicate.

Campanie deşănţată

Ba nu zău, ne întrebam şi se întreabă o lume întregă, pînă unde voim să mergem cu campania ziaristică contra celor cari au condus campania militară în Bulgaria?

Guvernul a numit două comisiuni pentru a cerceta modul cum a fost condus răsboiul. Cei cari fac veşnic pe nemulţumiţii, găsesc prilej şi de data aceasta să spună, că de ce nu s'a accentuat cum că acele comisiuni au a se ocupa şi de maltratările. ce le-au suferit soldaţii. Toţi am putut vedea că ele au puteri întinse de a ancheta toate relele din armată şi de sigur nu vor trece alături de cazurile de felul acesta, ce li se vor denunţa.

Este neexplicabilă şi cred că multă foarte multă lume nu va înţelege motivul pentru care un ziar local cearcă să terfelească înjosindu-i pe unii ofiţeri superiori şi inferiori.

Aceştia sunt şi ei oameni, trăesc printre noi, noi îi vedem zilnic, auzim despre dînşii, despre purtarea lor în societate şi la cazarmă. Tot timpul cît nu ne aflam în răsboiu erau oameni buni, blînzi, cu scaun la cap şi drepţi.

Ne întrebăm, ce a putut să schimbe mentalitatea acestora şi să-i transform în barbari, sau cum le zice numitul ziar în călăi?

Se pare că ziarul acesta „Mişcarea" şi-a însuşit tot ce se debitează pe socoteala acelor ofiţeri.

Se poate întreba atunci cineva: dar cel ce scrie a luat parte la campanie? In aşa caz să facă mărturistre sinceră dacă şi-a făcut datoria conştiincios, dacă a respectat legea şi regulamentele militare, dacă în fine, e un adevărat martir cum au fost soldaţii ţarani cel puţin în ce priveşte mîncarea şi boala?

Apoi nu se va părea curios, cînd se va citi în acel ziar, că se face apel desperat la toţi cîţi ştin cîte ceva despre ofiţerii, pe care dînsul îi numeşte, să se adreseze lui? Nu se teme el că astfel deslănţueşte ura şi că va da loc să se espectoreze toate cancanurile la adresa acelora? Nu se teme că vor fi unii cari pentru ca să rîdă de ziar vor pune pe socoteala ofiţerilor cîte în soare şi lună?

Tot mai merge să spui la gazetă, ce ţi s'a întîmplat ţie, să vesteşeşti pe cel care s'a purtat rău cu tine, să citezi fapte pe care le-ai văzut, dar aşa să faci apel la lume pentru că vrai să duci campanie contra lui X ori Y, a căror ochi nu-ţi plac?

Procedeul acesta ni se pare cel puţin curios. Şi cu toate acestea tot ne place să credem că articolele în chestiune, dar mai ales desperatul apel, s'au strecurat în ziarul amintit fără ştirea celor ce au conducerea lui.

Vir.

Chestiuni economice

Datoriile meseriaşilor

Toate ziarele au publicat acum cîte-va zile următoarea informaţie:

„Casa Meseriilor lucrează la alcătuirea tablourilor de meseriaşi, care au rămas în restanţă cu plata cotizaţiilor pe anul trecut şi pe anul în curs.

Numărul meseriaşilor în restanţă trece de 30.000, iar suma de încasat întrece cifra de 600.000 lei.

Tablourile acestea vor fi înaintate în cel mai scurt timp administraţiilor financiare spre executare".

Fără îndoială şi numărul lucrătorilor cari n'au plătit cotizaţiile şi suma rămasă de încasat sunt considerabile.

Cu toate acestea lucrurile îşi au tîlcul lor.

Fără a mai insista asupra faptului că în anul acesta munca din fabrici şi ateliere a cam lîncezit, — ceea ce a făcut ca mulţi lucrători să rămînă fără lucru şi deci să fie în imposibilitate de a-şi achita cotizaţiunile, — trebue să relevăm şi faptul că mulţi din meseriaşi au fost mobilizaţi şi prin urmare n'aveau cum să-şi îndeplinească îndatoririle către Casa Meseriilor.

E deci evident că executaroa de care vorbeşte laconica informaţie trebue să se amîne pentru odată ce va fi fixată ulterior.

Insuşi Statul, pentru a veni în ajutorul celor mulţi, a decis prin legile aduse de guvern înaintea Parlamentului, în sesiunea extraordinară de la începutul lui Iulie, ca proprietarii să-şi amîne încasarea chiriilor celor mobilizaţi. iar creditorii să şi amîne încasarea efectelor debitorilor chemaţi sub drapel.

Amintiri din tinereţea teatrală

Primul meu turneu. Era în Iulie 1890. Fiind elev al conservatorului în anul al 3-le artistul Cîrjă îmi propunea mie şi lui Băncilă, actualul pictor, care pe atunci era coleg cu mine la conservator, să jucăm *„Năpasta"* de Caragiale la Brăila, care piesă pe atunci era in vază.

Facem cîteva repetiţii la Iaşi cu distribuţia următoare: *Anca*, d-na Cîrjă, *Ion* nebunul, Cîrjă, *Invăţătorul*, Băncilă; iar pe *Dragomir* cîrciumarul, subsemnatul. Pe atunci Băncilă cu mine, să fi avut vrîsta între 17—18 ani.

Cum pe atunci teatrul mergea prost, *directorul nostru* n'avea bani cu ce să transporte trupa la Brăila şi 'mi aduc aminte că a dat bagajul la gară o *ladă cu costume* şi o maşină de cusut, pentru Brăila şi în garanţia acestor bagaje am plecat cu cl. III prin Paşcani, de oarece

linia Iași Vaslui, nu era pusă în circulație.

Tot drumul am repetat și seara pe la 6 am sosit la Brăila: acolo la gară ne aștepta *Costi* casierul teatrelor din Brăila. El pe Cîrjă și pe d-na Cîrjă îi cunoștea, dar pe noi nu.

Cînd ne vede grecul scoborîndu-ne din tren, se uită nimit la noi și întreabă pe Cîrjă: —„Asta-i trupa?“ Grecul cînd a văzut că a venit cu o trupă de copii, i-a spus lui Cîrjă, că nu s'a vîndut pentru „Năpasta“ în astă seară de cît 30 lei, pe cînd Costi îi scria din Brăila că o să fie plină grădina Mallei.

Ne am dus cu toții la un otel departe de centru și directorul trupei ne-a spus că în astă seară este *relâche*, dar că mîne seară se joacă cu grădina arhiplină. Băncilă și cu mine ne-am culcat într'o odăiță nu tocmai mare și nici tocmai luxoasă și toată noaptea n'am dormit din cauză că nu mîncasem nimic seara, în schimb pe noi ne mîncau alte lighioane. La 4 dimineața ne-am sculat, piața era peste drum de fereastra odăei noastre și ne mirosea a fleici proaspete, de ne lingeam degetele; pe la ora 11 am mîncat „table d'hôte“ în odaia directorului. Menu-ul era foarte bogat: brînză de Brăila iute și sărată, cîrnați fripți, cu sînge și fără sînge, iar Brînză, pîne neagră și apă de Dunăre. După ce eșim de la.., masă, ne ducem în odaia noastră și mă sfătuiam cu Băncilă, ce să facem? Turneul se arăta urît de tot.

Eu aveam cu mine un revolver și am eșit cu Băncilă în oraș, vînzîndu-l la un armurier cu 5 lei: eram bogați! Imediat luăm o coală de hîrtie, un timbru de 25 bani, mergem la otel și facem o petiție Primarului că noi suntem elevi ai Conservatorului din Iași și că am fost aduși să jucăm la Brăila și acum n'avem ce mînca, tot în cerere am făgăduit primăriei că în schimbul ajutorului ce ne dă să ne întoarcem la Iași, noi fiind și elevi la Belle-Arte din Iași, ne obligăm să facem cadou primăriei de Brăila, *portretele Suveranilor*: Ne-a dat 20 lei din fondul milelor,—dar și noi n'am mai trimis portretele promise.

Aveam acum la noi 24 lei; seara.,. iar relâche! lumea cerea înapoi cei 30 lei. In seara aceia directorul ne ia deoparte și ne spune serios și „aparte“:

— Mă băeți să știți că mîne dimineață plecăm la Iași cu trenul de 7; voi plecați de la otel pe la 5 jum. căci *plătesc eu camera voastră.*

Noi din cei 24 lei în seara aceia am cheltuit 3 lei 95 bani; a doua zi dimineață pe la 4 jum. am eșit așa fel din otel, ca să nu deranjăm portarul, ca bagaj aveam o umbrelă și amîndoi cîte o legătorică cu pîne și iar brînză. Am luat-o repede la gară și tot cu ochii înapoi, să vedem dacă portarul otelului n'are o noarea să ne conducă pînă la... comisarul gărei. Ajungînd la gară, desleg basmaua mea cu merinde și dau peste o perie luată de la otel, amîndoi ne-am gîndit că lucrul altuia, trebur să fie sfînt și am aruncat peria în W. K. din gară. De-odată iată-ne față în față cu... portarul,—începe să sbiere la noi că am.., părăsit otelul fără să plătim cele două nopți; noi îi spunem că directorul nostru și-a luat angajamentul de la Iași ca să ne dea masă, otel, trăsuri, tot. El nu vrea să știe de nimic și se duse să caute polițaiul gărei. Norocul nostru că ora fiind prea matinală nu era aproape nimeni în gară; ne ducem la cassa de bilete să vedem cît costă 2 bilete cl. III pentru Iași. Ne-a venit amețeală, trenul costa 22 lei și 30 bani și noi n'aveam de cît cei 21 lei și 95 bani.

Până să plece trenul mai era o oră și ceva și 'mi vine ideia s'o luăm pe jos pînă la Barboși—căci de acolo ne ajung banii pînă la Iași, și prindem și trenul. Trebue să știți că linia între Brăila—Barboși face o curbă foarte mare, din cauza inundațiilor Dunărei, și în acest spațiu sunt numai baltoage, trestii și stuh des și înalt. Noi nu știam de această curbă și luînd-o pe linie, am mers vre-o 4 km. cînd deodată eșind de după un deal, vedem în zare, departe de tot, acoperișul roș al gărei Barboși. Cînd am văzut curba mare, ne am gîndit să lăsăm linia și s'o luăm direct, pe cîmp, spre Barboși.

Am lăsat linia și am luat-o spre dreapta și după un mers obositor de mai mult de oră, dăm în stuhurii mai mici, apoi din ce în ce mai mari, în cît am intrat într'o stuhărie așa de deasă și înaltă de 2 metrii; ne perdusem unul de altul; eu îmi făceam drumul rupînd s'au dînd într'o parte stuhul cu umbrela. După niște țipete ne am găsit unul cu altul; de acum înainte în epe și mocirla printre stuhării, eu purtam niște pantofi de lac și glodul ne a trecut peste pantofi, încît i-am scos și umblam în colțuni.

Era aproape de 11 jum. și noi nu vedeam nimic de cît stuhăria în toate părțile, mult mai înaltă ca noi. Am stat locului, văzînd că nu mai dăm de luminiș și am început a plînge. Băncilă dă ideia să ne întoarcem înapoi și ne am întors prin dîra care o făcusem noi, așa că pe la 2 jum. am ajuns iar la linia ferată pe care o lăsasem. Ne-am spălat pe picioare și am mîncat ce mai rămăsese în batiste, era o arșiță strașnică, ne era sete, ajungem la un canton și rugăm să ne dea niște apă și avea, dar a spus că n'are.

La ora 4 ne apropiem de Bărboși, mai aveam vre-o 2 km. și norocul nostru că ne întîlnim cu un vînător și care ne tratează din tolba lui, cu șuncă, vin, etc. și am mers cu el pînă la Barboși,—unde am căzut de oboseală. Găsesc șeful stației și îi vorbesc că suntem niște studenți de la Iași, plecați în excursie și ne-am rătăcit de ceilalți și l'am rugat că pînă mîine dimineață cu plecarea trenului de Iași să ne de-a voie să dormim în sala de așteptare. In dosul gărei, curge Siretul și am făcut amîndoi o bae bună. Eșind din apă cum era aproape o cîrciumă am mîncat și am băut și ceva vinișor. Noaptea care am petrecut-o în sala de așteptare, ne-am chinuit cu țînțarii.

A doua zi dimineață am plecat cu trenul spre Tecuci, plătind biletele. Ne mai rămase 80 bani cu care am luat cîte un ceai dimineață în Barboși.—Intre Barboși și Mărășești, ne vine o foame de lup... de o dată zărim pe polița vagonului 2 șiraguri de covrigi uscați.—I am luat, i-am mîncat și am spus și bodaproste; mai tîrziu a venit proprietarul covrigilor, din alt vagon, și nevăzîndu-i se tot uita la noi, noi la el și a făcut un *„Him!“* și și-a dat jos la o stație fără să spună nimic, numai s'a uitat urît la noi.

Dela Mărășești spre Pașcani, altă foame, —noroc că găsesc într'un vagon pe Samoil Șaraga, librar antiquar din Iași, (care e mort de mult) El venea dela București și noi îi spuneam ce-am pățit cu turneul nostru și el ne dă 2 lei, cu cari am avut ce mînca pînă în seară cînd am ajuns la Iași. A doua zi dimineață am luat de acasă 2 lei pe care i-am dat lui Șaraga.

Cînd am ajuns în stația Iași, *directorul nostru*, ne aștepta în gară, cu oare care grijă de noi.

Asta a fost primul meu turneu și de atunci am prins la minte căci la toate celelalte turnee, banii înainte și cu unii din directori, chiar făceam contract în regulă.

C. B. Penel

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 16 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație prin oferte închise pentru furnitura a 10 vagoane fîn, 10 vagoane paie de ovăz și 20 vagoane ovăs conform caetului de sarcine.

Garanția provizorie 3000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiile art. 72—83 din legea asupra comptabilității se va aplica acestei licitațiuni.

Condițiunile de licitație și caietul de sarcine se pot vedea în fie care de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 17341 31 Aug. 1913

Manifestul d-lui Colonel Anastasiade

— Pentru edificarea cititorilor noștri dăm aci textul curiosului manifest adresat de comandantul brigadei XV ieșenilor, odată cu reîntoarcerea trupelor garnizoanei din Iași.—

Iubiți cetățeni!

Cînd glasul țării, pentru a fi ascultat, a ridicat cu putere „Scutul patriei“, neați împodobit cu flori și cu urale calde ale inimei voastre ne-ați trimis pe cîmpul de onoare.

Am sburat spre dușman și în cîte-va zile:

Am trecut Dunărea—am străbătut țara dușmană—am pătruns în Balcani și cu arma regina și surorile ei am pus temeinica stăpînire pe porțile capitalei dușmane, în care ședeau închiși trofașii de altă dată.

Inspăimîntat și umilit, dușmanul a cerut pacea fără tocmeală!

Măsurătoarea Silistrei! ticluită de slăbiciunea diplomației, am înlocuit-o noi cu puterea măsurătoarei noastre, pasul și pușca; și în loc de un sat și câți-va coți de pămînt a eșit o bucată de țară cu tot ce ne trebuia.

Umilința de a vedea miniștrii țerii noastre pribegind peste nouă mări și nouă țeri pentru dreapta noastră cauză, am spălat-o cu marșurile noastre fulgerătoare, în inima țării dușmanului, silindu-l umilit a se supune Legei voinței noastre.

Peste hotare mult departe, mintea celor ce ne uitase trecutul s'a deșteptat și ochii celor ce nu vedeau cine suntem s'au limpezit.

Am reamintit lumei fala numelui nostru —am depărtat hotarele țărei—**am îndreptat greșelile** făcute și am arătat odată mai mult Patriei că scumpa sa armată este adevărata sa putere.

Acum ca și în trecut, acum ca întotdeauna armata a făcut proba virtuților moștenite.

Ostașii Moldovei ca în 1877, am avut de străbătut pămîntul dușman cel mai sălbatec și mai istovit.

Suferințele le-am îndurat fără murmur.

Calea noastră am presărat-o cu scumpele morminte ale tovarășilor noștri, fără lacrimi și cu inimele ridicate.

Am străbătut regiunea morței, logodiți cu moartea, fără grije de viață și mînați cu putere de un singur gînd—de un singur dor:

Patria—neamul și fala lor.

Iubiți cetățeni, la plecare, întăriți de caldele voastre urări, v'am făgăduit răsplata pe cîmpul de onoare.

Ne-am ținut cuvîntul!

Comand. Brigadei XV
Colonel Anastasiadi

INFORMAȚII

— D. Alex. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice și ad-interim la interne, pleacă deseară la București.

Mîine, Marți, seara, d-sa va pleca cu automobilul, întovărășit de d. dr. Minovici, directorul general al serviciului sanitar, în regiunea contaminată. D-sa va merge din sat în sat, în scopul de a se convinge de modul cum se aplică măsurile sanitare prescrise.

După toate probabilitățile nu va mai avea loc o seziune extraordinară a parlamentului.

Această din cauză că unii din d-nii miniștri vor lua de-abia de acum încolo concedii, așa că o sesiune extraodinară n'ar putea avea loc de cît la 25 Octombrie.

Din aceasta cauză pare că guvernul preferă să nu mai aibă loc o seziune extraordinară și ca legile cu privire la teritoriile cucerite să se facă în seziunea ordinară.

Ziarele streine, afirmă azi din nou că la Zarskoe-Selo, s'au făcut pregătirile, pentru primirea Principelui moștenitor al Romîniei și a prințului Carol, cari vor sosi aci în primele zile ale lunei Septembrie.

La Petersburg se dă aproape ca sigură logodna prințului Carol cu fiica mai mare a Țarului.

„Neues Wiener Jarnal“ afirmă că ministrul de justiție al României, va face cunoscut că legea în ceia ce privește moratorinl acordat mobilizaților, va mai adăuni o lună de zile, de la data decretului pentru punerea armatei pe picior de războiu.

Nu este încă nemic hotărît în privința concediului d-lui Titu Maiorescu, prim-ministru.

Dacă împrejurările vor permite, d-sa va pleca pentru vr'o 3 săptămîni. Va pastra însă cel mai strict incognito.

Nu va avea nici o întrevedere și își va petrece concediul la Stuttgart și Hamburg.

A.A. L.L. Regale Prințul Ferdinand și Principesa Maria au plecat la Sigmaringen, unde vor rămînea numai cîteva zile. De aci vor merge la Tagensse, în Bavaria, unde vor rămînea o lună de zile.

In mod excepțional consiliul de miniștri se va ține—septămîna aceasta Joi, în loc de Sîmbătă.

Aceasta din cauză, că d. N. Xenopol, ministrul industriei, pleacă Vineri în concediu pentru o lună de zile, iar d. Arion va merge Sîmbătă la Piatra-N. spre a asista, ca reprezentant al guvernului, la inaugurarea monumentului rîdicat în acea localitate colonelului Rosnovanu.

Interimatul ministerului de industrie, va fi ținut de către d. C. Disescu. Luna de concediu d. Xenopol își o va petrece la Biaritz.

Se dă ca probabilă următoarea mișcare în corpul nostru diplomatic:

D. Nanu, actualminte ministru al Romîniei la Petersburg, va fi numit secretar general la ministerul de externe; d. Diamandi, ministrul nostru la Roma, va trece la Petersburg în locul d-lui Nanu; d. Ghica, dela Sofia, va trece în locul d-lui Diamandi la Roma; d. Derussi la Sofia, în locul d-lui Ghica.

Pentru acești doi din urmă, guvernele respective au și dat agrementul lor.

Cu acceleratul de azi dimineață a sosit în Iași d-na N. Xenopol, soția ministrului industriei și comerciului.

Intovărășită de prefectul de județ. d-na Xenopol va distribui în persoană ajutoare familiilor celor morți pe cîmpul de operații.

Un caz de scarlatină s'a declarat eri în strada Elena Doamna 53.

D. dr. Immervoll, medicul circumscripției a III-a s'a întors în localitate.

Banchetul Vînătorilor. — Sîmbătă seara a avut loc în saloanele Hotelului Traian, un banchet oferit de către ofițerii activi ai batalionului IV de Vînători, ofițerilor de rezervă cu care împreună au făcut campania.

La banchet au luat parte și soțiile ofițerilor: D-nele Loc-col. Cecile Liciu, maior Nădejde, căpitan Macri, Vanda Jipa, Cerne, locotenent Bobulescu, Bădescu, Mărgăritescu, Motăș, etc.

D-nii loc.-col. Liciu, maior Mihailiti, maior Nădejde, căpitani Garofeanu, Macri, Jipa, Cerne, Scheletti, Diamandy, Niculaescu, Vizanti; locotenenții Mărgăritescu, Popovici, Fotty, Bodescu, Motăș, Bodescu, sublocotenenții Gogu Bancov, Skarlet, Pandele, Alfons Herovanu, Ulea, Rozin; Giurcăneanu, Anastasiu, Popescu, Ghibănescu, Strat, Paul, Aramă, Tarnoschi.

S'a servit următorul Menu: Țuica, Mastica, Potage Julienne, Mayonnoise Extra, Vol au Vent à la Financière, Poulet rôti, Filet à la broche, Salade Macèdoinne, Torte Suchard, Glaces à la Russe.

Cel întâi tuastează d. maior de rezervă Mihailide, aducînd mulțumiri și elogii d-lui loc.-col. Liciu, comandantul batalionului. Răspunde d. loc.-col. Liciu, mulțumind în termeni călduroși ofițerilor de rezervă pentru devotamentul și abnegația ce au dovedit-o conlucrînd la o laltă cu ofițerii activi în același scop măreț.

D. Căpitan Niculaescu tuastează pentru soțiile d-lor ofițeri.

D. Sublocotenent Skarlet ține un entuziast tuast pentru dinastie, arătînd că în trecut a fost antidinastic, iar astăzi este convins apărător al tronului și armatei.

D. Sublocotenent Pandele tuastează pentru d-nii loc.-col. Liciu și Maior Nădejde.

In tot timpul banchetului a fost o vie animație, d. sublocotenent Pandele a cîntat cu o frumoasă voace mai multe romanțe; d. sublocotenent Gogu Bancov a executat admirabil diferite dansuri românești și străine; d. sublocotenent Ulea a cîntat bine cîteva nostime cantonete.

Orchestra Borteanu a executat un program ales.

De eri, corul ceremonial al Mitropoliei a început să cînte la catedrală.

D-nul inspector general al învățămîntului primar Ioan Prasa, împreună cu domnul inspector C. Zaharia și d-nul revizor al județului I. Vîrlănescu vor pleca Mercuri seara la București, pentru a lua parte în ziua de 5 Septembrie la discuțiile ce vor avea loc la ministerul de instrucție în vederea stabilirei subiectelor și ordinei conferințelor culturale din cursul anului școlar 1913—1914

A apărut de sept tipar și se află de vînzare la toate librăriile din țară.

Gramatica limbei Romîne pentru cl. III primară urbană de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezibianu.

Gramatica limbei romîne pentru clasa IV primară urbană de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.

Gramatica limbei Romîne pentru divizia III rurală de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.—Editura librăriei Steinberg din București.

Mulțumiri Crucei Roșii. — S'a trimis instituțiunii „Crucii Roșii“ din Iași următoareă adresă de mulțumire:

Cabinetul Comandantului
Batalionului 4 Vînători

Mult Stimată Doamnă,

In numele fiăcăilor și gospodarilor, soldați din regimentul 4 Vînători, pe care am onoare a i comanda, precum și în numele meu, îmi fac o deosebită plăcere a aduce Societății „Crucea Roșie“ a D-lor Romîne filiala Iași, cele mai vii mulțumiri și a arăta recunoștința noastră, pentru pînea albă, zaharul, ceaiul și coneacul pe care în solicitudinea și dragostea D-voastră pentru apărătorii țării, care în campania actuală au întîmpinat atîtea greutăți, ați bine voit a le dărui trupei acestui Regiment.

Profit de acest prilej Doamnă, pentru a vă asigura de respectul și distinsa noastră considerațiune.

Comandantul Regimentului
4 Vînători
Locotenent-Colonel Gh. Liciu.

D-na și d. Lascar Antoniu s'au întors din călătoria de vacanță.

D. dr. Ștefănescu-Galați, demobilizat și-a reluat ocupațiile.

Eri a încetat din viață d. A. A. Tutovanu, originar din Huși, pensionar.

Epitropia Spit. Sf. Spiridon
DIN IAȘI

Face cunoscut, că în ziua de 4 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ține licitație publică în cancelaria Epitropiei Generale din Iași, cu oferte închise, pentru daramarea casei vechi a portarului de la Institutul Grigorian din Iași.

Condițiunile pentru daramarea acestei case, se pot vedea la biroul serviciului technic al Epitropiei, în ori-ce zi de lucru.

Garanția pentru a fi admis la licitație este de lei, 100. în efecte sau numerar.

Dispozițiile art 78—83, din legea comptabilității Generale, sunt aplicabile la această licitație.

No. 5452 2 Septembrie 1913

In tîrgul Neamț se va înființa dela 1 Octombrie viitor o școală particulară secundară.

Direcțiunea acestei școli va fi încredințată D-rei Sofia Dimitrescu, licențiată în litere, filosofie și drept, dela universitatea eșană, foastă profesoară la stat pînă în prezent.

In ziua de 10 Septembrie a. c. se va ține licitație pentru aprovizionarea a 1570 m. c. pietriș, necesar întreținerii șoselei naționale Iași-Podul-Iloaei; idem sd va ține licitație pentru aprovizionarea a 1720 m. c. pietriș și piatră spartă, pentru întreținerea șoselei Iași-Țuțoara, penanii 1913—1914.

In învățămîntul primar din Iași vor fi anul acesta 12 catedre vacante pentru suplinire.

Au petiționat pentru a le suplini d-rele Orantsa Păun, Lelescu, Natalia Mărgineanu Constanța Jelea, Gaița Gheorghiu Maria Munteanu, Carp și studentul Rusu.

Ministerul Instrucției a decis a nu se mai acorda suplinirile însă, de cât licențiaților în litere, cari au și examene de pedagogie trecute și cursurile seminarului.

Cetim în „Glasul Basarabiei“ din Nicolaev, Kerson și Ecaterinoslav că s'a primit știrea că acolo s'a ivit holera.

Sătenii Vasile Bacui și Gh. Fecioru, din cotuna Slobozia, com. Ciurea (Iași) s'au prezentat la redacția noastră și s'au plîns că brigadierul Petre Păscărescu n'a achitat oamenilor din partea locului plata cuvenită pentru tăiatul lemnelor pentru administrația domeniilor Coroanei, deși brigadierul a încasat banii.

Aceasta a făcut-o și în alți ani. Autoritățile ar face bine să cerceteze cazul.

Inscrierile la școala de Arte Frumoase continuă a se face pînă la 1 Noembrie iar cursurile școalei vor începe la 1 Octombrie.

Tinerii ce doresc a se prepara pentru concursurile de admisiune vor prezenta direcțiunei o cerere spre a li se permite prepararea în atelierile rezervate lucrărilor practice în secțiunile respective.

Acei ce doresc a urma facultativ la școală vor arăta în cererile lor aceasta.

Reîncepînd seria reputatelor filme daneze, cari au obținut un renume universal, cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli, cuprinde în noul său program de astă-seară Luni 2 Septembrie o piesă cu desăvîrșire originală, intitulată „Miliardar nenorocit“. E primul film al staginnei none de toamnă, menit a face epoca în direcția actuală a cinematografiei.

Film de o artă desăvîrșită „Miliardar nenorocit“ e o desfășurare plină de sentiment și adevăr. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroși artiști ai scenelor daneze. In rolul principal apare d-ra Clara Wieth. (3 acte).

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară:

Intre cer și pămînt. Film parizian care ne proectează o senzațională desfășurare în 2 părți. Cea mai mare parte a acțiunei se petrece în plin aer pitoresc. Rolurile sunt interpretate de cei mai buni artiști ai scenelor pariziane.

Visul lui Tîndală, scene foarte humoristice.—etc.

Mercuri program nou: Sînge de aristocrată, film parizian de mare artă.

Astăzi la ora 6 p. m. I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei sosește în localitate.

Un incendiu, provenit din neglijență a distrus o parte din casa locuitorului Mihai Ilieș din Vlădeni. Casa era neasigurată.

PHOSPHATINA FALIÈRES
Cel mai bun aliment al copiilor

Recomandat de la vîrsta de 7-8 luni, în momentul intercărei și în timpul creșterei. — Ajută dentițiunei și formărei oaselor. — Previne sau oprește diareea așa de frequentă în timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrînilor, convalescenților.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL:
6, Rue de la Tacherie, PARIS *și pretutindeni.*

In urma ordinului ministerului de justiție, prin care se prevede că dispozițiile legilor votate cu ocazia mobilizărei, rămîn în vigoare pînă la 30 Septembrie, adică o lună de zile, dela data cînd a apărut decretul prin care armata este considerată pusă pe picior de pace, corpul portăreilor de Iași a decis, să continue a nu efectua proteste pentru accepte în valoare mai mică de o mie lei și să nu dea publicității protestele pentru acceptele care depășesc această valoare.

In noaptea de 28—29 August a. c. s'au aprins și au ars 4 girezi de mazăre pe moșia Spumoasa în arenda d-lui G. Manca.

Pagubele s'au evaluat la 10.000 lei.

Această recoltă era asigurată la societatea Agricola pentru 6 mii lei.

In următoarele județe și localități din Moldova se vor organiza anul acesta expozițiuni s'au concursuri de animale:

Sindicatul Agricol Botoșani (Botoșani); sindicatul agricol Tutova (Bîrlad) și sindicatul agricol Roman (Roman și cîte-va centre mai mici).

Se mai așteaptă aderări din partea celorlalte sindicate.

Cunoscutul mamoș doctorul **Brener** întorcîndu-se din campanie și-a reluat consultațiunile de la 1—6 p. m. în str. Lăpușneanu 25.

In astă seara are loc o ședință a Consiliului de higienă al orașului.

D. dr. Floru va comunica măsurile luate pentru prevenirea holerei.

Preoții Savin, Țincoca și Gotcu, s'au întors în localitate, venind din Kiev, unde au viziiat instituțiile religioase și culturale

Duminica viitoare se va celebra cu deosebită solemnitate aniversarea societății Vulturul.

Se va celebra un serviciu religios la biserica Vulpe, după care va avea loc o festivitate.

Morții regimentului 13 Ștefan cel Mare.—Iată lista soldaților decedați în timpul campaniei din Bulgaria, aparținînd regimentului 13 Stefan cel Mare:

N. Mîndru, plutonier com. Costuleni, C. Boandă caporal com. Tomești, Lazăr Guanu caporal com. Aroneanu, M. Mihalache caporal com. Șipote, M. Nichituș caporal com. Șipote, A Babei Chirilă caporal com. Sculeni și soldații: Vasile Mihai com. Voinești, I. Ionescu din Iași str. Moara de vînt 12, V. Petrovici din Iași, Tudor din com. Ibănești, jud. Dorohoiu, Gh. Sulițanu din Iași, C. Anghelache din com. Rediul Mitropoliei, Vasile Angheluță com. Ciurea, Gh. Bărbieru din Iași, C. Peruș din Iași, str. Nicolina 65, Constantin Perju, V. Coroi din Iași str. Ni oriță 84, Feraru Petre din Iași, Mahalena Frumoasa 3, D. Scumpu din Iași, str. Asachi 11, D. Bujor din com. Plugari, Gh. Teodoru, Gh. Ciureanu, Th. Privecaru, al căror domiciliu e necunoscut, Leib Zilberman din Iași, str. I. C. Brătianu, I. Ștefănescu com. Prisacani, Ion Arcuș, D. Peptănaru din com. Hănești jud. Dorohoi, D. Ropotă com. Plugari, Nicolae Radu, Lupu Lipșu, Gh. Barbu din com. Grămești jud. Dorohoiu, Leiba Mihel com. Andrieșeni, Cereș Davidescu, A Băcăloaei Ion com. Golăești, Avram Gh. com. Șipote, Crudu Neculai, St. Daibuc comuna Poeni, V. Sobolcă din Iași, str. Toma Cozma 64, I. Golozan com. Andrieșeni, D. Aramă com. Roșani, Gh. Lupescu din com. Cotnari, Gh. Avram, Iosub Strul, Daril Dumitru și D. Cariolan al căror domiciliu nu se cunoaște.

*

Dintre soldații aparținînd reg. de roșiori Cuza-Vodă, a încetat din viață un singur soldat, anume Ștefan Velișcu de loc din com. Bivolari.

El a fost împușcat, de bulgari pe cînd patrula din care făcea parte străbătea un mic defileu în Balcani.

Aducerea în Iași a profesorului Petru Rășcanu.—Astăzi la orele unsprezece a fost adus în localitate corpul regretatului fost decan al facultății ieșane de litere și filosofie Petru Rășcanu.

La gară corpul a fost primit de d-na Dr. Georgette Veisa, fiica decedatului, de colonelul Langa Rășcanu cu D-na, de dl. Corneliu Moldovanu, d. Profesor Xenofon Gheorghiu, d-rul Benno Stenner și un restrîns număr de studente și studenți.

La coborîrea din vagon a sicriului, P. S. S. părintele Pavel Savin, rectorul seminarului Veniamin Kostache, asistat de arhimandriții Chesarie Ștefănescu și Evghenie Ungureanu, starețul mănăstirei Cetățuia, și clerul catedralei mitropolitane, au făcut o mică ictenie, după care cortegiul a plecat, parcurgînd stradele Bulevardul Ferdinand, Arcu, Cuza-Vodă Ștefan cel Mare — spre Mitropolie — unde sicriul a fost depus în mijlocul catedralei — pe un simplu și modest catafalc,— după dorința decedatului.

Inmormîntarea regretatului va avea loc Joi, la orele 4, cînd va sosi din Constantinopol, unde se află ca secretar de legație, d. Constantin Rășcanu, și d. Niculai Rășcanu din Berlin fiul decedatului.

Pe sicriul profesorului Rășcanu au fost depuse pînă acum numai trei coroane: una din partea familiei, una din partea foștilor elevi și una din partea colegilor din Universitate.

Banchetul ofițerilor Reg. 13 Ștefan cel Mare.—Reîntoarcerea regimentului 13 Ștefan cel Mare în Iași, a fost sărbătorită printr'un banchet dat în onoarea d-lui colonel Anastasiadi comandantul Brig. 15 infanterie, ce a avut loc aseară la orele 8 în saloanele hotelului Traian.

Au luat parte la banchet d-nii colonel Anastasiadi, comandantul Brigăzei a 15-a infanterie, colonel Vrabie, comandantul regim. 13 Ștefan cel Mare, loc.-col. Stoianovici, maiorii Gherculescu, Kecais, V. Fărcășanu, Dumbravă. căpit.: Ionescu, Dubert, Manolache, Mihailescu, Cantuniari, Leca, Stamboală, Vlăduță, Clauss, Neculce. Locotenenții: Dobrovici, Gotcu, Radu, Lăzărescu, Dimitriu I., Macarie. Sub-locotenenții: Manteanu, Dimitriu, Gazi, Netter, Tufli, Zamfirescu, Dospinescu, Tomida, Popescu Laurențiu, Popescu D., Popescu I, Constantinescu V., Atanasiu, Cădere, medic Vrinceanu, Borcea și Turculeț.

La șampanie a toastat d-nii colonel Anastasiade, care în cîteva cuvinte bine simțite a arătat greutățile campaniei actuale, lăudînd în parte meritele d lui col. Vrabie și ale ofițerilor de sub comanda d-sale care au dat dovadă de mult curaj.

Respunde d. col. Vrabie, care mulțumește d-lui col. Anastasiade zicînd că toate laudele ce i se aduc, nu i se atribue d sale, ci întregului corp ofițeresc de care a fost secondat în campanie, arătînd că nu poate specifica în parte pe fiecare din ofițeri care s'au distins, de oare-ce cu toții au lucrat cu multă bună-voință și nici odată obosiți.

Au vorbit din partea ofițerilor de rezervă d-nii sub-locot. Netter și Borcea.

D. căpit. Dubert rîdică și d-lui un toast în cinstea ostașilor romîni cari au arătat cea mai mare bună voință și supunere în timpuri grele, și care acum mulțumiți pleacă pe la vetrele lor.

S'a servit următorul meniu:

Țuică General Marș
Răsbirăm
Masline în baionete
Bulion Osikovika
Maioneză din Isker trecută la carantină
Vol-au-vent cu ilusii Daneff
Cocoski Han Brusen
Salata Gulemata Zarzavat
Brînză Gigenski-Mahala
Tort-Cafea de rechiziții
Inghețată Valea Ilenei
Vin Turski-Isvor
Champagne „Bragă"
Marș
Adio! Balcani.

In tot timpul banchetului, muzica regimentului, sub conducerea eminentului șef Vlăduță, a delectat pe comenseni cu cele mai frumoase arii.

La orele 11 terminîndu-se banchetul întregul corp ofițeresc s'a dus de s'a fotografiat la fotoglobul Weiss.

In urmă s'au dtspărțit ducînd fiecare o amintire destul de frumoasă.

Noul an judecătoresc.—Azi la ora 12 a. m., a avut loc solemnitatea deschiderei noului an judecătoresc.

La Curtea de Apel în prezența a numeroși avocați și a tuturor d-nilor consilieri, d. prim-președinte I. Th. Burada, a urat buna venire noilor colegi și în urmă a procedat prin tragere la sorți la formarea celor două secții, camera de punere sub acuzare și curtea cu juri.

Secția I-a va fi compusă din d-nii I. Th. Burada președinte, C. N. Buzdugan, N. Leonescu, S. Zăhărescu, D. Antonescu și P. N. Pârâianu, membri; Secția II-a: d-nii Gh. Sturza președinte, D. Porfiriu, Em. Cernătescu, Al. N, Gane, D. Grigorovici și D. Volanschi, membrii. Camera de punere sub acuzare d-nii: D. Porfiriu președinte, Em. Cernătescu și P. Pârâianu membri. Curtea cu juri seziunea I seria d-nii D. Grigorovici, Tutova, Fălciu și Vaslui; Al. N. Gane, Roman și Iași. Seria II din seziunea I-a, d-ni: S. Zăhărescu, Dorohoi, Bacău și Suceava; d. N. Leonescu, Neamț și Botoșani.

La Tribunal fiind față toți d-nii judecători și mai mulți avocați, d. prim-președinte Vespasian Erbiceanu a tras la sorți pe d-nii judecători cari vor forma plenul celor trei secții, Au eșit la sorți pentru secția I, d-nii: Vespasian Erbiceanu președinte, Aurel Căpățînă și Gr. Kessim membri; secția II a d-nii Adam Bercea președinte, Hipolit Mărzescu și Haralamb Grigoriu, membrii; secția III-a comercială, d-nii: D. Diaconescu președinte, Em. Wincler și Gr. Suțu, membrii.

Aventura unui turc.— La spitalul Sf. Spiridon, în secția d-lui profesor d-tor Riegler, se află internat un turc venit din Rusia.

Pacientul, sosit în gara Iași, a căzut în nesimțire și a fost imediat transportat la spital. Neștiind nici o altă limbă, în afară de acea maternă, cu mare greutate a putut fi înțeles. Ținta lui era să plece la Constantinopole.

Cum n'are bani de drum, probabil că se va lansa o listă de subscripție pentru ajutorarea lui.

Astăzi starea lui e ceva mai bună.

La comisia dispărțirii a 4 a se cercetează cazul bătăii între doi mobilizați, după un chef prietenesc, la cari s'au invitat reciproc. După chef — a venit chelfăneală.

Cassa medicală a meseriilor din Iași a primit 400 de fiole serum anti-holeric pentru a se inocula meseriașii cari vor fare aceasta spre a fi păziți de holeră.

Serviciul telegratic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Conflictul Chino-Japonez

Berlin.—Se pare că conflictul între Japonia și China a luat o turnură mai gravă.

Azi Japonejii aflători la Berlin, au primit ordinul de a se întoarce la regimentele lor.

Automobil sfaramat de tren

Louviers.—Un tren a tamponat lîngă Pitres, un automobil în care se aflau doi călători din Paris.

Ambii au fost omorîți pe loc.

Holera în Ungaria

Buda-Pesta.—Azi s'au constatat patru noi cazuri suspecte de holeră.

Conferința turco-bulgară

Soluție satisfăcătoare. Declarațiile unor delegați

Constantinopole. — Conferința turco-bulgară a ținut două ore și jumătate.

Un comunicat oficial spune, privitor la lucrările conferinței: A avut loc un schimb de vederi asupra chestiei graniței și s'au cercetat ambele proecte, cel turcesc și cel bulgăresc.

S'a putut constata cu satisfacție că conferința se apropie de o soluție satisfăcătoare pentru ambele părți.

Delegații otomani au prezintat apoi celor bulgari proectele privitoare la chestia naționalităților, la schimbul prizionierilor de răsboi și alte chestiuni economice.

Viitoarea ședință se va ține poimîne.

După ședință, un delegat a declarat că negocierile în chestia graniței au înaintat și este posibil ca în viitoarea ședință să se ajungă la un rezultat.

Chestia privitoare la Demotica și Kirkilisse rămîne în contestație.

Un deledat turc a declarat că s'a admis principiul ca Poarta să nu plătească nimic pentru întreținerea prizonierilor.

*

Marele Vizir a primit eri o deputațiune din Tracia occidentală. A făgăduit că guvernul se va ocupa de chestia lor. Ziarele spun că Marele Vizir a primit eri o deputațiune din Gumuldjina căreia i-a spus că guvernul, din cauza notei sale din 19 Iulie, nu ar putea sprijini cererile populațiunei din Gumuldjina, spre a evita noi complicațiuni. Vizirul a făgăduit însă ca cererile Musulmanilor vor fi cercetate în cursul conferinței turco-bulgare.

Serviciul Telefonic

Moartea lui Vlaicu

— Aducerea corpului în Capitală —

București.—Corpul regretatului aviator Vlaicu, a fost adus aseară în Capitală.

In gara de nord se afla adunată o mulțime, care număra mii de oameni, și care în chip pios a ținut să conducă pînă la capela spitalului militar remășițele pămîntești ale marelui armator.

Intre persoanele ce au urmat cortegiul, s'a remarcat pe d-nii general Socec, colonel Moruzi, căpitan Popovici, căpitan Sturza, Căpitan Adamovici și alți.

Corpul a fost numai provizor așezat în capela spitalului militar, căci probabil va fi transportat la biserica Sf. Gheorghe.

Inmormîntarea se va face pe cheltuiala ministerului de războiu.

D. general Hîrjeu, ministru de războiu a însărcinat pe d. căpitan Popovici cu luarea cuvenitelor dispozițiuni privitoare la înmormîntare.

Nu se poate însă preciza unde va a vea loc înhumațiunea.

Dorința Capitalei ar fi ca rămășițele pămîntești ale lui Vlaicu să se odihnească în țară.

Dar se așteaptă pentru a se lua o hotărîre sosirea părinților lui Vlaicu, cari ar dori ca fiul lor să fie înmormîntat în comuna sa natală din Transilvania.

Aceasta ar fi dorința partidului național romîn din Transilvania.

O hotărîre definitivă va fi luată mîine.

La capela spitalului militar este un pelerinagiu nesfîrșit de tot ce Capitala are mai distins.

Urmărirea lui Pantelimon

Fălticeni. — D. Nicu Catargi, Prefectul județului Suceava, face personal sacrificii, pentru a da cuvenita încurajare populațiunei rurale, să ajute la prinderea lui Pantelimon și a tovarășilor săi care se găsesc acuma în acest județ.

Vestile cele mai recente arată că Pantelimon a fost pe Hortonis, în fundul Pipirigului. Aci a fost la delegatul Satului Petrea Alecu unde a cerut și obținut de mîncare. De aci a trecut la stîna de pe valea Cilibiei.

Se crede însă, că nu va trece mult și Pantelimon va fi prins de oare-ce toate drumurile îi sunt închise.

Lupte între turci și bulgari

Constantinopol. — Se vorbește din Adrianopol, că populația baștinașă turcă din Humuldgina, a susținut o luptă puternică, cu trupe bulgărești, care ocupă o pozițiune din apropiere.

Focul a fost foarte violent, și la urmă populația turcă a fost silită să se retragă spre Adrianopol.

Strumnița ocupată de Bulgari

Sofia.— Agenția Bulgară zice că orașul Strumița a fost ocupat de trupele Bulgărești. Comandantul grec a refuzat să semneze protocolul, spreța nu recunoaște că s'au distrus căzărmile și celelalte edificii publice precum și mare parte a orașului.

Mersul holerei

— Buletinul Direcțiunei sanitare —

Jud. Argeș.—2 comuni contaminate, 7 cazuri noi, 3 morți.

Jud. Brăila.—2 comuni, 2 cazuri noi, 1 mort.

Jud. Buzeu.—1 comună, 1 caz nou, 1 mort.

Jud. Dolj.—29 comuni, 82 cazuri noi, 29 morți, 1 însănătoșit.

Jud. Gorj.—1 comună, 1 caz nou,

Jud. Ialomița.—4 comune, 2 cazuri noi, 1 mort, 3 îusănătoșiți.

Jud. Ilfov.—București, 1 mort.

Jud. Mehedinți.—3 comune, 6 cazuri noi.

Jud. Olt.—7 comune, 4 cazuri noi, 5 morți, 7 însănătoșiți.

Jud. Prahova.—1 comună, 1 caz nou, 1 mort.

Jud. Romanați.—13 comune, 13 cazuri noi, 13 morți, 1 însănătoșit.

Jud. Tecuciu.—1 comună, 1 mort.

Jud. Teleorman.—14 comune, 28 cazuri noi, 12 morți, 8 însănătoșiți.

Jud. Vlașca.—7 comuni, 9 cazuri noi, 4 morți. 2 însănătoșiți.

Turtucaia.—2 cazuri noi, un mort

Total 87 comune contaminate, 158 cazuri noi confirmate, 63 morți, 22 însănătoșiți.

Situația epidemiei din întreaga țară este;

1050 cazuri vechi, 158 cazuri noi, 63 morți, 22 însănătoșiți, 1123 rămași.

Director **Dr. MINOVICI**

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris și Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas și Urechi

Str. Lăpușneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

întorcîndu-se din campanie și-a reluat ocupațiunea

GIMNAZIUL

„MORITZ și BETTI WACHTEL"

Iași,—str. Sărăriei 147, imobil propriu, Telefon.

Cu începere dela 20 August, înscrierile au loc în cancelaria gimnaziului, zilnic, între oarele 9—12 și 3—5. Candidații pentru clasa I vor prezenta certificatul de absolvire a cursului primar, actul de naștere și de revaccinare.

Curs integral de 4 clase secundare

Preparații de 2 clase într'un an (în condițiuni admise de Minister).

Școala posedă muzeu, laborator, curs de gimnastică, serviciu de supraveghere pedagogică.

Rezultatul anului școlar 1912—13:

148 elevi prezentați în Iunie comisiunii oficiale; nici un repetent; doi corigenți la cîte un singur obiect; 7 elevi preparați de două clase vor depune examen în Septembrie; alți 8 elevi au obținut note de promovare în școală.

Elevii merituoși, lipsiți de mijloace, fără osebire de naționalitate se primesc gratuit.

Direcțiunea

Pentru o școală secundară particulară, *într'un oraș de provincie, se caută o doamnă sau domnișoară, absolventă a cel puțin 8 clase secundare sau studii analoage, căreia se va încredința direcțiunea acelei școli și predarea limbei franceze și eventual a pianului.*

A se adresa prin corespondență, sau verbal, **d-nei profesoare Maria D. Cădere,** *com. Bucium pentru lămuriri și condițiunile de contractare.*

De vînzare **în strada Sărărie 83, o casă împărțită în 2 apartamente cu 9 odăi, bucătării, pivniță, etc.**

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI- FACERI

—Iași.—Strada Anastasi Pa u No 43

Școala primară și profesională israelito-romînă de fete

a

societății filantropice „Steaua"

— Iași —

— Str. Elena Doamna 23 —

INȘTIINTARE

Aducem la cunoștința publicului că la *școala profesională de fete „Steaua"* vor funcționa în anul acesta clasele I-a, II-a și III a.

Obiectele care se vor preda în cursul *complect* al școalei noastre sunt:

Croitoria în mod practic și teoretic; limbele *Romînă și Franceză* după programul școlilor secundare publice; limba *Germană, Religia mozaică, Higiena, Muzica și Gimnastica, Comptabilitate, corespondență, Dactilografie* și *Stenografie.*

Inscrierile încep la 15 August crt. și vor continua până la 1 Septembrie crt. între orele 10—12 a. m. și 3—5 p. m.

COMITETUL

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

întors din Campanie

dă consultațiuni zilnice numai între orele 3—6 p. m.

Strada Ștefan cel Mare No. 6

Casele magazia Kahanne

Lecțiuni de curs primar și curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condițiuni avantajoase.*

Informațiuni la ziar.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurădă şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăcuit, *Migrenele*, *Cefralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* care se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 3 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi *Droghiştii* şi *Farmaciştii*.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Raymond GARIEL
Rue Duc de la Méziéres, PARIS
GRILLAGES, etc.
Exposition de l'Album sur demande

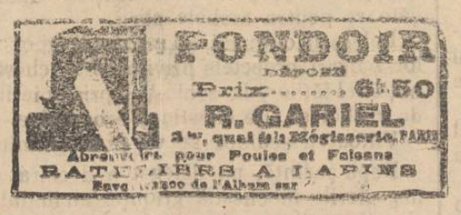

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă in lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vara in Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1977—Mercuri 4 Septem. 1913

Cazul d-lui Colonel Anastasiade

Revenim din nou asupra acestui caz, căci, cum am spus-o și eri, manifestul comandantului brigadei XV constituie un act grav, foarte grav.

Vom analiza chestiunea în toată complexitatea ei—bine înțeles fără să ne ocupăm de modul cum ie redactat manifestul, care învederează că d. colonel Anastasiade nu prea este dotat cu însușiri stilistice.

In primul loc se cuvine, însă, să subliniem mentalitatea ce se degajează din acest manifest, act politic prin excelență.

D. colonel Anastasiade are aerul să zică:

— După ce țara a avut să sufere de pe urma trufiei vecinilor, după ce miniștrii au dat țărei spectacolul unor călătorii umilitoare în străinătate, după ce diplomația n'a reușit să capete de cît un sat și cîțiva coți de pămînt, am pornit noi, armata romînă, și prin cîmpii sălbatece, logodiți cu moartea și disprețuind viața, am spalat rușinea sărei, am lărgit hotarele, am realizat idealul patriei.

Bizară mentalitate, curioasă concepție despre rolul și chemarea armatei în statul nostru organizat pe bazele actuale constituționale.

Cum, adică, armata constitue un corp aparte, de sine stătător, fără legături și mai cu seamă fără subordonare față de puterea dirignitoare a țărei? Acțiunea pe care ea o desfășoară la un moment dat izvorăște din propria ei inițiativă, este un produs al voinței ei aparte? Și această acțiune se desfășoară în mod separat, nu concomitent cu toate celelalte izvoare de energii, puse la un moment dat în mișcare?

Nu constitue oare armata mijlocul suprem de aparare a intereselor și demnității țărei—atuncea cînd toate celelalte mijloace au fost epuizate? Și chiar prin aceasta nu se învederează că ea este la ordinul puterei dirignitoare, că ea este datoare supunere și ascultare ordinelor ce primește de la guvernul țărei?

Evident că da—și aceste lucruri constituie adevăruri atît de elementare, încît, pentru ori-ce om de bun simț, ele sunt axiome în privința cărora discuția ie absolut de prisos. Pare însă că d. colonel Anastasiade crede altfel. Mai bine zis ie sigur că d-sa crede altfel, căci altmintrelea manifestul d-sale n'ar fi fost posibil. O atare credință, însă, exteriorizată printr'un manifest public, constituie un lucru primejdios. Ea nu trebuie să existe, ea nu trebuie să formeze crezul armatei. Trebuie împiedicat că o astfel de mentalitate să puie stăpînire pe conducătorii militari—dacă nu voim ca zilele de restriste să se producă.

Comandantul brigadei a XV, prin manifestul d-sale, are aerul că vrea să facă o antiteză. De o parte lumea noastră civilă, dirignitoare, capabilă de a suferi jigniri și a se mulțumi cu o nimica toată, de altă parte armata, eroii, cari, sfidînd moartea, au rezbunat jignirea pe care civilii, diplomația, erau gata s'o supoarte cu resemnare.

Uită însă d. colonel Anastasiade să ne spuie, că dacă armata a intrat în acțiune, dacă d-sa a avut prilejul să adreseze ieșenilor manifeste, la plecare ca și la reîntoarcere, aceasta se datorește voinței, ordinului puterei civile, care, la un moment dat, a crezut de nevoie ca armata să intervie. Desigur că pururea armata are menire să amintească dușmanului realitatea, să-i pedepsească trufia, să repare nedreptatea făcută patriei, să readucă în patrimoniul țărei ceea ce patria crede că i se cuvine. Armata, însă, procedează din ordin, ea face parte integrantă din corpul țerei, ea se identifică cu țara întreagă și nu trebuie să cîrtească în potriva celora care au trimis'o în focul luptei.

*

Dar d. colonel Anastasiade nu dă dovadă numai de o concepție curioasă în privința rolului armatei, ci uită și supunerea cuvenită celor de care trebuie să asculte. D. colonel Anastasiade se transformă în critic, d-sa discalifică, d-sa devine cenzorul vieței noastre politice. Aceasta-i cu adevărat extra-ordinar și, noi credem, și un lucru nepermis.

Și pentru a invedera unde duce astfel de procedeuri vom cita cazul Silistrei, despre care d. Colonel Anastasiade a crezut de cuviință să vorbească în manifestul d-sale.

Protocolul dela Petersburg odată votat, M. S. Regele a ținut să sublinieze valoarea rezultatului obținut, și, în mesagiul de închidere a corpurilor legiuitoare, șeful Statului, care ie și șeful suprem al armatei se exprimă în termeni extremi de măgulitori pentru opera desăvîrșită de diplomația romînă.

Despre aceiași Silistra vorbește și d. Colonel Anastasiade. Dar în ce termeni! „Măsurătoarea Silistrei—*ticluită de slăbiciunea diplomației* — zice comandantul brigadei XV, **am înlocuit'o noi** cu puterea măsurătoarei noastre. In loc de un sat de cîțiva coți de pămînt, a eșit o bucată de țară, cu tot ce ne trebuia".

De sigur că d. Colonel Anastasiade, în focul... scrisului, nu și-a dat seama de situația teribilă în care se pune, de gravul act pe care-l comite, cînd, îmbracat cu oficialialitatea de comandant de brigadă, s'a crezut în drept a se transforma în criticul vieței noastre publice.

Lucrul acesta, sistemul acesta de a vorbi, scoaterea în evidență a acestui „noi" n'ar fi fost cu putință dacă d. Colonel Anastasiade nu și-ar fi apropiat concepții primejdioase, procedeuri incompatibile cu bunul mers al ordinei în stat.

Dar n'am terminat.

NOTA ZILEI

Englejii pudici...

Un domn judecător din localitate care, pe vremuri, a avut de îndurat.. mici polemici, din cauză că osîndise pe un mahalagiu care chinuise un... vițel, ne atrage atenția asupra unei notițe de ziar și anume:

«O probă de severitate cu care autoritatea judiciară engleză pedepsește actele de cruzime în contra animalelor, este dată prin sentința pronunțată zilele acestea de un judecător al Curții polițienești.

Un lucrător, Toma Marlowe, a fost condamnat *la muncă silnică pe timp de o lună* pentru că a jumulit de vie o găină.

Magistratul, comunicînd hotărîrea, a zis că-i pare rău că legea nu îngăduie «să dea barbarului o pedeapsă și mai mare».

Se poate că moravurile... englezești își vor face drum în justiție și atunci jubileul nostru nu va privi ca... vițelul la poarta nouă anumite sentințe cam originale.

Dar noi știm că nici un judecător englez n'a condamnat pe pudicii fii ai Albionului cari au... jumulit nu o găină, ci un popor întreg, pe bieții Buri de independența lor...

POLITICE

CINE-ȘI FACE ILUZII...

Reapărută pe tărîmul publicității, revista de sub direcția d-lui deputat C. Rădulescu Motru, „Noua Revista Romînă" rezumă situația psihologică-politică a momentului de față „după pacea din Balcani". Autorul crede, între altele că, pe viitor:

„Influența acestui eveniment politic va fi tot așa de mare și asupra politicei interne, deși la prima vedere nu există o legătură directă între tratatul de pace, încheiat la București și politica internă a Țării. Vom avea, prin această influență, cîteva mari schimbări și anume: lucruri ce erau posibile ieri, nu vor mai fi posibile de astăzi înainte. Pacea, făcută în condițiunile cunoscute, a rîdicat mult nivelul sufletesc al opiniunei publice romînești și prin aceasta a făcut ca actualitatea politică să-și schimbe obiectivul. Lucruri interesante odinioară vor deveni indiferente pe viitor.

Mai ieri, foarte interesante erau chestiunile personale. Ele erau chiar singurele care pasionau opiniunea publică, și în ultimii ani toată viața politică se concentrase aproape exclusiv în ele. Ni se pare că așa ceva nu va fi cu putință, după pacea din București. Scurtul timp, cît a durat campania în Bulgaria și cît s'au discutat condițiunile echilibrului balcanic, a fost suficient pentru ca publicul romînesc să capete alte deprinderi, de cum avea înainte. Cestiunile personale vor cădea, un număr de ani cel puțin, pe al doilea plan. Atențiunea publicului va fi îndreptată spre marile probleme ale vieții noastre politice și economice. Acei cari vor continua să redeschidă cestiunile personale, vor apărea ca niște întârziați, — un fel de a doua ediție a pașoptiștilor; însă fără a fi măcar simpatici, cum erau aceștia!"

„...Rivalitățile personale pot fi tolerate cîteodată în viața politică a unui popor, ca mijloc trecător de selectar, dar nu ca un scop. Și apoi este un lucru prea cunoscut, că un spectacol care se repetă, fie cît de pasionant, sfîrșește prin a deveni monoton".

Autorul își face iluzii, ori nu cunoaște anumite sfere politice romînești.

Cu riscul de a fi monotone, acele personalități și—să le zicem—temperamente vor relua jocul lor și vor oferi țării, peste puțin, spectacolul cunoscut, prea cunoscut, al discuțiilor esclusiv personale.

Triumful nostru în Balcani nu ne-a mîntuit încă de *bizantinism!*

Vizita d-nei Xenopol în județ

Cetitorii vor găsi în corpul ziarului o relațiune complectă asupra operei de ajutorare directă începută în județul nostru și în județele limitrofe de către d-na Felicia N. Xenopol, soția d-lui ministru de industrie, Nicu Xenopol.

E opera de ajutorare a cărei lăudabilă inițiativă a luat-o guvernul nostru și a cărei executare a încredințat-o soțiilor d-lor miniștri, pe regiuni.

Intreaga opinie publică a țării va aplauda inimoasa inițiativă, grație căreia nu numai că vor fi ajutate un mare număr de familii, dar vor veni în contact reprezentanți ai celei mai înalte autorități, cu acele straturi populare, anonime, modeste, din rîndul cărora s'au ridicat forțele uriașe cari au asigurat izbînda țării.

Soțiile d-lor miniștri, în atingere de aproape cu nevoile și cu jertfele făcute, vor prețui personal și vor comunica impresia lor mai departe, — impresia despre însușirile prea puțin cunoscute ale păturilor populare, gata de sacrificii și de resignări, iar aceste din urmă straturi vor avea mîngâierea că s'au scoborît pînă la ele priviri mîngâetoare și mîni dătătoare de răsplată, în lipsa celor căzuți, în serviciul Patriei.

Ne vom mai ocupa de această generoasă inițiativă și de însămnătatea ei socială.

MICI POLEMICI

In sfîrșit „Cuvîntul" a trecut pe picior de pace, — apare în trei pagini complecte?

Rubrica în care subliniem prostiile cotidiane, o să trebuiască mărită și ea...

*

Proprietarul prăvăliei Iosef Marcu de la văpselăria „Cămila", face cunoscut prin ziare că nu e identic cu Iosef Marcu, de haine gata din Sărărie.

N'or fi iașanii atîta de... cămile, ca să i boiască ușor cineva și să amestece hainăria cu văpselăria. Ce dracu!

*

Austria ne-a făcut rău răpindu-ne Bucovina.

Măcar dacă nu ne lăsa nouă pe... Bucovineanu"!

*

„Incă o campanie a „Serei" încununată de succes" — scrie cu bucurie gazeta lui Bogdan-Ciupeștii.

Cum adică încă? A fost un succes campania și șantagiul cu Blank?

*

„Fulgerul" întreabă pe prefectul de poliție, dacă are mandat dela iașani să salute mereu trupele ce sosesc?

O fi avînd mandat de... aducere cu care execută bietele trupe, ținîndu-le discursuri.

*

Un județ cu ghinion e Romanații pe ziua de eri: 13 comune contaminate, 13 cazuri noi, 13 morți...

*

S'au găsit în păpușoi numeroși soldați holerici.

...Și doctorii militari se făceau morți în păpușoi.

*

Politicianii subliniază aluziile din proclamația colonelului A...

— Ca să scoată castanele din foc cu.. sabia lui.

*

E bună comparația că omul e o carte; dar epuizata ediția întîia, a doua nu mai apare...

ECOURI

Statistica anului 1912 ne arată un lucru demn de relevat. In cursul numitului an, au fost condamnați în Canada 1895 persoane de ambele sexe, pentru crime grave.

Se repartizează astfel:

Catolici romani	934
Anglicani	326
Presbiterieni	203
Metodiști	195
Baptiști	84
Luterani	61
Ortodocși	21
Alte secte creștine	18
Budiști	18
Liberi-Cugetători	14

Prin urmare, cei mai mulți condamnați sunt creștini catolici, cu toate că nu formează de cît două cincimi din întreaga populație.

*

Cercetîndu-se registrele hotelurilor, s'a putut face următoarea statistică, în privința persoanelor care au vizitat portul Amsterdam în cursul anului 1912:

Belgieni, 10741; Germania 28878; Engleji, 12874; Franceji, 7685; Italieni 1044; Austrieci, 3160; Americani 16455; diverși, 4235; Olandeji, 53945.

Dacă s'ar confrunta cu statistica anului 1911, s'ar vedea că numărul vizitatorilor Amsterdamului este în necontenită și considerabilă creștere.

OAMENI ȘI LUCRURI

Vlaicu despre el însu-și

In „Viața Socială" pe luna Septembrie 1910—pag. 51—55 regretatul Vlaicu a publicat un articol „Aviațiunea la noi", din care unele pasagii merită a fi reamintite:

„...Dacă în alte domenii romînii s'au mulțumit să ia totul de-a gata dela străini, dacă au profitat de toată munca și de toate descoperirile țărilor mai civilizate; dacă au importat aproape totul, de pildă: drumuri de fier, telegrafe, telefoane, automobile, etc., fără să îmbunătățească cu propriile lor invenții, invențiile străine, cel puțin în domeniul aviațiunei au adus și se pare că vor aduce ceva din munca și din inteligența lor".

Aviatorul citează numeroase exemple și nume, pînă să ajungă a vorbi și despre sine, începînd cu debutul laborios, anii de pregătire și de studii:

„...In Capitala Ungariei îmi împărțeam zilele entuziaste ale tinereții studiind mult și făcînd planuri pentru viitor. Serile le petreceam adesea în tovărășia unui cerc restrîns de literați, printre cari era și poetul Octavian Goga. Scriu cu emoțiune numele lui Goga, căruia i-am împărtășit primele mele gînduri și visurile senine ale adolescenței. Chiar dacă n'ași fi reușit să mă rîdic niciodată dela pămînt, iași fi rămas recunoscător pentru ceasurile în care alături de dînsul m--am înălțat sufletul și inima. Dar cercul prietinilor noștri s'a risipit în curînd".

Aviatorul avea să întîlnească în viață destule invidii pînă să vină zilele de izbîndă:

„...Cu principiile bine definite și cu liniamentele generale ale aparatului bine hotărîte, am venit în București. Mărturisesc că toți acei cari au fost delegați de guvern să cerceteze aparatul meu, au fost mai mult de cît mulțumit și mi au dat concursul. De altfel rezultatele au corespuns așteptările celor ce m'au încurajat și propriilor mele convingeri. Aeroplanul a zburat dela început fără să aibă nevoie de nici o modificare, așa cum l'am calculat din prima zi. Accidentul neînsemnat care m'a oprit în loc cîteva zile se datorește lipsei mele de experiență în pilotaj, iar nu aparatului. In această privință e destul să amintesc că Blériot a sfărîmat nouă aparate, pînă să învețe a zbura.

De aceea m'am mirat extrem de mult cînd în urma acestor experiențe reușite aproape peste așteptările mele s'au găsit oameni destul de mici la suflet, ca să cîrtească în umbră, să clevetească și să vadă o risipă zadarnică în ajutorul pe care mi l'a acordat statul romîn. Unelt-irile lor nu m'au revoltat, dar m'au întristat pentru dînșii. E trist că în vremea noastră de civilizație largă și înțelegătoare, cînd pretutindeni se fac imense jertfe, ca să se asigure omenirei noi mijloace de cucerire și de dominare a naturei, e dureros să întîlnești firi preocupate numai de intrigi neputincioase și sterpe, oameni cu frunțile posomorîte și cu ochii în pămînt, cînd omenirea începe în sfîrșit să-și rîdice privirile biruitoare în sus, spre cerul aproape cucerit. Oare știința să fi progresat mai mult de cît sufletul omului? Nu..."

In adevăr, nu; căci au venit în curînd zilele de glorie și de succese mari, zilele cînd a simțit bucuria admirației unanime:

„Dela cei din urmă muncitor plecat din atelier, ca să vadă „zburînd" un aeroplan romînesc, pînă la fruntașii vieței noastre intelectuale și politice, pînă la A. S. Principele Carol, am simțit aceiași simpatie caldă..."

Și tot aceiași societate, aceeași mulțime de clase sociale va urma sicriul nefericitului geniu care a plătit cu viața curagiul cu care și-a urmărit idealul.

Rodion

Din Domeniul Educațiunei

Inrîurirea educatoare a muntelui, pădurii și lacului

In „Bulletin de la société Internationale de science sociale" numărul de pe Iulie a. c. găsesc rîndurile de mai jos, pe care le reproduc pentru frumusețea adevărurilor cuprinse în ele. Mulți cunosc așezămintele de educațiune avînd ca scop al educațiunii *„pregătirea pentru viață"*, create pentru întâia oară în Anglia acum vre-o 20 de ani, apoi introduse în Franța de către Ed. Demolins prin întemeiarea școalei *Des Roches*, aproape de Verneuil (unde avem azi elevi romîni, anume Eugen Cernătescu, Constantin Capșa, Constantin Barozi) și astăzi chiar în Germania în mai multe locuri. Una din condițiunile fundamentale ale creațiunii acestor institute de educațiune este așezarea lor undeva la țară, departe de lumea orașelor, în mijlocul munților, pădurilor sau lacurilor. In rîndurile ce reproducem mai jos se vorbește despre școalele acestea din Germania, unde ele se numesc *Landerziehungsheime* (casă de educațiune la țară).

Scopul *„Școalei nouă"* în general, și al *„Casei de educațiune la țară"* în deosebi, este formarea personalității, adică educatorul caută să desvolte la elevi toate calitățile naturale, pe care ei le au, să le sădiască altele nouă, potrivit cu înclinațiunile și aptitudinile fiecăruia, fără însă ca să sfarme vre-odată în nici unul din copii principiul individualității, care-l deosebește de alții. Nu se urmărește prin educațiune să se formeze un tip unic de oameni; însă aceleași inrîuriri de formare exercitate de *locul, munca, cultura intelectuală, Felul de traiu, comerțul, patronajul, vecinătatea și religia*, desvoltă pe copii potrivit orientării personale ce fiecare are în sine, orientare pe care o păzește cu grijă, pentru ca să prezinte societății nu unități informe și uniforme, dar personalități puternice, a căror diversitate chiar este trebuitoare ordinei.

Cel întâi agent care, printr'o inrîurire atît prevăzută, cît și neprevăzută, formează personalitatea, este *locul*. N'a fost indiferent locul de la țară, unde s'au așezat *Institutele de educațiune la țară* (Landerziehungsheime); din contra într'o poziție bine aleasă între munți și păduri, sau și mai bine pe malurile fermecătoare ale unui lac. Pădurea ne îndeamnă la reculegere, la reflexiune; ea e contrară cu desevărșire orașului. Orașul e sgomotul asurzitor al unei civilizațiuni uneori factice; pădurea e tăcerea naturei adevarate. Orașul e uneori munca cea strașnică și ucigătoare, pe cînd pădurea în ori ce anotimp e dătătoare de viață, și, cum spunea sfîntul Bernard, ea vorbește cîteodată sufletului religios mai bine decît o carte, iar arborele și stînca au accente mai pătrunzătpare decît acele ale profesorilor retori; copilul nu se preumblă prin ele nepăsător, ci primește impresiuni puternice și trainice, care-l ajută să înțeleagă și să guste operile poeților germani.

Pădurea mai este un loc de exercițiu pentru ochiul observator, care caută să-i descopere bogățiile și tainele. Școlarul acestor școli aleargă cu bucurie prin desișul pădurei pentru a căuta plante, pentru a admira frumoasele colțuri împodobite cu trunchiuri de arbori bătrîni și

bogaţi în frunzîş, pentru a urmări cu atenţie viaţa animalelor patrupede şi a paserilor, scoţînd fotografia lor, care uneori cere sforţări mari şi răbdare, şi pentru reuşita cărora se cere adesea cunoaşterea vieţii şi obiceiurlor animalelor.

Impreună cu pădurea, muntele e cel chemat să facă educaţiunea copilului; muntele cu orizonurile sale largi şi dantelate, cu priveliştele sale cari se schimbă mereu la o cotitură de drum sau se schimbă odată cu înnourarea ori înseninarea cerului în fiecare anotimp. Măreaţa sa panoramă cuprinde într'o singură ochire tablourile cele mai variate, cari sunt întruparea vieţii: satul în activitatea aprinsă a zilelor de muncă sau în liniştea dătătoare de odihnă a serilor ce se revarsă asupra văilor; ogoare, pe cari plugarii, mari ca nişte pigmei, le ară pentru a arunca sămînţa, sau secerişuri doveditoare de munca săvîrşită; codrul verde plăpînd primăvara, mai închis vara, multicolor ca un peniş de fazan în epoca aproape de căderea frunzelor, şi în timp ce iarna totul pare mort, bradul păstrează vecinic culoarea şi podoaba sa, care inspiră poeziile de crăciun:

O bradule, o bradule,
Cît de credincioase sînt frunzele tale!
Tu nu înverzeşti numai vara,
Ci şi iarna, cînd ninge şi înghiaţă.
O bradule, O bradule,
Cît de credincioase sînt frunzele tale.

Muntele şi pădurea pun în suflet sentimentul frumosului, măreţiei, coloritului; ele revarsă în suflet o linişte plăcută şi-l îndeamnă la cugetat; ele fac pe locuitorii lor observatori. Scolarul acestor şcoli (Landerziehungcheime) nu ghiceşte adesea bucuria, ce i-o pricinueşte; totuşi uşor ne dăm samă cînd îl vedem întins pe o stîncă prăpăstioasă adîncit în admirarea naturii.

Dar muntele mai dă încă un rezultat, acela poate neaşteptat. Şcolile astea (Landerziehunglheinne) se caţără pe culmile cele mai înalte uneori pe un pisc cu scoborîşuri prăpăstioase, ca de o pildă la *Bieberstein*, asemenea unui cuib de vulturi pe o stîncă. Fie-care se preumblă, se distrează privind; fie-care a gustat toate plăcerile întăritoare ale acestor ţinuturi, pe cari le-a străbătut fie pe jos fie cu bicicleta; şi cînd cineva e puţin ostenit de drum, atunci, înainte de a ajunge la locul de odihnă, trebue totdeauna să mai facă o ultimă şi dureroasă sforţare pentru a se căţăra pe o potecă prăpăstioasă ce duce acasă: sforţare foarte educatoare, pentru că-l învaţă să îndure greutatea pînă la capăt şi pentru că-l opreşte de a se moleşi în plăcerile chiar cele mai nobile şi mai bune.

Pe cînd Biberstein, Hanbinda şi Winkesdorf sînt aşezate în pădure sau în munţi, sînt altele, ca de pildă Schöndorf care se bucură de apropierea unui lac şi această aşezare nu e mai prejos, în ce priveşte educaţiunea, ca pădurea şi muntele. Ca şi acestea lacul provoacă sentimentul naturii şi frumuseţii sale.

Primăvara ceaţa cea măruntă, care pluteşte pe apele sale, estompează conturul malurilor sale şi-l schimbă într'o mare fără hotar; vara, oferă elevului apele sale plăcute şi jocurile sale de lumină; toamna se turbură şi salbatic, se sbate la suflarea vîntului; în fine, cînd natura întreagă pare moartă şi cînd îngheţul sau zăpada acopere cu mantia sa albă totul, o singură fiinţa nu adoarme sub soarele palid de iarnă: lacul care dă semne de viaţă prin clăpocitul neîntrerupt al apelor sale, sau prin saltul brusc al peştilor, care tulbură o clipă neteda faţă a oglinzii sale. Lacul e în ori ce timp prietenul şcolarilor, cari sunt destoinici barcagii sau neobosiţi vîslaşi. Şi el chiar porunceşte sforţarea ultimă, căci cînd se apropie înturnarea acasă din o excursiune pe lac, — fie că s'ar fi făcut numai mici jocuri de alergări în cercuri ca sborul capriţios al nagîţilor, fie că s'ar fi făcut o lungă călătorie de cîte-va ore după amiază, — trebue de aranjat luntrile, de strîns pînzele, de atîrnat bărcile, de pus totul cu amănunţime în ordine, pentru ca nimic să nu se strice şi pentru ca totul să fie gata pentru alte excursiuni nouă.

Insă pe lîngă aceste asemănări, lacul de o parte, munţi şi pădurea de alta, prezintă deosebiri de influenţare. Munţii şi pădurea îndeamnă la singurătate; nu e novoie să fii în grupuri numeroase ca să observi animalele, să pictezi aceste colţuri alese, să guşti tainice şi puternice impresiuni. Tăcerea lor cere tăcere şi linişte, şi dacă cineva cată liniştea pădurii, apoi o caută nu pentru a o tulbura prin faceri de palavre. Din contra, din chibzuială şi din plăcere, să meargi în număr cît mai mare cu luntrile pentru a se deda la sportul vîslirii şi a întinderii pînzelor. In timp ce pădurea şi muntele vă procură mii de mijloace de a vă face nevăzuţi, de a vă ascunde în sînul naturii, lacul pe tot luciul sau întins nu oferă nici un loc de tăinuire. In sfîrşit plăcerea sportului nautic constă în navigarea cu flotilă, în facerea de curse, sau chiar a se încrucişa, a se saluta la întîlnire în trecere ca nişte călători cari s'ar întîlni din întîmplare pe ocean. E adevărat că iarna pe Munte se adun copii pentru exerciţiile numeroase de dat cu sania în una sau în patru. sănii pe care chiar copii şi le-au construit. Totuşi putem conchide că pădurea cel puţin, şi adesea şi muntele, îndeamnă pe om la o viaţă individuală, pe cînd lacul ne îndeamnă la o viaţă colectivă."

Am încheiat citaţiunea. Ce frumos e închegată în aceste rînduri legătură dintre om şi natura salbatică a muntelui pădurii şi lacului! Ce frumos se arată înrăurirea educativă a acestora asupra copilului ce frecvantează asemenea şceale!

La noi însă nu s'a creat aseminea şcoale aşezate într'o parte retrasă şi salbatică a naturii. Fireşte nu mă gîndesc de cît la învăţămîntul particular, singurul în măsură a ţine pasul civilizaţiei. Statul prin administrarea sa centralizată nu poate face nici odată ce poate face particularul. Dar din fericire la noi toţi fug de traiul izolat la ţară şi se grămădesc la plăcerile şi amuzamentele oraşelor. Două exemple luate de aci din Iaşi Şcoala *Seminarul Veniamin* a fost matat dela Socola la oraş, nu din cauza şi interesul copiilor ci din al profesorilor. *Şcoala Normală Vasile Lupu*, pentru ca să aibă profesori a trebuit statul să le pună la îndămînă mijloace de transport. La noi nu se iubeşte cu adevărat natura, se face numai vorbă. Pentru a sta la ţară e numai de cît să te căsătoreşti să întemeezi o familie, o gospodărie; pe cînd la oraşe eviţi grijele şi greutăţile căsătoriei şi gospodăriei, avînd la îndămînă distracţiile (distrucţiile) de tot felul...

Frumuseţa oraşelor apare celor mai mulţi mai captivantă ca frumuseţa şi izolarea în mijlocul naturei rurale.

Valeriu Hulubei.

Litere-Ştiinţe-Arte

Noua Revistă Romînă reapărută acum cuprinde următorul sumar:

Problema balcanică în faţa Europei culte—Ancheta internaţională a „Nouei Reviste Romine". — Răspunsurile d-lor: Kurt Breysig, Gustave Le Bon, Folix Le Dantec şi Federigo Enriques.

Noutăţi: După pacea din Bucureşti—Mijloace pentru eftenirea traiului.

I. Nisipeanu—Intensitatea vieţii noastre sociale în timpul mobilizării.

Culturale—H. Sanielevici: Un „Landerziehungsheim" în munţii Harz.

N. Davidescu: Sfinxul.—Al. Velescu: Sonet.

C. Moteanu: Efectele războiului balcanic.

Insemnări; După furtună.—St. O. Iosif şi Il. Chendi.—Psihologie populară.

Revista Revistelor.

*

La Berlin s'a vîndut dăunăzi o colecţie complectă a *Almanahului de Gotha*, care apare de pe la 1749. Prima ediţie s'a vîndut cu 1810 mărci.

*

Conservatorul Bibliotecii regale dia München, dr. Karl Schottenloher, a isbutit să afle locul de origină a faimosului profet Georg Faust von Helmstadt, prototipul eroului lui Ghoethe, ba a avut norocul să regăsească în registrele matricule ale Universităţii din Heidelberg, inscripţia la data de 9 Ianuarie 1843 a acelui Georg von Helmstad, din dioceza Worms. care obţinu la 1 Martie 1847 primul grad academic de Baccalaureus.

Confruntîndu-se aceste date cu altele cunoscute mai dinainte, ar reeşi că studentul de mai sus are toate şansele să fie adevăratul dr. Faust în carne şi oase.

*

— A apărut de supt tipar şi se află de vînzare la toate librăriile din ţară.

Gramatica limbei Romîne pentru cl. III primară urbană de Gh. Ghibănescu şi Gh. Vezbianu.

Gramatica limbei romîne pentru clasa IV primară urbană de Gh. Ghibănescu şi Gh. Vezbianu.

Gramatica limbei Romîne pentru divizia III rurală de Gh. Ghibănescu şi Gh. Vezbianu.—Editura librăriei Steinberg din Bucureşti.

*

STRUNA ZILEI

DREPT EPITAF

A murit miliardarul francez Menier, proprietarul imenselor fabrici de şocolată.

Ziarele

Mi-arăt o stranie părere:
Prin moartea ta amar greşeşti...
Puteai, cu marea ta avere,
Atît de dulce să trăeşti...

INFORMAŢII

Mitropolitul Moldovei şi moartea lui Vlaicu.—Telegrama trimisă de I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei şi Sucevei d-lui Preşedinte al Ligei Naţionale Aeriene din Bucureşti:

Reîntorcîndu-mă dela mînăstirele Moldovei, în drumul spre Iaşi, am aflat de marea pierdere ce a suferit neamul nostru, prin moartea aviatorului Vlaicu.

Nu cunosc adresa neferitului părinte şi vă telegrafiez D-voastră, arătîndu-vă grozava zguduire, ce simt în întreaga mea fiinţă, de această pierdere. Căci, Vlaicu, nu e numai a părinţilor lui, ci al neamului nostru, care, azi plînge pe cel ce-i făcea faimă şi mîndria lui.

Intre alte mîndre sboruri, făcute de Vlaicu, nu va fi nici-odată uitat zborul dela Iaşi—d'asupra mînăstirei Cetăţuia, în faţa Maiestăţei Sale Regelui cu întreaga Familie, înconjurată de reprezentanţii Universităţilor străine şi de cele două misii împărăteşti, venite să cinstească ştiinţa şi cultura romînească, la împlinirea a 50 ani, dela întemeiarea Universităţei Ieşene.

Cred că se cuvine şi voiu stărui, ca pentru vecinica lui pomenire, să se rîdice un bust pe dealul mînăstirei Cetăţuia—d'asupra căreia Vlaicu a zbuzat, înfăţişînd învăţaţilor streni geniul neamului nostru.

PIMEN, *Mitropolitul Moldovei*

In legătură cu cazul d-lui colonel Anastasiade ziarul *La Politique*, sosit astăzi, publică următoarele:

Ziarele de dimineaţă ne semnalează un ordin de zi al unui comandant de brigadă, care a găsit cu cale a adăuga anumite comentarii politice, cu totul deplasate.

Noi nu vom lua lucrurile în tragic, căci ştim că posedăm un corp ofiţeresc pe de-a-întregul devotat meseriei lui şi pentru care politica n'are trecere. Ştim de aseminea cît de mult îşi dau seamă ofiţerii noştri despre pericolul mare la care ar fi expusă apărarea noastră naţională, prin introducerea politicei în rîndurile armatei.

Pentru a preveni introducerea holerei prin navigaţia pe Prut în susul acestui fluviu, s'au luat dispoziţiuni ca personalul şlepurilor care navighează, să fie supus unei serioase supravegheri medicale, în porturile Galaţi, Brăila şi Sulina. In tot timpul staţionării vaselor în porturi cît şi în cursul navigaţiei pe Dunăre şi Prut, se vor lua măsuri pentru supravegerea sanitară.

De asemenea s'au luat severe măsuri a nu se întinde holera prin plutaşii navigînd pe rîurile ce curg prin regiunile contaminate.

Numărul şcoalelor din jud. Iaşi şi al membrilor corpului didactic din jud. Iaşi pe anul curent:

Urbane în oraşul Iaşi: 10 şcoale băeţi, 10 de fete, 1 mixtă şi una de aplicaţie pe lîngă şcoala normală de fete. Total 22.

Tg. Frumos: 1 şcoală de băeţi şi una de fete.

Numărul institutorilor: 27 institutori, 63 institutoare în Iaşi, 1 institutor şi 5 institutoare la Tg. Frumos.

Rarale: 127 şcoale rurale cu 180 învăţători din care 103 învăţători, 44 învăţătoare 2 titulari, 10 învăţători, 18 învăţătoare, 5 locuri vacante. Total 180.

In satul Brătuleni, comuna Uricani, s'a ivit boală printre vitele locuitorilor.

Au fost inştiinţaţi medicul veterinar şi administratorul de plasă.

Domnule Redactor,

Vă rog a publica în ziarul Dv. următoarele:

Plutonierul Chebac din regimentul Ştefan cel mare No. 13, compania 4, în tot timpul Campaniei în Bulgaria, a avut o deosebită ingrijire de Companie. D-sa se interesa zilnic de hrana şi sănătatea soldaţilor, avînd grijă ca şi mîncarea să fie bună şi pe cît posibil de curată.

In fiecare zi regulat, stătea la distribuirea alimentelor, aşa că la toţi soldaţii din campanie au fost şi au rămas foarte mulţumiţi.

D-l Plutonier Chebac merită toată lauda şi cinstea regimentului şi companiei din care face parte.

Sergent, Ioan Avram

Astă noapte, pe la orele 10, au ars cu desăvîrşire 2 girezi de grîu, pe moşia Isvoarele—Epureni.

Cazul se cercetează.

La spitalul israelit a fost internat muncitorul Leiba, care lucrînd la o moară un sac cu făină s'a prăbuşit asupra lui.

Avîndu-se în vedere că din cauza de forţă majoră, mare parte din soldaţi au pierdut din efecte în timpul mersurilor grele şi obositoare, s'a hotărît de comandanţii regimentelor, ca să nu li se impute nimic, afară de armătură.

Descoperirea unui furt.—Zilele trecute prin spargere s'a furat de la d. Gherman, intendentul clubului conservator-democrat din localitate suma de 1200 lei în hîrtii, aur şi argint.

Brigada de siguranţă făcînd cercetări a descoperit ca autori a-acelui furt pe indivizii Dumitru Dantiş şi Dumitru Macovei, cunoscuţi clienţi ai poliţiei, cari au mărturisit faptul.

Parte din bani s'au găsit asupra lor, iar parte au fost ascunşi de Dantiş în podul unei case din Tg.-Frumos.

S'a trimis acolo pe individ împreună cu agentul de siguranţă Leahu pentru găsirea acelei sume.

Direcţia generală a arhivelor statului a încunoştiinţat revizoratele şcolare ca să înainteze documentele vechi, cu interes istoric etc., arhivele statului din judeţele respective.

Aceasta, pentru a înlătura specula ce se va face de unii anticari cu documentele valoroase şi care interesează cunoaşterea trecutului Romîniei.

In lista persoanelor care au luat parte la banchetul ofiţeresc de la „Traian"—publicată în numărul de ieri al ziarului nostru—s'a omis a se trece d-nii sub-locotenent Magder şi d. dr. Văleanu.

Ni se atrage atenţia din mai multe părţi asupra toleranţei ce acordă poliţia ieşană cafenelei lui Şvarţ din Str. Cuza-Vodă 5, alături de regie, permiţîndu-se zgomotoase şedinţi de noapte tuturor perverşilor nocturni.

De ce nu imitează d. Stroja exemplul prefectului Capitalei, d. Moruzzi, în privinţa cafenelelor?

Cunoscutul mamoş doctorul **Brener** întorcîndu-se din campanie şi-a reluat consultaţiunile de la 1—6 p. m. în str. Lăpuşneanu 25.

Individul Vasile Mititelu din Cucuteni a îngrijit pe locuitorul bolnav Ion Lupu, dîndu-i buruieni ferte în apă.

Bolnavul a sucombat, iar „doctorul" improvizat a fost arestat.

Locuitorii Vasile Mîrzescu şi C. Pleşescu din Sculeni, luîndu-se la ceartă primul a lovit cu un cuţit pe Pleşescu.

S'a deschis o anchetă.

In spitalul militar din localitate sunt izolaţi zece soldaţi bolnavi de febră tifoidă aparţinînd regimentului 13 şi batalionului nostru de vînători.

Consiliul de higienă. — Aseară s'a întrunit consiliul de higienă al oraşului, sub preşedenţia d-lui dr. Floru. Erau prezenţi toţi domnii medici comunali.

D. dr. Floru, a făcut o expunere a măsurilor luate pentru prevenirea holerei, atît în ceia ce priveşte măsurile de higienă, cît şi pentru crearea şi înzestrarea spitalului de izolare.

Medicul şef al oraşului a adus mulţumiri administraţiei comunale, care a dat un concurs efectiv şi devotat pentru luarea şi aplicarea măsurilor, dictate de împrejurări.

Consiliul s'a ocupat apoi de lucrările curente.

Epidemia de febră tifoidă e mai simţitoare în cursul lunei August. In cursul acestei luni s'au înregistrat 30 de cazuri.

Act de mulţumire

Aduc mulţumiri publice personalului medical şi administrativ al „Institutului Maternitate" în special d-rei doctor Leon, d-rei doctorandă Ioan şi d-nei Stroescu care prin abilitatea şi interesul depus mi-au salvat soţia şi copilul din împrejurări critice sanitare, deşi aveam sfaturi de la alţi Mamoşi specialişti de a pleca pentru operaţie la Viena sau cel puţin la Bucureşti. Acest fapt are dublă importanţă, primo mi-au salvat pe cei scumpi ai mei, secundo m'au edificat moralicește convingîndu-mă că şi Institutul de Iaşi rivalizează cu cele similare streine spre memoria fericită a donatorilor şi lauda actualului personal. Mulţumesc de asemenea d-rei Elvira Grumăzescu, care ca moaşă candidată şi-a dat deosebita osteneală în îngrijirea pacienţilor: asemenea particular şi îndemnului d-lui Ermil Stepano ca încurajare de lauda personalului de mai sus.

Dimitrie Enăşescu Preot
Zlătunoaia-Botoşani

La parchet s'a primit o plîngere în potriva unui băeţandru de 15 ani, care a comis atentate de pudoare asupra mai multor copii.

Faptul se anchetează.

Orele de cancelarie la Primărie, vor continua să fie de la 8 dimineaţă pînă la 1 după prînz. Aceasta pînă la 15 Septembrie.

Reîncepînd seria reputatelor filme daneze, cari au obţinut un renume universal, cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, cuprinde în noul său program de astă-seară Marţi 3 Septembrie o piesă cu desăvîrşire originală, intitulată „Miliardar nenorocit". E primul film al stagiunei noue de toamnă, menit a face epoca în direcţia actuală a cinematografiei.

Film de o artă desăvîrşită „Miliardar nenorocit" e o desfăşurare plină de sentiment şi adevăr. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroşi artişti ai scenelor daneze. In rolul principal apare d-ra Clara Wieth. (3 acte).

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară:

Intre cer şi pămînt. Film parizian care ne proectează o senzaţională desfăşurare în 2 părţi. Cea mai mare parte a acţiunei se petrece în plin aer pitoresc. Rolurile sunt interpretate de cei mai buni artişti ai scenelor pariziane.

Visul lui Tîndală, scene foarte humoristice.—etc.

Mîne Mercuri program nou: Sînge de aristocrat, film parizian de mare artă. In rolurile principale apare: d-ra Gabrielle Robinne şi d. Alexandre corifeii Comediei Franceze din Paris.

Secretele sufletului, film italian de mare artă—Umbrela fermecată, comedie etc.

Judiciare. — D-na Constanţa Gr. Ghica devine proprietara imobilului din Iaşi strada Carol No. 23, foaste Mihai Sturza pe care le cumpără pentru suma de 120,000 lei.

— Dl. Anton Rosetti Roznovanu, cesionează Băncei Moldova 15,000 lei din arenda viei dela Cotnar.

— D-nii Portărei de pe lîngă tribunal şi Curtea de Apel au fost repartizaţi în modul următor: Secţia I a şi II-a C. Vasiliu; secţia III-a comercială Loris Pavlov. Curtea de Apel secţia I-a şi II-a d. Finichi.

— D-nii Teodor Gh. Ghetzu şi I. Costişanu, copişti la portărei, primul la secţia 2-a a tribunalului şi al doilea la corpul portăreilor, au trecut unul în locul altuia.

INSTITUTUL de DOMNIŞOARE

Champalbert-Herovanu

IAŞI.—Bărboi 19

Curs primar cu programa statului. Curs liber cu program propriu. Se predă în deosebi de limba romînă şi limbile franceză şi germană, piano, lucru manual desemn, pictură, canto şi gimnastică.

Inscrierile încep la 20 August, iar cursurile dela 10 Septembrie.

Prospecte la cerere.

Consumaţi numai

Apele mineralizate **Dochia, Baia, Stînca** şi **Repedea**
excelentele produse ale

„Primei Fabrici de Ape Minerale din Iaşi"

— **Strada Loc. Col. Langa No. 4.** — Instalaţie modernă —

Apele mineralizate: **DOCHIA, BAIA, STĂNCA** şi **REPEDEA** conţin numai săruri folositoare organismului şi în dozele fiziologice indicate de igienişti.

Constitue cea mai bună apă pentru combaterea afecţiunilor aparatului digestiv, ficatului, uterului, gutei, diabetului (zahărul), gravelei. Se întrebuinţează cu succes contra anemiei şi reumatismului. Sunt mult recomandate pe timpul epidemiilor. Fabricate sub controlul d-lor *M. D. Cădere*, chimist sanitar-expert şi dr. *I. Ţaranu*.

Facem expediţie în toată ţara; în localitate comanda se poate face prin o carte poştală şi trimetem trăsurile la domiciliu.

Fabrica de ciocolată

CARMEN

— din Bucureşti —

Reorganizîndu-se din nou, cu maşinele cele mai perfecţionate, avînd lucrători specialişti din Elveţia, produsele sale rivalizează cu cele mai bune similare străine.

Noua direcţiune a fabricei nu cruţă nimic pentru mulţumirea consumatorilor.

Se atrage deosebita atenţiune asupra
CIOCOLAZILOR DE LAPTE şi CIOCOLATA DESSERT

Ajutorarea familiilor celor mobilizaţi

Vizitele d-nei Xenopol.—Ajutorare directă.—Menagii nenorocite.—Creştini şi evrei.—Sacrificii pentru patrie.—Femei de militari. — Economii şi depozite la bănci.

Am anunţat la timp, că guvernul a hotărît a se ajuta familiile celor morţi pe cîmpul de operaţii, iar aceste ajutoare să fie distribuite prin soţiile d-lor Miniştri.

Pentru judeţele Iaşi, şi Botoşani, din Moldova, a fost repartizată d-na Felicie N. Xenopol, soţia d-lui N. Xenopol ministru de industrie şi comerţ.

D-sa a sosit eri în Iaşi cu trenul de dimineaţă, iar la orele 2 însoţită de d. Stefan A. Negruzzi, prefectul de judeţ, a plecat să viziteze localităţile indicate.

Prima comună care a fost vizitată a fost Sculenii. Aci aştepta femeia Ileana Chirilă a babei, cu un copil mic, soţia defunctului caporal Chirilă a babei, mort pe cîmpul de operaţii.

D-na Xenopol interesîndu-se de situaţia materială a văduvei, şi aflînd că are mai multe datorii, la bancă şi pentru pămînt, s'a chemat casierul băncii, prin care s'a achitat lei 155 ce datora, degajîndu-se vitele ce le avea şi 54 lei, datorie pentru pămîntul luat în arendă anul acesta.

Soţia caporalului Dabija Neculai, mort de asemenea pe cîmpiile Bulgariei, din com. Cîrpiţi, lipsind din comună a fost chemată azi la prefectura judeţului.

La Primăria comunei *Reditu Mitropoliei*, aştepta femeia Catinca Lazar Guţan soţia caporalului L. Guţan, care a fost ajutată cu suma de 200 lei.

Apoi, fiind multe femei nevoeşe de ale soldaţilor ce au fost mobilizaţi; s'a ales pe cele mai sarace distribuindu-le suma de 140 lei.

In comuna *Ţiganaşi* s'a distribuit familiilor mobilizaţilor suma de 300 lei.

La Primăria *Bivolari*, aştepta plîngînd bătrînul sătean Gh. Veleşcu, tatăl soldatului Stefan Velescu, din reg. 7 roşiori, mort la Vraţa, în timpul unei patrulări, şi după cum povestea camarazii lui a fost prea îndrăzneţ căutînd să se lupte cu o ceată de bulgari, fiind singur. Bătrînul Velişcu, a fost ajutat cu suma de 200 lei.

Şi aci prezentîndu-se soţii de ale soldaţilor mobilizaţi, în mare parte neîntorşi la cămineri, s'a ajutat distribuindu-se la cele mai neveeşe cîte 40 lei, la rest suma de 220 lei.

D-na Felicie Xenopol, văzînd la uşa primăriei şi cîte-va femei evreice, le-a chemat în primărie, distribuindu-le ajutoare zicînd că aceasta e o răsplată cuvenită tuturor, cari de o potrivă, şi-au făcut datoria către patrie.

In comuna Andrieşeni, unde am ajuns pe la orele 7 seara, după o ploaie torenţială şi pe un drum mai mult de cît inpractic, aştepta de asemeni un mare număr de femei şi copii.

S'au ajutat în primul loc părinţii soldatului Ion Gologan, mort în Bulgaria, depunîndu-se la banca „Sporul săteanului" suma de 200 lei, la dispoziţia lor.

Tatăl soldatului, mort în campania aceasta, Ilie Gologan e caporal veteran din resboiul de la 1877.

Aci s'a distribuit un ajutor mai mare, din cauza numeroşilor copii ce are satul Andrieşeni, fiecare femeie avînd cel mai puţin 4 copii.

Şi după spusa învăţătorului, femeile din Andrieşeni, au marele merit, de a-şi creşte bine copiii, ridicîndu-se oameni gospodari.

Din Andrieşeni, s'a mobilizat 150 oameni.

S'a distribuit în total în această comună 600 lei.

In total s'a împărţit eri, în comunele: Sculeni, Reditu Mitropoliei, Ţiganaşi, Bivolari şi Andrieşeni suma de 2289 lei.

*

Azi dimineaţă se distribue ajutoare la familiile din satele din jurul Iaşului, după ameaţă se va continua cu comunele remase.

De Vînzare
Producători direcţi

Cel mai mare cîmp de experienţă. Peste 20 din cele mai remarcabile varietăţi cultivate şi experimentate. Fie care din varietăţile plantate în pepiniera sunt cultivate în via proprietăţei şi se pot vedea cu rodul pe ele de ori care doreşte să viziteze via.

Cumpărătorul are dreptul să refuze ori-ce plantă care nu are lăstarul anului acesta cel puţin 35 c. m.

Catalog şi instrucţiuni gratis la cerere.

A se adresa la **Viile Dealul Mîndrului,** *proprietatea Ciorapciu Tomeşti-Iaşi, sau la proprietar în Iaşi str. Păcurari 51.*

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

NAS, GÂT, URECHI

şi — GURA —

Ord. 8—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Evenimentele din Turcia

Conferinţa dă rezultate bune — Mişcarea din Gumuldjina se consolidează — Diferite păreri.

Constantinopole. — Şedinţa conferinţei turco bulgare a ţinut două ore.

Comunicatul ce s'a dat după ridicarea şedinţei spune că delegaţii au căzut de acord asupra punctelor principale fixînd graniţa şşa că soluţiunea definitivă a acestei chestiuni se va da în viitoarea şedinţă care va avea loc la 17 Septembrie.

*

Primind o deputaţiune a guvernului provizoriu din Gumuldjina, ministrul de interne Talaat Bey a zis:

„Poarta nu poate încuraja nici sprijini direct o mişcare de independentă, dar în cursul conferinţei turco-bulgare, va pune chestia salvgardărei drepturilor lor şi poate va izbîndi. Ministrul a invitat delegaţia să păstreze liniştea.

Un membru al delegaţiei a observat că populaţiunea nu se mai poate mulţumi cu simple cuvinte şi e hotărîtă să perziste întru apararea independenţei sale nepermiţînd reîntoarcerea Bulgarilor. Cere ca guvernul provizoriu să fie recunoscut de Poartă. Mişcarea sporeşte şi se organizează.

Ziarele afirmă că guvernul provizoriu continuă a organiza apararea, primeşte impozite, speră să gonească în curînd cu totul pe Bulgari sau să-i silească să-i captiveze.

Diferenţa de traseu a graniţei propus de Bulgari faţă de traseul turcesc este încă foarte mare. Totuşi se crede că se va ajunge azi la o soluţiune. Chestia naţionalităţilor va fi rezervată probabil pe mai tîrziu.

Se crede în cercurile bine informate că Bulgaria, văzînd zădărnicia sforţărilor sale pentru a provoca o intervenţie a Puterilor, va ceda Kirkilisse, insistînd pentru păstrarea oraşului Dimotica.

Delimitarea graniţei sîrbo-greceşti

Belgrad.—Un acord fiind stabilit între guvernul Greciei şi Serbiei, comisiunea de delimitare a graniţei îşi va continua mîine lucrările dincolo de Ghewgheli. Linia de graniţă contestată la sud de Ghewgheli va fi tranşată pe cale diplomatică.

Se afirmă din loc competinte că guvernul grecesc va admite punctul de vedere al guvernului sîrbesc cu privire la punctul în litigiu.

Holera în străinătate

Marienbad.—Persoanele care au venit în atingere cu femeia sosită din Bosnia şi care s'a' îmbolnăvit de holeră, au fost supuse examenului medical şi au fost lasate libere, fiind pe deplin sănătoase.

Propagarea boalei prin acest caz izolat este deci imposibil. Chiar femeea holerică este pe cale de vindecare.

*

Serajevo. — In ultimele două zile, au fost 18 cazuri noi suspecte de holeră, în regiunile contaminate. La Bosniaci n'a fost nici un caz nou de la 4 Septembrie; la Vokomar s'a îmbolnăvit de holeră dr. Klinger, sosit la 12 Septembrie din Orşova şi venind din Niş, unde făcea serviciul în spital.

*

Sofia.—Holera e pe cale de stingere în judeţul Vidin. O descreştere sensibilă se semnalează şi în judeţele Plevna şi Vratza.

*

Buda-Pesta.—Holera e considerată stînsă pe teritoriul Capitalei.

Telegrama Ţarului Ferdinand

Sofia.—Fostul prim-ministru Gheşoff, declară în ziarul seu „Mir", cum că n'a primit cunoscuta telegramă trimisă de rsgele Ferdinand către Ţarul Rusiei.

D. Gheşoff adaugă, că textul telegramei nu concordă cu vederile sale politice.

Dispariţia unui ziar

Constantinopol.—Ziarul *Tanin* a încetat de a mai apare.

Serviciul Telefonic

Moartea lui Vlaicu

Ultimele dispoziţiuni. — Data înmormîntărei — Telegrama Suveranului —

Bucureşti.—Corpul lui Vlaicu a fost eri după prînz ridicat dela Capela Spitalului militar şi transportat la biserica Sf. Gheorghe toată cernită.

Transportarea s'a făcut pe un dric militar, şi cortegiul era urmat de o mare mulţime.

Corpul regretatului aviator se află aşezat pe un catafalc, şi acoperit de coroane.

*

M. S. Regele este viu afectat de groaznica nenorocire ce a lovit ţara, prin moartea tragică a lui Vlaicu.

Suveranul s'a grăbit să-şi arăte sentimentele sale, prin telegrama următoare, trimisă d-lui profesor Nedelcu.

Iată textul acestei telegrame:

„Groaznica nenorocire care răpeşte neamului pe unul din cei mai iscusiţi şi viteji fii ai săi, a îndurerat adînc pe M. M. L. L. Regele şi Regina. Din înalt ordin, vă rog să prezentaţi familiei, şi să primiţi şi D-voastră, sentimentele de adîncă părere de reu ale M. M. L. L. pentru marea perdere suferită".

Adjutant de serviciu, **Anghelescu**

*

D. Căpitan Andrei Popovici, a terminat toate dispoziţiile, cu privire la înhumaţiunea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului Vlaicu. Inhumaţiunea va avea loc la cimitirul militar, în alea din dreapta. Trista ceremonie va avea loc astăzi la orele 4 după prînz.

*

Incă de eri au sosit în Capitală părinţii lui Vlaicu. Durerea lor este imensă.

Pentru astăzi se aşteaptă sosirea d-lor Mihali şi Mihu, fruntaşi romîni de peste munţi.

De aseminea au sosit numeroase delegaţiuni din ţară.

Expoziţia naţională agricolă

Bucureşti. — Expoziţia naţională agricolă ce era să aibă loc în toamna aceasta, a fost amînată, din cauza împrejurărilor de azi, pentru primavara viitoare.

Invăţămîntul în Ţara nouă

Bucureşti. — Membrii comisiunei cari au studiat organizarea învăţămîntului în teritoriul anexat, s'au întors aseară în Capitală.

Comisiunea a prezintat ministerului un raport de cele constatate. Simbătă însuşi d. Ministru Dissescu pleacă în cadrilater, pentru a hotărî în definitiv organizarea învăţămîntului acolo.

Telegraful şi telefonul în cadrilater

Bucureşti. — Comisiunea compusă din d-nii Iliga, Corlăteanu, Mocanu şi Cara, a terminat lucrările pregătitoare pentru organizarea serviciului poştal şi telegrafic din Turtucaia.

Comisiunea a plecat de aci pe linia Dobrici-Balcic, în scopul de a organiza şi aci acele servicii.

Alegerea de a comitetul Bursei

Bucureşti.—Eri s'a efectuat alegerea a trei membri, în comitetul bursei.

Alegerea a fost prezidată de d. Zane, vice preşedinte al Camerei de comerţ, asistat de d. Staicovici, secretar.

Au fost aleşi d-nii Mani, V. Manihilian şi Elefterie Ionescu întrunind fiecare cîte 27 voturi.

Inmormîntarea lui Vlaicu

Bucureşti. — După ultimele dispoziţii, înmormîntarea remăşiţelor pămînteşti ale regretatului Vlaicu, va avea loc, mîine, Mercuri, la orele 4 după amează.

Moartea magistratului Schina

Bucureşti.—Azi, la orele 2 jum. a încetat din viaţă, d. Schina, fostul preşedinte al Inaltei Curţi de Casaţie, în vîrsta de 76 ani.

Regretatul fnsese mai bine de 20 de ani, membru al Inaltei Curţi de Casaţie.

Inscrierea în licee

Bucureşti.—Inscrierile în gimnazii şi licee, pentru noul an şcolar, începe la 5 Septembrie, şi se termină în seara zilei de 20 Septembrie.

D. ministru Badareu în Dolj

Bucureşti. — D. Al. A. Badareu ministru de lucrări publice şi adinterim la interne pleacă în astă seară, în judeţul Dolj, care e cel mai greu lovit de holeră.

D. Ministru va fi însoţit de d. dr. Minovici, director general al serviciului sanitar.

Darea în judecată a lui Daneff

Sofia. — Agenţia bulgară desminte ştirea, dată de ziarele din Belgrad, după care Daneff urmează să fie dat judecăţei pentru înaltă trădare.

Ştirea este născocită.

Pregătirile Turciei

Viena.—„Politische Correspondenz" află din Salonic, că aci domneşte o mare surescitare, provocată de pregătirile Turciei. Se crede aci că acele pregătiri nu sunt destinate pentru apararea Adrianopolului, ci Turcia prevăzînd oare cari schimbări în Macedonia, ţine să fie pregătită.

Apropiata încheere a păcei

Constantinopol. — In şedinţa de azi, s'a stabilit o perfectă înţelegere între delegaţii bulgari şi turci.

O ultimă consfătuire va avea loc mîne, Mercuri, la orele 3 după prînz.

Se crede că încheiarea definitivă a păcei nu va întărzia.

Conflictul chino-japonez

Tokio. — Guvernul japonez nefiind mulţumit de răspunsul dat de guvernul chinez, a dat ordinul ca 2 crucişătoare să plece spre Nan-King.

Mersul holerei

— Buletinul Direcţiunei sanitare —

Jud. Argeş.— 3 comuni contaminate, 7 însănătoşiţi.

Jud. Brăila.—3 comuni, 5 cazuri noi, 1 însănătoşit.

Jud. Buzeu.—1 comună, 1 caz nou, 2 morţi.

Jud. Covurlui.—1 comună un mort.

Jud. Dîmboviţa.—1 comună, 1 caz nou, 2 morţi, 1 însănătoşit.

Jud. Dolj.—55 comuni, 91 cazuri noi, 30 morţi, 6 însănătoşiţi.

Jud. Ialomiţa.—15 comune, 5 cazuri noi, 2 morţi, 7 însănătoşiţi.

Jud. Ilfov. — 2 comuni, 4 cazuri noi.

Jud. Mehedinţi.—4 comune, 2 cazuri noi, 3 morţi.

Jud. Olt.—14 comune, 2 morţi, 2 însănătoşiţi.

Jud. Romanaţi.—21 comune, 3 morţi.

Jud. Teleorman.—31 comune, 7 cazuri noi, 5 morţi, 1 însănătoşit.

Jud. Tulcea.—2 comuni, 4 cazuri noi, 4 morţi. 2 însănătoşiţi.

Jud. Vîlcea.—7 comuni, 4 cazuri noi, 2 morţi, 7 însănătoşiţi.

Teritoriul nou.—2 comuni, 5 morţi.

Total 162 comune contaminate, 128 cazuri noi confirmate, 59 morţi, 37 însănătoşiţi.

Situaţia epidemiei din întreaga ţară este;

1123 cazuri vechi. 128 cazuri noi, 59 morţi, 37 însănătoşiţi, 1155 rămaşi.

Director **Dr. MINOVICI**

Inmormîntarea Profesorului Petru Rîşcanu

Bucureşti.—D. ministru Badareu, va lua parte ca reprezentant al guvernului, la înmormîntarea mult regretatului profesor universitar Petru Rîşcanu.

Din această cauză, înmormîntarea, care urma să aibă loc Joi la orele 4, a fost amînată pentru Vineri la aceiaşi oră, Joi avînd loc un consiliu de miniştri la cari d. ministru Badareu trebuie şă participe.

Ca reprezentant al ministerului de instrucţie va lua parte d. secretar general Gheorghe Lascar.

I se va face o înmormîntare cu mare pompă, la care vor lua parte armata, cler şi şcolile.

Petre Rîşcanu a fost decorat cu Coroana Romîniei în grad de mare ofiţer Steaua Romîniei, apoi Răsplata muncei cl. I, Bene merente, cl. I.

REGATUL ROMÂNIEI

Primăria Urbei Hărlău, judeţul Botoşani

Publicaţie

No. 1239

Anul 1913, luna August 23.

In ziua de 26 Septembrie 1913 dela ora 2—6 p. m. se va ţinè în camera acestei Primării şi la Prefectura jud. Botoşani licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate, pentru darea în întreprindere a refacerei actualului local de primărie, conform planului întocmit de serviciul tehnic al judeţului şi aprobat de Consiliul tehnic superior, al cărui cost după deviz, se urcă la suma de lei 57,000.

Se publică spre cunoştinţa generală, ca acei ce doresc să iea în întreprindere această lucrare, să se prezinte în camera acestei Primării sau la Prefectura jud. Botoşani Serviciul judeţian, în ziua sus arătată cu garanţie provizorie în regulă de 4 la sută din estimaţia lucrărilor, în numerar, sau efecte publice ale statului sau garantate de stat, precum şi să probeze că sunt ingineri sau arhitecţi, cărora li s'a recunoscut dreptul de libera practică a specialităţii lor în ţară, sau să justifice — prin acte sau certificate autentice emanate dela autorităţile publice, că au executat lucrări publice importante, în mod constîncios şi satisfăcător.

Planul, Devizul şi Caetul de sarcini se pot vedea în zilele de cancelarie la Primăria acestei comuni.

Dispoziţiunile art. 74—83 din legea contabilităţei publice ale statului, sunt aplicabile la ţinerea acestei licitaţiuni.

Primar, **C. Deleanu.**

Secretar, **C. S. Şerban.**

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ţinere de registre comerciale.*

Adresaţi vă la Postăvăria **„Avântul"** *Iaşi, strada Ştefan cel Mare.*

Victor G. Cristofor

ADVOCAT

Iaşi, strada Cuza-Vodă

(foastă Golia) No. 42

Şcoala profesională Paraschiva G-ral Milicescu

— Str. Albineţ No. 5 Iaşi —

Curs profesional după programa statului. Se primesc eleve interne, externe şi semi-interne. De asemeni şi absolvente de şcoli profesionale care doresc să facă practică la croitorie.

Inscrierile încep la 1 Septembrie.

La Farmacia D. Herzenberg *se află loc vacant pentru* **Elev** *sau* **Elevă.**

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Raymond GARIEL
Vve, Zuan de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare.

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurădă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Cefaleiele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase ale ... şi toate celelalte remedii

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Ii dica cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre o uşurare, va lua 6 hapuri: doua din 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULU

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 25 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1978—Joi 5 Septem. 1913

„LA GRANDE MUETTE"

Discuțiunea este deschisă asupra cazului de vie actualitate, — proclamația „către cetățeni" a d-lui colonel Anastasiade.

Ne grăbim a observa că suntem în fața unei recidive și că, în ajunul plecării trupelor din Iași, adecă în toiul mobilizării, d. comandant al brigăzei XV a placardat pe zidurile orașului — prin o nebăgare de samă a autorității polițienești, credem — o proclamație adresată tot „iubiților cetățeni" și în care, pe lîngă oarecari reflexii frumoase, se spuneau următoarele:

„Sutele de mii de baionete cu cari vom împăduri Țara dușmanului, vor pătrunde adînc în piepturile celor ce încă nu s'au învățat a ne respecta cum merităm."

Nu are decît să compare cineva tonul acesta cu acel în care e concepută proclamația generalisimului armatei romîne — Principele moștenitor al Țării — către națiunea bulgară, în momentul trecerei trupelor.

Dar acea primă proclamație către ieșani ar fi rămas uitată, — dispărînd în mijlocul nenumaratelor imprimate ocazionale — dacă d. comandant al brigăzei, cu ocazia reîntoarcerei, n'ar fi ținut să cinstească pe ieșani cu acea extraordinară proclamație, care preocupă cu drept cuvînt cercurile cu răspundere politică în țară la noi.

De ce oare — către cetățeni?

Comandanții se adresează în anumite ocaziuni prin cîte un ordin de zi trupelor lor. Se întîmplă ca într'un atare ordin de zi să se strecoare o aluziune mai transparentă, o intențiune mai vioiu exprimată. Dar extraordinar rămîne faptul unei demonstrații politice propriu zise, menită a produce îngrijorare *nu* în ce privește părerea individuală a unui militar superior, dar mentalitatea unor straturi militare într'o epocă dată, o epocă în care frămîntările sunt mai pronunțate, legate de prefaceri adînci și pot da loc la cele mai extreme manifestări.

N'avem noi oare oameni politici, foști miniștri — și chiar foști miniștri de război — cari visează și propagă ideia instituirii unui regim militarist și cari nu s'ar da în lături de la lovituri de stat, dacă... s'ar putea sprijini pe oarecari elemente militare întreprinzătoare, lesne de suggerat și de „montat"?

A se adresa „către cetățeni" este menirea și datoria guvernului, iar nu a militarilor superiori.

Iar cînd, după aproape patru decenii de pace, oștirile romîne au fost chemate la acțiune, nu e mai mult decît stranie pilda — din fericire excepțională — a unui comandant de a se substitui lumei civile cu răspundere, a judeca și a osîndi, ca și cum ar vorbi în numele unei nevăzute caste, gata să se substituie, dacă nu s'a substituit chiar *in petto* — puterei executive unice, guvernului țării?

Un faimos militarist francez, zvăpăiatul Paul Déroulède spunea ofițerilor într'un moment de agitație, cînd toată speranța reacționarilor era, firește, în amestecul militarilor pentru răsturnarea regimului:

„Domnilor ofițeri, țara se va plictisi de a vă întreținea. Dacă hrănim o armată, e pentru ca să ne aducă servicii în lăuntru și în afară. Dela 1870 pînă acum nu ne-ați mai fost de nici un folos!..."

Slavă Domnului! Nici un om cuminte n'a spus ofițerimei romîne că dela 1877 a dus o viață parazită. Opera ei a fost și este pururea o operă de pregătire. Dar nici o rațiune nu poate fi pentru ca din sînul armatei să vină mustrări în potriva oamenilor politici cu greutate, cu pricepere și cu conștiință națională.

Și pentru că am invocat numele unui gălăgios patriotard din istoria contemporană a Franței — cine nu și evocă în gînd nume eloquente, legate cu epizode suggestive și caracteristice, nume de militari superiori, iubitori de „senzațional", dela generalul Boulanger la colonelul Marchand, trecînd peste Mercier, Boisdeffre, Paty du Clam...

Dacă Boulanger — în teorie, — vroia numai „un acord deplin între armată și între națiune" și urmăria *bluff*-ul cu ori-ce preț, celalalt, Marchand, sub influența evenimentelor din vremea nenorocitei Afaceri Dreyfus, a vrut să... îndrepte greșelile diplomației și a guvernului.

Ce a urmat, se știe! Franța suferi umilința dela Fashoda din partea Angliei, iar însuși Marchand, reîntorsîn Toulon, recunoscu că *„Franța n'ar putea îndura de două ori într'un secol o asemenea înjosire"* („reculade").

Era enervarea, nerăbdarea straturilor militare și militariste; era deprinderea ce luase comandanții de a vorbi prea mult, de a redacta proclamații, — iar de acolo pînă la conspirații a fost... numai un pas.

Și astfel, acum 15 ani, Franța se găsia împărțită în două tabere înverșunate, iar șefii militari începuse a lucra „independent" de guvern, de politică, de diplomație. Numai grație intervențiunii extrem de energice a guvernelor republicane cari s'au succedat dela lichidarea celebrei „Afaceri", încercările de pronunciamento s'au potolit, iar armata franceză a redevenit ceea ce după o expresie celebră nu trebuia să înceteze de a fi: *„La grande Muette"*. Nu „mută" în înțelesul fizic, dar străină de tot ce n'o privește, în așteptarea momentului mare și deciziv.

„La grande Muette" — iată o caracterizare simbolică și ideală a oștirii tuturor vremilor și țărilor.

Vor înțelege oare acei cari sunt datori să înțeleagă?

△

NOTA ZILEI

Provincie...

Intr'o relație a unui ziar de seară despre necesitatea de a se controla hotelurile din... Botoșani:

„Dar cine să ia măsurile, dacă singur polițaiul e imoral? El singur conrupe soțiile oamenilor și le duce la hotel, noaptea. O dovadă despre acest lucru s'a făcut cînd tînărul I.., s'a dus și a reclamat d-lui Procuror Mihail Costea cum că soția lui se află în *chambre separée*, la hotel Popovici, cu polițaiul orașului.

D. procuror s'a executat, și în adevăr a prins pe d. polițai în flagrant delict de adulter, față fiind întreaga familie a d-lui I.., d. Constantin Codrescu, fost senator și o droaie de polițiști, care de altfel, nu prea voiau să dea concurs d-lui procuror"...

Cred și eu!...

Să dee concurs în contra polițaiului tocmai cînd acesta se afla în exercițiul funcțiunei — pardon de expresie?

...Dar tabloul, ca imagine a vieței de provincie, e picant și caracteristic..

POLITICE

Distrugătorul partidului conservator

„Epoca" l'a indicat: ie M S. Regele.

Lucrul ie notoriu, n'are nevoie să fie dovedit. „Nu ie nici un mister, zice „Epoca", că Regele României lucrează pururea la distrugerea partidului conservator".

Așa dar un adevăr patent, axiomatic.

Dar, afirmînd acest lucru, d Filipescu pe lîngă o patimă de oarbă, dă dovada că a început să sufere și de amnezie și anume de amnezia cea mai primejdioasă ca simptom: perderea memoriei pentru faptele recente.

Intr'adevăr d-sa uită un ce extrem de important, uită ceea ce s'a petrecut în Decembrie 1911. Atuncea, la plecarea partidului liberal de la cîrma țărei, M. Sa, avînd a alege între un partid, pentru care corpul electoral se pronunțase în mod constant și cu un entuziasm mereu crescînd, și între un partid care n'a putut alege pe d. Theodor Rosseti, decît cu concursul mărturisit al liberalilor, a ales și adus la cîrma statului partidul conservator.

In înalta ei chibzuință coroana a crezut că așa ie bine și a procedat, desigur, astfel, pe baza unor anumite principii în ce privește alternarea partidelor. Nu-i mai puțin adevărat însă, că hotărîrea coroanei jignise un partid și nesocotise o manifestare vădită și conștientă a țărei.

Acest act al Coroanei — dovedește oare că M. S. Regele urmărește distrugerea partidului conservator? Ca atare l'au intrepretat atuncea d-nii Carp și Filipescu? Regele era aliatul d-lui Take Ionescu? Voia să distrugă, prin radicalul Take Ionescu partidul conservator?

Am citat cazul pentru a arăta ridicolul campaniei și acuzărilor „Epocei". Dar nu-i singurul și nici ultimul caz, cînd actele d-lui Filipescu sunt acoperite de ridicol. Mania a fost pururea rău sfătuitoare și niciodată poate d. Filipescu n'a fost mai plin de mînie de cît acuma.

MICI POLEMICI

Japonia iea, drept pretext de războiu cu China, asasinarea a trei japonezi. Diplomația crede că s'ar mulțumi cu anexarea a trei provincii chineze.

...Și regretă că nu-i s'au omorît măcar zece japonezi!

*

Civilul Tufescu a vorbit la banchetul ofițerilor.

Foarte natural, de oarece militarul Anastasiade se adresează cetățenilor civili.

*

Știți ce-l frămîntă de oratorul civilo-militar Tufescu?

Chestiunea dacă trebuie să luăm întâiu Basarabia, ori întâiu Bucovina.

„Inter pocula..."

*

Se afirmă că 3000 soldați din regim. XIII s'au hrănit într'o zi cu 13 oi.

—Adevarați... miei, dacă au tăcut din gură!

*

D. I. B. a trecut dela democrați la liberali, pentru un inspectorat de gimnastică.

A dat o probă de... salturi.

*

Domnii de la „Mișcarea" sunt viteji. Fac... campanii militare și antimilitare după războiu.

Chestiuni sociale

NUMARUL DECIDE

Războiul balcanic a răscolit pînă adînc de tot sufletele patrioților tuturor țărilor. In fie-care țară se studiază condițiunile apărării naționale cît mai superioare față cu vecinii înconjurători. Firește sporirea bugetelor militare în fie-care țară, pre cum și sporirea efectivului armatei e lucru lesne de priceput de către ori-cine. Un alt lucru e mai greu de priceput și încă și mai greu de realizat. E vorba de *sporirea natalității* poporului. Zadarnic vei spori bugetul răsboiului și vei înzestra armata cu cele mai superioare puști, tunuri, etc, dacă natalitatea poporului e mereu în scădere și dacă nu vei avea, din această pricină, *numărul* de oameni necesari pentru a-i pune sub arme, comparativ cu celelalte popoare vecine. Toată știința din lume nu folosește la nimic dacă poporul nu crește în număr, ba din contra, comparativ, scade. Franța e în situația cea mai dureroasă din acest punct de vedere. Patrioții adevarați văd pericolul peirii Franței într'un fenomen ce se lățește mereu: *restringerea voluntară a natalității*! Strigătul acesta scos din sufletul curat al patrioților francezi e dat la lumina zilei de către cunoscutul profesor de drept și învățat sociolog Paul Bureau din Paris în lucrarea sa de 36 pagini intitulată: La Restriction Volontaire de la Natalité 'et la défense Nationale Mai 1913 ed. sc. sociale. Cetirea acestui studiu te pune pe gînduri. Te îngrozești văzînd catastrofa, în care a ajuns Franța din cauza scăderii natalității. Și cînd te gîndești că acest fenomen e datorit *voinței* oamenilor, că scăderea numărului nașterilor e un fenomen voit calculat de fie care familie franceză!

Acest strigăt de inferioritate politică a Franței în concertul european e cunoscut încă de mult. S'a scris și mai înainte. Pînă și la noi în țară, cum depildă în *poporația* d-lui Cuza s'a aratat cu cifre acest fenomen, în interesul stabilirii altui principiu. Trebue să citească cineva lucrarea lui Paul Bureau pentru a vedea inferioritatea Franței în ce privește apararea națională. Se știe că de curînd în Franța a trebuit se urce la trei ani timpul de activitate, aceasta pentru a mai mări efectivul armatei. Și cu toate acestea efectivul armatei franceze e mai prejos de cît al popoarelor vecine. O înlănțuire strînsă de cauzalitate se arată de P. Bureau că există între apararea națională și numărul nașterilor.

Pe cînd mai de mult numai nobleța și burghezia in mod intenționat își impunea restrîngerea voluntară a natalității, azi din nenorocire pentru Franța, clasele muncitorilor *realizează cu voință* acelaș fenomen: *restrîngerea natalității*. In asemenea condițiuni e zadarnic să dispui de toată știința militară. Vrai să dovedești cel mai mare bine Franței? Vrai să faci superioară apărarea națională a Franței? Cel mai sigur deși cu oare care zabavă, mijloc este să pui capăt fenomenului restrîngerei voluntare a natalității. Pe cei care îndeplinesc acest fenomen autorul li arată că sunt lași și egoiști. In adevăr nu văd de cît interesul lor egoist, cei cari fug de a avea copii, pe cînd interesul general al apărărei naționale cere ca fie care familie să adune cît mai mulți copii pentru apararea națională. Studiul cuprinde mai multe date statistice, cari interesează pe mulți.

In 1870 Franța numara 296.334 tineri în armată pe cînd Germania avea 330136. Și cînd te gîndești că această inferioritate de 34.000 soldați se datorește unui fapt voluntar! Iar în 1911 numărul incorporațiior e de *214.400* în Franța! In 1913 efectivul în Franța e de *540.000* oameni cu ofițeri cu tot; pe cînd în Germania 725000.

Valeriu Hulubei.

Cu prilejul morței lui Aurel Vlaicu d-na Riria și d. Xenopol au trimis următoarea telegramă d-lui Vasile Goldiș la Arad:

„Fraților, Vlaicu n'a murit. El a plecat să ducă strămoșilor vestea că se coboara Carpații. Vree domnul ca mormîntul lui să rămîie în curînd singura culme dureroasă între noi".

OAMENI ȘI LUCRURI

Tribulațiile aviatorului

Sub acest titlu nuvelistul Dim. Patrașcanu a povestit în „Viața Romînească", cu vr'o patru ani în urmă, peripețiile debutului și carierei nefericitului Vlaicu:

„...Prin Octomvrie trecut ne găsiam cîțiva prietini la un hotel în capitala r gatului. Venise poetul nostru de peste munți, și noi eram veseli: venirea lui ne producea totdeauna mare plăcere. El ne spuse că a adus cu dînsul un prieten, care a inventat o mașină de zburat. Ne-a povestit că e fecior de țăran de prin părțile locului, că ie inginer dela școala politecnică din München, că e un spirit inventiv și are mai multe descoperiri, că altceva nu știe nimic, c'a stat într'o fabrică de automobile, unde a perfecționat un motor, cu care a cîștigat premiul I la „cursa prințului Henric", c'a făcut mai multe aeroplane, dintre care cel dintâiu se păstrează și azi la Universitatea din München, iar noaptea nu visează de cît roate, șuruburi și mutelci. In urmă poetul ne-a propus să mergem la dînsul. Ne-am suit la rîndul al 3 lea al hotelului. Cînd am intrat în odae, un băetan stătea gînditor la geam. Se vedea bine că se gîndea. Ne-am strîns mîna, lipindu-și picioarele unul de altul și plecîndu-se adînc la fie-care din noi. Pe dulap, într'o pînză liliachie se ascundea un obiect colțoros, iar pe pat, o pînză neagră acoperia o formă identică, de dimensiuni mai mici. O jucărie minunată se înfățișă privirilor noastre. Ne-am uitat în tăcere la roțile și roticelele făcute meșteșugit cu briceagul, la pînza trandafirie care acoperia două aripi, la ațele galbene, ce se îmbinau ca funiile unei corăbii, la helicele de carton ce străluciau ca argintul.

Vedeam pentru întâia oară un aeroplan și, cu toate că în miniatură, eram încîntați. Iar cînd unul dintre noi l'a întrebat dacă aparatul zboară, tînărul a răspuns indignat:

— „Se 'nțelege că zboară!"

Și ca dovadă, în sala hotelului el a dat drumul mașinei. Dar lipsa de spațiu i-a împedecat zborul și aparatul s'a oprit în perete.

Am hotărît atuncia ca cel mai cu trecere dintre noi să aducă la cunoștința guvernului invenția tînărului, căci poetul venise de peste munți anume pentru asta.

A doua zi, afară din oraș, am făcut experiență. Aparatul a zburat în toate direcțiile și de oare-ce era un spectacol curios, un lucrător a apărut și el să privească, apoi veni altul, pe urmă a alergat un copil, două femei au eșit din casele învecinate și toți s'au oprit la anumită distanță, uitîndu-se cu atenție și cu oarecare respect.

Cînd ne-am întors, am aflat că prietenul nostru se adresase unui consilier al tronului „care mai văzuse încercări de aceste" și lucrul nu-i făcuse impresii.

„Să găsim un om de treabă și serios" — și fiecare am căzut pe gînduri, căutîndu-l. Ne veni la cîți-va același nume: să ne adresăm ministrului instrucțiunii. Un deputat care era cu noi, își luă însărcinarea să-i aducă lucrul la cunoștință..."

. . . . . .

Acel ministru, nu e greu de recunoscut, era defunctul Haret.

Dar, deși cu atîtea „protecții" aviatorul avu multe de îndurat, cînd fu vorba de construit aparatul în arsenalul armatei. Peripețiile sunt complet povestite în schița lui Patrașcanu cuprinsă în volumul „Timothei Mucenicul".

Rodion

Amintiri din viața teatrală

Din alte turnee. — Și aici tot colegul Cîrjă este cu ideia altui turneu, dar nu în josul Moldovei, ci în sus. Orașul Botoșani este onorat cu două reprezentații extraordinare date de artiștii Teatrului Național din Iași. Astea ce urmează s'au petrecut în primavara anului 1890, piesele alese au fost *„Negustorul din Veneția"* și *„Jidovul leșesc"*.

Directorul pleacă cu o săptămînă înainte, întovărășit de două fetițe din trupă drăguțe și vorbărețe, așa cum trebue să se facă un turneu serios. Trupa a plecat după telegrama directorului, iar trei din ei au scapat trenul la Dolhasca, ăștia erau regretatul Liciu, Dragomir și un coleg care a murit, baritonul Ghiorghiu. Scăparea trenului n'a fost din altă vină, de cît că în dosul gării Dolhasca, cei trei, găsiseră un vinișor fain.

Cîrjă ne aștepta pe toți la gara din Botoșani și cînd văzu lipsa celor trei, din cari doi jucau rolurile principale, și-a pus mînile în cap; telegrame peste telegrame, în sfîrșit cu jumătate de oră înainte de a se începe spectacolul, au sosit întîrziații chefiii.

Spectacolul s'a început cu „Jidovul leșesc" în care Petre Doria, actualul Sturza eminentul societar de la București, juca un al doilea debut cu un roluș or, mi se pare „Grîu" un băiat care ducea niște saci cu făină. Din actorii cari au jucat în cele două piese mi-a aduc aminte, de Moș Mihai Popovici seniorul, Ionescu, Manoliu, Cuzinschi, d-na Botez, Liciu, Dragomir, Cîrjă, Bellador, subsemnatul...

Lume a fost și nu prea, din această cauză, otelierul unde a tras trupa, a doua zi dimineață a cerut plata pentru camere și pentru masă. Cîrjă însă a garantat „că de-seară o să fie o reprezentație monstră și fiecare o să ți achite ce are de dat".

Seara s'a jucat *Schylock* (Negustorul din Veneția), succes mare, aplause, — actorii au jucat destul de bine și ansamblul a fost tot așa, de oare ce mie mi s'a dat să joc pe amorezul „Lorenzo" unde eram bun de... fluerat. Insă pablicul care trebuie să plătească, nu venise...

După teatru consiliul actorilor bătrîni și tineri, la otel au discutat cum să iasă din chichionul ăsta, căci n'aveau cu ce plăti otelul și masa. Unii mai *rutinați* și-au lăsat bagajul la teatru, alții mai novici l'au adus la otel.

In zori de zi otelierul face gură, că nu dă nici un bagaj, fără achitarea datoriei. Bellador, de origină armean, a șters-o la o rudă de-a lui, unde lăsase și bagajul, eu aveam și am o rudă pe Costin Argenli, inginerul vesel, cum îi spune lumea, m'a luat sub aripa lui cu bagaj cu tot.

Scaparea tuturor celorlalți a fost moș Mihai Popovici-seniorul. Se știe că în *Schylock*, fiecare amorez din cei trei, trebue să găsească pe aleasa inimei lor, în trei cutii: una de aur, una de argint și una de plumb. Aceste 3 cutii erau comandate la un legător de cărți din Iași, erau făcute din carton ordinar, învălite în hîrtie poleită, argintată etc. „Evrika" strigă seniorul, am găsit salvarea, cele trei cu-

tii le pune într'o lădiță cu lacat—și cheamă pe otelier în camera lui care încă nu era luminată.

Seniorul, cu pletele lui, cu pipa lui, cu cilindrul lui, cu macferlanul lui vărgat, inspira mai multă încredere otelierului; și-i zice negustorului cu o voce sentențioasă:

— „Din cauză că Botoșanii n'au dat aceea ce trebuia să dea și de-ocamdată noi neputîndu-te achita; îți las în grijă,— aici cu o voce misterioasă—cele trei juvaeruri scumpe", ridicînd capacul de la lădiță îi arată „juvaerurile".

Otelierul luat cu vorba și în întuneric încă, sclipind aurul și argintul de... carton, a rămas zăpăcit. Seniorul simțind că la prins, îi zise:

— „Să știi că aceea ce-ți las aici este o valoare de cinci mii de lei, cel puțin, și imediat ce ajungem la Iași, cei 150 lei datorie pentru camere și masă, pe care ți-i datorim, mă întorc poimîne cu banii ca să iau și juvaerdele, și tot vorbind închide capacul de la lădiță, întoarce cheia pe care o pune în buzunar și îi dă lădița în mînile otelierului s'o aibă la păstrare ca ochii din cap.

Nu știu ce a fost mai pe urmă, căci noi am plecat din Botoșani cu un tren de 6 dimineață, liniștiți și tot drumul am rîs, ce o să găsească otelierul, după 3 zile de așteptare, în lădița care a luat-o în păstrare cu atîta grijă.

C. B. Penel

In Memoriam.

Cuvîntarea funebră rostită de profesorul L. E. Sinigaglia pe mormîntul tinerei studente în medicină **Filoteia Simionescu,** *XXVI August 1913.*

Mult întristată adunare!

Quem dii diligunt adolescens moritur*

(Plautus)

Căile Domnului sunt ascunse, și omul nu știe prin care din ele poate să ajungă la adevărată fericire! Vorbă și această plină de amăgitoare iluzii, căci oare există adevărată fericire pe acest pămînt? Prea de multe ori, meditînd adînc, am ajuns la concluzia că: fericit e numai acela care nu gîndește sau care nu mai poate gîndi. Căci, uitîndu-ne bine împrejurul nostru nu vedem de cît izvoarele nesecate de durere, iar restul este deșertăciune și zădarnică frămîntare a spiritului. Voi toți, cari astăzi sunteți în jurul acestui mormînt, considerați zădărnicia tuturor lucrurilor de pe acest pămînt. Nici vigoarea anilor tineri, plini de viață și de speranță; nici frumusețа încîntătoare ce strălucea o dinioară în această ființă, ce abia urcase pragul adolescenței; nici inteligența desăvîrșită și dorul ei de înaltă cultură; nici firească aspirațiune de a trăi o viață în temeiată pe dragoste și mîngăierea unei noi familii, alături de cea veche; nici ardoarea cu care se pregătea, în mod strălucit, la o nobilă carieră, menită a alina suferințele fizice ale omenirei; nici adorațiunea părinților, cari și-au jertfit o întreagă existență pentru creșterea cea mai îngrijită a acestei flori; nici dragostea și cumplitul devotament al unei surori, care trăise atîta timp cu cea dispărută, într'o continuă comunitate de gîndiri, de dorinți și de aspirațiuni; nici îngrijirile cele mai inteligente, amoroase și neobosite ale oamenilor de știință, cari zi și noapte au stat în jurul patului ei de durere, pentru a învinge boala teribilă și neînduplecată; nici rugile noastre către Cel Atotputernic,... nimica, nimica n'a putut să îndure pe moartea nemiloasă să cruțe pe această sărmană copilă, pentru care cu toții am plîns și plîngem astăzi în zădar.

Și într'adevăr, Filoteio, tu ai fost o tînără floare plină de grație, de nobleță și de parfum; tu erai mîndria familiei și fala profesorilor tăi universitari, cari te lăudau ca una dintre cele mai distinse studente în medicină; tu erai scumpă inimilor camarazilor și camaradelor tale de studii, căci gingașă, blîndă, modestă și de o fire melancolică plăceai îndată ori-căruia te apropia; tu erai idolul părinților tăi, cari după ce te-au urmat cu lacrimi de jale și de speranță pe lungul calvar al suferinților tale, astăsi, zdrobiți de durere, te întovărășesc la ultimul loc de odihnă; părinți, cari n'au cruțat nimica pentru a da acestei copile tot ce o bună educație și o desăvîrșită cultură pot conduce la o viață demnă și folositoare; părinți, cari au satisfăcut toate gusturile oneste, toate dorințele copilei lor, ca s'o vadă mulțumită în prezent și fericită mai tîrziu... Uitați-vă ce mulțumire, ce fericire au dînșii înaintea ochilor lor!

Filoteio, tu aveai în țărmuri îndepărtate și subt alte ceruri o soră, cea mai mare, care, acum cîți-va ani părăsind țara sa natală, nu avea lacrimi amare de cît pentru tine, micuță, prevestindu-și poate, că nu te ar mai fi revăzut; lunga și sfîșiatoarea sărutare ce ți dădu atunci la plecare, a fost pentru tine cea din urmă a acelei suflete iubite. Dar aci lîngă tine, îngenunchiată și scăldată în plînsete de desperare, ai o altă soră care, pierzîndu-te pe tine, a pierdut tot ce era pentru dînsa isvor de mulțumire și de surîs; tu erai tovarășa ei nedespărțită; în ochii tăi ea privea cu dragostea desfășurarea visurilor frumoase ale viitorului; nedespărțite ați trăit amîndouă în comunitate de plăceri și cîteodată de amărăciuni; împreună ați rîs și ați plîns, ați făurit idealuri plăcute, și v'ați legănat în speranțe de pe urma cărora suspinau inimile voastre candide... Vai de idealuri și de speranțe! Tu singura, Filoteio, nu mai plîngi după visuri, idealuri și speranțe pierdute! Eu am văzut pe această soră, care astăzi seamănă cu icoana durerei, veghiînd zi și noapte, fără odihnă, la căpătîiul sărmanei bolnave; neîngrijindu-se nici de trupul ei, nici de sănătatea, nici chiar de primejdia contagiului; iar ochii sei fixi în contemplarea trăsăturilor frumoase cari zi cu zi se desfirau, și gura ei absorbînd ultimul suspin al unei gure cari s'a închis pentru totdeauna... Uitați-vă la dînsa, și vorbele mele vor avea un ecou dureros în inimile voastre.

Voi, cari mă înconjurați, la atîta sfîșiere, plîngeți cu mine... Dar de ce să plîngem, dacă moartea a cules, chiar în frăgezimea ei, această floare atît de frumoasă și atît de scumpă?... Oare nu știm că fiecare zi din viața noastră este un pas îndreptat către odihna mormîntului? Și această odihnă, copila pe care o deplîngem, o are desăvîrșită; desigur ea este mai fericită de cît noi cei rămași. Ea a zburat la cer curată ca un crin, frumoasă ca un înger; ea este demnă de a sta alături cu Prea Sfînta Fecioară, și deja mi-o închipui făcînd parte din corul îngeresc, care slăvește mărirea lui Dumnezeu. Tu, Filoieo, ai fost întru cîtva fericită căci n'ai avut vreme să cunoști zbuciumile pasiunilor, zguduiturile luptei grele, furtunile ce se abat pe inimile celor îndrăzneți; n'ai cunoscut dezamăgirile, loviturile, amărăciunile, nedreptățile și tot cortegiul de mizerii ce întovărășesc viața omului, chiar cel mai vrednic de a fi cruțat; fericită, căci n'ai fost atinsă de vre-o necurățenie pămîntească, și ai fost ferită de slăbiciunile trupești, de frămîntările sufletului, de preocupări vulgare, cari ne intinează, ne zguduie, ne chinuesc și ne înjosesc, pe noi cari trăim. Curată cum te-ai născut, ai părăsit de timpuriu această vale de lacrimi, care nu e prielnică ființelor alese:

Cosa bella mortal passa e non dura *);

și ai trăit cît trăesc crinii, a căror vie imagină ai fost, timpul unor zile ce repede au trecut.

Nu mai plîngeți, voi părinți, pe copila ce s'a despărțit de sînul vostru; nu mai plînge, Eufrozino, asupra resturilor pămîntești ale acelei ce a fost sora ta prea iubită. Sufletul Filoteiei trăește de acum înainte într'un aer mai curat; el vă vede, vă aude, vă simte alături, și vă va mîngîia prin amintirea nobilelor și frumoaselor calități cu care fusese înzestrat, cînd într'o scurtă dimineață a trecut pe acest pămînt. Tot ce este aci jos este vremelnic; numai cea ce cuprinde universul întreg, sufletul nostru, este etern.

Odihnește te în pace, scumpă Filoteio, și primește, prin glasul meu slab, ultima salutare a părinților tăi, a surorilor tale, a tuturor acelora cari te-au cunoscut și iubit; primește și salutare aceluia pe care de atîtea ori 'l ai strigat în dureri, și care n'a putut să aline suferințele tale, dar căruia i-a fost rezervat durerosul rol de a-ți aduce acest din urmă tribut pios de amiciție sinceră și de veșnică amintire.

*) Acela pe care zeii 'l iubesc moare tînăr.

*). Cea ce e frumos pe pămînt, repede trece (Petrarca).

Fabrica „FORTUNA"

IAȘI — Strada Moțoc — IAȘI

— Fondată în 1887 —

Construită din nou și înzestrată cu mașinele cele mai moderne.

Furnizează cu prețuri ieftine:

Stejar rotund și în scânduri de la 15 m.m. până la 80 m.m. grosime.
Grinzi de stejar. Tocuri pentru uși.
Grinzi în dimensiunile cele mai dificile, după cerere.
Teiu, Frasin, Ulm, Fag, Nuc, rotund și tăiat în toate dimensiunile.
Cutii și lăzi de lemn pentru ori-ce scop.
Bețe rotunde. — Specialități în diferite articole de lemn.
Mașinele pentru prelucrarea lemnului se inchiriază și cu ora, atașând lucrători special instruiți.

INFORMAȚII

O părere autorizată.—*Intrebat astăzi de un redactor al nostru asupra „proclamației" d-lui colonel Anastasiade către ieșani, d. A. D. Xenopol, ilustrul profesor și academician s'a rostit în termeni absolut defavorabili.*

— „Armata este a țării și nu a unui partid politic; ea nu are chemarea de a judeca și aprecia acțiunea politică a guvernelor. La noi, în timpul conflictului, nu s'a făcut nici o greșală. Diplomația își are normele ei, cursul ei, așteptările și schimbările ei, variațiile ei. Dar toate aceste nu pot fi calificate drept „greșeli" și în nici un caz nu militarii le îndreaptă..."

D. C. Stere, rectorul Universității va rosti discursul funebru la înmormîntarea defunctului Petre Rîșcanu, în numele Universității din Iași.

Aflăm cu multă plăcere că Duminică 8 Septembre, orele 4 jum. va avea loc la biserica Banu, căsătoria drăguței domnișoare Emilia G. Cristofor, fiica d-nei și d-lui avocat George Cristofor, cu d. dr. Nicolae Hortolomei.

In ziua de 15 Septembrie va avea loc cu o mare solemnitate, inaugurarea noului pavilion de izolare a tuberculoșilor, din strada Muzelor.

Distribuiri de ajutoare în județ — Eri dimineață, s'a continuat distribuirea de ajutoare, văduvelor și părinților, celor morți pe cîmpul de operații, din comunele din apropierea Iașului, și care au venit la prefectura județului.

D na Felicie N. Xenopol, cu concursul d-lui Ștefan Negruzzi prefectul județului, după ce au stabilit starea materială a celor ce meritau ajutor și în proporție și cu numărul copiilor au distribuit: văduvei caporalului C. Bonda din Tomești, 100 lei, văduvei soldatului C. Angelache din R. Mitropoliei și la cîteva soții de-ale mobilizaților 240 lei, văduvei soldatului Sobolta din reg. 13 inf, 300 lei, la cîteva femei de ale mobilizaților din Bivolari 140 lei, părintelui sold. D. Bărbieru din com. Aroneanu 160 lei, spre a-și plăti datoriile rămase de la fiul său, soției sold. Mihai Vasile din com. Voinești 120 lei, părinților soldaților Angheluță V, din reg. 13, 100 lei, familiei soldaților Gh. Calistru și Toma Pintilie din reg. 17 artilerie cîte 200 lei, văduvei caporalului N. Dabija din com. Cîrpiți 200 lei, părintelui plutonierului Gh. Mîndru, com. Costuleni 100 lei, bătrînilor părinți ai sold. Ștefănescu Ilie din com. Prisacani 300 lei și familiei soldatului Th. Scrieșeanu, com. Bosiea 120 lei.

Azi dimineață s'a distribuit ajutoare în localul prefecturei de județ, după amează se va continua cu restul comunelor din județ.

Cu trenul de 6 d-na Felicie N. Xenopol, pleacă la Botoșani.

Noi cursuri normale. — Din numărul de 25.000 absolvenți anuali ai școalei primare, cel puțin jumătate (12.500) sînt mai mici de 14 ani. S'a înființat astfel un curs suplementar, cu începere de la 1 Octombrie a. c. Durata acestui curs va fi de 2 ani cel puțin. Se va preda în cursuri complimentare alipite pe lîngă școlile primare și în școli independente, cu local aparte.

Predarea se va face de învățători la țară și institutori la oraș.

Lecțiile se vor face în ore separate de ale școalei primare, în tot cazul înainte de ora 7 seara, și se va aplica orarul de jumătate zi.

Personalul școalei va fi retribuit după ore sau după numărul elevilor.

Se vor face după regiuni sau după nevoile locale, lucrările practice de agricultură, meserii, comptabilitate etc.

Învățătorii și institutorii care doresc să deschidă asemenea școli, să trimită, la Minister cel tîrziu pînă la 20 Septembrie a. c. cererea de autorizare, arătînd și modul de funcționare pe care-l au în vedere.

Cererile se vor adresa direcțiunii învățămîntului Profesional de care vor depinde aceste școli.

Ministerul instrucției a cerut revizoratului școlar ca în termenul cel mai scurt posibil să înainteze un tablou cu toți membrii corpului didactic primar din județ, care de la 1 Octombrie 1913 mai au 1 an pînă la eșirea la pensie fie pentru limită de vîrstă, fie pentru limită de ani de serviciu.

Din partea d-lui Dim. P. Georgescu, student în drept și catalogar al bibliotecei centrale, primim o informațiune care desminte în totul insinuarea din „Evenimentul" că d-sa ar fi închis biblioteca din proprie inițiativă. Inchiderea bibliotecei a fost dispusă de către ministerul Instrucțiunii publice, odată cu amînarea cursurilor școlare, din cauza epidemiei.

D. Savescu este custode al bibliotecei, iar nu un servitor cum îl taxează anonimul autor al însămnării din „Evenimentul".

Eri s'a ținut la Primărie licitație pentru repararea unui pod, din strada Păcurari.

Lucrarea s'a adjudecat provizor asupra d-lui Bogonos.

In astă seară are loc o ședință importantă la societatea romînă de sport și muzică.

E vorba de a se stabili propunerea de activitate pentru sezionea de iarnă.

D. P. D. Simionescu, impiegat cl. I, la administrația financiară Iași, a fost numit sub șef de secție la adm. financiară Tulcea.

D. profesor dr. C. Tiron a fost delegat de către direcțiunea serviciului sanitar ca să iee parte în comisiunea examinatoare a elevelor școalei de moșit, de la institutul Grigore Ghica.

Din comisiune mai face parte d. dr. Vasile Bejan.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a făcut ieri mai multe vizite doamnelor din societatea femeilor ortodoxe.

D. dr. Rosenblatt, simpaticul practician care a funcționat în timpul campaniei ca medic al batalionului 9 s'a reîntors aseară în localitate.

Corpul didactic, al liceului „Național" din Iași pe anul școlar 1913—1914.

Hulubei Valeriu—Romîna I 4, II 3, III 3, 10 ore.—Fîntînaru Petru—Romîna—V 3 m, VI 3 m, VII 3 m, VIII 2 m—11 ore.—Botez Constantin—Romîna, Filozofia—V r 3, VI r 3, VII r 3, VIII r 2 + liceul Internat III 3—14 ore.—Manoliu Raduțu—Filozofia, Romîna—VII 2 r, VII 2 m, VIII 1 r, VIII 1 m, plus școala normală—15 ore. Mihăileanu Petru—Latina, Germană, V 8 m, plus gimn. Alexandru cel Bun, IV 3—11 ore.—Gîrcineanu Petru—latina III 4 IV 3 7 ore. — Gheorghiu Xenophon — latina VII 6 m, VIII 6 m—12 ore.—Băjean Ioan, Latina, Istoria — VI 8 m, plus Internat. clasa V 8 m, — 16 ore. — Botez Octav — Franceza, — I 3, II 4, VI 2 m, VII 2 m, VIII 2 m, VIII 2 r — 15 ore. — Patrognet Albert — Franceza — VI 2 r, VII 2 r plus gimnaziul Stefan cel Mare, — 15 ore. — Fedeleș Constantin—Filozofia, Germana—IV 3, V 2 m, VI 2 m, VII 2 m, VIII 2 m, plus Internat,—14 ore.—Birsan Grigore—Germana, Latina— II 3, III 3, V 2 r. VI 2 r, VII 2 r, VIII 2 r, plus Internat.—14 ore. — Radu I. Vasile, — Dreptul — IV 1, VIII 2 m, VIII 2 r, plus școala comercială gr. II, 12 ore.—Constantinescu Emanoil, Matematica — V 6 r, VIII 2 m, plus liceul internat,—14 ore.— Teodoreanu Vasile—Matematica — IV 3, V 3 m, VI 3 m, VII 2 m.—9 ore. — Praja Ioan — Matematica—VII 4 r, VIII 5 r plus școala comercială super.—20 ore.—Ciolac Gheorghe—Matematica—I 3, II 3, III 3, VIII 2 m—11 ore. Vasiliu Rakı—Istoria — V 2 r, VI 2 r, VII 3 r, VIII 3 r plus liceul Internat—18 ore. Demetrescu Vasile — Istoria, Filozofia — IV 2, V 2 m plus liceul internat—14 ore. Ursu Ioan — Istoria, Dreptul — I 2, II 2, III 2, VI 2 m, VII 3 m, VIII 3 m—14 ore. Constantinescu Ioan—Geografia—I 3, III 2, IV 2, V 2 r, V 2 m,—11 oare.—Poclitaru Enache — Naturale, Geografia—II 2, plus Gimnaziul Stefan cel Mare,—12 ore. Tomida Mihai — Șt. Naturale — VI 2 m, VII 2 m, VIII 3 m plus liceul Internat,—11 ore.—Fințescu Gheorghe—Șt. naturale I 2, II 2, IV 1, VI 2 r, VII 2 r, VIII 3 r—12 ore. — Popescu Vasile — Fizica—IV 2, V 3 m, VI 3 m, VII 3 m—12 ore.— Țilenschi Mihai — Fizica — III 4, V 3 r, VI 3 r, VIII 1 m—11 ore.—Patriciu N.—Fizica—VII 3 r, VIII 1 r plus liceul Internat — 10 ore. — Dr. Lambrior A. — Higiena, — IV 1, VIII 2 r, VIII 2 m plus școala normală—6 ore.—Mezzetti Enrico—Muzica—I 2, II 2, III 2, V 1 m, V 1 r, VI 2 r, VII 2 r, VIII 1 r plus 2 ansamb.—13 ore. — Atanasiu Alexandru—Desemnul—I 1, II 2, III 1, IV 1, V 2 r, VI 2 r, VII 2 r—11 ore. Scorpan Gheorghe—Caligrafia, Desemnul, I 3, II 3, V 1 m, VI 1 m, VII 1 m plus liceul Internat—12 ore. — Dolijan Ioan—Gimnastica — I 1, II 1, III 1, IV 1, V 1 r, VI 1 r, VII 1 r, VIII 1 r, V 1 m, VI 1 m, VII, 1 m—14 ore. — Botez Ioan—Engleza VII și VIII 3 r, VIII 3 r plus liceul Internat 15 ore.—Manoliu Gheorghe—Matematica—VI 6 r plus școala normală Vasile Lupu, 14 ore.

Acum 3 zile s'a întors în localitate venind din Anglia Jean Groswald, urmărit în virtutea unui mandat de aducere lansat în luna Martie. In urma unui denunț, fu arestat de d. sub-comisar C. Atanasiu și predat parchetului. Groswald e urmărit pentru bancrută frauduloasă.

Suntem rugați de mai mulți soldați demobilizați din localitate, să arătăm mulțumiri d-lui locotenent Eugen Radu, comandantul companiei I a regim. 13 Stefan cel Mare, cum și d-lor sublocotenenți și plutonirri din aceiași companie pentru purtarea părintească ce au avut față de soldați.

Inmormîntarea lui P. Rîșcanu. *Corpul regretatului profesor Petru Rășcanu, se află, după cum am arătat, așezat pe un catafalc, în catedrala mitropolitană. Sicriul de zinc, care a fost azi hermetic închis, se află acoperit de numeroase coroane, printre care am remarcat următoarele:*

Din partea d-lui Ministru Alex. A. Badareu, cu inscripțiunea următoare: „Fostului profesor și prietin".

Apoi din partea copiilor: Georgette Emanuel și copii, C. Langa Rășcanu, M. Rîșcanu. Din partea d-lui colonel Langa, coroana cu inscripțiunea: „Mult iubitului meu ginere."

Din partea fraților, cu inscripțiunea „Regrete eterne fratelui nostru" Eugenie și loc. colonel Rășcanu.

Tot azi au fost depuse coroane, din partea ministerului de instrucțiune, a universității din Iași, a foștilor elevi din Piatra N., a liceului militar și a familiei Lalu.

La Mitropolie e un adevarat pelerinagiu, de tot ce Iașul are mai de vază.

*

Petru Rîșcanu (notiță bibliografică). Născut la 18 Februarie 1846 la Bîrlad. A urmat cursul primar la Bîrlad. Cursul secundar l'a urmat la liceul numit Academia Mihăileanu, pe care l'a absolvit în 1864, cînd și-a luat și bacalaureatul. In 1862 fusese numit bibliotecar al liceului, post retribuit, care l'a ocupat pînă la terminarea școlii.

In Septembrie acelaș an, a fost numit institutor definitiv în Iași și a ocupat locul de director al școalei primare din Tătarași, pînă la 1869, cînd în urma unui strălucit concurs, a fost numit profesor de istorie la Seminarul Veniamin din Iași.

In 1876-77 mai întîi și apoi dela 1884—1889 suplinește la Universitatea din Iași catedra de istorie antică. De la 1880—82, a urmat la Paris cursurile școalei „des Hautes Etudes".

De la 1878—1892 ocupă cu titlul definitiv, catedra de istorie la școala fiilor de militari din Iași. De la 1889 ocupă definitiv și prin concurs catedra de istorie antică, la Universitatea din Iași, licențiat în litere al aceleași facultăți fiind in 1887, Inspector general al învățămîntului în două rînduri, cu miniștrii Poni și Haret, a ocupat și alte catedre din Iași, pe care le-a ilustrat cum sînt la „Institutul de domnișoare Humpel" „Institutele Unite", „Institutul Notre Dame de Sion", etc.

Fost director general al școalei normale superioare din Iași, înființase pe vremuri liceul particular numit: „Institutul Pedagogic", sub direcțiunea sa. Insărcinat de ministerul de instrucție cu cele mai delicate chestiuni, a luat parte prin munca și ideile sale, la întreaga desvoltare a învățămîntului nostru în genere. Ales decan al Facultății de litere și filosofie în 1911, moare în această funcțiune după ce a servit țara și școala 50 de ani neîntrerupt.

A scris numeroase lucrări de istorie, manuale didactice pentru cursul superior de liceu, Curs complect de istoria universală.

Pe urma sa rămîne una din cele mai frumoase biblioteci de istorie și epigrafie.

A scris apoi: „Monografie asupra lui Cuza", „Istoricul școlilor secundare la noi în țară" și numeroase lucrări mai mici.

Decorat cu Coroana Romîniei în gradul de mare ofițer și Steaua Romîniei, apoi Răsplata Muncii cl. I și Bene-Merenti cl. I, moare în plină putere de muncă și vigoare intelectuală, în vîrstă de 68 ani aproape, în urma unei boli de cord.

Se va face defunctului o înmormîntare oficială, va oficia Mitropolitul și arhiereii. Corul Mitropoliei va lua parte de asemenea.

O telegramă.— D. Prof. Dr. C Thiron, a adresat familiei Vlaicu la București, următoarea telegramă, azi:

„Ați avut un fiu, care a rîdicat ființa omenească atît de sus că pe cînd Adam ar fi căzut din ceriu și decăzut, *Vlaicu romînul* a explorat văzduhul necunoscutului, prin *Știință*, rîdicîndu-se către firmament, smulgînd secretele mamei *Natura*".

A apărut de supt tipar și se află de vînzare la toate librăriile din țară.

Gramatica limbei Romîne pentru cl. III primară urbană de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.

Gramatica limbei romîne pentru clasa IV primară urbană de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.

Gramatica limbei Romîne pentru divizia III rurală de Gh. Ghibănescu și Gh. Vezbianu.—Editura librăriei Steinberg din București.

Pentru o școală secundară particulară, *într'un oraș de provincie, se caută o doamnă sau domnișoară, absolventă a cel puțin 8 clase secundare sau studii analoage, căreia se va încredința direcțiunea acelei școli și predarea limbei franceze și eventual a pianului.*

A se adresa prin corespondență, sau verbal, **d-nei profesoare Maria D. Cădere,** *com. Bucium pentru lămuriri și condițiunile de contractare.*

De vînzare **în strada Sărărie 83, o casă împărțită în 2 apartamente cu 9 odăi, bucătării, pivniță, etc.**

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a comunicat d-lui profesor dr. Riegler că începînd dela 15 Septembrie îi va trimite şase călugăriţe, ca să servească de infirmiere spitalului central.

D. efor Riegler a hotărît ca ele să fie repartizate deocamdată pentru serviciul secţiei medicei a III a. De asemeni a pus de li s'a aranjat o cameră frumoasă şi înzestrată cu cele necesare.

Faţă cu lipsa mare de personal priceput în greaua sarcină de infirmiere, şcoala înfiinţată pe lîngă mănăstirea Varatic, pentru deprinderea călugăriţelor cu arta îngrijirei bolnavilor, este prea bine venită.

I. P. S. S. Mitropolitul a hotărît ca toate călugăriţele, care vor fi recomandate de d-ra dr. Radu,—care a fost trimisă ca profesoară de mica chirurgie— ă merită a îndeplini sarcina de gardiene, să fie rînd pe rînd plasate la toate spitalele pendinte de epitropie.

Odată cu instalarea noului medic primar al judeţului nostru se vor ţinea regulat consiliile de higienă ale judeţului, care nu s'au mai convocat de la plecarea fostului medic titular.

Cunoscutul mamoş doctorul **Brener** întorcîndu-se din campanie şi-a reluat consultaţiunile de la 1—6 p. m. în str. Lăpuşneanu 25.

Zeificata artistă a Parisului, cea mai frumoasă femee a Franţei, d-ra Gabrielle Robinne de la Comedia Franceză apare astă-seară Mercuri 4 Septembrie pe ecranul cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

D-ra Gabrielle Robinne
dela Comedia Franceză.

Frumoasa interpretă a scenelor graţioase şi emoţionante joacă rolul principal din „Sînge de aristocrat" piesă în patru părţi, a cărei acţiune, în mare parte, se desfăşoară în cele mai pitoreşti regiuni ale Sviţerei, în cele mai fermecătoare poziţiuni ale Alpilor. Multe intercalări sportive dau un farmec mai mare acestei splendide desfăşurări.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară :

O primblare neplăcută, desfăşurare dramatică.

Secretele sufletului, film italian de mare artă. Rolurile sunt interpretate de cei mai buni artişti ai scenelor italiene.

Umbrela fermecată, scene foarte humoristice.—etc.

Poimîne Vineri program nou: „Fericirea : vis înşelător, o senzaţională desfăşurare în 2 părţi.—Cascada din Tannforsen, o minune a naturei (Suedia)—Prin Franţa, interesante vederi după natură.

Mărfurile de la Luvru şi Fraţii Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental şi s'au redus preţurile fiind numai pentru un scurt timp.*
Onor. clienţi să se grăbească.

GIMNAZIUL
„MORITZ şi BETTI WACHTEL"
Iaşi,—str. Sărăriei 147, imobil propriu, Telefon.

Cu începere dela 20 August, înscrierile au loc fn cancelaria gimnaziului, zilnic, între oarele 9—12 şi 3—5. Candidaţii pentru clasa I vor prezenta certificatul de absolvire a cursului primar, actul de naştere şi de revaccinare.

Curs integral de 4 clase secundare

Preparaţii de 2 clase într'un an (în condiţiuni admise de Minister).

Şcoala posedă muzeu, laborator, curs de gimnastică, serviciu de supraveghere pedagogică.

Rezultatul anului şcolar 1912—13 :

148 elevi prezentaţi în Iunie comisiunii oficiale ; nici un repetent ; doi corigenţi la cîte un singur obiect ; 7 elevi preparaţi de două clase vor depune examen în Septembrie; alţi 8 elevi au obţinut note de promovare în şcoală.

Elevii merituoşi, lipsiţi de mijloace, fără osebire de naţionalitate se primesc gratuit.

Direcţiunea.

Serviciul telegratic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telefonic

Cu privire la moartea lui Vlaicu

— Constatări. —Nuoi dispoziţii —

Bucureşti.—Cu privire la cauza morţei lui Aurel Vlaicu, examenul medical a constatat că marele aviator n'a sucombat în urma unei fracturi a bazei craniului, cum s'a afirmat dela început, ci a murit de sufocaţie, întru cît nu i-a fost posibil să se degajeze de sfărămăturile aparatului său.

*

Cu privire la înmormîntarea lui Vlaicu s'a hotărît în mod definitiv ca înmormîntarea să aibă loc la Bucureşti. Aceasta a fost dorinţa familiei pe care a exprimat'o d-lui Al. A. Badareu, ministru ad-interim la interne, şi d-lui Dim. Moruzzi, prefectul poliţiei Capitalei.

Este drept că la început era vorba ca Goldiş să fie înmormîntat la Oraştia. Aceasta în urma cererei d-lui Vasile Goldiş.

In urma cererei familiei, însă, s'a revenit şi s'a decis ca Aurel Vlaicu să fie înmormîntat în ţară.

*

La funerarii ministrul de interne va fi reprezentat prin d. N. Căpităneanu, secretar general.

D. Al. A. Badareu ar fi dorit să asiste în persoană la înmormîntarea nefericitului Vlaicu, dar nevoit să plece în inspecţia regiunei contaminată de holeră, d-sa cu regret n'a putut să asiste la funerarii.

Delimitarea frontierei romîno-bulgare

Bucureşti.—Comisiunea mixtă pentru fixarea nouei frontiere romîno-bulgare continuă cu activitate lucrările.

Traseul va putea fi complect fixat pînă 'n 12 zile, după care membrii comisiunei mixte se vor întruni pentru redactarea actelor definitive de delimitare.

Inspecţiile d-lui ministru Badareu

Bucureşti. — D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, plecat în inspecţii Marţi seara în judeţele contaminate de holeră, nu se va întoarce în Capitală de cît mîine Joi dimineaţa.

In aceiaşi zi, după ce va lucra la ambele ministere, va pleca la ora 11 la Sinaia, spre a participa la consiliul de miniştri.

In aceiaşi seară va pleca la Iaşi, spre a reprezenta guvernul la înmormîntarea mult regretatului profesor Petru Râşcanu.

O cerere

Bucureşti.—Institutorii şi învăţătorii, care au luat parte la campania din Bulgaria au adresat o petiţie ministerului de războiu prin care cer să fie admişi la un examen pentru a fi trecuţi ca sublocotenenţi în rezervă.

Delegaţie musulmană

Bucureşti.—O delegaţie a musulmanilor din Silistra, în frunte cu d. Ilad-Naliz, fost deputat în Sobranie şi hoge al oraşului, au fost primiţi la castelul Peleş, unde au prezentat omagiile populaţiei musulmane din acel oraş.

M. S. Regele a primit cu multă bunăvoinţă delegaţia şi a promis că se va interesa de doleanţele exprimate de populaţia musulmană din regiunea cucerită.

Amînarea marelor manevre

Bucureşti. — Marile manevre regale, care urmau să aibă loc toamna aceasta, au fost contramandate.

Expoziţia amînată

Bucureşti.—Din cauza împrejurărilor neprovrice, mobilizarea şi holera, expoziţia naţională agricolă, care urma să aibă loc la toamnă în parcul Carol I, a fost amînată pentru la primavară.

Restabilire de curse

Bucureşti. — Cursele regulate de vapoare, dintre Rusciuk şi Giurgiu, au fost reluate, cu începere de la 1 Septembrie.

Declaraţiile d-lui Cosăcescu

Convenţia poştală cu ţările balcanice

Reducerea taxei de scrisori în ţară

Inaugurarea liniei telefonice Bucureşti - Viena

Bucureşti.—D. Cosăcescu, directorul general al poştelor şi telegrafelor, a declarat azi, că se studiază actualmente o convenţie poştală cu ţările balcanice.

In virtutea acestei convenţii, taxa de scrisoare de 20 grame pentru ţările balcanice va fi de 15 bani, iar carta poştală de 5 bani.

Ca o consecinţă firească, se va reduce în ţară francarea unei scrisori de 20 gr, dela 15 la 10 bani.

*

Pentru o mai strînsă legătură cu statele balcanice, se vor face cabluri telegrafice şi telefonice la Giurgiu—Rusciuc pentru legătura cu Bulgaria şi Necodin pentru legătura cu Serbia şi Muntenegrul.

*

D. Cosăcescu a mai declarat, că linia telefonică specială Bucureşti—Viena, a căreia punere în funcţiune a fost întreruptă din cauza ultimelor evenimente, e azi complect terminată. Se fac în acest moment primele experienţe şi pînă în 2—3 zile va fi pusă la dispoziţia publicului.

In Romăuia firul trece prin Paşcani—Burdujeni ; în Austria prin Cernăuţi—Lemberg, cuprinzînd 4 zone principale în România şi 4 zone în Austria.

In curînd se vor comunica publicului atît costul convorbirilor cît şi punctele unde convorbirele se vor putea efectua.

Noua alianţă balcanică

— La Bucureşti se va ţine o conferinţă a primilor miniştri ai ţărilor balcanice —

Belgrad. — Ziarele de aci afirmă, că la începutul lunei Octombrie, se va ţine la Bucureşti o consfătuire importantă, la care vor participa primii miniştri din România, Serbia, Grecia şi Muntenegru.

In această consfătuire urmează să se puie bazele unei alianţe balcanice.

Serbia capătă un drum la Marea Egee

Sofia.—Se afirmă că trupele serbeşti părăsesc ţinuturile din Monastir, Ohrida şi Retna.

Aceste ţinuturi Serbia le cedează Greciei, în shimbul portului Cavallo.

In virtutea acestei cedări, Serbia va căpata o eşire directă prin Marea Egee.

Doliul din Capitală

— Cum va decurge înmormîntarea lui Vlaicu —

— Sosirea delegaţilor din Transilvania —

Bucureşti.—Capitala este cernită. Mii de oameni se îndreaptă spre biserica Sf. Gheorghe, de unde va porni cortegiul funebru, care va conduce spre ultimul locaş rămăşiţele pămînteşti ale lui Vlaicu.

*

In vederea tristei ceremonii au sosit azi în Capitală, cu trenul de 11 şi 40, următoarele persoane :

D. Aurel Vlad, reprezentantul partidului naţional romîn de peste munţi :

D-na Ana Vlaicu, mama regretatului, d-nele Florica şi Valeria Vlaicu, surori.

D. Aurel Christea, reprezentantul partidului naţional romîn din Oraştea.

D. Sebastian Cornenită, reprezentantul revistei Cosinzeana.

D. Voicu Niţescu, directorul Gazetei Transilvaniei.

D. Octav Tăslăuanu, secretarul asociaţiei presei din Transilvania.

D. dr. Fruma, reprezentantul diferitelor societăţi din Oreştia.

D. Lazar Troteanu, membru în consistoriul din Sibiu, reprezentînd biserica romînă de peste munţi.

A mai sosit o numeroasă delegaţie de flăcăi, din satul natal al lui Aurel Vlaicu.

*

După cum am anunţat ceremonia înmormîntărei va avea loc la ora 4.

Iată cum vor decurge cuvîntările ce se vor rosti :

La biserica Sf. Gheorghe vor rosti d-nii Lazar Troteanu din partea clerului de peste munţi şi d. dr. Lupu, medic şef al judeţului Ilfov, din partea prietinilor personali ai lui Vlaicu — şi d. Romulus Ciofilec din partea presei de peste munţi.

In faţa Palatului va vorbi d. Aurel Vlad.

La **Teatrul Naţional** va vorbi d. profesor Ursu, în numele ligei Culturale.

La **Expoziţie** vor vorbi d-nii inginer Vaideianu şi d. Bărbulescu, în numele cetăţenilor din Ploeşti.

La **mormînt** va vorbi d. loc.-col. St. Mihail, în numele ministerului de războiu şi ceilalţi delegaţi.

*

Grupul romîn din Arad a trimis o prea frumoasă coroană, cu inscripţia :

„Lui Aurel Vlaicu, Marele nostru erou naţional.

*

Azi la ora 4 ora înmormîntărei, — vor suna clopotele de la toate bisericile romîneşti din Oraştia, Arad şi Braşov.

Duminică se va oficia servicii religioase la toate bisericile de peste munţi.

Serviciul Telegrafic

Incidentul Chino-Japonez

Londra. — Incidentul dintre China şi Japonia s'a închis de oare ce China a acceptat toate revendicările Japoniei.

Holera în străinătate

Belgrad. — Holera sporeşte la Niş ; cu toate măsurile luate în ultimele zile, mai bine de 80 cazuri noi ar fi izbucnit între care multe mortale.

La Belgrad au fost ieri două cazuri.

*

Lemberg. — Două cazuri noi de holeră s'au produs la Oporzek.

Congres socialist

Yena. — Congresul socialist a deliberat asupra chestiunei grevei maselor. Discusiunea a fost uneori violentă. Mai toţi delegaţii au declarat că este neoportună şi chiar dezastroasă pentru lucrători în condiţiunile actuale, deşi iar ea ar trebui să fie pregătită.

David a declarat că ar pleda pentru grevă dacă, cu chipul aceasta s'ar putea obţine modificarea regimului electoral prusian ; însă cele 4 milioane de glasuri socialiste au în faţa lor 8 milioane de glasuri burgheze.

Accidente în străinătate

Grevă.— Atentate.— Innecări.— Diverse alte accidente

Birmingham. — In urma congedierii a 12 lucrători de la căile ferate, o mie de lucrători de la gara de mărfuri s'au pus în grevă.

*

Berlin.—Pictorul profesor Mass a ucis cu focuri de revolver, pe şambelanul Westrenhagen în timpul şedinţei unui consiliu de onoare, ţinut la cazinul ofiţerilor, din cauza unei afaceri de onoare între Westernhagen şi Mass. Acesta din urmă a fost arestat însă în urmă pus în libertate, de oare ce a fost vorba de o aparare legitimă, fiind atacat de Westernhagen.

*

Mons. (Belgia). — Zagazul canalului „Pommeroul et Antoin" s'a prăbuşit pe o mare lungime. Mari valuri de apă s'au răspîndit în regiune şi au pătruns în minele de cărbuni. Mai multe vase au rămas pe uscat.

*

Coburg. — Din cauza unei explozii datorită gazului, o casă s'a prăbuşit, acoperind numeroase persoane.

Sînt 13 morţi şi 4 răniţi.

*

Lemberg.—Curtea cu juri a osîndit la 14 ani muncă silnică pe elevul de liceu Dzigallo care a ucis cu focuri de revolver pe profesorul Budkowsky.

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris şi Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas şi Urechi
Str. Lăpuşneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konyá
întorcându-se din campanie şi-a reluat ocupaţiunea

Birjarului care a condus o doamnă în ziua de Luni, în strada Sft. Theodor se va da o bună recompensă, dacă va aduce la administraţia acestui ziar, portofelul uitat în trăsura lui, reţinînd deosebit de recompensă suma de bani ce se afla în trînsul.

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*
La situaţie admirabilă.
Adresa : Adela Ghinlea Str. Muzelor 18.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
întors din Campanie
dă consultaţiuni zilnice numai între orele 3—6 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne

Lecţiuni de curs primar şi curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condiţiuni avantajoase.*
Informaţiuni la ziar.

Dr. I. BRENER
Specializat în clinicele din Germania
BOALE DE FEMEI
MAMOŞ
Str. Lăpuşneanu 25
— Cons. 1—6 —
Reîntors din campanie şi-a reluat ocupaţiunele

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ţinere de registre comerciale.*
Adresaţi vă la Postăvăria **„Avântul"** *Iaşi, strada Ştefan cel Mare.*

Prăvălie de Inchiriat
In **Str. Lăpuşneanu** *32, actualmente ocupată de spălătoria „Fa k".*
Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

Dr. HALPERN
— Vechiu mamoş parizian —
Membru al Societăţei de Obstetrică din Paris
Boli de Femei, Faceri Genito-urinare
Strada Păcurari 5, vis à-vis de Taffli deasupra farmaciei Dr. Căpăţînă.

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, şură, beciu, curte spaţioasă str. sf. Andrei No. 3*
A se adresa la proprietară în curte între orele 2 - 5 p. m.

REINTORS
Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42
Consult. 10—11 şi 3—5.

La Farmacia D. Herzenberg *se află loc vacant pentru* **Elev** *sau* **Elevă.**

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naționale

Iași.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iași

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Țesătura—„Iași

Societate anonimă

Tot soiul de Țesături de bumbac, uniforme școlare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, ațică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iași

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iași

Parfumuri, Săpunuri de toalete și Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi pentru rochii de bumbac și lînă, sutase de bumbac, lână și matasă. Urechi de piele și cisme. Bețe tricolore și fașe de Botez. Fitil de lampă și de scaparat. Bețe pentru covoare. Șireturi de metal, șireturi pentru haine de bumbac și lână, negre și colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapițeri și chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANȚUL"

Fabrică Națională de produse textile

Max I. Schapira—Ploești

Postavuri, Pături militare, Postavuri și Pături de comerț. Dimie, Flanele de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandita

ȘALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE curăță și dulcesc
Nevralgiile cele mai grele de tămâiă, Migrenele, Cefaleele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și cronice cât și toate celelalte remedii

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. La dintâia zi de luat se ia 5 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și cel la cina, seara. Dacă totuș nu simțim o ușurare, se ia 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina seara. Nu trebue să le ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare conștiincioasă: Prețuri modeste

Raymond GARIEL
1er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Dévidoir de l'Album sur demande

FONDOIR
breveté
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1979—Vineri 6 Septem. 1913

† Petre Rășcanu

Mîni va fi dus la locul de veci...

Cu regularitatea cu care ceasornicul Mitropoliei bătea miezul zilei, magistrul scobora, zilnic, strada Gh. Mîrzescu, după ce ieșia pe poarta mică a școalei Nôtre Dame, luînd drumul spre casă. Avea mersul măsurat al omului gînditor, mersul calm care părea un ritmu elegant. Nu era însă, desigur, datorit numai disciplinei mentale, ci și greutății respiratorii ce-i provoca o veche aortită, pe care se dusese și în această vacanță s'o calmeze într'un liniștit oraș de munte, de unde nu s'a mai întors...

Printr'o asociație de idei, mersul acela cumpătat și lin ne amintia eleganța și maniera frazei în care erau stilizate cărțile didactice — cursul de istorie — scrise de regretatul Rășcanu și care formau distincțiunea rară a acelor manuale din care lipsește retorica manualelor lui Urechiă și stilul emfatic al lui Tocilescu,—ca să vorbim de morți iluștri.

Merituos profesor, scriitor eminent, cu Rășcanu nu dispare propriu zis un savant, pe urma căruia rămîn mormane de volume, opere uriașe. In vrista fericită în care un Maiorescu, un A. D. Xenopol, un Iorga, un Densușeanu ajung profesori universitari, defunctul Rășcanu se lupta cu greutățile unei cariere de institutor. Și numai cu încetul, isbutind să se impună, se ridică până la posibilitatea de a face studii înalte și de a ajunge profesor al universității, unde-l chemau reale merite. Poate din cauza acelor obstacole ce i-au scos în cale împrejurările, defuncul Rășcanu s'a arătat, ca profesor, de o severitate puțin obișnuită și refractar indulgenței care se practică pe o scară întinsă în învățămîntul nostru de toate gradele.

Nu însă ca dascăl, ci ca scriitor, ca om de gîndire, ca temperament de luptă se cuvine să urmărim activitatea celui dispărut și vom adăoga numai decît că în lucrările lui, dacă nu întîlnim, ca în opera unui Xenopol, o metodă inedită, vr'o doctrină îndrăzneață, vr'o concepție revoluționară prin noutatea ei, găsim însă un mod particular de a adînci lucrurile luate în studiu, pentru a face să reiasă aspectul timpului și a circumstanțelor în mod luminos de convingător.

Așa, cînd în al său „Istoric al învățămîntului secundar" cercetează epizodul desființării școlilor naționale sub Mihai Sturza în Moldova și Gh. Bibescu în Muntenia, — ce minunate reflecții găsim asupra originilor psihologice și sociale ale actului memorabil!

„..Domnitorii au voit anume să desființeze școalele, pentru ca, pe de o parte, să scape de oposiția din partea celor de jos, care zilnic creștea; iar pe de alta, să atragă în partea lor pe Boerii mari a cărora opoziție era și mai primejdioasă.

„Desființarea școalelor" era un act de guvernămînt. Odată desființate, ele aveau a rămînea așa pentru multă vreme. Dovadă că nu s'a luat nici o măsură de îndreptare; ce s'a desființat a ramas bun desființat, iar de adus profesori eminenți din Franța — nici vorbă n'a fost. Domnitorul și Obștearsca Adunare scăpaseră de grija ce le-o inspirau fii oamenilor din popor, eșiți din școalele superioare. Aceasta era grija cea mare..."

Intr'o conferință-monografie asupra lui Cuza Vodă, regretatul Rășcanu își făcea par'că o auto-biografie:

„Am apucat vremile cînd pentru o greșală cît de mică se trăgeau scriitorului 25 de bice la scara boerească;

Am văzut cu ochii cum țaranii erau bătuți cu harapnicul de către surugiii boerești, pentrucă nu putuseră da în lături la timp, înaintea butcei boerului.

Am fost față de mai multe ori la sălbateca priveliște a unui nenorocit dus între doi slujitori, condemnat a primi bice la principalele colțuri ale orașului.

Am văzut tainița de sub pămînt unde se țineau arestanții în prevenție, lungiți pe pămînt, cu un picior petrecut într'un inel, de fier bătut cu butucul cel gros;

Am apucat și invazia rusă din 1853 și pe cea austriacă în 1854 și în mintea mea de copil au rămas neșterse amintirile acelor timpuri de durere.

Și—timpuri mai senine începînd a se arăta—am asistat la deschiderea Divanului ad-hoc și la ședința Adunării Elective, cînd s'a ales Domn Alexandru Ioan I;

Am văzut deputațiunea munteană care venia să depună pe capul lui Coroana lui Mihai Viteazul, pe lîngă a lui Ștefan cel Mare;

Am eșit, împreună cu tot Iașul, sute de trăsuri și mii de oameni, întru întîmpinarea celui dintîiu regiment muntean care venia să țină garnizoană în capitala Moldovei;

Am jurat credință lui Alexandru Ioan I, cînd am fost numit institutor;

Am plîns de bucurie, cînd am fost chemat să votez în colegiul electoral pentru Adunare în 1864;

Și *am trăit* acele nemuritoare 6 luni de dictatură din acel an, cînd fiecare și se ilustra printr'o lege nouă, prin o reformă democratică, epocă ce a culminat cu ziua de Sînta-Maria-Mare, cînd s'a decretat *„Improprietărirea Țăranilor"*.

Nu e numai un admirator al lui Cuza-Vodă, ci nu apologist al lui. Și aceasta numai pentru că vede în ilustrul Domnitor al Țărilor Unite pe marele iubitor al țărănimei romîne, pe Domnitorul democrat sub care:

„...Egalitatea se traduce în fapt. Boerii, mari și mici, s'au lepădat de titlurile de boierie.

Conștiința că toți sunt egali înaintea legei a pătruns pînă și la sate. Cînd au văzut țăranii că boerii sunt supuși la bir, ca și țăranii; că recrutarea se face prin tragere la sorți după liste în care sunt înscriși toți flăcăii; că guvernul face șosele,—ceea ce se făcuse numai prin beilic; cînd țăranul știe că „s'a rîdicat bătaia", că merge și el liniștit pe drum și poate striga la surugiii boerești că „jumătate de drum este a lui".

„...Țăranul s'a încredințat că mai presus de cît toți este cineva care se îngrijește și are milă de el. El nu cetia gazete și nici nu făcea politică, dar vedea, observa și cele ce vedea se întipăriau odată în creerul lui sănătos și pe fiecare zi se încredința că *timpuri noui au sosit*". In orașe efectele au fost și mai însemnate. Negețitorul atît de oropsit și lasat la bunul plac al polițaiului, care-l putea „țintui cu urechea la stîlp în piață" și a-i arunca marfa „iama", a înțeles că se va îmbunătăți și soarta lui. O mulțime de negustori romîni supuși străini (sudiți s'au lepădat de protecția străină".

Cînd ajunge la învinuirile aduse lui Cuza, autorul monografiei spune, luînd tonul de polemist:

„..Simple afirmațiuni și nimic mai mult!

S'a pus mîna pe întreaga corespondență a fostului Domnitor. Toți Romînii cărora le îngera inima la ideea că Marele Domn a fost un trădător, așteptau să se publice dovezile trădării. *Ei așteaptă de 40 de ani.* Nimic nu s'a publicat!"

Iar cînd ajunge la ultima învinuire, de natură familiară, intimă, scriitorul se rîdică la accente lirice, emoționante prin duioșia și sinceritatea lor, ca și prin vehemența argumentelor ce invocă pentru a reabilita memoria Voevodului.

Istoricul vrednic de acest nume trebue să apere cauzele mari, adevărurile trainice-în care crede. Și un astfel de istoric a fost decedatul Petre Rîșcanu, o podoabă a Iașului intelectual.

Rodion

NOTA ZILEI

Mustrarea muzei.

In „Revista Idealistă" care, pînă dănăzi se intitula „Revista social-creștină", iar acum nu se intitulează în nici un fel, găsim următoarea notă direcțională dedesubtul unui poem:

„Cititorii *Revistei* știu că apărăm cu convingere credința creștină, care consideră moartea ca o consecință a păcatului; iar după moarte este viața vecinică pentru cei credincioși în Mîntuitor. Publicăm însă acest frumos poem, fără a împărtăși cît de puțin ideile expuse și a căror tendință este cu desăvîrșire pesimistă".

Pentru întăia dată vedem o rubrică așa zisă a... părerilor libere în publicațiuni literare și rezerve religioase față de o filosofie... pesimistă. O revistă publică, ori nu publică producțiuni literare, dar nu le adnotează.

Dar d. M. G. Holban, fost în diplomație pe vremuri, introduce diplomația pînă și în templul muzelor.

POLITICE

PROZA LOR...

Comentînd schimbul de telegrame dintre d-nii Take Ionescu și Al. A. Badareu, cu privire la mersul epidemiei de holeră, *L'Independance Roumaine* califică telegrama ministrului ad-interim drept un act de inconștiență.

In gura monitorului liberal, un astfel de calificativ nu surprinde, cunoscut fiind sectarizmul ce caracterizează toate produsele sale ziaristice. Nu se putea ca foaia franceză a partidului liberal, care a glorificat activitatea d-lui V. G. Morțun, să nu găsească mai prejos de ori-ce critică activitatea d-lui Badareu. Aceste sunt lucruri atît de normale, în cît singur contrarul ar fi putut suprinde.

Evident, opera desăvîrșită de d. Badareu ie schilodă, măsurile luate sunt lipsite de coordonare. Rezultatele dovedesc ineficacitatea lor. Lucrul ie văzut, ie la îndemîna fie-căruia.

Și era doar atît de ușor de ferit țara de holeră și de împiedicat lățirea flagelului! Doar factorii contaminatori au fost atît de docili, atît de obedienți față de măsurile sanitare prescrise! Comandanții trupelor erau atît de zeloși in a feri țara de molimă! Supravegherea bolnavilor, triajul purtătorilor de vibrioni, s'a făcut doar din primul moment cu atîta preciziune de chiar conducătorii militari! Personalul sanitar era atît de numeros și la dispoziția direcției sanitare! Medicii mobilizați, ca și agenții sanitari, n'au fost oare demobilizați din primul moment în care s'a produs holera? Direcția generală a serviciului sanitar nu i-a avut la dispoziția ei din primul moment, întru combaterea molimei?

Că Moldova și o parte din Muntenia a rămas indemnă, că din armată boala a fost stînsă, că în regiunea contaminată epidemia este definitiv circumscrisă, că ea este pe cale de a intra în stadiul de jugulare, că 'n sfîrșit specialiștii afirmă cu certitudine că în cîteva zile epidemia va fi stînsă, astea nu dovidesc nimica. Lucrurile aceste nu îndrituau pe d. Badareu să telegrafieze d lui Take Ionescu că poate să-și continue în liniște binemeritatul său concediu. Nu, o atare telegramă constituie un act de inconștiență.

O sectarism liberal! O proză cea mai delicată a liberalismului romîn! Ferice de tine!

ECOURI

Aerul lichid conservă viața latentă.—Niște experiențe extra-ordinare s'au efectuat la spitalul Iohn Hopkins, din Londra.

Ele ar tinde a dovedi că se poate suspenda literalmente viața și funcțiunile vitale pe un timp lung și a le face să reapară în urmă, fără riscuri și fără inconveniente.

Aceste experiențe au fost făcute de doctorul Wiliam Thager și elevii sei.

Diferite animale, șopîrle sau șoareci, erau puse în niște borcane speciale, în cari se introducea aer lichid. Se știe că aerul lichid produce o scădere de temperatură considerabilă. In cazul prezent, această scădere era de mai mult de 100 grade sub zero. Pentru ca moartea să nu aibă loc într'un mod brusc se introducea în borcane un curent de oxigen pînă ce răcirea era complectă. Persoanele cari manipulau aceste experiențe se serveau de niște mănuși speciale, spre a se prezerva de frigul intens.

Animalele luau foarte repede aspectul unui cadavru și deveneau absolut rigide.

Ele erau așa abandonate timp de o lună.

Ele nu primiau natural nici hrana, nici aer. Nu s'a remarcat nici o exalare de acid carbonic, nici o mișcare; într'un cuvînt, examenul cel mai minuțios nu putea să releveze nici o urmă de viață.

La sfîrșitul lunei animalele fură puse într'o etuvă căldicică și scoase din borcanele lor. Spre stupefacțiunea asistenților, după un ușor masaj, ele revenîră perfect la viață.

Un ou de găină pe punctul de a scoate puiul fu așezat în aceleași condițiuni.—Patru săptămîni pe urmă, el fu scos și spart. Puiul ce-l conținea era perfect viu!

MICI POLEMICI

Se povestește în rîndurile unor demobilisați că maiorul F. din localitate, fost poet pe vremuri, a făcut sforțări colosale în campanie.

Fiind mic de stat, a trebuit să... sară merea, ca să ajungă cu pumnul pînă la obrajii soldoților. Un erou!

*

Cetim în ziare că a apărut „Visul lui Ali" poem fantastic, în editura doctorului Eracli Sterian.

...Numai de n'ar fi doctorul — cioclul poemului!

*

Două momente importante, fără nici-o legătură între ele.

Un doctor japonez a vindecat turba; d. A. C. Cuza nu mai scoate gazeta în Iași.

*

După ce și-a publicat fotografia în „Seara" d. Karnabatt și-o publică acum în „Dreptatea", unde a trecut redactor.

...Ce ți-e și cu „băeții frumoși" în căutare de... amatoare!

*

„Carpații se scoboară" s'a zis într'o poetică telegramă.

...Nu; dar să sperăm că noi ne înălțăm...

*

Se va juca o farsă studenților cari fac gălăgie pe tema închiderei bibliotecei universitare.

...Se va deschide biblioteca și se va constata că... acei gălăgioși nu dau pe la bibliotecă de loc...

IMPRESIUNI

La moartea lui Vlaicu

Două trei bețe de aluminiu, cîteva roate, cîteva sîrme, o bucată de pînză *Ideia* și iată-l pe Vlaicu calare pe „bondarul său uriaș" hrănit cu benzină. Iată-l cum doboară ca un făt frumos puterea sorbitoare a pămîntului, cum înghite sîngele cerului, uitați-vă cum planează în sferele senine, deasupra lumii și a omenești lor patimi, ce se șterg învăluite în ceața uitării și a depărtării.

...El zboară gînd purtat de dor
pân' piere totul, totul...

Cît de tare i a bătut sărmana lui inimă la primul zbor și cît de sus s'a înălțat numai el a știut! El a știut într'adevăr să se avînte spre cer, a înțăles noua și minunata frumuseță.

Dar iată că pămîntul părăsit recheamă din toate puterile pe noul tovarăș și oaspe al văzduhului. Mașinăria imensului bondar se țicnește. Puterile uriașei insecte se sleiesc. Bate din aripi, obosită și cade ca un trăsnet la chemarea pămîntului. Ca un fulger lucesc viața-i întreagă și gîndul morții deodată în crierul sărmanului văslaș...

Două aparate, unul mai minunat de cît altul zac pe pămînt sfărîmate...

Marele Vlaicu începe să se cufunde în trecut. Dar mii de rădăcini nevăzute îl vor lega pururea de viitorul aviației romîne.

Pe aripele ideiei sale înfăptuite s'a cununat cu văzduhul, tot pe aceleași aripi înfrînte i-a fost dat să se 'nfrățească pe veci cu pămîntul, pe care prea se deprinsese a-l părăsi.

Mereu înălțîndu-se, Vlaicu n'a știut niciodată să se coboare. Și acum cînd nouă ni se pare că s'a coborît pentru cea din urmă oară, el s'a înălțat mai sus de cît l'ar fi putut rîdica vreodată aripele ingeniosului său aparat.

C. M.

Rusia de mâine

Găsim foarte nimerit să punem la îndămîna cititorului romîn din ziarul rusesc *„gazeta Moscovei"* un articol pe care noi îl reproducem din franțuzește din Buletin dela „Science Sociale"

In acest articol se oglindește sentimentul de neliniște și îngrijorare a claselor conducătoare din Rusia cu privire la starea socială a poporului rusesc.

Iată ce cuprinde acel articol.

In evoluția actuală a Rusiei se pot observa două mișcări cu totul contrarii. Cînd examinăm viața vegetativă, dacă putem s'o numim așa, a țării și progresul puterilor sale materiale, constatăm o uriașă desvoltare. Insă cînd privim raporturile politice, sociale, spirituale, etc. rămînem izbiți de puțina vigoare a forțelor lor și chiar de decadența lor. Energia progresului forțelor vitale în unire cu slabăciunea organizărei raporturilor sociale contribue să dea naștere la o stare socială foarte periculoasă.

Duhovnicii noștri ne spun adesea ori: „dacă nu ești în stare să întrebuințezi bine o rublă, nu mai cere lui Dumnezeu să-ți dea sute de mii". In adevăr trebue să știi să întrebuințezi bogățiile, căci astfel acestea se prefac într'un izvor de nenorociri mai răle de cît sărăcia.

O țară voind să fie bogată sau fiind chiar astfel e mult mai greu de administrat ca o țară saracă. Industria stîrnește o dușmănie între clase; buna stare materială naște dorința luxului, împinge la ispite, trezește încercări de îmbogățire ușoară și toate acestea au un efect defavorabil asupra puterilor morale ale națiunii. O țară bogată cere să fie mai bine aparată în afară decît o țară saracă, pe care n'o invidează vecinul rîvnitor. Țara care se desvoltă viguros în viața sa vegetativă, cere o constituție politică mai robustă, o armătură socială mai puternică, organe puternice indispensabile pentru a o menține la înălțimea morală și spirituală dorită. Istoricii adesea au înregistrat crizele politice în momentul trecerii de la economia agricolă la economia industrială atît de complicată. Aceste crize se produc acolo unde organizarea politică socială nu reușește să se adapteze la noua stare de lucruri. Și noi am ajuns tocmai la punctul critic al desvoltării industriale.

Și acum care-i lucrul bun pe care noi îl conservăm în sfera puterilor, regulînd raporturile între oamenii, cari luptă pentru o stare mai bună, cari sunt ispitiți în toate chipurile, și cari rîvnesc necontenit la soarta altora? Cari sunt îngrămădirile, pe care noi le punem la personalitatea cea nouă? Familia noastră, aceasta primă născătoare a disciplinii sociale, e sguduită din temelie. In clasele așa zise înalte, ea e într'atît de căzută, că mai jos nu se poate.

Punctul de videre social e uitat, se vorbește numai de dragoste ca bază a căsătoriei, însă avînd numai o asemene bază, lumea se căsătorește și se divorțează la cel mai mic capriciu. Legile fac totul ca să slăbească *„datoriile"*, și în realitate, acestea sunt baza principală a familiei.

Acolo unde nu sunt *datorii* între soț și soție și nici ale ambilor către copii, precum nici a acestora către părinți, și unde capriciul schimbător al sentimentului — așa zisa iubire — e pus mai presus de ori-ce datorie, familia e condamnată la peire.

Această cădere la noi ajunge din ce în ce mai comună, ne exceptînd nici clasele de sus, nici pe cele de jos. Ea atrage dezorganizarea educațiunii sociale; celulele mici cari alcătuiesc ceia ce se chiamă societate, ajung bolnave și slăbite și în multe mediuri sunt ruinate cu totul ceia ce face să se prăbușească buna stare a barbatului, a femeii și a copiilor.

Insă în acesaș timp cu perderea bunurilor indispensabile pentru menținerea unei existenți chiar mediocre, observăm cu toții lupta patimilor, dorința de desfătări rîvnirea de bogății, într'un cuvînt, dorința de a apuca tot ce-i cade în mînă.

Există ceva la noi care să înlocuiască cadrul familial sdruncinat? Nu; doar numai poliția. Nu se zărește influența cadrului social, căci vechea organizare a societății este ruptă și nu se vede o alta nouă formîndu-se. Nu vedem vechea înrîurire a nobleței asupra membrilor săi, nici aceia a mediului industrial și cu atît mai mult nici aceia a mediului țărănesc, căci toate acestea există numai cu numele sau ca niște umbre. Poate, drept compensare, am sporit înrîurirea parohiei sau acea a preotului, sau a bisericii în general? Nimic din toate acestea, căci în aceste domenii nu distrugem decît o tulburare adîncă.

Poate am sporit înrîurirea statului, cu titlu de puternică autoritate morală? Nu, cu desăvîrșire nimic.

Sdruncinînd micile comunități morale.

K·ALODONT·

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

● Reprezentanţi: Sam. Löbl, Bucureşti. ●

am întărit cel puţin în guvern funcţiunea de poliţie interioară? Chiar noi şi guvernul am început prin a da puterea partidelor: şi acestea vor dezorganiza cu desăvîrşire poporul, sfărmîndu-i sentimentul de naţionalitate şi distrugîndu-i moralitatea în chip definitiv.

Facem asta cu o iuţală uimitoare, neînţălegînd chiar ceia ce facem. Cu toate că ochii ne sunt îndreptaţi numai la acest lucru, totuşi nu ne dăm samă că fiecare din compatrioţii noştri începe a nu mai simţi nimic ca cetăţan al ţării, ci numai ca membru al cutărei sau cutărui partid, şi că se gîndeşte mai puţin la datoriile sale către ţară sau către aproapele de cît la acelea către partidul său. Chiar de pe acum în mediurile înaintate nu se consideră ca o necinste de a uita datorile către ţară în folosul partidului şi interesele acestuia nu sunt conduse de principiile generale şi comune, ci de acelea pe baza cărora fiinţază partidul. Noi vedem totul şi colaborăm la asta, şi înnaintăm mereu pe această cale, care conduce la demoralizarea ţării.

Dacă s'ar încheia bilanţul evoluţiei noastre actuale, s'ar obţine: 1⁰ creşterea bogăţiei, 2⁰ sdruncinarea organizării sociale, 3⁰ decadenţa înrîuririi morale a statului, 4⁰ creşterea forţei sale politice, 5⁰ desvoltarea spăimîntătoare a partidelor în organizaţiuni politice chemate să administreze ţara şi poporul.

Incotro mergem? Nu e greu de prevăzut. Dar iată, ori de cîte ori o spaimă salvatoare în faţa apropieriii unei crize groaznice vine să ne cuprindă inima, lumea se asigură zicînd: „Mai la urmă în universul întreg se fac atîtea, acelaş drum e de urmat...“

Această nenorocită siguranţă e numai dovada micii noastre desvoltări intelectuale, a nepriceperii noastre în istorie şi sociologie.

Totuşi un sentiment instinctiv de conservare ne spune la fiecare moment că ne trebue un salvator, un nou *Petru cel mare*, şi în fine dacă Petru cel Mare ar veni, cari ar fi mijloacele de acţiune pe care noi i le-am da, în organizarea noastră actuală? Ce ar zice Duma despre legile pe care ea nu le-ar fi aprobat?

Nu sunt mulţumitoare perspectivele evoluţiei ţării noastre, deşi ea merge îmbogăţindu-se.

Bogăţia nu e singurul bine necesar în viaţă. Îmbogăţiţi-vă, zicea Napoleon III în ajunul căderii sale. Noi nu credem în căderea definitivă a Rusiei. Ea va eşi din această criză. Pe ce cale? Nu va şti de cît cel ce va trăi mult timp. Noi nu ne propunem azi să arătăm aceste căi, pe care Rusia într'o zi va şti să le deschidă pentru a scapa din această criză. Noi am vrut să caracterizăm evoluţia actuală, care nu dă ţării nici o organizare politică socială satisfăcătoare cît de puţin în raport cu desvoltarea materială.

V. Hulubei

Litere-Ştiinţe-Arte

„Revista Idealistă“ No. 9, pe Septembrie, are următorul sumar:

Mihail G. Holban—Partidul conservator şi intervenţia Romîniei în conflictul Balcanic.

N. Mihăescu-Nigrim — „Visul Morţii“, poem filosofic.

Ernest Zahn—„Mama“ roman II.

Vintilă V. Paraschivescu, Arthur G. Holban—Poezii.

Din poezia populară 4.—Cărţi şi reviste romîne şi străine.

Inregistrăm cu această ocaziune faptul senzaţional că publicaţia d-lui M. G. Holban a ajuns la curent, adecă, după o serie de triple numere, a izbutit să tipărească numărul de Septembrie... în primele zile de Septembrie. E singura noutate mai remarcabilă a revistei pomenite.

*

A apărut „Sanatatea“ şi suplimentul literar-artistic „Viaţa Fericită“ avînd un interesant sumar de medicină populară şi de actualităţi.

*

STRUNA ZILEI

DRAGOSTE CAZONĂ

Militarii F... şi N.., autorii unor volume de versuri, s'au remarcat prin violente bătăi în campanie...

Mazele din tinereţe
Ştim de ce v'au părăsit:
Din... iubire, peste feţe
Cu cravaşa le-aţi lovit.

Inserţii şi Reclame *)

Domnule Director,

Ceea ce face ziarul „Mişcarea“ împotriva d-lui Căp. Manolache numai e o campanie contra „barbariilor“ în armată, ci este o campanie în contra D-sale, mai bine zis o agresiune pe care probabil doi, trei, nemulţumiţi cearcă a o face cu arma anonimatului, avînd la dispoziţia coloanele acelui ziar.

Cei cari am fost în compania IX-a din Reg. 77 şi care cunoaştem modul demn, milităresc, şi poate prea scrupulos cu care domnul căpitan a comandat-o, nu putem tolera să se comită împotriva d-sale un asemenea atac nedemn.

Am zis prea scrupulos, căci în adevăr în această companie s'a muncit, s'a făcut serviciul în toată conştiinţa cu un entrenament care desigur că nu e uşor şi care n'a fost pe placul unora. S'a cerut deopotrivă împlinirea datoriei atît celui de ţară cît şi celui de la oraş. In campanie deosebire între ţărani şi boeri nu s'a văzut şi toţi eram ceea ce gradul nostru militar dicta să fim.

Că s'ar fi asuprit titraţii este o invenţie; toţi am avut un tratament bun, dormind şi luînd masă în sat afară de ziua cînd eram de gardă şi cînd eram datori a sta în tabără.

Dar ceea ce e mai falş este cînd se insinuează că d. căp. Manolache ar fi lovit oamenii din compania sa. Departe de aceasta, d-sa nu era zi să nu-şi adune oamenii, adesea-ori înlăturînd pe gradaţi şi să nu-i întrebe despre păsurile şi plîngerile ce au de făcut.

Oare această înseamnă a fi fost „brutal?“

Dacă scrim aceste cîteva rînduri nu o fac spre a contrabalansa curentul ce ziarul „Mişcarea“ încearcă a creea în defavoarea d-lui căp. Manolache, căci nu cred că d-sa să fie cîtuşi de puţin afectat de asemenea insinuări, ci o facem din revolta conştiinţei noastre împotriva unui fel de presă care fără control şi seriozitate permite inserarea tuturor calomniilor asupra ofiţerilor şi armatei.

Despre starea de suflet cu care se zice că oamenii au plecat acasă, poate vorbi următorul fapt: In ajunul plecării din bivuacul „Ciric“ d. căp. Manolache a adunat compania sa spre a vorbi şi mulţumi tuturor acelora care-şi făcuseră datoria în mod atît de lăudabil, atunci a eşit Plut. Esariu Teodor din rîndurile oamenilor şi a răspuns cîte-va vorbe calde, după care toţi oamenii s'au strîns în jurul căpitanului lor şi luîndu-l pe braţele lor îi strigau „ura“ şi „să trăiască“.

In acest fel se desparte oare *„impilaţii“* de *„impilatorii“*?

Iată primul adevăr pe care o datorie sufletească ne face să-l relatăm.

Şi dacă anonimul dela „Mişcarea“ nu se mulţumeşte cu atît îl somez să-şi dea numele la iveală, lucru de care mă îndoesc, pentru ca să putem vorbi în urmă precizînd fapte, şi-l asigur că are să fie frumos.

Mulţumindu-vă, Domnule Director, de ospitalitatea dată acestor rînduri, vă rog a primi perfecta mea stimă.

Ichim Constantin
Caporal Reg. 77 Rezervă Comp. IX

*) Redacţia nu răspunde de articolele publicate în această rubrică.

Şcoala primară şi profesională israelito-romînă de fete

a

societăţei filantropice „Steaua“

— Iaşi —

— Str. Elena Doamna 23 —

INŞTIINŢARE

Aducem la cunoştinţa publicului că la *şcoala profesională de fete „Steaua“* vor funcţiona în anul acesta clasele I-a, II-a şi III-a.

Obiectele care se vor preda în cursul *complect* al şcoalei noastre sunt:

Croitoria în mod practic şi teoretic; limbele *Romînă şi Franceză* după programul şcolilor secundare publice; limba *Germană, Religia mozaică, Higiena, Muzica şi Gimnastica, Comptabilitate, corespondenţă, Dactilografie* şi *Stenografie*.

Inscrierile încep la 15 August crt. şi vor continua până la 1 Septembrie crt. între orele 10—12 a. m. şi 3—5 p. m.

COMITETUL

INFORMAŢII

De oare-ce d. Gh. Lascar, secretarul ministerului de Culte şi Instrucţiune publică însoţeşte pe d. ministru C. Disescu în vizita pe care o face în Cadrilater, nu va putea lua parte la înmormîntarea regretatului Petru Răşcanu.

Ministrul de Instrucţiune va fi reprezentat la înmormîntare de către d. A. D. Xenopol ca delegat de minister.

D. Ministru Al. A. Badareu soseşte mîni, Vineri, în localitate.

După propunerea Ministerului de culte şi Instrucţiune publică s'a acordat poetei Riria Xenopol deplin meritata distincţiune Bene Merenti clasa I a pentru lucrări literare.

Duminică 8 Septembrie a. c. la ora 11 dimineaţa, se va desvăli în Piatra-Neamţ monumentul lui Gh. Russet Roznovanu.

Guvernul va fi reprezintat prin d. ministru C. C. Arion.

In curînd va începe funcţionarea şcoalei de picheri.

Notăm că înfiinţarea acestei şcoli, a fost una din desideratele congresului picherilor ce a avut loc în localitate şi la care a bine-voit a azista şi d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice.

După însuşi explicaţiile d-lui ministru, această şcoală va fi frequentată nu numai de acei cari vor vroi să se devoteze acestei branşe, dar şi de actualii picheri, cari astfel îşi vor îmbogăţi cunoştinţile şi îşi vor putea astfel mai uşor face drum spre avansare.

Şcoala, cum anunţăm în altă parte, va funcţiona în localul societăţei de sport şi gimnastică.

Astăzi 5 Septembrie s'au început înscrierile la toate şcolile secundare din Iaşi. Actele candidaţilor se primesc de către secretari, iar înscrierile definitive se vor cunoaşte abia în primele zile ale lunei Octomvrie.

Ziarul „Berliner Tageblatt“ publică azi apropiata mişcare în diplomaţia romînă şi probabila viligiatură a d-lui Maiorescu la Homburg,—ştiri date întâi în vileag de „Opinia“.

O scenă de dragoste la gară. *Aseară plecarea acceleratului spre Bucureşti, a suferit o întârziere, din împrejurările următoare:*

Intr'un compartiment din vagonul cu paturi, luase loc d-ra C., însoţită de mama, mătuşile şi de doi unchi ai ei.

Pe peron se afla un tînăr ofiţer, care se plîngea, că domnişoara, care de altfel e majoră, e răpită fără voia ei de către familia, pentru a o despărţi de dînsul, deşi se ştie că relaţiunea lor sufletească are a fi urmată de căsătorie, la care domnişoara consimţise.

Ofiţerul ceru ajutorul poliţiei, pentru a scoate pe domnişoara din mînele păzitorilor ei.

In acest timp lumea de pe peron se adunase în jurul vagonului.

Parlamentările continuară un timp. O rudă de a domnişoarei ameninţă pe acei cari ar vroi să se apropie de vagon, în scop de a face pe domnişoara să rămâie în Iaşi.

Poliţia era nedumerită şi telefonă prefectului. Dar nici după această comunicare chestiunea nu se limpezi.

Dar în sfîrşit trenul avea să plece. Şi atunci şeful de staţie, intră în vagon şi cum era firesc întrebă pe domnişoara, dacă vrea să plece la Bucureşti sau să rămâie în Iaşi.

Cu lacrămi în ochi, şi cu o privire pasionată îndreptată spre peron, domnişoara respunse abia că vrea să plece.

Şeful rosti „gata“ — şi trenul se puse în mişcare—pecînd lacrimi curgeau şi din ochii tînărului ofiţer, a cărui vis dispare o clipă.

Unul dintre cei doi autori ai furtului în prejudiţiul d-lui Costachi Gherman, anume Dumitru Dantiş a reuşit să fugă din arestul poliţiei din Tg.-Frumos. Se crede că aceasta s'a întîmplat din cauza neglijenţii agentului Leahu, care a lasat pe individul Dantiş fără fiare la mîni deşi fusese trimis de aci cu fiarele trebuitoare.

D. dr. C. Parhon, urmînd a-şi lua în primire în ziua de 7 Septembrie postul de al doilea medic primar al ospiciului de alienaţi de la Socola, post din nou creat, a cerut eforiei spitalului sft. Spiridon să delege persoana care urmează a-i da serviciul în primire cum şi pe medicul secundar şi internul ce urmează a-l secunda.

Pruncucidere.— Fata Profira Ilie Munteanu, din satul Cotul lui Ivan, născînd în ascuns un copil de sex femenin, l'a omorît şi îngropat într'o grădină din acel sat.

Faptul fiind adus la cunoştinţa parchetului, s'au început cercetări.

Mama criminală a fost arestată.

Un incendiu a distrus mai multe girezi de grîu de pe moşia Movileni, proprietatea d-lui Vintilă Cicei.

Grîul era asigurat.

Focul a luat naştere din neglijenţa păzitorului Dumitru Blîndu.

ACT DE MULŢUMIRE

Subsemnaţii soldaţi din Reg. 13 Ştefan cel Mare Comp. I aducem viile noastre mulţumiri prea iubitului nostru Lt. Eugene Radu comandantul Campaniei precum şi d-lor sublocotenenţi Urziceanu, Magder şi Mateie şi cît şi d-lui platonier Gh. Ghiuţă de purtarea părintească avută faţă de noi ostaşi în tot timpul Campaniei, interesîndu-se de fie-care soldat în parte.

Sergent Potur D-tru, soldaţi Finchelstein Herman, Ghetlale Idel, Diacu Ioan, Rusu Artur, Şmilovici Avram, Pincu Avram, Panaitoschi Ştefan, Bercovici Aron, Creţu Vasile.

Un incendiu, provenit din imprudenţa unor copii, a distrus 2 stoguri de fîn de pe moşia Şipote, proprietatea lui C. Chişcănianu.

D-ra Carolia Dobreanu a fost numită pe ziua de 1 Septembrie la serviciul Telegraf-Poştal din localitate.

In ziua de 12 Septembrie se va proceda la vînzarea activului mobiliar al falitului Lupu Streu, din Podul-Roşei.

Pentru ziua de 1 Octombrie s'au făcut următoarele numiri de maeştri de gimnastică: I. Vinograschi la Vaslui; I. Gheorghiu la Buzeu; Chirescu la T.-Măgurele; d-na Vinograschi la şcoala profesională din Vaslui.

Societatea de Sport Gimnastică şi Muzică din localitate reîncepîndu-şi activitatea a ţinut aseară prima şedinţă de după vacanţă, sub prezidenţia d. profesor Vasile Teodoreanu preşedintele societăţei. E prezent aproape întreg comitetul.

Intrîndu-se în ordinea de zi se aprobă următoarele noi cereri de înscriere: col. Greceanu, V. Lazaridi, D. M. Cădere, Inginer C. Miclescu, I. Dumbravă, Pulcherea, Vizantti, M. Alexieff, dr. Manolescu, Em. Max, Ing. Th. Rascanu, Ing. Hurmuzescu, şi I. Botez.

Se aduce la cunoştinţa comitetului, adresa Ministerului de Instrucţiune Publică, prin care recunoscîndu-se rolul ce Şcoala de maeştri de gimnastică a societăţei a avut în formarea personalului didactic necesar şcoalelor statului se aprobă reînfiinţarea acelei şcoli.

Comitetul ia o serie de deciziuni referitoare la instalarea şi recrutarea personalului didactic necesar şcoalei.

Se aprobă condiţiunile propuse pentru ca Şcoala de picheri să-şi ţină cursurile în salele societăţei.

Luîndu-se în discuţiune chestiunea reînceperei activităţei secţiunei muzicale se alege un comitet compus din d-nii A. Aurescu, A. Ciolan, T. Teodorescu şi N. Bejan ca să facă demersurile necesare în acest scop.

Şedinţa a fost ridicată la ora 11 jum.

Şedinţa consiliului comunal, ce era să aibă loc azi la orele 11 dimineaţa, a fost amînată, neputîndu-se complecta numărul consilierilor.

Eri după amează s'au întîmplat în str. C. Negri No. 52 următoarele:

Intrînd în curtea acelor case un ţigan, Costachi Feraru din str. Moara de foc No. 82, cu femeia sa şi cu doi copii pentru a căuta prin gunoae resturi de ferărie, femeia, pentru a avea mînile libere a aşezat sub un balcon pe copilul lor cel mai mic. In acest timp în balcon se juca un copil de 4 ani, al d-lui Pocker, în jocul său copilul de sus scapă o petricică pe care fatalitatea face să cadă drept în creştetul capului copilului de jos, care nefiind mai mare de un an, remase mort pe loc.

S'a înştiinţat parchetul. Dl. procuror Munteanu a dispus examinarea copilului de către d. dr. Imervoll, care n'a constatat nici-o leziune, aşa că, probabil, se va dispune autopsiarea copilului pentru a se stabili cauza morţii ne fiind siguranţa că moartea a provenit din lovitura cu piatra.

Pe ziua de eri s'au constatat în oraş 4 cazuri noi de febră tifoidă, dintre care însă trei aduse din judeţ.

INSTITUTUL de DOMNIŞOARE

Champalbert-Herovanu

IAŞI.—Bărboi 19

Curs primar cu programa statului. Curs liber cu program propriu. Se predă în deosebi de limba romînă şi limbile franceză şi germană, piano, lucru manual desemn, pictură, canto şi gimnastică.

Inscrierile încep la 20 August, iar cursurile dela 10 Septembrie.

Prospecte la cerere.

Un bust lui Creangă.—Comitetul instituit pentru ridicarea unui bust marelui nostru povestitor Ion Creangă, a hotărît ca desvelirea să se facă irevocabil la 31 Decembre 1914, cînd se împlinesc 25 ani dela moartea sa.

Bustul va fi aşezat în faţa Universităţei în dreapta statuei lui Cogălniceanu, partea stîngă fiind rezervată bustului marelui filosof Vasile Conta.

Comitetul care e alcătuit din d. Xenopol, Gh. Ghibănescu, Meisner, Grigorescu şi Al. Cuza a trecut vechea machetă a artistului Bălăcescu — care nu era tocmai reuşită — unei societăţi care-l va aşeza la Piatra-Neamţ. Dintre machetele mai reuşite e acea a lui Celeste Fabio.

Sinucidere.—Eri după amează s'a găsit sinucis într'o şură a caselor din Fundacul Mangirov No. 3, tînărul lăutar Onilă Iun, absolvent al Conservatorului din Iaşi.

Sinucisul îşi descărcase revolverul în partea stîngă a pieptului rămânîndmort pe loc. El locuia în str. Smârdan No. 72 şi făcea parte din orchestra dela berăria Luter. In fundacul Mangirov dădea lecţiuni de muzică în casa d-lui Leon Costiniu, funcţionar la C. F. R.

La percheziţia făcută de d. procuror Munteanu însoţit de medicul dispărţirii IV, de d. comisar Ciudin cum şi de subcomisarul C. Atanasiu şi ofiţerul de poliţie Andrievici, nu s'a găsit nici o scrisoare din care să rezulte cauza sinuciderei.

S'a descoperit numai un carnet, cu primele foi rupte. Se presupune că acele foi au fost scoase de către acei cari, cei dintâi, au pătruns în locul sinuciderei. După toate probabilităţile actul lui Onilă are o origine sentimentală, legăturile lui cu casa funcţionarului fiind intime.

Parchetul a dispus autopsiarea sinucisului.

Din cauza carantinei la care ar fi supuse vapoarele noastre postale cu destinaţie la Constantinopole, şi deci din cauza pagubelor ce ar rezulta pentru S. M. R., s'a amînat îmbarcarea prizonierilor turci pe vapoarele noastre cu destinaţia Constantinopole, până cînd guvernul turcesc va ridica măsurile de carantină.

Un număr de brutari au adresat azi o plîngere la Primărie, în potriva d-lui Klepper, care a redus preţul pînei, însă prin faptul că lor li vinde făina tot cu preţul de până acuma, îi împedecă prin aceasta ca deaseminea să reducă şi ei preţul pînei.

Brutarii cred că li se face astfel o concurenţă neleală — şi iată pentru ce au cerut ajutorul administraţiei comunale,— care însă va interveni în interesul cetăţenilor.

Astăzi s'au anunţat primele spectacole ale trupei de operetă Grigoriu. Seria va începe la 20 Septembrie cu opereta Augustin.

Pentru spitalul din Focşani de sub conducerea d-lui dr. Buteanu, epitropia sft. Spiridon a dăruit 32 de paturi noi cu saltelele şi pernele trebuitoare şi a admis împrejmuirea cu gard a curţii din jurul spitalului.

In şedinţa sa de Luni 2 Septembrie crt. Comitetul societăţii „Steaua“ a eliminat din sînul său pe d. Jacques Leibovitz pentru insulte grave aduse instituţiunei şi membrilor comitetului.

Fabrica „FORTUNA“

IAŞI — Lîngă Strada Moţoc — IAŞI

— Fondată în 1887 —

Construită din nou şi înzestrată cu maşinele cele mai moderne.

Furnizează cu preţuri ieftine:

Stejar rotund şi în scânduri de la 15 m.m. până la 80 m.m. grosime.
Grinzi de stejar. Tocuri pentru uşi.
Grinzi în dimensiunile cele mai dificile, după cerere.
Teiu, Frasin, Ulm, Fag, Nuc, rotund şi tăiat în toate dimensiunile.
Cutii şi lăzi de lemn pentru ori-ce scop.
Beţe rotunde. — Specialităţi în diferite articole de lemn.
Parchete de stejar clasa I-a şi II-a.
Roţi de lemn pentru transmisiune.
Maşinele pentru prelucrarea lemnului se inchiriază şi cu ora, ataşând lucrători special instruiţi.

■ Am arătat în unul din numerile trecute, că ministerul de războiu ar fi primit numeroase plîngeri ale ofițerilor promovați în cursul lunei Iunie, la gradul de sublocotenenți, din școala de infanterie din Capitală și care au fost nedreptățiți în repartizarea locurilor pe la garnizoane, nedîndu-li-se conform regulamentului locurile după merite și interesele familiare.

D. maior Ernest Balif, din partea ministerului de războiu, a cerut directorului școalei de infanterie un tablou de ultima clasificație și a constatat privitor la orașul nostru, că cele 3 locuri vacante la batalionul IV de vînători au fost date la elevi eșiți cu medii foarte mici.

— In urma raportului d-lui maior Balif ministrrul de războiu a decis să îndrepte răul, făcîndu-se noi mutări în infanteria orașelor București, Iași, Galați și Craiova.

■ In prezența unei mari afluențe de lume, a avut loc azi înmormîntarea regretatei Eufrosina colonel dr. Acontz, soția fostului medic șef al spitalului militar din localitate.

Condoleanțele noastre întristatei familii.

■ Zeificata artistă a Parisului, cea mai frumoasă femee a Franței, d-ra Gabrielle Robinne de la Comedia Franceză apare astă-seară J oi 5 Septembrie pe ecranul cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

Frumoasa interpretă a scenelor grațioase și emoționante joacă rolul principal din „Sînge de aristocrat" piesă în patru părți, a cărei acțiune, în mare parte, se desfășoară în cele mai pitorești regiuni ale Sviterei, în cele mai fermecătoare poziții ale Alpilor. Multe intercalări sportive dau un farmec mai mare acestei splendide desfășurări.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară :

O primblare neplăcută, desfășurare dramatică.

Secretele sufletului, film italian de mare artă. Rolurile sunt interpretate de cei mai buni artiști ai scenelor italiene.

Umbrela fermecată, scene foarte humoristice.—etc.

Mîne Vineri program nou: „Fericirea : vis înșălător, o senzațională desfășurare în 2 părți.—Cascada din Tannforsen, o minune a naturei (Suedia)—Prin Franța, interesante vederi după natură.

■ Duminică va avea loc la mănăstirea Agapia, sfințirea noului paraclis al mănăstirei.

Va oficia I. P. S. S. mitropolitul Pimen, care se va reîntoarce Sîmbătă, la Agapia.

■ Mîne la ora 4 p. m. va avea loc înmormîntarea mult regretatului profesor Petru Rășcanu.

Serviciul divin, va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de P. S. Arhiereu Antim și de preoții profesori din oraș.

■ Dl. doctor Margulies întorcîndu-se din campanie și-a reluat ocupațiunile.

Consultațiuni de la 2—5 p. m. str. Cuza-Vodă 42 ter.

Școala profesională

Paraschiva G-ral Milicescu

— Str. Albineț No. 5 Iași —

Curs profesional după programa statului. Se primesc eleve interne, externe și semi-interne. De asemeni și absolvente de școli profesionale care doresc să facă practică la croitorie.

Inscrierile încep la 1 Septembrie.

Serviciul telegratic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Mari lupte în Africa

Generalul italian Torelli mort. — Mai mulți morți și rîniți.

Roma. — Agenția Stefani află din din Bengazi, cu data de 16 curent, că trupele italiene comandate de generalul Torelli, au înaintat azi dimineață spre a ataca și risipi pe răzvrătiți;

S'au organizat 2 detașamente. Primul care trebuia să treacă un teren foarte accidentat și acoperit cu o pădure deasă, a întîmpinat o opunere îndîrjită. După o luptă vie, răsvrătiții au fost alungați în direcția de nord-vest.

Din nefericire, Italienii au de semnalat pierderi dureroase. Generalul Torelli, care se găsea în prima linie a murit în mod eroic, precum și alți doi ofițeri și 27 soldați dintre care 5 Italieni. Mai sînt 3 ofițeri și 70 soldați rîniți, dintre care 19 Italieni.

Inamicul a avut pierderi considerabile, printre care cîți-va șefi însemnați,

Trupa a fost admirabilă ; moralul ei e foarte ridicat.

Italienii au stabilit tabăra lor pe pozițiunile cucerite.

Granița sîrbo-greacă

Belgrad. — Guvernele sîrb și grec s'au înțeles în ceia ce privește linia de graniță la sudul orașului Gewgheli.

Linia trece lîngă satul Chowo.

Holera în străinătate

Lemberg. — Patru cazuri noi au fost constatate în districtul Skole.

*

Buda-Pesta.—Cazuri noi de holeră au fost anunțate în mod oficial la Obecse ; 3 la Delibt ; unul la Rakocziszallas.

Uniunea greco-germană

Berlin.—După ziarele de seară, se va constitui la Berlin o uniune centrală greco-germană, tinzînd la prosperarea intereselor economice ale celor două țări.

Serviciul Telefonic

De la comitetul Bursei

București. — O ședință a comitetului Bursei s'a ținut ieri la camera de comerț luîndu-se în cercetare situația financiară a agentului de schimb, d. Hurmuz.

Conform art. 30 din lege, s'a încredințat d-lui sindic V. Filotti și d-lui Lucasievici, cercetarea amănunțită a întregei averi a d-lui Hurmuz.

Creditorii vor urma a se adresa d-lui Lucasievici.

D. Hurmuz a fost suspendat.

Scandal internațional

București. — Astă noapte la ora 3 și jum. un enorm scandal s'a petrecut la varieteul „Cazino de Paris" din str. Regală.

Un domn Pribegeanu s'a luat la ceartă cu mai mulți consumatori.

La un moment dat, un anume C. Demetrescu, șoferul d-lui Pribegeanu, a lovit pe dansatoarea Iolanda, mutilîndu-i obrazul.

Dansatoarea s'a plîns legației Italiene care a intervenit la autoritățile superioare pentru facerea unei severe anchete.

Cazul se cercetează de către circ. XII polițienească.

Arderea unui lazaret

Roșiori de Vede.—Lazaretul de holeră de aci a fost distrus de un incendiu. In lazaret nu se afla nici un bolnav.

Examenele universitare

București.—Rectoratul universității din București n'a hotărît nimic pînă acum, în ce privește cererea studenților de a se amîna examenele de toamnă.

Strada Vlaicu

București.—Primăria Capitalei a luat decizia ca strada Poliției să se numească pe viitor strada Aurel Vlaicu.

Această pioasă hotărîre va fi supusă ratificării consiliului comunal.

Credit pentru România Nouă

București.— M. S. Regele a semnat decretul prin care se deschide, pe socoteala ministerului de interne, un credit extraordinar de 300,000 lei pentru a servi la organizarea noilor teritorii romînești.

Înțelegerea turco-bulgară

Constantinopol.—In ședința de eri, s'a ajuns la o perfectă înțelegere, cu privire la noua frontieră turco-bulgară.

Noua frontieră pornește de la Gura Mariței și se sfîrșește la gura rîului Răsbaia, la Nord de Ineiada.

Dumotica, Adrianopolul și Kirkilise remân Turciei, pe cînd Bulgaria păstrează Termovacia, Ortacioi și Mustafa-Pașa.

Asemenea s'a căzut de acord cu privire la naționalități, însă chestia va fi tranșată în ședința de azi a Conferinței.

In genere rezultatul a produs o satisfacție generală și e considerat ca un succes al diplomației turcești.

Antrepozitele Sulinei

București.—Societatea de navigație Ungară a cerut Ministrului de finanțe, autorizarea clădirei unor antreprozite și magazine de transport, pe malul drept al Dunărei, la Sulina.

Ministerul de finanțe a răspuns cu nu poate aproba cererea, de oarece în Sulina mai există și antrepozite romînești.

Palatul Senatului

București.— Lucrările palatului senatului, ce fuseseră suspendate din caza mobilizărei, vor fi reluate în curînd.

Mersul holerei

— Buletinul Direcțiunei sanitare —

Jud. Argeș.— 3 comuni contaminate, 5 bolnavi.

Pitești-spital.—3 bolnavi.

Jud. Brăila.—3 comuni, 5 cazuri noi, 1 însănătoșit, 3 morți, 10 bolnavi vechi.

Brăila-lazaret, 11 bolnavi vechi.

Jud. Buzeu.—1 comună, 1 caz vechiu.

Spitalul din Garlaci.—3 bolnavi vechi.

Constanța, 4 comune, 8 bolnavi.

Jud. Covurlui.—Galați-spital 4 bolnavi vechi.

Jud. Dolj.—60 comuni, 40 cazuri noi, 28 morți, 2 însănătoșiți, 279 bolnavi vechi.

Craiova-spital, 6 bolnavi vechi, 2 noi, 1 mort.

Jud. Gorj.—2 comune, 3 bolnavi vechi, un mort.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

Jud. Ialomița.—14 comune, 1 cazuri noi, 4 morți, 60 bolnavi vechi.

Calarași-spital, 3 bolnavi vechi.

Jud. Ilfov. — București-Colentina, 14 cazuri vechi, un caz nou.

Oltenița-spital, un bolnav.

Jud. Mehedinți.—4 comune, 5 bolnavi vechi.

T.-Severin spital—6 bolnavi.

Jud. Olt—16 comune, 161 bolnavi vechi, 5 bolnavi noi.

Slatina-spital—2 bolnavi.

Jud. Putna—Focșani-spital 7 bolnavi.

Jud. R.-Sarat—spital 7 bolnavi 6 morți.

Alte 3 comune—1 bolnav vechiu, 3 noi.

Jud. Romanați.—21 comune, 189 bolnavi vechi, 26 noi, 21 morți.

Caracal-spital—6 vechi, 1 nou, 1 mort.

Jud. Tecuciu.—*Spital, 1 bolnav,*

Jud. Teleorman. — *34 comune contaminate, 223 vechi.*

(Situația din acest județ pe ziua de azi n'a sosit încă.

Turnul-Măgurele — Spital, *34 vechi, 1 mort, 7 vindecați.*

Jud. Tulcea.—*1 comună, 1 bolnav.*

Jud. Tutova. — *Birlad-spital 5 bolnavi.*

Jud. R.-Vilcea.—*11 comune, 27 vechi, 2 noi, 4 morți.*

R.-Vilcea.—Spital, 1 bolnav vechiu.

Jud. Vlașca.—*8 comune, 26 vechi, 3 noi, 2 morți,* **7 vindecați.**

Giurgiu —Spital 1 bolnav vechi.

Teritoriul nou.—*2 comune, 42 vechi, 1 nou, 7 morți.*

Total 191 comune contaminate, 1162 cazuri vechi, 93 noi, 73 morți, 19 vindecați, 1163 rămași.

Director **Dr. MINOVICI**

Lupta contra holerei

ANCHETA DE LA CARACAL

O DECLARAȚIE A D-LUI MINISTRU BADAREU

București. — Lupta contra holerei se continuă fără preget.

Eri d. Al. A. Badareu, Ministru de lucrări publice și ad-interim la interne, a fost la Caracal, însoțit de d. dr. Mezincescu și a cercetat cu deamănuntul dacă se aplică măsurile pentru combaterea flagelului. D. Badareu a luat o sumă de noi măsuri, cu a căror aducere la îndeplinire a fost însărcinat d. dr. Mezincescu, care a rămas în localitate.

Sîmbătă și Duminică, d. Ministru Badareu, va vizita județele R. Sarat și Brăila, spre a constata modul cum se aplică aci măsurile pentru combaterea holerei.

*

D. Al. A. Badareu, întrebat de mai mulți ziariști, a declarat, că după ultimele relații ce le are, se poate spera că epidemia va fi stînsă în toată țara, până în cîte-va zile.

*

Eri d. ministru Al. A. Badareu, a inspectat județele Olt, Romanați și Dolj.

Din totalul constatărilor făcute de d. ministru rezultă că contaminarea întregei regiuni s'a făcut de către soldații corpului I de armată. Se dovidește astfel că autoritățile superioare civile au fost induse în eroare atunci cînd comandamentul militar a declarat că acest corp este indemn de holeră.

Dacă s'ar fi știut, că aceste afirmări nu răspund realității, s'ar fi luat severe măsuri la trecerea acestor trupe peste Dunăre și de sigur că în această parte n'am fi avut o epidemie atît de întinsă, după cum o avem.

*

D. ministru Badareu a mai constatat că un mare număr de convalescenți sunt trecuți ca bolnavi și reținuți ca atari. Astfel la unul din spitale, d. ministru Badareu a găsit un convalescent de mai bine de o lună, reținut pentru studii filosofico-medicole și pentru experiențe științifice cu privire la această boală.

D. Badareu a luat măsuri, ca să se constate imediat stadiul cînd bolnavii intră în convalescență, cînd cu alte cuvinte ei nu mai prezintă primejdia contaminărei și să fie imediat trimiși la locuințile lor.

Cu chipul acesta numărul oficial al „bolnavilor vechi" va scădea cu 3—400,

*

Cea mai mare mortalitate s'a constatat în comuna Larcova, situată la 10 chilometri de Corabia. Până acum 8 zile, această comună fusese dată în îngrijirea unui doctorand, care se ocupa cu negoțul de ouă și care avea mania fotografiilor, cu care să facă o campanie de gazetă.

Acest domn doctorand,— se dovedește, a nu fi fost nici o dată în comună.

*

Cu combaterea epidemiei în județul Dolj a fost însărcinat d. inspector dr, Roșculeț.

Din cele 2 noi cazuri din Capitală, rezultatul examenului bacterologic s'a constatat a fi negativ.

FRIEDA HORN

BERNARD FINKEL

LOGODIȚI

Felicitările se primesc Sîmbătă 7 curent, în locuința Doamnei Jeanne Wecsler, strada Sft. Teodor No. 36.

In loc de orice altă înștiințare.

Atelierul de croitorie

al școalei profesionale de fete „Hristache Zănescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primește în bune condițiuni ca practicante absolventele școalelor profesionale de la Stat.

Victor G. Cristofor

ADVOCAT

Iași, strada Cuza-Vodă

(foastă Golia) No. 42

De inchiriat *cu începere din luna Octombrie a. c. tot etajul I din imobilul str. Academiei No. 3, ocupat actualminte de Banca Moldova și compus din 10 odăi și 2 bucătării. Inchirierea se face în total sau în parte.*

De-asemenea un **apartament** *compus din 6 odăi, bucătărie și atenanse încălzite cu calorifere în etajul I al clădirei noui a Băncei Moldova din Str. Cuza-Vodă foastă Primărie.*

A se adresa la Banca Moldova.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

NAS, GÂT, URECHI

și — GURA —

Ord. 8—10 a. m. și 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

Mărfurile de la Luvru și Frații Gross *au fost readuse în localul d'inainte, sub Hotel Continental și s'au redus prețurile fiind numai pentru un scurt timp.*

Onor. clienți să se grăbească.

Birjarului care a condus o doamnă în ziua de Luni, în strada Sft. Theodor se va da o bună recompensă, dacă va aduce la administrația acestui ziar, portofelul uitat în trăsura lui, reținînd deosebit de recompensă suma de bani ce se afla în trînsul.

Consumați numai

Apele mineralizate **Dochia, Baia, Stînca** și **Repedea**

excelentele produse ale

„Primei Fabrici de Ape Minerale din Iași"

— Strada Loc. Col. Langa No. 4. — Instalație modernă —

Apele mineralizate : **DOCHIA, BAIA, STÂNCA** și **REPEDEA** conțin numai săruri folositoare organismului și în dozele fiziologice indicate de igienești.

Constitue cea mai bună apă pentru combaterea afecțiunilor aparatului digestiv, ficatului, uterului, gutei, diabetului (zahărul), gravelei. Se întrebuințează cu succes contra anemiei și reumatismului. Sunt mult recomandate pe timpul epidemiilor. Fabricate sub controlul d-lor *M. D. Cădere,* chimist sanitar-expert și dr. *I. Țaranu.*

Facem expediție în toată țara ; în localitate comanda se poate face prin o carte poștală și trimetem trăsurile la domiciliu.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, divêrse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi modest *Nevralgiile* cele mai grele de tamâie, *migrenele, Gierralgia, Sciatica, Ameţelile reumatismale* acute şi cronice cari resistă tuturor celor l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit nici o ameliorare, va lua 6 hapuri în douăzi; 3 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue să le ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLER & Cie, de PARIS, care se găsesc la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Raymond GARIEL
1er, Rue de la Régisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.

PONDOIR
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2e, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A JARTS
Envoi franco de l'Album sur demande

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL
PATHÉ FRÈRES
SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1980—Sîmbătă 7 Septem. 1913

Cu privire la situatie

D. P. P. Carp se interesează foarte mult de reorganizarea lăuntrică a partidului conservator — astfel glăsuește notița unui ziar, care, se spune, ar fi în măsură să cunoască ceea ce gîndește fostul șef al partidului conservator. Tradus în limba apropiată celor ce nu sunt obicinuiți cu finețele diplomatice, această înseamnă că d. Carp ar fi dispus să reia, în anumite condițiuni, conducerea partidului, pe care l'a părăsit și care l'a părăsit, în cele mai importante momente prin care a trecut țara de trei-patru decenii încoace.

Lucrul nu ar surprinde pe nimenea — căci, după cele petrecute astă primăvară, nimenea nu mai crede în hotărîrile inebranlabile ale omului de bronz. D. Carp a mai părăsit partidul, a mai plecat la Tibănești, a mai declarat că se demite din șefie. Dar toate astea nu l'au împiedicat ca, atuncea, cînd a crezut că momentul ie favorabil, să vie d-sa la partid, să convoace celebrul congres, pentru a avea apoi dureroasa dovadă, că, deși d-sa a venit la partid, partidul nu-l urmează.

Și dacă d. Carp a putut să revie odată, de ce n'ar reveni a doua oară. Și dacă condițiile puțin politice, în care a demisionat d. Filipescu, li s'au părut un prilej favorabil pentru a relua șefia, de ce n'ar căuta să vadă în împrejurările de astăzi un alt prilej favorabil pentru a reveni în fruntea partidului conservator?

Și sunt indicii că d. Carp s'ar declara gata să reia conducerea acestui partid și să voiască, în numele lui, să dirigiască din nou țara aceasta, pe care, într'un acces de nihilism politic, a considerat'o un corp ros de cele mai teribile vicii, și care nu poate fi salvată de cît prin focul ucigător al unei revoluții? De sigur că or-cine are dreptul să se întrebe: cum ar putea d. Carp lua sarcina de a dirigui o țară pe care o califica odinioară în astfel de mod? Dar nu în privința aceasta voim să inzistăm...

Spuneam că există indicii că d. Carp nutrește idea unei reîntrări în scena politică. In privința aceasta atitudinea *Epocei* ie cea mai bună dovadă.

Regele Carol ie indicat ca distrugătorul partidului conservator—acuzare adusă, desigur, de d-nii Carp și Filipescu, care se cred a nu fi făcut în viața lor nimica pentru a zdruncina acest partid, d-nii Carp și Filipescu care se simt a fi oamenii cari în viața lor n'au lucrat de cît pentru întărirea acestui partid.

Am dus o acțiune diplomatică nenorocită, din cauza d-lui Take Ionescu — exclamă d-nii Carp și Filipescu, ei care preconizau intrarea în războiu în contra alianței creștine, în contra sentimentului public european, în contra voinței marilor puteri, ei, în sfârșit, care preconizaseră alianță cu Enver-bey.

O ast-fel de critică, aseminea atacuri, nu pot fi de cît opera d-lor Carp și Filipescu un moment retrași din viața politică și cari răvnesc să reintre în politică, deși acum ca și odinioară nu se lasă conduși de cît de ură și răzbunare.

In aceste atacuri se cuprinde un întreg program și acest program are la baza lui atîta ură în cît nu se poate ca acei care-l preconizează să nu dorească a-l vedea imediat realizat.

*

Desigur că nu se poate contesta că hotărîrea d-lui Carp are importanță pentru viața noastră politică — indiferent de aprecierile ce ar fi de făcut asupra seriozității actelor făcute de d. Carp în ultimul timp.

Este, însă, prematură ori-ce discuție asupra influenței pe care hotărîrea d-sale ar putea-o avea asupra soartei guvernului, acum mai ales cînd unii din factorii hotărîtori din guvern nu sunt în țară.

Un lucru însă ie sigur: d. Carp ar putea reveni poate în fruntea partidului conservator, dar în fruntea guvernului, aceasta-i absolut imposibil.

A presupune că d-sa ar putea obținea un alt parlament — căci cu actualul ie sigur că n'ar putea guverna — ar fi pur și simplu o naivitate.

Marile probleme interne, care s'au impus în mod definitiv și care cer o soluție imediată, n'ar putea fi rezolvite de o fracțiune de partid, unele din ele cerînd chiar mai mult de cît o lucrare de partid.

Cine ar crede cu putință că factorul suprem, ar putea încuviința lucruri cari ar însemna nesocotirea dreptelor cerinți ale spiritului public și să dea guvernarea unei fracțiuni, care pe lîngă bizarietatea soluțiilor, n'ar avea nici tăria suficientă de a putea spune că lucrează în numele unei majorități reale a țerei!.

*

Iată de ce noi credem că acele ziare cari discută mult în privința situației guvernului și care, mai cu seamă, văd o primejdie pentru actualul guvern în atitudinea și hotărîrea d-lui Carp, se înșală. Momentul n'a venit încă pentru a se discuta lucrurile cu privire la situația guverlui. Cînd factorii hotărîtori din guvern se vor fi întors în țară chestiunea se va pune și desigur atuncea va fi momentul a se analiza situația în toată complexitatea ci. Pentru moment, însă, toate cîte se spun nu sunt ce cît conjecturi sau invenții, cari, suntem în stare s'o afirmăm, nu corespund întru nimica sentimentelor și credințelor celor ce au căderea de a hotărî.

NOTA ZILEI

Eminescu de Sf. Dumitru.

Un mic ziar gălățean somează pe domnii de la Primăria locală să răspundă:

„Cît a plătit pentru mutatul statuei lui Eminescu?".

Dacă avem... flairul politic, ni se pare că aci e o insinuare în contra edililor comunei. Dar nu aceasta ne interesează, ci faptul de a ști dacă statuia bietului Eminescu este un obiect de ceartă și—ce e mai rău—un obiect de mutat și strămutat, după direcția în care suflă vîntul politic al zilei.

Știam că la Mizil — se strămută felinarele, cînd dinaintea ușei unui primar, cînd aadversarului. Să fie cam așa ceva cu monumentul din Galați? Ori poate e mai rău, statuia se mută numai pentru „un ce profit?"

Ce Sfînt Dumitru i-se pregătește oare poetului mobil în orașul neguțitorilor dunăreni sub vre-o viitoare administrație, drept răzbunare contra celei de azi?

Simlă curiozitate...

In contra impulsivilor...

O revistă care nu face politică în înțelesul obișnuit al cuvîntului, „Viața Nouă", de sub direcția d-lui profesor Ovid Densușanu, se ocupă de psihologia socială a momentului de față. Aspectul nou al Romîniei de după războiu ademenește cu drept cuvînt pe toți intelectualii, să aprofundeze condițiunile în care, de acum înainte, urmează să se desfășoare traiul societății romînești, cu manifestările și relațiile de la o clasă socială la alta. Dar să cităm cîteva din reflexiile d-lui Densușanu:

„In cîteva săptămîni am dat și o altă dovadă celor ce nu ne cunoșteau ori ne aruncau priviri de lup. Sufletul romînesc s'a arătat stăpîn pe el, cumpătat, de o civilizată și mîndră energie. *Impulsivitatea barbară*, asiatică, așa cum înțeleg alții să-și afirme energia *nu ne-a rătăcit și nu ne-a dus la gestari nesocotite, la deslănțuire de patimi nevrednice.* De și în acest orient așa de disprețuit, deși pe malurile Dunărei ce pînă acum nu părea străinilor că este și o graniță sufletească, nu numai geografică, ne-am arătat lumei ca adevărați occidentali, ca oameni cari înțeleg *că vremea de azi nu mai iartă izbucniri sălbatece și nu recunoaște decît energia pornită din sentimente luminate.*

„De acum înainte se vor face deosebiri ce nu se făceau, și chiar noi ne vom putea da seamă mai bine de ele. Ici și colo *s'au văzut și la noi încercări de a introduce o mentalitate la fel cu cea de peste Dunăre;* ani din urmă ne-au pus sub ochi *manifestațiuni impulsive desordonate*, barbare chiar — cum au fost ale așa zișilor naționaliști — și unii credeau că astfel ar trebui să-și arăte și Romînul vigoarea, conștiința. Romînul e însă așa cum l'am văzut acum, pentru că în sufletul lui arde căldura nobilă de Latin, nu cea sălbatecă de Turanic, și cei cari au vrut și mai vreau—timpul i-a împuținat și-i va împuțina în izolarea lor—să-l arăte altfel, sunt cei mai refractari neînțelegători ai lui, sunt poate intruși al căror suflet străin n'a fost încă modelat de însușirile bune ale Romînului. Mai conștient de el, sufletul neamului nostru va putea să pună și mai bine de acum înainte în lumină ceea-ce a moștenit și-l apropie de celelalte neamuri latine..."

H adevărat: impulsivitatea, dată ca exemplu de unele temperamente n'a putut să se impună pînă a deveni un factor social preponderent și lumea noastră, din fericire s'a aratat dispusă a trece ușor peste puținii impulsivi politiciani cari s'au resignat, fiindcă n'au putut ajunge dictatori.

Avem cuvinte să credem că nici de acum înainte,—cu atît mai puțin încă de acum înainte,—după adîncile prefaceri ce aduce cu sine succesul în Balcani, impulsivitatea, civilă ori militară, nu va impune nimănui alt sentiment decît — neîncrederea și ironia. Omul cu bun simț va continua să ridice din umeri zicînd: „guarda e passa".

△

MICI POLEMICI

S'ar fi reușit, spun ziarele, să se transporte păstrăvi vii din România la Paris, bine conservați.

Parisul ne expediază nouă... carne vie, care e mai puțin bine conservată.

*

Directorul general al poștelor promite că va ieftini taxele scrisorilor în interiorul țării.

Să se dubleze însă taxele pentru poesii și nuvele, ca să mai răsufle coșurile redacțiilor...

*

Agentul de siguranță L. a fost așa de abil, încît, se pare, pungașul Datiș s'a putut refugia în toată... siguranța.

*

Un ziar de provincie acuză pe șeful serviciului de curățenie, al primăriei, c'a strîns în scurt timp 30,000 lei.

— Să fie vorba de afaceri nu tocmai... curate?

*

Guvernul turc a pus monopol pe petrol și chibrituri.

...Ca să nu mai poată da foc țării cine pofte ște, ca pînă acum.

*

Se anunță cu regret că fostul director al operetă, C. Grigoriu, sufere de diabet.

— Prea i-au plăcut subretele și vocile dulci!

*

Bogdan-Văcărești și micii lui apași de la „Seara", s'au indignat că a fost rost de furat 1200 franci de la încasatorul clubului democrat din Iași — fără participarea lor...

*

A fost o mică confuzie.

Ziarele vorbiau de răpirea unei domnișoare de către un ofițer. S'a dovedit însă că domnișoara i-a fost răpită... ofițerului.

E o mică nuanță.

ECOURI

Jurisprudență. — In privința tăgadei de paternitate, codul civil romîn (art. 286 al II) spune: „Bărbatul însă va putea să nu recunoască de al său pe copil, dacă dovedește că în cursul timpului coprins între a 300-a zi și acea a 180-a mai înaintea nașterei copilului, a fost în imposibilitate fizică a coabita cu soția sa, fie din cauză de depărtare..."

Anul acesta, tribunalul din Brest n'a socotit „cauză de depărtare" faptul că tăgăduitorul de paternitate își petrecea nopțile într'o parte a domiciliului conjugal, separată de aceia în care dormea femea sa, în timpul perioadei cerute de cod (art. 312 c. civ. francez)

Mai departe, codul nostru spune în art. 287: „nu va putea a nu l recunoaște (pe copil) nici chiar pentru cauză de adulter, afară numai cînd nașterea i se va fi tăinuit, la care caz va fi admis a propune toate faptele proprii a justifica că el nu este tatăl copilului"

Tribunalul din Brest a socotit între aceste „fapte proprii a justifica" și dovada că tăgăduitul copil seamănă nu pretinsului tată ci amantului mumei.

Iată dar că introducerea fiziologiei în criteriile de judecată a avut mai mult succes în civil de cît în penal, cu toate străduințele școalei antropologice. De altfel, lucru ne pare firesc căci — în deobște — caracterele fizice nu spun mai nimic în privința psihicului. Aplicarea fiziologiei în penal a fost un izvor se greșeli si — să zicem — absurdități. Am putea aduce exemple relativ recente, culese din lombrosiana Italie.

Dar e prea mult pentru un „Econ".

OAMENI ȘI LUCRURI

Mulțumiri, nemulțumiri

Uneori e un teatru să stai două, trei oare în sala de redacție,—acum în epoca de după războiu.

Din cînd în cînd—și adăogăm: foarte des—se deschide ușa și își face apariția cîte un vizitator prea puțin obișnuit cu atmosfera redacțională.

Se 'ntîmplă să fie vre-unul din prea modeștii locuitori ai mahalalelor, sfios în limbagiu și cunoscîndu-se că a venit parcă din... ordin. E un demobilizat, care-ți spune, cu frică, de par'că ar vrea să pună mîna la chipiu:

— „Să trăiți,—avem o leacă de scrisoare pentru gazetă..."

Și cînd desfaci hîrtia, mai mult motolită, găsești tradiționalele cîteva fraze prin care soldatul X mulțumește caporalului Z... pentru purtarea din campanie.

...Un sfert de oară și ușa se va deschide din nou pentru ca să apară caporalul Z. în persoană, pentru a întinde altă hîrtie prin care va aduce mulțumiri publice sergentului A., care va veni, la rîndul său, cu o mulțumire caligrafică pentru plutonierul B....

Și așa mai departe.

De prisos a mai spune că aproape toți lăudații figurează în *alte* scrisori cu încriminări și acuzări...

Pe birourile redacțiilor, în sertarele meselor, în dulapuri, preste tot în sfîrșit mormane întregi de producțiuni aparținînd numai acostei literaturi extraordinare și cu totul de actualitate, — literatura mulțumirilor și a învinuirilor reciproce și ierarhice, de jos în sus, dela caporal pînă la colonel, cu toții trecuți prin filiera pasivă de a suferi rostiri de recunoștință vie, veșnică, nestrămutată și mai cu seamă spontană și sinceră, ca și... contrariul laudelor.

Căci,—să fim istorici fideli al vremei—trebuie să mărturisim că *această* vastă producțiune a laudelor e corolarul alteia, reacțiunea întrucîtva obligatorie după deslănțuirea furioasă și abundentă a plîngerilor, reclamațiilor și nemulțumirilor cari au străbătut în public prin mijlocirea ziarelor, direct ori indirect.

Dar aspectul stării de lucruri nu e mai puțin straniu. Nu ne aducem aminte să fi văzut, ori auzit ca după o desfășurare de fapte și împrejurări războinice publicitatea vre-unei țări să fi înregistrat o atare spastică acumulare de adrese și contraadrese, reduse la mici personalități — prô și contra—ecou pe jumătate tragic, pe jumătate comic al unor istorice și mari evenimente.

S'a exagerat tonul și numărul învinuirilor?

Nu știm; dar ne dăm seama că „mulțumirile"—sincere ori comandate—de îndată ce devin banale prin uniformitatea lor, sunt o notă ridicolă și e timp să dispară din literatura zilei. Cine și-a făcut datoria—să-și caute mulțumirea în propria sa conștiință și să doarmă liniștit...

Rodion

Spre Brașov

III

Printre alte localități ei întemeiaseră și Brașovul, un oraș care a avut mult de pătimit, avînd vremuri de glorie și decădere, iar comerțul oriental își găsise o scurgere foarte însemnată prin acest oraș, sediu al unei corporații puternice și bogate de negustori cari se bucurau de multe și mari privilegii, acordate de diferiți regi ai Ungariei, mai ales sub *Ludwig I cel Mare* (1342—1382).

Se întocmiseră bresle și diferite asociațiuni după modelul celor din *Augsburg* și *Nürnberg*; avuția și starea înfloritoare a locuitorilor erau cunoscute în țări îndepărtate. Veniră apoi zile de restrîște cu năvălirea Turcilor în Europa, mai cu seamă după sfărîmarea puterei Ungurilor în nenorocita luptă dela *Mohachs* (29 August 1526). Greu și cumplit apasa iataganul turcesc pe grumazul ungurilor; însetate de sînge, jaf și omor hordele păgîne merg din victorie în victorie, întregul Apus tremura înaintea semi-lunei care trufașă înainta spre centrul creștinătății, *Vindobona*, vroind să lucească semeț de pe vîrful *domului sf. Stefan!*

Și din partea Domnilor romîni, Brașovul avu de suferit atît pustieri cît și contribuțiuni grele mai ales pe timpul frămîntărilor și rezboaelor între Turci, Unguri și Austriaci; astfel la 1529 *Petru Rareș* intră în Transilvania folosindu-se de resboiul, pentru ocuparea tronului ungar devenit liber prin moartea regelui Ludwig, între pretendentul *Ioan Zapolia*, voevodul Transilvaniei ajutat de Turci și Palatinul *Stefan Batori* care sprijini pe împăratul *Ferdinand*.

Apoi în 1599 cînd *Mihai Viteazul* cucerește Ardealul, etc. De multe ori Brașovul a servit ca refugiu multor domni, care maziliți sau din alte motive luau drumul pribegiei pășind trecătorile sălbatice și primejdioase care îi puneau la adăpost atît viața cît și comorile adunate.

Toate aceste amintiri îmi evoca spiritul cînd dela poalele monumentului contemplam orașul și împrejurimile sale; ca într'un vis se perindau înaintea sufletului meu toate aceste icoane a unor timpuri trecute pline de zbucium și frămîntări, nesiguranță și neliniște, dar întrerupte și de apariția unor figuri mărețe și neperitoare cari s'au jertfit pentru înălțarea și mărirea orașului lor...

De un efect plăcut și drăgalaș e biserica gr. or. sf. Nicolai cu turnurile înalte și înguste, se poate numera printre cele mai vechi biserici ale orașului, durată din lemn în 1392 apoi ridicată din piatră în 1495 și cu timpul tot renovată, apoi nu departe = *pe tocile* = se ridică biserica romînă sf. Treime, construită din lemn în 1813, apoi din Piatră pe la 1824—25; remarcabil în interior, pe pereți în stil bizantin sunt zugrăvite scene din patimele lui Hristos.

Pe muntele *Martin* se ridică un fort de apărare, o citadelă întărită și puternică numită de popor *Castel*, care a jucat odată un rol însemnat în luptele pentru cucerirea Brașovului; pe acele vremuri ea era înconjurată cu metereze, șanțuri adînci pline cu apă și bastioane dădeau mult de lucru inamicului care căuta să pue mai întăi stăpînire pe ea; astăzi servește ca închisoare militară, ca o rămășiță a vechilor întărituri și ziduri cu care a fost înconjurat orașul, mai ales apărate laturile dela răsărit și apus, se văd și azi încă 2 turnuri, numite turnul alb și turnul negru, pe o rădicătură de pămînt în formă de terasă cu întărituri de piatră. In vechime accesul în oraș îl permiteau 3 porți, fiecare poartă era apărată de o anumită breaslă care erau întocmite militărește avînd fie care steagul ei, întocmire pe care o găsim la toate ozașele mai însemnate din Apus.

Brașovul are multe clădiri frumoase și plăcute, străzi curate și destul de largi, asternute cu piatră sau cu asfalt; ceea ce însă nu mi-a plăcut erau canalurile pentru scurgerea apei, acoperite deasupra cu scînduri, probabil că de atunci s'a mai îmbunătățit această stare. De remarcat mai e gimnaziul romînesc și alte instituțiuni culturale.

Mulți romîni vin la Brașov în viligiatură, clima fiind sănătoasă și plăcută, aerul curat, apărat de vînturi prin așezarea orașului la poalele munților de care e înconjurat.

Cine dispune de timp și îi plac escursiunile prin munți are destule ocaziuni și localități a căror vedere și vizitare îi procură momente de adevărată și sublimă mulțumire sufletească și amintiri neșterse mai ales pentru noi romîni revederea unor locuri și retrăirea unor fapte petrecute fac ca coarda inimei noastre să vibreze de o dulce si duioasă amintire; ca trezite dintr'un somn greu și adînc, plin de zbucium, se desprinde din adîncul inimei noastre un oftat care ca fumul jertfei se ridică sus, de tot sus pînă ce ajunge pe altarul speranței, a visului iubit!

Iassiensis

A se ceti în corpul ziarului descrierea ceremoniei funebre a defunctului profesor Rășcanu; știri despre ivirea holerei în Moldova; un svon senzațional despre o alianță austro-bulgară etc.

Litere-Ştiinţe-Arte

Q. e d... Primim următoarele rînduri cărora le dăm loc cu rezervele cuvenite asupra notei care s'ar putea părea personală:

Iubirea Zeilor şi Moartea

In ziarul „Opinia" de la 5 Sept., d-nul prof. Sinigaglia, în cuprinsul unei cuvîntări funebre, reproduce maxima latină „acela pe care zeii îl iubesc moare tînăr".

Prin urmare, spre a ajunge la adînci bătrîneţe, *trebuie să fii inamicul zeilor* şi deci să nu fii iubit de dînşii; *trebuie să fii liber-cugetător, spre a nu muri în tinereţe*; quod erat demonstrandum.....

Dr. Thiron

Recunoaştem că şeful local al liberei cugetări, totdeauna la pîndă, a tras cu oarecare succes spuza...

Discuţia rămîne însă deschisă.

*

A apărut „Pozitivismul în Romînia" de dr. P. Zosin, după Emile Corra, preşedintul societăţii pozitiviste internaţionale.

*

STRUNA ZILEI

AVIATORII

Duminică vom avea un mare meeting de aviaţie, organizat de Liga Naţională Aeriană. Vor face splendide sboruri pe platoul din dosul Cimitirului cunoscuţii aviatori:

„Galaţii".

Din cîte au păţit, mă mir
Că minte tot nu vor să 'nveţe:
Cu a lor zboruri îndrăsneţe
Ce caută la... cimitir?

INFORMAŢII

La moşia Stolniceni, proprietatea d-lui C. Miclescu-Popa, din judeţul Suceava, s'au constatat existenţa holerei.

In adevăr, s'au produs de eri încoace 4 cazuri, dintre care două mortale.

Analisa bacteorologică pentru unul din cazuri a fost pozitiv.

Prefectul judeţului Suceava, a plecat la faţa locului, pentru a stabili condiţiunile în care a isbucnit molima. S'au luat măsurile cele mai severe, indicate de împrejurări. Satul a fost înconjurat de un cordon militar şi este absolut interzis ca cineva să pătrundă sau să părăsească satul.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D. Rădulescu-Motru, profesor la Universitatea din Bucureşti, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a depus o coronă pe sicriul regretatului profesor Rişcanu, din partea universităţii din Bucureşti.

La înmormîntare d. Rădulescu-Motru va vorbi în numele universităţii din Capitală.

Ziarul Neues Wiener Jurnal *povesteşte chipul în care Prinţul Ferdinand al României, trecînd prin Budapesta, a fost supus unei inspecţiuni medicale.*

Doctorul Ferentz, medicul gărei din Budapesta, special însărcinat cu executarea unei inspecţii sanitare a tuturor persoanelor ce vin din România, era întâi foarte îngrijorat asupra modului cum îşi va face datoria faţă de prinţul Ferdinand. — La urmă se hotăresc a urmări numai pe prinţ, dacă acesta se va coborî din vagon.

Aşa s'a întîmplat. Principele Ferdinand s'a dat jos din vagon şi s'a plimbat un timp pe peron, urmărit discret de doctorul Ferentz, care se convinse din buna dispoziţie a prinţului, că se află în cea mai perfectă sănătate.

Reurcat în vagon, prinţul fu vestit de această urmărire şi în chip foarte binevoitor mulţumi medicului.

Soldatul Dumitru Holban, din compania a 5-a, batalionul 2, regimentul 8 Dragoş No. 29, bolnav de Febră Tifoidă şi lasat de Regiment în ziua de 25 August a. c. la spitalul din Podul Iloaie cu un alt soldat suferind de aceaşi boală, a murit eri dimineaţă 5 Septembrie. Autorităţile locale au luat iniţiativă de a-i face o frumoasă înmormîntare. D. Medic al spitalului a înştiinţat telegrafic despre aceasta pe D. Comandant al Regimentului la Dorohoiu.

Ivindu-se cazuri de holeră în Odessa şi districtul Odessa, provenienţele şi călătorii precum şi vasele plutitoare ce vin din acele locuri vor fi supuse măsurilor sanitare în consecinţă.

O delegaţiune a societăţei romîne de sport şi gimnastică, s'a prezintat azi d-lui Ministru Al. A. Badareu.

Delegaţiunea a expus d-lui Ministru situaţia societăţei, şi l'a rugat să-i dea concursul pentru realizarea unor mari îmbunătăţiri.

In urma propunerei I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, de a se rîdica un monument regretatului aviator Vlaicu, se va alcătui un comitet compus din rectorul universităţii ieşene, primarul şi prefecţii oraşului şi judeţului, comandantul corpului IV de armată, etc. şi care va lucra sub preşedinţia I. P. S. Sale.

Se vor lansa liste de subscripţie imediat ce comitetul va fi alcătuit.

Monumentul va fi aşezat pe creasta dealului Cetăţuia, unde Vlaicu a executat neîntrecutele zboruri cu ocazia jubileului Universităţei ieşene.

De la 1 Octombrie va începe funcţionarea în Iaşi a şcoolei de agenţi sanitar, care pînă acuma îşi avea sediul în Iaşi.

D. dr. Em. Riegler, a trimis eri o adresă ministerului de instrucţiune, prin care cere să admită epitropiei Sft. Spiridon, conform legei pentru păstrarea monumentelor istorice, să facă toate reparaţiile de care d-sa a găsit în una din inspecţiile făcute de d-sa, că are nevoie mînăstirea cu hramul sft. Mihail, de la Războeni.

Acest vechi monument istoric se află într'adevăr, aproape în ruină. Eforia a decis, să refacă pridvorul de la intrare, care e de lemn putrezit de zid şi să restaureze din nou clădirea.

Lespedea pe care e săpată inscripţia şi care aproape e căzută urmează a fi zidită în perete.

Inscripţia care este de o vădită însemnătate, e scrisă în ruseşte şi datează din anul 7004 de la I. H. O redăm aci, în traducerea în romîneşte făcută de episcopul Melhisedech, în anul 1882:

„In zilele erseviosului şi iubitorului de Hristos Domnului Ioan Ştefan Voevoda, cu mila lui Dumnezeu domnitorul ţărei Moldovei fiul lui Bogdan Voevoda. In anul 6984 iar al domniei lui al douăzecelea an curgător, sculatu-sa puternicul Mahmet împăratul Turcesc, cu toate ale sale răsăritene puteri. Incă şi Basarab Voevoda cel numit Laiota venit-a cu dînsul cu toată ţara sa cea basarabească. Au venit ca să jăfuiască şi să piardă ţara Moldovei şi au ajuns pînă aice la locul numit pîrăul alb şi noi Ştefan Voevoda şi cu fiul nostru Alexandru eşit-am înaintea lor aice şi am făcut cu dînşii mare războiu în luna lui Iulie în 26 zile şi cu îngăduirea lui Dumnezeu biruiţi fură creştinii de către păgîni şi căzură acolo multă mulţime din ostaşii moldoveni. Tot atunci şi tatarii lovit-au ţara Moldovei din acea lature. Pentru aceea binevoit-a Ioan Ştefan Voevoda de buna sa binevoinţa şi zidi acest templu întru numele arhistrategului Mihail întru rugăşie şi Doamnei sale Mariei şi fiilor Alexandru şi Bogdan întru pomenirea şi întru desufleţia tuturor ortodoşilor creştini care aice au pierit. In anul 7004 iar al domniei lui anul al patruzecelea curgător luna Noembrie în 8".

Duminică 8 Septembrie fiind hramul bisericei Talpalari, serviciul divin va fi oficiat de protoereul Ţincoca, înconjurat de preoţii bisericei.

D. T. Vinograschi, maestru de gimnastică la gimnaziul din T. Măgurele, a fost transferat la gimnaziul din Vaslui.

La cimitirul Sf. Vasile de la Galata s'au adus de la Voraveşti şi depus în cavoul familiei regretatului dr. Botez, toate osemintele familiei. Cu această ocazie s'a oficiat un serviciu divin.

Duminică 8 şi Luni 9 Septembrie comisiunea de lichidare a bonurilor de rechiziţie va proceda la vinderea a 400 cai ramaşi de la rechiziţie. Vînzarea va avea loc în curtea reg. 13 Ştefan cel Mare.

Un tînăr de 16 ani, numit T. Alexandrescu, din strada Brânduşa, de aproape 6 luni se îndeletnicea cu meseria de a ademeni copii minori, pe care apoi îi siluia.

Acum două zile fiind surpins pe cînd ademenise doi copii ai unui oarecare Mureşanu din aceaşi stradă, a fost arestat şi înaintat parchetului, care l'a depus la penitenciar.

Clericale. — Marţi 10 Septembrie se va ţine la Hărpăşeşti, conferinţa cercului cultural preoţesc No. 4, sub preşedenţia economului Ţincoca, protoereul oraşului.

Pe lîngă subiectele anunţate la timp se vor mai discuta măsurile asupra prevenirei holerii şi cele relativ la strînsul porumbului, de pe cîmp.

— Arhimandritul Policarp Bistriceanu a fost numit mare veştmînţar al mitropoliei în locul arhimandritului Gherasim Agapi, plecat în eparhia Dunării de jos.

— P. C. S. Arhimantul Ghenadie de la Mănăstirea Bistriţa va fi numit pe ziua de 1 Octombrie a. c. mare eclisiarh la catedrala Mitropoliei, în locul Arhimandritului Silvestru.

— In cursul lunei Septembriei consistoriul spiritual al mitropoliei, nu va ţinea şedinţe.

— D. Grigore Popa a fost numit canonară în locul d-lui Galeriu.

D. Chiriac a fost numit conducător provizor la serviciul tehnic comunal.

Societatea ortodoxă naţională a femeilor romîne a destinat suma de 10.000 lei pentru ajutorarea familiilor ostaşilor morţi pe cîmpul de operaţii.

Compania de jandarmi rurali în urma cercetărilor făcute şi cu ajutorul secţiei de jandarmi din Cîrligătura, a descoperit că individul V. Darabă din satul Prigoreni, în unire cu Aron Riven din Tg. Frumos şi D. Sîrghi din Frumuşica, au comis mai multe furturi de vite şi cereale.

Delicvenţii au fost arestaţi şi urmează a fi predaţi parchetului.

Dl. doctor Margulies întorcîndu-se din campanie şi-a reluat ocupaţiunile.

Consultaţiuni de la 2—5 p. m. str. Cuza-Vodă 42 ter.

Din Podul-Iloaei. — Venitul net al serbării, dată în comuna Podul-Iloaei în seara de 1 Sembrie 913, a fost de lei 110. Banii au fost depuşi de către d. Doctor Vitner, la banca populară din Podul Iloaei şi vor servi ca baza fondului, cu care se va ridica în localitate un monument în amintirea ostaşilor din plasa Podul-Iloaei morţi pentru Patrie în campania din anul curent.

Reuşita morală a serbării a fost din cele mai frumoase. fraţii Titi, Lică, Ică şi Marioara Ionescu, surorile Coca, Cuţu şi Gicu dr. Vitner, surorile Lenuţa şi Marie Rota, tinerii Apostoleanu, Atanasiu, Botoşăneanu şi Rota au fost cu toţii viu aplaudaţi şi viu rechemaţi de public.

Distribuiri de ajutoare în judeţ. — Eri la orele 2 p. m. d-na Felicie N. Xenopol soţia d-nului Nicolae Xenopol, ministru de Industrie însoţită de d. Ştefan A. Negruzzi prefectul judeţului au vizitat comuna Podul-Iloaei, ajutînd pe mama soldatului mort a Nichitoaei D-tru dîndu i suma de 200 lei; pe familia soldatului mobilizat I. Panţiru cu suma de 100 lei spre a-şi repara casa ce-i arsese în timpul mobilizărei; Th. Dumitraşcu 60 lei şi Dumitru Balaban 20 lei.

Părintelui soldatului mort pe cîmpul de operaţii Budeanu V. s'a dat 200 lei, familiei soldat-Nicolai a Bălaei 60 la mai mulţi nevoieşi ce au fost mobilizaţi 140 lei; în comuna Baltaţi s,a distribuit 160 lei, Erbiceni 260 lei; văduvei sold. Şt. Constantin mort în răsboi, i s'a dat 200 lei, văduvei Meucă Ct. din comuna Belceşti 100 lei.

La mai multe soţii de ale nevoieşilor care au fost mobilizaţi 200 lei.

S'a distribuit în judeţul Iaşi aproximativ 11.000

Din suma remasă pentru jud. Iaşi, se vor ajuta rudele eventualilor morţi, care vor fi comunicate de regimente prefecturei de judeţ,

Toate sumele distribuite au fost consemnat din procese verbale, încheiate în fie care comună şi în care semnau d-na Xenopol, prefectul de judeţ, primarul, şeful de post şi primitorul ajutorului.

Ni se scrie din Podul-Iloaei. D-na Felicie N. Xenopol însoţită de d. Ştefan Nepruzzi Prefectul judeţului, au vizitat eri comuna Podul-Iloaei unde au împărţit numeroase ajutoare femeilor şi părinţilor celor morţi în campanie precum şi celor întorşi de la mobilizare şi pe cari i-au găsit, că au nevoie de asemenea ajutoare.

Au vizitat apoi conduşi de d. doctor Vitnev spitalul din localitate, vorbind cu fie-care bolnav în parte şi interesîndu-se de starea lor. Aci d-na Xenopol a vizitat pe soldţii Ioan Cucureanu şi Dumitru Holban, bolnavi de Febră tifoidă şi debarcaţi în comună de Regimentul 8 Dragoş No. 29 cu ocaziunea inapoierei acestuia la garnizoana din Dorohoiu. D-na Xenopol s'a interesat de aproape de starea lor, dîndu-li fiecăruia cîte un ajutor în bani.

Am arătat eri, că Dumitru Dantiş, unul din autorii furtului comis la d. Costachi Gherman a reuşit să evadeze din arestul din Tg.-Frumes.

Urmărit de aproape Danteş a fost prins azi de către agenţii de siguranţă Leahu şi Ponici, in rondul I de la Copou.

Dantiş va fi transportat azi din nou la Tg. Frumos, unde ancheta continuă.

D. Volceanu, inspector financiar, a sosit eri în localitate pentru a ancheta diferendul ce a avut loc acum cîteva zile între un perceptor şi un funcţionar superior al administraţiei financiare din localitate.

Pensiile pe luna Septembrie se vor achita cu începere de la 12 a lunei c.

Eri, s'a prezintat d-lui Gh. Lascar, secretarul general al ministerului cultelor şi instrucţiunei publice, o delegaţiune romînească din Silistra, care a înmînat o cerere, adresată d-lui ministru prin care solicită numirea unui preot titular, definitiv sau provizoriu pe seama bisericei romîneşti din Silistra.

Din iniţiativa preotului Neculai Popovici, parohul bisericei din Ciurea, s'a pus bază unei cooperative pentru exploatarea de păduri.

Statutele au şi fost întocmite şi vor fi citite în adunarea ce va avea loc Duminecă 8 Septembrie, la Casa parohială din acea comună.

In satul Dumbrava din comuna Ciurea au fost zilele acestea printre copii locuitorilor, cîteva cazuri mortale de tusă convulsivă.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 5 Octombre a. c. ora 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală pentru vinderea cantonului în care a fost instalată foasta Barieră Sărărie.

Licitaţia va începe de la 1055 lei; garanţia 200 lei în numerar sau efecte publice garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul administrativ.

No. 17698. 5 | 18 Sept. 1913

D. M. Ţilenski a primit delegaţia de inspector pedagogic, la direcţiunea învăţămîntului secundar.

D na Maria Reileanu soţia defunctului Panaite Reileanu, ne roagă se aducem viile sale mulţumiri d lui Preşedinte şi întregului consiliu de administraţie al societăţei „Vulturul" din localitate, pentru modul adevărat înălţător şi corect cu care s'a achitat cu ocazia onorurilor şi ajutorului băneşe dat pentru înmormîntarea defunctului său soţ, care era membru activ al acestei exemplare societăţi.

Direcţiunea Generală a serviciului sanitar avînd nevoe de o listă de toţi domnii şi doamnele chimişti titraţi din oraşul Iaşul în scop de a se trimite Camerelor de comerţ din ţară.

Serviciul sanitar al oraşului Iaşi roagă pe toate persoanele cari au titlul de chimist să binevoiască ca pînă în trei zile să-şi prezinte titlurile la biuroul acestui serviciu, urmînd a se alcătui tabloul cerut.

Poliţia a înaintat parchetului pe individul Gh. Cazacu, care şi-a necinstit pe propria sa copilă, în vrîstă numai de 15 ani.

Cercetările au dovedit, că Gh. Cazacu plănuia de mai multă vreme acest atentat, făcînd o adevarată curte copilei sale, pînă ce în fine a ademenit-o.

De pe urmele acestei infamii copila a rămas însărcinată şi azi se găseşte în a doua lună de sarcină.

Vecinii miraţi, au cercetat pe copilă, care a mărturisit totul.

Instrucţia continuă.

D. N. Gheorghiu, şeful depozitului regiei din localitate ar fi predat comandantului garnizoanei Iaşi, un număr de 14 mii de ţigarete, pentru a fi distribuite soldaţilor din regimentul Stefan cel Mare, la reîntoarcerea lor în Iaşi.

D. Gheorghiu interesîndu se printre soldaţi, a aflat că lor nu li s'a dat nici o ţigară şi ne roagă să întrebăm pe cei în drept ce s'au făcut cu acele ţigări.

In comuna Cucuteni s'au semnalat cîte-va cazuri noi suspecte de tifos.

D. dr. Lebell, medicul căilor ferate a plecat astăzi la Cucuteni.

Inspecţiunea circumscripţiei a VI de mişcare, de sub conducerea d-lui inginer Niţescu, a făcut azi noile numiri de personal trebuitor la transportul mărfurilor.

Duminică va avea loc la Bîrlad căsătoria domnişoarei Lucreţia Gavrilov, profesoară cu d. Ioan Dumitraşcu.

Nuni vor fi d-na şi d. A. Dorin din Vaslui.

Eri s'au plătit lefurile personalului căilor ferate.

Soldaţii şi gradaţii companiei a II-a batalionului I. Regimentul 13 Ştefan cel mare, aduc d-lui Căpitan Al. Cantuniari viile lor mulţumiri pentru modul cum s'a purtat şi grija părintească care a avut-o în tot timpul companiei din Bulgaria.

D. Jacques Leibovici, despre care s'a publicat eri informaţia c'ar fi fost eliminat din comitetul şcoalei „Steaua" ne roagă să luăm act că nu are nici o cunoştinţă despre o asemenea hotărîre, întrucît n'a fost convocate la nici-o şedinţă a comitetului, în care e ales membru.

De Vînzare

Producători direcţi

Cel mai mare cîmp de experienţă. Peste 20 din cele mai remarcabile varietăţi cultivate şi experimentate. Fie care din varietăţile plantate în pepiniera sunt cultivate în via proprietăţei şi se pot vedea cu rodul pe ele de ori care doreşte să viziteze via.

Cumpărătorul are dreptul să refuze ori-ce plantă care nu are lăstarul anului acesta cel puţin 35 c. m.

Catalog şi instrucţiuni gratis la cerere.

A se adresa la **Viile Dealul Mîndrului,** *proprietatea Ciorapciu Tomeşti-Iaşi, sau la proprietar în Iaşi str. Păcurari 51.*

D. Theodor Bădărău, profesor la Galaţi, unul din apreciaţii colaboratori ştiinţifici ai revistei „Viaţa Romînească" va fi numit director al liceului internat din Iaşi.

Aflăm cu părere de rău, că azi dimineaţa a încetat din viaţă la via sa, fostul profesor Toma Săvescu.

De notat că defunctul a fost 36 ani profesor şi de 30 ani era pensionar.

De la Teatrul Naţional. — Ierdupă amiazi s'a ţinut şedinţa comitetui lui teatral sub preşidenţia d-lui M. Sadoveanu, care a sosit aci, după demobilizare, venind din Fălticeni.

S'a hotărît a se repeta pînă la 1 Octombrie două piese nuoi: *Poliche* şi *Cucoşul Negru*, două piese din vechiul repertoriu: *Othello* şi *Manevrele de toamnă*.

S'a discutat apoi necesitatea de a se grăbi terminarea reparaţiunilor cari se execută actualmente sub privigherea unui mecanic din Berlin, plătit cu 20 lei pe zi. Se va face tot posibilul ca să se termine reparaţiile pînă la 17 Septembrie, în vedere că la 20 Septembrie încep reprezentaţiile operetei Maximilian. Fiind vorba de operetă, adăogăm că angajamentul cu teatrul naţional este ca să se dea teatrului 32 la sută din încasări.

Insfîrşit a fost atinsă chestia angajamentelor pentru stagiunea viitoare, în legătură cu evenimentele petrecute în Capitală, anume lichidarea trupei Voiculescu.

E posibil ca să se facă propuneri d-nei Miţa Ionescu pentru ca să se angajeze la teatrul din Iaşi. Această din urmă ştire o ţinem din sursă particulară.

Direcţia cinematografului Pathé-Frères ne roagă să anunţăm că din cauza căldurilor excesive reprezentaţiile acestui cinematograf vor continua cîtva timp încă în grădina Traian.

Astă-seară Vineri 6 Septembrie se reprezintă un program nou cuprinde între altele: „Fericirea: vis înşălător, desfăşurare măreaţă cuprinzînd un roman de moravuri moderne, excelent inscenat, într'un splendid decor şi în plin aer pitoresc cu o interpretare artistică superioară. (2 părţi.)—Cascada din Tannforsen, o minune a naturei (Suedia) etc.

Tot programul de astă-seară readuce după insistenţe numeroase: Desfrîu. Trecut aproape neobservat la prima lui prezentare, acest film, o adevărată capod'operă în arta cinematografică merită o deosebită atenţie.

Remarcabil prin jocul superior al artiştilor şi prin sujetul însuşi—o legendă sentimentală cu un tragic sfîrşit—filmul *Desfrîu* pe care-l prezintă astăzi cinematograful Pathé-Frères din grădina Traian, este clasat printre cele dintăi apariţii artistice din lume.

Această desfăşurare, în 3 părţi, se reprezintă numai astăzi Vineri şi mîne Sîmbătă.

Mîne Sîmbătă matineu la circul Sidoli (ora 4) şi seara la 9 ore mare reprezentaţie în „Grădina Traian.".

Poimîne Duminică program nou duminical:

Copilul pierdut, desfăşurare dramatică în 2 părţi—Mama lui Tîndală, scene foarte humoristice.—Balconul lui Prince, comedie cu neimitabilul humorist parizian.—

Cea mai recentă apariţie din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele şi telegramele însufleţite din lumea întreagă, etc.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, IAŞI

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU,** şi feriţi-vă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse **„SINTEZA".**

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEŞICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAŢIE** etc.

Observaţi bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** şi **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** şi marca **„SINTEZA".**

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Inmormîntarea profesorului P. Răşcanu

Afluenţa de lume.—Coroanele.—Serviciul religios.—

Discursurile.—Cortegiul.

Astăzi la orele 4 p. m. s'a făcut cu o deosebită ceremonie, înmormîntare rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului profesor universitar, Petru Răşcanu.

Rareori s'a văzut o aşa de mare afluenţă de lume, alcătuită de tot ce Iaşul are mai distins, venită să mai vadă pentru ultima oară pe acel ce a fost Petru Răşcanu.

Catedrala Mitropolitană unde se aflau expuse rămăşiţele pămînteşti, precum şi străzile pe unde avea să treacă cortegiul erau ticsite de lume la ora 2.

In interior, catedrala este cernită. Sicriul se afla aşezat pe un catafalc înconjurat de oale cu flori.

In întristata asistenţă se observă:

D-nii Al. A. Badareu, A. D. Xenopol, C. Stere, Rădulescu-Motru, Matei Cantacuzino, T. Culiano. A. Ciurea, G. Ibrăileanu, căp. Carp, Lascar Antoniu, C. Climescu, Urhinowski, Gh. Ghibănescu, Mitru, C. Jornescu, dr. G. Socor, G. Skarlet, Tuduri, dr. Konya, Prof. A. Popovici, Prof. Buţureanu, Prof. Gusti, Prof. Ralet, Al. Stroja, dr. Weissa, Col. Cornelia Răşcanu, Eug. Răscanu, Neculai, Pia, Aglaia Piertreh, Aug. Scriban, P. Dragomirescu, delegaţiunea studenţilor: H. Dascălescu, Gh. Savul, Andrei, Gusti şi Gheorghiade, Arghiropol, V. Buţuroanu, Col. Liciu, maior Fărcăşanu, N. Stoianovici, dr. Stefănescu-Galaţi, I. Bejan, maior Gherculescu, căp. Balmez, căp. Claus, locotenent Voinea, Corneliu Moldovanu, Prof. I. Petrovici, locot. Codreanu, etc.

S'au depus numeroase coroane din care notăm: A. A. Badareu, cu inscripţia „regretatului profesor şi prietin"; Universitatea din Bucureşti; Universitatea din Iaşi; Ministerul instrucţiunii publice; Liceul Militar; profesorii Seminarului Veniamin; studenţii facultăţii de litere şi filosofie; foştii elevilor din P.-Neamţ; una din partea d-lui Col. Lunga, cu inscripţia „mult iubitului meu ginere"; Prince et Princesse Em. Rosetti-Rosnovanu; C, Manu, familia Lalu, precum şi numeroase jerbe de flori naturale din partea familiei dr. Veissa, Ecaterina Răşcanu, N. Răşcanu, şcoala Notre Dame de Sion, etc.

*

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de preoţii profesori Savin, Gotcu, Ţincoca, Iordăchescu, Andrieş şi Popovici şi de diaconii Marţian, Varlam şi Chesarie; în timpul prohodului răspunsurile au fost date de corul catedralei.

Defunctul fiind decorat cu ordinile „Coroana şi Steaua Romîniei", onorurile au fost date de o companie din Regimentul 13 Ştefan cel Mare, cu muzica şi gornişti, sub comanda căpitanului Manolache, secondat de locot. Lăzărescu şi sub-locot. Gazi şi Popescu.

După terminarea serviciului religios a rostit o cuvîntare d. Al. A. Badareu, pe care o vom publica în numărul de mîine, a vorbit apoi d. Stere în numele Universităţii ieşene.

D-sa descrie în cîteva cuvinte făurirea uriaşă a Romîniei de astăzi, datorită generaţiei de acum cîteva decenii. Dacă înaintaşii noştri au ajuns la atîta înălţare sufletească, apoi aceasta se datoreşte şi profesorilor superiori, iar Petre Rişcanu a fost unul din aceştia.

Mai ales ca director la Şcoala Normală şi-a pus toată puterea lui de muncă şi cunoştinţele-i mari şi acum ne strîng în suflet durerea, faţă de această fatalitate nemiloasă.

După aceasta vorbeşte d. C. Rădulescu Motru, din partea universităţii din Bucureşti.

Discursul d-lui Rădulescu-Motru

Intristată adunare,

Universitatea din Bucureşti a ţinut să fie reprezentată la actul de veşnică despărţire pe care întreg Iaşul îl celebrează astăzi înaintea rămăşiţelor pămînteşti ale lui Petru Rîşcanu.

In sînul Universităţii din Bucureşti, Petru Rîşcanu numără mulţi elevi, care îi păstrează o neclintită recunoştinţă pentru învăţătura primită dela dînsul; mulţi prieteni devotaţi şi pe toţi ceilalţi profesori admiratori ai zelului său de viaţă, cinstit şi roditor.

Petru Rîşcanu a făcut parte din elita barbaţilor cari au înfăptuit regenerarea noastră pe terenul culturei.

In elita barbaţilor mari se disting de regulă, două temperamente deosebite. Sunt unii barbaţi înclinaţi a servi cu multă rîvnă actualitatea. Aceştia sunt lesne adaptabili momentului: talente sclipitoare şi comunicative. Aceştia stăpînesc atenţiunea contimporanilor, mai ales cînd a avut şi abilitatea să nu deşcepte misoneismul acestora. Dar alături de asemeni barbaţi sunt alţii cari par indiferenţi pentru actualitate. Aceştia poartă pe umerii lor tradiţia muncei cinstite şi perseverente. Aceştia din urmă nu ies atît de mult în văzere ca cei dintîiu, dar rolul lor prin aceasta nu este mai mic. Pe munca lor să susţine bolta edificiului culturei. In modestia lor se sintetizează cele mai înalte virtuţi ale omului cult.

Cît sunt în viaţă, ei aproape că nu se observă, fiind cu totul identificaţi cu profesiunea şi cu datoria lor. Dar cînd dispar, atunci golul lăsat în urma lor se resimte în chip dureros. Dispariţiunea lor este o perdere dureroasă pentru întreaga instituţiune, care se sprijină pe ei şi pentru toţi de aceiaşi profesiune cu dînşii.

Petru Răşcanu era din categoria acestora. Numele lui n'a răsunat prea des în urechile contimporanilor, nici foile zilnice nu i au purtat chipul de la o margine la alta a ţării; în schimb însă numele lui şi felul seu de a munci s'au săpat adînc în tradiţiunea universităţilor noastre. Cît vor dura cele două universităţi surori, toţi cei ce vor munci cinstit şi rodnic se vor întîlni cu sufletul lui Petru Răşcanu şi prin ei, va trăi în eternitate şi memoria acestuia.

Neuitat profesor! Ai fost un exemplu de corectitudine, ca cetăţean şi ca profesor. In ziua cînd trupul tău dispare pentru veci dintre noi, cu întreaga ţară îndoliată, Universitatea din Bucureşti plînge perderea ta şi în acelaş timp ia exemplul vieţii tale, ca imbold pentru activitatea sa viitoare.

*

Cordoanele au fost ţinute de d-nii A. A. Badareu, C. Stere, V. Buţureanu şi dr. Şumuleanu.

S'a format apoi cortegiul, care punîndu-se în mişcare s'a îndreptat spre cimitirul Eternitatea, unde s'a făcut înhumarea.

Pentru o şcoală secundară particulară, *într'un oraş de provincie, se caută o doamnă sau domnişoară, absolventă a cel puţin 8 clase secundare sau studii analoage, căreia se va încredinţa direcţiunea acelei şcoli şi predarea limbei franceze şi eventual a pianului.*

A se adresa prin corespondenţă, sau verbal, **d-nei profesoare Maria D. Cădere,** *com. Bucium pentru lămuriri şi condiţiunile de contractare.*

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Ajutorarea familiilor celor morţi de holeră

Bucureşti.— D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, va propune Consiliului de miniştri admiterea unui credit de 300.000 lei, cu care să se vie în ajutorul familiilor celor morţi de holeră.

Holera in Capitală

Bucureşti.—Se desminte ştirea dată de un ziar, ca s'ar fi îmbolnăvit de holeră o servitoare a d-lui avocat Periceanu.

Direcţia generală a serviciului sanitar, afirmă, că de 12 zile nu s'a mai constatat în Capitală nici un caz de holeră.

Organizarea administrativă în ţara nouă

Bucureşti. — D. Al. A. Badareu, ministru de lucrări publice şi ad-interim la interne, a dat însărcinarea d-lui Alex. Fălcoianu, de a organiza în ţara nouă oficiile de stare civilă şi alte instituţiuni administrative.

Invăţămîntul în ţara nouă

Bucureşti.—O delegaţie a seminarului mahomedan din Medjidia, s'a prezentat azi d-lui Ministru Disescu, şi l'a rugat ca în învăţămîntul din ţara nouă, să numească şi absolvenţi ai seminarului mahomedan.

Incendiul din Galaţi

Galaţi.—Astă-noapte, pe la orele 3, un incendiu puternic a isbucnit la şantierul naval a d-lui Fernik. Focul a distrus 3 ateliere, între care şi acel ce adăposti pe motoarele. Focul a fost cu greu localizat. Pagubele trec de 600.000 lei.

Doctorul Gaster în Capitală

Bucureşti.—D. dr. Gaster, marele rabin din Londra, fost pe vremuri expulzat din Romînia, a sosit în capitală, împreună cu o fiică a sa.

D. dr. Gaster a fost primit eri în audenţă de rege, iar pentru azi a fost invitat la Palat, de către M. S. Regina. De asemenea distinsul învăţat a fost în audenţă la d-nii Titu Maiorescu şi C. C. Arion.

Holera în Prahova

Bucureşti.— D. dr. Roşculeţ, inspector sanitar, a înaintat un raport cu privire la cazurile de holeră din comuna Filipeşti, din judeţul Prahova.

Aci au fost 3 cazuri, din care unul a fost confirmat.

D. dr. Roşculeţ constatînd că măsurile de pînă acuma nu sunt suficiente, a luat noi şi severe măsuri pentru strîngerea epidemiei.

Excese ţărăneşti

Bucureşti.—Notarul comunei Pesciana, din judeţul Vîlcea, comunică ministerului de interne, că eri un grup de 20 de locuitori, avînd în frunte pe locuitorii Gheorghe Roman şi Al. Vulturescu, au năvălit asupra postului de jandarmi, pe cari i-au dezarmat şi luat la goană.

Ţăranii vociferau într'una că a sosit momentul ca să scape de hoţii de jandarmi.

Notarul a cerut forţa armată, fiindu-i teamă că ţeranii se vor deda la noi fapte.

Căpitanul de jandarmi Ciulei şi administratorul de plasă din Drăgăşani au plecat cu automobilul la faţa locului.

*

Craiova.—O ceată de 30 locuitori din comuna Giurgiţa, avînd în frunte pe ajutorul de primar Mira Mateiu, nemulţumiţi de măsurile luate pentru combaterea holerei, s'au năpustit asupra şefului de post şi jandarmilor din comună, pe cari i-au maltratat grav.

Şeful de jandarmi în stare gravă a fost transportat la spital.

Parte din agresori au fost arestaţi, însă conducătorul lor Mira Matei, s'a făcut nevăzut.

Un svon senzaţional

— Convenţia secretă austro bulgară —

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul" publică următoarele:

„— Un nou svon senzaţional circulă de cîte-va zile în privinţa evenimentelor de la noi, care au precedat şi determinat mobilizarea.

Se afirmă că Regele şi guvernul s'au încredinţat cîte-va zile înainte de mobilizare despre existenţa unei convenţiuni secrete între Austro-Ungaria şi Bulgaria.

In virtutea acestei convenţii, Bulgaria se obligă ca în cazul unui resboiu austro-rus, să trimeată la frontiera Dobrogei, 200,000 oameni, cu care se ocupe Dobrogia pe cînd Austria avea să ocupe Moldova.

Guvernul nostru ar fi luat cunoştinţă nu numai de textul acestei convenţii, dar a intrat chiar în posesiunea unei hărţi a statului major bulgar, care indica Dobrogia ca ocupată de bulgari, iar Moldova ocupată de austriaci."

Ziarul „Adevărul" poate să revie asupra acestui zvon curios.

In audienţă de concediu

Bucureşti.— D. N. Xenopol ministrul de industrie, care pleacă azi în străinătate, a fost primit eri de M. S. Regele în audienţă de concediu.

Delimitarea frontierei romîno-bulgare

Balcic.—Astăzi Joi a sosit în localitate comisiunea de delimitare bulgară compusă din 7 persoane lucrează cu comisiunea noastră pe vaporul împaratul Traian în largul mării.

Negocierile sîrbo-muntenegrene

Paris. — Agenţia Balcanică află din Cetinge că amînarea negocierilor sîrbo-muntenegrene se datoreşte obosellei şi chestia va fi tranşată fără arbitragiu.

Montenegru va face totul spre a se ajunge la o soluţiune satisfăcînd ambele părţi.

Holera în Galiţia

Viena. — Un nou caz de holeră a fost constatat la Slavskoa, judeţul Scole, în Galiţia.

Omagii pentru Franţa

Londra. — Agenţia Reuter află că regele Greciei, trecînd prin Londra, a declarat anturajului său că e o mare bucurie pentru dînsul să vină în Franţa spre a împrăştia ori ce neînţelegere între Grecia şi Franţa. Este fericit că va avea prilejul să exprime sentimentele sale faţă de Franţa şi să recunoască marile servicii aduse de dînsa elenismului.

CALATORIA PRINCEPELUI FERDINAND

Sigmaringen.—A. S. R. Principele Ferdinand al României a sosit aici spre a-şi vedea fratele.

Preşedintele Franţei pentru pace

Toulouse. — D. Poincaré, vorbind la prînzul ce i s'a oferit aici, a aratat necesitatea menţinerei păcei şi a afirmat că populaţiunile sînt recunoscătoare republicei pentru că Franţa a fost scutită de tristeţele războiului şi că a contractat, spre binele a două mari naţiuni o alianţă indisolubilă.

Inţelegerea turco-bulgară

Constantinopol — In şedinţa de eri, după după prînz, s'a semnat protocolul, cu privire la situaţia mahomedanilor din Bulgaria. A mai ramas să se discute chestia vacufurilor.

Şedinţa a ţinut 4 ore. Cel dintăi cari a semnat protocolul a fost generalul Savoff. Luni se va semna pacea definitivă.

Mersul holerei

— Buletinul Direcţiunei sanitare —

—Holera e în descreştere—

Jud. Argeş.— 2 comuni contaminate, 5 bolnavi, 1 vindecat 4 ramaşi.

Piteşti-spital.—3 bolnavi, doi vindecaţi, 1 rămas.

Jud. Brăila.—5 comuni, 8 cazuri noi, 3 morţi, 11 bolnavi vechi, 16 rămaşi.

Brăila-lazaret, 11 bolnavi vechi, 1 mort, rămaşi 10.

Jud. Buzeu.—1 comună, 1 caz vechiu.

Spitalul din Garlaci.—3 bolnavi vechi.

Constanţa, 4 comune, 8 bolnavi.

(Situaţia de aci n'a sosit încă).

Jud. Covurlui.—Galaţi-spital 4 bolnavi vechi, 3 însănătoşiţi, rămas 1.

Jud. Dolj.—50 comuni, 11 cazuri noi, 10 morţi, 73 însănătoşiţi, 290 bolnavi vechi.

Craiova-spital, 7 bolnavi vechi.

Jud. Gorj.—1 comună, 2 bolnavi vechi, un vindecat, 1 ramas.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

Jud. Ialomiţa.—18 comune, 14 cazuri noi, 3 morţi, 60 bolnavi vechi, 71 ramaşi.

Calaraşi-spital, 3 bolnavi vechi.

Jud. Ilfov. — Bucureşti-Colentina, 15 cazuri vechi, 11 vindecaţi, 4 ramaşi.

Oltenita-spital, un bolnav.

In alte 3 comune, 5 bolnavi vechi.

Jud. Mehedinţi.—4 comune, 5 bolnavi vechi.

T.-Severin spital—6 bolnavi.

Jud. Olt—17 comune, 166 bolnavi vechi, 8 bolnavi noi.

Slatina-spital—2 bolnavi.

Jud. Prahova. — 2 comune, 2 cazuri noi, 2 morţi.

Jud. Putna—Focşani-spital 7 bolnavi.

Jud. R.-Sarat — 3 comune, 4 bolnav vechiu, 2 noi, 2 morţi, 4 rămaşi.

R.-Sarat-spital 1 bolnav vechiu, 1 caz nou.

Jud. Romanaţi.—20 comune, 194 bolnavi vechi, 23 noi, 10 morţi, 2 vindecaţi, rămaşi 205.

Caracal-spital—6 vechi, 10 noi, 8 morţi, 8 rămaşi.

Jud. Tecuciu.—*Spital, 1 bolnav,*

Jud. Teleorman. — *34 comune contaminate, 223 vechi.*

(Situaţia din acest judeţ pe ziua de azi n'a sosit încă.

Turnul-Măgurele — Spital, *29 vechi, 1 caz nou.*

Jud. Tulcea.—*1 comună, 1 bolnav.*

Jud. Tutova. — *Bîrlad-spital 3 bolnavi.*

Jud. R.-Vîlcea.—*15 comune, 25 vechi.*

R.-Vîlcea.—Spital, 1 bolnav vechiu.

Jud. Vlaşca.—*7 comune, 20 vechi, 5 noi, 6 morţi, 7 vindecaţi.*

Giurgiu—Spital 1 bolnav vechi.

Teritoriul nou.—*2 comune, 36 vechi, 2 noi, 3 morţi, 1 vindecat, 34 rămaşi.*

Total 185 comune contaminate, 1163 cazuri vechi, 87 noi, 55 morţi, 101 vindecaţi, 1094 rămaşi.

*

După cum se vede, mulţumită măsurelor luate, epidemia se află în descreştere.

Director **Dr. MINOVICI**

In vederea măsurilor de luat la Stolniceni, jud. Suceava, unde s'a constatat existenţa holerei, d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, a plecat cu automobilul în sus zisa comună, întovărăşit de d-nii N. Catargi prefectrl judeţului Suceava şi dr. Stefănescu-Galaţi; căruia îi s'a dat însărcinarea de a combate flagelul în Moldova de Nord.

MARIA MISCOVICI
NATHAN HOROWITZ (La Luca)
LOGODIŢI
Iaşi

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*
A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.
Str. Lozonschi, 16 bis.

De vînzare **în strada Sărărie 83, o casă împărţită în 2 apartamente cu 9 odăi, bucătării, pivniţă, etc.**

La Farmacia D. Herzenberg *se află loc vacant pentru* Elev *sau* Elevă.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naționale

Iași.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iași

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Țesătura—„Iași
Societate anonimă

Tot soiul de Țesături de bumbac, uniforme școlare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, ațică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iași

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iași

Parfumuri, Săpunuri de toalete și Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi pentru rochii de bumbac și lînă, sutase de bumbac, lână și matasă. Urechi de piele și cisme. Bețe tricolore și fașe de Botez. Fitil de lampă și de scaparat. Bețe pentru covoare. Șireturi de metal, șireturi pentru haine de bumbac și lână, negre și colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapițeri și chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANȚUL"
Fabrică Națională de produse textile
Max I. Schapira—Ploești

Postavuri, Pături militare, Postavuri și Pături de comerț. Dimie, Flanele de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
ȘALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAȘI

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare conștiincioasă: Prețuri modeste

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL
PATHÉ FRÈRES
SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiché, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE curmă și vindecă Neuralgiile cele mai grele de Cap, Dureri, Migrene, Gutenlgie, Sciatice, Mîncărimile etc. etc. și durerile cauzate de reumatism, lumbago etc. Este remediul

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. Ia câte cea d'dintâi de seara și câte o seară, una la trei, și una la cina, seara. Dacă bolnavul este simțitor este ușurare, se ia câte o seară câte doua și 3 dimineața, unul la douăzecimi și la cina, seara. Nu trebue să le mai luați de cât o zi de zi.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE de GLEN & Cie, de PARIS, care se găsesc la toți Droghiștii și Farmacistii

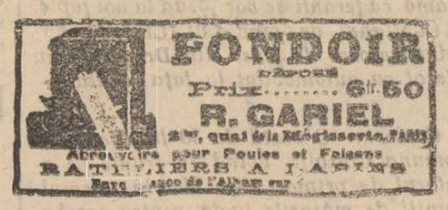

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1981—Duminică 8 Septem. 1913

Cine a fost Petru Rîșcanu

— Discurs rostit la înmormîntarea de ieri, de către d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice și ad-interim la interne —

Cu Petru Rîșcanu Iașul perde o podoabă, cultura romînă un intelectual; statul romîn o mare valoare socială.

Rîșcanu iubea atît de mult Iașul, în cît, de-și ajuns la vîrful piramidei și ca profesionist și ca situațiune socială, nu s'a gîndit nici odată să-și transfere la București cîmpul său de activitate, să părăsească Iașul, pentru care nu era de cît un fiu adoptiv, căci, prin naștere și prin primele studii, Rîșcanu aparținea județului Tutova și orașului Bîrlad.

Abia intrat în adolescență, la vrista de 18 ani, P. Rîșcanu își începe activitatea sa profesională și socială, ca institutor, la o epocă cînd Romînia nu era de cît Principatele unite, cînd forța politică și socială era pusă în Valahia în serviciul ideilor plecate din Moldova și de la Iași, reprezentante prin Domnitorul A. Cuza și marele om de stat Mihail Kogălniceanu.

Petru Rîșcanu a făcut parte dintr'o mare generațiune moldovenească, care ne-au dat pe Conta, M. Eminescu, Gh. Panu, Al. Lambrior, Al. Negri, printre cei morți; Al. Xenopol, C. Dumitrescu-Iași, printre cei vii, generațiune care a avut ca înaintașă imediată pe acea a lui Kogălniceanu, V. Alexandri, C. Negri, V. Pogor, Petre Carp, T. Maiorescu, T. Rosetti.

Totalitatea împrejurărilor culturale, sociale și politice de la epoca intrării în viață a lui P. Rîșcanu, era natural să dea acestuia convingerea, că Moldova, redusă politicește, poate rămînea totuși în frunte ca o comoară a intelectualității, iar Iașul, capitala sa, ca un isvor de idei. Rîșcanu și-a legat toată viața lui de Iași ca de un loc de muncă intelectuală, a cărui glorie erau școlile și a căruia fală era corpul său didactic.

Rîșcanu era atît de legat de Iași, prin concepțiunea misiunii sale de intelectual și de profesor, în cît n'a voit să părăsească nici macar vremelnic nici școala, nici Iașul. El a refuzat cu îndărăpnicie toate demnitățile, — chiar cele școlare — ca să nu fie silit să se îndepărteze nici de Iași, nici de școlile sale iubite. Cu mare greutate un ministru de instrucție, amic personal, a putut să-l hotărască să primească postul de inspector general, pe care l'a părăsit foarte iute.

Iată ce a fost P. Rîșcanu,—ca ieșan. Ce-a fost ca intelectual, pentru cultura romînă, vă vor spune-o după mine tovarășii săi de Universitate. Eu ca prieten intim, pot să vă afirm că n'a fost zi în care Rîșcanu să nu citească pentru a'și înmulți cunoștiințile sau a-și întări convingerile, să nu scrie, să nu desvolte idei de pe catedră sau dela masa conferințiarului, pentru a-și împărtăși convingerile și a ridica nivelul cultural al țării sale.

Vă voi spune acum ca reprezentant al statului, ce-am perdut, cu un cetățean de valoarea lui P. Rîșcanu.

In toate formele vieții sale de om, Rîșcanu a fost un model. Model ca soț, ca părinte, ca prieten.

Ca om public a fost un muncitor extraordinar. Priceperea și cultura și-a pus-o continuu în serviciul unei sforțări perseverente, în cît Rîșcanu părea, dacă nu de o altă rasă, cel puțin de o altă educație, față de mediul în care trăia. Nici odată indispus, niciodată obosit din cauza muncii. Munca fără preget era regimul cel mai higienic pentru fizicul și sufletul lui. Nici n'a cunoscut viața sub o altă formă. O singură orientare: dorul de a servi țara, de a contribui la ridicarea nivelului moral și cultural.

Foarte modest, foarte sobru în toate manifestările vieții. Cu toate succesele de carieră n'a fost mușcat de arivism. A trăit ca profesor secondar cum trăise ca institutor; ca profesor universitar cum trăise ca profesor secundar.

Rîșcanu n'a cunoscut concediul, n'a lipsit dela școală de cît cei trei ani făcuți la Sorbona și la Ecole des Hautes Etudes din Paris, la epoca maturității sale, și cîteva săptămîni, acum doi ani, cînd a avut durerea să-și piardă tovarășa vieții, care-i dăduse un interior fericit, care asigurase liniștea muncitorului și-i sporise optimismul în lupta vieții.

Secretul muncii lui Rîșcanu era în adevăr un optimism extraordinar. Pentru dînsul, nici printre școlarii săi, nici printre semenii sei, nu era nimeni rău. Credea însă despre toți că ar putea fi mai buni.

A mers cu timpul, fiind veșnic la înălțimea timpului. A fost un admirabil institutor, un eminent profesor secundar, un profesor universitar de frunte. Cu credința sa în bine a învins infirmitatea bătrîneții. Contrar tuturor bătrînilor Rîșcanu credea că presentul este mai bun de cît trecutul, că viitorul va fi și mai bun de cît prezentul.

Ultima dată cînd am avut fericirea să ascult în public cuvîntul dulce și așăzat al lui Rîșcanu, a fost la serbarea de la seminarul Veniamin de la 30 Ianuarie 1913. Intr'o limbă, de o plasticitate extraordinară și cu un colorit al cărui secret îl avea defunctul, cu o bogăție de cunoștinți, care a făcut din Rîșcanu cel mai documentat scriitor în privința istoriei școalelor noastre, el ne-a descris cum a găsit dînsul școala, și în special seminarul, la intrarea sa în carieră, și în cuvinte calde a exprimat marea mulțumire ce resimțea pentru starea de azi și speranțele mari pentru starea de mîine.

Cu aceste însușiri sufletești Rîșcanu a fost 50 de ani profesor,—începînd ca institutor la vrista de 18 ani și terminînd înainte de vreme, în plină activitate profesională, răpit de moarte în munți Moldovei, unde să dusese să-și sporească forțele, în cadrul naturei moldovenești pentru care avea o mare slăbiciune. Caracteristic în această privință e și faptul că Rîșcanu nu și-a petrecut vacanțiile de cît la mănăstiri din județul Neamț, la Piatra și la Slănicul Moldovei.

Timp de 50 de ani a fost educatorul a 50 de serii de școlari, ca profesor la seminar, la liceu, la școala militară, la institutul Humpel, la școala normală superioară, la Universitate.

Ca cetățean era așa de respectos de legi, pe care le socotea ca dovezi a ordinei și deci a progresului, în cît la vrista de 50 de ani, de și profesor renumit și scriitor cunoscut, s'a supus legii învățămîntului ca un simplu începător și a trecut examenul de licență, după care apoi, s'a înscris la concursul pentru catedra pe care a ocupat-o cu atîta distincție la facultatea de litere de Iași.

Dacă țara slăvește, prin organul meu pe cetățeanul de merit care a fost Petru Rîșcanu și dînsul trebue să fi murit mulțumit de starea la care a văzut ridicată țara, în serviciul căreia și-a pus toate însușirile și toată munca.

Născut sub regulamentul organic, cînd sentimentul național era confundat cu cel religios,—cînd conducătorii curteneau cu supunere, cu genunchii plecați pe puternicii vecini, moare a doua zi după tratatul dela București, după ce a avut ocazia să vadă că solidaritatea națională, pe care a propovăduit-o toată viața, a produs sforțarea care ne-a dat situația de astăzi de popor cu o conștiință națională intensă, cu gloria străbună reînviată și sporită, după ce a văzut Romînia curtenită la rîndul ei, de puternicii vecini, dintre care unul, fostul nostru suzeran, dorind chiar protecția noastră, după ce a văzut țara lui cu un viitor atît de bine pregătit în cît ceia ce era un idial eri, astăzi este întrevăzut ca o realitate pentru mîine.

De sigur că apostolul național Petru Rîșcanu, dacă ar fi trăit, ar fi fost cel mai entuziast comentator al tratatului de la București.

Vă dați seamă cu toții cum, ca școlar recunoscător, care mai presus de toate am primit ca adolescent, influența vieței intime a lui Petre Rîșcanu, maturul,—de la care probabil am luat în parte secretul de a munci fără a te resimți de sforțarea pe care o faci, ca fiu al Iașului, ca prieten, ca reprezentant al statului, nu găsesc cuvinte la înălțimea omagiilor pe care le datorim unui astfel de om.

Ferice țară care produce oameni ca Petru Rîșcanu!

NOTA ZILEI

Debut maiorescian.

Intr'o lucrare școlară, regretatul Rășcafăcea istoricul „revoluțiilor" organizate de elevi, în Iași, în decursul vremei. Un pasagiu:

„..In 1861, pe cînd serbam *Unirea* țărilor surori, un nou conflict între Minister și consiliul școlar aduse iarăși demisionarea a o parte dintre profesori, o nouă „revoluție" la Academie, suspendarea cursurilor...

Tulburările repetate erau dăunătoare disciplinei. Elevii deprinși a-și face dreptate erau pururea gata la bătaie. *In 1862, directorul internatului fu bătut și nevoit a se retrage*; în anul următor, elevi ai liceului, uniți cu seminariștii dela Socola și-au propus a... zădărnici examenele generale, *a lua pe fugă comisia examinatoare și a se declara singuri promovați*. Această încercare nouă de revoluție fu înăbușită în pripă prin energia tînărului director al liceului, d. Titu Maiorescu".

POLITICE

Morala Țiganului...

Incorectul prin excelență, mîncătorul banilor acționarilor de la foasta societate „Unirea"; necinstitul care ani de zile n'a restituit bani de ai statului, — incasați pe nedrept; democratul care a cămătărit sătenii, am numit pe mult cinstitul Nicolae Fleva—discalificat de tot ce țara aceasta a avut mai cinstit și mai de talent—a acordat un interwiev excrocului Bogdan-Pitești sau vre-unui alt apaș de la cea mai abjectă gazetă, din cîte au existat vre-o dată în țară.

Natural că butoiul fără fund, autorul celebrei operații cu contractul pentru inchiriarea legațiunei de la Roma, nu putea să nu-l atace pe d. Badareu. Lucrul, desigur, nu face de cît cinste actualului ministru de la lucrări publice. Fleva atacă și calomniază. Lucrul ie natural. E în firea-i smolită să injure țigănește.

Dar Fleva vorbește de chestiuni de ordin moral. Asta-i prea mult.

Cînd ai pe cuget atîtea fapte necorecte, cînd te știi că ai trebuit să mărturisești în public că ai mîncat banii nenorociților acționari de la foasta societate „Unirea"; cînd ai recurs la manopere necinstite ca să-ți pui imobilul la adăpostul urmărirei creditorilor; cînd ai căutat să furipe săteni, cu toată clauza expresă a unui contract care te impiedica să fixezi prețurile pe care le ai fixat cînd ai dosit banii cuveniți statului și nu i-ai restituit de cît în momentul cînd ai fost numit ministru de interne; cînd plătiai la Roma chirie pentru legație o anumită sumă iar de la Stat primeai în acest scop o sumă incincită, cînd le ai toate aceste pe cuget și mai îndrăznești să vorbești de acte morale, de decorații morale, ie nerușinare de care numai un Catone fără de rușine poate fi capabil.

Individul amoral vorbind de morala altora! Desigur că d. Fleva dă dovada de toate nerușinările de pe lume!

MICI POLEMICI

Domnul Virgil Arion e singurul opozant care nu protestează contra lipsei din țară a d-lui Take Ionescu.

...A fost și este convins că ministrul de interne e un „om de prisos."

*

D. N. Iorga nu se ocupă de chestia maltratărilor în armată.

Nu vrea să-și bată... capul!

*

„De ce s'au inchis și s'au deschis șantanurile din localitate?—motivele inchiderei? motivele deschiderei?..." întreabă „Galații".

Să știți că aci o o chestiune cu.... dedesubturi!

*

„Monitorul oficial„ publică actul prin care d. Banu predă „Flacăra" d-lui Locusteanu.

...Ce face Locusteanu cînd i-o lipsi.... Banu?

*

De ce părăsește „Flacăra" fostul ei director?

— Fiți siguri că s'a fript!

*

Șeful depozitului de tutun se întreabă ce au devenit cele 14,000 țigări cari nu s'au dat soldadaților.

— Fum!

*

De ce a fost atît de crîncen adversar bulgarilor colonelul nostru Anexade?

... Pentru că reprezenta în acelaș timp —după nume—și războiul greco-bulgar.

*

Articole cuminți semnează A. C. C. în „Noua Revistă Romînă".

...Și nimeni nu bănuește că le-ar scrie A. C. Cuza.

Imaculatul Nicolae Fleva aduce la cunoștința cinstitului Bogdan-Pitești, că un prietin al ministrului lucrărilor publice, deputat, membru în consiliul de administrație al unei cooperative de consum din Constanța, ar fi cerut 50,000 lei pentru a obține de la d. Badareu ca sus zisa cooperativă să devie furnizoarea tuturor consumațiilor necesare vapoarelor noastre, în locul cooperativei „Mercur", actuala furnizoară.

Somăm pe neprihănitul Nicolae Fleva să dea în vileag numele acelui deputat, prietin al ministrului lucrărilor publice, care a făcut o atare cerere, „care, după spusa imaculatului Fleva, caracterizează activitatea d-lui Badareu".

Il somăm să facă aceasta cît mai curînd, căci de nu, pe lîngă toate celelalte calificative, între care și acel de apaș al parlamentului calificative pe drept cîștigate de smolitul imaculat, se va adăuga și acel de calomniator ordinar.

OAMENI ȘI LUCRURI

Toma Săvescu

O informațiune, de abia cîteva rînduri și cu indicații nu în totul exacte, a anunțat eri în ziarul nostru moartea bătrînului dascăl al Iașului, Toma Săvescu. La cunoștința celorlalte gazete ieșane vestea n'a ajuns de loc.

Cu toate aceste e vorba de o adevărată personalitate a orașului, de unul din puținii supraviețuitori ai acelei interesante și meritoase pleiade de dascali cari au instruit, pe vremuri, generațiuni de elevi, mai mult,—le-au făurit sufletește, inspirîndu-le adevărată dragoste de carte și trezind spiritul de cercetare și de înțelegere...

Notița, ziceam, e în parte inexactă. Nu sunt încă trei-zeci de ani de la pensionarea fostului nostru director de școală. Dar diferența nu este tocmai mare: Săvescu moare în adînci bătrînețe, după ce a putut vedea rîdicîndu-se, pe rînd, generațiile pe cari le instruise pe băncile școalei lui.

De multe ori vedea cu ochii amintirii perindîndu-se înainte-i nume cunoscute, personalități cu situațiuni sociale distinse. Dar făcea constatările aceste fără nici o vanitate proastă, ci cu seriozitatea omului care înțelege rostul vremei și al vieței și care judecă însămnătatea cărței.

Marea lui mulțumire rămînea de a fi avut pe defunctul Haret între elevii lui. L'a avut,—mai mult,—între adoratorii și închinătorii lui, și fără îndoială, reposatul Haret, matematician, iar nu poet, știa să prețuiască oamenii și nu fără cuvînt a rămas un entuziast discipol al bătrînului Săvescu căruia i-a rîdicat un bust în școala unde a funcționat și pe unde trecurăm, în cursul deceniilor, unii după alții.

Nu era din stofa celor comuni, celor banali—acel bătrîn, verde încă pînă la o vrîstă foarte înaintată.

Venit în corpul didactic cu o cultură specială, din care nu lipseau nici excelentele cunoștinți latiniste, Săvescu avea predilecția instrucțiunii generale, enciclopedice și n'avea teama nici unei îndrăzneli în scrutări și meditații. Din potrivă încuraja și însufleția pe acei cu aptitudini, îndemnîndu-i la temeritate, arătînd el însu-și o încumetare foarte puțin obișnuită la acei cari au trecut prin seminarii, ca dînsul.

Probabil datorită studiului lui Lucrețiu avea deosebită tragere pentru părțile mai tăinuite ale cunoștinților omenești, iar ca deviză avea dictonul acelor mari epoci latine în care s'a scris: „Felix qui potuit cognoscere..."

Prețuia, la elevi, calitățile de stil și compoziție și personal, am păstrat o încîntătoare amintire din anii cursului primar, cînd l'am auzit spunîndu-mi:

— „Ești un băiat cu talent!"

De teamă că nu voiu fi cunoscînd adevăratul înțeles al cuvîntului, am dat fuga la un fost institutor particular, cerîndu-i explicații... Am păstrat, neuitată, amintirea și mîndria momentului, în care căruntul dascăl Săvescu rostise acea contatare, cu mulțumire părintească sinceră.

Ca individualitate, avea ceva neobișnuit, ceva stoic și în afară de cumpătarea fizică, aceasta îl făcea rezistent într'un grad cu totul neobicinuit.

E adevărat că moartea unicului băiat —din prima căsnicie—regretatul nostru colaborator dr. Mihai Săvescu, a fost o încercare extraordinar de dureroasă, din care bătrînul Săvescu a eșit zdruncinat. Dar numai un filosof mintos ca dînsul a putut îndura o asemenea lovitură, fără să-și piardă judecata.

Zi cu zi, cu o regularitate matematică, se ducea, pe jos, la cimitirul Eternitatea și, neînfricoșat de moarte, petrecea mai multe ore în preajma scumpului mormînt al fiului.

Iar după trecere de scurtă vreme și-a reluat și plimbările zilnice, tot pe jos, la via sa din Buciumi. De multe ori făcea amîndouă excursiunile lungi, pe jos, în aceiași zi: la cimitir și la vie. Medita în drum reflexii și gînduri cuminți și găsia în ele puterea de înfiripare și de viață.

Și acolo, în mijlocul naturei pe care o iubia, bătrînul de peste 90 de ani și-a dat eri obștescul sfîrșit, probabil fără grele suferinți, fără doctori și medicamente, ca înțeleptul care părăsește de bună voie viața în care nu mai are nimica bun de îndeplinit, nimica nou de așteptat.

E o figură merituoasă și simpatică mai puțin în orașul intelectualității!

Rodion

ECOURI

Originea berei. — Iată un subiect care va fi plăcut multor cititori, Dar, din nefericire, nimic precis nu se poate spune asupra originei acestei mult căutate băuturi. In Anglia, Germania, Austria — unde se bea atîta bere — s'au făcut cercetări erudite pentru a se determina exact data apariției sale; s'au scris volume respectabile, asupra antichității berei, fără a se putea ajunge la începuturile fabricării ei.

Diodor din Sicilia și Herodot afirmă, că cu două mii de ani înintea erei noastre, Egiptenii cunoșteau berea. Regele Osiris era Gambrinusul berarilor egipteni și orașul Pelusia, de pe malul Nilului, era renumit prin berăriile sale.

Dar principiul berăriei nu venea oare din Indii, ca toate celelalte principii de civilizație? Și lucrul acesta e foarte probabil.

In ce ne privește pe noi Moldovenii, marele B. P. Hașdeu relatează un document care — între altele — conține o legiuire, a așezămîntului comercial moldovean al lui Alexandru cel Bun, prin care nici un străin n'are voe să se amestece în ferberea berei, aceasta industrie fiind permisă numai Romînilor neaoși.

Așa dar — scria Hașdeu — jos gloria berarilor nemți! trăiască, berea romînă și trăiască odată cu ea toți acei ce nu s'au depărtat, măcar în băutură, de la obiceiurile strămoșilor".

Amintiri din viața teatrală

Turneul Gr. A. Manolescu—Aristizza Romanescu la Viena în 1891

In luna Aprilie 1891 „Compania dramatică Manolescu" a jucat la Iași în circul Sidoli cu elemente artistice din București și Iași; atunci s'a jucat marele repertoriu al tragediilor clasice, al dramelor moderne și al comediilor de salon. Trupa avea cei mai buni artiști din București și din Iași. Succes desăvîrșit moral și material. Pe la Mai trupa pleacă de la Iași la Galați unde s'a jucat în *teatrul cel mare*. S'au repetat și jucat mai mult la Iași și Galați, piesele cari trebuiau să se joace la Viena: *Hamlet*, *Mîndrie și Amor*, *Romeo și Julietta* și *Nerone*. La Galați tot așa bine și frumos ca la Iași, Manolescu încîntat de trupă și de succe-

sele materiale, era totdeauna voios, mai ales că știa că în curînd o să joace la Viena, o trupă romînească și în limba romînească, *pentru prima oară*.

La 14 Mai dispare din trupă artistul din București, Mărculescu, care avea de jucat în repertor, roluri însemnate. S'a anunțat poliția, nimic, tocmai la [illegible] se găsește un cadavru în Du[illegible] șlep și auzind actorii, fr[illegible] Mai cadavrul era intrat [illegible] are, sub un les fața nu se [illegible] cu toții acolo, actori au [illegible] în putrefacție, mai a-hietn[illegible] mai cunoștea. Cîțiva din [illegible] ucepu să plîngă: „Da; ăsta-i [illegible] Marcu, sărmanul, îi cunosc semnul de pe braț", alții, mai ales femeile, i-au recunoscut alte părți caracteristice a bietului Marcu înecat.

Cadavrul a fost dus la morgă, iar Aristizza Romanescu a chemat un preot de i-a citit „prohodul". Jale mare pe trupa întreagă și semn rău pentru... Viena.

La 18 Mai pleacă trupa din Galați cu vaporul spre Viena, un voiaj care a ținut 5 nopți și 6 zile și care m-a impresionat foarte mult, vederea diferitelor poziții pitorești a malurilor Dunărei.

In trupă eram aproape 40 de persoane căci afară de artiști, Manolescu angajase secretari, garderobieri, oameni de serviciu, etc. Acest voiaj însă, cu tot doliul după „Marcu", n'a fost lipsit de farsele amicului Cîrjă. Colegului Cîrjă îi place să facă farse altora, dar alții lui nu-i place. La plecarea din Galați, pe coverta vaporului, era o mică discuție între regretatul astist Ionescu și între Cîrjă. Acesta din urmă, enervat de un spirit al colegului său, a aruncat o umbrelă fină de mătasă, în Dunăre.

Pe atunci nu erau tăiate Porțile de Fer, ci trebuia să schimbi vaporul mare din Galați la Severin, de la Severin, unul mic care trece prin Porțile de Fer la Orșova; de la Orșova unul mai mare pînă la Buda-Pesta; de aci pînă la canalul Vienei unul mai mic, iar cînd intrai în canalul Vienei, un vaporaș mic de tot.

Intre Orșova și Buda-Pesta, dormitorul cl. I era comun, separat prin un fel de paravan; afară de actorii noștri, erau cîțiva sîrbi, unguri, nemți, etc. Intr'o noapte Cîrjă leagă de amîndouă picioarele pe Toader Cuzinschi (fratele lui Vlad care era o persoană de încreder a lui Manolescu)—cu o sfoară lungă și pe care a adus'o pe deasupra paravanului, în patul meu, unde vine Cîrjă și'mi dă capătul sfoarei, spunîndu-mi: „Mă Penel, după ce m'oiu așeza în patul meu, tu o să tragi din sfoara asta". Eu, îl ascult, căci îmi plăceau ghidușiile lui și trag tare de sfoară; deodată se aude un țipăt sălbatec din partea de după paravan. Ce era? Eu trăgînd de sfoară, amîndouă picioarele lui Toader i se ridicase în podeaua cabinei, eu auzind că țipă, trag mai tare de sfoară, așa că țipetele au deșteptat pe toți călătorii; în timpul ăsta un tînăr actor din București, M. Ionescu, și pe care noi îl poreclisem *Mésău Ionescu*, (de oarece la ori-care dintre noi, nu ne spunea domnule, ci *monsieur*, dar pronunța *mésău* și care dormea lîngă Cîrjă, avea în mîini două lumănări aprinse. Colegul Vlad, auzind că fratele lui țipă, s'a luat după sfoară și capătul l'a găsit în mîinele mele. Scandal mare, vine căpitanul vaporului, se trezește din cabina lui și în urma unei anchete, Manolescu ne amendează, pe Vlad cu 60 lei, iar pe mine cu 40 lei; pentru că am făcut scandal în vapor străin și în țară străină. Cine credeți că jubila din toți? Vinovatul adevărat, Cîrjă!... Mésèu în timpul scandalului, scapă lumănările și se pîrlește pe obraz. La Viena, Manolescu, ne a ertat amenzile.

Tot în timpul acestui voiaj de plăcere, Cîrjă se distra punînd noaptea, pe sub pernele actorilor, *Quargel* (un fel de brînză în forma smochinei, este bună cu bere și are un miros urît și pătrunzător), din cauza mirosului nimeni nu mai putea să doarmă, fără să știe cauza. Intr'o noapte la culcare i-a pus quargel în amîndouă ghetele lui Toader Cuzinschi, care era gras și mai pune căldurile din Mai. A doua zi dimineață îl cheamă Manolescu să-i verbească de afaceri, Cîrjă ne anunțase de farsa făcută lui Toader și adevărat că apropiindu-se de Manolescu să vadă ce vrea să-i vorbească, Manolescu de-o dată strîmbă din nas, și se îndepărtează de Toader, care se tot apropia mai tare de Manolescu pînă ce îi spune: „Fugi leahule, că puți!" Toader se scuză că nu-i de vină, dar recunoaște că se ține după el un miros greu. Manolescu ațintindu-și ochii la grupul actorilor cu Cîrjă în mijloc, pricepu farsa și începu să rîdă cu oftă. Toader n'a simțit farsa jucată, nsă era jenat, că acum fiind soarele la amiază și brînza din ghete, topindu-se, mirosea mai al dracului, așa că, el singur nu mai știa ce-i cu el, — dar vedea că toată lumea îl evita, ținîndu-se cu mîna de nas. Inainte de a ne așeza la „tabla d'hôte" fratele Vlad îi spune farsa și s'a dus în cabină de-a schimbat ghetele.

Intre Buda-Pesta și Viena alt motiv de rîs; printre actorii din București, era N. Petrescu, fratele bunului artist din Capitală, Ion Petrescu. Acest Nae Petrescu cînd a jucat la Iași a mîncat la birtul unui neamț; cine din ieșeni, nu-și aduce aminte, că pe locul unde este acuma berăria Azuga, era *berăria Unirei*, cu o grădiniță în față; în subsolul acestei berării, ținea birt, un neamț care răspundea la numele de *Franț*. Nae știind că o să joace la Viena și fiind că mînca la Franț, l'a rugat să-i spue la ce birt din Viena să mănînce mai bine, mai eftin și se fie și aproape de „Karl-Theater". Franț i-a spus că este un birt în [illegible] cerea Nae cam în dosul [illegible] telul cum trebuia să jucăm. [illegible] teatrului unde Nae nu ști[illegible] cei mai [illegible] o boabă nemțească, ca și [illegible] mulți dintre noi, — și cum am [illegible], între Buda-Pesta și Viena, găsește pe bord un neamț care călătoria cu cl. III. Nae să dă pe lîngă el, îl salută și se așeză pe bancă lîngă neamț. Noi, curioși, să vedem cum o să vorbească Nae nemțește, ne-am așezat pe o bancă vis-à vis. Nae începe să vorbească cu... bastonul, începînd să facă niște desemne cu bastonul pe podeaua bordului:

„— *Hier... Iassy* (face semn că-i departe) *Franț!* (face semn cu mîna la gură, adecă unde a mîncat). *Franț—zag — Vien, — Karl-theater. hier* (face semn cu bastonul în dosul lui Karl-theater) *ist...* (face semn cum se mănîncă). Neamțul nu zicea de cît *„ia, ia!"* și uitîndu-se cu frică la Nae se tot îndrepta pe bancă, iar Nae ținînd tot înainte cu nemțeasca lui se vîră și mai mult în sufletul neamțului, așa că neamțul ajungînd la capătul băncii, face o săritură și se repede pe o scară în jos. Nae se uită după neamț—se uită la noi,—care ne tăvăleam de rîs—și zice că „neamțului nu'i e bine" —noi îi răs undem, din contra: că neamțului i s'a părut că e el nebun!"

(va urma)

C. B. Penel

INFORMAȚII

Cu trenul de 11 și 20 de aseară, d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice și ad interim la interne, a sosit în Iași, din inspecția făcută la Stolniceni, jud. Suceava, unde s'a constatat existența holerei.

D. colonel Anastasiade, comandantul brigadei XV Iași, a fost chemat de ministerul de războiu, care i-a cerut explicațiuni asupra fenomenal de curiosului manifest adresat ieșenilor cu ocazia reîntoarcerei trupelor în Iași.

D. colonel Anastasiade a declarat că drept respuns la manifestațiile ieșenilor, care au acoperit trupele cu flori, a fost sfătuit de mai mulți intelectuali să respundă printr'un manifest.

Și a respuns în modul știut.

Azi dimineață au avut loc noi încercări de conversațiune pe linia telefonică București—Cernăuți—Viena.

Incercările au izbutit foarte bine.

Ivindu se cazuri de holeră în districtul Ismail, intrarea călătorilor, provenienților și vaselor din districtul și orașul Ismail, se va face numai prin porturile Galați, Sulina și Constanța și prin punctele Ungheni și Gura Prutului. Se vor aplica toate măsurile sanitare necesare.

Ziarul „Epoca" publică textul unei telegrame jignitoare pe care d. Gică Bădescu, deputat și consilier al comisarului civil din cadrilater, ar fi adresat'o d-lui Barbu Păltineanu.

Suntem în măsură de a afirma că pînă 'n prezent o atare telegramă nu există și nici n'a fost transmisă pînă acum d-lui Barbu Păltineanu.

Se semnalase ieri că un caz suspect s'ar fi produs în comuna Șoldănești, în apropiere de Fălticeni.

Din constatările medicale rezultă. că nu poate fi vorba de holeră.

Aseară, la orele 6, s'a postat un cordon sanitar în jurul casei Crupenski, din strada Carol, fiind bănueli că s'ar găsi acolo unele persoane venite din Stolniceni.

D. Matei Cantacuzino, Primarul orașului, se întoarce peste 2 zile în Iași, venin din Sinaia.

Ministerul de interne a amintit prefecturilor de județe că este timpul a se face publicațiile necesare pentru ținerea concursului de admitere în școalele de notari. Se știe că aceste concursuri se vor ține cu începere dela 1 Octombrie.

S'a făcut cunoscut prefecturei de județ că guvernul ungar a autorizat ca și orașul Urfahr din Austria să se aprovizioneze cu carne proaspătă din abatorul dela Turnul-Severin.

Consiliul Comunal. — Consiliul Comunal s'a întrunit azi, la orele 11 a. m., sub președinția d-lui Tuduri, primajutor de primar.

Consiliul a hotărît darea în antrepriză a canalizărei stradelor Gîndu, Uzinei, Seulescu, Sărărie, I. C. Brătianu și Cogălniceanu.

Devizul acestor lucrări e de 100,000 lei.

După propunerea d-lui N. Cananau, consiliul a invitat administrația comunală, de a elabora devizul necesar, pentru ca încă în campania anului acesta, să se canalizeze și str. Zugravilor.

Consiliul s'a ocupat apoi de votarea de diferite credite și vînzări de parcele.

Ședința s'a rădicat la orele 12 jum. după amează.

Joi 12 Septembrie va avea loc conferința la cercul preoțesc No. 5 Cîrjoaia. Va lua parte protoereul orașului, economul Țincoca.

D. Ministru Badareu a plecat azi după prînz cu automobilul la moșia d-sale Bobulești, de unde se va întoarce în Iași, mîne la orele 6 după prînz.

Cu acceleratul de mîine seară d. Ministru se'ntoarce în Capitală.

Eri pe la ora 4 jum. d-na Elena Lepatinschi în vrîstă de 45 ani cu locuința în strada Trancu No. 12, pe cînd suia dealul Tatarașului, în vagonul de tramvay No. 4, a căzut de pe platformă în dreptul casei cu No. 41, reminînd în nesimțire.

Cu o targă a fost transportată la spitalul israelit.

A fost admisă cererea de înscriere a d lui Titu Alexandrescu, funcționar la poștă, la secția de aviație dela Chitila. D-sa se va prezenta înaintea comisiunei medicale în ziua de 9 Septembrie a. c., în acest scop.

Din Trg.-Frumos.—Eri seara, pe le orele 10 jum. s'a declarat un început de incendiu, la casele d-lui Șaim Katz din strada Cuza-Vodă.

Sărind vecinii, incendiul a putut fi localizat, fără ajutorul pompierilor.

Cauzele incendiului sunt necunoscute.

*

Eri seară, pe la oarele 8 jum. d. Dimitrie Popovici, ajutor de administrator al brutăriei cooperative „Domnița Ruxanda", eșind înaintea d-lui Gh. Neculau, proprietar din Pașcani, a sărit asupra d-sale, lovindu-l cu pumnul în cap.

Acelaș domn Popovici a încercat să oprească venirea pompierilor, cu ocazia incendiului dela d Katz; în urmă, năbădăiosul domn s'a dus la localul Cooperativei și a lovit cu un scaun pe lucrătorul bărbier David Rozen.

Toate aceste fapte se anchetează și lucrările se vor înainta d-lui prim-procuror.

Azi dimineață cu trenul de 6 I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, însoțit de arhimandritul Marțian, a plecat la Mănăstirea Agapia, pentru a oficia la sfințirea paraclisului construit acolo.

In ziua de 10 Septembrie se va ținea în capitală concurs pentru ocuparea posturilor de conducătoare de grădini de copii.

S'au înscris numeroase licențiate din ambele universități.

In urma rapoartelor inspectoarelor școalelor particulare de fete, prin care se arată că multe din profesoarele ce funcționează la cursurile superioare ca profesoare de limbi străine, nu au alte titluri de cît niște certificate obținute de la preoții catolici, Minist. a decis, ca începînd din acest an să retragă toate autorizațiile acelor profesoare, care n'ar avea titluri de studii universitare. Aceasta în vedere de a se evita răul, care lasă azi pe licențiatele în litere fără nici o ocupație, pe cîtă vreme învățămîntul rămîne ocupat de personal cu totul nepregătit.

O faptă creștinească. — D. Rusovici, prietenul nostru, a reparat pe a sa cheltuială biserica Sf. Ioan Botezătorul, de pe strada Gh. Mîrzescu. Fapta d-lui Rusovici vorbește de la sine.

Biserica sf. Ioan Botezătorul prezintă pentru Iași o pagină foarte interesantă. Pe locul, unde s'a zidit biserica, era mai demult piata păscăriei, adică acolo poposiau *majele* cu pește, la marginea din sus a cetății Iașilor pentru a se desface apoi la cumpărători. Locului i se ziceau „în măji", adus în păscărie.

Cătră 1632 Miron Barnovschie Vodă s'a pus să zidească acolo o biserică, dar cum domnia de a doua i-a fost foarte turbure, evlaviosul Voevod n'a putut isprăvi biserica, ci abia a ajuns la ferestre și l'a apucat mazilia cu tristul său sfîrșit în Edecule. Scurta domnie a lui Moise Movilă din toamna lui 1633 n'a putut să aducă la îndeplinire opera lui Barnovschi Vodă.

Biserica a așteptat domnia lui Vasile Vodă Lupul, care cum vine în scaun se gîndește să facă opere religioase. Pune temeliile la biserica Trei-Erarhi, zidește bisesica sf. Atanasie de la Copou. Zidește biserica domnească din Bărlad; zidoște sborul din tîrgul Orheiului; și se gîndește să isprăvească biserica „din măji" a lui Barnovschi Vodă. In adevăr. se aduce din Orheiu piatră și frumoase lespede cu clore vechi, ne vorbește că în vara lui 1635, Iunie 9, tînărul Voevod, asista la tîrnosirea bisericei, care asigura prin aceasta Iașilor titlul de Capitală a Moldovei, întru cît ceea ce începuse Stefan Tomșa Vodă pentru înzestrarea Capitalei cu lucrări mari și frumoase, Vasile Vodă a desăvîrșit opera, dînd Iașilor monumente ca Trei-Erarhi, Golia și Sala Gottcă.

Au petiționat pentru a suplini cele 6 catedre dela 1 Octombrie la școlile primare, următoarele licențiate în litere: Elena Lazăr, Maria Pantazi, El. Lelescu, Ortansa A. Panu, Maria Cateliu și Alexandrina Calciu.

Un furt prin efracție s'a săvîrșit la cîrciuma lui C. Cocea din Roșcani.

S'a furat suma de 72 lei precum și o mare cantitate de mărfuri.

Hoții încă n'au fost descoperiți.

Notariat. — D-na Anna Iamandi vinde soților Mitru imobilul său din str. Asachi No. 5 cu suma de 42 mii lei.

— D. Soenblum devine proprietarul imobilului din str. Moara de Foc No. 30.

Funeraliile aviatorului Aurel Vlaicu, cari au avut loc în capitala țărei Mercuri 4 Septembrie, au fost fidel înregistrate, și astă-seară Simbătă cinematograful Pathé-Frères din grădina Traian le redă exact pe ecranul său.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară: „Fiica exilată" desfășurare măreață cuprinzînd un roman de moravuri moderne, excelent inscenat, într'un splendid decor și în plin aer pitoresc cu o interpretare artistică superioară. (2 părți.)—Cascada din Tannforsen, o minune a naturei (Suedia) etc.

Tot programul de astă-seară readuce după insistențe numeroase: Desfriu. Trecut aproape neobservat la prima lui reprezentare, acest film, o adevărată capod'operă în arta cinematografică merită o deosebită atenție.

Remarcabil prin jocul superior al artiștilor și prin sujetul însuși—o legendă sentimentală cu un tragic sfîrșit—filmul *Desfriu* pe care-l prezintă astăzi cinematograful Pathé-Frères din grădina Traian, este clasat printre cele dintăi apariții artistice din lume.

Această desfășurare, în 3 părți, se reprezintă numai astăzi Simbătă.

Mîne Duminică matineu la circul Sidoli (ora 4) și seara la 9 ore mare reprezentație în „Grădina Traian." Program nou duminical:

Pe sîrma telegrafului, desfășurare dramatică (3 părți). Mama lui Tîndală scene foarte humoristice.—Balconul lui Prince, comedie cu neimitabilul humorist parizian.—

Cea mai recentă apariție din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele și telegramele însuflețite din lumea întreagă, cuprinzînd între altele: Reușita experienței a parizianului Pégoud cu umbrela salvatoare la accidentele de aeroplane, etc. etc.

† **Toma Săvescu,** după cum am anunțat eri, s'a săvîrșit din viață după o scurtă suferință, la via sa din comuna Socola.

Defunctul s'a născut în comuna Voloscani, jud, Putna, la anul 1824. Primele studii le-a făcut la Focșani, continuîndu le apoi la Seminarul dela Socola, unde a avut ca profesor de filosofie pe I. Maiorescu, tatăl d-lui T. Maiorescu, prim-ministru.

A ocupat demnitatea de Serdar.

A fost funcționar la Divanul Ad-hoc în anul 1844, de unde veni ca profesor la șc. militară 1868, înființată atunci, unde a ocupat catedra de Geografie. Mai în urmă a fost numit ca director la școala primară din Sărărie, care astăzi îi poartă numele seu. Intre alți elevi a avut și pe regretatul fost ministru Haret, care ori de cîte ori venea în Iași, se ducea să vadă pe fostul seu dascal, pentru care avea o deosebită stimă.

A fost decorat cu Resplata Muncii cl. I și ordinile Coroana si Steaua României în gradul de ofițer.

Corpul a fost adus astăzi la ora 1 și depus la Biserica Barnoschi.

Inmormîntarea se va face mîne Duminecă, 8 Septembrie, la orele 2 p. m.

O serbare. — Duminică, 1 Septembrie, în grădina publică din Podul-Iloaei, s'a dat o frumoasă serbare în scopul strîngerei unui fond pentru ridicarea unui monument celor căzuți în actuului războiu. Serbarea a avut o reușit destul de bună realizînd un beneficiu de 300 lei. S'au jucat pesele: Creditorii și Arvinte și Pepelea de Alexandri și un leu și un zlot de Roseti, precum și cîte-va coruri populare conduse de d. M. Lăzărescu.

Piesele au fost jucate de d-rele Elena Rotta, Zenobia Vitner, d-nii M. Lăzărescu, N. Apostoleanu, Eugen Rotta, Napoleon Pelin, C. Ionescu, V. Ionescu, V. Anastasiu, Al. Ionescu.

Serbarea s'a terminat cu jocuri naționale, conduse de d. C. Botoșăneanu și jubate de d rele M. Ionescu, M. Rotta, Melania Vitner și Gicu Vitner.

Mîine la orele 4 se va celebra, de către economul Andreescu, la biserica Banu, cununia drăgălașei d-re Emilia G. Cristofor, fiica d-nei și d-lui avocat G. Cristofor, cu d. dr. Hortolomei.

Felicitările noastre.

30.000 lei *de dat imprumut cu ipotecă.*

A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.

Str. Lozonschi, 16 bis.

Mărfurile de la Luvru și Frații Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental și s'au redus prețurile fiind numai pentru un scurt timp.*

Onor. clienți să se grăbească.

Birjarului care a condus o doamnă în ziua de Luni, în strada Sft. Theodor se va da o bună recompensă, dacă va aduce la administrația acestui ziar, portofelul uitat în trăsura lui, reținînd deosebit de recompensă suma de bani ce se afla în trînsul.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iași, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult. 10—11 și 3—5.

Societatea Creditului Fonciar Urban din Iași

Imobilele din Iași ce sunt de inchiriat de la 26 Octomarie 1913 și pentru care se va ține licitație la sediul Societății din Iași, strada Lăpușneanu No. 37, în ziua de 16 | 29 Septembrie 1913, prin oferte inchise.

NUMELE IMOBILELOR	Strada și No. Casei	Felul încăperilor și numele actualului chiriaș
R. Teitler	Zugravilor 19	mai multe apartamente
Gh Stroian	Spinzi 8	mai mulite apartamente
Anast. Ștefanov	Eminescu 18	3 odăi ocupate de d. Gutman Veis
Th. Pantazi	Cogălniceanu 12	2 odăi și o bucătărie ocupate de d-na Zoe Stefăniu
A. și N. Popescu	Sărărie 106	1 dugheană cu pivnița ei și 2 odăi ocupate de d. A. Lupovici
Ghenovici și Berea	Păcurari 1—3	locuința ocupată de Serviciul Sanitar
N. Akerman	Stihi 6	2 odăi și bucătărie ocupate de d. Zisu Cahana
H. Edelștein	De Jos 17	întreg imobilul
E. Popovici	Socola 199	întreg imobilul
B. Rosenștein	Hagi Lupu 6	întreg imobilul ocupat de B. Rosenștein și H. Babat
A. Catenberg	C. Negri 84	magazinul ocupat de Frații Aschenasy
N. Gîrcineanu	Primăriei 12	2 odăi deschiriate jos și etagiul de sus întreg
P. sin H. Leib	Stihi 13	1 odaie și bucătărie ocupate de d. M. Caufman
Căp. Cantuniari	C. Negri 6—8	mai multe apartamente
Gh. Ureche	An. Panu 24	etajul de sus ocupat de d. I. Bergher; jos 2 odăi și bucătărie ocupate de dl. A. Pineles
I. Zamft	Pomir 9	3 odăi și bucătărie ocupate de d. Z. Margulies
L. M. Șpaier	Mitropoliei 16	„Baia Diana"
Dim. Anghel	An. Panu 77	localul de crîșmă cu 3 odăi, pivniță, plus 2 odăi pentru locuință ocupate de d. N. Nedelcu
S. Balan	Pantelimon 20	întreg imobilul ocupat de d. Froim Balan.
Frații Cahana	Aron Vodă 8	3 odăi și bucătărie ocupate de d. Strul Cahana
E. Ghiorghiu	Socola 96	întreg imobilul ocupat de d. M. Ianovici (crîșma)
L.Ițicovici	Aron Vodă 26	1 odae ocupată de d-na E. Weisman.
A. Marcovici	El. Doamna 51	apartamentele ocupate de d-nii R. Goldștein și S. Moșcovici.
Dr. Finkelstein	Pomir 6	2 odăi bucătărie și camară pentru lemne ocupate de M. Burștin.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	3 odăi, bucătărie, camară pentru lemne și subsol ocupate de D. Savul.
Aron Marcovici	El. Doamna 51	mai multe locuințe; localul de bae.
I. și H. Ușer	Zugravilor 6	2 odăi și bucătărie ocupate de Herșcu Iţ̦ic.

DIRECȚIUNEA

Serviciul telegratic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

LIMBA MOLDOVENEASCA IN RUSIA

Petersburg. — Sinodul recomandă din Kişinău, Podolswka şi Cherson, a numi în acele districte preoţi cari se cunoască limba moldovenească, care va trebui să devină acolo limba de predicaţiune religioasă.

Monumentul lui Stolypin

Kiew.—In piaţa primăriei, s'a inaugurat cu solemnitate monumentul lui Stolypin, în prezenţa d-lui Kokowzew şi a tuturor miniştrilor, a familiei, a ambelor camere, înalţilor funcţionari ai statului şi delegaţii partidelor monarhiste şi naţionaliste.

După serviciul religios celebrat de mitropolitul Kiewului, principele Cociu-Bey a depus o coroană de argint în numele împăratului; d. Kokowsew, o coroană de argint în numele consiliului de miniştri şi a pronunţat un scurt discurs consacrat memoriei lui Stolypin.

Preşedintele Dumei, d. Rodsianko, a depus o coroană în numele Dumei.

Congres socialist

Jenna. — Congresul socialist după desbateri însufleţite a adoptat, cu 336 voturi, în contra 140, o rezoluţiune aprobînd atitudinea fracţiunii socialiste din Reichstag, cu privire la acoperirea cheltuelilor cu noile înarmări.

Greve în Anglia

Londra.—Şase sute de şoferi ai companiei de auto-buze „Tillinz", cea mai mare din Londra, s'au pus în greve.

Ministerul de comerţ a intervenit pentru a se ţine o conferinţă Luni. Până atunci, şoferii nu vor relua lucrul.

*

Manchester.—500 de lucrători din port s'au pus în greve.

Mişcarea portului este paralizată.

Schimb de prizonieri

Sofia. — Conform regulelor internaţionale, guvernul bulgar a remis guvernului elenic o listă de prizonieri Greci şi a pus în libertate pe cei reţinuţi ca măsură de precauţie, în decursul războiului. Insă guvernul nu a voit să dea informaţiuni relativ la cazurile izolate şi şi-a exprimat dorinţa de a face schimbarea de prizonieri fără listă.

Printre bulgarii opriţi în Grecia se găsesc funcţionari administrativi ai băncilor şi poştelor şi alţii care nu pot fi trataţi în nici un caz drept prizonieri.

Pe de altă parte, un număr de Bulgari indigeni, cu totul onorabili, sînt bagaţi în închisori, pentru singurul motiv că ar fi lucrat pentru opera bulgară, sub regimul turc. Grecii nu numai că nu-i pun în libertate, ci îi fac să sufere tot felul de chinuri. Unii au sucombat din cauza relelor tratamente. Toate acestea fac să se nască serioase temeri asupra soartei prizonierilor bulgari.

Serviciul Telefonic

Proecte militare Nouei Romînii

Bucureşti. — In cercurile militare conducătoare, se studiază cu multă activitate, cîteva proecte militare importante, menite a asigura teritoriul anexat, în potriva ori cărei invaziuni.

In primul loc se vor creia 3 mari cetăţi militare şi anume Silistra la Dunărea, Dobrici la mijloc şi Mangalia la Mare.

Alegerea Mangaliei ca Port de răsboiu, e considerată ca cea mai nimerită.

Urmărirea lui Pantelimon

—Prinderea dezertorului Dinca Haralambie—

Bucureşti. — Ministru de interne a fost înştiinţat de către d. Nicu Catargi, Prefectul judeţului Suceava, că jandarmii au prins în Bucovina pe dezertorul Dincă Haralambie, complicele lui Pantelimon, care l-a ajutat la evadare.

Prefectul adaugă, că jandarmii sunt pe urmele lui Pantelimon a căruia prindere nu poate întîrzia.

Mersul epidemiei de holeră

— Epidemia în descreştere.—Câte-va repoarte edifiante.—Cazul dela Stolniceni. Rezultatul anchetei.—Buletinul holerei.—Diferite

Prevederile d-lui ministru ad-interim la interne şi ale specialiştilor, încep să se realizeze. Epidemia începe să descrească. Aceasta se vede lămurit din totalul cazurilor nuoi din ziua de ieri şi alaltaeri precum şi din numărul celor vindecoţi.

Speranţele şiaţelor de opoziţie, care sperau să găsească şi în această nenorocită chestiune un mijloc de campanie în contra ministrului de interne şi al ad-interimului acelui minister se vor dovedi în curînd a nu fi fost întemeiate.

O dovadă în privinţa acestei descreşteri constituie următoarele telegrame primite astă noapte de direcţia sanitară şi care privesc una din regiunile cele mai contaminate de holeră.

Medicul primar dr. Constantinescu din R.-Vîlcea, comunică cu telegrama No. 1423:

Mişcarea epidemiei de holeră în judeţul Vălcea în ziua de 5 Septembrie: Dragaşani, vechi 10, noi 1, ramaşi 11; Orleşti 4, ramaşi 4. Prundeni 1, ramaşi 1. Creţeni 1, ramas 1, Chioroiu 1, ramas 1. Beneşti 2, ramas 2. Locusteni 2, ramas 2. Foleşti 1, ramas 1. Riureni 1, ramas 1. Văleni 1, remas 1. Maciuca, noi 1, ramas 1. Ocnele mari 1 nou, remas 1. Total vechi 24, 3 noi, ramas 27 în total.

Medicul oraşului Corabia dr. V. Protopopescu, cu telegrama No. 515, comunică:

Pe ziua de 6 Septembrie nici un bolnav nou de holeră, din 51 vechi nu a sucombat nici unul. Ramaşi 51.

Din Slatina, d-nii dr. Olmias şi Petrescu, cu telegrama No. 1520 comunică:

Situaţia holerei în judeţul Olt, 6 Septembrie: Stoicăneşti 9 vechi, *noi nici unul.* Crăciunei de sus 5 vechi, *noi nici unul.* Crăciunei de jos 60 vechi, *noi nici unul.* Crampoaia 1 vechi, *noi nici unul.* Drăgăneşti 27 vechi, 1 mort suspect. Poiana 6 vechi, *noi nici unul.* Bărseşti 3 vechi, *noi nici unul.* Mihăeşti de jos 8 vechi, *noi nici unul.* Coteana 11 vechi, *noi nici unul.* Barcaneşti 14 vechi, *noi nici unul.* Dobrotineţ 2 vechi, *noi nici unul.* Dragoeşti, 1 vechi, *noi nici unul.* Viişoara 1 vechi, *noi nici unul.* Dăneasa 2 vechi, *noi nici unul.* Mihăieşti de sus, 2 vechi, *nici unul nou.* Comani, 3 vechi *noi nici unul.*

Iar prefectul judeţului Olt, comunică ministerului de interne:

Epidemia are tendinţe de stingere. Astăzi un singur caz suspect în tot judeţul. S'a făcut din nou desinfecţia radicală a comunelor. In 15 comune din 21 contaminate sunt opt zile de la ultimul caz. In cele lalte 5 a fost cîte un caz în legătură cu demobilisaţii, cărora li se face în toate comunele contaminate examenul bacteriologic.

*

In schimb însă, de unde pînă acum Moldova era indemnă de holeră, s'au produs patru cazuri la Stolniceni, judeţul Suceava, la conacul moşiei d-lui C. Miclescu deputat.

Imediat ce s'a cunoscut confirmarea prin examenul bacteriologic, d. Al. A. Badareu ministru ad-interim la interne, a plecat la faţa locului în automobil întovărăşit de d-nii N. Catargi, prefectul judeţului Suceava şi d. dr. Ştefănescu-Galaţi.

Din cele constatate la faţa locului rezultă următoarele:

Neculai Cozescu, bucatar la d. C. Miclescu, a sosit la Stolniceni, venind din Bucureşti împreună cu militarii demobilizaţi.

Simbătă 31 August el se îmbolnăveşte prezintînd simptome suspecte, vărsături şi diaree. Timp de două zile cazul nu este adus la cunoştinţa medicului. Luni 2 Septembrie starea bolnavului devenind mai gravă, Neculai Cozescu este trimis la spitalul din Paşcani, internat aci, cu toată starea lui alarmantă şi ca diagnostic: marasm senil. E de prisos de inzistat asupra gravităţei procedeului medicului acelui spital.

Luni noapte Cozescu sucombă, şi în aceiaş zi se îmbolnăveşte ajutorul de bucătar Dumitru Homiteanu, In vîrstă de 16 ani. In aceiaş seară se îmbolnăvesc tatăl şi un frate a lui Dumitru.

Medicul primar Bobulescu, care făcuse campanie şi lucrase în lazarete de holerici, a luat imediat măsurile indicate de împrejurări. Bolnavii sunt internaţi la infirmerie, cei care au venit în contact cu bolnavii sunt izolaţi şi se procedează la desinfectarea locuinţilor şi conacului. Satul a fost înconjurat de cordon şi toţi locuitorii supraveghiaţi îndeaproape.

*

In urma celor petrecute şi pe baza avizelor celor în drept prefectul judeţului a înconjurat satul—care ie pe linia principală de comunicaţie cu Paşcanii—un cordon militar. Orice contact este interzis.

De asemenea în spitalul din Paşcani nu se mai primeşte un bolnav, spitalul ie păzit de cordon şi va fi dezinfectat radical.

Evident că măsurile luate sunt din cele mai severe şi că proprietarul le-a găsit excesive. In urmă însă d. Miclescu s'a convins de necesitatea şi de nevoia de a fi examinat împreună cu toată familia, dacă nu este cumva purtător de vibrioni.

Pe de altă parte d. Al. A. Badareu, aflînd că d-na şi d. Const. Krupensky, care au fost Marţi în vizită la Stolniceni, au plecat în acea zi cu automobilul la Liteni, a intervenit personal şi prieteneşte pe lîngă d-na şi d. Krupensky, le-a adus la cunoştinţă că sunt puşi sub supraveghere şi că-i roagă să se lase a fi examinaţi.

Convinyerea d-lui Badareu că epidemia va putea fi localizată şi aceasta cît mai curînd.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

—Holera e în descreştere—

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.— 2 comuni contaminate, 4 bolnavi,

Piteşti-spital.—1 bolnav vechiu.

Jud. Brăila.—7 comuni, 5 cazuri noi, 2 morţi, 16 bolnavi vechi, 19 rămaşi.

Brăila-lazaret, 10 bolnavi vechi, 1 mort, rămaşi 10.

Jud. Buzeu.—2 comune, 1 caz vechiu, 4 cazuri noi, 3 morţi, 2 ramaşi.

Spitalul din Garlaci.—3 bolnavi vechi.

Constanţa, 4 comune, 8 bolnavi.

(Situaţia de aci n'a sosit încă).

Jud. Covurlui.—Galaţi-spital 1 bolnav vechiu.

Jud. Dolj.—55 comuni, 84 cazuri noi, 41 morţi, 3 însănătoşiţi, 258 bolnavi vechi.

Craiova-spital, 7 bolnavi vechi.

Jud. Gorj.—1 comună, 1 bolnav vechiu.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

Jud. Ialomiţa.—17 comune, 2 cazuri noi, 4 morţi, 71 bolnavi vechi,

Calaraşi-spital, 3 bolnavi vechi, doi noi, 1 mort.

Jud. Ilfov. — Bucureşti-Colentina, 15 cazuri vechi.

Olteniţa-spital, un bolnav.

In alte 2 comune, 5 bolnavi vechi, 1 mort.

Jud. Mehedinţi.—4 comune, 5 bolnavi vechi.

T.-Severin spital—6 bolnavi.

Jud. Olt—17 comune, 167 bolnavi vechi, 8 bolnavi noi.

Slatina-spital—2 bolnavi.

Jud. Prahova. — 2 comune, 2 cazuri noi, 2 morţi. (Situaţia de aci n'a sosit încă),

Jud. Putna—Focşani-spital 7 bolnavi.

Jud. R.-Sarat — 3 comune, 4 bolnav vechiu, 5 noi, 5 morţi.

R.-Sarat-spital 2 bolnavi vechi, 1 mort.

Jud. Romanaţi.—20 comune, 205 bolnavi vechi, 13 noi, 8 morţi, 7 vindecaţi, rămaşi 203.

Caracal-spital—8 vechi, 14 noi, 22 rămaşi.

Jud. Suceava. — 1 comună, 4 bolnavi, 2 morţi, 2 rămaşi.

Jud. Tecuciu.—*Spital, 1 bolnav,* **1 vindecat.**

Jud. Teleorman. — *64 comune contaminate, 223 vechi.*

(Situaţia din acest judeţ pe ziua de azi n'a sosit încă.

Turnul-Măgurele — Spital, *30 vechi,* **11 însănătoşiţi, 4 morţi.**

Jud. Tulcea.—*1 comună, 1 bolnav.*

Jud. Tutova. — *Bîrlad-spital* 5 *bolnavi,* **5 vindecaţi.**

Jud. R.-Vîlcea.—*13 comune, 25 vechi, 3 noi.*

R.-Vîlcea.—Spital, 1 bolnav vechiu.

Jud. Vlaşca.— *comune, 12 vechi,* **8** *noi,* **4** *morţi, vindecaţi 1.*

Giurgiu—Spital 1 bolnav vechi, **1** *caz nou,* **1 mort, 1 rămas.**

Teritoriul nou.—*2 comune, 34 vechi, 3 noi, 3 morţi, 34 rămaşi.*

Total 235 comune contaminate, 1094 cazuri vechi, 148 noi, 80 morţi, 28 vindecaţi, 1134 rămaşi.

Director **Dr. MINOVICI**

Turcia vânează recucerirea Salonicului

Amănunte interesante cu privire la ultimele tratative

Deprimarea delegaţilor bulgari

Constantinopol.—Cu privire la cele petrecute, în ultimele şedinţe ale Conferinţei, mai putem da următoarele amănunte.

Chestia graniţei s'a tranşat defavorabil pentru Bulgari, prin faptul că s'a lasat Demotica şi Podul de drum de fer Turciei, Dedeagaci remîne astfel fără nici o însemnătate pentru Bulgaria, de oarece prin aruncarea în aer a aaestui pod, Turcii pot imediat întrerupe cu desăvîrşire circulaţia pe căile ferate.

*

La eşirea din sala de şedinţă, delegaţii bulgari erau vădit deprimaţi, fiind-că n'au putut îndupleca pe turci la nici o concesie.

In seara trecută, delegaţii bulgari fuseseră înştiinţaţi, că Poarta, în urma sfatului ambasadorilor, ar lăsa Demotica şi podul liniei ferate Bulgariei; însă peste noapte după cum se spune, guvernul turc a fost învitat dela Adrianopol ca numai de cît să păstreze Demotica pentru Turcia, sub ameninţarea că în caz contrariu armata va sprijini de fapt mişcarea din Tracia.

In acelaş timp delegaţii bulgari au fost încunoştiinţaţi că forţele turceşti ar fi înaintat pînă la Nevrocop Melanic în Macedonia şi că s'ar fi dînd lupte sîngeroase cu populaţia bulgară.

*

In afară de aceasta, presa locală publică declaraţiile deputaţiunei din Tracia de vest, actualmente venită aci, că populaţia de acolo pînă la cel din urmă om se va opune bulgarilor. Deputaţiunea declară că populaţia dispune de peste 30,000 puşti Mauser şi două baterii de cîmp. Delegaţia refuză să comunice ceva cu privire la provenienţa acestor arme şi nici despre şefii lor militari.

*

Cercurile turceşti lasă să se întrevadă că actuala agitaţie din Tracia occidentală şi înaintarea în marş a trupelor turceşti ar avea ca ţintă recucerirea Salonicului, ca în urmă Macedonia şi Tracia să devie independente.

Avînd în vedere toate acestea, diplomaţii acordă mai multă atenţie acestei agitaţie şi socoate că trebuie înăbuşită repede, grăbindu-se cît mai mult ocuparea de către bulgari a acestui teritoriu.

O delegaţie

Bucureşti.—După propunerea primarului, consiliul comunal, a numit pe d. Alex. Cotescu, ca delegat al comunei, în consiliul de administraţie al Tramvaielor comunale.

Opera Carmen-Sylvei

Paris. — Ziarul „Le Figaro" anunţă, că sculptorul Jean de Nouy a fost însărcinat cu executarea unui monument, care să întrupeze opera Carmen-Sylvei.

Monumentul va fi aşezat în Bucureşti.

Retragerea trupelor turceşti

Sofia. — Ziarele anunţă că tratatul de pace va fi semnat mîine după care trupele turceşti se vor retrage, de pe teritoriul bulgar.

Mult întristaţii: Paraschiţa T. Savescu, G. T. Savescu, Clemance Gh. Savescu, Ioan, Constantin, George, Toma, Mihai, Neculai Savescu; Elena Gheorghiu n. Savescu, G. Sc. Gheorghiu şi Maria Gheorghiu, soţie, fii, noră, nepoţi, fiică şi ginere au nemărginita durere a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitului lor

†

TOMA A. SAVESCU

fost profesor

decorat cu resplata muncei cl. I, Cavaler şi ofiţer al ordinului Coroana Romîniei.

In etate de 89 ani, decedat după o scurtă suferinţă Vineri 6 Septembrie 1913 ora 11 a. m. la via sa din Socola.

Cortegiul va pleca dela Biserica Bîrnovschi unde se află depus corpul defunctului. Inmormîntarea va avea loc Duminecă 8 Septembrie ora 2 p. m. la Cimitirul Eternitatea.

Iaşi, Septembrie 1913.

Se caută AJUTOR COMPTABIL la o fabrică lângă Ploeşti. Să fie absolvent al şcoalei comerciale cu oare care practică de birou. Ofertele trebuesc însoţite cu copii de pe certificate, indicând salariul şi vrâstă; a se adresa la redacţia „Opiniei" sub AJUTOR COMPTABIL

Vie de arendat.

In cătunul Manteni lîngă Şcoala Normală din Iaşi avînd 3 hectare replantate cu cele mai renumite specii de struguri; poziţie bună, aproape de oraş, şosea, apă, o dau în parte sau cu arendă fixă. Doritorii să şi trimeată ofertele proprietarului pînă la 20 Septembrie a. o.

A se adresa: Maior I. Costinescu, la Divizia 9, Cernavoda.

Atelierul de croitorie

al şcoalei profesionale de fete „Hristache Zănescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primeşte în bune condiţiuni ca practicante absolventele şcoalelor profesionale de la Stat.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Git, Nas şi Urechi

Str. Lăpuşneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

întorcându-se din campanie şi-a reluat ocupaţiunea

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*

La situaţie admirabilă.

Adresa: Adela Ghiulea Str. Muzelor 18.

Lecţiuni de curs primar şi curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condiţiuni avantajoase.*

Informaţiuni la ziar.

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ţinere de registre comerciale.*

Adresaţi vă la Poştăvăria „Avântul" Iaşi, strada Ştefan cel Mare.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădult, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari-se resistă tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Raymond GARIEL
Vice-Président de la Régisseur, PARIS
GRILLAGES, etc.

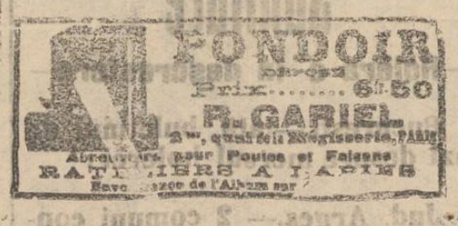

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă in lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1982 – Marți 10 Septem. 1913

Manifestul d-lui Brătianu

Departe de noi gîndul de a vedea în scrisoarea șefului partidului liberal, publicată dăunăzi în fruntea *Viitorului*, un act fără importanță, așa cum caută să prezinte unele ziare manifestul d-lui Ionel Brătianu. Credința noastră este, din contra, că un act al unui șef de partid, care se produce, fie în timpuri senine, fie în timpurile extraordinare ca cele de astăzi, trebuie privit și cercetat cu toată seriozitatea ce comportă chestiunea atinsă prin acel manifest și autorul acelui manifest.

Departe de noi, iarăși, gîndul de a voi să procedăm pe calea deducțiunei, de a voi să cetim printre rînduri, de a căuta anumite subînțelesuri și de a încerca să dezlegăm frazele, care spun prea multe tocmai pentru că sunt prea vagi.

Nu ne vom încumeta să încercăm o explicație a frazei, cu care se încheie manifestul, „cu acest prilej se va examina firește și înrîurirea partidului nostru în ultimele împrejurări, iar întru cît mă privește personal voi putea trage concluziile respunderilor pe care le-am primit", și care frază, după unii, ar fi o indicație în privința sentimentelor d-lui Brătianu cu privire la viitoarea conducere a partidului.

Nu vom face nimic din toate aceste ci vom căuta să relevăm părțile concrete ale manifestului, spre a le putea analiza în toată complexitatea lor.

*

In primul loc d. Brăteanu se ocupă, cum era și natural, de acțiunea diplomatică a României. Șeful liberalilor are cuvinte din cele mai aspre pentru această acțiune și se transformă în apologistul maselor, care ar fi pus capăt acestei acțiuni nemulțumitoare și ar fi impus intrarea României în acțiune militară.

Desigur că dreptul de critică nu poate fi tăgăduit și d. Brătianu este perfect în dreptul său să critice o stare de lucruri care îl nemulțumește. Decît și critica are un rost — anume dacă ie făcută la timpul cuvenit. In politică, și mai cu seamă în ce privește acțiunea diplomatică, există o critică așa zisă pozitivă, o critică înainte de a se cunoaște rezultatul acțiunei desfășurate, critică bazată pe puterea de prevedere, pe cunoștința celor ce s'au produs și pe puterea de a întrevedea consecințele. Există apoi critică așa zisă negativă, critica faptelor îndeplinite și a rezultatelor cunoscute, critica în sfîrșit, mult mai ușoară, căci ai putința să tablezi pe fapte precise.

In manifestul său d. Brătianu critică soluția dela Petersburg, acum cînd se dovedește că s'a putut obține și mai mult, mult mai mult de cît se obținuse prin protocolul dela Petersburg. De cît un lucru. O atare critică negativă ie foarte ușoară, chiar dacă nemulțumirea manifestată astăzi, ar putea fi cetită printre rînduri, și în textul discursului pronunțat, în ședința secretă dela Senat, de șeful partidului liberal.

Mult mai importantă ar fi fost și mult mai mare greutate ar fi avut critica d-lui Brătianu, dacă d-sa, la timpul cuvenit, cunoscînd toate actele diplomatice—căci a fost în măsură să le cunoască — ar fi desfășurat un program de acțiune diplomatică, care s'ar fi dovedit mai bun, mai superior, de cît programul urmat de guvern.

Evident că dacă d. Brătianu ar fi lasat să se întrevadă unele rezultate nemulțumitoare, dacă d-sa ar fi indicat calea cum s'ar putea evita aceste rezultate, dacă, cu alte cuvinte, ar fi pus în evidență ceea ce trebuia de făcut pentru a se obține mai mult și dacă acțiunea guvernului ar fi adus după sine rezultate nemulțumitoare, de sigur că atuncea ar fi avut dreptul să vorbească așa cum vorbește astăzi.

Intîmplatu-s'a așa ceva? Văzut-a cineva un singur cuvînt, care să indice o atitudine, dacă nu un program, preconizat de partidul liberal-național? Dat-a la iveală partidul d-lui Brătianu o indicație macar despre cele ce ar trebui de făcut? Nimic din toate aceste. Colecțiile ziarelor ca și discursurile de ocazie ale șefului și fruntașilor liberali sunt prezente. Nimic alta de cît o critică superficială sau înregistrări de fapte, întovărășite de unele comentarii, din care rezultă poate o stare de nemulțumire, dar fără preconizare de procedee și mijloace ce ar trebui urmate. Cu alte cuvinte vorba și scrisul tradau un spirit de opoziție—recunoaștem civilizată, lucrul de recunoscut de altfel și de guvern în plin parlament. De cît un lucru. Pentru ca să poată vorbi d. Brătianu cum vorbește astăzi nu era nevoe numai de o atitudine negativă civilizată ci și de una pozitivă civilizată. Nu era nevoie de o abstinență, ci era nevoie de o acțiune folositoare.

Partidul liberal a susținut guvernul în senzul că nu i-a făcut dificultăți. Evident că aceasta a însemnat foarte mult și nu noi vom nesocoti valoarea ce a avut pentru guvern o atare atitudine. Pentruca astăzi, însă, partidul liberal, care ne-a dat ieri concurs, să se transforme în criticul sever, ar fi trebuit să-și fi formulat un program, care, dacă ar fi fost urmat, ar fi dat, la timpul cuvenit, un rezultat mai bun de cît protocolul de la Petersburg.

N'a făcut-o—critica de astăzi dar, pe lîngă că e tardivă, n'are greutate, căci are aerul unei acțiuni de oposiție și chiar de opoziție pătimașă.

*

D. Brăteanu se mai grăbește, în manifestul său, să se transforme în apologistul maselor. Bine face — căci și noi credem că aceste mase au dat, în ultimul timp, măsura unei maturități politice, a unei conștiințe de solidaritate națională și a unui spirit de jertfă, care merită a fi glorificate.

Aceste mase ar fi influențat hotărîrea guvernului de a intra în acțiune. Oare așa să fie?

Despre aceasta pe mîne.

NOTA ZILEI

In casa spînzuratului...

Cetim în ziarul deochiatului Bogdan-Văcărești următoarea notiță:

«In ziarul nostru vorbindu-se de escrocheria d-nei Floroiu s'a spus că victima acestei excroace a fost d. arhitect Davidescu.

Din partea d-lui arhitect Davidescu suntem rugați să arătăm că nu d-sa a fost amestecat în această afacere, ci un d. antreprenor, care poartă acelaș nume».

Bietul Davidescu! Tocmai lui să-i se întîmple aventura și tocmai în ziarul colegului său Bogdan-Ciupești, cu care, într'un moment de păcat, se asociase la executarea șantagiului cu casa Blank...

De cînd s'a fript cu zisa excrocherie fuge, natural, de ori-ce celebritate și gazeta escrocului umblă să-i refacă faima, vorbind de fonie în casa spînzuratului...

Imprudență, numele tău este „Seara"!

POLITICE

INTERVIEWUL TRIBUNULUI

In sfîrșit, strîns cu ușa, după trei zile de tergiversări, decrepitul ex tribun, și-a dat seama că și-a reînînceput „activitatea" politică prin însinuări și minciuni manifest abjecte, și încearcă o retractare, ascuzîndu-se după deget. Cu alte cuvinte, abia reîntors din Tekirghiol, a scrintit o din nou și va trebui să plece la o adevărată stațiune balneară, ca să se... spele.

Fostul tribun a ajuns în mintea copiilor; a ajuns în acea fază a vieței cînd nu-l mai iea nimeni în serios, afară doar că încearcă să-l mai exploateze micii apași, cari nu au nici o răspundere, pentrucă nu-și semnează proza și care ar avea încă și mai mică răspundere... dacă ar semna-o.

Uneori te întîmpină, pe stradă, spectacolul întristător al vre unui bătrîn, pe care strengarii poznași îl cîriie, îl tachinează, îl smulg de haine, îl trag de poale și de mîneci, spre dezgustul trecătorilor serioși.

E aspectul tragi-comic pe care ți-l oferă și situația de mult îmbătrînitului ex-tribun, ramas în voia neastîmpărților și a șolticilor din jurul unor gazete de scandal, rămas să fie disputat între apașii „Serei" și ai „Dreptății", cari sunt nu numai asemănători, dar și perfect identici, cînd nu sunt chiar aceiași în carne și oase.

Ca să se vadă de cîtă stimă și considerație se bucură Fleva în sînul discipolilor săi, e destul să citească cineva dezmințirea pe care ex-tribunul se vede silit a o da în chiar coloanele ziarului lui Bogdan-Văcărești, unde s'a publicat, acum cîteva zile, pretinsul interview, anunțat în ajun cu litere grase și publicat cu portretul pseudo-tribunului:

„Nu mă așteptam să văd publicată sub formă de interview o conversație avută în treacăt cu unul din redactorii d-voastră, *și aceasta fără să fi fost prevestit, căci nu ași fi consimțit să fie dat la lumină sub o formă pretențioosă* un lucru improvizat și incomplect.

Neajunsul însă fiind făcut, nu'mi rămîne de cît *a face îndreptările necesare*".

Dar „interviewul"—cum ziceam—fusese anunțat din ajun, fără ca răsuflatul tribun să intervină.

Dar să vedeți la ce se reduce punctul principal al „acuzărilor" fleviste, afirmarea asupra căreia fuse cu deosebită energie somat să producă dovezi:

„...Vorbind despre afacerea societății de consum „Dobrogea", despre care am fost pus în cunoștință pe cînd mă aflam la Tekirghiol, *nu am afirmat că persoana ce a cerut 50000 lei i-a pretins pentru a interveni la d. Badareu, căci nu mi s'a spus aceasta*".

De sigur, nu rămășița de pudoare, ci frica de răspundere a făcut pe Fleva să-și retragă minciuna ticăloasă.

Dar vroiam să subliniem aci numai faptul, că lepădăturile sociale cari își zic gazetari nu au nici cel mai mic scrupul față de inofensiva paiață pe care-o expun, ca în vitrina de reclamă a vre unei panorame, fără să-i lase măcar favoarea ca prin tăcere și rezervă, să-și ispășească o viață de gălăgie și de falșă democrație.

Își fac o sadică plăcere de a ucide un bătrîn — făcîndu-l ridicol, după ce a fost odios.

MICI POLEMICI

Regele Constantin al Greciei bate în retragere *în ce privește discursul francofob dela Potsdam.*

...Nu degeaba a comandat, în tinerețe, la Domokos.

*

„Dreptatea" caută corespondent special în Iași.

— Aviz publicului, să și păzească buzunările.

*

„Soldații cereau, în campanie, măcar vazelină ca unsoare pentru răni" relatează un corespondent.

...Unii ofițeri preferau unsoarea *pentru ei.*

*

„Romînia Mancitoare" a uitat semnătura unuia dintre cei 7 membri ai consiliului central în josul Manifestului către țară.

Sunt părinți care nu uită numele copiilor lor, cînd sunt luați mai repede.

*

Se comentează știrea că un tînăr ar fi pierdut la Casino, în Constanța, banii destinați pentru un mormînt.

Cîți, din potrivă, își găsesc mormîntul în jocurile de hazard!

*

La Serres și Drama—scrie comunicatul—soldații greci au luat alimente de zece milioane.

...S'au îngrășat pînă și tîrii.

*

Un părinte monstruos e pe cale de a căpăta un urmaș de la propria sa copilă, de care a abuzat.

...Și să mai agită democrația pentru căutarea paternității!

ECOURI

Curentele de aer și acustica sălilor de teatru. — Inginerul specialist Watson a făcut un studiu asupra influenței pe care pot s'o aibă curentele de aer ale ventilatoarelor, în sălile de teatru asupra transmisiunei sunetului între scenă și spectatori.

A examinat cazul unui teatru ventilat în așa fel în cît aerul încălzit îndărătul scenei era aruncat în sală prin deschizătura scenei și se scurgea prin laterna centrală de de-asupra candelabrului.

In aceste condițiuni, acustica sălii era mai bună cînd ventilatorul funcționa.

In chestia balcanică

— Pentru mame —

In numărul de la 1 Septembrie 1913 Noua Revistă Romînă publică răspunsurile oamenilor de știință cărora s'a adresat directorul ei.

Domnul profesor C. Rădulescu-Motru a întreprins o anchetă pe lîngă toți reprezentanții de frunte ai culturei europene în scop de a avea părerea acestora, asupra viitorului popoarelor balcanice,

D-sa în scrisoarea ce li-o adresează, specifică pînă la un punct chestiile la care ar dori răspunsul voind să știe „care este calea pe care un om politic — romîn, sau din Balcani, ar trebui să o urmeze pentru a pune Națiunea în care trăește el la adăpostul viitoarelor pericole eventuale? Militarismul? Socialismul? Izolarea națională? Alianța balcanică? etc."

Răspunsurile sunt foarte interesante după cum e lesne de înțeles.

Așa d-rul Kurt Breysig profesor la Universitatea din Berlin, sfătuește pe Romîni „ca cel mai ales dintre celelalte popoare balcanice" să-și păstreze personalitatea. Deci el nu e de părerea „unui amestec fără caracter și șters al unei lumi anonime"; căci „a păstra propria sa personalitate însemnează pentru un popor a servi nu numai sie-și, ci și omenirii în chipul cel mai bun".

Sociologul francez, Gustave Le Bon e cu totul în potriva unei alianțe balcanice de oare-ce „Balcanii cuprind popoare cu totul barbare, cum sunt Bulgarii, cari sunt de origină mongolă. Numai „regimul turcesc, convenia de minune mentalității unor horde așa de puțin civilizate".

Diferența de rase și vecinătatea prea aproape n'ar garanta o pace durabilă.

Felix Le Dantec trage un mare învățămînt din teribilele evenimente ale acestui an, anume „că ființele viețuitoare sunt în mod natural în luptă unele cu altele și că dacă se înțeleg între ele pentru cîtva timp, aceasta se întîmplă numai pentru că sunt contra unui dușmsn comun; odată dușmanul invins, aliații de eri se bat între ei pentru a împărți fructul victoriei.

Popoarele balcanice vin să dovedească încă odată că această lege se aplică la națiuni ca și la indivizi". El e pentru alianța balcanică „dacă geloziile firești dintre naționalitățile țărilor aliate ar permite alianței să dureze multă vreme!".

Dar răspunsul care ar trebui să intereseze pe toate mamele, sau mai bine pe toate femeile, este cel al filosofului Frederic Enriques. El spune că sforțarea militară nu este de ajuns pentru a întemeia ceva durabil. „Naționalismul stimt excitînd în cel mai înalt grad ura de rasă și de religie, cu toate că poate da loc la fapte eroice, sfîrșește totuși neapărat prin a arde și a consuma în focul ce a ațîțat singur. Acest filosof ar admite înalta menire poporului romîn ca orînduitorul și renovatorul lumii balcanice, numai în caz cînd noi am fi moștenit spiritul universal trecînd peste neîncrederi, gelozii și neînțelegeri.

„Pentru a potoli pasiunile—scrie filosoful—și a întruni atîtea diferite și aspre energii pentru o viață superioară socială și politică, *creșteți* în ideea libertății și a egalității civile pe fiii Romîniei, pe soldații și pe toți oamenii care s'au născut în acele locuri. *Creșteți-i puternici și drepți*: puternici pentru a învinge și drepți pentru a păstra roadele victoriei".

Cuvinte admirabile! Sfaturi sfinte pentru cei cari știu să le înțeleagă. Oare a crește pe fiii unei țări în ideea libertății și a egalității civile să revie numai oamenilor politici, guvernelor? Să însemneze aceasta acordarea votului universal după cum interpretează unii? Doar poporul bulgar tocmai de acest privilegiu fericit se bucura. Aceste drepturi largi orbise pe o lume întreagă să creadă în forțele morale ale Bulgarilor.

Dar nu înțelesese nimeni că ceea ce lipsia acestui popor a fost cultura temeinică, sentimentele umanitare insuflate din fașă viitorilor cetățeni.

Și cine e oare cel dintăi menit pentru insuflarea tuturor ideilor mari și frumoase? Este oare o limită de vrîstă de cînd să se imiteze pe cineva în sentimentele de dreptate, de bine, de adevăr, de frumos?

Numai mamei îi revine îndatorirea de a-și trezi copiii la adevărata viață, care merită a fi trăită. Numai ea poate îndruma pe tinerele suflete către adevăratele sentimente patriotice, cari nu pot fi nici-odată în conflict cu „idealul umanitar", așa de greu de pătruns de unii.

Ideile înguste, sentimentele egoiste prind rădăcină în casa părintească din cea mai crudă vîrstă. Ceea ce se cîștigă mai tîrziu e numai o spoială și care nu ajută nimic la fericirea individului.

Desigur că ironia își va putea plasa cuvîntul: „Iată dar chestia balcanică în mînile mamelor!" Și totuși, acesta e un mare adevăr.

Numai cînd mamele vor deveni femei conștiente de rolul lor, numai cînd ele își vor da bine seamă de menirea lor, de datoriile sfinte dintre oameni, cînd vor înțelege perfect ce însemnează noțiunile: *naționalism, egalitate, libertate* și mai ales noțiunea *umanitate*—numai atunci, vorbele filosofului Enriques vor avea un mare răsunet.

Insă trebue de făcut o rezervă. Opera mamelor va ajunge la bun sfîrșit, numai dacă va fi continuată de *școală*, care nu trebuie să fie de cît continuarea vieței de acasă.

Maria C. Buțureanu

Amintiri din viața teatrală

Turneul Gr. A. Manolescu—Aristizza Romanescu la Viena în 1891

(Urmare)

La Viena am ajuns Mercuri 22 Mai stil vechiu, la amiază, și tocmai atunci se lipeau afișele noastre pe ziduri, căci noi începeam a doua zi, Joi 23, cu Hamlet. La debarcader ne-au așteptat mai mulți,—printre cari am cunoscut pe *Bărcănescu*, directorul operetei, care pe atunci studia muzica la Viena și pe Baubergher o cunoștință a mea din Păcurari, care studia medicina, fiind astăzi doctor în București. Cu ei erau vr'o 20 pe car nu-i cunoșteam, între ei erau și ziariști. Ei au spus lui Manolescu, că s'a făcut o greșală cu reclama noastră, trebuia cel puțin cu o lună înainte de anunțat prin ziarele vieneze spectacolele romînești; dovadă că și afișele se lipeau *în ajunul reprezentației noastre*; pe cînd la noi, în România, cînd vin trupe străine și chiar artiști celebri, se fac reclamele cu 2—3 luni înainte. Toată trupa noastră a tras la Hotel Național din Thabor-strasse, în apropierea teatrului unde jucam; tot personalul otelului vorbea romînește; în parter era și restaurantul, unde mîncam. Nae, deodată n'a mîncat acolo, căci o zi întreagă a căutat birtul recomandat de *Frantz de Jassy*; tocmai a doua zi a mîncat și el acolo cu noi, înjurînd pe Franț și pe neamțul de pe vapor.

Joi seară s'a jucat Hamlet, de cu zină a venit administratorul teatrului și a cerut lui Manolescu *70 bilete oficiale și pentru presă*! Erau cam multe!... Seara lume puțină, dar lume cunoscătoare de teatru; în loja artiștilor erau *Sonenthal* cu *Levinschi*, cei mai mari artiști dela Bourgtheater; apoi în stalul I, am văzut pe *Agatha Bărsescu*, care juca pe atunci la Bourg-teater. Imi amintesc că după actul I a venit Bărseasca de a felicitat pe Aristizza și pe Manolescu, iar după actul III, au fost pe scenă artiștii Levinschi și Sonenthal de l'au felicitat călduros pe Manolescu și Aristizza. Curios însă, de pildă la noi s'a jucat Joi seară Hamlet, iar a doua seară s'a jucat Hamlet la Bourg, cu artistul Bonn, din München. Vineri seară am jucat Mîndrie și Amor, iar Sîmbătă seară s'a jucat la Bourg aceiași piesă, cu Sonenthal în Filip Darbley.

La a doua reprezentație, *Mîndrie și Amor*, a fost întreaga colonie romînă din Viena; la a treia reprezentație s'a jucat *Romeo și Julieta*,—tot mai multă lume ca la a doua; iar ultima a fost *Nerone*, Duminecă 26 Mai, lume mai multă ca la toate... însă, ce folos, că cheltuelile erau foarte mari, în raport cu venitul netto, al celor patru reprezentații, din cauza aceasta noi am fost nevoiți a sta 3 săptămîni la Viena, pînă ce a vvnit vre-o 4 mii de florini din țară, împrumutați de Manolescu și Aristizza din cesa teatrului național din București.

Mayer, antreprenorul otelului, știa dela legația romînă, că o să vie banii din București, de achitat odăile și masa actorilor. Manolescu ne spusese că fiecare să cheltuiască în datorii la otel, cît are leafă pe zi. Ei și! In trupă, erau Brezeanu și Jianu din București, cari în contul lefii lor de cîte 300 lei lunar, mîncau și *mai ales beau la bere* cîte 30—40 lei pe zi, în contul lui... Manolescu!

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

Recomandat de la vărsta de 7-8 luni. in momentul inţercărei şi in timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrănilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

Am avut o surpriză, cînd se juca Nerone, a vedea între culise pe simpaticul nostru, d. Zdrobici, directorul poliţiei, cu alt iaşan care 'mi scapă din memorie.

Pe la 15 Iunie am plecat din Viena, tot cu vaporul ; însă nu mai era veselia pe faţa lui Manolecu, ci ofta mereu. *Eu personal, cred, că acest turneu a contribuit mult la moartea acestui mare artist, căci după un an a şi murit la Paris.*

Ce dragoste de teatru avea şi mare ambiţie de a vedea şi străinătatea arta noastră dramatică ; căci cum a primit din ţară cei 4 mii de florini, a făcut cunoscut trupei că, din Viena, plecăm să jucăm la Paris şi Londra !... Insă, s'au găsit artişti mai puţin idealişti ca el, cari i-au spus verde, că nu te mai urmărim nicăeri, decît în ţară, — şi aşa s'a întîmplat.

La întors, nopţile pe vapor, erau foarte răcoroase şi cu toată tristeţa, lui Cărjă iar i-a trăsnit ideea să facă o farsă.

Méséa Ionescu, n'avea pardesiu şi-i plăcea ca nopţile să le petreacă pe puntea vaporului unde trăgea un vînticel rece. Cîrjă ştia că Costică Ionescu artistul din Iaşi, a plecat la drum, cu pardesiu şi cu un palton nou. Cărjă îl cheamă pe Méséu şi-i spune că o să vorbească cu Ionescu, *să-i dea* o haină mai groasă până la Galaţi. Méséu foarte mulţumit. Cîrjă să duce la Ionescu, şi-i descrie starea precară a lui Méséu şi-l roagă *să-i împrumute* paltonul, sau pardesiul, până ajungem în ţară. Ionescu, bun de inimă, de data asta convine să dea paltonul şi Cîrjă îl ia să i-l dea lui Méséu. Cîrjă cu paltonul lui Ionescu se duce jos în cabină, unde era Méséu, şi-i spune : „Méséule, *Ionescu ţi-a dăruit* ţie paltonul ăsta nou, ia cearcă-l !" Méséu îl cearcă, era prea larg, atunci Cîrjă, profită de naivitatea lui Méséu, scoate din buzunar un cuţitaş pe care îl dă lui Méséu zicîndu-i : „La Galaţi cunosc un croitor la care lucrez eu şi căruia dacă îi dai o haină de ajustat, te costă pe jumatate, dacă îi dai haina descusută,". Şi îl învaţă pe Méséu, cum să descoasă o haină şi Méséu ia paltonul şi cuţitaşul şi începe a descoase paltonul de la spate, dela măneci, etc. Eu, văzînd că farsa asta este prea... farsă, mă duc la Ionescu care juca table cu Ion Petrescu şi-i spun ce-i cu paltonul lui ; a dat fuga jos în cabină, Cărjă dispăruse mai înainte şi se făcea n'aude, n'avede. Ştiu cînd a eşit Méséu din cabină, săracul era cu obrăjii cam roşii...

Ajungem la Giurgiu să jucăm o reprezentaţie, cînd colo la otel vedem un afiş că în astă seară joacă : *„Năbădăile cumătrăi"* d-nii *Hagiescu* şi *Mărculescu* (înecatul). Marcu cînd ne-a văzut a dat dosul, să nu'l vadă Manolescu, căci avea teamă de el. Lui Manolescu cînd i s'a spus că Marcu trăeşte şi joacă în astăseară aici, a răspuns, că-i este scărbă de un asemenea om. Nouă, însă, Marcu, ne-a spus, că dispariţia lui, a fost din cauza „cherchez la femme" !...

In Giurgiu n'am jucat din cauză că singura grădină „Imperial" era angajată de Hagiescu şi Mărculescu ; am plecat cu vaporul la Galaţi, unde jucam regulat, o seară la Galaţi, iar o seară la Brăila ; însă nici de astă dată afacerile n'au mers bine, din cauza ploilor, şi pe la 1 August a început să plece din actori, în cît această *trupă strălucită* sub direcţia *celor mai iluştri artişti ce a avut ţara noastră,* a trebuit să se mulţumească numai *cu moralul,* şi de asta trupa s'a desfiinţat la 5 August 1891.

Şi de atunci nimeni n'a mai îndrăznit dintre actorii noştri să joace pe o scenă din Apusul Europei. Regretatul Liciu, a jucat în Cernăuţi şi în celelalte oraşe din Bucovina.

Acest turneu rămîne istoric, căci a fost făcut în ţară străină şi ultimul turneu al luceafărului scenei româneşti: **Gr. A. Manolescu.**

C. B. Penel

P. S. Manolescu, pentru acest turneu, a luat artişti din teatrul naţional din Bucureşti ; iar din teatrul naţional din Iaşi, a luat pe următorii : d-nele A. Georgescu, Verona Almăgeanu (Cuzinschi) iar din bărbaţi a luat pe C. Ionescu, P. I. Doria-Sturdza, M. Popovici-junior) Vlad Cuzinschi, subsemnatul ; iar Cîrjă atunci era angajat la teatrul din Bucureşti.

C. A. P.

Lecţiuni de curs primar şi curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condiţiuni avantajoase.*

Informaţiuni la ziar.

INFORMAŢII

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim, a plecat aseară la Bucureşti şi după toate probabilităţile d-sa va pleca astă-zi la Sinaia spre a se prezenta M. S. Regelui.

D. Badareu se va reîntoarce Marţi sau Mercuri la Iaşi.

Dapă cum am anunţat d. dr. Ştefănescu-Galoţi este însărcinat cu luarea şi supravegherea măsurilor pentru combaterea holerei în judeţele : Dorohoi, Botoşani, Iaşi, Suceava, Neamţ, Bacău, Roman, Vaslui, şi Fălciu, îndeplinind şi atribuţiunile de inspector general sanitar.

Din Rediu lui Tataru, s'a trimis eri în localitate o bolnavă cu simptome suspecte.

S'a constatat însă, că nu era caz de holeră.

Ivindu-se cazuri de holeră în districtul Skole din Galiţia, s'au luat următoarele măsuri pentru călătorii şi provenienţele ce vin din districtul contaminat.

Intrarea se va face în ţară prin punctul Burdujeni sau, dacă sînt tranzite, prin punctele Predeal, Cîineni şi Vîrciorova, fiind supuse măsurilor sanitare necesare.

Ivindu-se cazuri noi de holeră, se menţin măsurile sanitare pentru districtul Cherson (Rusia).

Un incendiu, provenit din negligenţă, a distrus un stog de fîn al femeei Ruxanda Braşoveanu din Hărpăşeşti.

D. Gh. Gheorghiade, fost şef conductor al lucrărilor societăţei Union, a fost numit pe ziua de 15 Septembrie, conductor la serviciul technic comunal, secţia pavajului şi canalizărilor.

D. Volceanu, inspector financiar, terminînd ancheta la Ad-ţia financiară locală, a plecat în Capitală, pentru a supune ministerului rezultatul anchetei.

Informaţia cum că s'ar fi constatat numeroase cazuri de febră tifoidă pe calea ferată, linia Iaşi-Paşcani, nu corespunde adevărului.

Reporterul nostru, însărcinat cu aducerea de informaţii de la numitul serviciu a crezut de cuviinţă să inventeze, în lipsă de ştiri exacte.

Regretăm că ştirea s'a putut strecura în ziar.

Se pare că în ce priveşte deschiderea şcolilor se va adapta o normă pentru localităţile contaminate şi una pentru acele necontaminate. In acestea din urmă şcolile vor fi amînate până la finele lunei Noembre.

Vacanţele de Crăciun şi de Paşti, precum şi serbătorile mai puţin însămnate vor fi suprimate.

Astăzi a fost înaintat parchetului, Dumitru Datiş, autorul furtului de la intendentul clubului conservator-democrat. La percheziţia făcută la Tg. Frumos s'a găsit 125 lei în aur ; complicele seu Macovei, a fost depus la penitenciar, existînd asupra sa un mandat de arestare pentru 4 luni.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 25 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ţine în localul primăriei licitaţie prin oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de canalizare şi anume :

Lotul I în valoare de 87.200 lei cuprinzînd prea plinul rezervorului şi stradele Gîndu, Uzinei, Săulescu.

Lotul II în valoare de 94.000 lei pentru stradele Sărăriei şi partea de sus a stradei Sărărie.

Lotul al III în valoare de 83.100 lei pentru stradele Sărărie (partea de jos) I. C. Brăteanu, Universităţii şi Cogălniceanu.

Garanţiile provizorie şi definitive vor fi cele stipulate în condiţiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice se vor aplica acestei dispoziţiuni.

Caietul de sarcine şi devizele se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Technic al Comunei.

No. 17870 7 Sept. 1913

Ce zic Bulgarii ?—Un prieten din Sofia ne comunică următoarele : Partida militară din Bulgaria fiind înfrîntă în aspiraţiunile sale, a provocat o reacţiune în opinia publică, care se manifestă prin demonstraţiile făcute la casa d-lui Danef.

Cu toate aceste reprezentanţii partidelor militare, gradele superioare, maiori, colonei, continuă de a se agita, arătînd că dacă Bulgaria a cedat pe toată linia mărginindu-se la graniţele de astăzi, a fost silită de Romînia, care s'a năpustit asupra Bulgariei şi a oprit'o să ajungă la Belgrad şi Atena. In orbirea lor militară uită că Grecii şi Serbii erau gata să intre în Sofia, cel mult în 15 zile, aşa de slăbite erau armatele bulgare, şi atunci ar fi fost greu de tot să se aducă pacea în felul cum s'a încheiat, păstrîndu-se echilibrul forţelor balcanice. Militariştii bulgari văd insuccesul lor general în amestecul Romîniei şi pe această temă se pot auzi în conciliabulele militarilor discuţiuni ca acestea : „Cel mai ticălos neam de pe lume sunt Romînii, *Ciocoii* de Romîni. Ca nişte lupi turbaţi s'au năpustit asupra ţărişoarei noastre şi au intrat ca în satul lui Cremene, negăsind pe la vetre de cît băbuşoare şi copii. Ei n'au vărsat o picătură de sînge şi ne-au luat pămînt din ţara noastră cît au vrut, cum au vrut, căci noi eram la ananghe. Dar hoţul cînd vine şi te pradă, trebue să-l alungi şi să-l pedepseşti. Morţi să fim şi tot dacă ni s'a da poruncă să ne războim cu hoţii de Romîni, ne vom trezi din morminte şi vom începe la luptă ! dar încă vii. Nu putem uita nelegiurea făptuită de Romîni căci ei sînt aceia, cari ne-au împedecat de a merge cu izbîndă la Atena şi la Belgrad să le dictăm pacea Serbilor şi Grecilor, cum vrem noi, s'au cum au vrut ei.

Dar mare e sfîntul Dumnezeu. Cît timp vom ţinea mîna pe această sabie şi vorba mai toţi o întovărăşesc, cu gestul plin de turbare a omului sălbatec, şti-vom cum să ne spălăm în sîngele de ciocoi Romîn spre a ne lua înapoi nu numai pămîntul răpit, dar „Dobrogea toată !"

Prietenul nostru nu ne mai comentează asemenea conversaţii, ce se aud zilnic în conciliabulele militare, căci nu mai au nevoe de nici un comentar, dar se arată prin aceasta ura şi veninul hunic al Bulgarilor.

Cît despre fapte, să poftească !

Sîmbătă 14 Septembrie, se va oficia hramul bisericei „Ziua Crucei".

Serviciul religios va fi sevîrşit de economul Ţincoca, protoereul oraşului.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care se află la mănăstirea Agapia unde luase parte la sfinţirea paraclisului, a plecat în inspecţia celorlalte mănăstiri din judeţul Neamţ.

Eri a avut loc la Regimentul 13 Ştefan cel Mare licitaţia pentru vînzarea cailor rechizionaţi şi a căror proprietari nu s'au prezentat pentru a-i lua.

Comisiunea oraşului era compusă din d-nii : N. Cananău, comisarul guvernului, colonel Tarnoski, C. Ivaşcu, Th. Stoenescu, căpitan Popovici, delegatul Administraţiei financiare d. N. D. Popa.

Această comisiune a vîndut cai în valoare de 14.745 lei.

Comisiunea judeţului compusă din d-nii Ştefan Negruzzi, prefectul judeţului, generalul Macarovici, Flor Constantinescu, inspectorul vămii, avocat D. Hulubei şi delegatul Administraţiei financiare d. I. Istrati, a vîndut cai în valoare de 12.150 l.

Azi licitaţia continuă.

Eri după amiază, la biserica Barnoschi, cu ocazia înmormîntării regretatului fost profesor, Toma Săvulescu, o lumînare căzînd jos, s'a aprins un covor şi mai multe coroane ; panica printre asistenţi era de nedescris şi cu mare greutate focul a fost stins.

M. S. Regele a conferit medalia „Răsplata Muncei", cl. I pentru învăţămînt, următoarele persoane :

D-na Sofia Teodorescu, profesoară la la conservatorul de muzică ; T. Berescu, inspector de gimnastică ; N. Teodorescu, profesor la conservator ; Eufrosina Dinachi Lucreţia Dinachi, Natalia Oiaga, Elena Poruzan, Elena Stătescu, Lucreţia Constantinescu, Maria Teodorescu, şi Lucreţia Căprescu, institutoare din Iaşi şi Ana Marcopol, inst. Trg.-Frumos.

Turneul companiei lirice romîne „Grigoriu", de operă şi operetă, îşi începe ciclul de 20 reprezentaţii anunţate în Iaşi în ziua de Vineri 20 Septembrie cu opereta „Augustin".

Sîmbătă 21 Septembrie „Lăutarul" ; Duminică 22 Septembrie „Eva", Duminică 22 Septembrie în matineu „Duşmanul Femeilor" ; Luni 23 Septembrie „Obor—Gara de Nord".

Reprezentaţiile vor avea loc în sala Teatrului Naţional.

Biletele la Agenţia „Thalia" Th. P. Maximovici.

Polemica în chestiunea Seminariilor pedagogice începe să devină interesantă. D-l profesor Rădulescu-Motru răspunde în „Noua Revistă Romînă" articolului d-lui profesor Simionescu. Vom reproduce mîni articolul d-lui profesor Motru.

Prefectura de judeţ, a fost anunţată a pune în vedere locuitorilor din judeţ că licitaţia cailor căruţelor, hamurilor şi biciclete ramase nedistribuite proprietarilor şi care fuseseră rechiziţionate, pentru reg. 5 artilerie şi 18 Gorj infanterie, se va fixa între 9—15 Septembrie, în tîrgul de săptămînă al oraşului Tg.-Jiu.

Un hram de biserică s'a serbat cu mare pompă azi la biserica parohii Buhalniţa din jud. Iaşi, de către parohul respectiv Gr. Gh. C. Bosie, însoţit de diaconul Zamfir Buznea şi acompaniat de corul satului condus cu multă măestrie de d. Gh. Lupan, învăţător în localitate.

Au luat parte la această solemnitate, tot ce localitatea are mai ales, pe lîngă un colosal număr de săteni de prin împrejurimi, cărora după cetirea sf. evangheliei, părintele Bosie le-a rostit o însufleţită predică prin care evlavioşii creştini au avut ce reţinea.

La sfîrşitul slujbei după efectuarea panahidei ctitorilor, s'a servit întregei asistenţe, o bogată masă creştinească aranjată cu mult gust şi rînduială de către comitetul organizator compus din d-nii Gh. C. Ulmanu mare comerciant în localitate, Cost. Buzdugan delegatul sfatului sătesc, Gh. C. Şuvei, Gh, Dorohoi, Floreşteanu, C. Lungu etc.

In tot timpul mesei a domnit o mare evlavie, toţi ascultînd poveţele parohului şi ale notarului comunei, d. I. Ionescu cum şi ale primarului Gr. Munteanu relativ la multe chestiuni de actualitate.

Publicul a ramas pe deplin mulţumit de masa şi primirea făcută de domnul Gh. Ulman comerciant, care a dat şi dă dovadă că este un bun şi energic creştin, cărui i-au şi mulţumit f. frumos.

Printre numeroasa asistenţă remarc pe d-na Elisa Comparău cu d-ra, d-na Aneta Bosie cu d-rele, Lenuţa Fedeleş cu d-rele Aglaia Suvei cu d-rele.

D nii Gh. Fedeleş ad-tor Moşiilor Bădeni, Ioan Ionescu notar, Pr. Gh. Munteanu St. Omo, Gaspar, Gh. Suvei, Gh. I. Lungu. etc.

Focul a distrus casa şi mai multe cereale şi utensile ale locuitorului N. C. Gabură din satul Minzeşti.

Pagubele întrec suma de 1000 lei.

Ivindu-se epidemia de tusă convulsivă în Ţiganaşi, consiliul comunal al acestei comune s'a întrunit. deliberînd asupra măsurilor necesare de combatere.

Ieri s'a celebrat în saloanele hotelului Binder căsătoria d-rei Théa Burstein. fiica d-lui dr. H. Burstein medic primar al spitalului esraelit, cu d. Bernard Hellman, inginer de mine, diplomat ai universităţii din Lyon. Foarte multă lume, din societatea distinsă a iaşului a luat parte la această serbare familiară.

Descoperindu-se noui excrocherii în sarcina fostului impiegat de la Administraţia financiară locală, Furmuzache Constantinescu, numitul a fost dat în judecată şi condemnat de tribunalul secţia II-a la un an închisoare şi 250 lei despăgubiri d-nelor Ana şi Maria Matasariu.

In ziua de 10 Octombrie viitor, urmează să înceapă examenul de capacitate ale fetelor.

Preşedintele comisiunei d. Onciul, demisionînd, a fost numit d. A. D. Xenopol, pentru partea ştiinţifică, iar pentru partea literară d. S. Mehedinţi.

Din Chişinău.—La tipografia cărţilor bisericeşti din Chişinău se activează acum tipărirea mai multor cărţi romîneşti de ritual bisericeşti.

S'a tipărit *Liturghiarul* (Slujabnicul), s'a tipărit *Psaltirea* proorocului David ; s'a pus supt tipar *Evanghelia* pe Duminecă şi serbători după Ediţia lui Şerban Vodă din 1682 ; se tipăreşte *Tîlcul Evangheliilor* după ediţia lui Veniamin Costachi din 1804. In acest scop s'au furnizat de la noi din ţară exemplarele cele mai corecte, pentru a sluji ca model de tipar.

Păr. Arhimandrit Gurie a tipărit un *abecedar* moldovenesc pentru cl. I primară.

E un bun început !

A apărut :

Cuvînt Moldovenesc No. 3, pe luna Septembrie 1913, Chişinău. Director N. N. Alexandri.

Din bogatul cuprins al acestui număr dăm :

A. Ruso : (Cântarea Romîniei).
I. Creangă : (Moş Nechifor Coţcarul).
M. Eminescu : (De ce nu-mi vii ?)
Beldiceanu : (Doina celui nevoeş).
A. Cuza : (Toamna).
Roman : (Cîntec de leagăn).

Apoi articole ce vorbesc de gospodăria sătească, creşterea vitelor, cooperaţii săteşti, economică rurală, higiena populară.

Noua Revistă Romînă a apărut cu următorul sumar :

Problema balcanică în faţa Europei culte —Ancheta internaţională a „Nouei Reviste Romîne"—Răspunsurile d-lor : Achille Loria, Wilhelm Wundt, Eugenio Rignamo.

Noutăţi : Aurel Vlaicu—Quo vadis Austria ?

Ion T. Ghica : Istoria graniţei noastre de la Sud.

H. Sanielevici : Un „Landerziehungsheim" în munţii Harz (2).

N. I. Apostolescu : Artă şi antichităţi romîneşti.

D. Iacobescu : Fantezie (versuri).

Emil Isac : Ars Amandi.

C. Sudeţeanu : „Psihologie Populară" de I. Nisipeanu.

V. V. Haneş : Din datoriile tinerimei noastre.

Insemnări : In chestiunea seminariilor pedagogice—Cum se cîştigă bătăliile—Gazetele bulgăreşti şi pacea balcanică.

Revista revistelor.

Inmormîntarea lui Toma Săvescu.—Eri după amiază la orele 2 jum., a avut loc înmormîntarea regretatului fost profesor, Toma Săvescu.

In afară de rude şi cunoscuţi, a luat parte la înmormîntare, un mare număr de membri ai corpului didactic primar.

S'au depus coroane din partea familiei Casa de Economie de la Palat, membrii corpului didactic, loc. colonei C. Langa, şcoala primară V. Alexandri.

Serviciul religios a fost oficiat de preoţii Savin Ştiubei, Gotcu şi Păun, respunsurile au fost date ne corul cîntăreţilor.

S'a format apoi cortegiul, care plecînd de la biserica Barnoschi, a mers prin strada Anastasie Panu şi s'a oprit apoi în faţa şcoalei Trei Erarhi, unde d. N. Ionescu institutor, a ţinut în numele corpului didactic primar din Iaşi, următoarea cuvîntare :

Intristată adunare,

Se duc rînd pe rînd bătrînii noştri dascali ! Se sting făcliile care şi-au îndeplinit menirea luminînd în întunericul neştiinţei. La noi nu se va scrie istoria desvoltării învăţămîntului, fără a se pomeni cu evlavie şi admiraţie blîndul Darzeu, pe energicul Răceanu şi de sfătosul Enăchescu.

Roadele muncii lor se văd şi azi. Ei vor servi pururea de exemplu urmaşilor. Pildele lor de abnegaţie şi dorul nestrămutat pentru binele obştesc vor înbărbăta pe toţi acei cărora soarta le va hărăzi creşterea tinerilor vlastare ale neamului nostru.

Cu aceste reflecţiuni şi sentimente conducem la locuinţa de veci pe unul din apostolii neamului, pe Toma Săvescu.

Cine nu la cunoscut ? Cine n'a preţuit sfaturile lui ? Cine n'a auzit povestirile lui pline de învăţăminte deprinse din viaţa lui ? El a făcut parte din acei dascăli care au deşteleinit ogorul educaţiei noastre.

Toma Săvescu ne va reminea ca exemplu pururea.

La cimitir a vorbit un elev a şcoalei V. Alexandri, unde defunctul a fost mult timp institutor şi director şi în urmă d. Tăsloanu, directorul şcoalei, care a descris viaţa şi activitatea lui şcolară propriu zisă.

Societatea economică şi de întreprinderi „Vulturul" şi-a serbat eri a patra aniversare.

Serbarea a început printr'un serviciu religios la biserica Vulpea. După o predică bine simţită a preotului care a oficiat, a luat cuvîntul d. Atanasiu, preşedintele societăţei care într'o cuvîntare frumoasă a relevat însemnătatea zilei şi activitatea desfăşurată de societate.

Membrii societăţii s'au întors apoi la sediul societăţei din str. Alexandri, unde a avut loc o agapă intimă.

Au rostit cuvîntări ocazionale d-nii Comarnitschi, Luchian, Popescu, Dobrovici şi alţii.

Seara a avut loc o reprezentaţie festivă în grădina Cuza-Vodă, care a obţinut un frumos succes moral şi material.

D-ra Margareta D. Ionescu, fiica prietenului nostru D. Ionescu, a fost numită profesoară de muzică, la şcoala profesională din Tg.-Jiu.

Eri la orele 4 p. m. a avut loc la biserica Banu, căsătăria religioasă a drăgălaşei d-re Emilia G. Cristofor, fiica d-nei şi d-lui G. S. Cristofor cu d. dr. Hortolomei.

Naşi au fost d-na şi d. maior Dumbravă.

Cu acceleratul de 9 tînăra pereche a plecat în streinătate.

Distinsul teatru cinematografic Pathé-Frères din grădina Traian, reprezintă astă-seară Luni 9 Septembrie un program complect nou. Dăm aci piesele şi subiectele principale ale noului program :

Ca păsările pe ramuri, splendidă desfăşurare dramatică.

„Femeea şi şerpele" (La puissance de l'amour). Desfăşurare măreaţă cuprinzînd un roman de moravuri moderne, excelent inscenat, într'un splendid decor şi în plin aer pitoresc cu o interpretare artistică superioară. (3 părţi.)

Norocul lui Tîndală, scene foarte humoristice.

Curse de bărci, vederi sportive, foarte interesante.

Cea mai recentă apariţie din „Eclair-Journal", cu modele, evenimentele şi telegramele însufleţite din lumea întreagă, cuprinzînd între altele : Moda parizianăAlergări de bicilete la Bordeaux—Serbarea şcolilor de gimnastică la Burg (Germania)—Crucea-roşie rusă în ajutorul răniţilor din Balcani—Impăratul Germaniei vizitează orfelinatele, etc. etc.

Mercuri program nou : Soarta unei femei (L'homme qui assassina) după celebrul roman al lui Farrère—Prince şi acul de cravată, comedie cu neimitabilul humorist parizian, etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfăşurarea pieselor.

Se caută AJUTOR COMPTABIL la o fabrică lângă Ploeşti. Să fie absolvent al şcoalei comerciale cu oare care practică de birou. Ofertele trebuesc însoţite cu copii de pe certificate, indicând salariul şi vrâstă ; a se adresa la redacţia „Opiniei" sub AJUTOR COMPTABIL

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

D. Take Ionescu serbătorit în Italia

Roma. — D. Take Ionescu a sosit azi şi a vizitat pe ministrul de externe, d. San Giuliano.

A urmat un dejun la care au luat parte între alţii, ambasadorul italian la Constantinopole, Garroni, şi d. Pasciotti.

Ziarul „Tribuna" publică un portret al d-lui Take Ionescu:

Toate ziarele salută cu simpatie venirea ministrului romîn, „Tribuna" relevează că voiajul în Italia al d-lui Ionescu şi întrevederea sa cu d. San Giuliano va strînge şi mai mult legătura de cordialitate şi simpatie care a unit în primăvara trecută — într'un mod nou şi solidar — popoarele italian şi romîn. După ce aminteşte manifestările care au avut loc în timpul din urmă, de amiciţia între Italia şi România, „Tribuna" zice că opiniunea publică se uită cu cea mai vie simpatie pe d. Take Ionescu, căruia îi face un viu elogiu.

Suveranii au făcut la „San Rossore" d-lui Take Ionescu o primire foarte cordială „Giornale d'Italia publică o depeşă din San Rossore în care spune că d. Take Ionescu s'a declarat foarte satisfăcut de primirea ce a avut din partea regelui Italiei şi a adăugat că se bucură că amiciţia italo-romînă este maiotare ca ori cînd, spre cel mai mare folos al ambelor ţări.

Textul tratatului Turco-Bulgar

Constantinopole. — Tratatul turco-bulgar începe prin formula introductivă care zice că cei doi suverani sînt datori a restabili relaţiuni pe baze durabile şi solide. Introducea nu conţine expresia că "amiciţia va dura pe vecie" cum zice că începe tratatul de la Londra.

Art. 1 trasează graniţa dinainte cunoscută. Art. 2 regulează chestiunea naţionalităţilor. Un răgaz de 4 ani se acordă locuitorilor ţării care rămîne Bulgariei, după care vor emigra, sau vor accepta pentru naţionalitatea bulgară. Vreme de 4 ani, populaţiunea nu va fi supusă serviciului militar.

Art. 3 tratează despre dreptarile musulmanilor şi ale comunităţilor lor. Musulmanii vor avea aceleaşi drepturi politice ca şi Bulgarii creştini.

Art. 4. Vacufurile vor fi administrate de comunităţile musulmane. Art. 5 prevede armistiţiul general.

Art. 6: Evacuarea teritoriilor lasate Bulgarilor se va face în termen de două luni.

Art. 7 prevede scimbul de prizionieri.

Un articol stipulează că tratatul de la Londra rămîne în vigoare întru cît nu este modicat de prezntul. Un alt articol stipulează că prezentul tratat intră în vigoare din momentul semnării lui.

Cererea Bulgarilor de a se introduce un articol special, cu privire la ridicarea şi întrebuinţarea monumentelor pe cîmpiile unde au avut loc bătălii, a fost depărtată. Tratatul este însoţit de mai multe protocoale şi anexe, care explică articolele sau regulează afacerile secundare.

Cercurile din Viena şi primirea d-lui Take Ionescu la Roma

Viena.—Cercurile politice din Viena acordă o deosebită atenţiune primirei ce i se face d-lui Take Ionescu în Italia.

Faptul că ministrul de interne al Romîniei a fost primit la Roma nu numai de baronul Fasciotti, dar şi de secretarul particular al d-lui San Giulano, şi în nrmă prînzul oferit în onoarea d-lui Take Ionescu, fac ca acele cercuri să creadă, că nu este vorba numai de o simplă curtuasie, dar că e vorba de a se comenta legături şi mai strînse între Romînia şi Italia.

*

Roma.—D. Take Ionescu, ministrul de interne al Romîniei îşi continuă în automobil escursiunea prin Italia.

Alianţa Turco-Greacă

Constantinopol.—Ziarele „Junele Turc" susţine într'un articol oficios, necesitatea unei înţelegeri directe între Grecia şi Poartă, în chestia insulelor, spre a se ajunge la încheerea unei a doua păci la Constantinopole şi care să satisfacă pe ambele părţi.

Tratatul Turco-Grec

Constantinopol.—Consiliul de miniştri s'a ocupat de modificările ce mai sunt de introdus în tratatul turco-grec.

Discuţia a fost apoi amănată pentru o altă şedinţă.

Serviciul Telefonic

Situaţia la Stolniceni

Paşcani. — Publicul continuă să fie neliniştit din cauza cazurilor constatate la Stolniceni şi mai cu seamă din cauză că bolnavii de holeră au fost primiţi în spital.

Pînă şi cei mai laici se întreabă cu drept cuvînt cum se poate explica actul d-lui dr. Gutzu, medicul spitalului dela Paşcani, care a primit un muribund cu simptome holerice şi pe care l'a diagnosticat de marasm senil. Pe de altă parte îndărjirea este foarte mare în contra celora dela Stolniceni, cari, timp de două zile, au tăinuit existenţa holerei.

*

A fost un adevărat noroc pentru partea locului faptul că, imediat ce s'a cunoscut producerea cazurilor, autorităţile în frunte cu însuşi ministrul Badareu, au venit la faţa locului şi au luat cele mai severe măsuri indicate de împrejurări. O dovadă despre aceasta ie faptul că analiza bacteriologică a dovedit că trei din infirmieri cari au venit în contact cu bolnavii sunt purtători de vibroni.

*

Măsurile luate se execută cu cea mai mare stricteţă, sub supravegherea directă şi personală a d-lui N. Catargi prefectul judeţului.

Situaţia este mult îngreuiată prin faptul că bolnavii au fost aduşi la spitalul din Paşcani. Cu chipul acesta molimă a fost introdusă într'un centru mult populat şi pe unde se face o circulaţie enormă,

Pentru ca să-şi facă cineva o idee despre mărimea primejdiei, vor trebui să aziste la ora sosirei şi plecărei trenurilor, cînd peronul gărei ie tixit de lume şi ori-ce ferire de contact imposibilă.

Pe de altă parte situaţia a fost îngreuiată prin faptul că în ziua cînd a murit bolnavul de holeră, s'a eliberat din spital opt persoane, cari au plecat în difdrite locuri din judeţe, ba unul a plecat la R.-Sarat. A trebuit dar măsuri pentru urmărirea celor eliberaţi şi izolarea lor. Toate aceste lucruri s'au făcut imediat, aşa că în noapte de Vineri însă-şi prefectul a stat la primăria Paşcani pînă la ora 5 dim., spre a cunoaşte rezultatele dacă cei eliberaţi au fost descoperiţi şi izolaţi.

*

Spitalul din Paşcrni ie înconjurat de cordon. Cei dinăuntru sunt bine hrăniţi şi supraveghiaţi medicaliceşte. Niminea însă n'are voie să între sau iasă de acolo.

Tot astfel la Stolniceni — conacul ie înconjurat. Nimenea nu poate întra nici eşi din Curte. Sătenii sunt opriţi de a se apropia de curte. Personalul de serviciu, care venise în contact cu cei dela curte şi care în momentul cînd au sosit autorităţile erau într'o colibă de lîngă pădure, au fost izolaţi acolo.

Pe ziua de ieri s'a constatat la conac alte două cazuri suspecte fără a se putea spune pentru moment dacă ie vorba de holeră.

In sat însă nu s'a semnalat nimica şi ie speranţa că epidemia va putea fi localizată.

Parastas pentru Vlaicu

Bucureşti. — Din iniţiativa societăţei Clerului, s'a oficiat azi, la biserica Sf. Gheorghe, un parastas pentru memoria lui Vlaicu.

A azistat multă lume din elita Capitalei.

Conflictul de la Vidin

— Bulgarii huiduesc pe funcţiouarii romîni —

Calafat.—In urma restabilirei relaţiunilor dintre România şi Bulgaria, vaporul „Călugăreni" —a primit ordinul de a reîncepe cursele dintre Calafat şi Vidin.

In acest scop vaporul a pornit în drum, sub comanda d-lui căpitan Oberceanu.

Ajuns la Vidin, vaporul a acostat lîngă pontonul bulguresc, dar personalul n'a putut debarca, căci a fost întîmpinat de un grup numeros de bulgari, în frunte cu studenţii şi cu însuşi subprefectul, cari au adresat înjurii României şi armatei romîne, ameninţînd pe toţi acei, cari vor calca pe pămîntul bulgăresc.

Faţă cu aceasta, vaporul românesc s'a întors la Calafat, iar căpitanul a adus la cunoştinţa autorităţilor în drept cele petrecute.

D, Disescu în Cadrilater

— Populaţiunea din Dobrici îşi arată sentimentele de admiraţiune pentru Tron şi Ţară —

Dobrici.—D. Disescu, ministrul cultelor şi instrucţiunei îşi continuă călătoria de studiu prin Ţara Nouă, pentru a-şi da seamă de chipul cum trebue organizat învăţămîntul în teritoriul anexat.

D. Disescu este însoţit în această călătorie de d. Gh. Lascar, distinsul secretar general al ministerului de instrucţiune.

La Dobrici, ca şi la Turtucaia şi Silistra, populaţiunea întregului oraş şi-a manifestat sentimentele ei de dragoste, de supunere şi de admiraţiune pentru Tron şi Ţară.

D. ministru Disescu prin admirabilul său talent şi prin profundele sale cunoştinţi asupra sufletului omenesc, a cîştigat inimele întregei populaţiuni, a înflăcărat minţele şi a întărit încrederea tuturor în intenţiunile vine-voitoare ale guvernului şi ale tronului.

Ori cînd d. Disescu a vorbit de armata romînă, factorul determinant în ultimele evenimente, populaţiunea a făcut ovaţiuni de admiraţiune şi instituţiunei şi vorbitorului.

Incendiul din Constanţa

Constanţa.—Astă-noapte la orele 12 jum. un incendiu violent, a isbucnit la basenul de petrol din port. Focul a distrus peste 10 mii lăzi cu bidoane de petrol, cauzînd o pagubă de 60 mii lei.

Cu toate sforţările pompierilor din oraş şi a personalului de la serviciul maritim, focul încă n'a fost stîns.

Concediul d-lui Maiorescu

Bucureşti.—Pînă în acest moment nu e încă nimic hotărît, cu privire la momentul cînd d. Titu Maiorescu îşi va lua concediu, pentru călătoria proectată la Hamburg.

Se afirmă că în cazul plecărei d-lui Maiorescu, interimatul preşedinţiei consiliului de miniştri îl va lua d. Take Ionescu, iar cel al ministerului de externe d. Al. Marghiloman.

Pentru o şcoală secundară particulară, *într'un oraş de provincie, se caută o doamnă sau domnişoară, absolventă a cel puţin 8 clase secundare sau studii analoage, căreia se va încredinţa direcţiunea acelei şcoli şi predarea limbei franceze şi eventual a pianului.*

A se adresa prin corespondenţă, sau verbal, **d-nei profesoare Maria D. Cădere,** *com. Bucium pentru lămuriri şi condiţiunile de contractare.*

Holera în Bucureşti

In Capitală s'au constatat 2 cazuri noi de holeră

Bucureşti.—In Capitală s'au înregistrat două cazuri noi de holeră, îmbolnăvindu-se elevul Ilie Constantinescu din strada Doamnei No. 10 şi birjarul Ilie Constantin din str. Măcelari 10. Ambii bolnavi au fost izolaţi în spitalul Colentina, luîndu-se în acelaşi timp măsuri de izolare pentru toţi acei, cari au venit în contact cu dînşii.

*

D. dr. Minovici, directorul general al serviciului sanitar, lipsind din Capitală, buletinul despre mersul holerei pe ziua de azi, n'a putut fi comunicat presei.

Moneda bulgărească în cadrilater

Bucureşti —Consiliul de miniştri în ultima sa şedinţă, a decis ca moneda bulgărească, să aibă curs şi cadrilater, dela 1 Septembrie şi pînă la 1 Decembrie 1913.

Unitatea monedei bulgare urmează să fie socotită ca echivalentă unităţei monedei romîne.

Adjudecare

Bucureşti.—Sîmbătă a avut loc, la Ministerul Lucrăriloa Publice, licitaţia pentru construirea tunelului Moreni-Sinaia.

Lucrarea s'a adjudecat provizor asupra d-lui Bertholerd, oferta d-sale fiind cea mai avantajoasă.

Suma totală a valorii lucrărilor este de 11 şi jum. milioane lei.

Reorganizarea şcoalelor de poduri şi soşele

Bucureşti. — Dl. Al. A. Badareu ministrul lucrărilor publice, a lucrat azi, cu d. Mironescu, directorul şcoalei de poduri şi soşele, cu privire la omplectarea acestei şcoli.

Insinuările imaculatorului N. Fleva

Bucureşti. — Ziarul *Presa* scrie în numărul său de astă zi următoarele :

„Imaculatul" N. Fleva a trimis o încunoştiinţare lui Bogdan-Piteşti că un prieten al ministerului lucrărilor publice deputat şi membru în consiliul de administaaţie al unei cooperctive de consum din Constanţa, a primit suma de 50000 lei pentru ca această cooperativă să devie furnizarea Serviciului Maritim în localul cooperativei „Mercur" actuala furnizoară.

Somat a da numele acelui deputat hazliul „tribun" dă înapoi şi într'o scrisoare adresată tot directorului ziarului de şantaj Seara *declară că „n'a afirmat nimic în privinţa aceasta".*

Totuşi „imaculatul„ a făcut unele însinuări nedemne şi îl somăm a preciza.

Dar neruşinatul Fleva nu se va executa pentru motivul că n'are ce preciza.

Invăţămîntul în cadrilater

Silistra.—Ministrul instrucţiunei d. C. Disescu, însoţit de personalul superior al ministerului, precum şi de alte persoane, a venit în ziua de 7 Septembrie în Turtucaia.

S'a interesat de aproape de soarta orăşenilor şi le-a ascultat toate doleanţele. Populaţiunea, fără deosebire de naţionalitate, l'a primit cu muzică flori şi urale.

Seara a fost acelaşi entuziasm şi la Silistra.

Vie de arendat.

In cătunul Manteni lîngă Şcoala Normală din Iaşi avînd 3 hectare replantate cu cele mai renumite specii de struguri; poziţie bună, aproape de oraş, şosea, apă, o dau în parte sau cu arendă fixă. Doritorii să şi trimeată ofertele proprietarului pînă la 20 Septembrie a. o.

A se adresa: Maior I. Costinescu, la Divizia 9, Cernavoda.

Atelierul de croitorie

al şcolei profesionale de fete „Hristache Zănescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primeşte în bune condiţiuni ca practicante absolventele şcolelor profesionale de la Stat.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

Str. Lăpuşneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

întorcându-se din campanie şi-a reluat ocupaţiunea

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*

La situaţie admirabilă.

Adresa: Adela Ghiulea Str. Muzelor 18.

De vînzare **în strada Sărărie 83, o casă împărţită în 2 apartamente cu 9 odăi, bucătării, pivniţă, etc.**

La Farmacia **D. Herzenberg** *se află loc vacant pentru* **Elev** *sau* **Elevă.**

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*

A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.

Str. Lozonschi, 16 bis.

Şcoala profesională Paraschiva G-ral Milicescu

— Str. Albineţ No. 5 Iaşi —

Curs profesional după programa statului. Se primesc eleve interne, externe şi semi-interne. De asemeni şi absolvente de şcoli profesionale care doresc să facă practică la croitorie.

Inscrierile încep la 1 Septembrie.

De Vînzare Producători direcţi

Cel mai mare cîmp de experienţă. Peste 20 din cele mai remarcabile varietăţi cultivate şi experimentate. Fie care din varietăţile plantate în pepiniera sunt cultivate în via proprietăţei şi se pot vedea cu rodul pe ele de ori care doreşte să viziteze via.

Cumpărătorul are dreptul să refuze ori-ce plantă care nu are lăstarul anului acesta cel puţin 35 c. m.

Catalog şi instrucţiuni gratis la cerere.

A se adresa la **Viile Dealul Mîndrului,** *proprietatea Ciorapciu Tomeştilaşi, sau la proprietar în Iaşi str. Păcurari 51.*

Fabrica „FORTUNA"

IAŞI — Lîngă Strada Moţoc — IAŞI

— Fondată în 1887 —

Construită din nou şi înzestrată cu maşinele cele mai moderne.

Furnizează cu preţuri ieftine:

Stejar rotund şi în scânduri de la 15 m.m. până la 80 m.m. grosime.
Grinzi de stejar. Tocuri pentru uşi.
Grinzi în dimensiunile cele mai dificile, după cerere.
Teiu, Frasin, Ulm, Fag, Nuc, rotund şi tăiat în toate dimensiunile.
Cutii şi lăzi de lemn pentru ori-ce scop.
Beţe rotunde. — Specialităţi în diferite articole de lemn.
Parchete de stejar clasa I-a şi II-a.
Roţi de lemn pentru transmisiune.
Maşinele pentru prelucrarea lemnului se inchiriază şi cu ora, ataşând lucrători special instruiţi.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naționale

Iași.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iași

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Țesătura—„Iași

Societate anonimă

Tot soiul de Țesături de bumbac, uniforme școlare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, ațică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iași

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iași

Parfumuri, Săpunuri de toalete și Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi pentru rochii de bumbac și lînă, sutase de bumbac, lînă și matasă. Urechi de piele și cisme. Bețe tricolore și fașe de Botez. Fitil de lampă și de scaparat. Bețe pentru covoare. Șireturi de metal, șireturi pentru haine de bumbac și lînă, negre și colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapițeri și chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANȚUL"

Fabrică Națională de produse textile

Max I. Schapira—Ploești

Postavuri, Pături militare, Postavuri și Pături de comerț. Dimie, Flanele de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ȘALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameliorează și vindecă Nevralgiile cele mai grele de cap, Migrenele, Insomniile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și cronice, precum și toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. La dina cea d'antâiu se ia 3 hapuri, unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul este slăbit și o oboseală, va lua 6 hapuri a doua zi și 4 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de Paris, care se pot găsi de toți Droghiștii și Farmaciștii.

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare conștiincioasă: Prețuri modeste

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul X No. 1983—Mercuri 11 Septem. 1913

CALVARUL

Din telegramele de eri ale „Agenţiei Romîne“ se cunoaşte cuprinsul definitiv al păcei turco-bulgare, încheiată la Constantinopol.

Insu-şi faptul istoric că, după tratatele de pace de la Londra şi de la Bucureşti, se va vorbi despre un tratat de pace încheiat la Constantinopol, are, pentru sine, o mare importanţă şi lasă impresia unei victorii turceşti,—mai mult, impresia unei călătorii la Canossa pe care au fost siliţi s'o întreprindă delegaţii Bulgariei înfrînte şi umilite, spre a obţinea condiţiuni posibile, dacă nu convenabile.

Şi, măcar, nu le-au obţinut!

Tari, de astă dată, pe situaţia lor; cunoscînd, la rîndul lor, slăbiciunea adversarului, învăţînd,— după alţii, — că raţiunea cea mai bună este a celui mai tare; dispunînd—în fine!—de o armată ordonată şi gata de luptă, sprijinindu-se, în chip discret, dacă nu pe concursul cel puţin pe toleranţa unor Mari Puteri, ori — în cazul cel mai rău — pe neînţelegerea între ele, Turcii au persistat în condiţiunile lor şi au sfîrşit prin a le impune. Singura concesiune făcută Bulgariei, a fost ca armatele turceşti să nu înainteze şi mai departe în noul teritoriu al Bulgariei, imitînd pe aceştia cari, în primul războiu, au înaintat cît au vrut, forţînd uşi deschise, cucerind teritorii fără apărare şi oprindu-se doară la Ceatalgea, în preajma Constantinopolului, ameninţat şi el dea cădea în mînile duşmanilor.

Va fi un an, foarte curînd, dela asediul Adrianopolului. Ziua de 16 Octombrie stil nou este data istorică a acestei mari greşeli stratetige şi politice, pentru că Bulgarii au început a fi îmbataţi de marile lor succese lesnicioase şi a nu mai asculta de voacea raţiunei.

In acea zi dară trei diviziuni bulgare împresurară vechea cetate otomană. Iar cînd, după puţine zile, sosiră două diviziuni sîrbeşti, jumătate din trupele bulgare putură înainta până la Ceatalgea,—punctul unde s'a încheiat şi norocul armelor pentru întreprinzătorii Bulgari.

Intr'adevăr, dacă până la sosirea Sîrbilor, armatele bulgare pierduse la Adrianopol 10,000 de soldaţi, aci la Ceatalgea — unde Sîrbii nu i-au mai secundat în aventurile războinice — Bulgarii perdură numai în două zile, la 4 şi la 5 Novembre stil vechiu 17,000 de oameni, morţi şi răniţi, complectîndu-se formidabilul contingent de 89000 morţi şi răniţi, sacrificaţi de Bulgari în primul războiu balcanic.

Norocul ajutase în chip neaşteptat şi extraordinar pe vecinii noştri de peste Dunărea. După victoriile repezi de la Kirkilise şi Lule Burgas, după izbînda Sîrbilor la Kumanovo; după căderea dubioasă a Salonicului şi a Ianinei, drapeul otoman mai filfîia doară pe fortorile Skutarilor şi a Adrianopolului.

Ce situaţie splendidă pentru Aliaţii Balcanici şi ce dezastru pentru foasta Mare Putere a Turciei europene!

Dar a şti să te opreşti la vreme este o artă mare şi grea. Era cu atît mai necesară şi mai indicată, cu cît — Bulgarii nu putea să n'o afle şi să n'o ştie în momentul oportun — Grecii se instalau şi se întăreau la Salonic, iar Sîrbii, mai cu samă, se pregăteau să se statornicească în acele localităţi ale Macedoniei cari surîdeau cu deosebire Bulgarilor.

Şi pentru că nesaţiul nu le-a deschis ochii la timp conducătorilor Bulgariei, iată la ce se reduce bilanţul epopeei cuceritoare, după un an de istorie,— socotind anul din preziua asediului Adrianopolului care a rămas punctul dureros, astăzi, pentru Bulgari, după cum era odinioară, pentru Turci, cărora li se răpise Cetatea.

Nici Adrianopolul, nici Kirkilisse, nici Dimotika nu mai sunt în mînile cuceritorilor, iar despre Turcia, reconstituită după noua pace, nu se mai poate vorbi— cum se vorbia cu şase luni în urmă—ca de un stat osîndit să dispară din Europa în spaţiul de timp al unei singure generaţiuni. Intr'adevăr tratatul de la Londra făcea din Turcia europeană un Stat fictiv, al doilea pe scara întinderei după... Muntenegru!

Dar noul Tratat repară lucrurile, şi redînd Semilunei ceea ce avea sub stăpînirea ei efectivă, afară de Salonic—căci Albania şi Macedonia erau doară cu numele teritorii turceşti — lasă în schimb Bulgaria deziluzionată la extrem şi, după scăderea Cadrilaterului Romîn — compensată doară prin eşirea la Marea Egee şi zbătîndu-se între State duşmane, nutrind, doară, pentru viitor speranţa mai plauzibilă, între toate, a unei alianţe cu... Turcia, singura mai compatibilă cu situaţia ei sufletească de astăzi.

I-a fost dat Bulgariei să urce Calvarul, pentru a ispăşi dureros o lipsă de prudenţă şi de experienţă. Că poartă şi Crucea pe umeri, în acest suiş, este pentru că—pornind întru izbîndirea unei cauze creştine în potriva Islamizmului—a sfîrşit prin a duce la moarte zeci de mii de creştini în Balcani.

Să-şi poarte povara şi să se pocăiască!

△

NOTA ZILEI

Sombru!..

Cu apropierea toamnei „Eu-s Calognomu“ a devenit iar pesimist. Vorbeşte despre „Vulturul Moldovei“, despre geniu şi calicie, despre talent şi lipsă de palton; vorbeşte, într'un cuvînt, de lucruri foarte prozaice, de nimicuri şi de goluri, fără a se uita pe sine bine înţeles:

In lumea noastră trecătoare, talentele's o raritate
Şi-cei lipsiţi nu vor să ştie de-această superioritate.
Piticii la pitic se 'nchină, şi cît de bun poet vei fi,
In timpul vieţei tale sumbre, de tine nu se va vorbi.

...Nu; posteritatea nu va vorbi de „Eu-s Calognomo“, iar versurile lui sunt menita să rămînă... Necunoscute.

Perspectiva e sombră!

POLITICE

D. Take Ionescu în Italia

Nimic surprinzător în măgulitoarea primire pe care Suveranii, ministrul de externe şi întreaga presă a Italiei au făcut'o d-lui Take Ionescu. In relaţiile extrem de cordiale în care se află România şi Italia, nu se putea ca vizita unui eminent om politic, cum ie şeful partidului conservator democrat, să nu constitue un prilej pentru o nouă manifestare a sentimentelor de simpatie pe care Italia le nutreşte pentru sora ei mai mică.

Primirea cordială făcută d-lui Take Ionescu are desigur şi o semnificaţie de ordin personal. Este un omagiu adus omului politic, care, mai mult de cît ori-care altul, a servit, prin atitudinea lui, cauza civilizaţiunei Europei. Despre acest lucru ştie foarte bine străinătatea, sunt exact informaţi acei ce conduc destinele marilor popoare, îl ştiu tot atît de bine ca şi mulţi din oamenii noştri politici, cu singura deosebire că cei dintăi n'au motiv să nege sau să încerce să întunece adevărul.

Ca romîni manifestaţiile de la Fiuggi şi San Rassore ne umple inima de bucurie.

Ca soldaţi devotaţi şi pururea admiratori ai şefului iubit, atenţia, al cărui obiect a fost d. Take Ionescu, ne face să resimţim o adevărată mîndrie.

Aceasta cu atît mai mult cu cît adversarii noştri, printr'o atitudine care nu-şi găseşte calificativ, au încercat o campanie odioasă în speranţa că vor reuşi la crearea unei legende, menite să întunece meritele reale ale acestui patriot luminat şi conducător fără pereche.

Desigur că adversarii neleali şi de toate categoriile trebuie să resimtă adînc lovitura ce o încearcă, prin manifestaţiile dela Fiuggi şi San Rassore. Lucrul se poate deduce şi din modul cum ziarele lor publică textul telegramelor agenţiei romînei. Ba unele, cum ie de pildă *Cuvîntul*, nici nu reproduc această parte a ştirilor numitei agenţii E şi acesta un procedeu.

Lovitura îi doare—asta se vede. Să sperăm că nu va fi singură şi nici ultima, în această campanie odioasă în potriva d-lui Take Ionescu.

Există doar o justiţie imanentă a lucrurilor!

MICI POLEMICI

Un ziar săptămînai local a găsit explicaţia... intelectualismului d-lui colonel Anastasiade: n'a mîncat timp de 5 zile, în Campanie.

Foamea sminteşte...

*

Nostimă polemică s'a angojat de o vreme incoace prin „Fulgerul“, între doi combatanţi... anonimi.

H. Z. atacă pe I. L; I. L. pe H. Z. şi aşa mai departe. Se plăteşte cu... rîndul.

*

Pantelimon şi-a făcut apariţia în stîna lui Gh. Norocel, care a avut un... noroc întreg, să scape.

*

Relaţiile între Turci şi Bulgari—crede un ziar—vor deveni călduroase.

...Nu s'au schimbat destule focuri?

*

O culme: despre un ofiţer ieşan se povesteşte că s'a întors din campanie... dentist.

Să fie graţie exerciţiului din campanie de a scoate măsele?

*

...„Strada Poliţiei din Capitală se va numi strada Vlaicu“...

Bietul aviator! Murind, tot a făcut să zboare o firmă de stradă.

In chestia seminariilor pedagogice

Ziarele au anunţat în mod greşit desfiinţarea seminariilor pedagogice, cari funcţionau pînă acum pe lîngă cele două Universităţi. De fapt nu s'au desfiinţat seminarele pedagogice, ci şcolile de aplicaţiune, care erau alipite pe lîngă seminarii; şi aceste şcoli de aplicaţiune nu s'au desfiinţat de ministerul de instrucţie publică, ci de Camera Deputaţilor prin bugetul votat pentru acest an.

Iată acum motivele pentru care Camera a desfiinţat numitele şcoli.

In legea învăţămîntului secundar este un articol care prevede organizarea seminariilor pedagogice universitare, anume art. 111 cuprinde următoarele dispoziţiuni mai principale:

1) Lucrările seminarului vor fi teoretice şi practice. Din punctul de vedere, practic, seminariştii vor face practică didactică într'o şcoală secundară de băeţi şi una comercială cari vor fi alipite pe lîngă seminar, ca şcoale de aplicaţie.

2) Prin regulament se va putea determina şi altă modalitate a funcţionării seminariilor.

3) Studenţii facultăţilor sunt obligaţi să frequenteze conform cu dispoziţiunile cuprinse în regulament.

4) Repetitorii (adică profesorii seminarului) vor fi plătiţi cu diurne socotite pe baza de 40 lei lunar de fie care lecţiune.

5) Seminarul pedagogic va fi un institut universitar de experimentare.

Acestea sunt dispoziţiunile mai principale ale legei referitoare la seminarele pedagogice.

In fapt aceste dispoziţiuni nu erau aplicate. Regulamentul cerut de lege nu există; iar repetitorii erau plătiţi într'un chip derizoriu. Pentru a fi puse în conformitate cu legea, seminarile pedagogice trebuiau să aibă cel puţin opt clase secundare, adică patru clase gimnaziale sau liceale şi patru comerciale, cu un buget de aproximativ trei sute de mii de lei anual pentru ambele seminare. In adevăr, suma, trecută în mod obişnuit în buget pentru întreţinerea a patru clase gimnaziale este de cincizeci de mii de lei anual, şi la gimnaziile obişnuite nu este dispoziţia să se plătescă 40 lei ora, ci mai puţin de 30 lei! Seminariile pedagogice urmînd să aibă o şcoală secundară şi o şcoală comercială, în plus avînd şi obligaţia de a plăti 40 lei ora, nu puteau să aibă mai puţin de una sută cincizeci mii lei anual de fie care, adică trei sute de mii lei ambele. La această sumă ar fi fost să se mai adauge leafa directorilor (cîte 500 lei lunar), a secretarilor, etc. Cu alte cuvinte, aplicarea art. 111 din lege, cerea pentru seminarii un buget de peste 300.000 lei anual.

Ambele seminarii funcţionau însă din trecut cu un buget mai mic de 100.000 lei fiindcă se practica sistema detaşerilor şi a suplinirilor, sistemă condamnată astăzi. Pentru a avea o şcoală cu profesori buni şi plătiţi în conformitate cu art. 111, se cerea un spor de 200.000 lei, — cu neputinţă de realizat anul acesta. In faţa acestei situaţiuni raportorul bugetului, d. C. Rădulescu-Motru, a propus desfiinţarea şcoalelor de aplicaţiune mai ales că nu exista nici Regulamentul cerut de lege, iar Camera a adoptat această propunere.

Prin desfiinţarea şcoalelor de aplicaţie, seminariile nu sufere în funcţionarea lor, fîndcă Ministerul a pus la dispoziţia studenţilor şcoalele secundare şi comerciale la alegere, pentru continuarea practicei pedagogice.

De altmintreli, menirea seminarelor pedagogice universitare, în primul rînd nu este de a avea pe lîngă dînsele şcoli secundare şi comerciale, în care să se predea lecţiuni după programa statului aşa cum se predau şi în celelalte şcoli secundare ale ministerului, ci menirea Seminariilor pedagogice ar fi ca ele să facă experimentare, şi numai experimentare. Pentru practica pedagogică cu programe adoptate de Stat există destul loc în şcolile de tot gradul pe care le are Statul!

Negreşit, luxul n'ar strica, şi rău n'ar fi ca Seminarile pedagogice să aibă pe lîngă dînsele atît şcoale model (Musterschule) pentru practica normală a metoadelor în curs, cît şi şcoale speciale pentru experimentarea metoadelor noi!

Dar pentru aşa ceva, nu este suficientă suma alocată pînă acum seminarelor, şi care la fie-care nu întrecea 50.000 lei. Ar trebui cum spuneam, 150,000 minimum de fiecare!

Cum acest spor nu se putea da, raportorul budgetului instrucţiunei publice a propus pur şi simplu suprimarea şcoalelor de aplicaţie, şi Camera a adoptat această propunere. Ministerul n'a făcut de cît să se conforme cu legea budgetară, mai ales în urma dispoziţiunei pe care o luase de a nu mai tolera detaşerile de la o catedră la alta, cum se procedase într'un mod atît de scandalos înainte.

Toată lumea este pentru progresul pedagogiei, dar toată lumea este în contra jocului de a pedagogia.

Verax.

OAMENI ŞI LUCRURI

„Acuzări netede“

Pentru cineva care observă lucrurile mai de aproape şi cu pricepere, îndoială nu se încape: ziarul oficial al socialdemocraţiei romîne—redactat de burgheji, se 'nţelege — uzează nu numai de mijloace curat burgheze, dar şi de mijloace... poliţieneşti.

„Denunţăm direcţiunii ziarului Cutare că redactorul Z... agită într'o mişcare ce nu intră în programul ziarului...“

Şi aşa mai departe. Denunţul e un lucru la ordinea zilei, un elemont întrat în moravurile ziarului şi ale organizaţiei. Poate pentru motivul că „Romînia Muncitoare“ e chemată să denunţe mereu atîtea „infamii“ ale societăţei capitalisto-burgheze...

Unde însă organul devine odios, este că în materie de calomnie nu-ţi face dovada. O, asta niciodată!

Te dă în vileag că eşti, fireşte, un infam, un denunciant. Ii ceri să facă dovada. Iţi despreţueşte cererea; tace un timp, — după care revine cu insinuarea, menţinînd-o, perseverînd în chip stupid, ne-acceptînd mijloacele... burgheze, de a oferi adversarului dreptul elementar de rectificare, ori de apărare.

Şi cu toate aceste în sinul acestei infame burghezii, organizaţia social-democrată—poate pentru că e atît de bicisnică şi inofensivă—s'a bucurat de concurs şi de toleranţă. Nimeni n'a... scos ochii d-rului Racovski că a revenit cu concursul burgheziei, escluziv, acceptînd ajutorul ei; nimeni n'a exploatat, bunăoară, frivolitatea copilăroasă cu care întreprinderea ieşană „Munca“ — brutăria cooperativă—a surprins buna credinţă a unor burghezi cinstiţi şi încrezători, frustraţi de către atîţia „tovarăşi“, cari nu şi-au mai lăsat adresa cînd au şters-o cu socotelile cu tot...

Peceţile roşii aplicate pe uşile tarabei ilustrează perfect toată „activitatea“ clubului de alături, unde se scomptează în schimbul unor cotizaţii băneşti „falimentul burgheziei“...

Cu toate aceste ştim bine: pe cale literară vor fi fixate unele mutre şi unele apucături ce se adăpostesc sub firma marxismului, ca să tragă foloase personale, mascîndu-şi goliciunea de suflet, sterpiciunea de cultură, lipsa de scrupule.

Sunt tipuri extrem de interesante de indivizi cari, după ce şi-au greşit cariera, practică apostolatul rentabil, în loc de a se fi băgat agenţi ai poliţiei burgheze, în lumea cărora ar fi mai făcut bună figură, dacă nu mai bune afaceri.

E o datorie a literaturii să se scoboare în această lume şi s'o eternizeze.

Rodion

Evenimente din Portugalia

D. Dr. Magalhaes Lima, senator, membru al societăţei academice portugheze.

La 6 Octombrie s. n. (23 Sep. s. v.) a. c. va avea loc în capitala Portugaliei la Lisabona, o dublă măreaţă festivitate, naţională, patriotică: aniversarea anului al 3-lea al *Proclămărei republicei* şi *Emancipărei religioase de sub jugul obscurantist milenar al catolicismului.*

Dintre barbaţii de stat care au contribuit cel mai mult la această înălţare a Portugaliei, — prin cele mai înalte instituţii ale civilizaţiei contimporane adică: *Republica* şi *separaţia Bisericei de Stat*, deci absoluta libertate de conştiinţă şi de toleranţă religioasă,—sunt următorii: profesor universitar Theophilo Braga, (fost Preşedinte al Republicei), Manvel Arriago (actualul Preşedinte al Republicei), Bernardino Machado, Alfonso Costa, Augusto José Viera şi Magalhães Lima, a cărui biografie şi fotografie o dăm aci.

Frumoasa şi energica figură a d-lu **Magalhães Lima** (născut la Rio-de-Janeiro, în 1850), şeful capabil şi respectat al avant-gărzei liberei-cugetări portugheze este astă-zi universal cunoscută. Economist de valoare, om de acţiune şi de gîndire a cărui reputaţiune de orator, este consacrată încă de la 1874 de Emilio Castelar, cu ocazia vizitei marelui tribun la Coimbra, puternica sa intelectualitate îi asigură astă-zi un loc de frunte în societatea portugheză.

Marea sa personalitate este una din cele mai respectate nu numai în ţara sa ci şi în Spania, din cauza propagandei sale pentru Federaţia Iberică, de asemenea în Franţa, unde veni la 1891, pentru a protesta contra ultimatumului adresat Portugaliei de către Anglia, la 1908 cînd dictatura lui Ioao Franco la Lisabona, îl sili să se exileze pentru cît va timp la Paris, şi la 1910 prin votul unanim al Congresului republican, care l-a ales ca reprezentant în străinătate. Neuitată a ramas campania dusă de el în Anglia şi Franţa, cu ocazia proclamărei Republicei, pe care a prezis-o şi preparat'o cu o tărie şi ardoare neobosită.

Domnul Magalhães Lima este astă-zi trainica speranţă, a tuturor acelora care doresc să vadă complectîndu-se opera democraţiei portugheze. Foarte hotărît şi de un mare simţ practic, foarte departat de visurile idealiste; de o amabilitate perfectă, el este omul prin excelenţă, al hotărîrilor repezi şi decisive.

De mai mult ca 45 de ani, de cînd el este la postul său de luptă contra monarhiei, el a luptat pentru convingerile lui, cu o îndărătnicie fără de pereche atît în presă cît şi de la tribuna cluburilor şi meetingurilor. In toate discursurile şi conferinţele sale d. Magalhães Lima s'a inspirat cu pasiune, de *iubirea de neam* şi *idealul republican.*

Astfel luă parte activă la congresele internaţionale ale Liberei-Cugetări şi a Pacifismului, precum şi la pregătirea centenarilor lui Vasco de Gama şi Camoens, ţinînd conferinţe răsunătoare în Europa şi anume la Madrid, Valladolid, Barcelona, Paris, Hamburg, (congres internaţional monist 1911), la München (congres internat. de Liberă-Cugetare, 1912; Preşedinte de onoare), şi *Bruxelles, unde are onoarea de a fi învitat la tribuna Camerei Deputaţilor belgieni la Conferinţa interparlamentară pentru pace.*

Na şi putea să definesc mai bine omul şi opera, de cît citind liniile elocvente consacrate lui Magalhães Lima de către marele savant Théophilo Braga, într'o biografie publicată în „Archiva democratică.“

„El e un om care a trăit mai mult pentru alții de cît pentru sine, transformînd toată existența sa într'o evangelizare arzătoare, după un cuvînt a lui Mazzini, și pe care a realizat-o foarte practic".

Părerea fruntașilor oameni publici ai partidelor înaintate din Europa asupra lui Magalhães Lima este unanimă, de-al recunoaște ca pe un maistru.

El fu unul din întroducătorii ideilor pacifiste în Portugalia și cel dintăi care proclamă aspirația femenistă.

Anii nu au trecut fără folos pentru o existență atît de prețioasă, dar spiritul său a dobîndit o nouă energie, animată prin speranța, care nu l'a părăsit nici odată, în *viitorul patriei* și *al omenirei*.

Omul politic eminent, n'a putut întuneca scriitorul.

Reputația sa ca ziarist este din cele mai îndreptățite. In 1873 el fondă la universitatea din Coimbra cu un compatriot a lui Alves de Veiga, ziarul „Republica, Portugheză, în 1881 el creie „Secolul" organ zilnic democrat, a cărui direcțiune o părăsi la 1897 pentru a prelua pe aceia a ziarului „Avantgarda", organ republican independent.

A condus de asemenea jurnale politice printre care și „Comerțul Portugal". Operile sale literare sunt foarte reputate și îi asigură un loc printre scriitorii cei mai buni ai Portugaliei. Ii se datoresc numeroase studii generale publicate în l. portugeză și franceză, volume de propagandă și de istorie filosofică: Preoții și regii, Federațiunea Iberică, Opera de regenerare internațională, Actualitatea; Arbitrajul, Papa în fața Secolului, Intăi Mai, Federalismul, Socialismul în Europa, urmat de „Revolta". *„Cartea Păcii, opera care a avut premiul întăi la un plebiscit literar.* Pentru Patrie și pentru Republică, Portugalia republicană și *Portugalia laică și Liberă-Cugetare.*

Astfel este omul și opera sa, astfel este capabilul tribun a cărui reîntoarcere la Lisabona, cîteva zile după proclamarea Republicei portugheze, fu a acea a unui triumfător. In aclamațiunile entuziaste ale poporului, armatei și a marinei fu primit acela, care în timp de atîția ani a preparat opinia publică europeană în favoarea ideei republicane.

Aci e locul de notat un fapt care merită a fi semnalat și onorează acest mare cetățean. Cu ocazia alegerei pentru congres Magalhães Lima obținînd un număr mult mai mare de voturi decît ceilalți candidați, fu proclamat „primul ales al Lisabonei". Un grup de republicani radicali, cu adeziunea Fracmazoneriei, desemnară numele său pentru cea mai înaltă funcțiune în stat. Dar Lima prețuind că interesele Republicei trebue să treacă înnaintea intereselor partidelor și fiind și suferind retrase în ultimul moment candidatura sa, cerînd amicilor de a da votul unui coleg demn, al său. Un astfel de act de abnegație cetățenească a înconjurat de o nouă strălucire numele său, pe care toți Portughezii patrioți se deprinseseră a-l respecta. El este astăzi senator al Republicei.

De altfel popularitatea lui Lima nu e mai puțin mare în străinătate. Deasemenea a parcurs în mijlocul celor mai vii demonstrațiuni Italia. De sigur, el n'a uitat întrarea sa triumfală în Ravena Turin și la Roma, serbările date în orașele svițeriene cu aprobarea autorităților și corpului universitar. Odată mai mult, el se arătă, cu un succes fără pereche, ca un orator incomparabil, luminînd națiunile străine în privința adevăratei situațiuni a Republicei Portugheze.

In fine înainte de a reveni la Lisabona el fu primit într'un mod foarte măgulitor la Sevila și Madrid, unde fu obiectul aclamațiunilor entuziaste. Conferințele sale asupra Liberei-Cugetări și a Internaționalismului au fost foarte aplaudate și apreciate.

Inteligență superioară, inimă caldă și generoasă, astfel este omul eminent care și-a propus ca țel măreț și suprem renașterea valoroasei sale patrii, cu ajutorul unui guvern inspirat în largă măsură, cu idei democratice, aducînd un program vast de reforme democratice urgente, și pe lîngă asta urmărind expansiunea economică a țărei.

Magalhaes Lima dorește patriei sale latine, atît de bogată în cuceriri neperitoare în trecut, o mai activă participare la puternicul progres european.

Facă-se, ca acest vis, să devie o realitate strălucitoare!

Fie, ca marele orator, a cărui credință puternică și luminoasă de apostol rădică masele, să conducă națiunea către soarta glorioasă, întrevăzută cu perseverența, de iubirea și dreapta lui mîndrie de patriot.

Numele său va rămînea strîns legat de paginele mărețe, de amintirile eroice a Portugaliei, precum intră astăzi în splendida istorie a humanității, căreia Magalhães Lima îi dăruește frumosul și întăritorul exemplu, al *credinței desăvîrșite în convingeri, a patriotismului celui mai curat și mai desinteresat.*

G. Bailly-Rollet

și „Dictionnaire des écrivains" (Armand Collin, Paris, pag. 916). In romîneste de Delegatul pentru Romînia, la congresul internațional de Liberă-Cugetare din Lisabona (6 Oct. s. n. 1913), a cărui Președinte este M. Lind.

Dr. C. Thiron

Profesor la Universitatea din Iași.

Memoriei lui Petru Rîșcanu

Am dus pînă la locașul odihnei de veci pe Petru Rîșcanu. In sicriul de zinc, cu care a fost adus, nu i-am mai putut vedea chipul, care era destul de bine imprimat în sufletul meu.

Cum să nu fie sădit în sufletu-mi chipul celui ce mi-a fost, trei ani de-a rîndul, profesor de istoria greacă, romană și orientului la Universitate? In minutele cît ținu drumul pînă la mormînt, răscolind am adus în lumina vie a conștiinței ceia ce săpase adînc în suflet Petru Rîșcanu profesorul de la Universitate.

E mult de atunci, tare de mult! Un șfert de veac, de cînd l'am ascultat făcînd lecțiile de istoria romană în localul vechei Universități, astăzi facultatea de medicină. Cu greu îți poți aduce aminte lucruri ce s'au perindat în conștiință acum 25 ani! Cînd vrai înadins să ți le aduci aminte, nu poți; însă la ocazii de acestea, cînd te desparți pe veci de cineva, fără să vrai ți-le aduci aminte. Pare că-l revăd pe Petru Rîșcanu făcînd lecțiile sale. Il ascultam nu numai cu mare interes, dar și cu mare plăcere. Interesul și plăcerea se stîrniau în sufletul meu atît de subectul tratat, cît și de căldura cu care expunea, precum și de claritatea și coloritul limbajului său. Tonul tare și apasat pe alocurea mă făcea să-l aud deași fi fost așezat în orice punct al sălei.

Pare că-l văd și acum intrînd în sală, mergînd la catedra, pe care își așeza foițele de hărtie to mărime de o optime de coală, pe cari erau scoase în traducere bucăți din istoricii, sau chiar alți scriitori vechi. După ce vorbea asupra subiectului lecțiunii, ne citea aceste extrase din Herodot, Plutarc, Tucidid, Tacit, Tit Liviu, Eutropiu, etc., etc., referitoare tocmai la subiectul lecțiunii. Cetirea acestor citate era o adezărată măestrie e profesorului Petru Rășcanu. Aceste citate erau cu o întărire dată de chiar contemporani epocei descrise la cele expuse în lecție.

Petru Rășcanu abea atunci venise din Paris dela *Hautes Etudes* și făcea pentru întăia oară cursul său de istorie. Își aduna materialul din care și-a alcătuit mai pe urmă cele 3 volume de istorie a orientului, Greacă și Romană.

Era o inovațiune felul acesta de a face lecțiile de istorie împletite cu citate din autorii vechi. Mie îmi plăceau pentru că citatele din acești autori vechi destul de desvoltate mă făcea să gust din clasicii greci și latini fără să mai am greutatea traducerii dar și pentru că mă făceau să cunosc izvoarele din cari istoricii moderni alcătuesc istoria timpurilor trecute.

In cărțile de istorie scrise de Petru Rășcanu acelaș sistem se oglindește: în josul paginilor se cuprind citatele din autori.

Cînd mai tărziu am citit cărțile am recunoscut în ele pe profesor, dar lipseau din ele focul și însuflețirea ce-o dădea cînd vorbea.

L'am avut profesor și mi-a fost drag.

Valeriu Hulubei

INFORMAȚII

Pentru familiile celor căzuți. —*D. general Hirjeu, ministru de răsboiu a trimis o circulară la toate corpurile de armată, cu invitarea de a alcătui cît mai curînd actele necesare reguldrei reținerilor pentru soldații și gradele inferioare morți în cursul campaniei sau cari au contractat o infirmitate, provocînd o incapacitate complectă de lucru.*

Reținerele ce vor fi acordate văduvei, la părinți, bătrîni sau la copii, vor fi de 35 lei pe lună pentru subofițeri, 30 lei pentru caporali și 25 lei pentru soldați.

Pentru acei, a cărora infirmitate n'a provocat o incapacitate de lucru, li se vor aloca o îndemnizare de 300 lei, o dată pentru totdeauna.

D. N. Pogonatu. efor la Sf. Spiridon s'a întors Duminecă seara în localitate, venind de la Sldicul Moldovei.

Mitropolitul Pimen, care luase parte la sfințirea paraclisului de la mînăstirea Agapia, s'a reîntors în localitate astăzi cu trenul de 11.

Comisiunea de lichidare a bonurilor pentru a veni în ajutorul țaranilor din județ, a hotărît să le înlesnească cumpararea de cai. In acest scop comisiunea a dat circulară în județ pentru a i se înnainta un tablou de numărul țaranilor și în același timp s'a cerut la Dolj a se trimite caii rămași acolo din rechiziție.

Două cazuri de scarlatină s'au declarat în comune Golăești; pacienții au fost aduși la pavilionul de izolare.

S'a hotărît ca delegații Administrației Financisre, care au luat parte la lucrările comisiunei de lichidare a bonurilor de rechiziție, se primească o diurnă de 10 lei pe zi.

Cu începere de Joi 12 Septembrie se vor achita la Administrația Financiară pensiile pe luna curentă.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 13 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație prin oferte închise pentru îngrădirea locului din strada Eminescu; valoarea lucrării după deviz 1721 lei.

Garanția 100 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

Devizul se poate vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Arhivei.

No. 18027 9 | 22 Sep. 1913

Zilele acestea consistoriul spiritual al Mitroppliei va întocmi lista proceselor ce se vor judeca în cursul lunei Septembrie.

Eri la orele 12 din zi, a fost adus în Iași și internat în secția chirurgicală de la spitalul sf. Spiridon, viticul torul Neculai Pînzaru, din comuna Galata care ar fi încercat să se sinucidă, trăgîndu-și asupra sa patru gloanțe de revolver, din care unul l'a lovit mai grav în tîmpla dreaptă.

Starea sa fiind desperată n'a putut da nici o lămurire asupra cauzelor care l'ar determinat la aceasta; de asemenea jandarmul care l'a adus la spital a declarat că l'a găsit împușcat în via sa din Galata dar cauza n'o cunoaște.

Din neglijența mai multor cărăuși de la mașină a luat foc și a ars complect o gireadă de pae de grîu, din Scnleni proprietatea d-lui A. Roznovanu.

Individul Gh. Mihai, aflîndu-se în circiuma lui N. Horga din satul Pînzești și fiind turmentat de băutură a lovit cu o bardă pe consăteanu său Gh. Horga.

Pacientul a fost internat în spitalul din Podul-Iloae, iar agresorul a fost arestat.

S'a deschis o anchetă.

Copilul V. Gh. Ursache, în etate de 3 ani jucîndu-se pe malul unei bălți din Măcărești a căzut în apă, înecîndu-se.

Cadavrul a fost pescuit după puțin timp.

Copilul Gh. Botea din Golăești, în etate de 7 ani, jucîndu-se cu un revolver arma s'a descărcat, lovind în abdomen și rănind ușor pe imprudentul copil.

Victima a fost internată la spitalul sf. Spiridon din localitate.

In ziua de 8 Septembrie pe la oarele 4 p. m. s'a aprins și ars casa și o șură a săteanului Vasile Tătărășeanu din Satul Nou.

Pagubele întrec suma de 700 lei.

D-na și d. G. D. Șerban s'au întors în localitate după o ședere mai lungă în Germania.

D. dr. Ioan Badareu a fost transferat ca medic secundar dela clinica întăia, la a doua în locul d-lui dr. Bartolomei, care trece la clinica întăia chirurgicală.

Eri urma să înceapă la institutul Grigore Ghica, examenul candidatelor la școala de moșit, pe lîngă acea instituție

Neprezintindu-se însă nici o candidată Epitropia Sf. Spiridon a hotărît ca anul acesta să nu se mai ceară candidatelor două clase secundare, ci să se primească numai eleve ce au patru clase primare.

In ziua de 3 Octombrie ora 10 dimineață, se va ținea licitație publică la liceul militar local, pentru vinderea de efecte scoase din uz. Iar la 5 Octombrie, se va ținea licitație pentru aprovizionarea școalei cu articole de băcănie lapte, carne și pîne necesară școalei.

Elevii admiși la gimnaziul militar.—In urma examenului depus înaintea comisiunii pentru liceul militar din Craiova, au reușit candidați: Dinescu M. Lucian; Holescu M. Anton; Petrovici D. Aurel; Rang F. Henri; Rețeanu Claudiu Eugen; Vîlcu Eugen; Brighiu Constantin; Nebuneli D. Emil; Petrovici D. Anton și Stupcanu C. Gheorghe.

*

Au fost respinși de comisiune, următorii elevi, neavînd dispensă de vrîstă: A. Popei V. Iorgu; Bongard M. Otto; Crăciun V. Constantin; Popescu I. Gh.; Vasiliu Gh. Grigore și Baltă Gh. Vasile.

Pînă aseară s'au înscris la liceul național 165 elevi, dintre cari 64 în clasa I, ceea ce face că în prima clasă contingentul este de pe acum mai mare decît al elevilor admiși în acea clasă.

Astăzi înscrierile au continuat.

Un caz nou de scarlatină s'a declarat astăzi în strada Eternitatea.

Foarte multă lume și a oprit locuri pentru mult așteptatele reprezentații de operetă cari vor începe la 20 Septembrie sub noua direcție a d-lui V. Maximilian.

SUB CORT, IN BULGARIA (Campania din 1913). Sub titlul acesta vom începe de mîni publicarea *notelor unui voluntar*, din regim. 4 artilerie, garnizoana Roman.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra acelor note, luate zi cu zi, în cursul campaniei, de un distins intelectual, care, pentru moment, ține să-și păstreze anonimatul. Amintim că regim. 4 de artilerie a trecut în Bulgaria defileul dela Zlatița, oprindu-se la 45 km. de Sofia, a trăit dară fazele cele mai interesante ale campaniei.

Lumea civilă și militară va urmări cu același interes notele voluntarului în coloanele „Opiniei".

Epitropia sft. Spiridon a adresat d-lui Cantili, prefectul județului Bacău, rugămintea de a atrage atenția autorităților din Slănic, care permit ca satul nou să fie în o stare foarte rea higienică, de oare ce toate gunoaele sunt lăsate să zacă în curțile oamenilor sau alături de ele, pe locurile epitropiei cînd ordinele sunt ca ele să fie arse.

Cuvioșia sa maica Suzana Ștefănescu starețа mănăstirei Războeni, a trimis epitropiei sft. Spiridon o frumoasă adresă de mulțumire, pentru bunavoință arătată de a restaura superbul monument istoric, ajuns ruină.

Sf-ția Sa, roagă totodată epitropia a-și desăvîrși opera, repărînd și chiliile starețiі și ale călugărițelor azi ruinate și ele.

D. profesor dr. Riegler, va pleca zilele aceste la Războeni, împreună cu d. arhitect Larsen, pentru a rezolvi cererea.

D. Th. Burada a pus sub tipar, marea sa lucrare „Istoria teatrului din Iași. Intreaga lucrare va cuprinde două volume mari.

La Primărie s'a ținut azi dimineață licitație pentru lucrările de pavagiu, cu piatră de granit. Licitația a fost prezidată de d. Tuduri, ajutor de primar. Devizul lucrărilor e de 850,000 lei.

S'au prezentat doi concurenți, d-nii Petigrew din localitate și Mihail Daniel din Brăila.

Lucrarea a fost provizor adjudecată asupra d-lui Daniel.

Duminica viitoare va avea loc inaugurarea pavilionului de izolare, creat de epitropia Sf. Spiridon.

Tot în acea zi vor intra în funcțiune ca surori de caritate 7 maice, instruite în special la școala de infirmiere de la Mînăstirea Neamț.

MULȚUMIRE

Cu ocaziunea ducerei rămășițelor pămîntești la locașul de odihnă a prea iubitului meu părinte *Toma A. Săvescu*, care a avut loc la 8 Septembrie curent aduc viile mele recunoștinți și mulțumiri tuturor persoanelor din corpul didactic, cît și amicilor, cunoștințelor și rudelor care au luat parte la această tristă ceremonie.

George T. Săvescu.

Pe ziua de azi s'a constatat în oraș un nou caz de febră tifoidă, unul de scarlatină și unul de anghină diiterică.

Astă-zi dimineață a început la liceul militar, examenul oral al candidaților pentru clasa V-a.

Rezultatul se va da mîine Mercuri.

De mai mult timp o bandă de hoți opera numeroase furturi printre vitele locuitorilor din Belcești.

După mai multe cercetări și urmăriri, doi dintre hoți au fost prinși și pe cînd erau aduși la Iași, unul a reușit să scape de sub paza jandarmilor; celălalt a fost adus la secția de jandarmi de unde va fi înaintat parchetului.

D. maior Gherculescu, din regimentul 13 Ștefan cel Mare a luat hotărîrea ca în batalionul de sub conducerea sa, ofițerii să se ocupe și cu dresarea cînilor, în senzul de a le putea fi utili în campanie.

La acest regiment au fost aduși chiar cîți-va cîni de rasă din Bulgaria.

Au reușit la examenul de admitere în liceul militar din Craiova, ca bursieri, următorii candidați:

Fii de militari: Dinescu Lucien, Holescu Mihai, Petrovici Aurel, Rang Henry Reteanu Eugen și Valcu Eugen. Fii de civili: Brighiu Constantin, Nebuneli Emil Petrovici Anton și Stupcanu Ioan.

Marți 14 Septembrie vor sosi în Iași cele șapte călugărițe gardience, pe care mănăstirea Varatec le trimite spitalului Sf. Spiridon.

Direcțiunea liceului național din Iași a decis sub rezerva aprobării autorităților superioare, să nu înscrie elevii din acele orașe de provincie care au școli secundare publice.

Domnișoara Teresa Stratilescu, directoara externatului de fete Oltea Doamna a obținut un concediu de o lună de zile, plecînd în străinătate.

D-sa va fi înlocuită în timpul absenței sale, de sora d-sale, d-ra Eleonora Stratilescu, profesoară din Capitală.

Femeea Lisabeta Rezmeriță de loc din Gura Bohotinului (Fălciu), venise la Iași cu barbatul ei, și vînduse eri dimineață, în hală, un porc. Suma de 86 lei obținută pe porc, o puse cu o pungă în sîn.

Trudiți, căci venise pe jos, se culcară astă noapte, ca să facă economie, în grădina Fătu.

Un pungaș, peste noapte îi tăia baerile pungii și-i fură toți banii.

Dr. Louis Mendel

— DENTIST —

reîntorcîndu-se în localitate și-a reluat consultațiile.

Str. Lăpușneanu 11 bis. (De-asupra Băcăniei Smirnov).

Societatea Creditului Fonciar Urban din Iași

Imobilele din Iași ce sunt de inchiriat de la 26 Octomarie 1913 și pentru care se va ține licitație la sediul Societății din Iași, strada Lăpușneanu No. 37, în ziua de 16 | 29 Septembrie 1913, prin oferte inchise.

NUMELE IMOBILELOR	Strada și No. Casei	Felul încăperilor și numele actualului chiriaș
R. Teitler	Zugravilor 19	mai multe apartamente
Gh Stroian	Spinzi 8	mai mullte apartamente
Anast. Ștefanov	Eminescu 18	3 odăi ocupate de d. Gutman Veis
Th. Pantazi	Cogălniceanu 12	2 odăi și o bucătărie ocupate de d-na Zoe Stefăniu
A. și N. Popescu	Sărărie 106	1 dugheană cu pivnița ei și 2 odăi ocupate de d. A. Lupovici
Ghenovici și Berea	Păcurari 1—3	locuința ocupată de Serviciul Sanitar
N. Akerman	Stihi 6	2 odăi și bucătărie ocupate de d. Zisu Cahana
H. Edelștein	De Jos 17	întreg imobilul
E. Popovici	Socola 199	întreg imobilul
B. Rosenștein	Hagi Lupu 6	întreg imobilul ocupat de B. Rosenștein și H. Babat
A. Catenberg	C. Negri 84	magazinul ocupat de Frații Aschenasy
N. Gîrcineanu	Primăriei 12	2 odăi deschiriate jos și etagiul de sus întreg
P. sin H. Leib	Stihi 13	1 odaie și bucătărie ocupate de d. M. Caufman
Căp. Cantuniari	C. Negri 6—8	mai multe apartamente
Gh. Ureche	An. Panu 24	etajul de sus ocupat de d. I. Bergher; jos 2 odăi și bucătărie ocupate de dl. A. Pineles
I. Zamft	Pomir 9	3 odăi și bucătărie ocupate de d. Z. Margulies
L. M. Șpaier	Mitropoliei 16	„Baia Diana"
Dim. Anghel	An. Panu 77	localul de crîșmă cu 3 odăi, pivniță, plus 2 odăi pentru locuință ocupate de d. N. Nedelcu
S. Balan	Pantelimon 20	întreg imobilul ocupat de d. Froim Balan.
Frații Cahana	Aron Vodă 8	3 odăi și bucătărie ocupate de d. Strul Cahana
E. Ghiorghiu	Socola 96	întreg imobilul ocupat de d. M. Ianovici (crîșma)
L.Ițicovici	Aron Vodă 26	1 odae ocupată de d-na E. Weisman.
A. Marcovici	El. Doamna 51	apartamentele ocupate de d-nii R. Goldștein și S. Moșcovici.
Dr. Finkelstein	Pomir 6	2 odăi bucătărie și camară pentru lemne ocupate de M. Burștin.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	3 odăi, bucătărie, camară pentru lemne și subsol ocupate de D. Savul.
Aron Marcovici	El. Doamna 51	mai multe locuințe; localul de bae.
I. și H. Ușer	Zugravilor 6	2 odăi și bucătărie ocupate de Herșcu Iițic.

DIRECȚIUNEA

■ Distinsul teatru cinematografic Pathé-Frères din grădina Traian, reprezintă astă-seară Marți 10 Septembrie un program complect nou. Dăm aci piesele și subiectele principale ale noului program :

Ca păsările pe ramuri, splendidă desfășurare dramatică.

„Femeea și șerpele" (La puissance de l'amour). Desfășurare măreață cuprinzînd un roman de moravuri moderne, excelent înscenat, într'un splendid decor și în plin aer pitoresc cu o interpretare artistică superioară. (3 părți.)

Norocul lui Tîndală, scene foarte humoristice.

Curse de bărci, vederi sportive, foarte interesante.

Cea mai recentă apariție din „Eclair-Journal", cu modele, evenimentele și telegramele însuflețite din lumea întreagă, cuprinzînd între altele : Moda parizieană—Alergări de bicilete la Bordeaux—Serbarea școlilor de gimnastică la Burg (Germania)—Crucea-roșie rusă în ajutorul răniților din Balcani—Împăratul Germaniei vizitează orfelinatele, etc. etc.

Mîne Mercuri program nou : Soarta unei femei (L'homme qui assassina) după celebrul roman al lui Farrère—Prince și acul de cravată, comedie cu neimitabilul humorist parizian, etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniazădesfășurarea pieselor.

Turneul Companiei Lirice Romînă

Grigoriu

— de Operă și Operetă —

Va juca în stagiunea de Iarnă 1913

Un ciclu de 20 Reprezentații Serale și 3 Matineuri

PENTRU DESCHIDEREA STAGIUNEI

Se va juca

Vineri 20 Septembrie 1913

AUGUSTIN

Simbătă 21 Septembrie 1913

LAUTARUL

Duminică 22 Septembrie 1613

la Matineu ora 2 jum. ziua

Dușmanul Femeilor

Duminică 22 Septembrie 1913

ora 8¾ seara

EVA

Luni 23 Septembrie 1913

Obor-Gara de Nord

Biletele la Agenția „Thalia" Th. P. Maximovici.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Călătoria d-lui Take Ionescu

Lucca. D. Take Ionescu, după ce a fost primit de rege, a venit cu automobilul la Lucca, însoțit fiind de baronul Fasciotti. Ministrul romîn a sosit aici pe cînd orașul sărbătorea tradiționului bîlciu de la Santa-Croce. A vizitat principalele biserici, palatul Cerani Bernardini, a străbătut frumoasa preumblare Mura, pe care a declarat-o una din cele mai splendide din Europa, apoi cu familia principilor Giustiniani, a vizitat vila senatorului Collodi, pe care a admirat-o găsind-o într'adevăr înpunătoare.

Take Ionescu aluat apoi masa la baronul Fasciotti, în caracteristica vilă stil sec. XVIII-a al casei de Braganza.

Take Ionescu a plecat apoi la Veneția, unde a tras la Excelsior Hotel din Lido. La amiazi a plecat cu soția d-sale spre Sinaia, prin Viena.

Delimitarea granița Albaniei

Salonic.—Membrii comisiunei internaționale pentru delimitarea graniței Albaniei au sosit la Salonic. Rămîne să mai soseasca membrii francezi ai comisiunei. Comisiunea va pleca mîne la Monastir unde vor sosi și colegii francezi.

Membrii comisiunei au declarat că nu vor admite prezența ziariștilor străini pe lîngă dînșii, spre a se păstra secretul cu privire la lucrările comisiunei.

Membrii comitetului albanez au sosit aci și au tras la acelaș hotel la cari au tras și membrii comisiunei internaționale. Membrii albaneji au avut o lungă conferință cu delegatul italian.

Pentru înțelegere cu Romîni

Viena.—„Wiener Tagblatt", vorbind de acțiunea contelui Tisza cu privire la soluțiunea chestiunei romînești, scrie : „Soluțiunea acestei chestiuni precum și acelei croate este acum, după războiul balcanic, de-o importanță particulară. Contele Tisza, încă de la crearea partidului muncei naționale și de atunci în repețite rînduri, a proclamat că trebue să se ajungă la un compromis cu naționalitățile. Contele Tisza nu este un om care să se mulțumească cu semimăsuri. De partea Ungariei sunt actualminte porniri serioase de a se merge nu numai înspre dorințile Romînilor dar și de a îndrepta ceia ce s'a greșit în trecut.

Romînii se vor convinge că aceasta nu este o frază goală ; dacă vor arăta numai oricît de puțină bunăvoință și atunci nu va fi nici un obstacol important pentru realizarea unui astfel de acord".

Conferința turco-bulgară

Constantinopole. — Ședința de azi a conferinței a ținut 3 ore și jum. Un comunicat oficial spune : Conferința a tranșat următoarele articole : evacuarea teritoriilor, demobilizarea, amnistii, chestia naționalităților, drepturile omului, ale comunităților, dreptul de proprietate, relațiunile diplomatice, poștele și telegraful, căile ferate, drepturile cîștigate.

Serviciul Telefonic

Balcicul în serbătoare

— D-nii C. Disescu și Gh. Lascar sunt obiectul unor vii manifestațiuni de simpatie din partea populațiunei din Țara Nouă. —

Balcic.—Populațiunea din Balcic se arată din ce în ce mai încîntată și mai entuziastă de solicititudinea guvernului romîn, și de graba ce se pune în a se da orașului organizarea, care să-i asigure o rapidă propășire.

Populația face vii manifestații de simpatie și dragoste pentru Tron și guvern și înconjoară cu o deosebită atențiune pe d-nii C. Disescu și Gh. Lascar, și pe toți acei cari însoțesc pe ministrul de instrucțiune, în această călătorie de studiu.

D. Disescu, cu competența-i neîntrecută știe să cucerească sufletele întregei populațiuni, cari îl aclamă cu cel mai desăvîrșit devotament.

Ordinea aci, ca și în toate părțile, este desăvîrșită.

Balcicul, ca și celelalte orașe din teritoriul nou, se găsesc în plină serbătoare. Steagurile naționale romînești fîlfîie pe toate edificiile publice și particulare.

Aseară a avut loc în sala Primăriei un splendid banchet, oferit de populațiunea orașului, în onoarea distinșilor oaspeți. S'au rostit cuvîntări interesante.

Astăzi d. Disescu și Gh. Lascar și persoanele ce-i însoțesc pleacă la Constanța

*

Balcic.—Banchetul dat în onoarea d-lui ministru Disescu și a celorlalți oaspeți a fost grandios.

Cea mai perfectă cordialitate a domnit, între comeseni, cari făceau parte din trei naționalități, romînă, turcă și bulgară.

Cel dintîiu tuast l'a rîdicat primarul orașului, în onoarea Suveranului.

D. avocat Anghelescu, girantul comisarului civil, a închinat pentru d. Disescu.

D. ministru Dissescu a rostit o cuvîntare care a entuziasmat pe toți, și a închinat pentru armată, pentru d. Anghelescu și pentru d. colonel Topliceanu.

Animația cea mai mare a domnit în tot timpul banchetului.

Inspecțiunile d-lui ministru Badareu

București. — D. Al. A. Badareu, ministru de lucrări publice și ad-interim la interne, însoțit de d. dr. Minovici, a plecat aseară în inspecțiunea județelor Olt, Romanați și Dolj.

D. Ministru se'ntoarce în Capitală mîine Mercuri.

Intoarcerea miniștrilor

București.—D. Take Ionescu, ministru de interne, se'ntoarce în Capitală, Duminecă în 15 Septembrie.

D. Al. Marghiloman, va sosi la 13 Septembrie.

Concediul d-lui Maiorescu

București. — După toate probabilitățile, d. Maiorescu, prim-ministru, nu va mai pleca în concediu.

Intoarcerea d-lui Disescu

București.—D. C. Disescu, ministru de instrucțiune, a sosit azi în Capitală, venind din călătoria de studiu, făcută în Țara Nouă.

Concurs de medici

București.—Inscrierile pentru concursul de medici de spitale mixte rămîn valabile.

Ziua concursului n'a fost încă fixată.

Congedii de ofițeri

București.—D. general Hărjeu, Ministru de răsboiu, a acordat congediu de cîte un an, d-lui loc. colonel Constantin Neculau, de la divizia 9, Maior C. Botea din regimentul Dolj și Maior Botez Mircea, din regimentul 3 de Artilerie.

Acești ofițeri își vor face stagiul în armata prusiană.

Situația la Stolniceni

Pașcuni. — Din Pașcani se comunică, că eri a domnit acolo, oarecare îngrijorare, întrucît se constatase un nou caz cu simptome suspecte.

D. Nicu Catargi, prefectul județului a chemat imediat telegrafic pe d. dr. Stefănescu-Galați, delegat ca inspector sanitar pentru combaterea holerei în Moldova de nord.

In acelaș timp d-sa a dispus izolarea bolnavilor.

Inspectorul sanitar, împreună cu medicii locali au constatat însă sub seară, că nu este vorba despre un nou caz de holeră.

La Stolniceni nu s'a mai produs nici un nou caz, în schimb însă la conac s'a constatat că cinci persoane, dintre acele care au venit în atingere cu bolnavii sunt purtători de nibrioni.

Ei nu prezintă nici un simptom dar vor continua a fi supuși supravegherei, până cînd o nouă analiză va constata că vibrionul nu mai există.

Desmințirea unui svon

București. — In unele ziare s'a înregistrat svonul despre un accident suferit la Abazia de d. Alex. Constantinescu, fost ministru.

O scrisoare sosită azi arată că d. Constantinescu se află în perfectă sănătate și se'ntoarce peste cîte-va zile în București.

O ședință importantă

București.—Consiliul de higienă al capitalei, s'a întrunit azi dimineață.

Consiliu a discutat în primul rînd, raportul d-lui dr. Polter, cu privire la starea sanitară a fabricelor de ape gazoase. Consiliul a hotărît să trimată cîte un avertisment proprietarilor acelor fabrici, de a grăbi să aducă repede îmbunătățirele necesare, căci în cas contrar fabricele vor fi închise.

Consiliul s'a ocupat apoi de mersul holerei în Capitală.

D. Cantacuzino, primarul Capitalei, a susținut, că de la 24 August nu s'a mai înregistrat în Capitală nici un caz nou.

Alți membri, au arătat că s'au mai ivit cazuri noi.

D. dr. Vasilescu, șeful laboratorului de bacteorologie, a declarat că a făcut analiza pentru 4 cazuri noi.

Consiliul s'a ocupat apoi de măsurile luate, pentru combaterea epidemiei și asanarea Capitalei.

Anarhia din Albania

Paris.—Ziarele află din Ianina, că anarhia domnește în Albania. Mufid Bey Ministrul de externe, a pornit în potriva lui Essad Pașa.

Pantelimon... căpitan în armata romînă

Viena. — Ziarul „Oestereich'sche Wochenschrift" publică o corespondență din Dorna, în care se descrie urmărirea lui Pantelimon, și arestarea soldatului Haralambie, care a înlesnit fuga banditului.

Ziarul adaugă că Pantelimon a fost... căpitan în armata romînă.

Ultima ședință din Constantinopol

Constantinopol. — In ședința de azi a continuat discuția între delegații turci și bulgari, cu privire la chestia vacuațiilor din vechea Bulgarie, ajungîndu-se la o înțelegere.

Ultima ședință va avea loc Joi, cînd se va semna protocolul de pace.

Buletinul Direcțiunei Sanitare

—Holera e în descreștere—

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei :

Jud. Argeș.— 2 comuni contaminate, 5 bolnavi,

Jud. Brăila.—9 comuni, 19 cazuri noi, 12 morți, 36 bolnavi vechi, 26 rămași.

Brăila-lazaret, 10 bolnavi vechi, 1 vindecat, rămași 9.

Jud. Buzeu.—2 comune, 6 cazuri vechi, 4 cazuri noi, 3 morți, 7 ramași.

Spitalul din Garlaci.—3 bolnavi vechi.

(Situația de aci n'a sosit încă).

Constanța, 7 comune, 14 bolnavi.

Jud. Dolj.—42 comuni, 37 cazuri noi, 5 morți, 8 însănătoșiți, 237 bolnavi vechi.

Craiova-spital, 7 bolnavi vechi, 2 morți, 2 rămași.

Jud. Gorj. – 2 comune, 1 bolnav vechiu, 1 caz nou.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

Jud. Ialomița.—18 comune, 4 cazuri noi, morți 1, 74 bolnavi vechi, 1 vindecat, 76 rămași.

Calarași-spital, 3 bolnavi vechi.

Jud. Ilfov.—1 comună 2 bolnavi vechi.

Bucureşti-Colentina, 4 cazuri vechi, 1 caz nou, 1 vindecat, 1 rămas.

Oltenița-spital, 1 bolnavi vechi.

Jud. Mehedinți.—4 comune, 5 bolnavi vechi.

T.-Severin spital—6 bolnavi.

Jud. Olt—17 comune, 167 bolnavi vechi, 10 bolnavi noi, 4 morți, 19 vindecați, rămași 154. (Situația de aci n'a sosit încă),

Slatina-spital—1 bolnav.

Jud. Putna—Focșani-spital 8 bolnavi, 7 vindecați, 1 rămas.

Jud. R.-Sarat — 5 comune, 13 bolnav vechiu, 4 noi, 2 morți.

R.-Sarat-spital 1 bolnav vechi.

Jud. Romanați.—23 comune, 218 bolnavi vechi, 32 noi, 15 morți, 10 vindecați, rămași 223.

Caracal-spital – 32 vechi, 12 noi, 2 morți, 42 rămași.

Jud. Suceava. — 1 comună, 1 bolnav, un rămas.

Jud.Tecuciu.—1 comună, un caz nou.

Jud. Teleorman. — *38 comune contaminate, 250 vechi,* **7 noi, un mort, 256 rămași.**

Turnul-Măgurele — Spital, 11 *vechi,* **1 caz nou, un mort.**

Jud. Tulcea.—*1 comună, 1 bolnav.*

Jud. Tutova. — *Bîrlad-spital* 5 *bolnavi,* **5 vindecați.**

(Situația din acest județ pe ziua de azi n'a sosit încă.

Jud. R.-Vîlcea.—*12 comune, 26 vechi.*

R.-Vîlcea.—Spital, 1 bolnav vechiu.

Jud. Vlașca.—*8 comune, 19 vechi, 16 noi,* **10** *morți,* **4** *vindecați.*

Giurgiu—Spital 1 bolnav vechi.

Teritoriul nou.—*2 comune, 12 vechi, 3 noi, 3 morți, 34 rămași.*

Total 212 comune contaminate, 1162 cazuri vechi, 153 noi, 68 morți, 51 vindecați, 1196 rămași.

Buletinul e semnat de d. N. T. Ionescu șeful statisticei de la Direcțiunea generală a serviciului sanitar.

Epitropia Spit. Sf. Spiridon DIN IAȘI

Face cunoscut că, în urma dispozițiunilor luate prin procesul verbal din 10 Septembrie a. c. admite pentru anul acesta să se prezinte la concurs în școala de moșit, eleve cu cel puțin patru clase primare.

No. 5614.

Prăvălie de Inchiriat

In **Str. Lăpușneanu** *32, actualmente ocupată de spălătoria „Fa k".*

Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

Dr. HALPERN

— Vechiu mamoș parizian —

Membru al Societătei de Obstetrică din Paris

Boli de Femei, Facerî Genito-urinare

Strada Păcurari 5, vis-à-vis de Tuffli deasupra farmaciei Dr. Căpățînă.

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, șură, beciu, curte spațioasă str. sf. Andrei No. 3.*

A se adresa la proprietară în curte, între orele 2- 5 p. m.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iași, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult. 10—11 și 3—5.

Se caută AJUTOR COMPTABIL la o fabrică lângă Ploești. Să fie absolvent al școalei comerciale cu oare care practică de birou. Ofertele trebuesc însoțite cu copii de pe certificate, indicând salariul și vrâstă ; a se adresa la redacția „Opiniei" sub AJUTOR COMPTABIL

Pensionatul Knoch

care există de mai bine de 25 ani

Iași, str. Cuza Vodă 16

Se aduce la cunoștința onor. public cum că înscrierile se fac cu începere de la 20 August, iar cursurile încep la 10 Septembrie.

Se predă limba Romînă, cursul primar după programa statului, depunîndu se examenele la școlile statului.

Limba romînă, franceză și germană curs primar și secundar facultativ. Piano, gimnastica, lucru manual și croitorie.

Liceul Particular

„Profesorii Asociației"

— IAȘI —

Sub conducerea unei **asociațiuni de profesori secundari**

Curs **liceal complect și școală comercială superioară**

Se primesc interni, externi, semi-interni

Inscrieri în orice zi în localul din

Strada V. Conta No. 15

Direcțiunea

Mărfurile de la Luvru și Frații Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental și s'au redus prețurile fiind numai pentru un scurt timp.*

Onor. clienți să se grăbească.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de Ficatu, Epoimete, Cervicalgie, Sciatice, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice, Durerile de cap, de dinţi, de urechi, de ochi, de piept, de spate, de stomac, de rinichi, de uter, de vezică, de picioare, de mâini, de articulaţiuni, de nervi, de creier, de măduvă, de ficat, de inimă, de pântece, de intestine

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul X No. 1984—Joi 12 Septem. 1913

D. Ionel Brătianu şi masele

Manifestul şefului liberalilor, apărut dăună-zi în *Viitorul*, cuprinde, între altele, o adevarată apologie a maselor.

Subscriem în totul la cuvintele frumoase cu care d. Ionel Brătianu relevă maturitatea politică, conştiinţa solidarităţei naţionale şi puterea de jertfă, de care au dat dovadă masele, în cursul ultimelor şi importantelor evenimente, care s'au desfăşurat. Socotim chiar că este o datorie cetăţenească de a sublinia aceste bucuroase constatări, care dovedesc o stare de lucruri atît de mult dorită şi abia întrezărită odinioară.

Dacă d. Brătianu ar fi făcut această subliniere în scopul de a constata o stare îmbucurătoare de lucruri, ar fi avut, desigur, aprobarea tuturor oamenilor de bine. Ceva mai mult. Dacă d-sa releva această maturitate a spiritului public pentru a legitima un larg program de reforme democratice, nimenea nu ar fi putut nega că formularea programului ie justificată, că reformele preconizate se dovedesc a fi corespunzătoare unor cerinţi naturale, unei stări de lucruri alta de cît acea de până acum.

Dar nu acesta pare a fi fost scopul urmărit de d. Ionel Brăteanu. Sau, mai bine zis, apologia pe care şeful liberalilor o face maselor, nu urmăreşte numai acest scop. Nu. D. Brăteanu urmăreşte să scoată în evidenţă şi o antiteză. De o parte, puterea diriguitoare, — care n'a cunoscut nici interesele României, nici procedeele de urmat. Pe de altă parte, masele, cari, numai pe temeiul intuiţei lor sănătoase, au cunoscut adevaratele interese ale ţerei şi au impus procedeul, care, singurul, ne putea duce la izbînda finală.

Făcînd acest lucru, urmărind stabilirea unei atari antiteze, d. Brăteanu face nu numai operă de om politic, de om de partid, de opozant în sfârşit, dar forţează chiar nota şi se îndepărtează de la adevărul lucrurilor.

*

Desigur că nu se poate nega importanţa 'intuiţei, mai cu seamă la mase, Nu arare ori s'a văzut că, numai pe baza acestei intuiţii, şi fără să cunoască exact înlănţuirea faptelor şi izvorul lor, masele au manifestat pentru un procedeu, care, singurul, corespundea situaţiei.

In cazul special, masele româneşti nu doreau, însă, de cît un lucru: înfrîngerea trufiei unor vecini cari perduseră simţul realităţei şi satisfacerea legitimelor dorinţi ale României. Era cineva în ţara aceasta, care dorea contrarul? Puterea diriguitoare făcut-a ea ceva, un gest macar, care să însemne că s'a pus de-a curmezişul acestor legitime dorinţi? Cu ce ocazie?

Ni se va spune: remîne chestiunea procedeului urmat. Pe cînd puterea diriguitoare se perdea în labirintul acţiunei diplomatice şi se mulţumea cu protocolul dela Petersburg, masele cereau acţiunea armată, singura dovedită a fi putut da rezultatul răvnit.

Inexact. Puterea diriguitoare a acceptat soluţia dela Petersburg, dar nu s'a declarat satisfăcută. Năzuinţele României, a spus'o şi repetat'o guvernul, nu se opresc la Silistra. Acceptînd protocolul, guvernul romîn a declarat că nu renunţă întru nimica la restul năzuinţelor sale legitime.

Pe acea vreme masele se agitau, cereau războiu, cereau întrarea în acţiune numai de cît? Nu numai că masele nu cereau aşa ceva, dar nici chiar partidul liberal nu preconiza războiul. Erau, ce-i dreptul, unii care cereau războiu pentru rezboiu, dar, să sperăm, pe aceia d. Brătianu nu i confundă cu masele, şi nici nu le atrebuie o intuiţie sănătoasă.

Din contra, şi tocmai pe temeiul intuiţiei, masele nu s'au mişcat, căci au înţeles în mod admirabil, ceea ce n'au voit să recunoască opozanţii pătimaşi, că nu se putea războiu în contra alianţei statelor creştine, în contra voinţei marelor puteri, în contra simţimîntului opiniei publice europene.

De ce dar antiteza? De ce dar se încearcă a se prezenta lucrurile sub o lumină falsă? De ce se caută a se prezenta atitudinea maselor altfel de cum a fost?

*

A venit apoi momentul cînd a izbucnit cel de al doilea rezboiu în Balcani. Fost a macar de data aceasta deosebire de vederi? A trebuit într'adevăr ca masele să influenţeze atitudinea guvernului? Intrarea României în acţiune fost-a ea *impusă* de atitudinea rezboinică a maselor? Absolut inexact.

Lucrurile sunt prea recente, pentru a putea fi denaturate. Guvernul nu numai că n'a aşteptat injoncţiunea cuiva, dar a prevăzut isbucnirea celui de al doilea războiu, şi, din primul moment, a declarat că în acest caz Romînia va intra imediat în acţiune.

Un fapt precis constituie dovada cea mai temeinică, că lucrurile aşa s'au întîmplat, că guvernul n'a aşteptat injoncţiuni şi că el n'a aşteptat de cît începerea celui de al doilea războiu pentru ca, imediat, să treacă cu armata în Bulgaria. Intr'adevăr în ajunul celebrei telegrame a Ţarului către regele Bulgariei şi al Serbiei, Romînia hotărîse mobilizarea. Se hotărîse în această privinţă dispoziţiile cuvenite. La acel moment nu se produsese manifestaţiile răsboinice ale maselor, acele manifestaţii de la palat, pe care le relevă d. Brăteanu. Ce dovadă mai bună că acţiunea Romîniei n'a fost impusă de mase?

Conştient de interesele ţărei şi de măsurile impuse de împrejurări, guvernul a procedat corespunsător cu acele împrejurări, fără altă injoncţiune de cît pătrunderea lămurită a situaţiei.

Manifestaţiile s'au produs—dar ele au luat consistenţă numai atunci cînd, prin măsurile luate de guvern, apărea iminentă mobilizarea.

Acesta-i purul adevăr.

Spiritul public n'a impus ci a susţinut guvernul în această atitudine—şi patriotismul, de care masele au dat dovadă, n'a venit de cît să complecteze opera patriotică a guvernului.

Ori cît s'ar încumeta unii să schimbe faţa lucrurilor ei nu vor reuşi. Istoria, fie ea chiar de dată recentă, nu poate fi mistificată.

Apologia maselor romîneşti ie pe deplin justificată—dar ie operă de opozant pătimaş să cauţi să umbreşti opera săptuită de diriguirea, care are şi ea marea ei parte de merit, în succesul repurtat de Romînia.

*

D. Ionel Brăteanu vorbeşte şi despre cele ce se impun pentru consolidarea ziiei de mîne.

Despre aceasta însă pe mîne.

NOTA ZILEI

O păţanie,

Cînd ne-am încumetat a consacra „Nota zilei" de eri unui sombru „poet" iaşan, nu ştiam două lucruri pe cari... nu le ştia publicul. Anume, iaşanii n'au habar că *Eus* e pseudonimul lui Calognomo, care în zadar se afişează mereu: „Eu-s Calognomo, Eu-s...".

Apoi, publicul ignorează că Calognomo (iertaţi cacofonia) a tipărit un volum de poezii „Necunoscute", care l'au făcut şi mai... necunoscut de cum era.

De aceia nu numai că are dreptate de a se plînge, anticipando, că Posteritatea nu va vorbi de el, dar — ce e mai rău — nu se poate bucura măcar de favoarea unei cronicuţe modeste, de sombru şi de obscur ce este...

Şi asta numai pentru că... scrie!

POLITICE

PERSEVERARE DIABOLICUM

Deşi nu de-adreptul, adecă sub proprie semnătură ca de obiceiu, d. colonel Anastasiadi pare dispus să polemizeze prin mijlocirea unui ziar săptămînal local.

Intr'un articol, vădit inspirat de autorul celor două proclamaţii „către cetăţenii iaşani", se spune între altele:

„De şi d. colonel Anastasiadi n'a făcut, în viaţa sa, un singur moment politică, nu şi-a putut înfrîna revolta sufletească ce i-a pricinuit-o atitudinea pe care-a avut-o guvernul — şi'n special unul dintre membrii săi — faţă de interesele Ţărei.

Şi, dus de-această revoltă sufletească, a spus cîteva cuvinte cari au usturat mult".

Ne grăbim a adăoga că nu numai „au usturat", acele cîteva cuvinte, dar au durut. Căci este o sinceră durere, să vezi un militar superior — şi poate un militar de merit — abătîndu-se dela unica şi suprema datorie, pentru a se arunca în vîltoarea politicei militante, unde nu-l chema nici îndatorirea, nici experienţa, nici împrejurarea în care a crezut nemerit să-şi spună cuvîntul.

E o mîhnire sinceră pentru lumea politică, pentru presa politică —nevoia de a rechema pe un astfel de militar în cercul datoriilor sale şi, eventual, să atragă atenţiunea autorităţilor competinte şi responsabile asupra gravei abateri ce a săvîrşit acel comandant, pentru a nu se crea precedente nenorocite şi apucături anarhice.

„Am întreba însă—scrie apărătorul anonim al colonelului—presa takistă să ne spue de unde şi cum un fiu de samă al Ţărei, fie el chiar ofiţer, nu are libertatea a'şi manifesta sentimentele sale, părerile sale despre oameni şi despre lucruri?

De unde şi cum nu poate fi îngăduit unui bun Romîn a face aprecieri, bazate pe fapte reale, cunoscute de lumea întreagă, numai pentru motivul că are cinstea a purta cu destoinicie uniforma de militar?"

...Unui bun romîn, cînd ţine să fie şi bun militar, NU-i este îngăduit să polemizeze cu actele guvernului, însuşindu-şi calomnii culese din mahalagisme ziaristice, cum sunt afirmările semnate de d. comandant al brigăzei XV în faimoasa proclamaţie.

Căci, afirmăm fără îndoială, colonelul iaşan, dacă nu este victimă a unor diletanţi, ori a unor hipocriţi politicaştri, este o victimă a celor dintîiu gazete pe cari le-a cumpărat spre cetire pe bulevardele Bucureştilor proaspăt reîntors din campanie..., flămînd de noutăţi, după ce — vorba ziarului săptămînal—nu mîncase „aproape 5 zile".

Cinstea de a purta uniforme de militar *exclude* dreptul de a face polemici diplomatice şi politice. Iar militarului care arde de dorinţa de a le face, îi rămîne deschisă o cale naturală,—să renunţe la uniformă, să candideze în cel dintîiu loc de deputat sau senator şi să-şi spună cuvîntul în Parlament.

Altă cale nu cunoaştem, — afară dacă nu are mai mult curagiu decît de a colabora, anonim, la gazetişoara săptămânală, după ce a încercat literatura placardelor incendiare.

△

MICI POLEMICI

„Seara" începe un articol în contra... ciocoilor. Dar prevăzînd că riscă să piardă subvenţia, autorul articolului termină cu întorsătura: „Ciocoii sunt... Takiştii".

*

„La laboratorul de higienă—scrie „Galaţii— d. dr. Baroni lucrează zilnic la examinări de fecale..".

Un fel de serviciu Baronimetric?

*

In dorinţa de a... comanda, mulţi ofiţeri demobilizaţi îşi comandă... mulţumiri prin gazetă.

*

Un ziar vienez mîngîie pe Turci, că au scăpat de o mulţime de... boclucuri: Macedonia, Alban'a şi celelalte.

N'a dat norocul peste Bulgari să pună mîna pe acele... buclucuri!

*

Epitropia Sf. Spiridon, văzînd că nu se prezintă candidate, a mai uşurat condiţiile concursului şcoalei de moşit.

Era o... facere prea grea concursul.

*

„Cuvîntul" s'a mutat din nou la Iaşi. De sfîntul Dumitru—îşi face iar bagajele.

ECOURI

După ultimele date statistice publicate în „Revista Ippologica" numărul cailor de pe întregul glob s'ar urca la cifra de 81.851.508 cu următoarea distribuţiune:

24.803.872	. .	Rusia
20.509.000	. .	S.-Unite
7.197.720	. .	Argentina
4.345.047	. .	Germania
3.197.720	. .	Franţa
2.870.400	. .	Canada
2.350.661	. .	Ungaria
2.243.724	. .	Anglia
1.802.748	. .	Austria
1.564.643	. .	Japonia
1.556.496	. .	Indiile engleze
955,878	. .	Italia
864,324	. .	*Romînia*
959.218	. .	Mexicul
546.025	. .	Spania
538.271	. .	Bulgaria
255.229	. .	Belgia
249.327	. .	Australia des.
15,511.531	. .	Diferie ţări

Rasa bovină din întreaga lume ar fi înregistrat numărul de 373.025.730 capete cu următoarea repartizare între statele producătoare mai însemnate: 121 661.599 Indiile engleze, 57959.000 Statele Unite şi 37.363.085 Rusia; Franţa ocupă un loc de frunte, cu 34.532.030 capete.

OAMENI ŞI LUCRURI

Fără cruce...

Conferinţa de la Constantinopole a respins cererea delegaţilor bulgari, de a se îngădui ridicarea de monumente în amintirea soldaţilor căzuţi. Fireşte, îngăduirea ar fi fost reciprocă. Turcii însă, cari nu au cultul monumentelor istorice, nu au înţeles că le-ar fi agreabil să întîlnească în Tracia recucerită atîtea statui mortuare, reminiscenţe ale jertfelor de vieţi aduse de Bulgari. Jertfe, în bună parte zadarnice, dar nu mai puţin eroice şi vrednice de imortalizat de către ai lor.

Ţară de muncitori credincioşi până la uitarea de sine, Bulgaria şi-a adunat, de mult încă, în pămînturile sale vieţi nenumărate, căci istoria nu i-a păstrat un destin uşor, ci i-a impus necontenite sacrificii de sînge. Intr'o baladă a lui Coşbuc întîlnim această mărturie pe seama vitejiei şi abnegaţiei luptătorului bulgar, în legătură cu războiul pentru Neatîrnare:

E'n amurg. Pe deal, Bulgarul
Liniştit îşi mînă carul.
Roţile nu ştiu că plînge,
Dealul, unde omul mînă.
Nu ştiu boii, că 'n ţărînă
Pe-unde trec, e numai sînge.

Noaptea 'ncet, încet scoboară,
Lilieci prin aer zboară.
Pe-unde a fost cumplire-odată
Doarme-acum întreaga fire,
Peste-un iad de zvîrcolire
Cade-o pace 'ntunecată.

Numai luna e pe lanuri —
Dar mai sus, pe sub rădanuri...
Unde a curs ferbinte plumbul,
Duhuri vin din vreme 'n vreme,
Cît e noaptea 'n dealuri geme
Şi se zbuciumă porumbul...

...Dar cît de puţin la număr sunt morţii de-atunci, faţă de imensa mulţime a celor căzuţi acum! Şi iată că ironia face ca, după un războiu pornit în numele Crucii, mii şi mii de bulgari nu vor avea parte măcar de cruci pe mormintele lor, în Tracia însîngerată, care n'a putut fi smulsă Semilunei reînviate...

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

Drept introducere

Mai presus de obligaţiile familiare, conştinţa mi-a impus să merg acolo, unde trebue să fie ori-ce Romîn, când e vorba de cinstea Patriei, spre a-mi expune viaţa, în neputinţă de a contribui mai mult,— chiar dacă-mi va fi hărăzit să pier fără nici o utilitate, eu voluntarul nedeprins cu armele.—Pe lângă aceasta, trebue să mărturisesc slăbiciunea ce am, de a socoti din punct de vedere personal, că numai astfel îmi voi asigura în viitor liniştea sufletească a omului convins că şi-a făcut datoria.

Hotărârea mea a întîmpinat multe surâsuri ironice la cari mă aşteptan ştiind laşitatea mediului în cari trăesc, în care dorul instinctiv de a vieţui covârşeşte ori ce aspiraţii de ordin mai înalt.

Celor voinici cari au ramas la vatră cu copiii, femeile şi bătrânii noştri, pot să le amintesc că viaţa nu este eternă, că în timpul infinit anii sunt clipe şi că este evident de preferat moartea pe câmpul de bataie, de cât tristul sfârşit al omului istovit de mizeriile trupeşti, pe patul de suferinţă, alături cu sticluţele de doctorii şi în cadrul oalelor de... tot soiul.

Sub cort, în bivuacul din Mircova
20 Iulie 1913.

28 Iunie.—In ajunul decretărei mobilizărei ce se prevedea, am adresat din modestul meu oraş de provincie, cerere către Ministerul de Rezboi, spre a fi chemat sub drapel în caz de mobilizare, arătînd că, de şi am fost scutit de serviciul militar, pentru motive de sănătate; astăzi însă sunt în stare de a purta arma. Neprimind drept răspuns nici o înştiinţare, ferm hotărît, plec la Roman cu soţia şi copiii, pe cari îi las în buna îngrijire a bunicului lor, iar eu mă prezint la cazarma Regimentului 4 Artilerie. Fiind introdus la comandantul Regimentului, Colonelul Const. Tulea, îi înmânez petiţia prin care solicitam onoarea de a fi înrolat şi întrebuinţat în modul în care aşi putea fi mai util. Smerit şi cu oare-care emoţie, aştept răspunsul pe care îl zăresc în rezoluţia pusă pe colţul petiţiei mele. Sunt însumat la Bateria 1 şi detaşat la Statul-Major în servicinl arhivei.

— „Vei fi însărcinat deocamdată cu redactarea Registrului jurnal de operaţiuni a Regimentului, rămânând ca în urmă să fii întrebuinţat după împrejurări acolo unde voi crede eu de cuviinţă", adaogă verbal Colonelul, felicitându-mă cu oare-care neîncredere de hotărîrea ce am luat.

— „Să trăiţi d-le Colonel!"—răspund eu şi imediat sunt dat pe mâna unei întregi serii de gradaţi, cari după ce mă colindă prin sălile cazarmei, mă pun să aştept prin colţuri şi mă poartă pe la diferite depozite de efecte, fac din mine—la înfăţişare—cel mai desăvârşit artilerist,—eu care nici nu văzusem încă vre-un tun mai de aproape.

Imbrăcând uniforma mă simt desbrăcat de orice personalitate, şi am mulţumirea sufletească de a fi devenit un umil soldat, la fel cu toţi ceilalţi camarazi ai mei, părticică din acel tot impunător care se numeşte cu mândrie justificată *Armata Română*.

Imi iau hainele mele civile la subţioară şi eşind din clădirea cazarmei, un camarad care mătura scările, mă întîmpină surizându-mi cu simpatie:

— „Bine, iaca acum şi boerii vin cu noi!"

In căutarea unei trăsuri, cu mânele prinse de îmbrăcămintea civilă, fac primele exerciţii de salnt milităresc, în furnicarul de grade ce mişună pe străzile Romanului, având oare-care dificultate spre a mă deprinde.

Acasă copiii îmi sar în gât, fac haz şi se joacă cu armura mea nouă-nouţă, în timp ce soţia nu ştie cum să pară indiferentă, iar eu caut să mi ascund sentimentele printr'un exces de veselie.

29 Iunie. — Trupele sunt adunate în careu în parcul Regimentului, având în mijloc întreg corpul ofiţeresc în frunte cu d. General Iliescu, Comandantul Diviziei sedentare. Preotul Mârza oficiază aghezmarea trupelor, rostind şi o predică de ocazie; se citeşte primul ordin de zi al A. S. R. Principele Ferdinand, prin care aduce la cunoştinţa ostaşilor numirea sa la Comandamentul Armatei de operaţiuni. In urmă d-nii General Iliescu, Colonel Teodor Petrescu, Comandantul Brigăzei 7-a Artilerie şi Colonel Const. Tulea, Comandantul Regimentului 4 Artilerie, rostesc cuvinte de cald patriotism şi însufleţire vitejească, la cari trupele răspund cu aclamaţii entuziaste.

Distanţa dela locul unde mă aflu, eu cel mai mic fiind cel mai nou soldat şi până la cei mari, cari vorbesc, e atât de mare, în cât abia aud numai crâmpele; totuşi pot să-mi dau seamă bine, că inimoşii ofiţeri simt aceia ce spun şi în special mă mişcă cuvintele cu cari Colonelul Tulea îşi termină cuvântarea:

— „Iubiţi soldaţi, de-acum înainte draga voastră să fie tunul!"

Alături, pe calea ferată, trece în goană cu trenul într'un vârtej de fum şi în tunet de fier, Regimentul 14 Infanterie din

Roman; ofiţerii noştri dau semnalul uralelor pe cari tunarii le repetă cu darnic enturiasm, iar infanteriştii răspund îndelung şi într'un zgomot asurzitor trenul se pierde în zare.

30 Iunie 1913.—Pe la 7 oare seara sunt în gara Roman, cu micul meu bagaj; un geamandanaş burduhănos şi o pătură. Bateria 1 îmbarcă la rampă într'un lung tren militar de vagoane închise şi deschise, din acele ce servesc în mod obicinuit la transportul cerealelor, avînd la mijloc un vagon de persoane cu două compartimente de clasa II a şi unul de clasa I-a pentru comandantul Regimentului 4 Artilerie, ofiţerii Bateriei 1-a şi ai Statului Major de la Brigada 7-a, cari erau deja instalaţi la locurile lor.

Ne avînd cunoscuţi printre camarazi şi ne fiind obicinuit cu caii, ezit să intru n vagoanele închise spre a sta şi dormi între stănoage şi nu îndrăznesc să mă urc pe platformele celor deschise, unde sunt îngrămădite chesoane, tunuri şi grele furgoane. Necăjit de tot, găsesc un vagon deschis avînd în el un automobil în care văd cu plăcere figura proprietarului maşinei, un vechi cunoscut.

—„Bine că te-am găsit, îi zic eu bucuros, nu ştiam unde să mă urc; în automobil are să fie bine".

— „Imposibil—îmi răspuude el,—am deja alţi invitaţi, nu mai e loc", şi-mi citează două nume.

Trebuie să adaog, că am întâlnit ambele persoane citate şi mi-au spus că au rugat într'adevăr pe amicul automobilist să i primească la dânsul, dar i-a refuzat sub pretext că mă invitase pe mine.

Incepusem a pierde speranţa de a găsi vre-un loc, când apare Comandantul Brigăzei, care în urma stăruinţilor unui cunoscut comun, are extrema gentiloţă de a-mi spune:

— „Treci în culoarul vagonului nostru, unde sunt ordonanţele; am să-ţi fac eu loc, trimiţînd vre-o ordonanţă în altă parte".

Trebuie să mărturisesc că am fost încântat de onoarea ce mi-a făcut d. colonel Petrescu şi-i păstrez recunoştinţă.

Era şi timpul, căci strident trompetul sună înaintarea, şi după o mică oprire la peron, unde cu inima strânsă îmbrăţişez în grabă pe ai mei, trenul pleacă de-a binele în uralele ostaşilor şi a mulţimei adunată în gară, urale în care cei mai mulţi dintre cei rămaşi îşi înăduşă suspinele...

Plecasem cu destinaţie necunoascută, dar în tren aflu că mergeam în spre Corabia. Cu permisiunea comandantului Regimentului, intru în unul din compartimentele de clasa II-a, unde încep a face cunoştinţă cu d-nii ofiţeri, tovarăşii mei de drum. Căpitanul Oţelescu, medicul Regimentului, Locotenentul Tiron, Comandantul Bateriei 1-a, Locotenentul-administrator Postelnicescu, preotul Regimentului Mârza, angajat cu salariu de locotenent, şi alţi doi intruşi ca mine, soldaţii Tiron venit din Bruxela unde locueşte cu familia, şi Butman, care-mi spune că e avocat la Iaşi. Alături în celalt cupeu de clasa II a sunt: Căpitanul Georgescu, Aghiotanul Brigăzei, Locotenentul Popovici, Aghiotantul Regimentului, Locotenent-veterinar Pavlosievici, Sub-locotenent Sutzo, Aghiotantul Comandantului Regimentului, şi sub-locotenentul Popovici, Aghiotantul Comandantului Brigăzei.

In cupeul de clasa I-a domnesc şefii noştri colonelul Petrescu, Comandantul Brigăzei a 7-a şi Colonelul Tulea, Comandantul Regimentului 4 Artilerie.

Inoptându-se bine, ne culcăm fiecare cum putem mai comod; cel mai de invidiat e doctorul căpitan Oţelescu, care a dormit ne 'ntors până a doua-zi la amiază, întinzându-se puţin câte puţin până ce goneşte pe toţi cei cari au avut ghinionul să se aşeze pe aceiaşi banchetă cu dânsul.

In semi-obscuritatea unei lămpi de ulei cu globul murdar, pe când priviam în picioare la fereastră câmpul negru, Locotenentul-veterinar sculându-se din somn îmi strigă poruncitor:

— „Măi băete, ia dă-mi jos geamandanul!"

Mă întorc gata a executa ordinul, dar el mă recunoaşte, îmi cere politicos ertare şi îşi ia bagajul singur.

1 Iulie 1913.—Zorii zilei ne găsesc în Mărăşeşti. Inainte pe drum, întâlnim trenuri militare cu inscripţii de spirit ca acestea: „Vin şi Moldovenii!" sau „Roman-Sofia".

Gornistul nostru, probabil ţigan-lăutar zice din când în când, cu trompeta, duioase şi naive melodii, fără îndoială compuse de dânsul.

După amiază mă urc cu locotenentul T., Comandant de Baterie, pe un furgon dintr'un vagon deschis şi acolo înfinşi pe paie discutăm de una şi de alta la plăcuta adiere a vântului, care ne alintă în mersul trenului, pe această caldă zi de vară. Şi-a complectat studiile militare la Karlsruhe, de unde a revenit —bănuesc eu—păstrând în mod discret, cu gingaşă duioşie amintirea vre-unei blonde Grätchen; am avut prileiul să mă conving că pe cât e de demn faţă de superiorii săi, cărora ştie în mod respectuos şi disciplinat să le arate eventual greşelile, tot pe atât e de blând şi afectuos cu cei mici.

Lângă noi, la frână, un simplu soldat priveşte melancolic lanurile de grâu, fumând a lene. Comandantul lui de Baterie îl întreabă de necazuri, îl mângâie, îl încurajează atât de frumos, în cât am impresia că asist la o convorbire între doi buni prieteni.

Se înnoptase bine, când am ajuns la Chitila, unde ni se aduc ziare pline de veşti bune relativ la modul în care întreaga Europă priveşte acţiunea noastră. Plin de entuziasm, pregătim în veselie culcuşuri într'un vagon închis ce conţinea fân, unde în miros dulce de romaniţă, alături unii de alţii, începem rând pe rând a sforăi...

(Va urma).

Inmormîntarea profesorului P. Rîşcanu

Cuvîntarea P. S. S Pavel Savin rectorul Seminarului

Inalt Prea Sfinte Stăpîne,

Intristată Adunare,

Cine a fost reposatul Rişcanu, rolul ce a îndeplinit el în societate, activitatea lui, fie ca profesor, fie ca cetăţean, calităţile lui, tendinţa lui de a se lumina pentru a fi mai bun luminător, greutăţile ce el a întîmpinat în spinoasa lui carieră, cunoştinţile lui imense, atît relativ de şcoală, cît şi de societate, golul ce lasă Rişcanu în urma lui, regretele prietenilor ca şi ale studenţilor lui, asociarea Universităţii de Bucureşti la doliul celei din Iaşi cu un cuvînt toată viaţa lui şi aproape tot ce se poate vorbi despre reposatul Rişcanu, s'a spus de către vorbitorii dinnaintea mea, dotaţi de Dumnezeu cu darul vorbirei, în cît mi se pare îndrăzneţ, dacă îmi iau curajul să spun şi eu cîteva vorbe. O fac aceasta căci mă cred dator. Dar nu înţeleg, cum s'a zis, că datoria sau oficialitatea ar înăduşi cu totul libertatea expanziunei sentimentelor, nu.

Intristată Adunare, relativ de îndrăzneala mea, mă mîngîi cu speranţa că ori care dintre foştii elevi ai reposatului Rişcanu, între care am cinstea a mă număra şi eu, pot fie care spune ceva despre dînsul, ca despre ori care dintre profesorii lor de talia lui Petru Rişcanu. Trecerea dar din viaţa pămîntească la cea cerească a mult regretatului Petru Rişcanu ni-au făcut a ne aduna pentru ultima oară în jurul rămăşiţilor pămînteşti.

Era o datorie. Datorie impusă şi de morala creştină de a respecta şi îngriji de rămăşiţile pămînteşti ale semenilor noştri. Şi această datorie, pare-mi-se, devine şi mai mare cînd e vorba de cei ce ne sunt scumpi. Scump a fost,—a fost Petru Rişcanu, pentru Societatea în care a trăit şi care l'a cunoscut, pentru că el nu ştia nici a urî, nici a supara pe nimenea. Iubit a fost reposatul Petru Rişcanu de toţi colegii lui, pentru că el către toţi a avut o purtare prietenească şi sinceră.

Respectat şi drag a fost Rişcanu la toţi foştii lui elevi, pentra că el pe toţi i-a iubit cu o adevărată dragoste părintească şi cînd era aspru, avea aceiaşi aspri me faţă de ei, ca şi către el însuşi.

Cu drept cuvînt dar studenţii lui, după vremi, l'au supra numit „Caton Cel Aspru". Şi n'a greşit acel ingenios discipol cînd şi-a numit pe fostul lui dascăl, cu numele celui mai straşnic cetăţan roman, al acelui cetăţean ale cărui calităţi numai răposatul Rişcanu ştia a le zugrăvi cu vocea lui dulce, tremurîndă şi gravă şi le spunea, le spunea, cu atîta foc în cît părea celor ce-l ascultau că se indentifică cu ele.

Şi în adevăr se indentifica cu ele Rişcanu, pentru că el avea o calitate pedagogică, „rară şi superioară" simţia ce vorbea şi era foarte laconic, vorbea mult prin vorbe puţine. dovadă toţi cei ce l'au ascultatat dovadă operile lui istorice şi toţi cei ce li-au cetit.

Iubit şi scump a fost Petru Rişcanu familiei sale, fiindcă el a iubit-o cu o desăvîrşită dragoste creştinească Cine dintre cunoscuţii lui Rişcanu n'a observat că el cu toată sforţarea lui stoică şi filosofică nu mai era acel de altă dată, de la pierderea prea iubitei lui tovarăşe de viaţă?

Nu e poate la mijloc de cît o lună de cînd l'am întîlnit prin dreptul Sf. Mitropolii, mergînd cu pasul lui cadenţat, l'am salutat şi cu respectul ce i-l purtam, l'am întrebat „Ce mai faceţi CC-ne Petrache?" Greu Părinte Savine, greu mă pot deprinde cu singuratatea. Mi-am pierdut tovarăşul tocmai în timpul cînd mai mult ca totdeauna aveam nevoe de sprijinul lui.

O Doamne! cine ar putea să ne spună starea sufletească a mult regretatului profesor Rişcanu cînd şi a dat ultima suflare şi ce mulţumire sufletească trebue să-l fi stăpînit pe el stunci momentan, de s'a zugrăvit o veselie pe faţa lui? Nu cum-va el, ce vecinic se gîndea la tovarăşul său, să fi fost stăpînit de ideia revederei chiar în acel moment?

Rămîne şi aceasta o enigmă ca multe altele.

Calităţile reposatului Rişcanu, peste care domnea cinstea, una din cele mai mari calităţi omeneşti, pot fi o mîndrie pentru fie care din membrii familiei sale şi mai cu seamă scumpilor lui fii, a căror durere ce încearcă, numai Dumnezeu poate să li o mîngîe.

Iubit, scump şi respectat a fost Petru Rişcanu profesorilor Seminarului „Veniamin" unde dînsul a funcţionat mult timp ca profesor şi a fost scump nu numai celor ce i-au fost contimporani ci şi celor ce i-au urmat, pentru că amintirea calităţilor lui trăeşte în Seminar, şi va trăi multă vreme.

De aceia în numele colegilor mei profesori la Seminar, cu lacrimile în ochi, depun pe sicriul ce închide rămăşiţile lui pămînteşti o coroană de stejar, simbol al falnicului stejar prăbuşit încă de timpuriu din această viaţă trecătoare, dar care se va ridica acolo în ceriu, unde după credinţa noastră bisericească, el va fi încununat şi răsplătit pentru munca depusă pe ogorul neamului din care se trăgea înlumînarea celor ce aveau să fie luminători.

Plec dar, cu tot respectul, genunchii, înaintea sicriului fostului meu profesor universitar şi mă rog din toată inima, lui Dumnezeu a-l număra în rîndul drepţilor şi zic din adîncul sufletului meu: Dumnezeu să l erte şi eternă să i fie memoria.

INFORMAŢII

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, a sosit astăzi dimineaţă în Capitală, venind din regiunea contaminată.

D. Badareu remîne toată ziua de astăzi în Capitală, iar mîne dimineaţă, cu trenul de 6 şi 45 pleacă la Sinaia, spre a se prezenta M. S. Regelui.

De şi unele ziare anunţă ca sigură plecarea d-lui Titu Maiorescu, ministru preşedinte, în conc diu, suntem în măsură de a afirma că ie mai probabil că d. Maiorescu nu va pleca în concediu.

Cu acest prilej relevăm faptul că Epoca *taxează o informaţie în acest senz a ziarului* Presa, *ca o necuviinţă la adresa d-lui Maiorescu.*

Epoca, *care se revoltă de pretinse necuviinţe făcute d-lui Maiorescu, ea, care, acum cîteva luni îl trata pe şeful guvernului de senil intrigant şi laş—asta ie încă una din neruşinările zilnice ale selecţilor nemulţumiţi.*

D. Take Ionescu, ministru de interne şi şef al partidului conservator democrat, soseşte la Sinaia Duminică 15 Septembrie, şi nu în ziua de 14 Septembrie, cum au anunţat unele ziare.

In ceia ce primeşte detaşerile în învăţămînt, revizoratul şcolar a hotărît ca să se menţină strict, ordinul ministerial, ne mai admiţîndu-se nici una.

Conced ile mai mari de o lună vor fi supuse aprobării consiliului inspectorilor şcolari.

Ziarul „Berliner Tageblatt vorbind de primirea d-lui Take Ionescu la Roma zice că întreaga presă italiană, recunoaşte că vizita d-lui Take Ionescu, ca şi acea a prinţului Carol din anul trecut, va avea de scop de a cimenta legăturile între italieni şi romîni, uniţi de altfel prin afinitate de rasă.

D. Dr. Anastasie Gusti, subdirectorul general al Casai meseriilor a luat parte la Congresul de prevedere socială la Vienal reprezentînd Casa centrală a meseriilor căreia va face un referat asupra dezbaterilor congresului.

Necunoscuţi rău făcători au pus foc la 5 girezi de ovăz, de pe moşia Holmu, comuna Podul Iloaei, arenda d-lui Ştefan Gane.

Ovăzul era neasigurat şi aparţinea Băncei Iaşilor.

Paguba e de 8000 lei.

Locuitorul Gh. Haraga a încetat din viaţă în spitalul din Podul Iloaei, în urma rănilor suferite de la cumnatul său Gh. Mihai din satul Păuşeşti, fapt despre care am vorbit în numărul de ieri al ziarului nostru.

In comuna Cepleniţa, focul a distrus 2 girezi de grîu şi una de ovăz, proprietatea arendaşului Gr. Ursian. Recolta era asigurată la societatea „Naţională". Pagubele sunt evaluate la suma de 15,894 lei.

Se crede că focul a fost pus.

Un incendiu, provenit din negligenţă a distrus locuinţa cît şi o mare cantitate de porumb şi lînă ale locuitorilor V. Tătărăşanu din Belceşti.

D-na N. V. Gheorghiu a fost numită garderobieră la spitalul central al Sf. Spiridon, în locul d-nei Stîngaciu.

D. dr. Petroni, medic primar al spitalului spiridoniei din Tg.-Neamţ, a fost pus în retragere pe ziua de 1 Octombrie, pentru limită de vrîstă.

Acesta în conformitate cu legea sanitară.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 17 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie prin oferte închise pentru lucrările de dărămare a localului din strada Vovidenie, unde a fost instalat Externatul Secundar de Fete.

Garanţia 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din Legea asupra comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Devizul se poate vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Arhivei.

No. 18144 10 | 23 Sep. 1913

La 17 Septembrie ora 11 dimineaţă se va ţinea la Primărie, licitaţie prin oferte închise, pentru lucrările de dărămare a localului în care a fost Externatul Oltea Doamna.

Mai mulţi bacalaureaţi, care au servit în regimentul 13, ca sergenţi şi subofiţeri, în timpul campaniei în Bulgaria, au cerut să li se admită trecerea examenului de ofiţer în rezervă, avînd şi dorinţa de a trece apoi în activitate.

Un rezervist din regimentul 8 de artilerie — dispus a-şi da numele daca i se cere — ne relatează diverse ex ese din campanie a d lui căpitan Dimitriu între altele ordinul ca toţi rezerviştii să şi tundă mustăţile, fapt pentru care a primit de la d. colonel 10 zile închisoare. Apoi indiferenţa mai mult de cît ofensătoare cu care a aflat înecarea soldatului rezervist Gh. Butnaru, contingent 1907, în rîul Ozaia, lîngă satul Ediiza şi altele de asemenea natură.

Membrii societăţii „Steaua" vor fi convocaţi în adunare generală, zilele acestea, pentru alegerea unui comitet.

Primim din partea unora din părinţii elevilor înscrişi în şcolile secundare scrisori privitoare la cererea direcţiunilor ziselor şcoli ca, odată cu petiţia de înscriere, să se prezinte şi chitanţa de plată a taxei şcolare pe un trimestru. Se ştie că primirea actelor nu înseamnă admiterea elevului în şcoală, iar taxele achitate se înapoiază celor neprimiţi cu extra ordinară întîrziere şi greutate, din cauza formalităţilor de comptabilitate.

Supunem observaţia direcţiunilor respective.

Curtea cu Juri în sesiunea actuală va fi compusă din d-nii Al. Gane preşedinte Gr. Kesim şi H. Mîrzescu membrii.

Duminică 15 Septembrie, se va efectua la casa meseriilor, alegerea membrilor comitetului corporaţiei metalurgice,

Convocarea aceasta fiind a doua, se va proceda la alegere, cu ori ce număr de membri vor fi de faţă.

Testamentul defunctului Toma Săvescu a fost depus eri la tribunal.

Pe urma sa au ramas două vii, o casă şi o sumă de bani depusă la Casa de economie de la palat.

Sătenii din judeţ cărora li s'au luat vite şi cai pentru rechiziţie li s'au făcut eri bonuri, care li se vor distribui prin primăriile respective.

La 16 Septembrie se va deschide sesiunea curţii cu Juri.

Şedinţele se vor ţine în sala societăţei de gimnastică Sport şi Muzică.

Primul proces ce se judeca este al săteanului Al Constantinescu din comuna Frasuleni inculpat pentru dare pe foc.

Din cauză că ofiţerii de la Consiliul de război au fost mobilizaţi, astfel că nu s'a putut face nici o lucrare, luna aceasta consiliul nu va mai ţinea şedinţe.

Rezultatul examenului pentru candidaţii clasei a V-a de la liceul militar, se va afişa astă seară.

Numirile în învăţămîntul primar urban şi rural, se vor face pe ziua de 1 Octombrie a. c.

Revizoratul şcolar a înaintat ministerului instrucţiunei publice, o dare de seamă privitoare la Băncile populare din judeţ, care sunt conduse de învăţători, arătînd în ce calitate funcţionează fie-care la bănci, cooperative şi obştii săteşti.

GIMNAZIUL

„MORITZ şi BETTI WACHTEL"

Iaşi,—str. Sărăriei 147, imobil propriu, Telefon.

Cu începere dela 20 August, înscrierile au loc în cancelaria gimnaziului, zilnic, între oarele 9—12 şi 3—5. Candidaţii pentru clasa I vor prezenta certificatul de absolvire a cursului primar, actul de naştere şi de revaccinare.

Curs integral de 4 clase secundare

Preparaţii de 2 clase într'un an (în condiţiuni admise de Minister).

Şcoala posedă muzeu, laborator, curs de gimnastică, serviciu de supraveghere pedagogică.

Rezultatul anului şcolar 1912—13:

148 elevi prezentaţi în Iunie comisiunii oficiale; nici un repetent; doi corigenţi la cîte un singur obiect; 7 elevi preparaţi de două clase vor depune examen în Septembrie; alţi 8 elevi au obţinut note de promovare în şcoală.

Elevii merituoşi, lipsiţi de mijloace, fără osebire de naţionalitate se primesc gratuit.

Direcţiunea.

Vizarea libretelor militare, care va începe la 1 Octombrie, se va face de către depozitul de recrutare, pe contigente şi la fie care secţie în parte.

O inovaţie absolut originală a teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli ne-o prezintă noul program de astă-seară Mercuri 11 Septembrie. Intregul teatru „Antoine" din Paris, este transportat ca prin farmec pe ecranul acestui cinematograf, Decorurile, mobilele, costumele, pînă şi rechizitele, sunt redate în piesa „L'homme qui assassina" după celebrul roman al lui Farrère. Această piesă a făcut inconjurul lumei şi a fost jucată o stagiune întreagă (214 ori) la Paris.

Nu numai scena ne este redată în totalitatea ei, dar şi ansamblul acestui teatru interpretează toate rolurile piesei, întocmai după cum a fost jucat în Capitala Franţei.

L'homme qui assassina (Soarta unei femei) cuprinde 2 acte mari şi desfăşurarea toată, redată în culori naturale după ultimele invenţii şi perfecţionările celei mai celebre case mondiale Pathé-Frères din Paris, este un adevărat triumf al cinematografiiei moderne.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară:

Prince şi acul de cravată, comedie cu neimitabilul humorist parizian.

Trupa Gilies, scene artistice sportive de varieteu, etc. etc.

Poimîne Vineri program nou: „In întunericul nopţei". Splendidă desfăşurare dramatică. (Film suedez).

Cea mai recentă apariţie din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele şi telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniazădesfăşurarea pieselor.

Diverse întîmplări

Dumitru Vîrlan din strada Stejar No. 18 s'a plîns secţiei a V-a că individul Costache Bălăiţă a sărit asupra soţiei sale pe cînd mergea la apă, înjunghind-o cu un cuţit.

— Idem s'a plîns femeia Vasilca Ciobanu din trecătoarea Ciobanului, că pe la ora 12 Dumitru Varlan cu un fiu al său, a tras asupra casei sale două focuri de armă.

— Idem Anton Viţoski din strada Moara de Vînt No. 6, că trecînd pe lîngă casa sa un indivit necunoscut, a tras pe fereastră un foc de armă, care a trecut pe lîngă un copil fără a-l lovi.

— Idem Costache Bălăiţă, că d. Varlan a tras asupra sa pe la spate două focuri pe revolver pe cînd voia se intre în casă.

Consumaţi numai

Apele mineralizate **Dochia, Baia, Stînca** şi **Repedea**

excelentele produse ale

„Primei Fabrici de Ape Minerale din Iaşi"

— **Strada Loc. Col. Langa No. 4.** — Instalaţie modernă —

Apele mineralizate: **DOCHIA, BAIA, STÂNCA** şi **REPEDEA** conţin numai săruri folositoare organismului şi în dozele fiziologice indicate de igienişti.

Constitue cea mai bună apă pentru combaterea afecţiunilor aparatului digestiv, ficatului, uterului, gutei, diabetului (zahărul), gravelei. Se întrebuinţează cu succes contra anemiei şi reumatismului. Sunt mult recomandate pe timpul epidemiilor. Fabricate sub controlul d-lor *M. D. Cădere*, chimist sanitar-expert şi dr. *I. Ţaranu.*

Facem expediţie în toată ţara; în localitate comanda se poate face prin o carte poştală şi trimetem trăsurile la domiciliu.

■ Epitropia Casei Sf. Spiridon a făcut pe ziua de 15 Septembrie, numirile următoare:

D. Gh. Caracaş a fost numit secretar al băilor de la Slănic, în locul d-lui Cozma, înaintat ţiitor de scripte la casieria centrală a casei Sf. Spiridon.

D. V. Teodorescu ţiitor de scripte la casierie, a fost înaintat ca supraveghetor la clădirile spitalului sf. Spiridon.

■ Administraţia financiară a fost înştiinţată că, bonurile de rechiziţie să se achite cu începerea de la 1 Octombrie a. c.

■ Mai bine de 30 cereri de instalări telefonice aşteaptă să fie satisfăcute, în Iaşi, de către administraţia poştei şi telegrafelor. Din lipsă de material însă, cererile riscă să mai aştepte multă vreme.

Allô, Bucureştii!

■ **Leac contra holerei.**—Serviciile sanitare din localitate au primit circulara de mai jos, cu privire la mijloacele, pentru combaterea holerei.

O reproducem întocmai:

Domnul profesor Babeş ne comunică că în urma experienţelor făcute de d-sa a ajuns la conclusiunea că un adaos de un centimetru cub de acid acetic la 400 c. m. c. apă, distruge în mai puţin de un sfert de oră vibrionul holerei; tot odată acest adaos dă apei un gust plăcut şi răcoritor.

Această proprietate a oţetului poate fi utilisată cu folos în împrejurările actuale mai cu samă că ferberea apei de băut este însoţită de dificultăţi şi de multe ori populaţiunea refuză de a o bea.

Pentru aplicarea practică se va proceda ast fel: Se pune o parte acid acetic la 40 părţi apă, formîndu-se ast-fel un oţet uşor care ar costa aproximativ 5 bani un litru; se amestecă o parte din acest oţet cu 10 părţi apă, (o lingură la un pahar de apă). După 10 minute în această apă vibrionul holerei este distrus.

Prin urmare în loc de a se face instalaţiuni pentru ferberea apei în localităţile contaminate de holeră este mai comod de a practica această metodă care este şi mai puţin costisitoare.

■ Membrii Camerei de Comerţ se vor întruni în şedinţă, mîne Joi, la orele 3 jumătate după amiază, la ordinea zilei fiind de discutat mai multe chestiuni de ordin economic.

■ Ierodiaconul Ilarion a Luculesei, de la mănăstirea Rişca, făcîndu-se vinovat de unele abateri de la îndatoririle monahale, mitropolitul Pimen a aprobat excluderea sus numitului, pentru totdeauna din tagma monahală.

■ **SUB CORT, IN BULGARIA** (Campania din 1913). Sub titlul acesta începem de astăzi publicarea *notelor unui voluntar*, din regim. 4 artilerie, garnizoana Roman.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra acelor note, luate zi cu zi, în cursul campaniei, de un distins intelectual, care, pentru moment, ţine să-şi păstreze anonimatul. Amintim că regim. 4 de artilerie a trecut în Bulgaria defileul dela Zlatiţa, oprindu-se la 45 km. de Sofia, a trăit dară fazele cele mai interesante ale campaniei.

Lumea civilă şi militară va urmări cu acelaşi interes notele voluntarului în coloanele „Opiniei".

■ **Lupta contra holerei în judeţ.** In urma inspecţiunei făcute în judeţ, de către d-nii Stefan Negruţi, prefect de judeţ şi dr. Grigoriu, medic şef al judeţului, s'au luat o sumă de măsuri menite a pune judeţul la adăpostul ori cărei surprinderi, cu privire la apariţia holerei. In fiecare cotună din judeţul Iaşi, se găsesc bine amenajate cel puţin două case, una pentru izolarea vre-unui cas suspect, alta pentru izolarea purtătorilor de vibrioni.

Toate autorităţile locale, precum şi jandarmii rurali, au primit instrucţiuni speciale, care le impune în primul rînd, izolarea imediată a ori-cărui bolnav suspect, în chiar comuna, în care s'a ivit cazul, după care vor înştiinţa pe medicul respectiv. Asemenea au a se interesa de apropre de persoanele cu care bolnavul a venit în contact, ca la rîndul lor să fie izolate.

In afară de măsurile sanitare, care au fost repede executate şi garantează starea sanitară bună a satelor, s'au răspîndit în mii de exemplare instrucţiuni populare, ca populaţiunea să fie în posibilitate a se feri de primejdia holerei.

Faţă cu toate aceste, există presumpţiunea, că judeţul va fi ferit de teribilul flagel.

PRIMĂRIA COMUNEI IASI

In ziua de 12 Octombrie a. c., oara 11 a. m. se va ţinea în localul Primăriei licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice pentru vinderea unui loc în suprafaţă de 59.25 m. p. situat în strada Smîrdan No. 31. Garanţie 50 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planul locului se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Administrativ al Comunei.

No. 17,882 — 7 | 20 Sept. 1913.

Serviciul telegratic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegratic

Dezmînţirea convenţiei Austro-Bulgare

Viena. — *„Neues Wiener Abendblatt" scrie:*

„In presa străină circulă, în vremea din urmă, ştiri din Bucureşti după care Romînia ar fi fost silită să mobilizeze şi, din cauză că se încredinţase că între Austro-Ungaria şi Bulgaria există o convenţiune militară dirijată în contra Romîniei, numai faptul că organele considerate ale opiniunei publice străine reproduc aceste ştiri, ne obligă să luăm poziţiune în această privinţă. Lăsînd la o parte faptul că Daneff, într'un interview de curînd, a relevat că n'a fost nici odată chestiunea de tratat între Bulgaria şi Austro-Ungaria, o singură privire asupra cursului evenimentelor ar trebui să fie de ojuns spre a proba că asemenea ştiri nu pot cuprinde un singur cuvînt adevărat, mai ales că zisele zvonuri au fost cu totul dezminţite de către fapte".

Raporturi economice Austro-Balcanice

Viena.—Preşidenţia uniunii industrialilor austriaci a decis să creeze asociaţiuni cu scopul de a se consacra la cultivarea raporturilor economice cu Bulgaria, Grecia, Romînia şi Serbia.

Mişcările albaneze

— Consiliul de miniştri din Belgrad.— Muntenegrul trimite trupe —

Belgrad. — Ieri seara şi azi dimineaţă consiliul de miniştri de sub preşidenţia regelui a deliberat asupra măsurilor de a restabili liniştea şi ordinea la graniţa albaneză. Guvernul a transmis azi marilor Puteri expunerea amănunţită asupra năvălirilor Albanejilor pe teritoriul sîrbesc.

Ştirea despre năvălirea Albanejilor la Dibru provoacă o mare întărtare.

*

Cetinge.—Se asigură că, în vederea mişcărei de la graniţa albaneză, se vor trimite acolo trupe.

Viitoarele raporturi sîrbo-bulgare

Sofia.—Ziarul „Mir", organul partidului d-lui Gheşoff, tratînd chestiunea viitoarelor rpaorturi sîrbo-bulgare, respinge orice idee de o nouă alianţă cu Serbia.

Accident de tren

— Holera în Ungaria —

Buda-Pesta.—Azi dimineaţă, o locomotivă s'a lovit, între staţia Rakos şi gara de vest, cu un omnibus. Două persoane au fost ucise pe loc; 6 rănite grav; una uşor.

*

Se anunţă oficial constatarea a opt noi cazuri de holeră în provincie.

Ciuma în Rusia

Petersburg. — Ciuma pulmonară a izbucnit la Verny, în Asia rusească. Sunt mai multe victime.

Serviciul Telefonic

Contribuţie fiscală în Ţara Nouă

— O declaraţie a d-lui Arion—

Bucureşti. — Se ştie, că starea rolurilor de contribuţie în Ţara nouă, cu privire la recensămîntul fiscal, a dat naştere la oare cari plîngeri, din partea populaţiunei băştinaşe.

La aceasta d. Arion, ministru ad interim la finanţe a dat explicaţiile următoare:

—„Nu e vorba de cît de o operaţie de stabilire a rolurilor de contribuţie, în vederea noului an financiar, care în conformitate cu legile bulgare, începe la 1 Ianuarie.

De acum şi pînă la stabilirea regulată a fiscului românesc, nu se va percepe nici o restanţă de imposit datorit de locuitori, de la ocuparea teritoriului.

Debarcader în faţa portului Sulina

Bucureşti.—D. ministru Arion, a respins cererea societăţei de navigaţie ungară, de a înfiinţa un nou debarcader, pe malul sting al Dunărei, în faţa portului Sulina.

Ura contra d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—Ziarul „Pressa" a publicat în numărul său de azi, sub titlul „Ura contra d-lui Take Ionescu", un prea judicios articol în care se respunde la nouile insinuări ale ziarului „Epoca".

„—Cînd vorbim de o atare chestiune—zice „Presa",—nu se înţelege de cît pornirile pătimaşe şi veninoase ale ziarului personal al d-lui Filipescu.

Astfel în ultimul număr din ziarul d-lui Filipescu, se pun în discuţiune meritele de om de stat ale şefului partidului conservator-democrat, pe terenul tratativelor turco-bulgare. Şi aceasta, pentru că Turcia a isbutit să trateze direct cu Bulgaria.

E extra-ordinar, dar e aşa.

D. Filipescu găseşte prilej de ponegrire a d-lui Take Ionescu, pentru că marile Puteri n'au putut cădea de acord, pentru a sili Turcia să respecte tratatul de Londra.

D. Take Ionescu nu e om de stat pentru că alăturea de toţi oamenii de stat din Europa, a socotit că Turcia nu va putea trece peste voinţa Europei. dar a intervenit jocul de interese contrarii că au împedecat diplomaţia europeană de a-şi impune voinţa..

Dar ce să mai discutăm. D. Filipescu avea nevoe de un prilej pentru a-şi exprima ura în potriva d-lui Take Ionescu, mai ales acuma, cînd şeful partidului conservator-democrat are o primire atît de frumoasă în Italia».

Organizarea învăţămîntului în Ţara nouă

Bucureşti.—D. Disescu, ministrul cultelor şi instrucţiunei publice, în urma inspecţiunei făcute, va lua curînd dispoziţiunile necesare, pentru organizarea învăţămîntului în teritoriul anexat.

Reorganizarea şcoalei de Poduri şi soşele

Bucureşti.—D. Al. A. Badareu Ministrul lucrărilor publice a primit raportul d-lui Mironescu, directorul şcoalei de Poduri şi soşele, cu privire la reorganizarea acestei şcoale.

După cum dealtfel am anunţat e vorba a se crea noi cursuri şi augmenta numărul elevilor.

Holera în Teleorman

Bucureşti.—D. Ministru de justiţie, faţă de epidemia ce bîntuie în Teleorman a luat dispoziţie, că pînă la noi dispoziţiunni, să se amîie judecarea proceselor.

Celelalte lucrări vor fi efectuate în mod obicnuit.

Vizita Regelui Constantin la Sinaia

Bucureşti.—La legaţia de aici nu se ştie încă nimic despre vizita regelui Constantin la Sinaia.

De Vînzare Producători direcţi

Cel mai mare cîmp de experienţă. Peste 20 din cele mai remarcabile varietăţi cultivate şi experimentate. Fie care din varietăţile plantate în pepiniera sunt cultivate în via proprietăţei şi se pot vedea cu rodul pe ele de ori care doreşte să viziteze via.

Cumpărătorul are dreptul să refuze ori-ce plantă care nu are lăstarul anului acesta cel puţin 35 c. m.

Catalog şi instrucţiuni gratis la cerere.

A se adresa la **Viile Dealul Mîndrului,** *proprietatea Ciorapciu Tomeşti-Iaşi, sau la proprietar în Iaşi str. Păcurari 51.*

Fabrica de ciocolată CARMEN

— din Bucureşti —

Reorganizîndu-se din nou, cu maşinele cele mai perfecţionate, avînd lucrători specialişti din Elveţia, produsele sale rivalizează cu cele mai bune similare străine.

Noua direcţiune a fabricei nu cruţă nimic pentru mulţumirea consumatorilor.

Se atrage deosebita atenţiune asupra CIOCOLAZILOR DE LAPTE şi CIOCOLATA DESSERT

Inspecţiile d-lui ministru Badareu

— Epidemia stăpînită.— Constatări îngrijitoare.— Atitudinea proprietarilor, preoţilor şi învăţătorilor.— Refuzul medicilor particulari.

Bucureşti.—D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, s'a reîntors azi dimineaţă în Bucureşti, din inspecţia făcută în regiunea contaminată.

Inspecţia aceasta a fost mult îngreuiată prin faptul, că de 3 zile plouă necontenit în toată Muntenia. Cu toate acestea, ministrul, care numai pe ziua de ieri a stat în automobil de la ora 5 dim. pînă la 10 seara şi care a fost nevoit să facă drumul pe jos în multe locuri, mai ales de la un lazaret la altul, a inspectat toate comunele.

Din această inspecţie rezultă în primul loc că, afară de jud. Brăila, în toate celelalte judeţe epidemia este stăpînită şi e în descreştere. Astfel, pînă şi în Dolj, unde punctul maximal ajunsese la 90 comune contaminate nu mai sunt azi de cît 49 de comune.

*

Ministrul a avut prilejul să constate o sumă de lucruri nemulţumitoare şi îngrijitoare. Aşa, se semnalează proprietari, care au fugit din comuni, au pus paznici la conac, nepermiţînd pătrunderea nimărui, şi unde nu se poate obţine nici macar un pahar de apă pentru medici şi autorităţi.

A mai constatat că învăţătorii au dispărut din toate comunele contaminate şi că preoţii au refuzat serviciul sacerdotal atît înainte cît şi după boală.

In schimb, ministrul a avut ocazia să constate un caz admirabil şi foarte curios de conştiinţa datoriei. Un agent sanitar al cărui tată, frate şi soţie au murit de holeră, n'a părăsit un moment infirmeria pentru ca bolnavii să nu ducă lipsă de ceva.

*

Cea mai mare greutate în combaterea epidemiei de faţă este lipsa de pregătire a personalului administrativ şi insuficienţa personalului medical.

Organele noastre administrative n'au avut de multă vreme de combătut o epidemie generalizată, ci numai unele cazuri sporadice.

De aceia măsurile ating extremele: ori ignorează cazurile, nesocotind importanţa izolărei, şi lasă bolnavii cîte 3—4 zile în sînul familiei; ori iau măsuri care de multe ori ajung la absurd.

Din punctul de vedere al personalului special medical, stăm şi mai rău. Romînia are pentru vre-o 10.000 comune, 420 medici rurali, 800 sanitari şi subchirurgi şi vre-o 300 de moaşe. Îşi poate ori-cine închipui cît de mult insuficient apare acest personal cînd e vorba de combătut o epidemie generalizată, ca acea de astăzi,

Este drept că s'a făcut apel la medicii particulari. Medicii primari, prin telegramele adresate direcţiei serviciului sanitar, anunţă refuzul medicilor particulari de a merge în regiunile contaminate.

Din această cauză, s'a recurs la doctoranzi cărora li se plăteşte cîte 500 lei pe lună, însă numărul lor e insuficient.

*

Armata, ce-i dreptul a căutat să dea concursul trebuitor. Nici ea însă nu dispune mai mult de 160 medici, din care 30 sunt de la locotenenţi-colonei în sus şi deci au rolul administrativ sanitar, şi de restul de 130 are nevoe şi armata.

Este drept că au fost puşi la dispoziţie mulţi agenţi sanitari. Aceştia însă n'au pregătirea specială şi de aceia, cu tot curajul lor, ei nu pot face de cît operă fizică, cum este de pildă aceia de a pune bolnavii pe brancarde şi a-i transporta la lazaret.

*

Cu începere de ieri, combaterea epidemiei pentru judeţele Dolj, Mehedinţi şi Gorj, au fost încredinţată d-lui inspector d-tor Slătineanu. In Gorj şi Mehedinţi epidemia este în totală descreştere.

Ea este de asemenea scăzută în Dolj unde numai înspre Dunăre mai sunt comune contaminate.

La ora 2, firul special telefonic s'a deranjat brusc, din care cauză serviciul nostru telefonic pe ziua de azi e mai redus.

Dr. Louis Mendel
— DENTIST —
reîntorcîndu-se în localitate şi-a reluat consultaţiile.
Str. Lăpuşneanu 11 bis. (De asupra Băcăniei Smirnov).

O casă la ţară
compusă din 2 rînduri, 280 pomi, 44 stînjeni pămînt împrejmuit bine, la Belceşti judeţul Iaşi. Un adevărat raiu. Pentru pensionari, pentru toţi ce doresc o viaţă plăcută ocaziune nimerită. Preţul moderat.
Adresa: **Ana Obreja Belceşti.**

Pravălie de Inchiriat
In **Str. Lăpuşneanu** *32, actualmente ocupată de spălătoria „Falk".*
Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

Mărfurile de la Luvru şi Fraţii Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental şi s'au redus preţurile fiind numai pentru un scurt timp.*
Onor. clienţi să se grăbească.

VACCINARI ŞI REVACCINARI
— cu buletine pentru şcoli —
Dr. A. Steuerman
13 Str. Cuza-Vodă

De închiriat în str. Anastasie Panu 48, Pomir No. 1 *opt prăvălii* cu subsoluri, între care un colţ cu 2 odăi şi celelalte cu 1 odaie. Colţul Pomir are şi *pivniţă* care poate servi pentru crîşmă.
La etaj *6 apartamente* de cîte două odăi şi *patru apartamente* de cîte *3 odăi*, osebit la fiecare apartamente cîte o bucătărie, apoi 8 odăi în curte. Instalaţie de apă, canal şi electricitate. Aproape de hală, Tramvaiul în faţă.
A se adresa loco între orele 12—5 zilnic la cancelarie str. Pomir la etaj.
N. Morgentern
Podul-Iloaei.

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
NAS, GÂT, URECHI
şi — G U R A —
Ord. 8—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*
A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.
Str. Lozonschi, 16 bis.

Lecţiuni de curs primar şi curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condiţiuni avantajoase.*
Informaţiuni la ziar.

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*
La situaţie admirabilă.
Adresa: Adela Ghiulea Str. Mazelor 18.

Atelierul de croitorie
al şcoalei profesionale de fete „Hristache Zănescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primeşte în bune condiţiuni ca practicante absolventele şcoalelor profesionale de la Stat.

Dr. Suzana GROSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43—

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naționale

Iași.— Strada Stefan cel Mare No. 13—Iași

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Țesătura—„Iași
Societate anonimă

Tot soiul de Țesături de bumbac, uniforme școlare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, ațică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iași

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iași

Parfumuri, Săpunuri de toalete și Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi pentru rochii de bumbac și lînă, sutase de bumbac, lână și matasă. Urechi de piele și cisme. Bețe tricolore și fașe de Botez. Fitil de lampă și de scaparat. Bețe pentru covoare. Șireturi de metal, șireturi pentru haine de bumbac și lână, negre și colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapițeri și chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANȚUL"
Fabrică Națională de produse textile
Max I. Schapira—Ploești

Postavuri, Pături militare, Postavuri și Pături de comerț. Dimie, Flanele de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
ȘALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAȘI

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare conștiincioasă: Prețuri modeste

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL
PATHÉ FRÈRES
SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile cele mai grele de tâmplă, stomac, Cervalgie, Sciatice, Afecțiunile reumatismale acute și diverse varietăți, precum și toate celelalte remedii.*

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Ia dintâia cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *care se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

„OPINIA".

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1985—Vineri 13 Septem. 1913

Iarăși revoluție!

De astă dată o anunță d. Virgil Arion prin al său *Cuvîntul*, care și-a reluat domiciliul la Iași.

D. Virgil Arion ne-a fost odinioară prieten. D-sa a uitat acest lucru—noi însă nu. D. Virgil Arion a lăudat odinioară pe d. Take Ionescu—astăzi îl atacă cu înverșunare. Il privește. Nimenea nu-i poate face un proces din aceasta. Dar și lauda ca și atacul d-sale aveau un punct comun : răutatea fără de margini a directorului actual al *Cuvîntului*.

Și atunci, ca și acum, d. Arion a pus o dosă extraordinară de răutate în tot ce spunea. Chiar cînd lăuda, d-sa găsea prilejul să puie venin—bine înțeles că răutatea era atuncea la adresa adversarilor șefului conservatorilor-democrați, în special a cantacuziniștilor, care erau în acel timp obiectul atacurilor d-sale.

Dar, or-cum, proza aceea, antipatică sau simpatică, nu se putea nega că-i cu talent scrisă. D. Arion dovedise incontestabile însușiri stilistice. Ceva mai mult. Dovedise, ceea ce foarte puțini posedă la noi, darul de a spune lucrurile într'o formă concisă, în fraze scurte, bine ciselate și totdeauna cu oare-care legătură logică.

Cu atît mai mare ne-a fost surprinderea cînd am cetit ultimul articol al d-lui Arion, apărut în *Cuvîntul* și intitulat *Naufragiul Politic*.

Deși forma stilistică este aceiași, lipsește cu totul acea legătură logică, de care pomeneam mai sus, și care, singura, poate da oare-care greutate spuselor ziaristului.

*

Intr'adevăr d. Arion vorbește despre dragostea de locul natal a unui muribund, de faptul că avîntul armatei ar fi fost înfrînt prin ordinul ca ea să nu intre în Sofia, de nedreptatea făcută d-lui Carp, pentru ca, în cele din urmă să ajungă să anunțe revoluția orașelor, mai apropiată de cît cum cred mulți.

Am naufragiat, spune d. Arion, fiindcă unii au murit fără să intre armata în Sofia; fiindcă, deși aproape de capitala Bulgariei armata a fost nevoită să-și înfrîngă avîntul din cauza unui ordin de oprire; am naufragiat din cauză că d. Carp a trebuit să se demită din șefie.

Cu drept cuvînt cetitorul are dreptul să se întrebe : adică de ce condițiile jalnice în care a murit soldatul, pomenit de d. Arion, însamnă naufragiu politic? De ce neintrarea trupelor în Sofia, de ce tribulațiile d-lui Carp, care se demite astăzi din șefie pentru ca să revie mîine, însamnă un naufragiu politic, care va aduce după sine numai de cît revoluția orașelor.

Știam pînă acum, din citirea monumentalelor lucrări istorice, că revoluțiile adevărate din trecut își găsesc explicația într'o stare de inichitate politică, socială și economică — cît despre încercările de tulburări politice, izvorîte din luptă de preponderență ale unor categorii politice, ele nu merită un atare nume.

Am fi înțeles că d. Arion să fi relevat necesitatea reparațiunei unor inichități existente în societatea romînească, devenite și mai evidente pe urma campaniei ultime—și să sublinieze faptul că dacă clasa dirigentă nu va acorda aceste reparațiuni de bună voie, s'ar putea întîmpla să fie silită la aceasta de nevoie. Am fi înțeles—deși am fi făcut anumite rezerve.

Dar ca să anunți revoluții fiindcă armata n'a intrat în Sofia sau fiindcă d. Carp a trebuit să se demită din șefia partidului conservator, lucru frizează ridicolul.

Înțelegem însă ceea ce urmăresc toți acei cari scriu cum scrie d. Arion — minus talentul d sale. Ei își dau seama că nu au pe nimenea în urma lor, că nu sunt susținuți de nici o pătură, că nu pot forma un curent, cu ajutorul căruia să reușească cînd-va la țelul rîvnit, de care este vecinic și în primul loc legat satisfacția personală. Și atuncea și-au pus speranța într'o revoluție, făcută de orașe, susținută sau chiar condusă de militari. E singura lor speranță, e singura lor posibilitate de a mai însemna ceva.

*

De cît un lucru Revoluțiile, cum am spus, nu se fac numai pe bază de instigații, or-cine ar fi instigatorii. Revoluțiile trebuie să aibă un substrat, care să constitue un teren prielnic pentru opera instigatorilor.

România lui 1913, România mărită în întindere și sporită în prestigiu, România care așteaptă cu încredere tămăduirea relelor semnalate și dovedite în ultimul timp, care cere, și va primi de la diriguirea ei, marele reforme politice, sociale și economice necesare, nu poate constitui terenul necesar agitatorilor așa ziși revoluționari.

Acei care-și închipui contrarul se înșală amar, iar speranțele lor, cît de mici ar fi ele nu vor fi realizate. Nu revoluție, ci pacea adevarată și bine-făcătoare se va întinde pe întreaga țară, ferită de nevoi și condusă cu înțelepciune.

Asta nu ne va lipsi însă de ocazia să vedem, că pănă și oamenii de talent vor deveni tot mai mult ilogici, deși vor fi perseverenți în ura lor oarbă dar neputincioasă.

NOTA ZILEI

In chestie...

Nu de mult, în chip incidental, s'a citat într'un articol o curiozitate publicistică din ziarul socialist „Romînia Muncitoare". Luase „apărarea" unor funcționari comerciali în contra unui patron burghez, dar funcționarii deteră, prin „Opinia", ziarului, o drastică dezmințire, de care—spre mirarea noastră „Romînia Muncitoare" n'a luat act, cum îi cerea o datorie elementară... burghază ce-i dreptul.

Și iată că, eri, corespondentul ziarului revine asupra chestiei zicînd: „mentalitatea slugarnică a funcționarilor arată că nu merită altă soartă."

Iar acestei „șarje" iată ce titlu de atracție îi dă cu literă de o schioapă: „In chestia Rodion Opinia". Pe urmă, vine titlul, tot acelaș, pe afișul formidabil, placardat la chioșcuri. Și așa mai departe!

...Mai vînători de gologani ca socialiștii noștri nu există specie de oameni pe lume!

POLITICE

AUSTRIA, QUO VADIS?

Fostul prim ministru sîrb, dr. Vladan Georgevici se ocupă de poziția Austriei și de purtarea ei față de popoarele balcanice și de vecinii ei, Romînii.

Despre Romînia autorul broșurei vorbește cu multă simpatie. In privința conflictului cu Bulgaria se spun următoarele: „Cînd în sfîrșit sosi momentul ca Austria să răsplătească serviciile aliatei sale Romînia, în cestiunea graniței Turtucaia-Balcic, atunci prea deștepții din Viena găsiră, că de oarece de Romînia poate fi cineva în totdeauna sigur, este mai bine să se ajute Bulgaria, mai ales că Bulgaria pulea fi și o pedică pentru o Serbie mare...".

In restul broșurei se face un istoric al statului sîrbesc, arătîndu-se greutățile pe care Austria i le-a pus în cale. „La început Austria voia să țină Serbia departe de Bosnia și să o împingă spre Sud. Indată însă Austria ocupă Sandgiacul și tăiă Serbiei calea. Serbia dori apoi să ajungă la mare printr'o cale ferată dela Dunăre la Adriatica. Indată însă fu oprită de Austria care îi deschise un război vamal. Planul era ca Serbia să ajungă să moară de foame. In urma primului războiu balcanic (din 1912—1913), văzînd pe Serbia victorioasă, imediat Austria inventă proiectul cu marea Albanie autonomă, compusă din vilaetul Kossovo, Skutari, Ianina și Salonic, pentru ca Serbia să fie oprită și dela marea Egee și dela Adriatica, și așa căzută în rolul de Hinterland al Bosniei, să fie înghițită..." (pag. 29—30).

Ziarul vienez „Die Zeit" pusese întrebarea pentru ce balcanicii, și în special Sîrbii urăsc Austria? (Chiar broșura de față este motivată de această întrebare). La rîndul său, dr. Vladan Georgevici întreabă: Pentru ce, de vre-o 200 de ani, urăște Austria pe balcanici și mai ales pe Sîrbi? Pentru ce maltratează pe propriii săi supuși, de naționalitate sîrbă, croată, romînă? Pentru ce voiește ea să aibă, pe lîngă o iridentă italiană, și una sîrbă și una romînă? Pentru ce urmărește Austria slăbirea Greciei la marea Egee, deși Grecia a fost codița sa pînă acum? Pentru ce urăște guvernul austriac pe slavi? Fiindcă se teme de panslavism? Dar, pentru Dumnezeu, nu este Rusia, de 200 ani încoace, cea mai bună prietenă a Austriei!

„Anstria, quo vadis...?" —A.—

Reapariție cu cîntec

Ziarul „Cuvîntul" și-a reluat apariția cotidiană la Iași. Ne vestește fericitul eveniment că ne va înveseli zilnic, în afară de sărbători; probabil Sf. Petru, Sf. Carp, Sf. Petre Carp, Sf. Carp Petre, Sf. P. P. Carp, Sf. Carp P. P. etc.

D. Cozmovici ne va lumina regulat asupra situației politice de la noi, în legătură cu teoriile lui Cuvier, cu monumentul lui Garibaldi, haremul Sultanului, comerțul de pește din Irlanda, precum și alte legături logice. Deasemenea d. căpitan Negruzzi va demonstra necesitatea readucerei d-lui P. P. Carp, în raport cu țesălatul cailor și așa mai departe.

După cum se vede, ziarul „Cuvîntul" se va ocupa de toate chestiile posibile și imposibile, căutînd a-și impune punctul de vedere; căci e absolut neîndoios, că, după cetirea acestui ziar, aliații balcanici s'au luat la măcelărit între dînșii, evenimentele politice s'au precipitat, diplomația Marilor Puteri a machinat lucrurile, iar guvernul romîn a dat ordinul de mobilizare. Dacă „Cuvîntul" nu stăruia, astă-zi Romînia era micșurată, din punct de vedere material și moral, în fața lumei întregi.

Bine înțeles, acestea toate ne sunt vestite de valorosul ziar, dar noi nu suntem din acei care să ne gîndim macar a-l combate, pentru simplul motiv că lipsa extra-ordinară de bun simț e desgustătoare și prostia nu merită atenție.

Primele vederi ale „Cuvîntului" fiind îndeplinite, e nevoe a se înfăptui și celelalte. Mai întăi aducerea d-lui Carp la președenția consiliului.

Intr'adevăr e necesar ca, atunci cînd logica cere a revendica Silistra, să pretinzi cadrilaterul; în momentul cadrilaterului, Bulgaria toată; în momentul Bulgariei, nețărmuritul Orient și tot astfel înaiute.

O subtilitate diplomatică pe care idioata diplomație n'o înțelege. Noroc de apariția „Cuvîntului". Apoi, anomaliile interne vor dispărea odată cu crearea guberniilor, în virtutea unor legi economice nebănuite încă; și cînd va fi nevoe să mai zburde populația, se va comanda —așa—cîte o revoluție militară și cîți-va chilometri de păreri barometrice filipesciane.

G.

MICI POLEMICI

Ororile mobilizărei. Un medic mobilizat se plînge că a perdut toată clientela în timpul absenței sale.

— Dar pacienții pe care i-ai lasat?.

— Toți s'au vindecat,—tot în timpul absenței mele!

*

O statistică arată că pînă'n prezent sunt peste 300 de victime ale aviației moderne.— Acești candidați la moarte se urcă atît de sus, că intră... de-a drept în cer.

*

Și țara noastră a trimis un dar palatului păcei din Haga: trei lăicere românești.

Se zice că darul a fost întovărășit și de o zicătoare românească potrivită congreselor de pace: „Bateți apa în piuă!..."

*

Pe Pantelimon un ziar nemțesc îl intitulează „căpitan".

De cînd visa banditul să ajungă căpitan de... haiduci!

*

Din Bulgaria au sosit în București directorul și jurisconsultul căilor ferate.

...Ca să afle, probabil, cum a făcut guvernul romîn de n'a... scăpat trenul.

ECOURI

„Omor ritual."—Afară de marele congres al naționaliștilor, are loc tot acum, la Viena, un congres al societății de medicină legală..

Intre interesantele dezbateri cari au avut loc este și acea provocată de profesorul Ziemke, directorul institutului de medicină legală din Kiel. Ocupîndu se de raportul profesorului rus Sikorski cu privire la așa zisul omor ritual din Kiev, săvîrșit de Justschinki Ziemke a ridiculizat procesul de suggestie mentală care a făcut pe Sikorski să confirme basmul existenței omorului ritual, în loc să dee avizul obiectiv științific.

In acelaș mod ca și Ziemke s'a exprimat și profesorul Haberda, unul din experții în procesul din Kiev.

*

Tolstoi cinematografiat. — Un fabricant de filme a luat hotărîrea de a înscena pentru cinematograf cele mai interesante episoade din viața lui Tolstoi. Inscenarea se va face după memoriile lasate de Tolstoi și cu interpretarea celor mai reputați artiști din Rusia.

*

O vindecare tîrzie. — La Chicago o femee de șaizeci și șase de ani, care orbise la vîrsta de șaisprezece ani, își recăpătă vederea grație unei operațiuni. De cincizeci de ani însă cîte lucruri nu se schimbaseră în jurul ei! Biata femee admiră mai întăi „sgîrie-ceriurile" de cîte douăzeci și treizeci de caturi. Toată ziua, ea nu vorbește de altceva și nu încetează de a privi colosalele edificii americane.

OAMENI ȘI LUCRURI

SERUM

O scurtă împunsătură de ac, făcută de o mînă abilă—și iată lichidul, puțin la cîtime, adăpostit sub piele, ușor, fără durere, ca și cum ar aparținea de cînd lumea muschiului în care și-a găsit salaș.

După cîte-va ore împunsătura începe a se face simțită. Nervii, striviți în trecerea acului, par'că vor să-și reiee dreptul lor la viață; doza de lichid pare că s'a multiplicat; reacțiunea se intensifică și iată că inofensivul lichid, odinioară hermetic închis, își începe viața sa liberă în lăuntrul țesutului, ca și cum s'ar fi altoit într'adevăr un element de sine trăitor.

Sau, poate nu: e poate rezistența cu care a fost întîmpinat în organizm și în potriva căreia luptă; e procesul a două elemente, trăind unul pe seama altuia, pînă se vor adapta reciproc, se vor întregi și se vor ajuta în lupta posibilă de o zi pe alta, în lupta contra unui bacil ucigător,—al holerei.

De fapt, noi știm prea puțin despre taina luptei care se desfășoară în micul spațiu al mușchiului care a primit tradiționala doză de serum anti-holeric. Știm însă că unde-va, nu departe de noi, sub un acoperiș cu noi — de oare ce nu ne mai apără și nu ne desparte nici o frontieră,—zeci, sute de organizme tinere, robuste se rostogolesc zilnic, secerate de acel invizibil și păcătos microb, îngroșînd numărul acelor căzuți. Știm numai că o moarte dezgustătoare, absurdă, pîndește pretutindeni alte vieți și fiecărui dintre noi i-apare mai prețioasă existența cînd primejdia o amenință...

Și atunci jena trecătoare pe care ne-o pricinuește doza de ser e un deliciu, e o speranță, o ademenire paradiziacă; este simbolica durere a nașterei unei scumpe iluzii, acea de a ne ocroti și prelungi viața,—și nimic nu e mai scump și mai drag omului de cît această iluzie care amorțește în noi atîtea suferinți și trezește în noi atîtea credinți.

...Căci mai presus și mai prejos de iubirea vieței însăși este temerea de moarte, aversiunea pentru un sfîrșit cari ni se pare ori cînd prea apropiat și nedrept, deși ni se pare aproape... firesc pentru alții.

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

2 Iulie 1913.—Trecem prin Pitești și la amiază ne oprim în Piatra-Olt, unde avem timpul să dejunăm.

In sala restaurantului, la o masă lungă din dreapta, iau loc ofițerii, iar noi cei trei soldați Tiron, Butman și cu mine, în frunte cu Preotul Mîrza ne așezăm modești la prima mică masă ce ne ese în cale, în mijlocul sălei. Locotenentul T., Comandant de baterie vine și el la noi, dar nu se așezase încă bine pe scaun, cînd auzim pe Colonelul șef al Brigăzei:

—„Locotenent T., treci la masa noastră, la datorie!"

— „Stau cu camarazii mei de arme d-le colonel,—îi răspunde ofițerul interpelat, fără a se urni din loc.

— „Cu soldații nu se poate—revine colonelul iritat—totuși dacă vrei iea-i cu d-ta și pune-i la capătul mesei noastre. Haide!"

Bietul locotenent a trebuit să se execute pentru moment, dar l'am văzut în urmă cerînd șefului său explicații în patru ochi.

Nu mult după aceia, intrînd și căpitanul dr. Oțelescu, era să comită aceiași infracțiune de a se așeza cu noi, dar i-am atras atenția asupru celor petrecute, evitîndu-i astfel neplăcute observații.

In dreapta, la masa din fund, toți mănîncă pe tăcute, obligați numai să dea din cînd în cînd din cap spre a aproba un minunat discurs relativ la chestiuni de strategie, pe care șeful bine-voește a-l ține printre îmbucături. In jurul mesei, aprobările erau cu atât mai energice cu cât galoanele se subțiau mai tare; singur Locotenentul T. stă rece, înfipt pe scaun, drept și nemișcat, indiferent la cele ce aude—sau mai bine zis ce nu aude,—cu gîndul dus departe...

La ora 5 p. m. sosim în Vișina, ultima gară înainte de Corabia, de unde după o grabnică debarcare, plecăm în marș spre a cantona în satul Vișina, la vre-o 3 km. de gară. Preotul nostru face repede rost de o gazdă, într'o drăguță casă cu aspect pretențios de oraș; acolo în schimbul unei mici remunerații ne punem la cale stomacul cu ouă și pui fripți, stând de vorbă cu gazda, un bogat țăran, fost jandarm rural, căruia-i cam lipsește entuziasmul răsboinic, față de repetatele cereri de găzduire forțată cu cari este asaltat de când au început a trece trupe prin acel sat.

3 Iulie.—Ion, ordonanța preotului, care de eri e și în serviciul meu—în urma unei învoeli oneroase,—ne scoală la șase dimineața venind speriat în odaie cu un boț de hârtie mototolită:

— „Ia uitați-vă ce murdărie e în această casă, pe care a umplut-o viermii!"

Ne uităm și vedem niște gândaci de mătasă cu gogoașele lor, pe cale de a fi striviți de mâna vânjoasă a lui Ion, care i-a găsit într'un leagăn de copil din antretul casei. Facem mult haz de confuzia ordonanței, și-i punem în vedere să lase repede viermii acolo unde i-a găsit, dacă nu vrea să intre în conflict cu gospodina.

Cele șase baterii ale Regimentului nostru, sosite rând pe rând în gările Frăsinet și Vișina, penultima și ultima stație de Corabia, încep a se perinda în marș prin satul Vișina, de la 7 diminiața, spre a ajunge la intervale de cîte jumătate de oră în Corabia, în preajma miezului zilei, instalând bivuacul pe șesul din spre Sud-Vestul orașului.

După ce ne facem tualeta, dându ne capul pe mâna camaradului Ghițescu, comicul nostru bărbier, tipul strengarului vesel, care ar putea merge râzând și printre gloanțe—croit din stofă românească de erou,—cu permisiunea celor mari, pornim în oraș, spre a ne cumpăra provizii: locotenentul Postelnicescu, Butman, preotul Mârza, Teodor și cu mine. Acest Teodor, fost serjent major în armată, azi controlor al Statului la fabrica de zahar din Ricipeni, om în vrâstă de peste 50 ani, cu o situație materială bună, a lăsat acasă soția și afacerile, venind să-și facă datoria către Patrie. Citez cazul lui drept exemplu.

In Corabia, oraș curățel și cu înfățișare modernă, camioanele, automobilele și militarii foiesc, iar proviziile lipsesc cu desăvârșire.

La vremea mesei intrăm în cel mai mare restaurant din localitate, în grădina căruia găsim ospătând în mare zgomot de vorbe un roi de ofițeri de toate armele și toate gradele.

Cu multă greutate ne facem loc la capătul unei mese retrase, unde este cu neputință însă a obține să fim serviți. Plecăm colindând toate birturile de

A APARUT în editura tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA a II a din

Marele Dicţionar LATIN-ROMÂN

COMPLECT, de IOAN NADEJDE

Un exemplar 10 lei

Această ediţie este cu desăvârşire schimbată şi mult adăogită.

Marele dicţionar latin-român este o lucrare foarte conştiincioasă şi de mare folos atât elevilor, studenţilor cât şi intelectualilor.

Este cel mai bun dicţionar latin-român din ţară.

orice categorie şi în neputinţă de a găsi ceva de mâncare, desnădăjduiţi ne întoarceam spre btvuac, flămânzi şi înseaţi, când zărim lumină în dosul unei prăvălioare; încercăm să pătrundem fără efect, dar în urma insistenţelor Preotului—se vede că negustorul era pravoslavnic—suntem în sfârşit primiţi într'un mic antreţel.

— „Aveţi ceva de mâncare, orice ar fi? Plătim bine.

— „Nimic, absolut nimic.

— „Dar de băut?

— „Nimic, am terminat şi vinul.

— „Poate că ţi-a rămas, şampanie?— întreabă glumind unul dintre noi, dând să plecăm cu toţii. Dar negustorul văzând că suntem clienţi serioşi, ne opreşte, spune că i-au rămas câteva sticle de Pommery, pe cari poate să le frapeze de îndată şi că îşi aduce aminte de o cutie de sardele, de nişte maslinuţe şi brânză, păstrate pentru dânsul

Zis şi făcut.

La plecare Teodor ţine cu orice preţ să achite toată socoteala—destul de sărată—şi ajungem în bivuac după miezul nopţei încă flămânzi, dar bine dispuşi. Nu apucasem însă a ne instala cortul de cu ziua, aşa că am fost siliţi să ne întindem pe jos, având drept saltea câteva braţe de paie umede.

A fost primul somn în aer liber.

4 Iulie.—Din zori suntem treziţi şi înfioraţi de un bubuit ce se aude în spre Calafat. Eram convinşi că alte Regimente din Artileria noastră au şi început să opereze; când însă bubuiturile tot îndesindu-se s'au apropiat de noi, deslănţuindu-se într'o puternică furtună cu descărcări electrice şi ploaie în abundenţă.

La 1.30 după amiază Regimentul pleacă din bivuac, îndreptându-se către podul de pontoane de lângă Corabia, în dreptul satului Bulgăresc: Măgura. Mergeam pe jos şi la scoborâşul în spre Dunărea, un greu şi mare furgon al unui alt Regiment ce trecea pe alături, fiind cât-pe-ce să se răstoarne, sunt silit să pun şi eu umărul:

— „Tu, ăla de colo, ce stai şi te uiţi? Ia pune repede mâna, că te croiesc, Dumnezeii şi Crucea...“—îmi strigă un domn serjent-major. M-am executat.

M. S. Regele, în automobil, se prenmblă prin faţa trupelor; ostaşii scot din piepturile lor vitejeşti urale războinice.

La trecerea Regimentului nostru pe podul de pontoane, asistă şi M. S. Regele, care binevoeşte a vorbi cu cea mai mare parte diutre ofiţeri. Podul e în lungime de peste 1 k. m.; construcţie minunată, de o soliditate perfectă, fără a se resimţi cătuşi de puţin nici măcar de grelele camioane automobile. A fost construit în foarte scurt timp, dar îmi este imposibil să aflu durata exactă, de oarece răspunsurile mai multor Pontonieri—din acei cari l-au construit—variază dela 2 oare la 2 săptămâni. Incă o dovadă de temeiul, ce se poate pune pe proba cu martori...

Orice s-ar zice, de piatră să fii, şi tot simţi ceva în suflet atunci când pui piciorul pe pământul unei ţări străine cu care eşti în războiu. Mi se spune că un cunoscut F.,—magistrat, ofiţer de rezervă, ar fi înebunit în acel moment — fapt care s'a confirmat în urmă.

Pe malul Bulgăresc al Dunărei, de-a lungul apei, sunt tranşee făcute de infanteria noastră, care a trecut cea d'intâi, pentru apărarea podului, căci se credea că zarzavagiii noştri de vecini, vor îndrăzni să ne opuie rezistenţă.

In timp ce un aeroplan pluteşte lin în zare, de-asupra Balcanilor, noi o luăm la dreapta, de-alungul Dunărei, printr'o rarişte de sălcii bătrâne, pe un şes nisipos şi ajungem pe ploaie, în noapte după 10 km. de marş, în marginea satului Ghigheni, locuit pe jumătate de Români; în beznă ne instalăm corturile pe iarba udă.

5 Iulie 1913. — La 4 oare dimineaţa Regimentul pleacă şi după 25 km. de marş, soseşte la Staroselţi, pe la 2 ore după amiază. Drumul, paralel cu râul Isker, lasă la dreapta satul Slaviţa şi trece prin Orohoviţa şi Stârca; nu am întâlnit în cale nici un soldat bulgar, iar printre locuitori numai bătrâni, femei, copii şi invalizi. Casele, aproape în ruină, par pustii, iar pe uşe la fiecare pas vezi fâşii de pânză neagră, pe care sunt scrise cu slove albe cirilice: numele eroilor căzuţi în războiu.

Bivuacul se instalează la nordul satului, la o bataie de puşcă de râul Isker.

Cortul nostru făcut din cinci pânze, sub auspiciile inginerului Dobias, e cel mai mare din tot bivuacul. Dl. Colonel, având invitaţi la masă, cum începuse să bureze, ne roagă să i cedăm pentru puţin timp locuinţa—ceia ce facem cu multă plăcere...

(Va urma)

INSERŢII ŞI RECLAME

Catre clientela mea

In urma zvonurilor rele care circulă pe piaţă şi care tind a discredita producţia fabricei mele de cărămidă din com. Buciumi, mă simt dator a atrage atenţiunea onor. mele clientele, că aceste svonuri se datoresc în mare parte concurenţei nelegale ce diferiţi fabricanţi de aceeaşi categorie voesc a-mi face, rugind pe ori-cine a nu pune bază pe spusele acestor răivoitori înainte de a se convinge de superioritatea produsului meu.

Şi dacă s'a întîmplat cîndva, ca lucrători fără experienţă şi din greşală, să introducă în substanţa argiloasă substanţe improprii pentru acest preparat, aceasta nu trebuie să fie un punct de sprijin concurenţii mei de rea credinţă, căutînd prin aceasta a distruge o reputaţie de 20 ani, căci această greşală a fost imediat reparată.

Pentru a înlătura ori-ce concurenţă uricioasă şi părerea isolată a ori-cui, aşi fi în stare să fac dovada superorităţei fabricatelor mele, în senzul ca probe să fie luate de la toate fabricele de aceeaşi categorie şi trimise şcoalei superioare de ingineri, pentru ca fiind supuse la presiunea dinamică, să se constate calităţile fie-căreia.

Atrag atenţiunea tuturor acelor ce direct sau indirect vor lansa asemenea svonuri neexacte în ce priveşte produsul fabricei mele, vor fi urmăriţi ca calomniatori ordinari înaintea instanţelor penale.

A. Bertoli

INFORMAŢII

HOLERA ÎN JUD. ROMAN.— Din gara Muncel se comunică, că frânarul Stratulat a încetat din viaţă, prezentînd simptomele holerei.

Acest frânar a fost în contact cu bolnavii de holeră din Stolniceni.

*

In ultimul moment aflăm, că şi un frate al frânarului Stratulat, s'ar fi îmbolnăvit, prezentînd simptome suspecte.

*

Controlînd ştirea, ni se spune, că nu este vorba de un frânar din gara Muncel, ci este vorba de un lucrător din gara Paşcani, care probabil s'a contaminat de la vagoanele ce au trecut prin acea gară.

Lucrătorul care e originar din satul Cosmeşti, în apropiere de staţia Muncel, a plecat acasă, unde s'a îmbolnăvit şi eri a încetat din viaţă.

S'au luat măsurile cuvenite, pentru desinfectarea şi izolarea tuturor acelora ce au venit în contact cu defunctul.

Foţă cu greva dela puţurile de petrol din Bacu, Camera de Comerţ din Petersburg, se interesează asupra chipului, în care s'ar putea importa păcura şi petrol din Romînia.

In acest scop Camera de Comerţ a intervenit, în primul rînd pe lîngă direcţia căilor ferate ruseşti, de a pune la dispoziţie spre încercare, un număr de vagoane-cisterne, cu destinaţia pentru Iaşi.

M. S. Regele a decorat pe toţi călugării din Mînăstirea Neamţ şi Secu, care au fost trimişi în serviciul „Crucei Roşii“.

Societatea „Crucea Roşie“ a conferit I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, insignele societăţii.

Ministerul instrucţiunii a făcut cunoscut direcţiunii liceului naţional, că congresul de religie ce urma să se ţină între 17—20 Septembrie a. c. s'a amînat pentru o dată nehotărîtă.

Frumoasele seri de artă ale operetei romîne se apropie, spre marea mulţumire a iaşanilor doritori de spectacole artistice. Stagiunea pe operetă cuprinde excelente noutăţi adaptate din repertoriile europene.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 18 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie prin oferte închise pentru reperarea zidului de susţinere de la ograda şcoalei primare Trei Erarhi. Valoarea lucrării după deviz 1183 bani 40.

Garanţia provizorie 50 lei în numerar.

Dispoziţiunile art. 72—83 din Legea asupra comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

Devizul se poate vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Arhivei.

No. 18151 10 | 23 Sep. 1913

Ministerul instrucţiunei a trimis o circulară şcolilor secundare, prin care le comunică, că luna Septembrie fiind considerată ca lună de vacanţă la întocmirea statelor se vor trece şi pe suplinitorii de catedre, precum şi pe acei care în timpul anului şcolar trecut au servit mai mult de 7 luni şi ale căror titulari continuă să fie în concediu şi după 1 Septembrie.

Suplinitorii profesorului a căror concediu expiră la 1 Septembrie nu vor primi nimic, iar leafa se va da întreagă titularului.

In urma ordinului primit la direcţiunile şcoalelor secundare, concursul de admitere în clasa I a se va ţinea în ziua de 2 Octombrie, iar cursurile şcolare vor începe în ziua de 10 Octombrie.

Aseară s'a dat rezultatul examenului de admitere în clasa V-a a liceului militar; în ordinea clasificaţiei au reuşit următorii elevi:

Alexandrescu A. Virgil, Bănciulescu Gheorghe, Papastopol G. Th., Protopopescu M. Virgil, Sturza D. C., Teodorescu Eugen, Adamiu R. Ilie, Balaban T. C. Bercea Ovidiu, Budescu Remus, Chiricuţă D., Diaconescu I. Gh., Dimitriu I. I., Dobreanu V., Epureanu Gh., Grigoriu Gr., Gall Const., Iconomu Mihai, Ionescu C. I., Olănescu I. Cristea, Patraşcanu D., Pelin E. Napoleon, Pleşoianu Veniamin, Praja Ioan, Stavrat Evzevie, Vasiliu N. şi Voiculescu Constantin.

In ziua de 9 Septembrie a. c. a fost distrusă de incediu o gireadă de pae de pe moşia d-lui Roznovanu din com. Sculeni.

Se crede că focul a provenit din neglijenţă.

In ziua de 13 Octombrie a. c. va avea loc în localul Conservatorului de Muzică şi Declamaţie, vînzarea, prin licitaţie publică a mai multor piane şi alte diferite instrumente.

Pînă astă-zi s'au înscris la Liceul Naţional 259 elevi din care: 78 clasa I-a; 43 cl. II-a; 42 cl. III-a: 25 cl. IV-a; 13 cl. V-a reală; 20 cl. V-a modernă; 8 cl. VI-a reală; 10 cl. VI-a modernă; 5 cl. VII-a reală; 9 clasa VII-a modernă; 3 cl. 8-a reală şi 4 cl. 8-a modernă.

In ziua de 5 Octombrie va continua examenul de capacitate al învăţătorilor, care fusese suspendat.

Cei reuşiţi înainte vor trebui să se prezinte ministerului, în ziua de 16 Septembrie, pentru a-şi alege locurile.

Cu începere de astăzi se plătesc la Ad-ţiea Financiară locală, pensiunile civile şi militare

In satul Focuri s'a declarat epidemia de scarlatină.

S'au luat cuvenitele măsuri.

D. C. Botez, notarul comunei Galata, a fost transferat la Cucuteni în locul d-lui N. Chiprian, trecut la Galata.

D. C. Buzăscu a fost numit notar în comuna Holboca, în locul d-lui Gr. Popescu demisionat.

Cu începere din astă seară, în fiecare Joi vor avea loc şedinţe la „Societatea de cultură pozitivă“.

Primim din partea d-lui Calognomo-Eus o scrisoare prin care-şi asumă paternitatea articolului „Adevărul ustură“ din „Fulgerul“ cu adaosul că cuprinsul nu este inspirat de d. colonel Anastasiade.

Cu atît mai bine pentru d. colonel, că n'a colaborat la o proză pur calognomistă sau mai drept, impur calognomistă.

Noul regulament al Conservatorului, întocmit de comisiunea numită de minister în persoana d-lor I. Ottescu, D. Kiriac, D. Popovici, E. Mezzeti, Al. Aurescu, este terminat şi depus la consiliul Permanent, pentru studiare şi cuvenita aprobare.

Pentru catedra vacantă de piano din Bucureşti, a fost numit în comisiune şi d. E Mezzetti, directorul conservatorului din Iaşi.

Stagiunea teatrului naţional din Iaşi se deschide cu „Zorile“, piesă în versuri a regretatului St. O. Iosif.

Mîne seară, Vineri, se vor reîncepe şedinţele societăţii filantropice de sub preşedenţia d-lui Enrico Mezzetti. Şedinţele se vor ţinea în localul Conservatorului de muzică şi declamaţiune.

Biblioteca facultăţii de medicină va fi deschisă, pînă la 1 Octombrie în fie Luni şi Vineri.

Directorul Conservatorului a fost autorizat, de Ministerul Instrucţiei publice, să comande instrumentele necesare pentru noile catedre create, acordîndu-se suma de 1500 lei.

Şcolare.—D. C. Grădinescu institutor din Roman, a fost numit pe 15 Sep. 1913, delegat pedagogic pentru şcolile primare din circ. I şi a II-a.

— S'a transferat pe 1 Sep. învăţătorul Gh. Tusciuc de la Turcoaia-Tulcea la Ibăneşti p. II-lea din jud. Dorohoi.

— A fost transferat pe 1 Septembrie d. Gh. Lefter de la şcoala Micşuneşti jud. Neamţ, la şcoala din com. Porceşti, post II-lea jud. Roman.

— Au fost numiţi suplinitori pe 1 Septembrie în jud. Suceava:

1) D-ra Clementina Zăhărescu la şc. din Horodniceni post II lea,

2) D. Gh. Iacob la şcoala din Hreaţca, com. Pleşeşti,

D. Gh. Şendrea la şcoala din Vascani.

— In jud. Vaslui s'au numit pe 1 Sep. următorii suplinitori,:

1) D. Gh. Livadariu la şc. din cotuna Ursoaia,

2) D. O. Manoilescu la şcoala din Curseşti,

3) D-ra Maria Gheorghiu la şcoala din Ştioborani,

4) D. Cordaş Ştefan abs-a 7 clase la şcoala din Mielesti.

— Ministerul face cunoscut candidatelor la cursul pentru ocuparea catedrelor vacante de la grădinele de copii, că pot fi înscrise şi fără să prezinte certificatul că au făcut practică pedagogică de trei luni la o grădină de copii. După ce vor reuşi la concurs, vor face această practică, şi pe baza ei, vor fi numite cu titlul provizoriu.

Concursul se ţine la 10 Octombrie în Bucureşti. Condiţiunile înscrierei şi materiile asupra cărora vor fi examinate candidatele se găsesc în Buletinul Oficial No. 409 din 1 Septembrie 1913.

— Toate detaşerile în învăţămîntul primar încetează pe ziua de 1 Octombrie deasemenea şi concediile mai mari de una lună.

D. dr. Grossi a făcut eri autopsia cadavrului lui Gheorghe Haragă, din comuna Dumeşti, care a fost ucis de cumnatul său Gheorghe Mihai.

In conformitate cu deciziunea ministerului de război, vor fi avansaţi la gradul de sublocotenent în rezervă toţi tinerii recrutaţi în baza art. 23.

Actele împreună cu cererea vor trebui să fie înaintate cel mai tîrziu pînă în ziua de 20 Septembrie şi anume pentru complectaşi la regimentul respectiv, iar pentru rezervişti la depozitul de recrutare.

Tinerii ce doresc a fi avansaţi vor înainta actul de naştere, certificatul de naţionalitate, un memoriu eliberat de comandantul sub ordinile căruia a fost în timpul mobilizărei, o copie de pe foaia matricolă şi o declaraţie prin care petiţionarul îşi ia obligaţiunea că renunţă la prima de echipare.

De la regimentul 13 Ştefan cel Mare au fost trimişi astă-zi spitalului militar patru soldaţi bolnavi de febră tifoidă care au şi fost izolaţi de d. loc.-colonel medic Gavrilescu.

In total sunt 36 cazuri în acel spital.

Imobilul d-nei Berea, de vis-a-vis de Tufli, a fost eri adjudecat provizor, de către Tribunalul secţia III-a, asupra fraţilor Leibovici în preţul de 270.000 lei.

Agenţii de siguranţă C. Blehan şi V. Brutaru au urmărit eri, pe dealul Ciricului, mai mulţi dezertori.

Spre seară, întorcîndu-se în oraş, au fost atacaţi cu focuri de revolver, în str. Vîntu, în dreptul grădinei lui Alex. Olteanu, un vestit hoţ de vite.

Agenţii au răspuns, iar agresorii au dispărut.

Se fac urmăriri.

Pe ziua de 1 Octombre, s'au înfiinţat la Conservator trei catedre noi: corn, fagot şi clarinet. Cu aceste trei catedre se poate spune că cursurile conservatorului din localitate sînt aproape complecte.

Conservatorul din localitate este radical reparat în interior şi exterior, facilitînd astfel predarea cursurilor.

O întrebare. Suntem rugaţi a adresa întrebarea de mai jos domnului *C. Banu*, directorul revistei „Flacăra“.

Am onoarea să vă întreb: cînd s'a născut autorul japonez Onoto Watana — al cărui roman „Privighetoarea japoneză“ a apărut în editura d-stră, tradus de d. I. Constantinescu — Delabaia. Ce opere mai are, din ce perioadă şi şcoală literară face parte, de ce sex este şi unde se poate găsi originalul, după care a fost tradus.

Mulţumindu-vă sunt cu respect, al d-vstră.

Adonis Gr. Popov
student

Catedra de dicţiune de la Conservatorul din Iaşi a fost transformată în catedră de comedie, iar profesor a fost numit d. Mircea Pella.

Dl. State Dragomir, actualul profesor de declamaţie, va face Drama şi Tragedia şi Istoria teatrelor şi a costumelor, la Conservatorul din Iaşi.

D-na Sofia Teodoreanu, profesoară de teorie şi solfegiu şi dirijoara corului conservatorului, şi d. N. Teodorescu, profesor de violoncel şi muzică de cameră, în urma raportului d-lui E. Mezzeti, directorul conservatorului, au fost decoraţi cu „Răsplata Muncei“ cl. I-a.

Intre 15—20 Septembrie, membrii corpului didactic primar, se vor întruni în consiliu şcolar, pentru a stabili lista cărţilor şi rechiziţiilor şcolare.

Această măsură s'a luat ca elevii să-şi poată procura din vreme cărţile, astfel ca la deschiderea şcoalei, toţi elevii să fie pregătiţi a începe regulat cursurile.

Totodată se va interveni pe lîngă autorităţile şi societăţile de binefacere, care obicinuesc a ajuta copiii saraci cu cărţi, se pună la dispoziţia directorilor, sumele hotărîte, pentru a se putea la timp procura cărţile necesare.

D-nii institutori delegaţi cu facerea recensemîntului în Iaşi, sunt invitaţi să se prezinte în ori ce zi în orele de dimineaţă, la revizoratul şcolar, pentru a primi materialul necesar la facerea recensemîntului copiilor de şcoală.

Ministerul instrucţiunii a trimes revizoratului şcolar, instrucţiunile privitoare la deschiderea cursurilor complimentare pentru absolvenţii şcoalelor primare.

D-na P. P. Carp soseşte mîne dimineaţă în Iaşi, răspunzînd unei invitaţii a d-nei şi d-lui D. Greceanu, pentru a petrece cîteva zile la moşia Stînca.

Comisia de licitaţie a Primăriei se va întruni mîne, spre a se pronunţa asupra ultimei licitaţii ţinută pentru pavarea străzilor cu piatră de granit.

Un număr de opt licenţiate în litere de la Universitatea ieşană, au cerut revizoratului şcolar catedre în învăţămîntul primar. Sunt vacante însă numai şase.

Inscrierile în şcolile primare vor începe în ziua de 25 Septembrie.

O inovaţie absolut originală a teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli ne-o prezintă noul program de astă-seară Joi 12 Septembrie. Intregul teatru „Antoine“ din Paris, este transportat ca prin farmec pe ecranul acestui cinematograf, Decorurile, mobilele, costumele, pînă şi rechizitele, sunt redate în piesa „L'homme qui assassina“ după celebrul roman al lui Farrère. Această piesă a făcut inconjurul lumei şi a fost jucată o stagiune întreagă (214 ori) la Paris.

Nu numai scena ne este redată în totalitatea ei, dar şi ansamblul acestui teatru interpretează toate rolurile piesei, întocmai după cum a fost jucat în Capitala Franţei.

L'homme qui assassina (Soarta unei femei) cuprinde 2 acte mari şi desfăşurarea toată, redată în culori naturale după ultimele invenţii şi perfecţionările celei mai celebre case mondiale Pathé-Frères din Paris, este un adevărat triumf al cinematografiei moderne.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară:

Prince şi acul de cravată, comedie cu neimitabilul humorist parizian.

Fabrica „FORTUNA“

IAŞI — Lîngă Strada Moţoc — IAŞI

— Fondată în 1887 —

Construită din nou şi înzestrată cu maşinele cele mai moderne.

Furnizează cu preţuri ieftine:

Stejar rotund şi în scânduri de la 15 m.m. până la 80 m.m. grosime.
Grinzi de stejar. Tocuri pentru uşi.
Grinzi în dimensiunile cele mai dificile, după cerere.
Teiu, Frasin, Ulm, Fag, Nuc, rotund şi tăiat în toate dimensiunile.
Cutii şi lăzi de lemn pentru ori-ce scop.
Beţe rotunde. — Specialităţi în diferite articole de lemn.
Parchete de stejar clasa I-a şi II-a.
Roţi de lemn pentru transmisiune.
Maşinele pentru prelucrarea lemnului se inchiriază şi cu ora, ataşând lucrători special instruiţi.

Serviciul telegratic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Terorizări sîrbeşti

Sîrbii măcelăresc pe Bulgari în Macedonia. — Armate sîrbe atacă posturile bulgare de la graniţă.

Sofia. — Agenţia Bulgară află că autorităţile sîrbeşti terorizează într'un mod de necrezut satele din districtul Radovişte precum şi întreaga Macedonie unde populaţia a fugit cu duiumul· Sute de fugari au sosit pînă acum în districtul Strumniţa, sporind astfel numărul refugiaţilor care e mult mai mare.

Guvernul bulgar a remis, în această privinţă o notă legaţiunei ruse.

Agenţia Bulgară declară că posturile bulgare de la graniţă, în satele Vladovţi şi Rici în districtul Strumniţa, au fost atacate de soldaţi sîrbi şi başbuzuci. Impuşcăturile au ţinut mai multe ore.

Dezminţirea alianţei austro-bulgare

Sofia.—Agenţia Bulgară declară că ştirile privitoare la încheerea iminentă a unei alianţe austro-bulgare, motivată de sosirea la Viena a generalului Fitcef, e o invenţiune tendenţioasă. Generalul Fitcef nu e la Viena ci la Karlesbad.

E de asemenea tendenţioasă ştirea despre pretinsa participare a ofiţerilor bulgari dechizaţi în operaţiunile Albanejilor în contra Sîrbilor.

Holeră în Galiţia

Viena, — Un nou caz de holeră a fost constatat la Oporzec, în districtul Skole (Galiţia).

Epilogul conflictului Chino-Japonez

Londra. — „Morning Post" află din Sanghai că generalul Sanghsu a făcut o vizită consulului japonez din Nanking şi a cerut scuze, în privinţa uciderei celor trei Japonezi.

Regele Greciei în Anglia

Londra. — Regele Constantin al Greciei a sosit aci, venind din Paris şi a plecat spre Eastourne.

Serviciul Telefonic

Din constatările d-lui Badareu

Bucureşti.—Am relevat ieri o parte din constatările d-lui Badareu, cu privire la cele ce se petrec în regiunea contaminată de holeră. Revenim pentru a mai complecta spusele de ieri.

D. Badareu, ministru ad-interim, a intervenit la episcopia respectivă, ca preoţii care s'au dovedit că refuză serviciile sacerdotale bolnavilor şi morţilor de holeră, să fie pedepsiţi.

De aseminea ie de remarcat că învăţătorii, cari ar trebui să sprijine populaţia săteaească şi să le rîdice moralul, refuză pur şi simplu să dea ochii cu sătenii,

In schimb jandarmii şi agenţii sanitari dau dovadă de adevărate acte de eroism.

Intre alte nuoi măsuri s'a dispus a se trimite cîte un mare număr de jandarmi care să facă poliţia comunelor şi să scotocească casele spre a constata dacă nu sunt cazuri tăinuite sau dacă nu se ascund decesele unora.

De aseminea s'a admis ca o ambulanţă a d-nei Elise Brătianu, compusă din şase persoane să dea ajutoarele cuvenite în satele din judeţul Dolj, din apropierea Dunărei.

Un medic îmbolnăvit de Holeră

Buzeu.—D. dr. Dobrescu, medicul primar al judeţului Buzeu, întorcîndu-se din comuna Moisica, unde fusese pentru combaterea holerei, s'a îmbolnăvit de holeră.

Expoziţia naţională din 1916

Bucureşti.—Indată după întoarcerea miniştrilor absenţi, consiliul de miniştri, se va ocupa cu măsurile necesare, pentru organizarea unei mari expoziţii naţionale în 1916, cu prilejul împlinirea 50 de ani de domnie a regelui Carol.

După voinţa Suveranului, tot d. dr. Istrati va fi numit comisar general.

Expoziţia va fi tot la parcul Filaret.

Se crede că toate statele vor participa la această expoziţie care de astă dată va fi cu şi mai multă îngrijire organizată.

Demisia d-lui dr. Cantacuzino

Bucureşti.—Ziarul *Adevărul*, publică o convorbire cu d. dr. Minovici, directorul general al serviciului sanitar, cu privire la demisia d lui dr. Cantacuzino.

La întrebarea pusă, d. dr. Minovici a răspuns:

„—Am auzit şi eu, că d. dr. Cantacuzino şi-ar fi dat demisia, dar până în acest moment n'am luat cunoştinţă de dînsa.

Un lucru însă ie adevărat şi anume că am primit o adresă din partea d lui dr. Cantacuzino, prin care mă învita ca până în 48 de ore să-i remit 15.000 lei, pentru serum antiholeric, altfel nu va mai furniza acel serum.

Am respuns, că faţă cu cheltuelile ce necesitează acum combaterea holerei, nu-i pot remite imediat această sumă, dar că nu voiu întârzia a-l achita. Am adăugat că de nu ne va trimete serum, ne vom adresa d-lui profesor Babeş.

De altfel nu există nemic personal între mine — şi d. dr. Cantacuzino, şi nici între d-sa şi consiliul sanitar superior, la care d. Cantacuzino n'a luat parte, aşa că de fapt trebuia considerat demisionat.

Demisia d-lui dr. Cantacuzino, pare că-i un bun pretext, de oarece d-sa dorea de mult să plece la Paris, şi a şi plecat, de şi ţara se găseşte în toiul holerei.

Mişcare în diplomaţie

Bucureşti.— In monitorul oficial de azi, au apărut decretele pentru următoarea mişcare în diplomaţie, pe care, de alt-fel *Opinia* a anunţat-o acum vr'o 15 zile:

D. Nanu, ministru la Petersburg, fost numit secretar general la ministerul de externe: d. Diamandi e numit Ministru al Ţărei la Petersburg, d. Ghica la Roma, d Derussi, la Sofia şi d. Bilciurescu la Budapesta.

Dezminţire

Bucureşti.— Unele ziare au afirmat că ministerul lucrărilor publice ar avea de gînd să dispuie suspendarea curselor serviciului maritim Constanţa- Constantinopole - Alexandria.

Ştirea este absolut inexactă. Vapoarele vor continua cursele lor regulate ca şi pînă acum, de trei ori pe săptămînă.

D. Badareu la Sinaia

Bucureşti.— D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, a plecat astă-zi dimineaţă la Sinaia, spre a prezenta M. S. Regelui un raport în privinţa stărei generale sanitare a ţerei.

Descoperirea unui furt însemnat

Bucureşti.—Depositul armatei a descorit un mare furt de benzină. Autorul furtului, şoferul Pavlescu, a fost arestat.

Spre o înţelegere

Bucureşti. — O delegaţie bulgară, în frunte cu domnii Iwan Brescoff, director general al căilor ferate bulgare şi Gheorghe Brescoff, şeful contenciosului acestei administraţiuni, a sosit în Capitală.

Delegaţia s'a pus în contact cu d. Al. Cottescu, directorul general al C. F. R. în vederea stabilirei unei înţelegeri în privinţa traficului liniei ferate Dobrici-Varna din care vre'o 19 kilometri sunt pe teritoriul anexat.

Organizarea comercială

Bucureşti. — Ministerul de industrii şi comerţ va numi o comisiune compusă din delegaţii săi şi ai camerelor de comerţ din Bucureşti şi Constanţa pentru a cerceta situaţia economică şi comercială a regiunei anexate.

Comisiunea va trebui să indice măsurile ce sunt de luat pentru organizarea acestei regiuni în concordanţă cu marele noa tre nevoi economice şi comerciale.

Succesiunea Vlaicu

Bucureşti. — In urma inventarierii şi plăţei taxelor de succesiune, tribunalul Ilfov a pus pe părintele şi fraţii lui Vlaicu în posesiunea averei remasă de pe urma nefericitului aviator, şi care avere s'a constatat a fi în sumă de 36.000 lei, în bani şi poliţe.

Măsuri luate

Bucureşti.—D. Anghelescu girantul comisarului civil, a instalat administratorii de plasă şi poliţaii din regiunea anexată.

De aseminea organele administrative au luat măsuri ca în toate bisericele, de orice confesiune, să se pomenească d-membrii familiei regale, iar la toate autorităţile administrative s'a distribuit poretele familiei regale.

Incendiul din Constantinopol

Constantinopol.—La Ordu un incendiu a distrus 1000 de case.

Pagubele sunt însemnate.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.— 1 comună contaminată, 10 bolnavi vechi, 10 rămaşi.

Jud. Brăila.—13 comuni, 56 cazuri noi, 8 morţi, 26 bolnavi vechi, 74 rămaşi.

Brăila-lazaret, 10 bolnavi vechi, 1 vindecat, rămaşi 9.

Jud. Buzeu.—2 comune, 13 cazuri vechi, 2 cazuri noi, 2 morţi, 13 ramaşi.

Constanţa, 7 comune, 12 bolnavi.

Jud. Dolj.—40 comuni, 33 cazuri noi, 28 morţi, 2 însănătoşiţi, 261 bolnavi vechi.

Craiova-spital, 5 bolnavi vechi, morţi 1, 3 vindecaţi, 4 rămaşi.

Jud. Gorj.—2 comune, 2 bolnavi vechi, 2 rămaşi.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

(Situaţia de aci n'a sosit încă).

Jud. Ialomiţa.—21 comune, 6 cazuri noi, 75 bolnavi vechi, 81 rămaşi.

Calaraşi-spital, 3 bolnavi vechi, 2 noi, morţi 1, rămaşi 4.

Jud. Ilfov.—2 comune 4 bolnavi vechi.

Bucureşti-Colentina, 5 cazuri vechi, 1 vindecat, 4 rămaşi.

Olteniţa-spital, 2 bolnavi vechi, 2 rămaşi.

Jud. Mehedinţi.—7 comune, 15 bolnavi vechi, 1 caz nou, 16 rămaşi.

T.-Severin spital—6 bolnavi.

Jud. Muscel.—1 comună, un bolnav vechiu.

Jud. Olt—17 comune, 150 bolnavi vechi, 2 bolnavi noi, 2 morţi, 19 vindecaţi, rămaşi 150.

Slatina-spital—1 bolnav.
(Situaţia de aci n'a sosit încă),

Jud. Prahova.—1 comuuă, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.

Jud. Putna—Focşani-spital 1 bolnav.

Jud. R.-Sarat — 9 comune, 20 bolnavi vechi, 8 noi, 2 morţi, 26 rămaşi.

R.-Sarat-spital 1 bolnav vechi.

Jud. Romanaţi.—21 comune, 224 bolnavi vechi, 25 noi, 15 morţi, 6 vindecaţi, rămaşi 229.

Caracal-spital 53 vechi, 10 noi, 6 morţi, 57 rămaşi.

Jud. Suceava. — 1 comună, 1 bolnav, 1 vindecat, 1 caz nou, un rămas.

Jud.Tecuciu.—1 comună, un caz vechiu, 1 rămas.

Jud. Teleorman. — *38 comune contaminate, 250 vechi,* **7 noi, un mort, 256 rămaşi.**

(Situaţia din acest judeţ pe ziua de azi n'a sosit încă.

Turnul-Măgurele — Spital, 10 *vechi,* **1 caz nou, un mort, vindecaţi 1.**

Jud. Tulcea.—*1 comună, 1 bolnav,* **un rămas.**

Jud. Tutova. — *Bîrlad-spital* 5 *bolnavi,* **5 vindecaţi.**
(Situaţia de aci n'a sosit încă).

Jud. R.-Vîlcea.—5 *comune,* 17 *vechi: 17 rămaşi.*

R.-Vîlcea.—Spital, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.

Jud. Vlaşca.—*8 comune,* **24** *vechi,* **15** *noi,* **8** *morţi,* **3** *vindecaţi.*

Giurgiu—Spital 1 bolnav vechi.

Teritoriul nou.—*2 comune, 13 vechi, 13 rămaşi.*

Total 209 comune contaminate, 1233 cazuri vechi, 164 noi, 75 morţi, 35 vindecaţi, 1287 rămaşi.

Oloiu de văpsit pur

calitate superioară. 1 leu kilogramul. Fraţii Bachstetz, magazin de fererii str. de sus.

Allemande très bonne Ménagère cherche place comme Ménagère ou auprès des enfants, Sous Vindobona.

Strada Sft. Andrei 52.

Se caută AJUTOR COMPTABIL la o fabrică lângă Ploeşti. Să fie absolvent al şcoalei comerciale cu oare care practică de birou. Ofertele trebuesc însoţite cu copii de pe certificate, indicând salariul şi vrâstă; a se adresa la redacţia „Opiniei" sub AJUTOR COMPTABIL

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42
Consult. 10—11 şi 3—5.

ZILNIC Găsiţi de Vînzare
la MAGAZINUL
MANOLESCU
Mezeluri diferite
Aperitive de tot felul
Numai Vinuri renumite
Ori şi ce fructe
Lăptării şi Brânzeturi
Esenţe şi Siropuri
Struguri delicioşi
Compoturi de fructe
Unt de masă de gătit etc. etc. etc.
PROASPETE de cea mai bună provenienţă, cu preţurile cele mai convenabile.
Str. LAPUŞNEANU No. 12 *Serviciu la domiciliu* TELEFON

SE TAIE LEMNE DE FOC
Cu maşina condiţiuni avantajoase
Doritorii să se adreseze printr'o carte postală d-lui Simon Avram, strada Zugravilor No. 49.

Comptabil *rutinat, dispunând de cîte-va ore libere, se oferă pentru ţinere de registre comerciale.*
Adresaţi-vă la Postăvăria „Avântul" Iaşi, strada Ştefan cel Mare.

Vie de arendat.
In cătunul Munteni lînga Şcoala Normală din Iaşi având 3 hectare replantate cu cele mai renumite specii de struguri poziţie bună, aproape de oraş, şosea, apă, o dau în parte sau cu arendă fixă. Doritorii să-şi trimeată ofertele proprietarului pînă la 20 Septembrie a. c.
A se adresa: Major I. Costinescu, la Divizia 9, Cernavoda.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
întors din Campanie
dă consultaţiuni zilnice numai între orele 3—6 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 6
Casele magazia Kahanne

Dr. I. BRENER
Specializat în clinicele din Germania
BOALE DE FEMEI
MAMOŞ
Str. Lăpuşneanu 25
— Cons. 1—6 —
Reîntors din campanie şi-a relua ocupaţiunele

Dr. Louis Mendel
— DENTIST —
reîntorcîndu-se în localitate şi-a reluat consultaţiile.
Str. Lăpuşneanu 11 bis. (De asupra Băcăniei Smirnov).

Pentru o şcoală secundară particulară, *într'un oraş de provincie, se caută o doamnă sau domnişoară, absolventă a cel puţin 8 clase secundare sau studii analoage, căreia se va încredinţa direcţiunea acelei şcoli şi predarea limbei franceze şi eventual a pianului.*
A se adresa prin corespondenţă, sau verbal, **d-nei profesoare Maria D. Cădere,** *com. Bucium pentru lămuriri şi condiţiunile de contractare.*

Liceul Particular
„Profesorii Asociaţii"
— IAŞI —
Sub conducerea unei **asociaţiuni de profesori secundari**
Curs **liceal complect şi şcoală comercială superioară**
Se primesc interni, externi, semi-interni
Inscrieri în orice zi în localul din
Strada V. Conta No. 15
Direcţiunea

Şcoala profesională
Paraschiva G-ral Milicescu
— Str. Albineţ No. 5 Iaşi —
Curs profesional după programa statului. Se primesc eleve interne, externe şi semi-interne. De asemeni şi absolvente de şcoli profesionale care doresc să facă practică la croitorie.
Inscrierile încep la 1 Septembrie.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

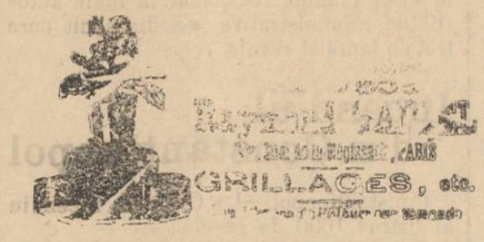

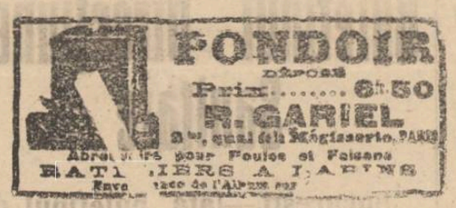

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asemenea şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tâmplă, Migrenele, Ganglioane, Sciatice, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase etc. etc. Ele dau color-faite zemedi.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Ii dioa cea d'antâiu se se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, se ia 6 hapuri în doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghişti şi Farmacişti.

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1986 – Sîmbătă 14 Septem. 1913

Dilema Rakovski

Faptul că pentru Duminică este convocată a doua întrunire publică la „Dacia" în Capitală, menține între actualitățile zilei întîmplările de Duminea trecută, în jurul primei întruniri publice socialiste.

Nu întîmplările în sine vroim să le discutăm astăzi, ci atmosfera în care a fost convocată acea „întrunire de protestare", căci atmosfera aceasta e de natură să explice, mai bine ca ori-ce, consecințele oarecum firești pe cari au avut să le îndure inițiatorii agitației, războinicii de... după războiu. E vorba, în primul rînd, de „Manifestul, către cetățeni, primul act al agitației. Manifestul în care cetim, în prima coloană, următoarele:

„...Dar soldații (romîni, N. R) nu făceau de cît să urmeze pilda ce le-o dedea marea majoritate a ofițerilor. Ofițerii sunt acei cari au dat pilda indisciplinei, ei sunt acela cari, prin nerespectarea averei locuitorilor, prin jefuirea cazarmelor și stabilimentelor publice, au arătat inferiorilor lor calea.

In asemenea condițiuni disciplina era imposibilă.

Dar ea nu se putea menținea și pentru un alt motiv, mai hotărîtor.

Nu există războaie—afară doar de cele de apărare—cari să urmărească un scop moral. Ori, războiul către care a împins, prin mijloacele cele mai condamnabile, oligarhia noastră, a fost cel mai imoral dintre războaele imorale.

Scopul lui a fost prada *și un război care-și propune asemenea scop nu poate să facă să înconștească în sufletul soldatului nici un sentiment înalt, nici un sentiment nobil. El este incompatibil cu o disciplină morală.*"

Se cunosc prea bine—și este lucru elementar de cunoscut—condițiunile în care s'a hotărît de către guvernul romîn mobilizarea oștirii și trecerea Dunării. Se cunosc învinuirile adrese guvernului că prea dă semne de răbdare și abnegare, tolerînd vecinilor noștri Bulgari îndrăznelile de tot felul. Se cunosc agitațiile din ce în ce mai populare și mai generale în toată țeara pentru determinarea unei mobilizări repezi. Știm ceva mai mult: socialiștii romîni, cari anunțase convocarea unei întruniri publice în contra mobilizării, în contra războiului — în Capitală — *au renunțat la întrunirea lor.*

E cineva dintre socialiști care tăgăduește seriozitatea absolută a motivelor cari au impus de mult încă obținerea unei granițe strategice între Bulgaria și Romînia? Contestă oare d-rul Racovski însuși lucrul acesta?

Dar — aceasta vom avea vreme s'o discutăm încă. Pentru moment e vorba aci de cîndătenia într'adevăr extraordinară în procedeul socialiștilor, da a idealiza, sub inspirația șefului lor, tot ce e bulgar și a ponegri tot ce, fiind inițiativă și operă socială românească, a devenit fatalmiute și, sperăm, numai momentan, — antibulgar.

Să ni se citeze de un an încoace, de cînd Bulgarii însîngerează Europa, un singur pasagiu violent, ca acel de mai sus, în coloanele „României Muncitoare" la adresa Bulgarilor. Doară mișcarea socialistă e eminamente internațională.

Noi am pornit pentru **pradă**, deși am scăpat Balcanii de mult mai groaznice vărsări de sînge în jurul Sofiei. Noi facem operă inumană în tot ce întreprindem. Dovadă, iată în ultimul număr al ziarului oficial socialist:

„...Pe cînd prima grijă a cetățenilor bulgari, deveniți romîni, a fost a se interesa de școala lor, prima grijă a statului oligarhic a fost, nu numai de a le trimite 600 de jandarmi și perceptori. dar încă *de a închide școala pentru a deschide percepția*".

Am fi dorit să știm cîți Romîni piereau în Cadrilater, de la anexare și pînă acum, fără jandarmii noștri. Dr. Racowski ne-ar putea spune. Dar d-sa preferă să tragă concluzia rîndurilor de mai sus în modul următor:

„Iată de ce trebue să eșim din toropeala noastră, să ne dezmorțim socialmente, să ne rîdicăm la conștiința cetățenească a locuitorilor anexați și luîndu-le apărarea contra samovolniciilor să lucrăm împreună cu ei, la marea operă de însănătoșire politică a țărei noastre".

Cu opera de anexare și romanizare a Cadrilaterului—impuse, repetăm, de necesități organice ale existenței noastre ca Stat—procesul romîno-bulgar, pe cari nu noi, ci *vecinii noștri* îl țineau deschis, iea sfîrșit. Aceasta e părerea noastră burgheză, nu însă a socialiștilor, cari spun verde în al lor „Manifest":

„...*Din contra: apărarea țărei spre sud, devine acum cu mult mai grea, prin faptul că, politica noastră agresivă față de Bulgaria, și încorporarea la noi a unei populații care nu poate să aibă nici un sentiment de dragoste către statul care i a rîpit libertatea și independența, ne a făcut dușmani înnăuntru ca și în afară.*

„Viitorul va dovedi cît de greșită și cît de adevărat antinațională a fost și politica externă a oligarhiei noastre. *Sub un succes aparent se ascund posibilități de înfringeri viitoare.* Dacă lăcomia pentru pămînt turcesc a pregătit catastrofa Bulgariei, a făcut din ea o Polonie Balcanică —slăbirea căreia va fi pentru vecinii ei o continuă ispită de a mai rupe din trupul ei,—de ce să nu ne gîndim că și lăcomia oligarhiei noastre pentru pămînt bulgăresc pregătește și Romîniei asemenea catastrofe?

Increderea în viitorul țărei, siguranța integrității ei teritoriale este acum, cu mult mai mică de cît înainte de „izbînzile" noastre diplomatice și militare".

D. dr. Racowski cunoaște de sigur *hărțile bulgare* în care Dobrogia era... anexată Bulgariei. Era oare *această* perspectivă o garanție de pace? Ne îngăduia ea liniștea, siguranța, dezarmarea? Cu toate aceste d-sa merge din paradox în paradox, continuînd în „Manifestul" bulgarofil la extrem:

„...Rar popor a fost mai mințit, pentru a fi împins la războiu, ca poporul nostru!

Pacea, în numele căreia a fost mobilizată armata romînă, este tot atît de mincinoasă ca și „civilizația" cu care se laudă oligarhia noastră. Cerneala de pe tratatul din București încă nu s'a zbicit, el n'a căpătat încă aprobarea marilor puteri și *în toate purțile se vorbește despre un nou războiu.* Unii ofițeri chiar, despărțindu-se de mobilizați, i-au prevenit să fie gata pentru o nouă probabilă mobilizare, *de data aceasta urmată de războiu adevărat*, și care poate să se producă în timp foarte scurt—poate în trei ani.

Oare aceasta mai e pace?"

Voluptatea, frivolitatea cu care, tendențios și anticipat, intelectualii socialiști, voinicoșii cari au renunțat la meetingul din ajunul mobilizării—exploatează „viitorul" războiu, indică mentalitatea lor de politicieni și face să ne apară într'adevăr suspect de paradoxală ceea ce în reflecțiile următoare vom denumi „dilema Rakowski", urmărind peripețiile agitației de eri și de astăzi ale eroului în străduința lui de a deveni șeful unui partid politic.

△

POLITICE

Unde au ajuns...

Intr'un articol, intitulat *Somațiunea d-lui Brătianu*, **apărut în** *Epoca* **de aseară, se poate ceti următoarele:**

Or d. Ionel Brătianu e un calomniator, or Prințul moștenitor e un imbecil.

E un netrebnic, dacă operațiunile pe cari le-a comandat au eșit prost sau, e un neresponsabil dacă eșind operațiunile prost, ofițerul ce trebuia să-i interpreteze ordinele, adică șeful de stat-major, e singur învinovățit.

D'aci nu se poate eși.

Model de stil, model de polemică, nu este așa? Ori Prințul moștenitor ie un netrebnic, un imbecil, ori d. Brătianu ie un calomniator. Aceasta-i dilema!

Desigur că după dilema țiganului, această nouă dilemă a *Epocei* **nu mai poate surprinde, nici în privința cuprinsului și nici a formei în care ie reprezentată. Ea are însă semnificație din punct de vedere al stărei spiritelor.**

Evident. D. Brătianu și partidul liberal au pus prea multă patimă în atacurile contra d-lui general Averescu. Comunicatul în această privință, apărut în ziarele liberale, și mai cu seamă nota de amenințare la adresa Suveranului, nu putea să nu surprindă și să nu strice chiar, scopului urmărit de d. Brătianu.

Dar și apararea *Epocei* **pune în lumină încă-odată ce mentalitate au acei cari s'au erijat în apărătorii d-lui general Averescu.**

Patimă de o parte, furie și lipsă de urbanitate de alta, iată tabloul celor, cari au încrucișat spada, deasupra capului d-lui general Averescu.

Pentru moravurile noastre politice de sigur că această politică ie caracteristică. Cu toate aceste nu s'ar fi crezut posibil ca atacul dușmanilor generalului Averescu să meargă pînă la a amenința pe rege, iar apararea generalului să fie însoțită de calificativul de „netrebnic și imbecil" la adresa principelui moștenitor.

Am relevat cazul. A trage o concluzie ar fi de prisos. Cetitorii cu siguranță vor face ei singuri cuvenitele reflecții.

NOTA ZILEI

Intelectualii satelor.

Constatările d-lui ministru de interne ad-interim, în localitățile contaminate de holeră, cu privire la rolul unor preoți și al unor învățători, dau într'adevăr nota vremei, — nota ei tristă și ridiculă!

Că numeroși preoți refuză serviciile lor sacerdotale celor morți de holeră arată că unele sfinte fețe pot să fie fără... obraz.

„Să le fie în nas!" cum zice poporul.

Dar învățătorii?

Purtarea lor ne învață și ea cîte ceva și anume. Că defunctul Haret, deprinzîndu-i prea mult să se înfrupte la băncile populare, i-a făcut să și iubească prea mult viața și plăcerile ei, iar nu primejdia morții.

Ori, cum vor ieși din această epidemie cu... nota zero la conduită.

ECOURI

De teama cenzurei.—Marele duce rus, Constantin Constantinovici, a scris o dramă în care aduce pe scenă ultimile zile ale lui Christ și moartea lui.

Sinodul a oprint reprezentația publică a piesei, așa că ducele va reprezenta'o în prezența unei societății restrînse în palatul țarului,

*

Un record mondial.—Din Londra vine știrea, că în 22 Septembrie aviatorul Louis Noel s'a ridicat pe cîmpul de aviație din Hendon, cu șapte pasageri și a sburat cu ei timp de 17 minute 35 secunde, stabilind prin aceasta un record mondial.

MICI POLEMICI

Reîntors la—Canossa—adică la Iași—„Cuvîntul" decretează că „d. Grecianu este omul cel mai cu suprafață dintre toate persoanele (sic) care compun clubul conservator local".

*...Și unii îl socoteau pe d. Greceanu—*îngust!

*

S'a declarat contaminată comuna Pătești din Putna.

— Cu un asemenea nume, era greu să n'o Pătești!

*

Cîți-va domni din localitate se ceartă în jurul unei școli de fete.

—„Cherchez la femme".

*

N'am înțeles bine de ce un ziar popular publică despărțite rubricile, următoare, la anunciuri.

„Căsătorii", „Inchirieri—Vînzări", cînd subiectele se confundă...

*

Astronomul american Lowel care studiază planeta Marte, a descoperit tribunale... marțiale permanente pe marele astru.

*

S'a inaugurat un bust unei celebrități. Mulți criticau că nu era asemănare. Poate să fie puțină asemănare, „dar multă artă, observă unul—și un altul adaose: „De bustibus non est disputandum".

*

In „Opinia" de eri s'a tipărit „congresul naționaliștilor din Viena" în loc „naturaliștilor".

O confuzie foarte ne... naturală.

OAMENI ȘI LUCRURI

Crucea Roșie — altă dată...

In marea biografie a Carmen Sylvei, scrisă de Mlte Kremnitz, pentru cetitorii germani, găsim numeroase amănunte asupra împrejurărilor în care a funcționat serviciul „Crucei Roșii" în zilele istorice ale campaniei ruso-romîne în Balcani, la 1877.

„Cu toate pregătirile—scrie d-na Kremnitz—s'a simțit lipsa de ajutorare medicale, de la sosirea întăilor convoiuri de răniți. Președintele „Crucei Roșii" s'a adresat Principesei cu cererea să invite medicii din Germania. Doamna Elisabeta a Romîniei telegrafiază Impărătesei Augusta, puternica protectoare a Crucei Roșii, rugînd-o să trimită doctori germani. După această înaltă intervențiune Ministerul de Războiu al Prusiei trimise abia în mijlocul lui Octombrie—opt medici militari sub conducerea unui medic general. Aceste însă, cu condiția ca activitatea lor medicală să se desfășoare dincoace, iar nu dincolo de Dunărea.

...Doi dintre acei medici fură găzduiți în Palatul domnesc cu mari atențiuni din Partea Princesei. Ea își uitase cu desăvîrșire situația Ei înaltă, fiind încîntată de misiunea Ei ca soră de caritate și trăind în baraca tradițională. A asistat pe d-rul Kremnitz în cele mai grele operațiuni. Găsea vorbe de mîngîiere pentru muribunzi, ușurări pentru acei cari gemeau de durere; părea că are nervi de oțel și nu cunoștea nici odihna, nici oboseală. Dispoziția ei, mulțumirea ei crescură în acea vreme agitată.

Spre sfîrșitul lui Octomvre ea scrise Principelui.

„Stau pe veranda dinaintea baratcei și gust seara splendidă, minunata iluminație a Bucureștilor, aerul blînd și senzația de însănătoșire a răniților mei, cari mi-au dat atîtea griji.

...Sunt tare trudită și de multe ori mi-e dor de liniște; o să-mi pară așa de dulce după bătăliile cîștigate...."

Prințul, care știa ce muncă a cheltuit Princesa Elisabeta o sfătuia mereu să se mai odihnească.

„...Că-ți ai făcut mai mult de cît datoria, recunoaște toată lumea înlăuntru și în afară și nu e bine să asisti la toate operațiunile și agoniile. Din nefericire eu am trebuit să văd mii de oameni morți în acest războiu sîngeros"....

E drept că Europa toată admiră pe Princesa Romîniei. Prințul Carol Anton scria: „depre Elisabetha domnește o părere unanimă de admirațiune pentru eroismul ei în îngrijirea suferinzilor".

„Kronprinzul german scria Principelui:

„...Mă gîndesc la bucuria Elisabetei și la mîndria ei să te vadă revenit victorios.

Despre devotata ei activitate pe tărîmul ambulanțelor auzim aci pretutindeni".

Recunoașterea meritelor Princesei avu loc și în Rusia. Impărăteasa îi trimise Ordinul Katherinei cu o scrisoare extraordinar de măgulitoare.

Intîmplările din campania de acum unde răniții de gloanțe fură înlocuiți, în rîndurile armatei romîne, de nenorocitele victime ale holerei, dădură încă odată prilej Suveranei—secondată de astă dată de devotamentul PrinceseiMariade a-și arata însușirile de curagiu și de abnegație.

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

III

6 Iulie.—In bivuac la Staroselți, după 39 km. de malul bulgăresc al Dunărei.

Desdedimineață, cu voia Colonelului, vizităm satul de înfățișare sărăcăcioasă, dar cu oarecare pratenție de confort în mizerabilele-i clădiri ce par a fi rămase ani de zile în părăsire. Femeile stau ascunse, neîncrezătoare, căci pe străzi nu întîlnim de cât bătrâni și copii.

Pe ușile localurilor publice — dintre cari școala e cea mai impunătoare,—e afișată proclamația A. S. R, Principele Ferdinand către poporul Bulgar din teritoriile ocupate, care e înștiințat să fie fără grijă, de oarece nu urmărim de cât pacea spre binele lui, și chiar dacă se vor întâmpla ciocniri cu trupele ce se vor opune, populația pașnică nu are a se teme de nimic.

Sub cort, dejunasem deja, când mi se aduce ordin din partea unui înalt domn ofițer, să poftesc la masă. Mă duc la cortul popotei spre a refuza mulțumind, și cu mare surprindere văd că d-nii ofițeri erau deja plecați, fiind așteptat numai de ordonanța care servea; pe cerga ce ținea loc de masă tot soiul de bunătăți.

Cum îmi pusesem stomacul la cale mai de înainte, am rugat la rândul meu pe camaradul care servea, să binevoiască a gusta resturile ce-mi erau destinate.

După amiază, mai mulți ofițeri binevoiesc să se distreze la noi în cort, făcând o partidă de poker și sorbind cu deliciu cafeluțele pe cari părintele Mîrza le fierbe cu măestrie.

7 Iulie.—E Duminică și pe la oarele zece dimineață preotul nostru și acel al Regimentului 14 Infanterie din Roman—bivuacat alături—ajutați de câțiva dascali luați dintre soldați, oficiază serviciul religios în fața trupelor; o liturghie cu cor, admirabil reușită, mai bine chiar ca la multe din marele noastre Biserici. Apoi în mijlocul bivuacului se aduce un tun, pe care noi voluntarii depunem jurământul de ostași, repetând formula ce ne citește Preotul, ținând mâna dreaptă pe gura tunului.

După amiază o preumblare cu barca de Pontonieri pe Iskar, unde ne scaldăm în rece și limpede apă de munte, la a cărei suprafață vezi eșind în relief mii de capete ale soldaților noștri.

La întoarcere în bivuac, ne taie drumul Regimentul 25 Infanterie din Vaslui, din care face parte și Batalionul detașat în orășelul meu, în care văd cu plăcere o mulțime de figuri cunoscute. Cum trecea Regimentul, un gligan de infanterist, țigan pur-sânge, se pregătea să muște dintr'un castravete pe care îl ciordise în treacăt din grădina unui Bulgar. Locotenentul lui îl vede, se repede la dânsul, îi smunceşte castravetele din mână și... începe a mușca din el cu lăcomie.

In urma Regimentului, unul câte unul vin soldații întârziați, răsâpiți pe drum ici-colo, șchiopătând, prăpădiți de oboseală, căldură și praf, blăstămându-și soarta care le-a pus în spate afurisita de raniță.

Incepuse a se înopta, când vedem în zarea depărtată, peste râul Iskar, un minuscul aeroplan făcând evoluții savante.

8 Iulie.—De și eri de cu ziuă se svonise că plecarea noastră va avea loc a doua zi în zori, totuși cu puțin înainte de a se întuneca am primit ordinul să fim gata la 3 oare noaptea.

Cum la acea oră era întuneric beznă și cortul nostru cam izolat, cât pe ce era să plece Regimentul fără de noi. Cu chiu cu vai ne strângem în grabă buclucurile și iată-ne din nou la drum. In primul sat prin care trecem, Mahlata—târguleț cu o înfățișare orientală stranie,—femeile ne întâmpină cu căldări de aramă pline cu apă și panerașe de curcuduşe roșii și galbene—fructul lor național.

Prin două șiruri de dealuri destul de înalte, drumul suie și scoboară, până dă în micul sat Peserevo, și tăind apoi linia ferată spre Plevna, în dreptul gărei Teliș, o ia în spre Vest.

Trenul nu mai circulă, iar firele telegrafice bulgărești tăiate de Cavalerie, sunt înlocuite de Pionieri cu acele ale telefoanelor și telegrafelor noastre militare, cari leagă între dânsele diferitele comandamente.

In drum întâlnim mai mulți prizoneri bulgari, de toate armele, din Divizia mixtă care fiind ruptă din armata ce lupta cu Grecii și Sârbii și trimisă în potriva noastră sub conducerea unui General spre a ne ține calea în defileuri, s'a predat Cavaleriei noastre în frunte cu Comandantul ei. Soldații cari au fost

dezarmaţi şi lăsaţi în libertate, voinici şi rumeni la faţă, au aerul vesel şi spun că nu au voit să lupte împotriva Romînilor, prietenii lor.

După 29 km. de marş, la ora 1 p. m. sosim în Devenţi, unde instalăm bivuacul, pe şesul din partea de Vest a satului—pe care nu l'am putut vizita. La Nord de bivuacul nostru curge Iskarul, iar la Sud un lung mal drept de granit, admirabilă fortificaţie naturală, ne arată că de acum înainte vom intra în defileul Micilor-Balcani.

9 Iulie.—Rupem parcul la 6 diminiaţa şi după vre-o opt km. de urcuş, eşind din primul defileu, zărim în vale orăşelul Cervenibreg, cu aparenţă de târg—de şi de departe ai impresia că l'ai putea lua în palmă,—având case cu două etage simetric aşezate, vopsite în culori vii, de-oparte şi de alta a străzilor drepte. Trecând prie orăşel, care e murdar şi vizitat de aproape te face să-ţi pierzi toate iluziile, suim din nou la o altitueine de vre-o 200 metri, de la care scoborându-ne lin, ajungem la întrarea târguşorului Lukoviţ, unde facem un popas de două ore. De acolo traversăm din nou Panega, şi pe şoseaua ce şerpueşte de-alungul acestui rău, lăsând în urmă satul Petroveni, la ora 5 după amiază suntem în Blosnikovo, unde bivuacăm la Sud-Vestul satului, după un marş de 26 kilometri.

Bivuacul nostru încadrat în depărtare de munţi stâncoşi înalţi, în parte acoperiţi cu tufişuri, e cuprins mai de aproape între un braţ al râului Panega şi un deal abrupt, fiind astfel aşezat în cât spre a trece pe şoseaua pe unde am venit, eşti nevoit să dai prin apa.

Obosiţi ne chibzuim în grabă cortul, şi după o baie la repezeală, golind lacom gamelele umplute la cazan cu un fel de amestec gustos de apă, cartofi şi carne de oaie, ne întindem unul lângă altul în adăpostul nostru, spre a trece curând în lumea viselor, cu dorul ca măcar astfel să putem revedea pe cei ce i-am lăsat acasă.

(Va urma)

La mormîntul lui Petru Rîşcanu

Cuvîntarea d-lui Dăscălescu delegatul studenţimei universitare

Intristată Adunare!

Ca un vis ne este dat să trecem prin sgomotul acestei lumi; o clipă de lucire, o scînteie de lumină şi în urmă, întunericul s'aşterne ca un ocean adînc şi nepătruns peste tot ce a fost. Dar înţelesul e altul. Pe palida frunte a morţii stă scrisă taina vieţii, cetiţi: prin trup *nimic* nu suntem; *ceva* numai prin suflet. Aceia ce e mai şubred de cît suflarea, trăieşte; aceea ce pare mai tare de cît granitul, se risipeşte în pulbere. Nimic din ce e material, nu e al nostru; nimic nu rămîne, toate se strică, se prefac, putrezesc cînd viaţa se stinge în tocmai ca licărirea unei flacări ce asfinţeşte. Dar licăririi trecătoare de aci, li urmează prelungirea nesfîrşită a strălucirii eterne de sus şi resfringerea nepieritoare pe pămînt a luminoaselor jertfe. Acei cari pun avînturile lor sufleteşti mai presus de năzuinţele materiei oarbe, *prin* suflet trăesc; ceilalţi trupului, cu trupul dispar.

Iată învăţătura plină de mîngîiere pentru noi, pe care o întăreşte viaţa pămîntească aşa de scumpă al cărei asfinţit astăzi îl jelim. Sufletul înălţat către luminile albastre ale aceluia care a fost Petru Rîşcanu, trăieşte acolo, trăieşte aici şi va trăi mereu prin avînturile lui generoase, prin superioritatea care l-a caracterizat. N'a fost un spirit creator; cugetarea minţii sale nu şi-a îmbrăcat-o în haina cuvîntului s'o treacă peste hotare şi peste veacuri; a strălucit în limitele unui cerc local; dar această strălucire a fost atît de intensă, în cît generaţii întregi au fost luminate de razele ei binefăcătoare. Sunt individualităţi cari luminează prin opera lor scrisă; dar între om şi creatorul operei lui se aşterne de multe ori o prăpastie adîncă. Petru Rîşcanu n'a fost din rîndul acestora. El a alcătuit o operă mare prin sine însuşi prin modul său de a fi.

Cînd firea ne cheamă înapoi la dînsa ca să ne pierdem în măreţia ei, un înlocuitor plin de nerăbdare stă la căpătâiul celui ce se stinge. Se pot înlocui stăpînitori de ţară; conducători de neamuri; cugetători ce lasă rînduri nemuritoare; scriitori în opera căror s'a închegat pentru veşnicie o parte din gîndirea şi simţirea oamenilor. Toţi pot fi înlocuiţi prin alţii, cari aduc cu dînşii mai multă tinereţă, mai multe speranţe. Acela care însă nu poate fi înlocuit în sufletele tuturor celora cari l-au cunoscut, e omul de caracter, e omul a cărui viaţă alcătueşte ea însăşi o operă tot atît de strălucită ca şi cea scrisă. Şi unul dintre aceştia a fost neuitatul nostru profesor. Aşa cum a fost el, de către nimeni nu va mai putea fi înlocuit şi de aceea durerea ne înfioară sufletele cînd îl vedem astăzi împietrit înaintea ochilor noştri.

Era un bătrîn frumos, senin şi demn; una din acele figuri clasice care impunea oricui respect şi veneraţie. Cu fraza lui armonioasă şi sigură, cu tonul liniştit şi plin de căldură, el fermeca pe acei cari îl ascultau. In prelegerile strălucite pe care le ţinea cu o regularitate matematică, punea atîta avînt, atîta căldură, în cît fără voie uitam prezentul şi ne adînceam cu gîndul în acele lumi uitate din copilăria omenirii, pline de măreţie şi de farmec în strălucirea lor. Şi în timp ce de sub fruntea lui luminată de o înţelepciune antică, se desfăşura gîndirea cu o demnitate care înălţa, ochii lui senini, plini de bunătate şi duioşie străbăteau cu privirile lor dincolo de cuprinsul care ne închidea—în zările nepătrunse şi adînci ale firii şi parcă voiau să prindă cu strălucirea lor umedă, o lume mai bună, mai demnă, mai desăvîrşită...

Sufletele noastre tinere şi dornice de lumină, urmăriau neîntrerupt firul gîndirii lui; rîvniam şi noi o lume mai bună, şi prin această comunitate de simţiri, ne identificam la o laltă şi protesor şi studenţi într'o minunate unitate. Ajungeam un singur gînd, un singur suflet, o singură năzuinţă spre tot ce-i mare şi desăvîrşit.

Iubite profesor, părinte înţelept, această armonie astăzi s'a stins. Te-ai dus din mijlocul nostru, bătrîne cu suflet mare, şi ne-ai lăsat să şovăim fără lumina-ţi conducătoare pe cărările înguste ale acestei vieţi. O lovitură pe care o primiseşi în adîncul inimii prin pierderea unui tovarăş scump, te îndepărtase cîtva timp de la noi. Atunci am simţit cît de neprecuit ne erai, căci te iubiam ca nişte copii cuminţi şi ascultători. Cînd te-ai întors în mijlocul nostru, îţi curgeau lacrimi din ochi. Ne iubiai, părinte înţelept, c'o iubire de tată.

Era aspru cu noi cînd era vorba să ne facem datoria şi în ochii lui buni se abăteau fulgere, cînd vre-un copil al inimii sale încerca să rătăcească dincolo de calea virtuţii. Dar cît de fericit se simţea cînd ne vedea pe toţi călcînd pe drumul drept al datoriei! De pe catedră virtutea nici odată nu ne-a propagat-o, pentru că el însuşi era virtutea întrupată. Solitar şi departe de zgomotul lumii acesteia şovăelnice, materialiste şi absurde în multe din manifestările ei, el îşi depăna singur anii vieţii în atmosfera unui admirabil stoicism.

Atacat fiind odată în colaonele unui ziar, el mi-a spus cînd am încercat să-l apărăm: „Fiţi liniştiţi, căci a răspunde loviturilor nedrepte ale oamenilor, înseamnă a te face complice netrebniciei lor".

Implinesc 50 ani de cînd năruia din lumina sufletului său atîtor generaţii de elevi. Voiam să-l sărbătorim, dar el ne-a oprit. „Mă veţi sărbători atunci—ne-a zis—cînd trecînd din viaţa voastră de copii în valurile grele ale vieţii, veţi şti să cîrmuiţi barca voastră către ţărmurile adevărului şi dreptăţii".

A fost unul din cei mai vajnici sprijinitori ai Universităţii din Iaşi. A refuzat perspective strălucite, rămînînd mereu devotat al ei. Şi numai cine ştie cît de lovit de împrejurări e acest cuib de cultură din Nordul Moldovei, îşi poate da bine socoteală ce mare gol lasă stingerea acestei strălucite personalităţi, în sînul Universităţii noastre. Ea pierde un sprijin viguros, noi pierdem un părinte scump, drept şi iubit.

Iată de ce, pătrunşi de cea mai profundă părere de rău, venim noi, studenţii facultăţii de litere, să salutăm cu pietate rămăşiţile lui şi iată de ce nimic nu ne poate înlătura durerea din suflete, iar lacrimile noastre amare se confundă astă-zi cu lacrimile familiei nemîngîiate.

Răspuns la o calomnie

— O scrisoare a d-lui dr. Mezincescu —

Primim cele de mai jos, pe care le publicăm cu plăcere:

Domnule Director,

„Epoca" din 8 Septembrie a. c. sub titlul „O întrebare" afirmă că „aş fi fost pedepsit de către d. dr. I. Cantacuzino,—pe cînd d-sa era director general al serviciului sanitar, pentru fapte foarte grave de incorectitudine.

Anonimul autor al acestui articol îşi exprimă dorinţa de a avea un răspuns al d-lui profesor Cantacuzino în această privinţă. Pentru a-i satisface dorinţa am onoare a vă ruga să fiţi buni a publica în ziarul dv. alăturata scrisoare ce-mi adresează profesorul Cantacuzino.

Pot să adaog că în tot timpul cît am fost, ca şef al laboratorului de la Sulina şi ca director al laboratorului de igienă din Galaţi, timp de şeapte ani, funcţionar al direcţiei serviciului sanitar nici unul din directorii generali ce s'au perindat în tot acest timp n'au avut prilejul nici să cerceteze, nici să-mi aplice vre-o pedeapsă disciplinară pentru atari fapte.

Bucureşti, 10 Septembrie 1913.

Prea stimate coleg,

Citesc în „Epoca" din 8 Septembrie, sub rubrica „O întrebare" afirmaţiunea că, pe cînd eram director general al serviciului sanitar, ţi-aş fi aplicat o pedeapsă disciplinară. Autorul articolului a fost indus în eroare: nici odată n'ai fost pedepsit de mine şi pot adăuga că eu am fost acela care, avînd în vedere meritele d-tale de microbiologist ţi-am încredinţat conducerea laboratorului de igienă din Galaţi.

Iţi trimit această scrisoare autorizîndu-te, dacă găseşti de cuviinţă, să o dai publicităţii.

Primeşte, te rog, prea stimate coleg, asigurarea sentimentelor mele. Devotat

Dr. I. Cantacuzino

Anonimul „Doctor în medicină" nu merită desigur lămuririle acestea; le dau pentru restul cititorilor d-v, şi vă mulţumesc pentru bunătatea ce aveţi a le publica.

D. Mezincescu
Profesor la Universitatea de medicină din Iaşi, sub director general al servic. sanitar

Caracal, 11 Septembre 1913.

INFORMAŢII

▪ După cum cetitorii pot vedea, din ştirile ce ni comunică telefonic corespondentul nostru din Capitală, consiliul de miniştri, care urma să aibă loc mîne, Sîmbăta, a fost contramandat. Viitoarea şedinţă a consiliului de miniştri, va avea loc Marţi şi la ea vor participa şi d-nii Take Ionescu şi Al. Marghiloman, care la acea dată vor fi reîntorşi în ţară.

Din informaţiile ce avem putem afirma că în acest consiliu se vor discuta toate marile chestiuni referitoare la politica noastră internă.

▪ *Azi dimineaţă, comerciantului Iacob Berger, fiind la Creditul Urban, i s'a făcut de o dată rău, fapt ce a dat naştere la o oarecare alarmă, crezîndu se că e vorba de holeră.*

Se pare însă că nu e nimic suspect.

▪ *D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, se află azi în Capitală.*

Cu acceleratul de mîine dimineaţă Sîmbătă, d-sa va sosi în Iaşi.

▪ *Mîine fiind sărbătoare, ziarul nostru nu va apare de cît Luni la orele obişnuite.*

▪ *Duminecă 15 Septembrie, orele 11 dimineaţă, va avea loc inaugurarea pavilionului de tuberculoşi din strada Universităţei No. 10.*

Epitropia Sft. Spiridon invită publicul şi medicii din localitate, a lua parte la această inaugurare, întru cît invitaţii speciale nu se mai fac.

▪ *In vederea ridicărei unui monument pe dealul Cetăţuia, regretatului nostru aviator Vlaicu, care a executat neîntrecute zboruri în acel loc, I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, care a luat această iniţiativă, a convocat pentru Duminecă 15 Septembrie, în palatul mitropolitan, pe reprezentanţii autorităţilor locale şi notabilităţile oraşului, pentru a se consfătui în acest scop şi spre a hotărî lansarea unui apel către public.*

In acea consfătuire se va alcătui comitetul, care va lansa imediat liste de subscripţie.

▪ D. dr. Nicolaescu medicul primar din Tg. Frumos, a cerut epitropiei sft. Spiridon, să instaleze o conductă pentru distribuirea apei necesară spitalului din acel oraş.

PRIMĂRIA COMUNEI IASI

In ziua de 19 Octombrie a. c. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală pentru vinderea parcelelor din foasta grădină a Primăriei situată în strada I. C. Brăteanu.

Suprafeţele parcelelor sunt I-a de 698.70 m. p. avînd casă şi pivniţă pe ea, iar parcela II a de 1382,50 m. p.

Pavajul asfaltat ce duce din strada Lăpuşneanu în strada I. C. Brăteanu nu se vinde.

Licitaţia va începe pentru parcela I-a de la lei 34 m. p. iar pentru parcela II-a de la 30 lei m. p.

Garanţia pentru fiecare parcelă cîte 3000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Art 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile parcelelor se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 18538 12 | 25 Sep. 1913

▪ Dela 1 Septembrie, escadronul de escortă regală din Iaşi a fost mutat la Bucureşti.

▪ D. dr. Grosi a plecat azi în Erbiceni, unde urmează a face autopsia femeei Maria Feraru, decodată acum o lună şi ale cărei rude au reclamat parchetului avînd bănueli că moartea numitei ar fi survenit în urma unui avort, provocat de moaşa acelei comuni.

▪ D-na Sevastia P. P. Carp, întovărăşită de fiica d-sale d-na locot.-colonel Sturdza, a sosit eri dimineaţă în Iaşi.

D-sa a fost primită la gară de d-na Lucie Grecianu şi cu automobilul a plecat la moşia Stînca—unde vor rămînea pînă Marţi.

▪ O explozie care din fericire n'a avut urmări grave, s'a întîmplat azi dimineaţă la baia comunală, unde din cauza prea marei presiuni o ţeavă de la secţia cu aburi a plesnit.

▪ Economul I. Ţincoca, protoiereul oraşului, va oficia mîne Sîmbătă la solemnitatea hramului bisericei „Ziua Crucei".

Corul cîntăreţilor va acompania serviciul divin.

▪ O maşină ce manevra în dreptul fabricei de tutun, a dat peste frînarul Gheorghe Lupu, pe care l'a lovit grav la cap.

Cu ambulanţa salvărei a fost dus la spitalul Sf. Spiridon.

▪ Primim o scrisoare, semnată de rezerviştii Vasile Popa, caporal: Gh. Vasiliu caporal; soldaţi, G. Gheorghiu, Gh. Mihailă şi Anton Joji, din campania a 5-a a batalionului 4 de vînători, prin care îşi exprimă recunoştinţa lor şi mulţumiri d-lor Colonel Liciu, locot. Bobulescu, sublocot. Hotineanu şi sublocot. Silion, cari i-au tratat părinteşte în tot timpul campaniei.

▪ D-na Apostolescu, profesoară titulară la şcoala profesională din Iaşi, a fost numită directoară la acea şcoală în locul d-nei Cleopatra Gheorghiu trecută la pensie.

▪ „Monitorul Oficial" sosit astăzi publică decretul de *în pămîntenire* a... regretatului poet St. O. Iosif.

Bietul defunct.

▪ D. Constantin Păun, actual farmacist ajutor al depozitului-regional de medicamente din Iaşi, a fost înaintat farmacist şef al depozitului regional de medicamente din Buzeu.

▪ In comuna Ciurea s'a înfiinţat o cooperativă sătească pentru exploatarea de păduri.

Iniţiativa a fost luată de preotul N. Popoviei, care a şi alcătuit statutele pe care le-a trimis spre aprobare Casei Pădurilor.

▪ Pentru ziua de Duminică 15 Septembrie ora 3 după amiază, membrii corporaţiei metalurgice sunt convocaţi în adunare generală, pentru a proceda la alegerea comitetului acelei corporaţiei.

▪ Mîne se vor vinde, prin licitaţie 300 cai de rechiziţie, neprimiţi de foştii lor proprietari.

Aceşti cai au fost aduşi din Roman.

▪ Epitropia Sf. Spiridon a aprobat maiştrilor cizmari Pascariu, Şelariu şi B. Ghelber, furnizarea încălţămintelor necesare orfanilor Casei.

▪ Astă seară, Vineri, se vor reîncepe şedinţele societăţii filarmonice de sub preşedenţia d-lui Enrico Mezzetti. Şedinţile se vor ţinea în localul Conservatorului de muzică şi declamaţiune.

▪ De către necunoscuţi, s'a furat d lui Costescu — proprietarul moşiei Larga — 2 cai şi un car, din ocolul dela coşare. Se fac cercetări.

▪ In urma hotărîrei luate de ministerul lucrărilor publice, cursurile şcoalei de poduri şi şoşele vor începe în ziua de 15 Octombre.

▪ Epitropia sft. Spiridon a răspuns azi petiţiunilor unor studenţi, de a li se da lemne de către epitropie, în condiţiunile în care se acordă funcţionarilor, că nu li se poate admite cererea, întru cît epitropia ar fi să devie un furnizor de lemne pentru jumătate de oraş, ţinînd seamă că Universitatea are peste 500 studenţi.

▪ La viza libretelor din anul acesta se vor chema numai contigentele 1890—1890.

Contigentele care au fost mobilizate, vor fi scutite de a se mai prezenta.

▪ La congresul viticultorilor ce se va ţinea în Capitală în primele zile a lunei Noembrie, vor lua parte delegaţi ai viticultorilor din întreaga ţară.

In acest congres se vor discuta chestiuni privitoare la podgoreni.

▪ „Oraşul Iaşi" Merituoasa operă istorică literară a concetăţeanului nostru N. A. Bogdan continuă să apară în fascicole. A doua fascicolă apare zilele aceste cu acelaş cuprins interesant şi instructiv ca şi cea dintă. Lucrarea întreagă va avea 12 fascicole, elegant tipărite şi bogat ilustrate.

Iaşanii culţi ar trebuit să se aboneze la această epocală publicaţiune necesară oricării biblioteci.

▪ Consulatul german din localitate a fost sesizat de numeroase plîngeri din partea mai multor persoane contra unui oare care Şapira din Berlin, care i-a excrocat printr'un mod foarte ingenios. Numitul făcea să apară în ziare un anunciu prin care arata că persoanele solvabile pot efectua împrumuturi la el, plătibile în rate timp de 5 ani.

După ce persoanele s'au adresat numitului, cerînd informaţiuni, Şapira le-a cerut o taxă de 35 lei pentru răspuns, pe care încasînd-o nu le-a mai trimis nici un răspuns.

Printre cei piciliţi se află şi d. N. Gheorghiu, şeful depozitului regiei, care a solicitat un împrumut şi care neprimind nici nici un răspuns de şi trimise excrocului taxa de 35 lei, s'a adresat legaţiei noastre din Berlin.

Societatea Creditului Fonciar Urban din Iaşi

Imobilele din Iaşi ce sunt de inchiriat de la 26 Octomarie 1913 şi pentru care se va ţine licitaţie la sediul Societăţei din Iaşi, strada Lăpuşneanu No. 37, în ziua de 16 | 29 Septembrie 1913, prin oferte inchise.

NUMELE IMOBILELOR	Strada şi No. Casei	Felul încăperilor şi numele actualului chiriaş
R. Teitler	Zugravilor 19	mai multe apartamente
Gh. Stroian	Spinzi 8	mai mullte apartamente
Anast. Ştefanov	Eminescu 18	3 odăi ocupate de d. Gutman Veis
Th. Pantazi	Cogălniceanu 12	2 odăi şi o bucătărie ocupate de d-na Zoe Stefăniu
A. şi N. Popescu	Sărărie 106	1 dugheană cu pivniţa ei şi 2 odăi ocupate de d. A. Lupovici
Ghenovici şi Berea	Păcurari 1—3	locuinţa ocupată de Serviciul Sanitar
N. Akerman	Stihi 6	2 odăi şi bucătărie ocupate de d. Zisu Cahana
H. Edelştein	De Jos 17	întreg imobilul
E. Popovici	Socola 199	întreg imobilul
B. Rosenştein	Hagi Lupu 6	întreg imobilul ocupat de B. Rosenştein şi H. Babat
A. Catenberg	C. Negri 84	magazinul ocupat de Fraţii Aschenasy
N. Gîrcineanu	Primăriei 12	2 odăi deschiriate jos şi etagiul de sus întreg
P. sin H. Leib	Stihi 13	1 odaie şi bucătărie ocupate de d. M. Caufman
Căp. Cantuniari	C. Negri 6—8	mai multe apartamente
Gh. Ureche	An. Panu 24	etajul de sus ocupat de d. I. Bergher; jos 2 odăi şi bucătărie ocupate de dl. A. Pineles
I. Zamft	Pomir 9	3 odăi şi bucătărie ocupate de d. Z. Margulies
L. M. Şpaier	Mitropoliei 16	„Baia Diana"
Dim. Anghel	An. Panu 77	localul de crîşmă cu 3 odăi, pivniţă, plus 2 odăi pentru locuinţă ocupate de d. N. Nedelcu
S. Balan	Pantelimon 20	întreg imobilul ocupat de d. Froim Balan.
Fraţii Cahana	Aron Vodă 8	3 odăi şi bucătărie ocupate de d. Strul Cahana
E. Ghiorghiu	Socola 96	întreg imobilul ocupat de d. M. Ianovici (crîşma)
L. Iţicovici	Aron Vodă 26	1 odae ocupată de d-na E. Weisman.
A. Marcovici	El. Doamna 51	apartamentele ocupate de d-nii R. Goldştein şi S. Moşcovici.
Dr. Finkelstein	Pomir 6	2 odăi bucătărie şi camară pentru lemne ocupate de M. Burştin.
A. I. Ghiorghiu	Muzelor 14	3 odăi, bucătărie, camară pentru lemne şi subsol ocupate de D. Savul.
Aron Marcovici	El. Doamna 51	mai multe locuinţe; localul de bae.
I. şi H. Uşer	Zugravilor 6	2 odăi şi bucătărie ocupate de Herşcu Iţic.

DIRECŢIUNEA

■ In inspecția VI mișcare a C. F. R. Iași s'a făcut următoarea mișcare:

D. Vintilă Al. Niculescu, inginer atașat clasa VI-a la atelierile din București, a fost mutat la atelierile Iași; d. Eugen I. Botez, inginer atașat clasa IV-a, la atelierile Frumoasa, mutat la atelierile din Pașcani.

■ **Reușiții la liceul Militar.**—Următorii elevi au fost admiși la liceul militar din Iași:

Casa VI reală: Codreanu M. Ioan; Pilipescu Toma; Ionescu Hristache; Trandafirescu Constantin.

Clasa 7 modernă: Mancaș Vasile și Savinescu Corneliu.

Clasa 7 reală: Vasilescu Vespasian.

Candidații admiși, se vor prezenta la școală în seara zilei de 29 Septembrie, ora 7 seara. Nu se admit întîrzieri sub nici un motiv.

■ La inaugurarea pavilionului pentru tuberculoși, care va avea loc Duminică la orele 11 dimineașă, va ținea o cuvîntare d. prim efor dr. Emanuel Riegler.

De asemenea se va oficia serviciu divin al sfințirei apei de către arhimandritul Antim asistat de clerul bisericei sft. Spiridon—și corul acelei biserici.

■ Interesantul și bogatul program, nou în întregime, al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli de astă-seară Vineri 13 Septembrie, cuprinde între alteie:

Prin insula Ceylan, vederi foarte interesante.

In întunericul nopței, film suedez de mare artă în 3 părți. Intreaga desfășurare e interpretată de artiștii dramatici ai teatrului imperial din Stockolm.

Cea mai recentă apariție din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele și telegramele însuflețite din lumea întreagă.

Efectele șampaniei, scene foarte humoristice.

Mătușa Brigita. Film comic cu o superbă înscenare.

Mîne Sîmbătă matineu la circul Sidoli (ora 4) și seara la 9 ore mare reprezentație în „Grădina Traian."

Poimîne Duminică program nou duminical: Cu automobilul în prăpastie, splendidă desfășurare dramatică.—Max Linder fotograf la băi de mare, comedie cu neimitabilul humorist parizian, etc. etc.

Luni program nou.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniazădesfășurarea pieselor.

Turneul Companiei Lirice Romînă

Grigoriu

— de Operă și Operetă —

Va juca în stagiunea de Iarnă 1913

Un ciclu de 20 Reprezentații Serale și 3 Matineuri

PENTRU DESCHIDEREA STAGIUNEI

Se va juca

Vineri 20 Septembrie 1913

AUGUSTIN

Sîmbătă 21 Septembrie 1913

LAUTARUL

Duminică 22 Septembrie 1613

la Matineu ora 2 jum. ziua

Dușmanul Femeilor

Duminică 22 Septembrie 1913

ora 8¾ seara

EVA

Luni 23 Septembrie 1913

Obor-Gara de Nord

Biletele la Agenția „Thalia" Th P. Maximovici.

Serviciul telegratic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Dezordinea din Balcani

Părerea diplomației ruse.—Sîrbii rîdică noi armate.—Albanejii încalcă mereu teritoriul sîrb.—Mișcarea din Coriță.—Comisiunea internațională în pericol.

Petersburg.—Ziarul „Rieci" află că diplomația rusă nu atribue nici o importanță deosebită conflictului albanezo-sîrb, mai ales în împrejurările de astă-zi.

Diplomația rusă crede că Serbia are dreptul să respingă atacurile contra granițelor sale și în general să ia măsuri energice pentru pacificarea teritoriilor sale limitrofe.

Diplomația rusă crede și are convingerea că nimeni nu va pune vre-o piedică Serbiei, întru aceasta. De altfel pacificarea bandelor albaneze nu este contrară principiului de independență a Albaniei. In caz cînd Serbii ar fi siliți să lupte cu banda și să treacă chiar o graniță neprecizată bine, încă aceasta n'ar constitui evident nici un pericol pentru idea independenței Albaniei.

*

Belgrad.—Un ucaz regal autoriză pe ministrul de războiu să convoace în parte, după trebuință, pe ofițerii de rezervă și oamenii din a doua chemare, cu unitățile respective, pentru o perioadă de exerciții (sic).

*

Belgrad.—Biroul Presei anunță, că știrea vestind că Albanejii au ocupat Kitcevo, este inexactă. Mavropo însă a fost ocupat de Albaneji, cît despre Galisnik, n'au sosit încă știri oficiale, dar e probabil că localitatea se află în mînile Albanejilor.

Situația în regiunile de graniță ale Albaniei este foarte gravă din cauza atacurilor în masă ale Albanejilor, pe teritoriul sîrbesc.

Albanejii continuă incursiunile lor dar se trimit mereu întăriri militare așa că, de îndată ce armata sîrbă va fi sosită în regiunile atacate, ordinea va fi restabilită.

*

Coriță.—In vederea sosirei în acest oraș a comisiunei internaționale pentru delimitarea graniței albaneze, locuitorii Coriței s'au pregătit în grabă spre a dovedi naționalitatea lor grecească. Toate străzile, casele și magazinele sînt împodobite cu drapele grecești.

Se cetesc mii de inscripții cu următorul cuprins:

„Unirea sau Moartea"

Populația e hotărîtă să lupte pănă la capăt. Se afirmă că voluntarii din Coriță au format un batalion sacru de 4000 oameni, care vor merge întru întîmpinarea comisiunei. Astfel, întreaga populație protestează contra anexărei Coriței la Albania.

Locuitorii au hotărît că, dacă orașul ar fi anexat definitiv, să-i dea foc și să-l părăsească.

*

Patru ziariști, dintre care 2 străini, au trecut ieri prin mahalaua Orglista. Locuitorii, crezînd că ziariștii—sînt membrii comisiunei internaționale, au înconjurat trăsura ziariștilor strigînd: „Sîntem Greci, trăiască Grecia"!

Cînd ziariștii au arătat că nu sînt membrii comisiunei, populațiunea a izbucnit în urale entuziaste în favoarea Greciei.

Conferința turco-bulgară

— Apropiata semnare a tratatului de pace —

Constantinopole.—Un comunicat oficial arată că ședința de azi a conferinței pentru pace a tranșat chestia muftilor, spre satisfacerea ambelor părți, semnînd protocolul privitor la acest punct.

Ședința de mîne va avea să rezolve chestia vacufurilor așa că tratatul de pace va putea fi semnat în primele zile ale săptămînei viitoare.

O dezmințire a agenției bulgare

Sofia.—Agenția bulgară este autorizată să dezmintă catogoric depeșa din Constantinopole către „Novoie Vremia" relatînd un pretins interview cu un delegat bulgar care ar fi zis că d-nii Sasonov, Danef și Macedonenii sînt răspunzători pentru situația actuală a Bulgariei.

Nici un delegat bulgar n'a ținut vreodată un atare limbagiu.

Explozie la o fabrică

Colonia.—In uzina fabricei de chibrituri „Bartzet Real" a avut loc o explozie. Sînt 2 morți; 15 grav răniți: 15 răniți ușor.

Serviciul Telefonic

Restabilirea unui adevăr

— Cînd și cum s'a ordonat mobizizarea

București.—Sub titlul de mai sus, ziarul „Presa" publică în numărul seu de azi, un prea judicios articol, pe care îl rezumăm:

„—Fiind că—zice „Presa", —atît prin presa liberală, cît și d. Ionel Brătianu prin manifestul seu, denatureazā un adevăr astăzi istoric, ținem să restabilim împrejurdrile în cari s'a hotărît mobilizarea.

O primă dovadă cît de puțin adevărat ie că mobilizarea ar fi fost impusă de mișcareu populară de la Capșa, ie faptul că, cu două zile înainte, spre a tăia scurt unor intrigi încercate pe tema unor neînțelegeri în guvern, noi am fost autorizați să declarăm:

— „Toți membrii guvernului sunt pentru mobilizare, asta nu de astăzi, ci de cîteva săptămîni. In comun acord s'au luat în toate administrațiile măsuri pentru pregătirea mobilizării".

Dacă s'a întîrziat cu semnarea decretului, e că d. Maiorescu, aștepta de la Belgrad și Athena declarația de războiu oficială dintre Serbia și Grecia, deoparte și Bulgaria de altă parte.

Răspunsurile au sosit în noaptea de Mercuri spre Joi 20 Iunie și în dimineața zilei de 20 Iunie, președintele consiliului a cerut Suveranului semnarea decretului de mobilizare.

Cităm din numărul nostru, apărut a doua zi, după decretarea mobilizărei, următoarele:

Eri d. președinte al consiliului de miniștri a trimis M. S. Regelui aceste depeși, expunîndu-i în același timp prin scris, părerea sa că mobilizarea e necesară și destul de justificată.

M. S. Regele a avut apoi la orele 10 o conferință la care au participat A. S. R. Principele Ferdinand, generalul Hîrjeu, ministru de războiu și generalul Averescu, șeful statului major.

La amează d. președinte al Consiliului de Miniștri s'a dus la M. S. Regele, care a semnat decretul de mobilizare."

Decretul de mobilizare a fost semnat la amează, iar mobilizarea urma să fie adusă la îndeplinire de la ora 8 dimineață.

In adevăr în acelaș număr al „Presei" se anunță din sursă autorizată:

„— Incă înainte de această oră, ora 12, M. S. Regele a dispus luarea tuturor măsurilor și înștiințarea tuturor departamentelor pentru ca în mod metodic să se execute diferitele lucrări pentru mobilizare.

La orele 10 dimineață, la Prefectura Poliției Capitalei, are loc o conferință în care s'a hotărît imediata începere a lucrărilor de rechiziție.

Ministerul de interne, ordonă a nu se mai elibera pașapoarte la persoanele ce n'au trecut vrîsta de 44 ani".

Astfel mobilizarea era decretată de dimineață, și era fapt îndeplinit, iar manifestația pe care d. Ionel Brătianu o revendică azi pentru partidul său, avu loc seara.

D. Maiorescu a mai cerut modificarea decretului de mobilizare, și anume că ea începe chiar din această zi.

Astfel „Presa" scrie:

— „Consiliul de miniștri a hotărît modificarea textului decretului, în senzul ca să priceapă toată lumea, că mobilizarea începe chiar de azi".

Acesta e adevărul.

Mobilizarea a fost decretată în dimineața zilei de 20 Iunie, iar manifestația pe care după presa liberală ar fi reușit să zmulgă acest decret, a avut loc seara.

Viitorul Consiliul de miniștri

București.— Consiliul de miniștri, ce era să aibă loc Sîmbătă, a fost contramandat, pînă după întoarcerea în țară a d-lor Take Ionescu și Al. Marghiloman.

E probabil că acest consiliu va avea loc Marți și va avea o deosebită importanță, căci se vor discuta chestii de cel mai mare interes.

In chestia Albaniei

Buda-Pesta.—Cercurile oficiale de aci, dezmint știrea, că Austria ar fi respins cererea Serbiei, de a interveni în Albania. Serbia n'ar fi făcut nici un fel de cerere.

*

Salonic.—Situația guvernului provizor albanez este foarte critică.

Essad a cerut strămutarea guvernului la Tirana și amenință în caz contrar, cu răsturnarea guvernului provizor.

Congresul june-turc

Constantinopol.— Congresul june-turc a continuat discuția, cu privire la diferitele chestiuni, și a votat un desiderat, psin care cere suprimarea restricțiunilor financiare judecătorești.

Consulat general pentru Albania

Petersburg. — Consiliul de miniștri a aprobat crearea unui consulat general pentru Albania.

Holera în străinătate

Agram. — Oficial. — Pînă acum au fost în Croația 282 cazuri de holeră, dintre care 131 mortale.

*

Odessa.— Un nou caz mortal de holeră a fost constatat.

*

Lemberg; — La Oporzec au fost două cazuri noi de holeră și un deces; La Tusla un nou caz de holeră.

Situația economică-financiară a Bulgariei

Sofia. — Agenția Bulgară spune: camerile de comerț din regat s'au întrunit în conferință pentru a discuta chestia moratoriului și a publicat un comunicat cu privire la situația economică-financiară a Bulgariei, constatînd că grație structurei economice specifice a Bulgariei a cărei populație e formată de 70 la sută mici proprietari agricoli — răsboiul a fost suportat fără mare tensiune iar consecințele lui vor fi lichidate fără zguduiri simțitoare. In cursul răsboiului, țara a dat sprijin statului 300 milioane rechiziții. Banca națională a sprijinit într'o largă măsură clientela sa; depozitele s'au înmulțit și încă mai rămîne un milion tone de cereale de exportat. Este adevărat că cursul schimbului s'a urcat simțitor dar, după încheierea păcei și echilibrarea balanței comerciale grație exportului, schimbul va scădea fatal.

Comunicatul exprimă convingerea că țara este absolut la adăpostul ori cărei crize economice.

Acordul greco-serb

Athena. — Știrile răspîndite cu privire la o neînțelegere între Grecia și Serbia sunt lipsite de ori-ce temeiu. Acordul cel mai perfect domnește între ambele țări.

Buletinul Direcțiunei Sanitare

București.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeș.— 1 comună contaminată, 10 bolnavi vechi, 4 noi, 2 morți. 14 rămași.

Jud. Brăila.—12 comuni, 13 cazuri noi, 4 morți, 74 bolnavi vechi, 83 rămași.

Brăila-lazaret, 10 bolnavi vechi, 1 vindecat, rămași 9.

Jud. Buzeu.—2 comune, 13 cazuri vechi, 3 cazuri noi, ramași 12.

Constanța, 7 comune, 12 bolnavi.

Jud. Dolj.—54 comuni, 57 cazuri noi, 31 morți, 2 însănătoșiți, 245 bolnavi vechi.

Craiova-spital, 5 bolnavi vechi, morți 1, 3 vindecați, 4 rămași.

Jud. Gorj.—2 comune, 2 bolnavi vechi, 1 nou, morți 1.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

(Situația de aci n'a sosit încă).

Jud. Ialomița.—21 comune, 6 cazuri noi, 75 bolnavi vechi, 81 rămași.

Jud. Ilfov.—2 comune 4 bolnavi vechi.

Calarași-spital, 4 bolnavi vechi.

București-Colentina, 4 cazuri vechi, noi 1, morți 2.

Oltenița-spital, 2 bolnavi vechi, 2 rămași.

Jud. Mehedinți.—10 comune, 16 bolnavi vechi, 25 cazuri noi, 11 morți. 30 rămași.

T.-Severin spital—7 bolnavi.

Jud. Muscel.—1 comună, un bolnav vechiu.

Jud. Olt—18 comune, 150 bolnavi vechi, 7 bolnavi noi, 3 morți, 50 vindecați, rămași 104.

Slatina-spital—1 bolnav.

(Situația de aci n'a sosit încă),

Jud. Prahova.—1 comuuă, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.

Jud. Putna—1 comună, 1 nou, un mort.

Focșani-spital 1 bolnav.

Jud. R.-Sarat — 9 comune, 26 bolnavi vechi, 6 noi, morți 1, 7 vindecați, 28 rămași.

R.-Sarat-spital 1 bolnav vechi.

Jud. Romanați.—21 comune, 229 bolnavi vechi, 13 noi, 10 morți, 43 vindecați, rămași 189.

Caracal-spital – 56 vechi, 13 noi, 7 morți, rămași 63.

Jud. Suceava. — 1 comună, 1 bolnav.

Jud.Tecuciu.—2 comună, un caz vechiu, 3 noi, 3 morți, 1 rămas.

Jud. Teleorman. — *38 comune 264 vechi.*

(Buletinul de azi n'a sosit).

Turnul-Măgurele — 8 vechi, 1 vindecat, 7 ramași.

Jud. Tulcea.—*1 comună, 1 vechi,* **1 vindecat.**

Jud. Tutova. — *Bîrlad,* **1 nou.**

Jud. R.-Vîlcea.—*6 comune,* **17** *vechi: 2 noi, 1 mort, 2 vindecați.*

R.-Vîlcea.—Spital, 1 vechiu.

Jud. Vlașca.—*8 comune,* **28** *vechi,* **35** *noi,* **20** *morți,* **3** *vindecați.*

Giurgiu—Spital 1 vechi.

Teritoriul nou.—*2 comune, 13 vechi.*

Total 220 comune. 1287 cazuri vechi, 185 noi, 97 morți, 105 vindecați, 1270 rămași.

Epitropia Spit. Sf. Spiridon DIN IAȘI

Aduce la cunoștința generală că, oarele de cancelarie la Epitropia Generală a Casei spitalelor Sft. Spiridon din Iași, cu începere de Luni 16 Septembrie a. c. vor fi dela 12 m. pînă la 5 jum. p. m.

Pensionatul Knoch

care există de mai bine de 25 ani

Iași, str. Cuza Vodă 16

Se aduce la cunoștința onor. public cum că înscrierile se fac cu începere de la 20 August, iar cursurile încep la 10 Septembrie.

Se predă limba Romînă, cursul primar după programa statului, depunîndu se examenele la școlile statului.

Limba romînă, franceză și germană curs primar și secundar facultativ. Piano, gimnastica, lucru manual și croitorie.

Cravălie de Inchiriat

In **Str. Lăpușneanu** *32, actualmente ocupată de spălatoria „Faik".*

Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

Mărfurile de la Luvru și Frații Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental și s'au redus prețurile fiind numai pentru un scurt timp.*

Onor. clienți să se grăbească.

De vînzare **în strada Sărărie 83, o casă împărțită în 2 apartamente cu 9 odăi, bucătării, pivniță, etc.**

Dr. HALPERN

— Vechiu mamoș parizian —

Membru al Societătei de Obstetrică din Paris

Boli de Femei, Faceri

Genito-urinare

Strada Păcurari 5, vis-à-vis de Tuffli deasupra farmaciei Dr. Căpățină.

De Inchiriat (*și de vînzare*) *7 odăi, bucătărie, pivniță, diferite atenanse, curte, grădină etc.*

La situație admirabilă.

Adresa: Adela Ghiulea Str. Mazelor 18.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADMIRABILE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

Neuralgiile cele mai grele la Amiezi, Migrene, Durerile, Sciatica, [illegible]

Fără [illegible]

ADMIRABILE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la culcare. [illegible] cât e pe zi.

Cere la toate farmaciile [illegible] CLIN & Cie, de Paris.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

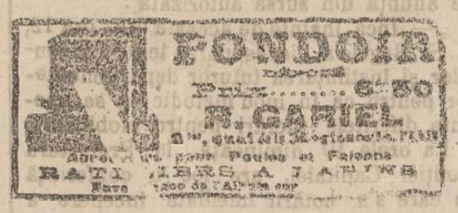

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA".

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1987—Marți 17 Septem. 1913

Situație delicată

Ceea ce — după cum spuneam — a izbit și a surprins dureros în manifestările recente ale socialdemocrației, inspirată de șeful ei real, d-rul Rakovsky, a fost tonul excesiv de părtinitor pentru Bulgaria. Avem impresia că s'au colorat atît de negru întîmplările din țara noastră numai pentru a se da nuanțe mai deschise, mai favorabile stării de lucruri și apucăturilor bulgărești. Cu drept cuvînt un distins publicist ca d. Iuliu Dragomirescu, sintetizînd „opera“ sindicalistă drept o încercare de a reface o Bulgarie declasată, scrie în „Acțiunea“:

„...sunt departe de a înțelege pentru ce amicul meu d. dr. Rakovscki, ignorînd toate celelalte condiții ale situațiunii generale balcanice, trecînd peste bestialitatea armatei bulgărești, tolerînd mizerabila cotropire teritorială pe care Bulgaria a făptuit-o în detrimentul Turciei, nu vede, nu aude și nu simte, de cît anexiunea făptuită de Romînia. Și e cu atît mai neînțeleasă și mai suspectă această izbucnire, cu cît ea nu poate fi justificată nici din punctul de vedere anti-militarist al partidului social-democrat, întru cît conduita armatei romîne față de adversarul său n'a avut nimic reprobabil în sine.“

Nimeni nu va face d-lui dr. Racovsky injuria de a crede că a dus acea memorabilă și eroică luptă pentru dobîndirea, sau redobîndirea cetățeniei romîne numai de dragul moșiei de la Gherengic — de care vorbește d. Dragomirescu —, ori numai în... ciuda d-lui I. Brătianu, care se încăpățînase în chip straniu să trimită pe d-r Racovski peste hotare. Ci logic este ca să se atribuie acelei lupte un sîmbure de dragoste și de ideal, acea dragoste a pămîntului, care face și pe luptătorul cu idealuri internaționale să prefere un anume colț de pămînt față de ori care altul din univers. Numai aceasta explică energia campaniei de reîncetățenire și aceasta a făcut și pe acei numeroși intelectuali romîni să se adune, ca în jurul unui martir, și să dee concursul lor izgonitului. Un delir de sentimentalizm cuprinsese, la un moment dat, acele pături intelectuale, cari—deși „burgheze“ —au asigurat reîntoarcerea doctorului în țară, reparînd o nedreptate făcută unui om, indiferent de credința lui politică.

Dar odată victoria realizată, ne întristăm că o soartă ingrată și nedreaptă osîndește pe acest luptător să trăiască într'o țară infernală, cînd nimic nu i-ar fi stat împotrivă să viețuiască în *cealaltă* țară, — Bulgaria, iremediabila noastră rivală și adversară, pe care, necontenit, e ispitit să ne-o dee ca exemplu, fără să-și impună rezerva firească — și obligatorie oarecum — în situația delicată în care se găsește. Căci d. dr. Racovsky, șeful partidului politic social-democrat romîn *este* bulgar; nici d-sa n'o tăgăduește, chiar dacă e bulgar cu cetățenie romînă. Și nu-l îndatorea oare această condițiune sui-generis la o rezervă, atunci cînd suntem încă sub impresiunea conflictului viu între Bulgaria și Romînia?

Un ziar care trece drept al d-lui Marghiloman—fostul ministru de interne care — în ciuda altora, se zice — a grăbit reîntoarcerea în țară a doctorului, scria acum cîte-va zile, ocupîndu-se pe larg de agitația în jurul „Manifestului“ și celorlalte:

„...Am crezut că amintind d-lui dr. Racowsky situațiunea sa și *datoria de recunoștință* pe care ar trebui să și-o recunoască față de aceia cari i-au permis să mai trăiască în România, vom reuși să deșteptăm la acest om oare cari sentimente superioare și astfel să-l determinăm a înceta o campanie prea odioasă pentru un bulgar care a ținut să rămîie cetățean romîn.

Ne închipuiam că un doctor în medicină, că un om cult cu alte cuvinte, are cel puțin într'atîta desvoltat sentimentul demnității că refuză să joace rolul trist de agent provocator, de instigator și de spion străin într'o țară pe care a adoptat-o ca a doua a sa patrie.“

„Datorie de recunoștință“ — după concepțiunea sa politică — nu va fi avînd, dar ceea ce numeam o delicată rezervă, socotim că se impunea.

Și oare în afară de conflictul romînobulgar nu era în deajuns de întins și de variat terenul de activitate pentru șeful celui mai fericit partid politic romîn?

Cel mai fericit, într'adevăr! Mai fericit chiar decît partidul naționalist, destul de risipitor în făgăduieli... Care alt partid mai este în măsură, ca acel social-democrat, să se adreseze cu ademenitoare promisiuni tuturor locuitorilor acestei țări fără osebire de clasă, de rase și de sex?

Odinioară d. Dobrogeanu-Gherea spunea că s'ar mulțumi să vadă realizată aplicarea legei în această țară. Dar d. dr. Racovsky nu putea face sacrificiul sufletesc să-și cheltuiască energia de reformator social, trecînd peste conflictul romîno-bulgar, fără să încline, prin instinct, în favoarea Bulgariei, pentru care în toată „epoca cadrilateră“ nu găsia cuvinte de dezaprobare, necum de dușmănire?

Dar fiindcă am pomenit de spirituala expresie găsită de maestrul critic Gherea — „epoca cadrilateră“ ne vom opri încă o clipă asupra unor alte aspecte ale chestiunii de care ne-am ocupat, vorbind de dilema Racovsky, în aceste din urmă două articole.

△

P. S. Dintr'o scrisoare a unui medic, foarte de aproape cunoscut șefului social-democrației romîne, cităm pasagiul acesta: «Racovsky, pe care l'am cunoscut bine la Mangalia, este un naționalist bulgar. Socialismul lui este numai un chip de a-și manifesta, ori de a-și masca naționalizmul.»

NOTA ZILEI

Monitorul sancționează...

L E G E

Art unic. — In virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean romîn d-lui St. O. Iosif, romîn din Transilvania, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

Această lege s'a votat de Adunarea deputaților în ședința dela 5 Aprilie anul 1910 și s'a adoptat cu majoritate de 60 voturi contra 1.

Vice-președinte, **A. I. Radovici.**
(L. S. A. D.) Secretar, *N. Racottă.*

Această lege s'a votat de Senat în ședința de la 18 Maiu anul 1913 și s'a adoptat cu umanitate de 47 voturi.

Vice-președinte, **Sabba Ștefănescu.**
(L. S. S.) Secretar, *N. C. Filitti.*

...Cine să fi fost oare *liberalul* deputat, care a pus bilă neagră în urna albă la votarea poetului?

Ori-cine-o fi fost, îi spunem: digerezeși diurna în pace! Poetul l'a ertat...

POLITICE

CAZUL MAIORULUI CRAINICEANU

Aveam dreptate cînd spuneam că politicianizmul a pătruns în armată. După cazul d-lui colonel Anastasiade avem acum cazul d-lui maior Crăiniceanu—acesta din urmă recidivist. D. Filipescu și cu ai sei, care visează dictatura militară, pot fi mulțumiți. De la aceia ce au făcut acești ofițeri superiori și pînă la politica militantă nu e de cît un pas—unul foarte mic. Avem ofițeri, cari fac politică. Acesta-i adevărul, tristul adevăr.

Faptul că lucrul se repetă dovedește că aveam dreptate cînd am prezentat cazul Anastasiade ca un simptom grav și nu ca un caz sporadic. Se face dovada celor spuse de noi. Boala politicianizmului a pătruns în armată. Contaminarea se face și într'un grad intens.

Impasibilitatea devine dar nu numai o slăbiciune ci o crimă. O sancțiune trebuie să se producă. Cei cari s'au făcut vinovați de aseminea acte de politicianism trebuie să știe că au făcut lucruri nepermise, cari nu corespund instituției căreia aparțin și chemărei ei. Și avem cuvinte să afirmăm că această sancțiune se va produce și cît de curînd.

Acei ofițeri, cari voiesc să facă pe cenzorii vieței noastre politice, trebue să înțeleagă un lucru și anume că prin însăși organizația ei modernă armata este un organ al vieței de stat, supus unei ierarhii, depinzînd de diriguirea statului, de guvernul țerei. A te transforma tu ofițer în criticul operei guvernului, în cenzorul actelor diriguirei, constituie un act de insubordonanță. Și militarii sunt doar cei mai aspri apărători ai spiritului de disciplină, cei mai severi în a pretinde pedepsirea insubordonanților!

Evident. Nimeni nu poate sili ofițerii să nu se dedea la critici, să nu exteriorizeze în fraze, mai mult sau mai puțin stilizate, nemulțumirea ce le inspira actele guvernului, politica guvernului. Liber să găsească acele acte patriotice sau nepatriotice, folositoare sau nefolositoare interesului public. Cu o condiție însă. Să părăsească armata, să se dezbrace de caracterul de subordonat al guvernului, de dependent de diriguirea țerei. Cetățeni liberi al unei țări libere, ei vor putea face toate criticile care le vor trece prin cap.

Dar ca ofițeri, în numele armatei, asta nu. Armata la urma urmei ie a țărei, ie un organ al țărei, și nu se poate considera o castă a parte.

Și în definitiv, în numele cărei armate vorbesc d-nii coloneli Anastasiade și maior Crăiniceanu? A armatei mobilizate, acelor 400000 de civili chemați dăunăzi sub arme? Sau a celor cîțiva ofițeri superiori? De unde în definitiv vorba asta „noi“? De unde convingerea că acești ofițeri au dreptul a vorbi în numele civililor mobilizați?

Își dau oare seama cenzorii militari în ce situație se pun și din punct de vedere al rolului lor și din punct de vedere al logicei?

MICI POLEMICI

Știți ce propagă „Cuvîntul“ pentru... celelalte ziare? Nota sobră!

Vă aduceți aminte? „Omul de prisos“, „Incendiarea orașelor“ și celelalte note... sobre!

*

Un fabricant de cărămizi aduce o invențiune originală: încearcă să facă reparație propriilor sale cărămizi...

*

In județul Brăila s'a contaminat și comuna Pleașca.

...Ce mai pleașcă pentru sărmanii locuitori!

*

In sfîrșit soarta veni să răzbune pe A. C. Cuza, aducîndu-i apa la moară.

Un student — naționalist, firește — l'a plagiat.

...„Iar eu vă zic vouă, că unul din ai mei mă va... plagia!“

*

Un cetitor al „Cuvîntului“ a înțeles că regretata Iulia Hasdeu e înmormîntată la cimitirul Militar, de oarece ziarul afirmă că-și are mormîntul alături de regretatul Vlaicu...

ECOURI

230 chilometri pe oră! — Aviatorul francez Guillave a parcurs zilele trecute o distanță din Paris la Savignien-Brage unde i se află familia, adică 190 chilometri numai în 50 minute. El a făcut așa dar 230 chilom. pe ceas., care este cea mai mare inițeală la care a ajuns cineva pînă în ziua de azi. Inițeala aceasta e fantastică, într'adevăr!

*

Bacilul turbei.—Medicul japonez—al cărui nume pare că va atinge în curînd o celebritate mondială,—descoperitorul bacilului turbei este așteptat la Viena, unde va sosi după vizita ce face la Paris profesorului Metschnikof. In capitala Austriei e așteptat de către o delegațiune a congresului naturaliștilor pentru a-i face comunicarea relativă la descoperirea bacilului turbei.

*

Jules Claretie. —In vrista de 73 de 73 de ani Jules Claretie s'a retras din demnitatea de administrator al Comediei Franceze. Ca succesori se indică mai multe nume: Richepin, Paul Hervieu, Albert Carré, Adolphe Bisson etc.

OAMENI ȘI LUCRURI

La o solemnitate

Discreta clădire din capătul vechei și tăcutei străzi „a Muzelor“ am vizitat-o cîndva, la o solemnitate artistico-școlară. Era pe vremea „institutului Warlam“, de populară amintire pentru iașani.

Apoi... anii trec! In locul dispărutului institut școlar, am vizitat o colonie de orfani,—copiii Eforiei; iar într'o altă zi de toamnă am văzut, în una din părăsitele camere de jos, stîngîndu-se de oftigă unul din meseriașii Spiridoniei, căreia i-a crescut astfel contingentul orfanilor.

Dar, eri, ce transformare! O viață nouă a venit să redee vechei clădiri abundenta lumină,o radioasă înfățișare. Iar toată strălucirea proaspătă, curățenia de oloiu a pereților, eleganța crivaturilor și antreurilor, toate sunt făcute pentru adăpostirea unei categorii speciale și îmbelșugate de bolnavi: tuberculoșii.

O zi urîtă de toamnă... Par'că e aleasă anume, dizgrațioasă, umedă și rece, ca un simbol al atmosferei în care se vor topi, încet-încet, oftigoșii chemați aci, ca să fie mai puțin periclitați.... *cealalți.*

O zi jilavă și tristă, în care nu e nimic vesel, afară de albeața clădirii și cîteva priviri din asistența feminină; nimic armonios,—afară de unele voci din excelentul cor al Sfîntului Spiridon și eloquența eforului-profesor, d-rul Riegler, care-și ține cuvîntarea inaugurală, plină de date și de reflexii instructive.

Are dreptate eruditul orator: ce sunt victimile accidentale ale războaielor și ale holerei, față de ravagiile permanente ale tuberculozei!

Și—e locul de a aminti—ne găsim într'un oraș sărac, cu pături numeroase orășenești extrem de expuse teribilei boli; un oraș care are trista cinste de a plăti oftigei un tribut îngrozitor, după cum vom arăta în notele de mîni, servindu-ne de datele unui practician iașan, autorul unei lucrări de specialitate.

De-aceia ne impresionează de o potrivă de mult și accentele cuvîntării inaugurale și posomoreala zilei umezoase, în al cărei ritmu ploios răsună, din sălile învecinate, necontenit, lugubru, accesele de tusă.

Și cînd, după tradiție, cupele de șampanie încheie solemnitatea, sunetul lor de urări reciproce, se îmbină cu năbușitele horcăieli, cari străbat pînă aci, venind din adîncul unor caverne pulmonare.

...Sunt acei cari, de-acum înainte, *vor ști*, despărțiți de ceilalți bolnavi,—ce-i așteaptă... Sunt acei cari nu vor mai apuca o a doua toamnă și a căror viață—chiar într'o tristă zi ca aceasta—li s'o fi părînd atîta de scumpă, atîta de frumoasă, atîta de ideală...

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

IV

10 Iulie.—Dimineața, Maiorul Macarovici, un om pe cât de gentil pe atât de bine crescut, mă ia spre a vizita împreună satul. Suim dealul abrupt din dosul bivuacului pe drumul în zig-zag care-l brăzdează și sus de tot, dăm de căsuțe bine închipuite ca plan pentru gospodărie, însă în mizerabilă stare de ruină; sunt ultimele locuințe mărginașe ale satului Blosnikovo, care se întinde în vale de-a lungul râului Panega. Interiorul unei locuințe tip, pe care îl vizităm, e distribuit metodic: locuință, șură, grajd, curte și grădină, dar prezintă aspectul unei clădiri dărâmate de un puternic cutremur, exteriorul, ziduri de piatră și ferestre mici, e acela al unei mici citadele, gata să reziste oricând unui atac. Acoperișurile sunt de lespezi de piatră, uneori chiar și de bolovani. Femeile cu cari intrăm în vorbă—nu am văzut picior de barbat—plâng cu lacrimi ferbinți jeluindu-se că e aproape un an de când soții, fiii și frații lor au plecat la război în contra Turcilor mai întâi, apoi cu Sârbii și Grecii—foștii lor aliați — fără să mai fi primit de mult știri dela dânșii. Femeile tinere, îmbracate ca mahalagioaicele noastre de pe la orașe, în majoritate urâte foc, își duc pruncii într'o buccea legată la spate. Ne înțelegem cu ajutorul unui vocabular militar Romano-Bulgar, le spunem că nu le voim răul și chiar că am venit pentru binele lor, căci voim să împăcăm Bulgarii cu foștii lor aliați și că avem să le trimitem soții acasă; ele dau din cap neîncrezătoare, și una mai bătrână pronunța tot soiul de blesteme la adresa lui Daneff, care e marele vinovat. Fac la gâtul meu un semn cu mâna că avem să-i tăiem capul și unde mă ia baba la sărutat:

— „Daneff, Gheșoff, Dimitrieff! bolborăsește dânsa, în fraze pe cari nu le putem înțălege, aruncând fulgere din ochii ei mânioși.

Maiorul Macarovici, suflet bun, împarte copiilor băncuțe de argint; le dau și eu câțiva gologani și amândoi rămânem pe gânduri, căci am lăsat și noi micuți acasă...

Prin sat se bate darabana, ca oamenii să ducă la Primărie tot ce au de mâncare pe-acasă, spre a se rechiziționa pentru armata noastră. Trecând pe lângă noi o femeie în doliu, cu o pită în mână spre a-o duce la Primărie, cum era tristă, Maiorul Macarovici o întreabă ce are, iar ea cu ochii în lacrimi îi spune că pânea aceia este pentru copii ei. Repede Maiorul îi dă un bilet că a primit el pâinea, pe care o lasă femeei și ea pleacă voioasă.

Inainte de a ne întoarce în bivuac, cumpăr destul de scump dela babe care mă îmbrățișase cu atâta dragoste, vre-o 20 de ouă, p, cari le-am găsit toate clocite. Se vede că așa e dragostea Bulgărească.

Abia ajunsesem în bivuac și pe șoseaua din față, peste Panega, auzim răsunând urale; un convoi de vre-o 400 Turci de toate culorile și 'n tot soiul de uniforme, venean la vale cu un steag alb în frunte. Sunt prizonierii făcuți de Bulgari și închiși la Urania, eliberați de Cavaleria noastră la ocuparea localității pentru a fi trimiși la Dunărea și de acolo repatriați.

La ora 1.30 după amiază părăsim bivuacul, de astă-dată încadrați și formând Brigada 13 Infanterie, sub comanda Generalului Petrașcu. In drum lăsând la dreapta satul Panega, trecem podul peste pârâul cu același nume, apoi prin satul Albanița, și luând direcția Sud-Vest, la oarele 9 seara traversând satul Miscova, instalăm bivuac la Sud-Vest de acest sat, la stânga șoselei ce merge spre Sofia, lângă malul drept al râulețului Molok-Isker—la 24 km. de punctul de plncare.

11 Iulie.—Probabil vestea că inamicul a adunat forțe lângă Etropole, ne-a făcut să părăsim bivuacul dela Miscova astăzi dimineață la ora 10, și trecând prin târgușorul Osikoviția lăsăm la dreapta șoseaua principală ce merge spre Sofia prin Lozane și ne îndreptăm pe valea Molok-Iskerului.

Pe drum, unii dintre soldați, care încep a nu mai avea hrană în deajuns—datorită celei mai execrabile dintre Intendențe — apucă vre-o două oi și un miel, repede făcute pachet și ascunse în trăsurile de subsistență.

Pe o potecă strâmtă începem a ridica la deal, cu multă greutate, drumul fiind în cât se poate de proastă stare și panta bruscă. Pe lângă noi trece în șir un regiment de Călărași, spre a ne lua înnainte; Colonelul e în mijloc și la distanță de vre-o doi călăreți în urmă după dânsul, un ostaș ține de gât un respectabil gâscan.

După 25 km. de marș, regimentul nostru sosește la Etropole pe la 7.45 seara, bivuacând în lunca de la Nord-Vest de acest târgușor, pe malul drept al Molck-Iskerului, lângă care ne instalăm în grabă cortul.

12 Iulie. — Cortul nostru e chiar pe marginea pârâului și ne sculăm în acelaș vesel susur în care am adormit.

Des de dimineață după ce facem instrucție asupra modului în care soldatul trebuie să salutute și să se prezinte în fața superiorului, lucrez la jurnalul de operațiuni al Regimentului, cu care rămăsesem cam în urmă, iar amiaza o petrec în oraș.

Etropole este o stațiune climaterică, probabil de mâna a doua; are frumos

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

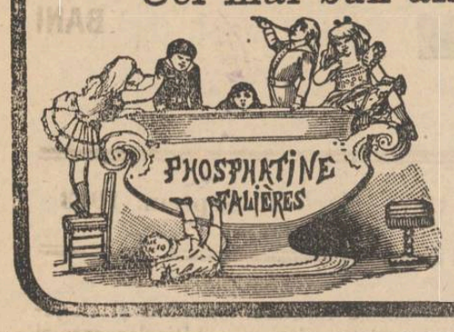

Recomandat de la vărsta de 7–8 luni, în momentul întercărei şi în timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

local de Primărie, poştă, şcoli şi judecătorie. Pe străzile pavate cu bolovani mari se merge anevoie şi curăţenia lor cam lasă de dorit.

Aspect oriental ; construcţii de piatră şi lemn de câte două etaje, având balcoane închise cu scânduri şi ferestre, iar cele mai adese-ori catul de sus se profilează cu vre-un metru peste cel de jos formând astfel adăpost uşelor de intrare.

La cafeneaua lui Ilie Docef, fost zarzavagiu la noi în T.-Măgurele şi Ploeşti, care ştie Româneşte, pe lângă obicinuita cafea turcească, se găseşte vin negru gros de Filipopoli, delicios la gust, iar consumatorii sunt serviţi de cele patru fete cam trecute ale cafengiului, dintre care una singură, cea mai tânără, cu ochi mari negri de orientală melancolică, atrage privirile clienţilor. Localul e păzit de santinele şi intrarea nu e permisă de cât ofiţerilor sau protejaţilor lor, căci altminteri îmbulzeala ar fi prea mare.

Pe pereţi calendare patriotice şi fotografii de oameni politici, printre care şi Stoiloff.—Moş Ilie e bine dispus, de voie sau de nevoie—cu Bulgarii nu poţi şti nici odată—şi-şi dă toate silinţele să ne procure cele necesare, făcându-ne rost de unt, păseri, ouă şi pâine.

După ce cumpărăm de prin bazaruri cărţi postale ilustrate cu vederi locale şi nişte ploşte încrustate—specialitatea orăşelului,—încărcaţi de provizii ne întoarcem la vremea mesei de seară în bivuac.

13 Iulie.—După oare-care întârziere, spre marea noastră bucurie, ne ajung din urmă două furgoane de pâne, care însă fiind mucedă, în bună parte este aruncată, astfel că oamenii sunt hrăniţi cu mămăligă.

Dacă mâncarea lasă puţin de dorit, lipsa tutunului se resimte însă bine.

Pe la 4 oare după prânz, colonelul medic al Diviziei a 7-a face inspecţia Regimentului, căutând în special oamenii la ochi ; aceiaşi mână dă la o parte pleoapele tuturor rând pe rând. Socot că nu e tocmai igienic, şi când vine rândul meu îmi desvelesc singur albul ochilor.

Pe când aşteptam în front să-mi vie rândul la inspecţie, pe drum, în faţa noastră, trece împleticindu-se un Pontonier, care gustă din când în când din plosca pe care o are atârnată de gât ; el face tot soiul de sforţări pentru a nu-şi pierde echilibrul şi cânta, cânta cât îl ţinea gura, arii naţionale. In dreptul frontului se opreşte brusc, face câteva temeneli, şi anunţă cam răguşit :

— „Am să vă cânt versuri de Coşbuc !“ şi începe :

„Pe umăr pletele-i cad rău
„Mlădie ca un spic de grâu...“

Un ofiţer se repede la dânsul, dar colonelul din cort cu un gest îl opreşte ; omul nostru îşi urmează drumul, în răsetele soldaţilor.

Starea sanitară e cât se poate de bună, primul şi singurul bolnav e simpaticul nostru doctor Căpitan Oţelescu, suferind de o indigestie care să sperăm că va fi trecătoare.

Conservele de carne atât de mult cântate, nu fac doi bani ; camaradul Dobias, după ce a gustat dintr'o asemenea cutie, a fost apucat de violente dureri de stomac şi vărsături. Pesmeţii sunt însă buni, practici şi sănătoşi.

(Va urma)

INSERŢII ŞI RECLAME

Catre clientela mea

In urma zvonurilor rele care circulă pe piaţă şi care tind a discredita producţia fabricei mele de cărămidă din com. Buciumi, mă simt dator a atrage ateuţiunea onor. mele clientele, că aceste svonuri se datoresc în mare parte concurenţei nelegale ce diferiţi fabricanţi de aceeaşi categorie voesc a-mi face, rugînd pe ori-cine a nu pune bază pe spusele acestor răivoitori înainte de a se convinge de superioritatea produsului meu.

Şi dacă s'a întîmplat cîndva, ca lucrători fără experienţă şi din greşală, să introducă în substanţa argiloasă substanţe improprii pentru acest preparat, aceasta nu trebuie să fie un punct de sprijin concurenţii mei de rea credinţă, căutînd prin aceasta a distruge o reputaţie de 20 ani, căci această greşală a fost imediat reparată.

Pentru a înlătura ori-ce concurenţă uricioasă şi părerea isolată a ori-cui, aşi fi în stare să fac dovada superioriţăţei fabricatelor mele, în senzul ca probe să fie luate de la toate fabricele de aceeaşi categorie şi trimise şcoalei superioare de ingineri, pentru ca fiind supuse la presiunea dinamică, să se constate calităţile fie-căreia.

Atrag atenţiunea tuturor acelor ce direct sau indirect vor lansa asemenea svonuri neexacte în ce priveşte produsul fabricei mele, vor fi urmăriţi ca calomniatori ordinari înaintea instanţelor penale.

A. Bertoli

INFORMAŢII

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice şi ad-interim la interne, a plecat aseară în Capitală, unde va rămînea în cursul zilei de astăzi.

Deseară d-sa pleacă la Sinaia, unde va rămînea toată ziua de mâine, în vederea consiliului de miniştri care are loc mâine.

Mercuri d-sa va fi in Capitală.

Contrar celor anunţate în ziare d. Take Ionescu nu se reîntoarce decît astăzi la ora 3 în ţară.

D-sa se va opri la Sinaia.

Intre alte chestiuni ce ne adresează ziarul „Cuvîntul“—chestiuni pe care suntem gata să le discutăm oricînd şi cu francheţa de care am dat pururea dovadă—este şi aceea dacă noi credem că le bine să se distrugă valorile reale politice, cînd sunt atît de rare atari valori la noi în ţară.

Răspundem cu o întrebare : ce a făcut în tot cursul vieţei sale politice d Carp pevtru a menţine la suprafaţa politică atari valori ? Ce atitudine au avut şi au cei dela „Cuvîntul“ faţă de valorile reale politice din această ţară ?

Ni s'a făcut dovada că întreaga parte introductivă — cel puţin jumătate, jumătatea cea reuşită din cuvîntarea d-lui delegat studenţesc Dăscălescu, rostită la înmormîntarea defunctului P. Rişcanu şi publicată în ultimul număr al „Opiniei“ este plagiată. Este o împreunare a două lungi fragmente din discursurile rostite de d-nii A. C. Cuza şi N. Iorga la înmormîntarea veteranului Manolescu Mladian.

Discursurile celor doi şefi naţionalişti s'au tipărit în „Unirea“ anul II, No. 5 şi ne facem aci datoria de a arata că ambii au colaborat involuntar la „Opinia“ prin mijlocirea d-lui Dăscălescu, vrednic elev al maestrului economist de la universitatea ieşană.

In urma anchetei făcute de către d, inspector Volceanu, ministerul de finanţe a suspendat telegrafic pe d. I. E. Andoniu, perceptorul secţiei I-a, pînă la judecarea procesului înaintea comisiunii de disciplină.

Termenul de judecată a fost fixat pentru ziua de 28 Septembrie.

Incepînd dela 1 Octombrie, trenul personal Iaşi-Dorohoi, care pleacă dimineaţă la orele 5 jum. din Iaşi, va fi prefăcut în tren mixt ; iar cel mixt de la orele 8 jum. va deveni tren personal.

Eri urma să se efectueze alegerea unui preşedinte, la corporaţia metalurgică din localitate. Neîntrunindu-se numărul necesar de membri, alegerea nu s'a putut face.

Aceasta fiind a treia convocare, conform legei meseriilor, preşedintele va fi numit de Casa Centrală.

Astă noapte, noi furturi de cai s'au semnalat în paguba d-lui Strul Docman, din comuna Gropniţa.

Hoţii sînt organizaţi în bande şi cercetările de până acum au rămas infructoase.

D. Mezetti simpaticul director al conservatorului de muzică şi declamaţiune a primit azi decretul de numirea d-sale ca ofiţer al Coroanei României, decorţiune bine meritată.

Institutorii Al. Popovici şi Petre Stoica au fost delegaţi în comisiunea de examinare, la concursul pentru şcoala de notari, care va avea loc în ziua de 1 Octombrie.

Inaugurarea pavilionului pentru tuberculoşi.—Eri dimineaţă, la orele 11, a avut loc inaugurarea pavilionului pentru tuberculoşi, din strada Universităţei No. 24, pendinte de Epitropia Sf. Spiridon.

Deşi nu se făcuse invitaţii speciale, totuşi a asistat la selemnitatea inaugurărei foarte multă lume.

Sfinţirea apei s'a făcut de către preoţii Gotcu, Carp şi diaconul Şerban ; iar răspunsurile au fost date de corul bisericei.

După terminarea serviciului religios, d. profesor dr. Em. Riegler, sub condncerea căruia s-a reclădit pavilionul, a ţinut următoarea prea frumoasă cuvîntare :

Inalt Prea Sfinte,
Doamnelor şi Domnilor,

In anul 1911 am terminat şi instalat complect pavilioanele de izolare pentru copii în clădirile proiectate şi făcute de predecesorii noştri.

In aceiaşi curte în care vedeţi aceste pavilioane erau nişte case vechi, ruinate cu totul şi cari serveau de deposit al gunoaelor şi tuturor murdăriilor. Am transformat pe una din aceste case într'un frumos pavilion pentru bolnavii de febră tifoidă.

A doua casă, care era o adevărată ruină, fără acoperămînt, fără uşe, fără ferești, am transformat-o în pavilionul pentru căutarea şi izolarea bolnavilor de tuberculoză şi pe care îl inaugurăm în aceste momente.

Infiinţarea de localuri speciale pentru diferitele boale contagioase este o datorie de conştiinţă, fiindcă este dovedit pînă la evidenţă că mijlocul cel mai puternic pentru a combate epidemiile consistă în izolarea bolnavilor molipsiţi.

Prin neglijarea acestui principiu epidemiile se pot întinde cu o repegiune extraordinară.

Epidemiile sunt mult mai îngrozitoare de cît războaele, care sunt evenimente rare în viaţa unui popor şi ori-cît de mare ar fi numărul morţilor pe cîmpul de luptă el este incomparabil faţă cu numărul victimelor datorit boalelor epidemice, precum : holera, ciuma, tifosul, difteria, vărsatul, scarlatina, tuberculoza.

Se impune prin urmare Statului, comunelor şi marilor instituţiuni umanitare să facă ori-ce sacrificii pentru a împedica lăţirea boalelor epidemice, cari periclitează viaţa cetăţenilor dela cari depinde fericirea şi progresul unei naţiuni. In adevăr, puterea unui stat depinde în mare parte de puterea fizică a locuitorilor lor şi prin urmare, măsurile ce se vor lua pentru a garanta sănătatea lor vor contribui în mare parte la mărirea şi prosperarea unei naţiuni.

Furia cu care holera a bântuit Europa în anul 1831 a provocat impulsul pentru a combate dezastrul boalelor epidemice. Spaima era aşa de mare în cît toate popoarele s'au unit ca să lupte în contra inamicului comun.

Acesta era un frumos exemplu, de o conlucrare internaţională cu scopul de a revărsa razele binefăcătoare asupra întregii omeniri fără deosebire de naţionalitate.

De atuncea medicii diferitelor ţări au cercetat, studiat şi examinat cu multă atenţiune toate condiţiunile cari favorizează încuibarea flagelului în anumite regiuni S'a constatat că regiunile cele mai mult bîntuite sunt supra populate, situate la malurile fluviilor infectate şi că majoritatea victimelor sunt muncitori lipsiţi de cele necesare, de o constituţie debilă şi istoviţi de muncă.

Aceste fapte atît de precise şi atît de convingătoare au fost culese din diferitele lucrări de statistică, a cărei rol şi importanţă se apreciază din ce în ce mai mult.

Statistica a relevat relaţiuni neaşteptate între influenţile exterioare şi starea sanitară a unui popor şi astăzi această ştiinţă în aparenţa atît de avidă şi abstractă a luat un avînt popular. Faţă cu imporanţa lucrărilor statistice noi, încă din anul trecut, am înfiinţat un birou special în care se centralizează rapoartele statistice din toate spitalele noastre ; numai astfel se vor pune în evidenţă relaţiuni cari altfel ar remîne neobservată din partea medicilor.

Medicina modernă dă o importanţă foarte mare profilaxiei, adică mijloacelor de a feri pe om de a deveni bolnav ceea ce nu se poate face cu succes decît numai atunci cînd vom cunoaşte cauzele tuturor boalelor.

In ceea ce priveşte cauzele boalelor contagioase, cari sunt afecţiunile cele mai periculoase omenirei, s'a dovedit că ele sunt datorite unor organisme microscopice a căror natură variază după natura boalei molipsitoare.

Una din aceste boale, bănuită ca molipsitoare, încă din timpurile vechi este tuberculoza.

Dovada ştiinţifică că această boală este molipsitoare a fost făcută în anul 1882 de către medicul german Robert Koch, căruia omenirea întreagă îi datoreşte recunoştinţă eternă. Robert Koch nu era profesor universitar cînd a început lucrările lui ştiinţifice, ci un simplu medic practic într'un sat. Plîngerile şi durerile sărmanilor ţarani, cari formau clientela lui, au deşteptat în sufletul acestui medic genial şi umanitar impulsul de a găsi cauza acestei boale teribile. Munca lui a fost încoronată de succes, căci după multe experienţe a reuşit să dovedească până la evidenţă că tuberculoza se datoreşte unui microb specific, care, de şi invizibil, cu ochiul liber, distruge omenirea cu o putere mult mai mare de cît unurile, puştele şi săbiile armatelor.

Această descoperire a lui Koch a fost resplndită cu repegiunea fulgerului în toată lumea şi speranţa de a găsi remediul tuberculozei a umplut de bucurie toată suflarea omenească. Entuziasmul în urma acestei descoperiri a fost aşa de mare, încît mii şi mii de tuberculoşi au plecat la Berlin, unde Koch în urma lucrărilor lui savante a fost numit profesor universitar.

Era o adevărată invaziune de tuberculoşi în capitala Germaniei, toate trenurile erau pline cu aceşti nenorociţi, cari sperau că acolo vor găsi salvarea vieţii lor. Din nenorocire, tratamentul lui Koch, bazat pe descoperirea lui n'a dat rezultatele aşteptate şi decepţiuuea bolnavilor era amară de tot.

Cu toate aceste descoperirea lui Koch a fost focarul de lumină de la care au plecat metoadele actuale de vindecare şi de prevenire a boalelor contagioase.

(Va urma)

A respuns I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, zicînd că se simte foarte fericit că ia parte pentru a doua oară la o astfel de solemnitate a Epitropiei Sf. Spiridon, şi e fericit cu atît mai mult cu cît prin înfiinţarea acestui pavilion se vor mai alina din suferinţile acelor atinşi de teribila boală: tuberculoza.

I. P. S. S. spune apoi că după cum a promis, va căuta să vină cît mai curînd în ajutorul acestui pavilion, dînd oamenii mănăstirilor pentru serviciul spitalicesc.

S'a servit apoi şampanie şi cel dintâi toast il rîdică I. P. S. S. pentru familia regală.

După aceasta, întreaga asistenţă în frunte cu Mitropoiitul a vizitat sălile pavilionului de tuberculoşi, precum şi celelalte pavilioane, admirînd curăţenia exemplară ce domneşte pretutindeni, mulţumită muncii depuse de d. Gh. Bontăş, intendentul pavilioanelor de izolare.

La această solemnitate au asistat : I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, dr. Flor, medicul primar al oraşului ; dr. N, Grigoriu, medicul primar al judeţului, prof. dr. Manicatide, d-rii Imervol, Stenner, A. Steuerman, Burştin, Silberştein, Nicolaescu, d-na dr. Savini, dr. Savini, A. Stroja, prefect de poliţie, C. Jornescu, avocat, d-na dr. Olimpia Ciudin Neculcea, dr. St. Possa, etc., etc., precum şi funcţionarii Cassei în frunte cu d. director R. Suţu.

Un monument aviatorului Vlaicu în Iaşi.—Eri după amiază la orele 4, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, care a luat iniţiativa ridicării unui monument la Iaşi, pe creştetul Cetăţuia, marelui nostru aviator, regretatul Aurel Vlaicu, a convocat pe reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, pe profesori şi notabilităţile oraşului la o consfătuire, în palatul mitropolitan, pentru a discuta iniţiativa ce a luat I. P. S. S. şi pentru a se alcătui comitetul, care apoi să proceadă la adunarea fondurilor necesare ridicării monumentului.

Din 32 invitaţi au răspuns la invitaţie d-nii dr. Riegler, I. Burada, prim preşedinte al Curţii de Apel, A. Stroja, prefectul poliţei, Ath. Ghiorghiu, inginer Ţîntu, Vespasian Erbiceanu, prim preşedintele tribunalului, Gr. Birsan, preoţii Savin, Gotcu şi Carp.

D-nii A. Xenopol, C. Stere şi col. Langa, s'au scuzat că nu pot lua parte, dar se supun în totul hotărîrilor ce se vor lua de cei prezenţi.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen luînd cuvîntul arată că, sunt numai cîteva zile de cînd Aurel Vlaicu, a căzut jertfa îndrăzneliei sale, pe cînd zbura spre creştetul Carpaţilor, pe propriul său aparat-aeroplan.

Aurel Vlaicu, a fost înzestrat de D-zeu cu o minte iscusită, aşa că ajunsese a fi socotit ca cel mai iubit fiu al neamului. Moartea lui au plîns-o cu toţii şi o vom plînge multă vreme, căci mîndria ce o simţeam pentru Vlaicu, a fost greu lovită prin moartea lui. Şi dacă întregul neam e cuprins de durere prin moartea lui A. Vlaicu şi mulţi se gîndesc a-i înfăţişa chipul lui, turnat în bronz, sau săpat în piatră, apoi cu drept cuvînt această dorinţă, ridicată pînă la o datorie de neam să cuvine s'o simţim noi ieşenii.

Numai 15 zile mai sunt şi se împlinesc doi ani, de cînd Vlaicu plutea în văzduh de-asupra oraşului nostru, făcînd mai multe sboruri de-asupra dealului monastirei Cetăţuia, unde erau adunaţi învăţaţii străini, veniţi la Iaşi împreună cu misiile trimise de către cei doi împăraţi vecini, spre a fi de faţă la serbarea a 50 de ani de la înfiinţarea Universităţii noastre.

I. P. S. S. insistă asupra frumuseţei acelui moment istoric, după care continuă :

Afară de aceasta mai e un considerent de ordin politic naţional. *Intre Transilvania şi Moldova au fost odată legături foarte apropiate, căci la Universitatea noastră mulţi dintre profesori au plecat din Ardeal şi au venit la Iaşi. Astă-zi însă legăturile dintre noi şi cei din Ardeal, s'au micşurat şi ele ar trebui întărite.*

Pentru ca Moldova să aibă pe Vlaicu în vedere pentru viitor, ca unul ce a colaborat la una din cele mai mari sărbări se cuvine ca chipul lui în bronz să fie aşezat pe dealul Cetăţuia.

De aceia cred nimerit să alcătuim un comitet în acest senz.

D. I. Th. Burada şi d. Ath. Ghiorghiu fac diverse propuneri.

Se procede apoi la alegerea comitetului activ, care se compune din : I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, preşedinte ; I. Th. Burada, vicepreşedinte ; C. Stere ; M. B. Cantacuzino, Dr. Gh. Bogdan, dr. Em. Riegler, Gh. D. Şerban, general Lambrino, Ştefan Negruzzi, Ath. Gheorghiu, S. Haliţa, inginer Ţîntu, A. Stroja, Gr. Bărsan, C. Tăslăoanu, membri, iar casier economul Gh. Florescu.

S'a hotărît ca să se publice concurs pentru ca artiştii de valoare să prezinte macheta statuei, iar o comisiune compusă din d-nii A. D. Xenopol şi inginer Ţîntu să valorifice macheta.

Epitropia Spit. Sf. Spiridon
DIN IAŞI

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 30 Septembrie a. c. oarele 2 p. m. va avea loc licitaţie publică cu oferte închise pentru furnizarea verdeţurilor şi legumelor necesare pentru iarna 1913—1914 spitalului Central, Paşcanu, Inst. Grigorian, Osp. Socola, Osp. Galata Azilul Balş şi Pavilioanelor de Izolare pendinte de această Casă.

Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din legea comtabilităţei generale a statului.

Concurenţii sunt invitaţi a se prezenta în acea zi însoţiţi de o garanţie provizorie în sumă de 1.000 lei în numerar sau efecte publice.

Ori ce informaţiuni şi condiţiunile se pot vedea şi lua în fie care zi de lucru în cancelaria Epitropiei serv. Ad tiv.

Aseară a avut loc în Capitală logodna colegului nostru de la *Adevărul* d. Mathias-Magri cu d-ra Berthe Muster.

Felicitările noastre.

Ministerul de răsboi a hotărît, ca din fie care regiment de infanterie din ţară să fie luaţi cîte şeisprezece oameni, cu care să se formeze un corp de grăniceri pentru garnizoana noului teritoriu.

Noua Revistă Romînă a apărut cu următorul sumar :

Problema balcanică în faţa Europei culte —Ancheta internaţională a „Nouei Reviste Romîne“—Răspunsurile d-lui Rudolf Eucken, W. Ostwald, E. Seillière, Em. Boutroux şi Ludwig Stein.

Congresul partidului liberal—Medicina militară.

A. D. Xenopol : Quousque tandem !

C. Moteanu : Răsboiul balcanic şi viaţa socială.

H. Sanielevici : Un „Landerziehungsheim“ în munţii Harz. (3).

F, Aderca : Post Amorem (versuri).

Ioronim Laurian : Aqua forte (schiţă).

Const. Stoica : Unei ruine (versuri).

Insemnări—Revista Revistelor.

A apărut „Sanatatea“ şi suplimentul literar-artistic „Viaţa Fericită“ avînd un interesant sumar de medicină populară şi de actualităţi.

Hirotonisirea noului arhiereu, cu titlul de Craioveanu, în persoana economului Al. Şerban, se va face după ce ministerul cultelor va comunica Sf . Sinod confirmarea, iar apoi se vor face pregătirile pentru călugărire şi hirotonisire în arhiereu, care se vor regula de Mitropolitul Primat, de care va depinde noul arhiereu.

Cu ocazia sărbătorii „Ziua Crucii“ serviciul divin la Mitropolie a oficiat cu mare pompă de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care a sevîrşit în persoană ridicarea sf-tei Cruci.

Corul catedralei a cîntat în tot timpul imnurile cele mai frumoase.

Consiliul general al judeţului a fost convocat în seziune extraordinară cu începere de la 15 Pctombrie, pentru a discuta chestiunile ce i se vor supune în deliberare.

Astăzi se întruneşte la ministerul de războiu, comitetul inspectorilor generali ai armatei, pentru a se ocupa de înaintările ce urmează a se face pe ziua de 1 Octombre a. c.

Vineri seara 13 Sept. după cum am anunţat, a avut loc în sala Conservatorului de muzică, şedinţa de inaugurare a societăţii filarmonice, căreia i s'a dat numele de *„Muzica“*. S'au votat Statutele Societăţii, care cuprind 30 articole, s'a decis ca şedinţele de muzică să se ţină regulat de două ori pe săptămînă Lunea şi Vinerea la 8 jumătate seara, şi s'a decis ca alegerea consiliului de administraţie să se facă în una din şedinţele viitoare. Pînă atunci comitetul de organizare va conduce mersul societăţii.

Cu tot timpul rece şi cu toată ploaia torenţială entusiasmul a fost peste măsură de mare, probă numărul de peste 30 membri care au luat parte la şedinţă.

ISRAEL BROIDE

Deposit de Saci şi Ţoluri

— IAŞI —

13, str. Anastasie Panu, 13

De vînzare şi de închiriat cu preţuri modeste.

De Inchiriat *în Strada Căpitan Păun 8*

2 camere pentru birou şi o magazie pentru depozitat marfă.

■ *D. V. G. Morțun, fostul ministru liberal, a sosit azi în localitate.*

❑ *Sîmbătă seara a încetat subit din viață Ioseph Hirsch, unul din fruntașii comerțului ieșan, unul din comercianții corecți, care o viață de om a avut relațiuni ireproșabile cu toate cercurile ieșan.*

Nu este concetățean care să nu-l fi cunoscut și nu este om care a venit în contact cu dînsul și care să nu fi cules impresiunea că ore de a face cu o fire modernă — în înțelesul bun al cuvîntului — ca un om care mai persus de toate știe să pună urbanitate în procedeuri și corectitudine în toate actele sale.

Aceste însușiri distinse i-au asigurat ***prietenii sincere în toate straturile, în*** *toate confesiunile. Ele i au adus și o sumă de distincțiuni, între care ultima i-a fost acordată dăună zi, de 10 Mai.*

Moartea lui lasă regrete unanime și spunînd familiei că luăm o vie parte la durerea ei nu întrebuințăm o simplă ***formulă de ocazie.***

■ Societatea ortodoxă a doamnelor din România a donat ministerului de război suma de zece mii lei cu rugămintea de a-i întrebuința pentru ajutorarea a 30 de familii foarte nevoiașe, rămase pe urma soldaților morți pe cîmpiile bulgare.

■ Simbătă s'a sărbătorit hramul bisericei „Ziua Crucei".

După efectuarea serviciului divin, economul Apolon Andrieș a ținut o cuvîntare, arătînd importanța zilei.

A fost de față, sărbătorindu-și patronul și societatea meseriașilor „Sf. Cruce".

■ Inscrierile la examenile universitare ale facultății juridice, se primesc între 20 și 30 Septembrie inclusiv.

Examinele se vor ține cu începere de la 1 Octombrie.

■ Noul diriguitor al trupei de operetă — anunțată în Iași—artistul V. Maximilian nu este numai un excelent artist pe care-l cunoaște publicul iașan, dar și un valoros scriitor și psiholog. Despre lucrarea d-sale „Teatru, actor și public" se va vorbi zilele acestea în „Opinia".

■ Prefectura Poliției a comunicat telegrafic direcției generale a serviciului sanitar că cei doi izolați purtători de vibrioni, care a dispărut din lazaretul din Pașcani, n'au fost găsiți în Iași.

■ Consistoriul superior bisericesc își va deschide ședințele în ziua de 1 Octombrie a. c.

■ Simbătă și Luni, comisiunea pentru lichidarea bonurilor de rechiziție, a vîndut cai pentru suma de 30 000 lei.

Eri a sosit un nou transport de 300 cai de la Roman.

Joi va avea loc o nouă licitație, după care vor urma altele două, Joi 19 și Marți 24 Septembrie.

Pentru ca sătenii să poată cumpăra cai, s'au dat circulări în comune pentru a le pune în vedere se asiste la licitație.

■ Astăzi dimineață d. N. Cananău comisarul guvernului pentru lichidarea bonurilor de rechiziție a plecat la Vaslui, pentru a asista la licitația pentru vînzarea cailor remași din rechiziție.

■ Un cunoscut pungaș de buzunare numit Bogdan, ducîndu-se eri la licitația pentru vînderea cailor, s'a strecurat în mulțime și smulgînd punga de la brîul unui țăran a luat-o la fugă pe platoul Copoului.

Mai mulți soldați luîndu-se după el au reușit să-l prindă, predîndu-l poliției.

■ Zilele acestea d. Parvu directorul mitropoliei va trimite d-lui C. Meisner, suma de 1941 lei 55 bani, adunați de mitropolia de Iași pentru școala de corecție pe care mitropolitul Pimen a propus să o înființeze.

■ Pentru facerea unui monument lui Spiru Haret, au fost împărțite preoților și la mănăstirile noastre 480 liste de subscripție.

■ D. colonel Broșteanu, comandantul liceului militar, a plecat în Capitală pentru a lua parte în comisiunea de admitere în liceele și gimnaziile militare.

■ S'a adjudecat asupra societății cooperative „Repedea", aprovizionarea pietrișului necesar șoselei naționale Iași-Blaga pentru anul 1913—1914.

■ Grănicerii pichetului „Purcica" au găsit pe malul Prutului, la locul numit Cotul Frumușelul cadavrul unei femei intrat în putrefacție.

Se fac cercetări pentru stabilirea identității.

■ Ivindu-se noi cazuri de holeră în orașul și districtul Odessa, precum și în districtul Ismail (guvernămîntul Basarabiei) cu începere de astăzi se vor aplica măsurile sanitare, pentru provenientele și călătorii din aceste localități.

Pentru districtul Izmail este deschis și portul Galați, pe lîngă celelalte puncte de frontieră prevăzute.

■ Eri a fost înaintat de siguranță judecătorului de instrucție din Fălciu criminalul Toma Stelian, care acum trei ani a bătut pînă a ucis pe un copil al său, în etate de 13 ani, și apoi l-a îngropat în curtea caselor din Huși.

După săvîrșirea crimei venise în Iași unde ocupa slujba de rîndaș la azilul de bătrîne Efrosina Balș.

■ Incepînd de azi, orele de cancelarie la epitropia Sf. Spiridon, sunt de la 12 la 6 seara.

❑ Școala profesională de fete „Hristache Zănescu" din Iași, care în timpul de față și-atras o atențiune deosebită, datorită conducerei pricepute și harnice a actualei direcțiuni, care a bine meritat mulțumirile părinților elevelor, a început primirea înscrierilor. Această școală, cuprinzînd un curs profesional după programa statului, dă absolvente după trei ani de frecventare cu o instrucțiune îngrijită, aducînd prin aceasta însemnate înlesniri de cheltueli și reducere de timp, părinților și elevelor.

Se plătește o mică taxă de 10 lei lunar.

Începerea cursurilor la 1 Octombrie.

■ Autoritățile locale au fost alarmate eri, cum că un număr de țărani din comuna Coarnele Caprei s'ar fi resculat și cu forța au arat o parte din moșie.

Alarma a fost cu atît mai mare, cu cît prin nota telefonică se cerea trimiterea de urgență, a două companii de soldați.

Directorul prefecturei județului cercetînd imediat prin telefon, a aflat că nu era vorba de cît de o mică neînțelegere și că funcționarul de la telefon redactase greșit nota telefonică.

■ D. dr. A. Spirt a fost telegrafic însărcinat de Direcția generală a serviciului sanitar cu combaterea epidemiei de holeră în județul Dolj.

D-sa a plecat aseară la serviciu, așa că clinica d-sale de boli de Gură, Git, Nas și Urechi, din str. Lăpușneanu No. 18 va fi închisă pînă la întoarcerea sa.

■ D-ra Ortansa Păun, licențiată în litere a fost numită institutoare suplinitoare la școala primară No. 6 din localitate, la catedra d-nei Henriette Munteanu.

■ P. C. S. Arhimandritul Silivestru Ionescu, a demisionat pe ziua de 1 Octombrie de la catedrala mitropolitană, urmînd a fi trimis în Canada la biserica coloniei romîne din Regina Assa.

■ Ieromonahul Pangrati Fasolă a fost numit mare eclesiarh al mitropoliei și bisericilor Trei Erarhi și Sf. Neculai.

Predarea averii s'a făcut în zilele de 11, 12 și 13 Septembrie de către Arhimandritul Silivestru, asistat de arhidiaconul Chesarie Ștefănescu.

■ Astăzi s'a deschis sesiunea Curții cu Juri.

La ordinea zilei era sorocit procesul lui Al. Gr. Constantinescu, acuzat de crimă de dare foc.

Curtea era compusă din domnii: Al. Gane, președinte, Gr. Kessim și H. Mirzescu, membrii.

Lipsind mai mulți d-ni jurați, procesul s'a amînat, iar Curtea a condemnat la cîte 100 lei amendă pe jurații absenți.

■ Toți domnii studenți sunt invitați să se întrunească Marți 17 Septembrie a. c., ora 5 p. m. în localul „Centrului studențesc" pentru a discuta chestiunea amînării examenelor.

■ La examenul de oficianți gradul al treilea, ce se ține la 1 Octombrie în Capitală se vor prezenta din Iași, d-nii: N. Stambolin, C. Fotiu, C. Ionescu și D. Dimitrescu.

■ O telegramă a direcției siguranței generale a statului, cere autorităților noastre, urmărirea și prinderea individului Dincă, evadat din arestul preventiv din Mizil.

■ Aflăm cu multă părere de rău încetarea din viață a d rei Eugenia Pilescu, fiica d-lui căpitan C. Pilescu.

Inmormîntarea va avea loc mîine, condoleanțele noastre întristatei familii.

■ Făcîndu-se repede reparațiunile necesare, baia comunală continue să funcționeze regulat, fără nici o întrerupere.

■ D. Victor Iamandi ne adresează o scrisoare cuprinzătoare în chestia plagiatului Dăscălescu, de care vorbim în altă parte a ziarului.

Vom face uz, mîine, de scrisoarea d-lui Iamandi.

■ Siguranța din Cernăuți, a arestat eri pe cunoscutul spărgător Moise Solomon zis și Ciupitu, urmărit de cîteva luni de agenții din Iași și care fugise în Bucovina.

El urmează a fi adus în Iași zilele aceste, pentru a fi confruntat cu tovarășii săi Dumitru Onescu și Gheorghe Damian, care au fost prinși la Iași și se află arestați la siguranță.

Ei au la activul lor trei spargeri, una făcută în strada Vovidenia, la d-na Paulina Ghelber, unde au intrat forțînd ușa și au furat bijuterii și cîteva mii lei; alta la d-na Rebeca Zaigher, în strada sft. Lazăr și o a treia în stra Crucei no. 2, la negustorul Herșcu Avram.

■ „Venin îngrozitor" cea mai recentă apariție din seria filmelor daneze prezintă un interes deosebit atît în scenariu cît și în interpretare. De o absolută originalitate, caracteristica filmelor daneze, „Venin îngrozitor" este o splendidă desfășurare într'un gen cu totul nou și interpretarea pe care i-o dau corifeii scenelor daneze, captivează și farmecă pe spectatori.

Acest film distins, menit a fi apreciat de spectatori distinși este cuprins în noul și bogatul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care se reprezintă astă-seară Luni 16 Septembrie.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară:

Maimuțele, vederi foarte interesante după natură.

Gelozia comersantului. Film comic cu o superbă înscenare.

Ce se poate face dintr'o bucată de hîrtie.

Strada fermecată, scene comice fantastice.

Un duel monstru, scene comice.

Mercuri 18 Septembrie 1913, reprezentație oxtra-ordinară dată de artiștii Teatrului Național, din îndemnul d-lui Alexandru Stroja, prefectul Poliției, pentru ajutorarea familiilor ostenilor ieșani mobilizați și încetați din viață.

— Joi 19 Sep. program nou cinematografic: Insulta, dramă—Willy om de onoare, etc.

Turneul Companiei Lirice Romînă

Grigoriu

— de Operă și Operetă —

Va juca în stagiunea de Iarnă 1913

Un ciclu de 20 Reprezentații Serale și 3 Matineuri

PENTRU DESCHIDEREA STAGIUNEI

Se va juca

Vineri 20 Septembrie 1913

AUGUSTIN

Biletele la Agenția „Thalia" Th P. Maximovici.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Evenimentele din Balcani

— Atrocități albaneze — Grecii ocupă Corița — Inaintarea armatelor sîrbești.—

Belgrad. — *Albanezii au comis numeroase atrocități în satele ce le au ocupat în plasa Reca.*

Ei au distrus bisericile și obiectele cultului, transformînd bisericile din Belitza și din Sienitza în moschee, după ce au jefuit sau distrus tot ce au găsit în ele. Populațiunea creștină a fugit; cea mai mare parte s'a adăpostit la Gostivar.

Apariția armatei sîrbești a fost aclamată cu cea mai mare bucurie. Fugarii s'au înapoiat la vetrele lor.

*

Corița. — Sîrbii au părăsit azi dimineață întregul teritoriu situat între lacul Prespa până la satul Custsko, situat la o înălțime de 1537 metri.

Trupele grecești au ocupat numai decît ținutul părăsit de Sîrbi.

*

Belgrad. — Biroul Presei declară neadevărate știrile privitoare la acte contra disciplinei din partea rezerviștilor convocați.

*

Biroul Presei telegrafiază că, după raportul oficial, armata a petrecut noaptea în pozițiunile sale, în fața localității Ressan care a fost ocupată azi dimineață.

Presa Germană și evenimentele din Balcani

Berlin.— „Gazeta din Germania de Nord" zice că în timpul ultimelor săptămâni, dificultățile bulgaro-turce au fost înlocuite cu cele albano-sîrbe și turco-grecești. Măsurile Serbici în contra Albanezilor sunt actualmente mai mult măsuri de poliție decît politice, spre a restabili situația și a asigura granița.

Guvernele străine arată rezervă. până la o noua ordine; dar se poate conchide din declarațiunile europene că pretutiudeni se speră că Serbia va întrebuința libertatea sa de acțiune în mod moderat.

O dezmințire

— Conrad von Hoetzendorf rămîne la postul său —

Viena.—„Neue Wiener Tagblat" a primit o telegramă de la d. general Conrad von Hoetzendorf, șef al statului major, spunînd că zvonurile privitoare la retragerea sa sunt fără temei.

INTREVEDERE

Londra.—Agenția Reuter află că regele Greciei a avut cu Sir Grey o convorbire despre chestiile balcanice.

Bulgaria și intrigile rusești

— Oficiosul „Mir" atacă presa rusă și sîrbă —

Sofia. — In privința noilor știri răspîndite de ziarele rusești, privitor la o pretinsă alianță austro-bulgară și la situația amenințătoare a Bulgariei, ziarul, „Mir" declară că cea mai mare parte din ziarele rusești sînt pline de intrigi și invențiuni în contra Bulgariei, ceea ce e foarte regretabil.

„Mir" citează ziarul sîrb „Piemont" care scrie că cei ce se vor întoarce în Macedonia vor fi primiți cum se cuvine. „Mir" se întreabă cum poate, în aceste împrejurări, presa rusească să mai vorbească de fraternitatea între Bulgaria și Serbia.

Serviciul Telefonic

Liberalii își pregătesc o platformă politică

Bucureşti.— Ziarul „Presa" ocupîndu-se de demisia d-lui V. G. Morțun, din comisia de anchetă, zice cu drept cuvînt:

— „Fără a ne opri asupra faptului, că între numirea d-lui Morțun și demisia d-sale a trecut un interval de 12 zile, — dar prin motivarea demisiunei sale din comisiunea de anchetă, d. Morțun trădează dorința cît mai vie a partidului d-sale de a-și creea din această chestie o platformă politică.

D. Morțun zice, că își dă demisia, pentru că ancheta are a stabili respunderea organelor subalterne.

Unde a văzut d. Morțun aceasta?.

Și mai departe fostul ministru zice că ancheta a pornit de la acele organe, care își au partea lor de respundere.

Ce și pe cine vizează fostul ministru liberal?

Ancheta n'a fost provocată de intendența armatei, nici măcar de ministrul de război, ci de consiliul de miniștri.

Atunci guvernului vrea să-i facă proces d. Morțun.— Aceasta o înțelegem.

Trebue ca partidului liberal să i iasă o campanie politică — și aceasta esă invederat din scrisoarea d lui Morțun.

Intoarcerea d-lui Take Ionescu

Sinaia.— D. Take Ionescu, șeful partidului Conservator-democrat, sosește azi aci, venind din străinătate.

D. N. Xenopol la Paris

Paris, — D. N. Xenopol, Ministru de comerciu, a sosit la Paris, de unde peste cîte-va zile va pleca la Biaritz.

La reîntoarcere, d. Xenopol va conferi cu mai multe personalități distinse franceze, cu privire la o mai strînsă legătură comercială între Franța și România.

Obrăznicia unui ziar unguresc

Buda-Pesta.—Un ziar maghiar din Brașov, a publicat zilele acestea un articol, prin care cerea ca regele Carol să înceteze plimbările ce le face pe teritoriul Transilvaniei, însoțit de ofițeri superiori, de oare-ce s'ar putea considera aceasta ca un act de spionagiu.

Astăzi ziarul oficios *Pester Lloyd* protestează și blamează articolul din ziarul din Brașov și spune că se crede în drept a fi întrepretul tuturor oamenilor serioși din Ungaria, pentru a înfiera această necuviință al ziarului din Brașov, căci,—zice „Pester Lloyd"—toți trebuie să fim recunoscători de atențiunea pe care perechea regală romînă o acordă țărei noastre.

Comisariatul civil

Bucureşti.— D. Barbu Păltineanu, comisarul guvernului în cadrilater, restabilindu-se pe deplin de boala de care a suferit, și-a reluat postul.

Buletinul Direcțiunei Sanitare

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeș.— 1 comună contaminată, 10 bolnavi vechi, 2 noi, 11 rămași.

Pitești-spital, 1 vechiu, 1 rămas.

Jud. Brăila.—14 comuni, 12 cazuri noi, 5 morți, 87 bolnavi vechi, 83 rămași.

Brăila-lazaret, 10 bolnavi vechi, 1 vindecat, rămași 9.

Jud. Buzeu.—2 comune, 13 cazuri vechi, 3 morți, ramași 12.

Constanța, 10 comune, 16 bolnavi.

Jud. Covurlui.—Galați-spital, 2 cazuri noi, 1 mort, 1 rămas.

Jud. Dolj.—60 comuni, 67 cazuri noi, 37 morți, 7 însănătoșiți, 307 bolnavi vechi.

Craiova-spital, 5 vindecați.

Jud. Gorj.—2 comune, 2 bolnavi vechi, 1 nou, morți 1, 2 rămași.

In lazaretul Tg.-Jiu.—un bolnav vechi.

(Situația de aci n'a sosit încă).

Jud. Ialomița.—21 comune, 11 cazuri noi, 91 bolnavi vechi, 40 morți, 1 vindecat.

Calarași-spital, 3 bolnavi vechi, 2 vindecați.

Jud. Ilfov.—2 comune 4 bolnavi vechi.

Bucureşti-Colentina, 3 bolnavi vechi, 3 rămași.

Oltenița-spital, 2 bolnavi vechi, 2 rămași.

Jud. Mehedinți.—10 comune, 30 bolnavi vechi, 30 rămași.

T.-Severin spital—7 bolnavi, 3 cazuri noi, 3 morți, 2 vindecați, 2 rămași.

Jud. Muscel.—1 comună, un bolnav vechiu.

(Situația de aci n'a sosit încă),

Jud. Olt—6 comune, 27 bolnavi vechi, 2 bolnavi noi, 4 vindecați, rămași 104.

Slatina-spital — 4 bolnavi, 4 rămași.

Jud. Prahova.—5 comune, 1 bolnav vechiu, 10 cazuri noi, 2 morți, 2 rămași.

Jud. Putna—1 comună, 1 nou.

Focșani-spital 1 bolnav.

Jud. R.-Sarat — 8 comune, *31* bolnavi vechi, 4 noi, morți 1.

R.-Sarat-spital 1 bolnav vechi.

Jud. Romanați.—20 comune, 177 bolnavi vechi, 11 noi, 5 morți, rămași 169.

Caracal-spital - *59* vechi, 2 noi, 4 morți, rămași 63.

Jud. Suceava. — 1 comună, 1 bolnav.

Jud.Tecuciu.—1 comună, un caz vechiu, 1 rămas.

Jud. Teleorman. — *38 comune 264 vechi.*

(Buletinul de azi n'a sosit).

Turnul-Măgurele — 5 vechi, 1 vindecat, 5 ramași.

Jud. Tulcea.—*1 comună, 1 vechi,* **1 vindecat.**

Jud. Tutova. — *Bîrlad,* **4 vechi, 4 rămași.**

Jud. R.-Vîlcea.—5 *comune,* **15** *vechi,* **15 rămași.**

R.-Vîlcea.—Spital, 1 vechiu.

Jud. Vlașca.—9 *comune,* **55** *vechi,* 8 *noi,* **7** *morți,* **3** *vindecați.*

Giurgiu—Spital **2** *vechi, 1 vindecat.*

Teritoriul nou.—*2 comune,* **12** *vechi,* **5 noi, 5 morți, vindecați 8.**

Total 217 comune. 1244 cazuri vechi, 149 noi, 89 morți, 30 vindecați, 1274 rămași.

Oloiu de văpsit pur

calitate superioară. 1 leu kilogramul. Frații Bachstetz, magazin de fererii str. de sus.

Allemande très bonne Ménagère cherche place comme Ménagère ou auprès des enfants, Sous Vindobona.

Strada Sft. Andrei 52.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile
Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
ŞALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurăşi şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefaleele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari [illegible] de orice color. [illegible] alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'o simţi vro ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue se ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc din la toţi Droghenii şi Farmaciştii.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL
PATHÉ FRÈRES
SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli. cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Marzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

Redacţia şi Admin.: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul X No. 1988—Mercurĭ 18 Septem. 1913

Răspunderi

Responsabilităţi?! De cîtă-va vreme, dar mai ales în timpii din urmă asistăm la un fel de întrecere între deosebite personalităţi politice, fie care declarînd că iea asupră-şi întreaga răspundere a unui fapt, a unei acţiuni, ori a unei situaţiuni.

De altfel se înţelege că chestiunea de răspundere nici nu se pune decît cînd e vorba de o acţiune, care se socoate a nu fi dat roade bune, ori n'a fost bine condusă, pentru că evident este că atunci cînd şi modul de a lucra şi rezultatul găseşte aprobare unanimă, o asemenea întrebare nici nu se poate pune.

Dar ceia ce va fi curios de observat, e că toate personalităţile politice de cari vorbim să grăbesc nu a arunca răspunderea unul asupra celui-lalt sau asupra unor întîmplări neprevăzute, ci lupta între ele stă tocmai în faptul că fiecare vrea să se încarce cu cît mai multe responsabilităţi.

Dacă am analiza în cîte-va cuvinte acest fenomen, care poate părea pentru moment, cel puţin ciudat?!

Mai întâi trebue recunoscut că în discuţiune nu pot încăpea de cît fapte ori acţiuni de ordin moral, acţiuni politice, ori sociale.

Or, în această stare de lucruri nu se va putea găsi un fapt ori acţiune care să obţină aprobare unanimă să nu dea loc absolut la nici o critică.

Şi de altfel e şi natural să fie aşa, întru cît nu s'ar putea găsi doi oameni macar, cari să judece exact în acelaşi fel. Un fapt ori un rezultat al unei acţiuni, rămîne fără discuţiune acelaşi pentru toată lumea, dar e cu totul altfel cînd se ajunge la aprecieri asupra lor. Aici opiniunile vor diferi şi de multe ori de la individ la individ.

Iată, de exemplu, un războiu întîmplat între două popoare. Faptul, adică împrejurarea că războiul a existat precum şi rezultatul că el s'a terminat în favoarea unuia sau celuilalt dintre beligeranţi, nu va da loc la discuţiuni.

Va fi însă cu totul altceva cînd e vorba a se judeca acele fapte, a se analiza şi mai ales a se studia originea, modalitatea, în care s'a condus războiul, cum şi consecinţile lui. Aici vom întîlni varietatea cea mai mare de opiniuni.

Negreşit nu aici s'ar putea examina teoria care susţine că toate fenomenele sociale, deci şi războiul ascultă de o lege superioară, lege care nu e omenească, ci naturală?

Şi chiar aşa de ar fi tot nu vom putea nega că oamenii în îndeplinirea lui, au rolul lor, au de executat anumite acţiuni şi deci trebue să aibă şi răspundere pentru modul cum s'au achitat de îndatorire.

Dar tocmai din împrejurarea că războiul e un fenomen social, că este dictat de anumite circumstanţe, că în fine este socotit de mulţi ca o urmare a unei rînduieli stabilite fără participarea omului, se şi vede că responsabilitatea acestuia e de altă natură decît aceia pe care suntem noi obişnuiţi a o considera ca atare, dar în acelaşi timp ea este foarte micşorată.

De aceia poate şi graba pe care o pun oamenii politici a se îmbraca cu responsabilităţi cît mai mari şi mai multe.

Se discută, de exemplu un fapt politic ori social, întîmplat de curînd. Imediat apare o personalitate, care spune: „îmi asum întreaga răspundere a faptului de care vă ocupaţi."

Ba chiar se întîmplă că una din acele personalităţi să conteste altuia *dreptul* de a-şi lua o atare răspundere, pentru că aceasta *se cuvine* lui.

Unul din chipurile obişnuite de a se lua o responsabilitate cînd e vorba de fapte sociale, cum am citat bună oară războiul, este că Istoria va da sentinţa ei asupra actelor săvîrşite de unul ori altul dintre oamenii însemnaţi politici, oameni cari au prezidat în anumite momente la destinele unei ţeri.

Se vor întreba însă mulţi, foarte mulţi. Să fie oare aceasta o adevarată răspundere?!

Istoria, ce e drept, judecă în definitiv pe oamenii sub care s'au întîmplat cele mai importante frămîntări sociale. Ba, se poate zice, că la aceasta se reduce cele mai de multe ori judecata faptelor lor. Istoria îi clasează, ea le atribue merite precum tot dînsa stabileşte dacă au demeritat. Chiar cînd consecinţele unui act săvîrşit de *un cineva* ar fi funeste atît pentru ganeraţia din care dînsul a făcut parte şi chiar pentru mai multe generaţiuni viitoare, tot Istoria îl va judeca.

Şi de aceia se explică graba şi imbulzala atîtor oameni politici, cari cer judecata imparţială şi senină a Istoriei. Dar adică Istoria judecă imparţial, judecă fără greşeli?!

Dacă n'ar fi să apreciem alte împrejurări de cît ideile, pe cari ni le-a dat nouă Istoria, nouă generaţiunilor mai vechi, despre o sumă de domnitori ai noştri şi în genere despre Fanarioţi, şi modul cum se judecă astăzi faptele şi acţiunea socială a atîtor domnitori fie chiar dintre Fanarioţi şi încă ideea despre imparţialitatea şi judecata senină a Istoriei, întru cît priveşte pe individ, ar suferi oare-care stîrbire.

Imi amintesc, ce spunea un învăţat francez, Prévost Paradol şi care se potriveşte la cele ce arătăm aici. Dînsul povesteşte cum un învăţat întemniţat pentru fapte, mi se pare politice, se apucase a scrie Istoria Franţei. Scrisese mai multe volume. Intîmplarea face că sub ferestrele închisorii şi chiar a camerei în care sta el, să se întîmple un scandal însoţit de batae.

Dînsul se scoboară şi voeşte se afle de la *martori oculari*, cum s'a întîmplat ciarta, ce a motivat'o cine a început întîiu etc. Toţi acei *martori oculari* povesteau faptul întîmplat sub ochii lor în alt mod. Acest lucru a descurajat pe învăţat, care a aruncat în foc volumele scrise cu reflecţia că „dacă despre un fapt întîmplat acum şi sub ochii atîtor martori nu se poate avea o ştiinţă sigură, apoi cum se va putea dobîndi aşa ceva despre fapte şi împrejurări petrecute cu zeci şi sute de ani înaintea noastră"?!

De aceia expresiunile: „Istoria va judeca" trebue să aibă o valoare relativă, dar în orice caz de tot mică.

Şi cu toate acestea nu ne putem da îndărăt dela ideea că pentru atîtea şi atîtea împrejurări ale căror consecinţe le suferim noi, trebue să fie cineva răspunzător.

De aceia de multe ori cînd vedem pe unii că se bagă ca să fie răspunzători, mintea noastră merge în altă parte, se dedă la o lucrare de analiză a împrejurărilor şi dă omului atît cît i se cade.

Ceia ce însă va dicta totdeauna minţei şi judecăţei noastre, vor fi condiţiunile morale ale personajului, care de multe ori fără a cere să fie numai de cît răspunzător, a fost factor de căpetenie în săvîrşirea unor acte cu care ţara se onorează.

Aprecierea noastră asupra faptelor săvîrşite de dînsul va fi de sigur condiţionată de fondul moral pe care îl însuşeşte.

Şi negreşit este o fericire, cînd oamenii politici ai unei ţări, cari au conducerea destinelor ţerii, în anumite timpuri şi împrejurări, au un însemnat fond moral.

Noi, de şi ţară mică, ne putem felicita că posedăm asemenea oameni. Nici nu e nevoie să-i cităm. Ei se găsesc în toate partidele. Cei ce facem parte din generaţia lor îi cunoaştem.

In puterea acestor calităţi auzim deseori pe unii din însemnaţii noştri oameni politici, zicînd: „eu nu-mi iau răspunderea unei situaţiuni anumite, ori nu o iau de cît cu certe condiţiuni".

Este fondul moral al persoanei, care dictează în asemenea împrejurare.

Responzabilitate pentru fapte sociale există. Insă ea stă mai mult înăuntru, în însăşi persoana, iar nu să manifeste în exterior, sau trebue să considerăm aceasta din urmă manifestare mai deseori ca ceva platonic.

De aici şi urmează că dacă pot fi mulţi acei cari se îngrămădesc să ia răspunderea anumitor fapte şi împrejurări mici de tot va fi numărul acelora, cari în adevăr vor putea fi socotiţi demni de aşa ceva.

V. I. Radu.

NOTA ZILEI

Ale tale dintru ale tale...

Cu vorbele aceste redăm economistului A. C. Cuza pe vrednicul său elev, care a împins zelul pur cuzist pînă a plagia pe însu-şi maestrul între maeştri.

Un mai mare succes nu putea visă nici d. Cuza,—dar nici un mai mare „record" de îndrăzneală şi de iscusinţă.

Intrebarea însă e: al cui e meritul., originalităţii? Al profesorului, al elevului, al descoperitorului?

Noi persistăm a crede că studentul Dăscălescu e un mic diletant, pe cînd profesorul Cuza e adevăratul.,. Dăscălescu în materie.

De aceia-i zicem ca'n evanghelie:

— Ale tale dintru ale tale: *tel maître, tel élève.*

POLITICE

O chestie...

Săptămîni intregi chestiunea interimatului preşidenţiei consiliului de miniştri a preocupat ziarele opoziţioniste. Mai mult decît toate celelalte chestiuni, importante cu adevărat şi de ordin principial, chestiunea acestui interimat dedea speranţe tuturor adversarilor guvernului de colaborare, că zilele acestui guvern sunt numărate.

Este drept că ziarele inspirate, care recunoşteau seriozitatea dificultăţilor în ce priveşte multe alte chestiuni, n'au acordat prea mare importanţă faptului în privinţa cărora inzistau atît de mult ziarele opoziţiei, în frunte cu „Epoca". Ba colegii noştri de la „Presa", pentru a arăta ridicolul ştirilor numitelor foi, au anunţat, acum vre-o zece zile, că se prea poate ca d. Maiorescu să nici nu plece în concediu. Stirea aceasta a fost socotită ca o injoncţiune necuviincioasă la adresa preşedintelui consiliului de miniştri.

Or, iată că toată grava chestie este redusă la ceea ce n'a incetat de a fi niciodată. D. Maiorescu nu mai pleacă în străinătate. „Epoca" anunţă de astădată faptul. Comentariile ei nu interesează. Nu se putea ca în acest lucru „Epoca" să nu vadă o nouă înjosire a conservatorilor de către d. Take Ionescu.

Ceea ce interesează nu-i faptul în sine, ci procedeul. Opoziţia, şi presa ei, rămîne aceiaşi. Inventează un fapt, îi dă proporţii, şi cînd împrejurările vin să dovedească ridicolul invenţiunei, furia se întoarce împotriva acelora, cari sunt vinovaţi de a nu fi corespuns celor născocite.

In aşteptarea dar a unei alte chestii născocite, constatăm după propria mărturisire a opoziţiei, că chestia interimatului preşidenţiei de consiliu a luat sfîrşit.

MICI POLEMICI

„Cuvîntul" afirmă că noi cei de la „Opinia" rîdem de sărăcia unora...

— Numai de acei săraci cu... duhul.

*

Explozia de la Baia Comunală era să facă o mulţime de victime. Datorită numai unei ferieite întîmplări, sala era goolă.

Iată un sistem nou de bae: poţi... curăţi sute de oameni într'o secundă. Accidentul s'a întîmplat la Baia de Curăţenie.

*

Primăria comunei Londra cheltueşte 165,000 lei anual pentru hrana animalelor din grădina Zoologică a acestui oraş.

Să poftească aceste animale la mobilizare, în Bulgaria—şi las' dacă nu vin înapoi împăiate...

*

In ziare — vie polemică între doi mari fabricanţi de oţet.

Polemica e cam... acră.

*

Pe unii îi pune pe gînduri venirea maicilor ca surori de caritate în spitale.

.. Şi Maica Domnului a putut greşi!

*

Un cerşetor din Homel s'a dovedit că avea 20 de femei legitime în diverse oraşe.

Iată unul care n'a trebuit să cerşească dragostea...

*

Acei cari s'au întors din Bulgaria vorbesc mult despre Ciumacovici.

De ce nu Holeracovici?

*

In urma sentimentelor semi... filo-semite manifestate de d. Iorga la Academie, d. A. C. Cuza îl va trece „anexă la jidanii în presă".

OAMENI ŞI LUCRURI

Iaşul tuberculos

Afirmam eri aci, vorbind de solemnitatea inaugurării pavilionului nou pentru tuberculoşi, că oraşul nostru e un centru cu frequente şi alarmante cazuri.

Intr'o lucrare prezentată facultăţii de medicină din Iaşi, ca teză de doctorat sub preşidenţia profesorului G. Proca, în 1906, d. dr. Silberstein s'a ocupat de mortalitatea tuberculoasă şi de focarele de tuberculoză în Iaşi, şi a aratat, pe baze statistice, că singură oftiga dă Iaşului de două ori atîţia morţi pe an cît dau toate bolile epidemice la un loc! Fireşte, tuberculoza în formele ei diverse: pulmonară, meningială, osoasă, peritonială şi aşa mai departe.

La 10,000 decese Iaşul — în decursul celor zece ani studiaţi în zisa lucrare — prezintă 30·30 decese, faţă cu următoarea scară de centre europene: Moscova 28·4, Odesa 25·0, Varşovia 23·8, Berlin 21·1, Neapole 18·6, Glascov 18·1, Roma 17·4, Londra 16·8 şi aşa mai departe.

A lăsa în urmă un tîrg ca Varşovia şi a întrece îndoit o metropolă ca Londra, —iată ce este mai mult de cît... onorabil—ierte-ni-se ironia — pentru un modest oraş ca Iaşul nostru, unde acelaşi medic notează 43 de străzi cu 839 necese de oftigă în acei zece ani studiaţi!

Şi—e o banalitate de repetat—tuberculoza este o boală escluziv socială, datorită condiţiunilor de traiu şi de higienă; boală de care statul e în bună parte vinovat şi răspunzător, fără a mai pomeni că, după somităţi medicale ca profesorul Graucher, este „cea mai vindecabilă dintre toate bolile cronice".

E adevărat că nu stăm în fruntea scării... mortuare, în ce priveşte mortalitatea. Ne putem chiar consola că Oraşul luminei, Parisul—dă un extraordinar de mare, un formidabil şi aproape fabulos contingent de victime tuberculozei, iar Academia de medicină de acolo, drept soluţie socială, discută încă... declaraţia obligatorie un panaceu!...

Un specialist în materie, d-rul Dieupart arată în revista pariziană „Tuberculosa" din 20 Septembrie, că teribila boală nu-şi micşorează mortalitatea şi că, după cercetările cele mai nuoi, trebuie păstrată cifra lui Brouardel: 150,000 pe an pentru Franţa, morţi de ftizie!

In 1912 au fost scutiţi de serviciu militar 23,995 recruţi, între cari 4,000 pentru tuberculoză, fără a mai vorbi de 4500 debili, între cari se vor fi găsind destui candidaţi la ftizie...

Despre acest imens rău social nu s'ar putea vorbi cu destulă stăruinţă şi cu destulă îngrijorare. De aceea se cuvine să salutăm ori-ce încercare socială de a micşora puterea răului şi iniţiativa Spiridoniei—survenită după acea a Statului, la Bărnova—este cu adevărat generoasă.

Dar mai avem cîte ceva de meditat, tot asupra situaţiei Iaşului în raport cu flagelul tuberculos.

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

V

14 Iulie. — Nu s'a luminat încă bine de ziuă şi iată-ne cu toţii gata de plecare; parcul s'a rupt, ofiţerii dau ordine caii nechează sub hamuri. Imi duc micul meu bagaj la prima trăsură a Statului Major, care merge în fruntea trenului regimentar, unde iau loc pe capră alături de conductor.

Plecăm în urma Regimentului în tropot de cai şi zăngănit greoi de fier, dar în Etropole convoiul nostru e oprit, fiind despărţit de baterii, căci e ordin să aşteptăm spre a ne veni rîndul după alte regimente de Infanterie.

Lipsiţi de pâne, dorim cu poftă privind cum cară Infanteriştii în furgoanele lor saci de pâne proaspăt eşită din cuptoarele bulgăreşti. Imposibil să te atingi de vre-una, ori cât ai da—la ceia ce mă conving după mai multe încercări.

Totuşi camaradul meu Butman, care a ştiut să se învârtească şi de astă dată apare victorios cu o pâne în mână: un infanterist şi-a vândut porţia de o jum. kgr. cu un leu.

In sat nu mai e nimic de mâncare, căci toate prăvăliile şi-au epuizat proviziile şi sunt ermetic închise; de tutun nici nu poate fi vorba.

Pe la amiază, în sfârşit, ne vine rândul. Plecăm pe jos, încet, alături sau în urma trăsurilor încadraţi de un batalion de vânători din Regimentul 4 Iaşi, spre a ne ajuta la ridicat şi scoborât. Recunosc printre ofiţeri pe locotenentul Pandele, avocat şi fost deputat de Bacău şi văd cu plăcere calare pe un cal mic şi rotofei, pe o şea fără scări aşa că picioarele călăreţului atârnau bălălăind aproape de pământ, figura simpaticului meu prieten Skarlet, fost procuror, azi avocat la Iaşi, în uniformă de Locotenent.

Bieţii noştri vânători! De la Iaşi au plecat cu trenul până în Bucureşti, iar de acolo marş pe jos la Corabia, apoi 143 km. până în Etropel, nu tocmai bine hrăniţi,, oamenii aceştia sunt puşi la împins grelele furgoane de artilerie prin coclaurile Balcanilor, ei cari sunt destinaţi să intre cei d'intâi în foc.

Mergem la pas. In drumul care la început e drept, lăsăm pe dreapta un automobil în care d. Nicu Filipescu, căpitan de cavalerie, observă trecerea coloanei spre a vedea în cât timp se scurge, iar puţin mai încolo, în stânga, sergentul de infanterie Vasile Morţun, stă răzămat de o stâncă, cu puşca în mână, aşteptându-şi Regimentul care trebue să sosească. Il văzusem de dimineaţă trecând prin Etropol, cu automobilul şi am crezut că l'a doborât oboseala, dar el nu s'a îndurat să-şi lase camarazii.

D. Morţun, angajat soldat voluntar în Regimentul 14 Infanterie din Roman, a fost fără insemnele decoraţiilor ce posedă, la trecerea podului de pontoane de la Corabia de către M. S. Regele, care l'a întrebat:

— „A! Domnul Morţun, d-voastră numai soldat? Unde vă sunt decoraţiila?"

— „Să trăiţi Maestate! Decoraţiile le-am câştigat ca civil şi nu le pot purta fiind militar".

— „Ei bine—adăogă M. S. Regele—veţi purta galoanele ce aţi câştigat ca militar; vă fac sergent".

Drumul începe să urce în curând şi iată-ne într'un lung şi greu defileu al Marilor Balcani; păduri sălbatice, munţi de piatră, stânci uriaşe, prăpăstii şi cascade formează decorul acestui mal drept al râului Malok-Isker.

Intr'o mică poiană Regimentul 14 Infanterie care ne-a trecut înainte, bivuachează şi ostaşii mânâncă în sunetul muzicei militare. Câte amintiri duioase nu evoacă în sufletul nostru fanfara militară, pe cari suntem obişnuiţi să o auzim la zile mari, atunci când toţi cei dragi nouă sunt în jurul nostru. Cine nu a lăsat acasă în lacrimi părinţi, soţie, fraţi sau copii? Care din noi poate şti ce-l aşteaptă ziua de mâne şi dacă în sunetul sinistru al trâmbiţei dând semnalul de înaintare în gară, nu şi a luat cel din urmă rămas bun de la ai săi!

Muzica noastră cântă arii Româneşti în mijlocul Balcanilor, iar noi trecem înainte, în timp ce unul mai gingaş îşi şterge pe furiş o lacrimă.

Drumul e atât de accidentat, în cât după vre o 5 km. de mers, convoiul e silit să se oprească, mai cu seamă că s'a întunecat beznă. De sus, în fulgere şi trăsnete, începe să cadă o ploaie torenţială, care ne udă până la piele. Noaptea o trecem tremurând de frig, în jurul unui foc aprins în grabă, alături de altul la care se încălzesc ofiţerii Batalionului de Vânători. Obosiţi peste măsură, adormim pe paiele ude.

(Va urma)

A APARUT în editura tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA a II a din

Marele Dicţionar LATIN-ROMÂN

COMPLECT, de IOAN NADEJDE

Un exemplar 10 lei

Această ediţie este cu desăvârşire schimbată şi mult adăogită.

Marele dicţionar latin-român este o lucrare foarte conştiincioasă şi de mare folos atât elevilor, studenţilor cât şi intelectualilor.

Este cel mai bun dicţionar latin-român din ţară.

Cuvîntarea d-lui efor dr. Riegler

— la inaugurarea pavilionului de tuberculoşi —

(sfîrşit)

Vaccinaţiunea în contra holerei, bazată pe inspecţiunea unei emulsiuni de vibrioni ai holerii omorîţi în organismul omului, apoi vaccinaţiunea modernă de tot în contra tifosului nu sunt de cît consecinţe directe ale descoperirilor lui Koch.

Scurt timp după aceasta, savantul bacteriolog german Behring, a descoperit remediul în contra difteriei, iară astăzi s'a descoperit şi vaccinul acestei boale teribile.

Aşa se face că pavilioanele de izolare pentru bolnavii difterici, pavilioanele, pe care le vedeţi în faţa d-voastră şi conduse cu un deosebit devotament de d. prof. Manicatide, sunt menite se salveze viaţa copilaşilor atinşi de această boală crudă.

Cu multă mîhnire trebue să spun că un remediu sigur în contra tuberculozei pînă acuma încă nu s'a găsit. Dară nu trebue să disperăm, căci medicina progresează necontenit. Cercetări noi deschid orizontul cunoştinţelor noastre din ce în ce mai mult; în ştiinţă lucrurile se petrec ca toate în viaţă, ea distruge pentru a reconstrui cu mai mare putere. Profesorul Fischer de la Universitatea de Tab a aratat că viaţa omului faţă cu trecutul s'a prelungit cu 5—6 ani. In adevăr astăzi durata medie a vieţei omului estede 40 ani, pe cînd în secolul al 16 era de 22 ani, în secolul al 17-lea de 25 ani, iară în secolul al 18-lea de 33 de ani. D-voastră cred că aţi cetit cu toţii că acela care a pus baza ştiinţifică acestei probleme de a prelungi viaţa omului este profesorul Metschnikoff de la institutul Pasteur din Paris.

Faţă cu aceste progrese uriaşe ale ştiinţei nu trebue să disperăm că remediul în contra tuberculozei nu se va găsi odată. Dară până atunci suntem datori să uşurăm în limitele posibile soarta nefericiţilor tuberculoşi şi să ne ferim de a căpăta această boală crudă. Acuma se naşte întrebarea ce trebue să facem pentru a satisface întru cît-va această cerinţă atît de justificată.

Natura omenească într'un mod instinctiv se interesează de soarta bolnavilor săraci contribuind la uşurarea mizeriei în care se află. De acest sentiment umanitar şi nobil erau însufleţiţi boerii acestei ţări cînd au lăsat o mare parte din averea lor pentru a se înfiinţa spitale şi institute de bine facere.

Epitropia casei Sf. Spiridon indeplinind voinţa donatorilor este datoare se ţină seamă şi de progresele medicinei moderne ceea ce ne gîndim la soarta nenorociţilor tuberculoşi atît în interesul lor cît şi în interesul concetăţenilor.

Domnilor,

Tuberculoza seceră în fie care an milioane de vieţi şi în special în ţara noastră victimele acestei crude suferinţi sunt foarte numeroase. Statistica dovideşte că în România din 10000 locuitori 30 mor de tuberculoză pe cînd în Germania din 10000 locuitori mor 8—10 iar în Anglia 6—7. *Deci în ţara noastră mortalitatea datorită tuberculozei este îngrozitoare* şi se naşte întrebarea ce măsuri trebue să luăm pentru a combate această calamitate.

In Germania oficiosul imperial de asigurări pentru muncitori cheltueşte mai multe milioane în fie-care an pentru a împiedica lăţirea tuberculozeiei în masele poporului. Multe societăţi private ajutate de stat şi de comune lucrează pentru acelaş scop.

„Crucea Roşie" creată, în anul 1864 cu scopul de a îngriji pe rîniţi pe cîmpul de luptă, a convenit se intervină şi dînsa în luptă contra tuberculozei punînd la dispoziţiunea organelor respective; corturile materialul de răsboiu şi chiar personalul ei.

Aşa ar trebui se procedeze şi „Crucea Roşie" de la noi.

Foloasele, pe care ar aduce Ţărei noastre, sacrificînd cel puţin o parte din veniturile ei pentru combaterea tuberculozei, ar fi dinecuvîntate de toată suflarea omenească.

Ce vor folosi milioanele adunate şi care se vor mai aduna în cursul anilor, cînd tineri chemaţi pe cîmpul de luptă pentru apărarea pămîntului strămoşesc vor fi debili toţi, de o constituţiune şubredă şi incapabili de a suporta greutăţile unui război.

In Elveţia „Crucea Roşie" a acordat ajutorul ei unde societăţi femenine care lucrează cu tot devotamentul de care este capabilă o femee, pentru a combate pericolul tuberculozei.

In Rusia „Crucea Roşie" împreună cu liga naţională rusă şi cu societatea studenţilor în medicină, desfăşoară o activitate energică în contra tuberculozei. Această operă înălţătoare, umanitară şi nobilă ar trebui să fie imitată de naţionalişti şi de studenţii noştri în medicină.

In America se fac sărbări anuale pentru a strînge fondurile necesare spre a duce lupta în contra tuberculozei.

In faţa unei opere atît de umanitare, atît de înălţătoare şi de folositoare neamului, era oare posibil că falnică instituţiune a casei Sf. Spiridon se rămîe indiferentă? Era oare posibil ca această instituţiune umanitară care îşi îndreaptă operile ei de bine facere, începînd cu pruncul, care pentru prima oară zăreşte lumina zilei, pînă la omul aprins la adîncă bătrîneţă a ramas afară din luptă?

Desigur că nu. Tuberculoza nu omoară numai individul, căci prin ereditate aceasta transmite boala, cu toate consecinţele ei, şi generaţiunilor viitoare.

Deci înfiinţarea unui spital pentru tuberculoşi se impunea într'un mod absolut.

Pînă acuma bolnavii de tuberculoză se tratau în aceleaşi camere cu bolnavi de inimă, de rinichi, de boale nervoase, de bronşite, de pneumonie etc.

Astă-zi cînd cunoaştem cauzele tuberculozei şi modul de infecţiune, acest procedeu nu mai este permis şi foarte detestabil.

Sermanii bolnavi cari intră în spitalul nostru cu boale curabile, în loc de a eşi vindecaţi, sunt ameninţaţi să părăsească spitalul infectaţi cu microbii tuberculozei.

In adevăr un tuberculos în 24 de ore expectorează miliarde de microbi, cari pot infecta pe bolnavi internaţi în aceleaşi camere.

Afară de această eventuală infecţiune, tuberculoşi prin tusa lor violentă şi prin expectoraţiunele lor deprimează cu totul starea morală acelorlalţi bolnavi cărora le ripesc prin aceasta ori-ce linişte.

Astfel înfiinţînd spitale de izolare pentru tuberculoşi vom limita pe deoparte propagarea tuburculozei, pe de altă parte vom procura şi celorlalţi bolnavi liniştea necesară, iar tuberculoşilor se va consacra o căutare mai specială.

Domnilor,

Prin înfiinţarea serviciului de izolare pentru tuberculoşi am îndeplint una din cerinţele cele mai indispensabile ale medicinei moderne: crearea de pavilioane speciale pentru cele mai principale boale molipsitoare.

Toate serviciile de izolare înfiinţate în ultimii ani de Epitropia Casei Sf. Spiridon joacă un rol însemnat şi dintr'un alt punct de vedere.

Astfel pavilioanele de izolare pentru copii sunt cu atît mai indispensabile întîtru cît în Iaşi vechia şi falnica Capitală a Moldovei, nici statul, nici comuna dispune de vre-un spital.

In pavilioanele noastre se primesc copii fără deosebire de naţionalitate sau de religiune şi prin această măsură satisfacem şi dispoziţiunile legei sanitare care ne impune aceasta.

Insă numărul acestor copii creşte din ce în ce mai mult şi încarcă bugetul nostru peste măsură. Intervenţiunea noastră atît la stat cît şi la comună, ca să contribuească la întreţinerea copiilor a ramas fără nici un rezultat, *cel puţin pînă acum.*

Pavilionul pentru bolnavii de febră tifoidă, înfiinţat în anul 1911, iarăş este micul spital în Iaşi pentru izolarea bolnavilor de tifos. Inainte de înfiinţarea lui aceşti bolnavi au fost căutaţi în secţiile medicale împreună cu toţi ceilalţi bolnavi şi de acelaş personal ceea ce astă-zi nu mai este permis.

Consiliul sanitar superior în una din şedinţele sale a relevat faptul acesta şi a exprimat dorinţa ca Eforia spitalelor civile din Bucureşti să urmeze exemplul Epitropiei noastre înfiindţînd pavilioane de izolare pentru tifici.

In fine astă-zi inaugurăm şi serviciul de izolare pentru tuberculoşi şi cu aceasta am adus la îndeplinire promisiunea de a înfiinţa pavilioane speciale pentru boale contagioase.

Am făcut toate în limitele noastre budgetare căci toate aceste le am făcut din veniturile ordinare ale casei Sft. Spiridon, fără să recurgem la vre-un împrumut.

Orice început este greu şi nici nu se poate altfel, căci dacă n'ar fi fost grăuntele de năsip n'ar exista nici munţi şi dacă n'ar fi fost picătură de apă n'ar exista nici mări.

Dară avem ferma speranţa că Succesorii noştri vor complecta lipsurile existente şi aceasta pentru a alina soarta nenorociţilor bolnavi desmoşteniţi de soartă!...

Domnilor, daţi-mi voe înainte de a termina să aduc omagiile de recunoştinţă I. P. S. Mitropolitul Pimen, care prin calităţile sale sufleteşti, prin o concepţiune acomodată timpurilor noastre, prin personalitatea lui fericită, energică şi decizivă a dat tot sprijinul lui ca să organizăm serviciile noastre în folosul omenirei suferinde.

Mulţumim tuturor profesorilor şi medicilor casei noastre pentru devotamentul lor în căutarea sărmanilor bolnavi şi în numele colegilor mei Pogonat şi Christea vă mulţumim domnilor pentru că a'ţi bine voit să onoraţi cu prezenţa d-vstră Solemnitatea de astă-zi şi termin cu cuvintele:

Să trăiască şi să înflorească falnica instituţiune a casei Sft. Spiridon.

INFORMAŢII

Cuvîntul *invită dăună-zi ziarele la sobrietate în expresii.*

In numărul său de aseară aceloş ziar, pentru a invedera că ie consecinte cu sine îl face măgar pe d. Paul Greceanu.

Mai multă sobrietate în expresii nici nu se poate.

Ziarul La Roumanie *anunţă, că d. general de brigadă Alexandru Mustaţă, comandantul brigăzei a 10 de roşiori, a fost trecut în rezervă, atingînd limita de vîrstă.*

Se ştie că d. general Mustaţă face parte din corpul 4 de armată.

Ziarul „La Politique" anunţă că ministerul Instrucţiunei publice a respins cererea studenţilor din Bucureşti de a se amîna examenele din Octombrie pentru luna Noembrie.

După cum anunţasem, ieri urma să se întrunească consiliul facultăţii de drept, pentru a conferi în privinţa amînării examenelor din sesiunea de toamnă.

Consiliul nu s'a ţinut, urmînd ca d nii profesori să se întrunească după ce studenţii îşi vor formula oficial doleanţele lor.

La începutul lunei Octombrie, va apărea în Constanţa revista ştiinţifică şi literară „Romînia Nouă".

Abonamentul va fi de 4 lei anual.

Mîne va avea loc la Botoşani, sub preşidenţia d-lui general Raşcu, concursul de tragere de război, pentru divizia a opta.

La acest concurs vor participa brigadele a cinsprezecea şi a şeisprezecea.

Din Iaşi, — din regimentul 13 Ştefan cel Mare au plecat pentru a lua parte la concurs următorii; caporalul I. Tudose, sergentul Ichim, plutonierul Bădică şi căpitanul Manolache, care a obţinut la tragere premiul întăi pe regiment.

La 15 Septembrie a început în Iaşi recensămîntul copiilor de şcoală.

Vor face recensămîntul următorii institutori: pentru şcoala No. 1, d. Mihai Pastia, pentru şcoala No. 2, Carol I din Păcurari, d. Carare; pentru şcoala No. 3, Cuza Vodă d. Petru Stoica, pentru şcoala No. 4, Vasile Conta, d I. Apostol, pentru şcoala No. 5, Vasile Alexandri d. Cezar Tăzlăuanu; pentru şcoala No. 6 Costache Negri, d. Tenie; pentru şcoala No. 8, Vasile Adamachi, d. V. Agape; pentru şcoala No. 9 Mihail Kogălniceanu, d. Gr, Roiu; pentru şcoala No. 10 Principele Ferdinand, d. Gheorghe Ştefănescu.

Procesul sublocotenentului în rezervă Ioan Călugăru, din regimentul 37 infanterie, acuzat de insubordonare, se va judeca în ziua de 28 Septembrie.

Până astă-zi s'au înscris la liceul haţional 392 elevi repartizaţi astfel: clasa I-a 96; clasa II-a 67; cl. III-a 64; cl. IV-a 42; cl. V-a reală 24; cl. V modernă 28; cl. VI-a reală 12; cl. VI-a modernă 19; cl. VII-a reală 9; cl. VII-a modernă 5; cl. VIII reală 7; clasa VIII a modernă 9.

D. inspector financiar Volceanu, a sosit azi dimineaţă în localitate.

In zilele de 19, 23 şi 24 Septembre se va ţinea licitaţie pentru vînzarea a 300 cai trimişi din Roman.

D. maior Dimitriu, comisarul regal al corpului IV de armată, a fost eri la Adjud, în ancheta cerută de direcţia C F. R. pentru a stabili responsabilităţile accidentului mortal întîmplat sublocotenentului Pascu Gh. Horea, din regimentul 4 Artilerie, care pe cînd se reîntorcea la Roman, a căzut din tren la 6 km. departare de gara Adjud, rămînînd mort pe loc.

Intre 25 Septembrie şi 1 Octombrie institutorii şi institutoarele sunt convocaţi a se întruni în consiliu pentru a se pronunţa asupra cărţilor ce urmează a se recomanda pentru uzul anului şcolar.

In chestia plagiatului. — Ieri, după amiază. d. V. Iamandi ne-a trimis o documentată scrisoare în care alătură pe două coloane prima jumătate a discursului d-lui Dăscălescu de fragmentele... funebre ale d-lor Iorga şi Cuza. Incredinţăm pe cetitori că într'adevăr plagiatul este *ad litteram*, clasic, sistem brevetat A. C. Cuza. Odată cetitorii noştri asiguraţi, iată sfîrşitul scrisoarei:

„...Personal nu ne interesează şi nici nu ne pot interesa faptele d-lui Dăscălescu şi nu voim să-i cercetăm moralitatea acţiunilor sale. Il privesc pe d-sa singur şi nu suntem chemaţi a-l judeca. Dar, în cazul de faţă, este vorba de noi, studenţii facultăţei de litere, pe care, d sa s'a grăbit să ne reprezinte într'o ocazie aşa de deosebită ca aceea a înmormîntărei profesorului şi decanului nostru.

Este vorba de cinstea noastră intelectuală şi de puritatea participărei noastre la cea din urmă datorie pe care am avut'o de îndeplinit faţă de profesorul dispărut.

Este vorba, de asemenea, şi de ruşinea pe care d. Dăscălescu o aruncă asupra unui corp de studenţi, cari n'au avut putinţa să fie reprezentaţi la ceremonia funebră a unui dascăl al lor, de cît prin ţesătura josnică a unui fort săvîrşit de d-sa din pomenitele discursuri ale d-nilor Iorga şi Cuza.

Căci dacă d. Dăscălescu ştia că sufletul său nu e capabil de nici o emoţie în faţa unui mormînt deschis şi, dacă îşi dădea, dela început, seama, că nu va putea înfăţişa, într'o formă personală şi deosebită, sentimentele de durere recunoscătoare ale studenţilor, să nu-şi fi luat această sarcină de interpret, care ne-a atins şi pe noi şi l'a compromis, definitiv, şi pe d-sa.

Şi încă d. Dăscălescu se face forte şi-şi publică discursul plagiat! Cum se pedepseşte vinovatul el singur — demascîndu-se în faţa publicului! Căci dacă d. Dăscălescu nu-şi publica discursul totul trecea şi nimeni nu ştia că d-sa obicinueşte să şterpelească munca altora.. Dar aşa....

Oricît de dureros ar fi fost pentru noi să întindem o asemenea discuţie cu prilejul morţei unui profesor al nostru — a fost, cu toate aceste, o puternică impulsiune morală, care ne-a determinat să intervenim şi să demascăm pe vinovat, în faţa publicului, pentru a-şi primi răsplata pe care o merită.

Deocamdată, deplîngem soarta noastră a studenţilor, cari am avut nenorocirea de a fi reprezentaţi, într'o ocazie solemnă, ca aceia a înmormîntărei iubitului nostru profesor, într'un chip aşa de compromiţător de un coleg al nostru şi, înfierînd public procedeul său necinstit, denunţăm cazul d-lor Iorga şi Cuza cari au fost victimele d-lui Dăscălescu.

Victor Iamandi
Student în Litere

Examenele elevilor preparaţi în particular pentru cursul primar, se vor trece de la 1 Octombrie, în faţa aceloraş comisiuni, care a funcţionat şi în Iunie, la şcolile Gheorghe Asachi şi Vasile Adamache.

La şcoala de Bele-Arte din localitate s'au înscris pînă acum abia doi elevi pentru noul an şcolar.

D-ni d-ri P. Vrînceanu, medic al spitalului Bivolari şi I. Urzică, medic al spitalului Ungheni, sunt transferaţi, unul în locul altuia, prin consimţimînt reciproc.

Astăzi dimineaţă s'a început la Maternitatea examenul de probă clinică cu elevele anului al doilea.

Rezultatul se va da peste cîteva zile.

Cu începere de astăzi se opreşte transportul a orice soi de mărfuri pentru distanţa Mărăşeşti-Focşani şi Buzeu-Bucureşti, aceste staţiuni fiind blocate de mărfuri.

Durata opririi va fi de cîteva zile.

Pînă la noui dispoziţii, nu se vor vinde bilete şi nici nu se vor primi bagaje pentru liniile ferate bulgare.

Societatea corală culturală „Steaua Moldovei" din Tataraşi, de sub conducerea maestrului C. Ciocîrlau şi a început activitatea întreruptă din cauza mobilizării.

D. Al. Zdrobici directorul prefecturii poliţiei, a obţinut un concediu de 45 zile.

D-sa va pleca în ziua de 20 Septembrie în străinătate.

Inscrierile în scolile secundare se vor face pînă în seara de 25 Septembrie.

Cursurile vor începe neapărat în ziua de 10 Octombrie.

Examenile de corigenţă şi integrale ale elevilor preparaţi în particular, vor începe în ziua de 1 Octombrie.

Examenile de admitere în clasa întăia secundară şi cele pentru bursă, vor începe în ziua de 2 Octombrie.

Examenile de absolvire se vor ţine între 7—10 Octombrie.

In urma suprimării detaşărilor profesionale, d. I. David a reluat catedra de ştiinţi naturale la gimnaziul din Huşi.

Primim din partea a numeroşi locuitori din regiunea Ciurchi rugămintea de a interpreta cererea lor de a se pava şi strada Ciurchi.

Transmitem rugămintea celor în drept.

Persoanele cari ne adresează plîngeri cu privire la deţinerea de acte şcolare din partea direcţiunilor unor institute private le facem cunoscut că aceasta e de resortul inspectoratului la şcolile secondare şi a revizoratului, pentru şcolile primare.

Agenţii de siguranţă V. Banu şi V. Martiniuc au arestat în piaţa Halei şi adus la brigadă pe vechiul puşcăriaş Gh. Rotilă zis şi Manole Mironescu, Costache Munteanu şi Colonescu. El are a executa 6 mandate de arestare cu diferite condamnări şi e urmărit.

„Venin îngrozitor" cea mai recentă apariţie din seria filmelor daneze prezintă un interes deosebit atît în scenariu cît şi în interpretare. De o absolută originalitate, caracteristica filmelor daneze, „Venin îngrozitor" este o splendidă desfăşurare într'un gen cu totul nou şi interpretarea pe care i o dau corifeii scenelor daneze, captivează şi farmecă pe spectatori.

Acest film distins, menit a fi apreciat de spectatori distinşi este cuprins în noul şi bogatul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, care se reprezintă astă-seară Marţi 16 Septembrie.

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară:

Maimuţele, vederi foarte interesante după natură.

Gelozia comersantului. Film comic cu o superbă inscenare.

Ce se poate face dintr'o bucată de hîrtie.

Strada fermecată, scene comice fantastice.

Un duel monstru, scene comice.

Mercuri 18 Septembrie 1913, reprezentaţie oxtra-ordinară dată de artiştii Teatrului Naţional, din îndemnul d-lui Alexandru Stroja, prefectul Poliţiei, pentru ajutorarea familiilor oştenilor ieşani mobilizaţi şi încetaţi din viaţă.

– Joi 19 Sep. program nou cinematografic: Insulta, dramă—Willy om de onoare, etc.

Aseară pe la orele 7, băetul Neculai Gheorghiu, din strada Şipote No. 6, umblînd cu un revolver ce era încarcat, acesta s'a descărcat şi glontele a lovit în obraz pe mătuşa sa Safta Gologan, care a căzut jos în nesimţire.

Cu ambulanţa „Sălvărei" a fost dusă la spitalul Sft. Spiridon.

Oloiu de văpsit pur

calitate superioară. 1 leu kilogramul. Fraţii Bachstetz, magazin de fererii str. de sus.

Allemande très bonne Ménagère cherche place comme Ménagère ou auprès des enfants, Sous Vindobona.

Strada Sft. Andrei 52.

Prăvălie de Inchiriat

In **Str. Lăpuşneanu** *32, actualmente ocupată de spălătoria „Falk".*

Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

Consumaţi numai

Apele mineralizate **Dochia, Baia, Stînca** şi **Repedea**

excelentele produse ale

„Primei Fabrici de Ape Minerale din Iaşi"

— Strada Loc. Col. Langa No. 4. — Instalaţie modernă —

Apele mineralizate: **DOCHIA, BAIA, STÂNCA** şi **REPEDEA** conţin numai săruri folositoare organismului şi în dozele fiziologice indicate de igienişti.

Constitue cea mai bună apă pentru combaterea afecţiunilor aparatului digestiv, ficatului, uterului, gutei, diabetului (zahărul), gravelei. Se întrebuinţează cu succes contra anemiei şi reumatismului. Sunt mult recomandate pe timpul epidemiilor. Fabricate sub controlul d-lor *M. D. Cădere*, chimist sanitar-expert şi dr. *I. Ţaranu.*

Facem expediţie în toată ţara; în localitate comanda se poate face prin o carte poştală şi trimetem trăsurile la domiciliu.

Greva de la Banca Iaşilor.— Azi dimineaţă, funcţionarii de la Banca Iaşilor, în număr de 20, s'au pus în grevă părăsind birourile.

Funcţionarii, înainte de a declara greva au adresat o cerere direcţiunei, cerînd un spor de salarii, faţă de greutăţile traiului de azi.

Pentru a afla sentimentele direcţiunei, faţă de această grevă, ne-am adresat în primul rînd d-lui C. Climescu, preşedintele consiliului de administraţie.

D-sa nu acordă acestei greve, de cît o importanţă relativă. Cred că este un act de tineri, care nu va avea urmări.

Intrebat de noi, dacă consiliul va da o satisfacţie cererei funcţionarilor pentru a li spori salariile, d. Climescu ni-a declarat, că aceasta nu se poate face de cît la finele anului financiar şi mai puţin azi cînd încă situaţia economică e destul de critică.

Ne-am adresat apoi d-lui Daniel, directorul Băncei. D. Daniel ni a spus, că greva ar fi isbucnit, funcţionarii solidarizîndu-se cu un funcţionar, nemulţumit de faptul că a fost amendat.

Amenda e necesară — ne z'se directorul—pentru acei funcţionari cari nu şi fac datoria, dar de obiceiu, şi eu în special, de îndată ce funcţionarul îşi caută de datoria sa, revenim şi ertăm amenda.

Acelaşi lucru s'ar fi întîmplat şi de astă-dată.

In ceea ce priveşte sporul de salariu, d. Daniel, ne spune că un spor se acordă în fie-care an, dar în totdeauna la încheerea bilanţului, adică la finele anului financiar.

D. Daniel crede că greva nu va dăinui mult şi funcţionarii vor reveni.

*

Pentru a complecta informaţiile noastre, trebue să arătăm, că solidarizarea între funcţionari e complectă, adecă participă la grevă toţi, dela funcţionarul superior pînă la amploiatul cel mai modest.

Consistoriul spiritual ale eparhiei Moldovei va judeca în cursul lunei Septembrie, următoarele procese:

19 Septembrie preotul A. Gheorghiţeanu, parohul bisericei din Panaci, jud. Suceava, 24 Septembrie, preotul Gh. Costiniu din Bălueşeni, judeţul Botoşani şi H. Celuş, din Tg. Neamţ; 25 Septembre, Diaconul I. Alexandrescu, din Botoşani, 26 Septembrie preotul Gheorghe Barliba, de la parohia Vînătorii Neamţului jud. Neamţ, 27 Septemcrie, preotii Gh. Maxim din Iaşi şi I. C. Parfeni, din Hîrlău, jud. Botoşani.

Consiliul de război.—Al Corpului IV de armată a fost convocat în şedinţă, pentru zilele de 25, 26, 27 şi 28 Septembrie.

In prima zi se vor judeca următoarele procese:

Bocet Ioan, soldat din reg. 7 Roşiori, pentru mutilare cu voinţă; Ilie Constantin din reg. 4 Art. idem şi dezertare; Galan Marţian, caporal din reg. 8 Art. scapare de arestaţi; Iacob Vasile, din reg. 27 Bacău idem; Crihăn Gheorghe, caporal compania jandarmi rurali R.-Sarat, pentru ţinuire fără voe; Palade C. din reg. 8 Art. furt şi dezertare; Anghelache Matei, din reg. 17 Art. şi Darie Ion, din reg. 16 Suceava, lovirea superiorului; Vieru Ion, din reg. 25 Racova, furt; Mendel Haim, din reg. 13 Infanterie, crimă săvîrşită dar neisbutită.

Curtea cu juri judecă astă-zi procesul privitor pe Alexandru Constantinescu, pentru crima de omor săvîrşită dar neisbutită asupra soţiei sale.

Acuzatul e aparat de d. avocat Th. Stoenescu.

Mîne seară, Mercuri,—după cum am mai anunţat—va avea loc la Circul Sidoli o reprezentaţie organizată de artiştii Teatrului Naţional, din îndemnul d-lui prefect de poliţie Stroja, pentru ajutorarea familiilor rămase pe urma mobilizaţiilor din oraşul Iaşi, morţi pe cîmpul de operaţiuni.

Pepiniera de Viţe de Vie

bine selecţionate, altoite pe port-altoi americani cei mai rezistenţi se poate vizita în ori-ce zi la via d-lui C. Chilimoglu Şoseaua Copou, vis-à-vis de Şcoala Normală Vasile Lupu, unde se vor adresa şi comenzile.

In casele *Schaürer vis á vis de Fraţii Polingher sunt de închiriat una prăvălie, una locuinţă elegantă la etaj, una locuinţă modestă în curte şi mai multe magazine pentru depozite de mărfuri.*

30.000 lei *de dat imprumut cu ipotecă.*

A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.

Str. Lozonschi, 16 bis.

Lecţiuni de curs primar şi curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condiţiuni avantajoase.*

Informaţiuni la ziar.

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ţinere de registre comerciale.*

Adresaţi vă la Postăvăria „Avântul" *Iaşi, strada Ştefan cel Mare.*

Serviciul telegratic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Tratatul turco-bulgar

— Incheerea tratatului—Discursul Marelui Vizir şi răspunsul delegatului bulgar —

Constantinopole.—Tratatul de pace turco-bulgar a fost semnat la ora 7 seara.

Marele Vizir a ţinut o cuvîntare în care a felicitat pe delegaţii care au izbutit, în vreme atît de scurtă, să termine o mare operă de pace, într'un spirit de împăciuire, compromisuri şi concord e.

Marele Vizir, mulţumind delegaţilor bulgari, a exprimat convingerea că încheerea păcei va deschide o nouă perioadă de bogăţie şi prosperitate celor doua naţiuni.

Delegatul Savof a mulţumit, făcînd aceleaşi urări din partea Bulgariei.

*

Textul oficial al tratatului de pace va fi publicat după amiază. Un ziar publică un larg rezumat al acestui act.

Printre protocoalele anexate, interesant este acel privitor la Tracia occidentală. El zice că, date fiind dificultăţile ce le vor întîmpina autorităţile bulgare, cînd vor ocupa Tracia occidentală din faptul efervescenţei populaţiunei, şi spre a uşura grabnica pacificare a regiunei, guvernul otoman — în urma cererei guvernului bulgar — se declară gata a face ca aceste populaţiuni să înţeleagă necesităţile rezultînd din noua stare de lucruri şi să le dea sfaturi ca să se supună Bulgariei.

O anexă a tratatului de pace prevede că, în caz de diferend între Turcia şi Bulgaria, diferendul va fi supus Curţei Arbitrale din Haga.

Evenimentele Albaneze

— Luptă între Sîrbi şi Albaneji.— Incăerări la graniţa muntenegreană —

Belgrad.—Biroul Presei spune că rapoarte oficiale arată că Albanejii au ocupat Ljuma. O luptă s'a angat în apropierea acestei localităţi.

S'au luat măsuri ca trupele să sosească repede şi să respingă pe Albaneji, spre a-i împiedeca să se îndrepte in spre Prizrend.

*

Colonelul Damian Popovici a fost numit înalt comandant al trupelor operînd în contra Albanejilor.

*

Cetinge.—Exceptînd cîteva încăerări de ambuscade, nici un angajament de trupe n'a avut loc pe graniţa albano-muntenegreană.

Enervarea din Gumuldjina

— Lupte între miliţieni şi Bulgari —

Constantinopole.—Ziarele spun că a intervenit o ciocnire serioasă la Palas, între miliţia indigenă din Gumuldjina şi Bulgari.

Aceştia din urmă au fost siliţi să se retragă.

Imprumut Sîrb

Belgrad — Doi membri ai Consiliului Administrativ au plecat la Paris spre a contracta un imprumut de 50 milioane.

Serviciul Telefonic

Amînarea consiliului de Miniştri

Bucureşti.— D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a sosit aseară la Sinaia, întîmpinat de numeroşi prieteni.

Consiliul de miniştri ce era să aibă loc astăzi, Marţi, s'a amînat pentru Sîmbătă, la orele 4 după amează, cînd şi d. Marghiloman va fi în ţară.

D. Al. Marghiloman, Ministru de finanţe, şi-a întîrziat întoarcerea, pentru două zile, urmînd să aibă azi o nouă consfătuire cu consorţul de bancheri din Paris, pentru realizarea marelui împrumut.

Inţelegerea provizorie cu consorţul francez, e stabilită în principiu.

Ratificarea înţelegerei cu privire la imprumut, se va face de consiliul de miniştri, în şedinţa de sîmbătă.

O telegramă a Suveranului

Roman. — La meetingul ţinut aci, cu prilejul întoarcerei trupelor, s'a expediat o prea călduroasă telegramă Suveranului.

Eri d. general G. Makarowitz a primit telegrama următoare:

— *„Urările călduroase exprimate de întreaga populaţie a Romanului cu prilejul întoarcerei trupelor, de pe cîmpul de operaţii, au mişcat adînc pe Suveran. Din Inalt Ordin, transmit populaţiei prin D-voastră, călduroasele mulţumiri ale M. Sale, pentru sentimentele de devotament şi iubire, exprimate cu această înălţătoare ocaziune.*

(s) Adjutant de serviciu

Locot.-colonel Anghelescu

Un raport interesant

Bucureşti.—D. N. Cerchez, inginer inspector-general a înaintat d-lui Al. A. Badareu, ministru de lucrări publice, un prea interesant raport, asupra lucrărilor tehnice ce sunt de făcut în regiunea anexată, în interesul propăşirei economice a teritoriului anexat.

Procesul avocatului Comarnescu

Bucureşti. — Curtea de Casaţie, secţia II a, se va pronunţa azi, cu privire la recursul d-lui avocat Neter Comănescu, arestat de autorităţile militare.

O afacere senzaţională în Capitală

— ARESTAREA UNEI FALŞE PRINCESE —

Bucureşti.— Un şofer s'a prezintat eri, d-lui Pericle Albanopol, comisarul circumscripţiei a 5-a, arătîndu-i că plimbînd în automobil pe o elegantă doamnă de la otelul splendid, aceasta drept plată, i-a dat o brăţară cu diamante şi mai multe alte juvaeruri.

Comisarul s'a grăbit imediat să meargă la otelul splendid, pentru a se informa de misterioasa doamnă. In drum, comisarul s'a informat, că doamna a făcut mari cumpărături la diferite prăvălii, dar n'a plătit nicăiri.

La otel, comisarul a fost întîmpinat de această doamnă, care i-a zis că e princesa Calmuţki.

Comisarul bănuia veracitatea acestei declaraţiuni.

In acest timp, începură a sosi trimişi de la diferitele prăvălii, cari cereau achitarea comptturilor, dar pe care d-na n'avea cu ce să-i plătească.

La urmă d. comisar pofti pe misterioasa doamnă la secţie, — unde afacerea se anchetează.

Ancheta pare a fi stabilit că eleganta doamnă de la otelul Splendid, este o vestită escrocă, urmărită de poliţiile din diferite Capitale.

Inaintări în corpul tehnic

Bucureşti. — La ministerul de lucrări publice, s'au făcut întăririle următoare în corpul tehnic:

D-nii D. Ţincovici şi Ioan Hălăceanu, au fost înaintaţi ingineri de clasa I-a; d-nii M. Papaniaoglu şi N. Lăzărescu, ingineri de clasa II-a.

Au fost înaintaţi conductori principali de clasa II-a d-nii Vasile Constantinescu, Teodor Cazaban şi Ştefan Ionescu.

Dela comitetul bursei

Bucureşti. — Membrii comitetului Bursei s'au întrunit aseară, sub preşedinţia d-lui Mauriciu Blank.

Comitetul e amînat pentru şedinţa de Sîmbătă, discutarea documentelor ce are a prezinta d. Hurmuz. Tot în viitoarea şedinţă, comitetul va discuta chestia modificărilor ce sunt de introdus în felul de operaţiuni la bursă.

Liberalii şi numirea d-lui Cihoschi

Bucureşti.—Ziarul „Presa" scrie:

— „Ziarul *L'Indépendance Roumaine*, care ar trebui să cunoască mai bine precedentele partidului ce-l reprezintă, cere ca d. Stefan Cihoski, numit profesor la Academia comercială, să-şi depuie mandatul de senator, pentru a se prezinta din nou înaintea alegătorilor de la colegiul I de Senat din Suceava.

Ori, după toate precedentele create de partidul liberal, nu e nevoe să se demită cineva din demnitatea electivă, într'un cas identic ca cel de care vorbim.

De altfel, însă nu există vre-o dispoziţiune constituţională, care să impuie aşa ceva.

Realizarea împrumutului

Bucureşti.—In cercurile oficiale se afirmă, că împrumutul de 450 milioane, a fost realizat.

Imprumutul, încheiat de un consorţiu de bancheri din Paris, va fi acoperit prin renta de 5 la sută, iar emisiunea va avea cursul de 87.

D. Take Ionescu la Bucureşti

Bucureşti.— D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, care se află azi la Sinaia, soseşte mîine dimineaţă în capitală.

Mişcarea albaneză

— Essad-Paşa avînd concursul junilor turci proectează un nou atac. —

Londra. — Ziarele află că Essad-Paşa, avînd concursul junilor turci, proectează să atace atît de Greci cît şi pe Serbi, pentru a relua terit riile ce ar aparţine Albaniei.

*

Belgrad.—Se comunică în mod oficial, că garnizoanele serbe din Monastir, Istip şi Prizerend, au reuşit să respingă trupele albaneze, care s'au retras cu mari perderi.

Scrisoarea d-lui Poincare

Sinaia.—M. S Regele a primit o scrisoare de la d. Poincaré, prin care preşedintele Republicei franceze în mulţumeşte pentru acordarea Colanului şi Marei Cruce a Ordinului Carol I.

D. Reteanu la Madrid

Madrid.—D. George Reteanu, Ministrul ţărei la Madrid, după cîte-va zile petrecute la San-Sebastiano, unde a prezentat regelui Spaniei scrisorile sale de acreditare, a sosit la Madrid şi şi-a luat postul în primire.

Autonomia bisericească în Ţara nouă

Sofia.—Aci a făcut o excelentă impresiune asigurarea că se va da o deplină autonomie bisericească bulgarilor din teritoriul anexat.

Se crede aci, că va fi un bun prilej, pentru a restabili bunele relaţiuni între Bulgaria şi Romînia.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

— In judeţele Buzeu, Gorj, Olt, Suceava, Tecuciu, Tutova şi R.-Vâlcea nu s'a mai constat nici un caz nou —

Jud. Argeş.— 1 comună contaminată, 11 bolnavi vechi, 2 noi, 13 rămaşi.

Piteşti-spital, 1 vechiu.

Jud. Brăila.—15 comuni, 7 cazuri noi, 5 morţi, 94 bolnavi vechi, 96 rămaşi.

Brăila-lazaret, 9 bolnavi vechi.

Jud. Buzeu.—2 comune, 13 cazuri vechi, 1 mort, ramaşi 12.

Constanţa, *6* comune, 10 bolnavi vechi, 13 noi, 11 morţi, 1 vindecat, 11 rămaşi.

Jud. Covurlui.—Galaţi-spital, 1 vechi.

Jud. Dolj.—63 comuni, 44 cazuri noi, 20 morţi, 4 însănătoşiţi, 330 bolnavi vechi, rămaşi 350.

Craiova-spital, 5 vechi, 2 cazuri noi, 6 rămaşi.

Jud. Gorj.—2 comune, 2 bolnavi vechi.

Jud. Ialomiţa.—21 comune, *6* cazuri noi, 99 bolnavi vechi, 4 morţi, 1 vindecat, 100 rămaşi.

Calaraşi-spital, 1 bolnav vechi.

Jud. Ilfov.—2 comune 4 bolnavi vechi.

Bucureşti-Colentina, 3 bolnavi vechi, 2 vindecaţi, 1 rămas.

Oltenita-spital, 2 bolnavi vechi.

Jud. Mehedinţi.—11 comune, 30 bolnavi vechi, 6 noi, 3 morţi, 33 rămaşi.

T.-Severin spital—2 bolnavi vechi.

Jud. Muscel.—1 comună, un bolnav vechiu.

(Situaţia de aci n'a sosit încă),

Jud. Olt — 6 comune, 25 bolnavi vechi.

Slatina—spital — 4 bolnavi, vechi.

Jud. Prahova.— 4 comune, 2 bolnavi vechiu, 6cazuri noi.

Jud. Putna—1 comună, 1 nou.

Focşani - spital 1 bolnav vechiu, 1 vindecat.

Jud. R.-Sarat — 8 comune, 34 bolnavi vechi, 3 noi, 1 mort, 38 rămaşi.

Jud. Romanaţi.—20 comune, 183 bolnavi vechi, 11 noi, 10 morţi, 3 vindecaţi, 181 rămaşi.

Jud. Suceava. — 1 comună, 1 bolnav vechi.

Jud.Tecuciu.—1 comună, un caz vechiu.

Jud. Teleorman: T. Măgurele 5 vechi, 1 vindecat, 4 rămas.

Jud. Tutova — Berlad — spital 4 bolnavi vechi.

Jud. R.-Vîlcea. — 4 comune, 15 vechi, 6 vindecaţi, 9 rămaşi.

R.-Vălcea—spital 1 vechiu, 1 vindecat.

Jud. Vlaşca 11 comune, 54 vechi, 11 noi, 5 morţi, 60 rămaşi.

Giurgiu-spital 1 bolnav vechi.

Teritoriul nou.—*2 comune, 5 vechi*

Totalul 181 comune, 1010 bolnavi vechi s'a scăzut cazurile din judeţul Teleorman, unde situaţiile fiind date neregulate, se va comunica ulterior 118 noi.

In judeţele Buzeu, Gorj, Olt, Suceava, Tecuci, Tutova şi R. Vîlcea nu s'a mai ivit nici un caz nou.

Din totalul bolnavilor vechi şi noi, au murit 68, din cari 20 în Dolj; 20 s'au vindecat şi au rămas 1040 bolnavi, din cari cea mai mare parte convalescenţi reţinuţi pînă la al treilea examen bacteriologic negativ.

Director general

Dr. MINOVICI

*

Neivindu-se de şese zile nici un caz nou, Capitala a fost declarată indemnă.

D. A. A. Badareu la Iaşi

Bucureşti.—D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, va sosi Joi dimineaţă în Iaşi.

In combaterea holerei

Bucureşti.—D. dr. Baroncea, a fost însărcinat cu combaterea holerei în judeţele Putna, Tecuci şi Tutova.

D. dr. Baroncea a luptat pînă acuma cu devotament în jud. Olt, unde flagelul s'a stins.

*

Bucureşti.—*D. dr. Minovici, directorul general al serviciului sanitar a plecat în jud. Dolj, pentru a supraveghia însuşi aplicarea măsurilor pentru combaterea holerei.*

Mărfurile de la Luvru şi Fraţii Gross *au fost readuse în localul d'inainte, sub Hotel Continental şi s'au redus preţurile fiind numai pentru un scurt timp.*

Onor. clienţi să se grăbească.

De Inchiriat *în Strada Căpitan Păun 8 2 camere pentru birou şi o magazie pentru depozitat marfă.*

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lînă şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de motal, şireturi pentru haine de bumbac şi lînă, negre şi colorate. Şireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă *Nevralgiile cele mai grele de cap, Migrenele, Durerile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase ale [illegible] numai câte o pilă pe zi.*

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Iată cum d'aintea ziua se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul nu simţeşte o uşurare, va lua o hapuri a doua zi: 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere la toţi Farmacişti Pilulele Moussette de Clin & Co, de Paris, care se găsesc pe la toţi Droghişti şi Farmacişti.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

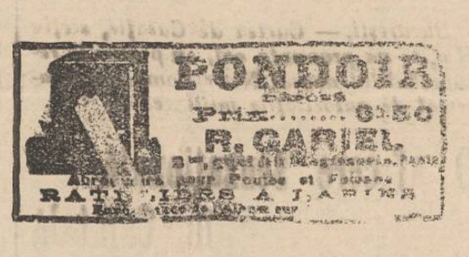

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL
PATHÉ FRÈRES
SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b. 5 BANI

„ „ „ IV, 40 „

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1989—Joi 19 Septem. 1913

Devotamentul pentru șef

„...Cred cei de la *Opinia* că facem o greșală cînd luptăm cu toată ardoarea și păstrăm tot devotamentul pentru omul pe care l'am recunoscut șef? Și cred cei de la *Opinia*, că ie un bine pentru țară, lupta ce se dă în potriva adevaratelor valori politice, cînd este doar dovedit că atari valori sunt atît de puțin numeroase la noi în țară?"—iată chestia pusă, în mod urban — prin excepție — de către confrații de la *Cuvîntul*.

Cu plăcere ne declarăm gata a respunde la aceste chestiuni, a le cerceta în toată complexitatea lor. Și facem aceasta cu autoritatea omului care n'a dezertat nici odată de la devotamentul pentru șef, și care, pururea a combătut sistemul atacurilor contra oamenilor politici, care reprezintă valori reale.

Mai întâi însă a mică paranteză.

Chestiunile puse de *Cuvîntul* au coincidat cu o insinuare mizerabilă, a unui ziar nedemn, cum că d. Badareu ar fi fost cînd-va gata să-l părăsească pe d. Take Ionescu. Ce sfruntată minciună! Și cît de mult se urmărește a se crea legende false în privința firei actualului ministru al lucrărilor publice!

Evident. Cei care cunosc omul, ce-i care știu cît de întreg este acela care respunde la numele de Alexandru Badareu, aceia își dau imediat seamă cît de ticăloasă este această insinuare. Dar pentru a se vedea și mai bine falșitatea lucrului, voi povesti un fapt, cunoscut mie personal, și care este de natură să indice imediat și concepția politică și delicateța sufletească a ministrului lucrărilor publice. Cazul ie caracteristic — și el respunde în parte și la problema pusă de confrații noștrii.

Intîmplarea a voit ca eu să fiu acela prin care d. Filipescu să puie la cale prima intrevedere dintre d-nii Maiorescu și Badareu, în Octombrie 1910, puțin după ce se produsese cunoscutul discurs de la Huși al actualului ministru al lucrărilor publice și cînd se credea că ar fi posibilă o reîntregire a partidului conservator.

D. Badareu se arăta dificil în a accepta întrevederea:

—„De ce eu, cînd îl au pe Take, care-i șefol meu, respundea d-sa mereu"?

Cedînd insistențelor, d. Badareu a ținut însă ca d. Maiorescu să fie lămurit asupra unui lucru: că d. Badareu aparține unui partid, că va vorbi cu d. Badareu ca reprezentant al partidului, soldatul d-lui Take Ionescu și nu cu d. Badareu ca persoană distinctă de partid.

Am închis paranteza. Revin la spusele confraților de la *Cuvîntul*.

*

Recunoaștem fără înconjur că din punctul de vedere al educațiunei caracterelor, școala junimistă bine meritase de la țară până acum un an. Fără îndoială că era un reconfortant moral pleiada aceia de valori reale, care, din dragoste și devotament către șef, deși conștienți de marele lui greșeli politice făcute, îl urmaseră fără cîrtire, resemnîndu se la un rol negativ, la o viețuire politică stearpă.

Pilda aceasta însemna mult — mai cu seamă că nicăirea nu era mai necesară ca în țara românească.

Și iarăși recunoaștem, fără înconjur, că unele lucruri, petrecute de atuncea în coace, au fost de natură să ebranleze multe conștiințe și să întristeze multe suflete. Se petrecuse doar un lucru atît de neașteptat! Se desfăcuse, într'un moment, prietenii cari păreau cimentate pe viață! Se rupsese legături între oameni care păreau meniți a rămînea veșnic legați!

Privit la exterior, cercetat în necunoștință de cauză, tabloul acesta al unei atari descompuneri nu se putea să nu mâhnească și mai cu seamă să nu dea de gîndit asupra influenței ce ar putea avea pentru formarea caracterelor în viitor. Și desigur, deși pentru moment nesuficient comentate și mai cu seamă deși nu obiectiv cercetate, cele petrecute în cursul acestui an în lagărul junimist vor fi înregistrate de istoria noastră politică.

Dar discuția serioasă nu se poate face numai prin cercetare subiectivă și mai cu seamă superficială. Nu condus de un sentimentalism ușor și de comandă te poți transforma în criticul unor atari întîmplări, cari trebuie să fi avut la baza lor profunde preocupări de interesele superioare ale neamului. Nu procedează nimenea la fapte ca cele întîmplate, cînd prin mintea sa superioară, își dă seamă ce rezultate funeste educative se pot produce, iar prin rafinamentul senzibilității își dă seamă de proporțiile tragismului sufletesc, inerent unei atari dispărțiri.

Atîta vreme cît prin concepția sa în privința interesului nostru etnic d. Carp corespundea credințelor fidelilor săi tovarăși de luptă, acești devotați tovarăși puteau să-i nesocotească greșelele în procedeuri și modalitatea de a fi. Atîta vreme cît originalitatea firei sale de șef hamidian nu dăuna decît partizanilor, tovarășii săi nu l'au părăsit și nici n'au venit în conflict cu d-sa.

S'a schimbat însă situația, cînd în momente extrem de grele, d. Carp voia lucruri care nu erau dăunătoare numai pentru partid, dar după concepția factorilor hotărîtori și a conducătorilor partidului, erau dăunătoare și țărei.

In astfel de împrejurări ori-cît de mare ar fi tragismul situației, un om n'ar merita numele de om politic cu adevărat, dacă ar sta la îndoială în privința căiei ce ar avea de urmat.

Iată respunsul nostru la prima chestiune. Rămîne acum a doua, dacă încuviințăm luptă acerbă în contra valorilor reale politice — atît de puțin numeroase la noi.

Dar despre aceasta pe altă dată.

NOTA ZILEI

Filologie.

De cîte-va zile ne întîmpină, rînd pe rînd, în toate gazetele din țară, o notiță stereotipă:

„D. Oreste P. din Iași, ofițer în rezervă a fost rechemat în activitate, în batalionul al 9-lea, tot în gradul de ofițer".

Notița ne-ar fi părut indiferentă, dacă nu am vedea în ea probabilitatea unei... sfidări la adresa acelor naivi care așteaptă—la Sfîntul-Așteaptă!—bătăii în armată.

Știți care e răspunsul pentru toți acești naivi?

Rechemarea d lui Oreste P...

E adevărat că acest concetățean al nostru bate de obiceiu, civilii. Dar cine o să-l facă să-și lase obiceiul tocmai cu soldații și să-l facă a nu confunda verbul a bate cu substantivul batalion!?...

POLITICE

Voluntară, involuntară?

In „Notele din campanie" ale colaboratorului nostru anonim a fost vorba ieri despre voluntarul V. G. Morțun și de epizodul de avansare a fostului ministru liberal la gradul de sergent.

D. V. G. Morțun continuă a fi la ordinea zilei, grație demisiunii din comisia de anchetă în cunoscutele împrejurări.

D. Morțun spune că, nefăcînd parte din armată, nu vede ce rol ar putea avea în cercetarea neregulilor sau neglijențelor de cari s'au făcut vinovate deosebite organe subalterne ale administrației militare. — D-sa chinuește textul jurnalului consiliului de miniștri pentru instituirea comisiunii. Nu se pomenește nicăeri, în acest jurnal, de organe subalterne, ci se spune lămurit că această comisiune va avea puterea de a constata neajunsurile servenite, cauzele ce le-au provocat și de a stabili toate responsabilitățile. Unde a văzut d. Morțun că e vorba de organele subalterne?

D. Morțun mai declină însărcinarea pe motivul că ea ar fi dată „tocmai de unele organe cari au, în primul rînd, răspunderea în îndeplinirea acestor lipsuri". Ce și pe cine vizează fostul ministru liberal? Insărcinarea n'a fost dată de intendența militară care avea răspunderea serviciului, nici chiar de ministerul de războiu, ci de consiliul de miniștri. Atunci guvernului vrea să-i facă proces d. Morțun?

Asta da, o înțelegem: d-sa e de data aceasta în nota partidului. Trebue creată o agitație pe tema pregătirii campaniei din Bulgaria — și, pentru aceasta, fostul ministru liberal, care e foarte modest, declinîndu și ori ce competență cînd e vorba să figureze în comisiunea mixtă, — își recunoaște de odată toată priceperea și destoinicia pentru o anchetă parlamentară.

Liberalii nu vor constatarea lipsurilor și stabilirea responsabilităților directe, ci urmăresc un scop politic, o campanie de politică de partid. In această lumină, scrisoarea d-lui Morțun, foarte greoaie, plină de răstălmăciri și de contraziceri, capătă întregul ei înțeles.

Demisia fostului și viitorului ministru liberal fost-a ea voluntară ori involuntară, adecă impusă de considerații politice?

MICI POLEMICI

„Dreptatea" vestește: „La Continental a avut loc un dejun la care au luat parte N. Fleva, I. Protopopescu-Pake și Jean Tehaș Florescu..."

Nici măcar la acest dejun n'a fost invitat Bogdan-Vădărești!

*

Ultima listă de decorați „Pentru meritul comercial" începe cu un domn general.

...Nu de intendență, fiți siguri!

*

Un prieten al nostru s'a înecat la Veneția, în Canal-Grande.

Am telegrafiat imediat familiei sale: Gondoleanțele mele.

*

A fi naționalist brevetat și a declara de pe fotoliul academic, că sunt evrei în țară cari merită drepturile, se pare celor interesați un gest frumos, pe care îl poate face numai un om... înalt.

*

„Profesorul Rășcanu era adeseori aspru cu noi" a zis oratorul Dăscălescu, delegatul studențimei.

...Dacă s'ar scula din mormînt, ar fi și mai aspru,— după plagiatul d-lui delegat...

ECOURI

Tuberculoză și suggestie.—Intr'un spital, șeful de serviciu intră în pavilionul tuberculoșilor: „Ascultați, le strigă el, aștept de la prietenul meu, doctorul Schindler din Berlin, un ser miraculos contra tuberculozei. Intr'un moment veți fi toți vindecați. Aveți numai răbdare, peste cîteva zile îl capăt și veți vedea!"

In fine după cîteva zile sosesc fiolele cu ser și injecțiunile încep. Maestrul avea dreptate. Serul doctorului Schindler era extraordinar. Bolnavii au fost cîntăriți, dejecțiunile analizate, pofta de mîncare controlată, puterile măsurate totul dovedia că muribunzii din ajun mergeau spre o frumoasă ameliorare.

Dîndu-și seamă că experiența a durat în deajuns, șeful de serviciu chiamă pe elevii săi într'o sală închisă și le mărturisește că serul miraculos nu e de cît un bun ser isotonic, preparat la Paris.—Totul se datoria suggestiei și nu medicamentului.

OAMENI ȘI LUCRURI

Iași—Varșovia

Am subliniat eri unele fapte și constatări dintr'o lucrare medicală ieșană, privitoare la tuberculoză. Intre altele găsim acolo proporția următoare, pentru periodul de 10 ani, 1895—1904: la 10,000 decese Romînii dau 37,59, străinii—35,75, mozaicii 22,54. Această diferență, care pare să indice la unii o predispoziție și rezistență față de tuberculoză corespunde constatărilor din alte țări și centre. Pînă și în acea mizerabilă atmosferă a Varșoviei... Ca dovadă rezumăm aci un mic studiu din ultimul număr al publicațiunii „Tuberculosa".

Incontestabil, rasa are o influență oare care asupra sensibilității și a predispoziției la tuberculoză. După F. B. M. Carthy unele rase au căpătat o rezistență la tuberculoză, fără îndoială din cauza unui contact frecvent cu această boală. In Statele-Unite, Indienii sunt acei care prezintă mai puțină rezistență, apoi vin Negrii și'n fine Chinezii. Cei dintâi dau cel mai mare procent în mortalitatea tuberculoză.

Printre rasele albe, Irlandezii prezintă o mortalitate aproape tot așa de mare ca și negrii, pe cînd celelalte rase albe sunt mai rezistente. In genere, mortalitatea este cu atît mai rîdicată cu cît măsurile profilactice sunt mai rău înțelese. Un fapt surprinzător este că populația evreiască prezintă numărul cel mai mic de cazuri de tuberculoză.

Observațiunile lui Carthy au fost făcute în regiunea canalului Panama și în spitalul tuberculoșilor din Boston.

In această privință A. V. Sokolowski a făcut cercetări interesante și iată cum explică rezultatele la care a ajuns. „Populația semită dela noi (Varșovia) și din împrejurimi este mai puțin afectată de tuberculoză pulmonară de cît populația creștină (Poloni, Ruși, Lituani). După Sokolowski, la 100 morți sunt 11—13 cazuri de tuberculoză la creștini și numai 8—10 la evrei. Aceasta este pe deplin confirmat și de statisticele din apusul Europei (Londra-Berlin, Budapesta). Pentru celelalte afecțiuni ale căilor respiratorii, rasa evreiască nu prezintă nici o particularitate.

La popoarele puțin sau de loc culte, doi factori măresc predispoziția la tuberculoză: relațiunile cu Europenii și sifilisul.

Astfel experiențele făcute de Metschnikoff, Burnet și Tarassewitsch în stepele locuite numai de Calmuci, între marea Caspică, Volga și Donul, au dovedit că tuberculoza este mult mai frecventă la periferie de cît la centru. Vecinătatea cu populațiunea stabilă răspîndește tuberculoza printre Calmuci. Adulții cari părăsesc stepele și locuesc în orașele mari sunt foarte des atinși de tuberculoză.

In Kamerun, după Külz, tuberculoza nu este așa de răspîndită ca în Europa. Autorul e de părere că relațiunile cu albii transmit rasei nerge tuberculoza. In Colonia Capului numărul cazurilor de boală și cifra mortalității au crescut mai cu seamă în vecinătatea stațiunilor unde se tratează Europenii tuberculoși.

Dintr'o lucrare foarte interesantă și vastă a lui Ruge, rezultă în ce privește Egiptul, că Fellahii, Beduinii și Nubienii sunt aproape feriți de tuberculoză la sate. Dar condițiunile se schimbă îndată ce indigenii vin în orașe. Arabii, Copții și Berberii, cari trăesc prin orașe, în Egiptul de-jos, ca servitori și portari la hoteluri sunt atinși de tuberculoză într'un mod îngrozitor și copiii Nubienilor mai mult încă. Aceleași constatări se pot face și în Tunis, Algeria și Maroc.

Constatările de mai sus privitoare la rezistența semiților față de tuberculoză trebuie puse, poate, în legătură cu rezistența raselor orientale în genere, a căror descendență e abundent reprezentată în Iași și în Varșovia?

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

15 Iulie.—In revărsat de zori ne trezim cuprinși de apă, cu oasele îndurerate, mușchii țepeni și așa pornim înainte.

Pe drum soldații noștri zdrobesc în dinți pesmeți, bând limpede apă de isvor. E adevărat că popota ofițerilor e cu noi, dar cine ar îndrăzni să se atingă de prețiosul ei conținut. Drept țigară, urmez a fuma una începută de Locotenentul nostru Postelnicescu, iar asupra chiostecului aruncat jos se reped camarazii mei ca un roi de albine.

La un popas, auzim strigăte disperate pe un vârf de deal, de la o căsuță ce părea pustie și uitându-ne într'acolo cu binoclul vedem niște femei cerând ajutor, iar vre-o cinci soldați de vânători și un artilerist țișnind peste garduri în afară, o iau razna pe câmp. Din ordinul ofițerilor, doi sunt prinși, dar declară că au voit să cumpere ceva de mâncare și că femeile s'au speriat degeaba. Fără îndoială o tentativă de tâlhărie și poate chiar și de viol.

Pe drum înainte, ploaia reîncepe, fără a ne fi uscat încă de baia din ajun. Așteptând furgonul din coada convoiului, punem de mămăligă și pe când înghițeam în noduri malaiul alb și nesărat, cu ceapă, apare un trimis al d-lui general Comandant al Diviziei a 7-a, cu ordinul să ajungem cât mai curând la cantonul din capătul defileului, pentru a face loc de trecere în sens invers pe drumușorul îngust. Cu chiu cu vai ajungem la canton unde găsim vre-o opt automobile cu motoarele în mișcare, conținând întreg personalul Diviziei, gata a se întoarce în Etropol de unde abia sosise.

Noi mergeam la Zlatița; acolo era bivuacat regimentul nostru, dar vestindu-se că bântuie epidemia de holeră, Divizia ne-a lasat să mergem înnainte, iar ea probabil a socotit prudent să plece pe unde venise.

De la canton șoseaua începe să fie bună și pe dânsa trebuie să urcăm pe muntele Zlatiței; cum însă grelele noastre furgoane mergeau prea încet la deal și voind să ajungem mai repede spre a ne usca îmbrăcămintea, o luăm pe jos înainte, în frunte cu plutonierul Lucan și alături cu camarazii Oprea, profesor de desemn în București, cu Gutman arendaș din Tg.-Frumos, cu alți doi soldați și un gradat.

Suim într'una admirând minunatele poziții, când de-odată o ceață deasă ne învăluie în întuneric: suntem cuprinși de un nour în furie, care începe a-și descărca apa în plin asupra noastră, în timp ce fulgerele și trăsnetele se îndesau tot mai tare. Iuțim pasul și de la un cort de Pioneri, aflăm că creștetul muntelui e la vre-o câteva sute de metri și că scoborând în urmă puțin dăm de o stână unde ne vom putea adăposti.

Cu toată ezitarea unora dintre noi, îi conving să mergem înainte și după ce trecem de vârful muntelui, la vre-o mie șase sute metri altitudine, nu departe în stânga drumului pe o culme zărim luminile stânei atât de mult dorită. Vroim să intrăm dar suntem opriți de santinele cari ne spun că de oare-ce niște soldați au încercat să jefuiască stâna, ei au fost puși de pază ca să nu permită intrarea nimărui. Imposibil deci de pătruns, de și poate tocmai în acel moment așa zisele santinele păzeau tovarăși de ai lor, adăpostiți înăuntru, amatori de brânză bună.

Suntem deci siliți să o luăm la picior înainte tremurând de frig. Noroc că ploaia încetase, dar hainele ne erau ude și ghetele pline de apă. Scoborâm vre-o două oare în întuneric șoseaua albă ce merge într'un zig-zag, având colțurile complect inundate, formate din fioroase cascade, cari probabil văzute ziua, pe timp frumos, sunt feerice minuni de ale naturei; ne ținem de mână, unul după altul, mergând încet pentru ca să nu dăm alături de șosea în prăpastie sau lângă poduri în torente. Astfel noi, câțiva oameni, prăpădiți de oboseală, armați numai cu revolvere am străbătut unul din cele mai înalte vârfuri ale Balcanilor Bulgărești, noaptea pe furtună, într'o țară cu care ești în răsboiu.

Și totuși pe drum am discutat, am glumit și am făcut mult haz de spiritul natural al Plutonierului Lucan, care într'unul din cele mai grele momente fiind întrebat cum poate fi vesel în asemenea împrejurări a răspuns:

— „Râd, ca să nu plâng".

Mergând pe drumul din vale, câteva șuerături sinistre venite nu știu de unde ne-au pus revolverele în mână, dar totul reintrase în tăcere, când de-odată auzim un ropot de cai oprit brusc, un zângănit de arme și vorbele:

— „Cine sunteți? Răspundeți?"

— „Soldați Romîni, răspundem noi".

— „Bine! Și noi tot soldați romîni", adăogă cel care ne a întrebat și patrula de cavalerie își urmează drumul.

Nu mult după aceia, când începusem a nu mai simți picioarele de frig și oboseală, zărim cu bucurie luminile bivuacurilor din Zlatița, care ne dau curajul necesar spre a ne urma drumul. Știam că Preotul Mârza, bunul nostru prieten, care plecase odată cu bateriile în ambulanță, trebuie să ne aștepte cu cortul gata instalat, cu pături uscate de învelit și cu ceva de mâncare.

La intrarea în orășel, splendid tablou al bivuacurilor de infanterie, în cari soldații își pregătesc mâncarea la focuri așezate simetric. Pălpâiela flacărilor dădea fețelor lor, precum și clărilor din vecinătate un aspect atât de bizar și

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Représentant: Sam. Löbl, Bucuresti.

schimbăcios, în cât îţi făcea impresia unei nopţi din poveşti.

Intrebăm de bivuacul Ragimentului nostru, şi după mai multe răspunsuri negative, ni se arată o cărăuşă pe care apucăm în întunerec. După mai multe răspintii luând-o când la dreapta, când la stânga, pierdem din vedere cu desăvârşire luminile focurilor din bivuacurile infanteriei şi ne găsim rătăciţi în întunerecul unui oraş necunoscut. Tot în căutarea Regimentului nostru, am traversat în lung şi în lat oraşul, eşind până afară, la câmp, Ne întoarcem sleiţi de oboseală, şi ne trezim în piaţa mare din centrul târgului, pe care o recunoaştem după clădiri mai impunătoare aşezate în cerc în jurul unui întins loc viran, mai bine pavat. Recunoaşterea aceasta a făcut-o unul dintre noi cu ochi mai ageri, căci trebuie să mărturisesc că toţi ceilalţi nu vedeam nimic. La o fereastră slab luminată, unde speram să obţinem lămuriri, zăresc prin jaluzelele unui oblon o femeie stând în pat cu ochii holbaţi, frecându-şi mânele de nelinişte, şi alături în picioare, un gligan în cămaşă tremurând cu un revolver în mână—la auzul paşilor şi vorbelor noastre.—Am luat-o repede la goană şi poticnind prin bălţi de noroi na-am trezit iarăşi la una din extremităţile târgului, unde doi dintre noi au căzut dormind pe movilele de piatră destinate şoselei. Disperasem de a găsi chiar luminile bivuacurilor de infanterie, când nişte căruţe de rechiziţie, ce treceau pe acolo, a nu ştiu cărui Regiment, la stăruinţa mea au rădicat pe cei căzuţi; noi mergând în urma lor, după puţin, soldaţii din căruţe ne-au arătat palida lumină a unui felinar, spunându-ne că acolo ie Artileria. Adunăm ultimele puteri şi dăm pe întunerec între stănoagele cailor, cari supăraţi din somn se enervează şi lovesc din picioare gata să ne zdrobească. Un grăjdar ne vine în ajutor şi ne duce la o bucătărie improvizată lângă un zid, unde alţi camarazi de ai lui frigeau un miel întreg. Nimerisem în Divizionul al 2-lea, und s-a găsit un farsor de prost gust, care spre marea noastră disperare să ne spuie că Diviziovul 1 din care făceam noi parte, plecase din Zlatiţa în ajun. Un biet sergent însă, fiindu-i milă de noi, intervine spunându-ne că subalternul lui e un dobitoc şi că Divizionul nostru e alături; luându-ne de mână pe mine şi pe Brigadierul Oprea, ne duce la cortul Preotului, care sculat din somn, ne primeşte cu braţele deschise dându-ne pâne, brânză, ouă şi câte un pahar cu vin. Ceilalţi tovarăşi de drum dispăruse, fiind culcaţi probabil în cele dintâi corturi ce le-au eşit în cale. Am adormit de îndată, lângă Preot care m-a luat în braţe să mă încălzească, m-a învălit cu păturile lui calde şi mi-a uscat picioarele care mai bine de 24 oare stătuse în apă.

16 Iulie.—Dermorţit mă trezesc pe la şapte şi abia începusem să-mi întind membrele îndurerate, când se aude voacea Colonelului:

— „Hamurile pe cai, plecăm imediat".

Sar ars în picioarele şi-mi reped ochii la un morman de noroi din faţa cortului, în care zăceau ghetele şi ciorapii mei. Furgonul în care îmi aveam lucrurile nu sosise încă, cu ce mă încalţ? Vecinul nostru de cort, Căpitanul Alexandrescu, distins militar şi suflet bun, îmi oferă o pereche de cizme pe care nu le pot încalţa fiindu-mi prea strâmte la turetci. Es cu picioarele goale din cort în căutarea unei soluţii şi văzând că toţi sunt gata de plecare, spăl repede ghetele cu apă, şi aruncând ciorapii le încalţ aşa ude. Cu permisiunea Comandantului Bateriei a 2-a mă urc în ultimul moment pe un cheson de tun şi astfel dărdăind din dinţi pe pietrele şoselei, cu picioarele întinse la vânt ca să-mi usuc încălţămintea, trecem prin satul Celopec şi la ora 4 după amiază sosim în târguşorul Mirkovo, la sudul căruia se formează parcul. Pe locul destinat Statului Major al Regimentului, începem instalarea somptuosului nostru cort; Oprea, Preotul, eu şi Ion ordonanţa lucrăm sub conducerea inginerului Dobias. Sosind Colonelul, găseşte încă cortul lui nefăcut, pe când al nostru e pe cale de a fi gata şi se supără atât de tare, în cât cheamă imediat pe Maiorul Macarovici, Comandantul Divizionului 1 şi-i strigă în gura mare:

— „Să-mi iai toţi... intelectualii (cuvântul a fost altul) aceştia, cari s'au primblat două zile fără să facă nimic, şi să i împarţi pe la Baterii!"

Am aflat în urmă, că furia Colonelului era motivată de faptul că în lipsa noastră nu mâncase tocmai bine şi de oarece trăsura de subsistenţă era cu noi, bănuia că... i-am epuizat conţinutul.

Ce nedreptate!

La invitaţia Maiorului Macarovici, neam mutat imediat cortul pe locul Bateriei a 2-a, alături de acel ocupat de Comandantul Bateriei şi ajutorului său.

Seara mă întâlneşte Colonelul şi blând îmi zice snrizând:

— „Ce ai păţit cu ghetale, am auzit că ai rămas desculţ!

— „Nimic, d-le Colonel, acum s-au uscat, dar se cam udase în primblarea de două zile ce am făcut.

Mă folosesc de prilej ca să-i povestesc păţania noastră din ajun şi îmblânzit de tot, adaogă surâzând:

— „Să-o treci în registrul istoric al Regimentului.

— „Am să o scriu în notele mele, d-le Colonel".

M-am ţinut de cuvânt.

(Va urma)

Institutul Electrotechnic al Universităţei din Iaşi

Institutul Electrotechnic de pe lîngă Facultatea de ştiinţe a Universităţii din Iaşi îşi propune a da pregătirea specială necesasă celor ce doresc a intra în industria electrică.

Invăţământul predat în acest institut este atit teoretic, cît şi practic fiind astfel organizat încît poate forma ingineri, conductori şi montori electriciani.

Durata studiilor este de 2 ani dintre cari primul este un an preparator iar al doilea e an de specializare.

Cursuri şi lucrări practice. a) In anul preparator se predau următoarele cursuri şi lucrări practice: matematici generale, algebra, geometria, analitica, analiza, mecanică, fizica generală, chimia generală, Electricitatea, lucrări şi măsnri electrice de laborator, lucrări de atelier.

b) In anul de specializare se predau următoarele cursuri şi lucrări practice: Electrotechnica generală, maşini termice şi dasemn industrial, maşini electice şi staţiuni centrale, măsuri electrice şt instalaţiuni, electrochimie, electrometalurgie şi lucrări practice de laborator şi atelier.

c) In secţiunea elevilor montori cursurile şi lucrările practice predate sunt: Fizica elementară, chimia elementară, curs elementar de electrotechnică, rezistenţa materialelor, Noţiuni de maşini şi desemn industrial, lucrări de laborator şi de atelier.

Condiţiunile de admitere

Vor fi admişi în secţiunea preparatoare fără concurs: 1) absolvenţii pe liceu secţia reală, 2) Ofiţerii cu şcoala de infanterie şi cavalerie 3) absolvenţii şcoalei de conductori, păduri şi soşele 4) absolvenţii şcoalei de arhitectură, 5) absolvenţii şcoalei superioare de arte şi meserii,

Cei ce doresc a se înscri în institut fără să îndeplinească aceste condiţiuni nu pot fi admişi de cît în urma unui examen de admitere trecut asupra matematecilor, fizicei, şi chimiei—conform programei de liceu, secţia reală.

Vor fi admişi în secţia de specializare fără concurs: 1) Inginerii titraţi sau cei asimilaţi lor din ţară şi străinătate, 2) Licenţiaţii în ştiinţele fizico-chimice şi matematici, 3) Ofiţerii cu şcoala aplicaţie de artilerie, geniu şi marină.

Vor fi admişi în secţia montorilor electrician fără concurs, absolvenţii şcoalelor inferioare de arte şi meserii; tot în această secţiune se primesc şi acei ce nu satisfac aceste condiţiuni în urma unui examen de admitere trecut asupra matematicelor, fizicei şi chimiei după programul celor 4 clase gimnaziale.

Cererile de înscriere fie direct în una din secţiile institutului fie la examenele de admitere, se vor adresa D-lui director al laboratorului de electricitate din Iaşi între 1 şi 15 Octombre a. c. însoţite de următocrele acte: a) actul de naştere b) diploma sau certificatele în regulă constatînd studiile anterioare ale candidatului.

Examenele de admitere pentru toate secţiile vor avea loc în localul Universităţei din Iaşi între 15 Octombre şi 1 Noembrie a. c.

Elevii institutului vor achita următoarele taxe: 30 lei taxa de înscriere, 20 lei pentru examen la o materie, 100 lei taxa anuală de laborator şi atelier.

Intrucît priveşte sesiunile pentru examenile de fine de an, frecventarea cursurilor şi lucrărilor practice, ordinea şi disciplina etc. elevii institutului electrotechnic vor fi supuşi aceloraşi dispoziţiuni ce sînt prevăzute şi pentru studenţii universitari.

Regulamentul şcoalei se găseşte publicat în monitorul oficial No. 260 din 22 Februar 1913.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 25 Octombrie 1913, ora 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice pentru vinderea parcelelor No. 3, 4 şi 6 din strada Aurora.

Garanţie pentru fie care parcelă 100 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condiţiunile de licitaţie şi planul parcelelor se pot vedea în fie care zi de lucru la serviciul Administrativ.

No. 18327. 12 Sept. 1913

INFORMAŢII

Probabil, printr'o eroare de transmisiune a unui corespondent de ziar din localitate, a circulat astă noapte în Capitală ştirea despre o rebeliune a ţăranilor din jud. Iaşi.

Nu e nevoe a mai dezmin i asemenea ştire, cu totul de domeniul fanteziei.

Toţi elevii care au absolvit cursul primar şi nu s'au încris la nici o şcoală secundară, vor trebui să urmeze cursurile şcoalei complimeurare pînă la vrista de 14 ani.

„Cuvîntul" discutînd un articolaş al nostru deplasează chestia.

Nu e vorba despre valoarea politică a d-lui Carp şi de ceia ce a făcut d-sa în această ţară; ci e vorba de ce a făcut d-sa faţă de valorile reale ale acestei ţări.

Dar „Cuvîntul" — ca de obicei — nu ne înţelege şi ostfel ne este peste putinţă a sta de vorbă, nepuţînd înţelege asemenea procodee mintale.

Ziarul „Evenimentul" reamintind un epizod din viaţa lui Vlaicu nu uită a spune şi a regreta că aviatorul a fost decorat după stăruinţa d-lui D. Greceanu.

Crede într'adevăr ziarul Conservator că M. S. Regele, după splendidul zbor de la Cetăţuia, avea nevoie de atitea stăruinţe ca să decoreze pe genialul descoperitor?

Ziarul apoşului Bogdan-Văcăreşti vorbeşte, cu litere de o şchioapă, despre o manifestaţie ostilă care era să se facă d-lui Take Ionescu, dacă nu se comitea o indiscreţiune.

Voinicoşi bărbaţi, domnii de la „Seara" de la „Cuvîntul" şi de la „Dreptatea".

Suntem informaţi că pe ziua de 1 Octombrie a. c. d. institutor Lazăr Grecea va fi numit revizor cl. I al judeţului Iaşi, în locul d-lui I. Virlănescu, care va fi trecut inspector al învăţămîntului primar particular, iar d. Necului Răpeanu, dirigintele şcoalei din Bivolari, va fi numit revizor cl. II-a al judeţului Iaşi.

Opereta romînă Grigoriu-Maximilian, iată evenimentul artistic la ordinea zilei în oraşul nostru. O adevărată mobilizare a publicului va avea loc în sala teatrului naţional şi Ioşul va da uitării, timp de 3 săptămîni, tot ce a rămas din îngrijorările mobilizării, războiului şi holerei, pentru a gusta delicioase senzaţii artistice.

La operetă cu toţii! — e deviza generală.

Circulara prefecturei judeţului Iaşi.—In vedere că mulţi săteni din judeţul Iaşi nu au înţeles rostul ajutoarelor ce s'au distribuit în judeţ şi cer diferite avantaje şi înlesniri ce nu pot fi în mod legal acordate, d. Stefan Negruzzi prefectul judeţului Iaşi a trimis autorităţilor administrative din judeţ, următoarea circulară:

Sunt asaltat zilnic de cereri din partea celor care a fost mobilizaţi, de a fi scutiţi de plata dărilor către stat, de prestaţie şi în special de plata arendei pămînturilor de hrană. Aceste pretenţiuni le întemeiază pe faptul că fiind mobilizaţi nu au avut timpul material de a munci şi cîştiga pentru a avea cu ce plăti dările statului şi arenzile de pămînturi, această argumentare nu este de loc întemeiată, căci pe lîngă că în lipsa lor de acasă, autorităţile au îngrijit de li s'a lucrat ogoarele, astfel că li s'a asigurat şi hrana pentru viitor şi mijlocul de a-şi vinde prisosul de recolte cu care se poată a-şi plăti datoriile; dar şi familiile lor au fost ajutate cu hrană, etc. In toţi anii se fac concentrări de primavară şi manevre toamna, cînd sunt chemaţi rezervişti, concediaţi şi complectaşi, unde sunt reţinuţi săptămîni şi luni întregi, dar nici odată aceşti oameni nu au venit ca acuma cu pretenţiuni, ca cele mai sus vorbite, ori mobilizarea de acum nu a fost cu mult mai lungă durată ca acele a concentrărilor şi manevrelor anuale.

Cu toţii ca buni cetăţeni ai ţărei, şi după Constituţie, suntem datori se apărăm la nevoe Patria, fără ca în schimb să cerem privilegii şi diferite scutiri, cum pretind acuma cei ce a fost mobilizaţi.

Săteanul trebue să înţeleagă şi să se convingă o dată pentru totdeauna că datoriile contracte sub iscălitura lui, trebue să fie achitate şi să respecte legile ţărei prin care statul, judeţul şi comuna le cere dările obligatorii aşa după cum trebue să fie într'un stat constituţional ca al nostru, şi nu trebue ca la ori-ce ocazie, să ceară anume simţiri şi privilegii contrare ţărei.

Aşa fiind lucrurile, vă îndatorăm d-le Primar ca d-v din preună cu notarul, delegaţii de sate şi consilierii comunali, să mergeţi prin sate şi să explicaţi sătenilor ce a fost mobilizaţi, că statul sub niei un cuvînt nu-i poate scuti de dările fiscale şi prestaţii şi mai cu samă de plata arenzei pămînturilor închiriate de pe moşiile statului sau a instituţiunilor publice şi cu atît mai puţin nu poate interveni pentru aceasta la proprietari şi arendaşi de moşii.

Ei trebue să 'şi respecte semnăturile contractărilor de arendare făcute cu moşierii şi să plătească după cum prevede legea, arenda mai înainte de a'şi ridica recoltele.

Ca o măsură transitorie, am intervenit pentru acei foarte nevoiaşi ca plata dărilor fiscale şi a prestaţiei să fie păsuiţi a o face treptat.

Le veţi arata domnule Primar ca se nu mai umble pe la autorităţi cu petiţiuni de cereri de asemenea natură, căci nu li se va ţinea în samă şi nici să se încerce porniri tendenţioase în care caz vom lua cele mai aspre măsuri contra lor.

Curtea cu juraţi judecă astă-zi procesul privitor pe Grigore Mazilu, din comuna Lungani, judeţul Iaşi, pentru crimă de omor sevârşită asupra băetanului Gheorge Tanase, care voia să ia în căsătorie pe o fiică a sa şi pe care dînsul nu voise să i-o dea.

Ministerul instrucţiunii publice a cerut revizoratului şcolar să-i înainteze un tablou de toţi învăţătorii, cari la 1 April 1914 împlinesc un nou termen de gradaţie.

Un nou caz de scarlatină s'a declarat eri în strada Smîrdan.

De la 1 Mai pînă la 1 Septembrie au plecat prin biroul de emigrare pentru Manevră 299 emigranţi din Iaşi şi 18 din tîrguşoarele învecinate. Grupurile pleacă în toată Duminica prin Burdujeni.

La vama Iaşi, s'a primit înştiinţarea să nu se mai primească mărfuri pentru direcţia Focşani—Ploeşti, linia pe această distanţă fiind inundată de mărfuri.

Se crede că pînă la finele acestei săptămîni linia îşi va relua traficul normal.

Cursurile seminarului „Veniamin" vor începe în ziua de 10 Octombrie.

Elevii vor trebui să se prezinte pînă în seara de 9 Octombrie.

Cu începere de la 20 Septembrie a. c. orele de cancelarie la Prefectura de judeţ, vor fi între 12—6 p. m.

Au mai cerut catedre de suplinire în învăţămîntul primar din oraş d-rele Constanţa Jellea şi Aglaia Gheorghiu.

Plutonierul major Tibincu Constantin, de la depozitul de recrutare a fost decorat cu serviciul credincios clasa II-a.

Institutorul Vesbian, de la şcoala primară No. 6 din localitate, va fi numit revizor şcolar, la Huşi.

In locul devenit vacant, va fi numit studentul Vasiliu, — ca suplinitor.

Prefectura poliţiei Iaşi, a trimis consultului rusesc din localitate o adresă prin care-i cere să respecte normele obicinuite pentru legalizarea semnăturilor, adică legalizările făcute de comisariate, iar nu de către prefectul poliţiei personal, cum pretindea consulatul în mod absurd.

„Evenimentul" anunţă că fiind rechemat în armată d. Oreste Panu a demisionat din club.

Cum, după cîte peripeţii judiciare îi s'a întîmplat, domnul acesta nici nu demisionase măcar din clubul asanării?

D. Petru Mureşeanu a fost numit agent auxiliar cl. II-a la vama Iaşi.

Două scrisori.—Primim spre publicare următoarele:

Amice Protopopescu,

Am citit cu surprindere şi eu articolul cu pricina şi-ţi mulţumesc că mai anunţat ce atitudine vrei să iei faţă de insultele ce adresează Ministrului şi calomniile ce-ţi adresează ţie. Am scris imediat amicului meu Matei Carageale, rugându-l să asigure pe d. ministru Badareu că sunt absolut străin de acele insulte şi să-l asigure din parte-mi de devotamentul şi recunoştinţa mea.

Acum, de oarece nu cunosc pe nimeni dintre gazetari, trimet o desminţire ziarului „Seara" pe care cred că nu o vor publica; ţie îţi trimet două copii identice cu rugămintea să le dai tu din partea mea la *Opinia* şi *Adevărul*.

Iţi mulţumesc pentru că ai bine-voit a-mi atrage atenţiunea asupra acestui articol şi te rog să primeşti încredinţarea celei mai sincere afecţiuni de prietenie.

George Potter
Inginer

Iată şi scrisoarea pentru „Seara":

Stimate d le director,

Vă rog să bine-voiţi a dispune să se publice în stimatul dv. zi ar. rectificarea de mai jos, ce am adresat ziarului *Seara*:

Domnule Director,

Pentru restabilirea purului adevăr, cu privire la mutarea mea din postul de director al fabricei de cărămizi de la *Ciurea* a C. F. R., vă rog a publica în ziarul ce conduceţi spre rectificarea celor apărute în ziarul „Seara" cu No. 1314 din 12 Septembrie 1913, că am fost mutat în actualul post de la Constanţa, **după propria mea cerere,** adresată verbal şi în scris personal d-lui inginer inspector general R. Băiulescu, sub-directorul Serviciului sanitar de la c. f. r., în ceea ce priveşte colegul meu Protopopescu, care m'a înlocuit în acest post, *convenisem de mai bine de 6 luni*, ca în caz de voiu găsi un post convenabil, să părăsesc Direcţiunea fabricei „Ciurea" şi în acest caz să l anunţ ca coleg şi prieten să solicite el acest post de la Direcţiunea serviciului Ln. Am părăsit fabrica „Ciurea", de oarece doream să intru într'un alt serviciu, în care să-mi exercit cu adevărat *meseria de inginer*, cel de director al fabricei fiind mai mult un post administrativ.

George Eug. Potter
Inginer

Mulţumindu-vă pentru ospitalitatea ce bine-voiţi a acorda acestor rînduri, vă rog să primiţi încredinţarea deosebitei mele consideraţiuni.

G. Potter
inginer
ff. şef de secţie la construcţia liniei *„Medgidia-Babadag-Tulcea"*

Ordonanţa definitivă în chestia intendenţilor spitalelor Spiridoniei a fost dată, trimiţînd judecăţei pe d. Anton Patraşcanu, fostul intendent al spitalului central, şi scoţînd din cauză pe intendenţii: ospiciului Socola, Maternitatea, azilul Balş, spital Paşcanu şi pe d. *Th. Pogor*, fost intendent la ospiciul de bătrîni Galata, şi ex-director al reînviatului ziar *„Cuvîntul"*.

D-nii Petru Comarnescu şi Gh. Rişcanu, oficianţi superiori în Iaşi, au fost trecuţi în poziţie de retragere pe ziua de 1 Octombrie, pentru a-şi regula drepturile la pensie.

Curtea cu juri a achitat eri pe numitul Al. Constantinescu, pentru crima de omor săvîrşită dar neisbutită, asupra femeei sale.

Aseară studenţii s'au întrunit la centrul lor, pentru a discuta asupra amînării examenelor.

După mai multe discuţiuni, s'a votat o moţiune prin care cer rectoratului Universităţii şi decanatelor, ca examenele să fie amânate pînă în Noembrie a. c.

ZILNIC Găsiţi de Vînzare

la MAGAZINUL

MANOLESCU

Mezeluri diferite
Aperitive de tot felul
Numai Vinuri renumite
Ori şi ce fructe
Lăptării şi Brânzeturi
Esenţe şi Siropuri
Struguri delicioşi
Compoturi de fructe
Unt de masă de gătit etc. etc. etc.

PROASPETE de cea mai bună provenienţă, cu preţurile cele mai convenabile.

Str. LAPUŞNEANU No. 12 *Serviciu la domiciliu* TELEFON

Greva de la Banca Iaşilor. — Funcţionarii „Băncii Iaşilor" s'au prezentat astăzi la redacţia ziarului nostru şi ne-au expus cuprinsul „Memoriului" adresat Consiliului de Administraţie al Băncii.

Reproducem o parte din zisul Memoriu:

Banca Iaşilor, în urma cimentărei ei prin mărirea capitalului a ajuns a fi o instituţie financiară de primul ordin în oraşul nostru şi sperăm cu toţii că va ajunge a fi cea mai puternică bancă particulară din Moldova.

Dacă la această fericită dezvoltare a contribuit în primul rînd chibzuita conducere a Onor. Consiliului de administraţie, precum şi rîvna şi activitatea d-lui director C. Daniel, ne place a crede că şi noi funcţionarii, fără a fi luat parte efectivă la conducere v'am secondat totuşi prin munca conştiincioasă ce am depus.

Toate băncile şi instituţiile mai importante din ţară au un regulament cuprinzînd dispoziţii referitoare la primirea funcţionarilor, fixarea salariilor, congediile, înaintarea, congediarea, reţinerile, amenzile etc.

Credem necesar ca un astfel de regulament să fie stabilit şi pentru noi azi cînd vedem că dezvoltarea băncei necesitează un număr respectabil de funcţionari.

Prin stabilirea acestui regulament Banca va profita în primul rînd, căci ar poseda un personal bine organizat, disciplinat şi conştient de datoriile şi drepturile sale.

Acest regulament ar fi şi pentru folosul nostru, căci am lucra cu mai multă silinţă cînd vom şti hotărît că în această Bancă ne putem asigura cariera, iar nu să fim nevoiţi ca, după ani de zile de muncă să plecăm pentru motive ca acele care silesc azi, cu drept cuvînt, pe colegul nostru Constanţiu (pedepsit pe nedrept) să părăsească banca.

Suntem cu toţii conştienţi de nevoia unei îndrumări a elementelor romîneşti spre comerţ şi dorim şi noi să ne dedicăm viaţa şi puterile noastre de muncă acelei opere de ridicare şi împuternicire a comerţului romînesc, care formează astăzi aspiraţia tuturor romînilor.

Cînd însă după ce am renunţat la siguranţa funcţiilor publice şi intrînd în această întreprindere particulară nu găsim ocrotire şi garanţiile necesare pentru a ne face o carieră potrivită cu aspiraţiile noastre, avem dreptul să ne îngrijim ca nu cum-va sacrificiile ce facem să nu se risipească în zadar.

Azi cînd greutăţile vieţei s'au mărit şi cînd mulţi din noi funcţionarii acestei Bănci nu mai suntem la începutul camerei, salariile noastre nu sunt potrivite cu necesităţile ce avem.

Nu pretindem să fim sarcina prea grea pentru Bancă, dar cerem că salariile să ne poată îndestula cerinţele traiului, pe lîngă oare-care prevedere pentru viitor, cînd noi nu avem de aşteptat nici o pensie.

Avînd salarii insuficiente şi Banca aceasta ne mai prezintînd posibilitatea creărei unei cariere, funcţionarii ei vor considera-o ca un stagiu temporar bun pînă la găsirea celei dintăi situaţii mai bine retribuite sau cel puţin mai sigure.

Fiind, după cum vedeţi, în însăşi interesul Băncei, de a avea un personal stabil, acesta nu se poate capata de cît prin fixarea unor salarii raţionale.

Faţă de cele ce am avut onoare a vă expune mai sus, şi care constituesc cele mai puternice şi mai urgente nevoi ale noastre, vă rugăm Domnule Preşedinte a le examina în justa lor valoare şi a lua măsurile ce veţi crede de cuviinţă, asigurîndu-vă că, satisfăcuţi în aceste legitime cereri ale noastre, vom continua munca şi mai departe cu tot devotamentul şi rîvna noastră pentru bunul mers şi prosperarea Băncei.

(Urmează semnăturile)

Iaşi 14 Septembrie 1913

Domnişoara Semiramisa Dumitriu, maistră conducătoare a şcoalei froebeliene din Tataraşi, a fost aleasă şi recomandată de preşedinta „Societăţii doamnelor ortodoxe", pentru direcţia şcoalei noi înfiinţată de societate, în cartierul Socola.

In locul d rei Dumitriu, la şcoala din Tataraşi, va fi adusă domnişoara Petrovici.

Astă-seară Mercuri 18 Septembrie 1913, are loc în sala teatrului Circ Sidoli, o reprezentaţie teatrală. Se va juca „Zigzagurile dragostei" comedie în trei acte. Această reprezentaţie oxtra-ordinară este dată de artiştii Teatrului Naţional din Iaşi, pentru ajutorarea familiilor ostenilor ieşani mobilizaţi şi încetaţi din viaţă.

Mîne Joi 19 Sep. program nou cinematografic: Bănuială crudă, splendidă desfăşurare dramatică—Insulta, dramă.—Wily om de onoare, scene comice—Poloneza, film comic cu o superbă înscenare, etc., etc.

Poimîne Vineri al doilea program nou.

In memoriul înaintat de funcţionarii Băncii Iaşilor se insistă şi asupra nedreptăţei făcută colegului lor I. Constanţiu cu suma de 50 lei.

Funcţionarii în grevă au apelat la colegii altor instituţiuni similare din ţară ca să nu mai aceepte a înlocui pe funcţionarii demisionaţi.

Pseudo-Princesa Calmuţki în Iaşi.—Aseară a sosit în localitate pseudo-princesa Calmuţki. Şi aci a făcut plimbări, epatînd pe naivi cu milioanele de care ar dispune.

La mulţi s'a recomendat drept medicinistă, venită în scop de a înfiinţa în Iaşi un sanatoriu.

La ora 11 a plecat să visiteze ospiciul de la .. Socola.

Pepinieră de Viţe de Vie

bine selecţionate, altoite pe portaltoi americani cei mai rezistenţi se poate vizita în ori-ce zi la via d-lui C. Chilimoglu Şoseaua Copou, vis-à-vis de Şcoala Normală Vasile Lupu, unde se vor adresa şi comenzile.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telefonic

Afirmare fantezistă

Ziarul „Presa" publică următoarele în numărul său de azi:

„Un ziar, vorbind pe tema noilor dificultăţi în Balcani, a ajuns la concluzia că Romînia va mobiliza din nou, în baza unui nou mandat, pe care i l'ar fi dat Europa; mandat similar cu acel ce i-a fost dat la prima mobilizare.

„Această afirmare e de domeniul fanteziei şi, în ce priveşte prima mobilizare, Romînia a lucrat din proprie iniţiativă şi după cererea propriilor interese".

Proect de lege

Bucureşti. — D. C. C. Arion, ministrul domeniilor, lucrează actualmente la un proect de lege pentru modificarea codului silvic.

Cale ferată în teritorille noui

Bucureşti.—Guvernul bulgar a cerut celui romîn regularea exploatării în comun a liniei ferate Dobrici-Varna.

Direcţia C. F. R. studiază această propunere. De altfel, în vederea organizării căei ferate de la Dobrici, a trimis acolo mai multe maşini şi un număr—deocamdată restrîns—de vagoane.

Monedele bulgare

Bucureşti.—Consiliul de miniştri a luat hotărîrea ca monedele de argint bulgare să ruleze, în noile teritorii, fără diferenţă de curs.

D. Take Ionescu în Capitală

Bucureşti.—D. Take Ionescu soseşte în Capitală astăzi, cu trenul de 5, venind din Sinaia.

Exploatarea tutunului în teritoriul anexat

Bucureşti.—In privinţa exploatării tutunului în teritoriul anexat, s'au luat o sumă de măsuri.

In primul loc, s'a evaluat suprafaţa susceptibilă de cultură, la 1000 hectare (se ştie că Romînia cuprinde 11,000 hectare, pentru cultura tutunului).

Supravegherea culturei va fi încredinţată agenţilor recrutaţi printre grăniceri şi care vor fi retribuiţi cu 100 lei lunar.

Numărul acestor agenţi va fi mărit în toată ţara.

*

Directorul societăţei bulgare a manufacturei de tutun din Dobrici a sosit în Capitală pentru a conferi asupra răscumpărărei, de către Romămînia, a sus numitei manufacturi.

Direcţia Regiei Monopolului Statului cercetează propunerea.

O comisiune specială va fi trimisă la faţă locului, pentru inventariare.

In manufactura din Dobrici, se află actualmente 350,000 kgr. de tutun.

Intoarcerea d-lui Marghiloman

Bucureşti.—D. Al. Marghiloman, ministru de finanţe, soseşte mîne Joi în Capitală.

Inspectarea flotilei

Bucureşti.—D. general Hîrjeu, ministru de război, însoţit de d. genural Văleanu, secretar general, a plecat eri spre Dunărea, pentru inspectarea flotilei.

D. general Hîrjeu va începe prin a inspecta Monitoarele din Galaţi.

Trenul romîn din Bulgaria

Bucureşti.—Se ştie că, mai multe maşini, vagoane şi trenul regal, care au fost la Plevna, trebuiau să fie aduse în ţară, prin Serbia.

Din cauza evenimentelor anormale din ţara vecină, trenul şi maşinele vor fi aduse prin Bulgaria, pe la Dobrici, Rascivk şi Vidin, de unde vor fi trecute pe pontoane.

O declaraţie a d-lui Pasici

Paris.—Ziarele afirmă că d. Pasici, a declarat că forma artificială pe care Puterile au dat-o statului albanez, nu va putea împedica Serbia în a stăpîni părţile stabilite prin tratatul de la Londra.

Din partea Turciei nu mai poate fi nici o teamă, Romînia nu are nici un interes ca să risce pacea în Balcani, iar Bulgaria e prea ocupată în a-şi reface situaţia financiară.

Dispariţia falşei princese

Bucureşti. — Falşa princesă Calmuţki a dispărut din Capitală. In zadar, poliţia a căutut-o în timpul nopţei, pe la oteluri şi camere mobilate, căci n'a dat de urma ei.

*

Cetitorii noştri ştiu că pseudo princesa a fost eri în oraşul nostru după cum relatează una din informaţiile noastre de astăzi.

Călătoria Ţarului Ferdinand

Sofia.—Regele Ferdinand va pleca în străinătate, probabil, la o staţie climaterică.

Inspecţiunea d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—D. Take Ionescu, ministru de interne, va inspecta în cursul septămînei, judeţele contaminate de holeră.

Groaznica furtună din Constantinopol

Constantinopol.— O groaznică furtună s'a deslănţuit eri asupra Capitalei.

Toate casele de sus din Bosfor şi cele din fundul cornului de aur au fost inundate şi s'au prăbuşit.

In cartierul Celidar a fost distrusă uzina de electricitate în construcţie.

In acest cartier sunt 95 persoane dispărute. Cinci cadavre au fost pescuite.

In cartierele Euk şi Ialif furtuna a făcut cumplite ravagii.

La Tariar au dispărut 15 persoane.

La Buiukteren s'au prăbuşit 500 case; trei persoane sau înnecat.

Bulgaria la pândă

Sofia.—Aci se urmăreşte cu o vie atenţiune conflictul greco-turc, ziarele zic, că Bulgaria trebue să se pregătească pentru noi jertfe, aşa că eventual să recîştige o parte din teritoriul perdut în Macedonia.

*

Generalul Savoff publică un articol în ziarul „Mir", în care spune că Bulgaria de mîne nu va erta Bulgaria de azi, dacă nu se va folosi de momentul prielnic, ce-i se prezintă acum.

Bulgaria trebue să urmeze exemplul Turciei, care după pacea din Bucureşti, a ştiut să recîştige teritoriile socotite ca perdute. Bulgaria trebue să lupte pentru a obţine cel puţin Cavallo şi Xeres.

Convorbire cu d. Take Ionescu

— Ce crede Europa occidentală de succesul României —

Orestia. — D. Tache Ionescu, venind spre ţară, s'a oprit o noapte la Orestia.

Aici corespondentul ziarului Adevărul *a isbutit să obţie o convorbire cu şeful partidului conservator-democrat.*

Intrebat de ziarist, ce crede de afirmările unor ziare, că călătoria d-sale în Italia, ar fi fost în legătură cu o misiune specială, d. Tache Ionescu a răspuns:

— *„N'am avut nici o misiune. Nu ştiu de unde au luat ziarele această ştire.*

Relaţiunile mele personale cu personalităţi străine, le păstrez şi cînd sunt şi cînd nu sunt în guvern.

Cît despre vizita mea la regele Italiei, este un act de curtenie, pe care l'am făcut cu cea mai mare plăcere, găsindu mă în Italia, ţară la care ţin atît de mult".

Intrebat cu privire la incidentele petrecute în Ungaria, de pe urma steagurilor înfipte în automobil, d. Take Ionescu, zise:

— „Obiceiul de a pune steagul naţional pe automobile, a fost introdus de americani de mai mulţi ani. Acum îl practică toată lumea. Cu steguleţele romîneşti înfipte în automobil, am făcut în alţi ani călătorii în Italia, Franţa, Elveţia şi Austria.

Anul acesta soţia mea a plecat din ţară cu steagurile romîneşti înfipte în automobil.

La Deva s'au luat steagurile, iar soţia mea a fost reţinut oară sub paza poliţiei.

Pentru această arestare mi s'a exprimat regrete".

Intrebat dacă ştie de moartea lui Vlaicu d. Take Ionescu a răspuns:

—„Am auzit şi sunt adînc mîhnit. Vlaicu era un adevărat erou al naţiunei noastre".

Cu privire la reînceperea vieţei politice şeful partidului conservator-democrat a zis:

— „Cînd plec vara în concediu, e tocmai ca să nu fac politică. Pînă nu mă voiu întoarce în Bucureşti, politică nici nu fac şi nici nu mă gîndesc s'o fac".

La întrebarea pusă de ziarist, dacă a crescut vaza României, după ultimele evenimente, d. Take Ionescu a răspuns:

— „Este imposibil să-şi imagineze cineva, cît de mare a devenit România prin evenimentele recente. Prestigiul ţărei noastre a sporit în proporţii extraordinare. Ceia ce se admiră în acţiunea noastră, este seriozitatea cu care a fost condusă. Se admiră sîngele rece cu care ne-am stăpînit pînă la rezboiul dintre aliaţi pentru a nu primejdui pacea generală, prevederea cu care am anunţat în ce imprejurări vom intra în acţiune, hotărîrea şi repeziciunea cu care am condus acţiunea noastră.

Europa occidentală — termină d. Take Ionescu—are aerul de a fi descoperit România de abia acum".

Cu aceasta, convorbirea era terminată.

Conflictul turco-grec

Constantinopol. — Se afirmă, că poarta a trimis o circulară ambasadorilor săi prin care comunică Puterilor că pacea cu Grecia, depinde de regularea definitivă a chestiunei insulelor.

SE TAIE LEMNE DE FOC

Cu maşina condiţiuni avantajoase

Doritorii să se adreseze printr'o carte postală d-lui Simon Avram, strada Zugravilor No. 49.

Dr. Louis Mendel

— DENTIST —

reîntorcîndu-se în localitate şi-a reluat consultaţiile.

Str. Lăpuşneanu 11 bis. (De asupra Băcăniei Smirnov).

Mult întristaţii: Natalia Creţescu, mamă, Antonia, Maria, Adela, Eufrosina, Elena; Emil şi Paul, surori şi fraţi; Elliu cu copii, cumnat şi nepoţi; precum şi familiile Enea, Ionescu, Gheorghiu şi Creţescu, au durerea a anunţa moartea prea iubitei lor

†

Eugenia Creţescu

în etate de 16 ani

decedată astăzi 18 Septembrie 1913, la orele 11 a. m., în casele din str. Gheorghe Mârzescu 14.

Inhumaţia va avea loc Vineri, orele 3 p m. la Cimitirul Eternitatea, unde este depus corpul defunctei.

Aceasta servind drept invitaţiune.

Turneul Companiei Lirice Romînă

Grigoriu

— de Operă şi Operetă —

Va juca în stagiunea de Iarnă 1913

Un ciclu de 20 Reprezentaţii Serale şi 3 Matineuri

PENTRU DESCHIDEREA STAGIUNEI

Se va juca

Vineri 20 Septembrie 1913

AUGUSTIN

Marţi 24 Septembrie 1913

Voevodul Ţiganilor

Mercuri 25 Septembrie 1613

SUZI

Joi 26 Septembrie 1913

Dama în Roş

Biletele la Agenţia „Thalia" Th P. Maximovici.

ISRAEL BROIDE

Deposit de Saci şi Ţoluri

— IAŞI —

13, str. Anastasie Panu, 13

De vînzare şi de închiriat cu preţuri modeste.

De închiriat *cu începere din luna Octombrie a. c. tot etajul I din imobilul str. Academiei No. 3, ocupat actualminte de Banca Moldova şi compus din 10 odăi şi 2 bucătării. Inchirierea se face în total sau în parte.*

De-asemenea un **apartament** *compus din 6 odăi, bucătărie şi atenanse încălzite cu calorifere în etajul I al clădirei noui a Băncei Moldova din Str. Cuza-Vodă foastă Primărie.*

A se adresa la Banca Moldova.

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult. 10—11 şi 3—5.

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, şură, beciu, curte spaţioasă str. sf. Andrei No. 3*

A se adresa la proprietară în curte între orele 2 - 5 p. m.

Dr. I. BRENER

Specializat în clinicele din Germania

BOALE DE FEMEI

MAMOŞ

Str. Lăpuşneanu 25

— Cons. 1—6 —

Reîntors din campanie şi-a relua ocupaţiunele

De vînzare **în strada Sărărie 83, o casă împărţită în 2 apartamente cu 9 odăi, bucătării, pivniţă, etc.**

O casă la ţară

compusă din 2 rînduri, 280 pomi, 44 stînjeni pămînt împrejmuit bine, la Belceşti judeţul Iaşi. Un adevărat raiu. Pentru pensionari, pentru toţi ce doresc o viaţă plăcută ocaziune nimerită. Preţul moderat.

Adresa: **Ana Obreja Belceşti.**

Oloiu de văpsit pur

calitate superioară. 1 leu kilogramul. Fraţii Bachstetz, magazin de fererii str. de sus.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lînă şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lînă, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tâmplă, Migrenele, Guturaiele, Reumatismele, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice şi toate durerile de orice fel. Este cel mai bun remediu!

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Ii dina cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit o ameliorare, va lua 6 hapuri o dată şi 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de atât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se găsesc în toţi Droguiştii şi Farmaciştii.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

Raymond GARIEL
GRILLAGES, etc.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1990 – Vineri 20 Septem. 1913

Era „cadrilateră“

Preferim, din punctul de vedere estetic, această alăturare de termeni celeilalte, inventată de excelentul critic Dobrogeanu-Gherea: „Epoca cadrilateră“. Ne exprimăm chiar îndoiala că maestrul ploeștean ar fi ținut la această cacofonică împărechere, numai pentru a ținea isonul ziarului „Epoca“, de care—întîmplător—partidul social-democrat se găsește alături, într'un moment istoric.

Se poate? Firește!

In „cronica internă“ a „Viitorului social“ pe luna Iunie, cu privire la cuvîntarea rostită de d. Titu Maiorescu în Senat, revista social-democrației romîne adoptă caracterizarea ziarului reacționar, care a definit magistrala expunere a d-lui Maiorescu în Senat, „o înșirare de mahalagisme și de sofizme“.

Ce nu face politicianul, uneori, pentru trebuința cauzei! Și partidul socialist numără și el „politiciani“ în sînul său. Dovadă că redactorul menționatului buletin politic al „Viitorului Social“ adoptă chiar o părere a d-lui N. Iorga, din „Neamul Romînesc“ și scrie:

„D. Iorga a fost în potriva diferendului romîno-bulgar; el a infierat politica noastră de „hapcă și pleașcă“, cum se exprima în „Neamul Romînesc“. Meritul lui este cu atît mai mare, cu cît numai el era de această părere în tot partidul său“.

Am mai constatat-o și într'un articol anterior. Ceea ce apropie oare-cum pe socialiștii romîni de naționaliști, este faptul că șefii unora, ca și șefii celorlalți, își pot îngădui luxul unor făgăduieli, unor originalități și unor excentricități,—întru-cît nici unii, nici alții nu se simt cu răspundere față de marea opinie publică, nici nu se pot aștepta că vor fi chemați să iee dintr'o zi pe alta o atare răspundere, după cum e cazul partidelor politice adevărate.

E dară ușor de văzut că învinuirile și violențele cuprinse în „Manifestul“ socialist de acum cîteva zile nu datează de acum. Ele erau aceleași, în momentul cînd noi duceam un simplu războiu diplomatic pentru o modestă rectificare a frontierei, prin dobîndirea Silistrei, ca și a doua zi după acțiunea înarmată, pentru pacificarea Balcanilor și pentru rectificarea mai temeinică a frontierii romîno-bulgare.

De la începutul conflictului încă tot ce putea să pară o întreprindere, ori o intențiune ostilă Bulgariei, s'a judecat în publicațiunile socialiste cu o violență și o părtinire extraordinară. Vom face din același buletin intern, menționat mai sus, cîteva citațiuni convingătoare:

„Scopul principal al Romîniei era de a umili pe bulgari, de a ne răzbuna.

Și acești miniștri romîni cari au redus cele mai importante chestii de stat la un *pehlivănlîc*, au pretenția de a se numi oameni de stat.

„...Rectificarea de frontieră satisfăcea și vanitatea obgarhiei noastre și *instinctul ei de pradă*. Cine nu știe cît de puternic este acest sentiment la clasele noastre stăpînitoare?

„...Conflictul balcanic n'a deșteptat în sufletul obgarhiei noastre nici o idee nobilă, nici un sentiment înalt, ci numai *invidia*, lăcomia și răzbunarea.

„O asemenea politică nu se poate apăra de cît prin o „înșirare de sofizme și mahalagisme“. *Expunerea d-lui Titu Maiorescu este un monument de incoherență și contraziceri*“.

Firește; *noi* eram invidioși de înflorirea culturală și economică a Bulgarilor, dovedită astăzi ca o simplă legendă.

„Politicianii noștri—continuă cronicarul socialist— ar vroi să reteze capetele popoarelor cari înaintează mai repede, ca să nu se vadă opera de nătîngi pe care au făcut-o ei în țara românească. Dacă depindea de dînșii, ei ar fi reformat barbaria, ar fi aruncat Europa cu sute de ani înapoi...“

Iar în vreme ce unele ziare porneau campanie în contra pacifizmului *à outrance* al d-lui Take Ionescu, revista socialistă scria:

„Nimeni nu ignorează răspunderea ce are d. Take Ionescu în crearea curentului războinic de la noi, toți știind rolul jucat de presa inspirată de dînsul. Nu putem uita că d. Take Ionescu însuși amenința cu „sabia scoasă pe jumătate“ și declara mai tîrziu, în Cameră, că și el a fost de părere ca în caz de necedare din partea Bulgarilor să se recurgă la războiu.“

Logica nu e slăbiciunea istoricilor socialiști.

Dacă—în Iunie, cînd scrie cronicarul!—țara a fost ferită de o asemenea calamitate, o datorim intervențiunii marilor puteri; o datorim *neputinței bulgarilor de a se lupta la mai multe fruntarii...*“

Așa dar, nu de spiritul pacinic ori îngăduitor al Bulgariei, — atît de scumpă d-lui d-r Racovsky — am fi putut să ne folosim vreodată, ci de greutatea împrejurărilor în care se găseau vecinii noștri, puși în impasul de a se lupta la mai multe frontarii, deși de pe atunci conflictul cu sîrbii și grecii nu luase încă ființă.

Tot așa de șubredă este logica în următoarele paradoxe politice ale „Viitorului social“:

„Cu o criminală inconștiență noi am provocat sentimente dușmănoase la vecinii noștri de la sud. Noi am creat chestiunea Dobrogiei...

„...Politica oligarhiei noastre este și direct insultătoare pentru țară. A pretinde că noi nu ne putem apăra împotriva unui război agresiv al Bulgariei, fără Silistra sau Turtucaia, Balcic, însamnă a declara inferioritatea noastră...“

Din punctul de vedere socialist, a vroi să cruți, într'o eventuală imprejurare, viețile soldaților este... insultător și criminal? A spune și a crede că o frontieră întărită asigură mai curînd *pacea* între vecini este un adevăr care trebue ascuns, ca un act vinovat?

Dar iată, spre sfîrșitul cronicei, ce juvaer de logică ne servește autorul prozei socialiste:

„Zadarnic caută regele Carol să dea domniei sale o aureolă. Această domnie stearpă, desfășurată într'o monotonie și o tăcere turburată numai de zăngănitul lanțurilor în care a fost pusă Basarabia...“

Nu știm dacă socialdemocrația ar fi preferat un zăngănit de arme, dar dacă înlănțuirea Basarabiei a fost o catastrofă, datorită lipsei puterei noastre de rezistență, ori lipsei de suficientă prevedere diplomatică, cine atunci nu va aplauda momentul de încordare a energiilor, cînd ea *ne asigură* — Dobrogia, ne întregește slaba recompensă acordată atunci în schimbul Basarabiei?

Aceste contraziceri dovedesc că în era cadrilateră, după cum constată și d. Gherea, zăpăceala și confuziunile stăpînesc multe minți. Ne vom încumeta să adeverim lucrul acesta oprindu-ne, într'un articol de încheiere, asupra unei cronici semnată de maestrul critic în persoană, care— ne grăbim a anticipa—nu e nicăiri atît de violent, nici atît de bulgarofil ca discipolul său Racovsky, încurcat în penibila dilemă bulgaro-romînă.

A.

NOTA ZILEI

„Turcul plătește...“

După ce au regulat definitiv pe vecinii noștri Bulgari, retezînd de cîțiva decimetri nasul Țarului Ferdinand și de cîteva mii de kilometri „Bulgaria Nouă“, —iată-i acum pe Turci gata să se încaiere cu Grecii...

Vorba proverbului: „sunt un fel de morți care trebuie uciși“—și Turcii sunt din această ciudată specie de uciși „qu-il faut tuer...“

Mai interesant însă e că vor să-i iea la roată pe bieții Evzoni, iar Enver Bey a cerut prințului Moștenitor turc „favoarea“ să-l lase să intre în Salonic, ca să dea o reprezentație à la Domokos. Cît despre Sîrbi, vor să-i dea gata prin Albanejii musulmani.

Odinioară se spunea că turcul plătește... gloaba. Acum însă pare că turcul plătește polițele. De nu le-ar părea rău acum Grecilor de o alianță cu Bulgarii...

POLITICE

Nota sobră...

O nouă dovadă—mai trebuia oare și una nouă?—că ziarul „Cuvîntul“ cultivă, esclusiv, nota sobră în polemici și discuțiuni este articolul publicat sub titlul: „D. Ionescu s'a reîntors...“. E vorba de revenirea din congediu a d-lui Take Ionescu, după a cărui plecare „Cuvîntul“ —ținînd isonul „Epocei“—spunea necontenit că ea însamnă o adevărată trădare de țară.

D. Take Ionescu, uzînd de dreptul d-sale de a se odihni cîte-va săptămîni, după cum a uzat d. Marghiloman și cum au uzat alți miniștri, a trecut frontiera și acum se reîntoarce la muncă.

Și iată cum salută „Cuvîntul“ reîntoarcerea șefului partidului conservator:

„...Cerșetorul de la Petersburg s'a reîntors. De ce se reîntoarce, de ce vine să dezgroape trecutul și să ne aducă iarăși aminte de pomana Silistrei și batjocura celor trei kilometri? Nu pricepe omul acesta că nu mai are ce căuta în mijlocul nostru, că o țară întreagă îl urăște și-l disprețuiește, fiindcă astăzi încă vede, în ochii lui piezișii și turburi, icoana prăpastiei lîngă care a trecut!?“

Fără a ne opri asupra perlei stilistice cu „prapastia lîngă care a trecut“,—ca și cum voinicoșii și războinicii de la „Cuvîntul“ ar avea frică să treacă măcar *lîngă* o prăpastie!—lăsăm pe cetitorii luminați să judece seriozitatea epitetului de „Cerșetorul de la Petersburg“. De ce-l aplică d-lui Take Ionescu și nu d-lor Maiorescu, Marghiloman, Arion, Mișu Cantacuzino? De ce nu jumătății de Parlament care a votat acceptarea Silistrei după cuvîntarea primului ministru al țării?

Amintim numai un pasagiu din acea cuvîntare:

„Puterile ne-au sfătuit să renunțăm la Silistra. Germania a declarat că, din punct de vedere de drept, *nu putem pretinde Silistra. Anglia de asemenea a fost în contra acestei revendicări. Austria și Italia ne sfătuiau, de asemenea, să renunțăm la Silistra, și Franța ne trimitea vorbă că ea este alături de Rusia și nu poate admite cedarea Silistrei. Și cu cît de pretutindeni ni se spunea:* Silistra nu,—*la noi se accentua și mai mult voința de a avea Silistra, se făceau interpelări în Cameră pentru Silistra, se declara că Silistra e un simbol...“*

Și în atari condițiuni ale momentului, glumeții dela „Cuvîntul“ vor să facă pe.. necetitorii lor să adopte legenda cerșetoriei de la Petersburg, exploatînd-o personal contra d-lui Take Ionescu.

Dar aceasta nu e nimic. Iată ce scriu în același articol, cu privire la o a doua crimă a șefului nostru:

„Trădătorul de la Viena s'a reîntors. La Viena s'a tocmit cu Impăratul. Impăratul i-a cerut să sfărîme avîntul, să ucidă nădejdea, să zdrobească pornirea de luptă a Ardealului și a Banatului. Pentru a o face, d. Ionescu a declarat în numele țării că „soarta Romînilor de peste munți și prigonirile pe cari le îndură nu pot schimba relațiunile dintre Austro-Ungaria și Romînia!“

Lăsînd și aci la o parte copilăria „tocmelei cu Impăratul“, amintim numai că ziarele, de la noi și de peste munți, au aclamat curagiul cu care d. Take Ionescu, păstrînd delicateța cerută în diplomație, a amintit celor din Viena „nourul“ care aduce răceala în relațiunile austro-romîne. Dar domnișorii de la „Cuvîntul“, cari n'au avut încă prilej de a se tocmi cu Impărații falsifică tonul decl rațiunilor șefului nostru ca să-i atribuie „cuvinte asasine“.

...Asasinatul este în programul celor cu „nota sobră“ și „asanarea“.

△

MICI POLEMICI

Prutul a revarsat pe malul rusesc.
...Să mai mînînce pămînt și de la ei!

*

In urma declarațiilor oportuniste făcute la Academie de d. N. Iorga, în favoarea „evreilor merituoși“, alianța între d-sa și d. Cuza e aproape desfăcută.
Era și o alianță... iorganatică.

*

„Listele de subscripție pentru monumentul lui Vlaicu vor purta semnăturile tuturor membrilor din comitet pentru a se evita mistificări“ — zice un comunicat.
...Ca să nu zboare *oarecari sume?*

*

Perpetuum mobile...
— Unde-i rockforul, băete?!
— Vine! Vine!

*

Ziarul lui Bogdan-Ciupești a vrut să facă un erou din fostul director al unei fabrici de cărămizi?— și eroul se apără, el singur, de această favoare.
— Un monument ridicat de „Seara“ trebuie să fie din cărămizi... șubrede!.

*

Chestia plagiatului Dăscălescu a fost tranșată. Maestrul Cuza a dat verdictul că studentul d-sale a uitat numai să menționeze ghilemelele cînd a... cetit discursul. Atîta tot. Socor n'are nici un merit în această modestă afacere de plagiat.

ECOURI

Presa din Statele-Unite.— In Statele-Unite ale Americei de Nord, aproape toate ziarele apar în vreme de seară și sînt scrise în englezește. Actualmente în Statele-Unite sînt numai 27 ziare publicate în franțuzește; 613 în nemțește și 115 în limbele din nordul Europei. Restul pînă la 20.000 — numărul total al ziarelor — sînt în limba engleză. Foile religioase sînt relativ numeroase, ca și organele comerciale care se cetesc mult. Gazetele de mode sînt suplimente ale ziarelor de mare tiraj.

Din punct de vedere financiar, capitalul întrebuințat în industria gazetăriei, întrece suma de un miliard.

Budgetul ziarului „Philadelphia Record“ se compune astfel: 1,775,000 lei încasări de vînzare și abonamente; 4,275,000 lei încasări pentru anunciuri și reclame; 1,760,000 lei cheltueli pentru hîrtie și 275,000 lei încasări zilnice de pe coloana specială de anunciuri.

După cum se vede, mai ales anunciurile susțin ziarele.

OAMENI ȘI LUCRURI

V. Maximilian— scriitor

Este o sinceră plăcere să descoperi sub haina boemă ce ascunde, de obiceiu, personalitatea unui artist de operetă—un real talent literar. Și scrierea noului director al vechei companii Grigoriu,—d. V. Maximilian se datorește unui frumos talent literar și aproape unui erudit.

Reproducem din prima parte a cărții: „despre teatru, public și actor“ un fragment asupra legăturii dintre religiune și arta dramatică:

....„Odată cu reușita creștinizmului, arta dramatică pierde caracterul de pînă atunci. Sentimentele ce formau de acum religiunea omului, nu se mai năștеau din cele ce se afla pe pămînt. Frumosul și fericirea era numai sus în cer. Tot ce nu se referea la viața lui, ori la dragostea lui, la abstinență, la alungarea plăcerilor pămîntești, precum și tot ce nu îndeamnă la caritate, la umilință, la supunere și răbdare, era considerat ca rău și vătămător.

Pentru acest motiv toate artele de pînă atunci, cu toată frumusețea lor, au început a fi considerate ca păgânătăți și alungate...

„...Un popor a cărui artă dramatică a evoluat în mod cu totul curios, — Turcii.

Religia lor n'a îngăduit nici o desvoltare a artelor. Arta dramatică turcească n'a avansat de cît pînă în stare de *alaiuri*, sau de procesiuni în fața Sultanilor la anumite serbări.

De aici înainte se rătăcește complectamente. Femeile turcilor ne avînd permisiune conform mahomedanismului, să umble cu fața descoperită, negreșit că nici entorii n'au putut da naștere la subiate care se necesita să fie reprezentate în mod dramatic.

Artiste de asemeni nu puteau exista, ne avînd voe să se exhibeze în public; iar eunucii, care au putut înlocui elementul femeesc pentru naturalul jocului, trebuiau—reprezentînd femeile—să-și acopere fața. Ce fel de manifestație artistică dramatică ar fi aceia, în care personagiile au fața acoperită?

Din această cauză la Turci, mai curios ca la toate celelalte religiuni, arta dramatică, susținînd astfel de piedici, înlocuește pe executanții acțiunii dramatice cu fantoșe de lemn! In acest mod însă caracterul omenesc al artei dispare.

S'a văzut mult timp reprezentîndu-se în fața spectatorilor, subiecte simple ori simplificate, unele adaptate, după Molière, cu ajutorul unor păpuși cu numele de „caragheuz“, la fel cu cele ce se întîlnesc la noi prin bîlciuri.

In ultimul timp însă, autori instruiți la școalele Apusului, au început să scrie piese întregi, apelînd pentru artiste la armeni...“

Vom cita încă unele pagini din lucrarea artistului Maximilian, de reala valoare psihologică, pe lîngă partea istorică.

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

17 Iulie.—Pe piatra kilometrică din dreptul parcului nostru, pe șosea, se află încrustat No. 60, distanța la care ne aflăm de Sofia.

In satul Mircova găsim cu îmbelșugare de-ale mîncărei, cumpărînd și pâne proaspătă de grâu — cam neagră dar gustoasă—de care suntem foarte doriți.

O singură supărare, comună tuturor, lista știrilor din țară, căci contrar comunicatului oficial al Ministerului de Răsboiu că poșta se face regulat, Regimentul nu a primit încă nici o scrisoare.

Mai suferim de lipsa de tutun, căci cele cîteva pachete de 10 bani primite la regiment au fost luate cu asalt, sorbite cu poftă și acum... batem din buze. Din această pricină, soldații fumători sunt foarte deprimați și mă întreb cum nu s'au luat măsuri serioase spre a se acoperi această lipsă, fiind știut la cîte suferinți expune un fumător.

Vinovată neglijență, căci drumurile sunt deschise și la dispoziția noastră, iar succesul unei încăerări depinde mult de starea sufletească a combatanților.

18 Iulie.—In bivuac la Mirkova, așteptînd ordinul de a ne urma drumul, despre care se svonise în ajun, comentăm cu groază știrile relative la mersul epidemiei de holeră, care a intrat în armata noastră. Intr'un regiment de roșiori. care e la Pirdop, se spune că au fost vre-o 200 cazuri din cari 45 mortale. Flagelul s'a contractat la Uhrania unde roșiorii noștri au găzduit în căzărmile bulgărești, cari adăpostise prizionerii turci.

La vestea aceasta Comandantul Brigăzii a 7-a și-a adus aminte că reședința Brigăzei trebuie să fie alături de acea a Diviziei și de îndată a fost văzut plecînd cu statul său major înapoi în spre Etropol, urmăriți de zbârnăiturile ironice ale micului fanion roș-albastru.

In ce ne privește însă, ordinul de plecare e contramandat și se svonește chiar că vom sta mai multe zile pe loc.

Bateria a 3-a din regimentul nostru a plecat luînd poziție la Doli-Kamarci' iar Bateria 4-a la Golemi-Racoviță pe o înălțime de unde se zărește Sofia—la 40 km.

Târgușorul în care suntem, veșnic acelaș gen oriental, așezat între dealuri, are un gimnaziu cu trei clase și o bibliotecă populară. In sala de citire a acestei biblioteci, tapisată cu hărți moderne și tablouri de capete încoronate și oameni politici, sorbim cafele pe care o bătrînă le face în grabă la un mic cuptoraș din perete. Avem plăcuta senzație de a sta pe scaune la masa de lectură și nu e puțin lucrul acesta pentru oameni cari de aproape o lună sunt siliți spre a se odihni să stea tolăniți pe jos, prin corturi.

Intr'un bazar cu lucruri naționale bulgărești am plăcuta surpriză de a întâlni un văr bun al meu, maiorul Al. Gheorghiu, din regimentul 15 Piatra-Neamț, pe care nu-l văzusem de ani de zile, iar pe stradă strâg cu plăcere mîna ofițerului Mihai Sadoveanu, cunoscutul literat, care stă pe o bancă la taifas cu alți camarazi.

Seara, colonelul oprește eșirea tuturor

A APARUT în editura tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA a II a din

Marele Dicţionar LATIN-ROMÂN

COMPLECT, de IOAN NADEJDE

Un exemplar 10 lei

Această ediţie este cu desăvârşire schimbată şi mult adăogită.

Marele dicţionar latin-român este o lucrare foarte conştiincioasă şi de mare folos atât elevilor, studenţilor cât şi intelectualilor.

Este cel mai bun dicţionar latin-român din ţară.

din bivuac fără învoierea lui personală. De asemenea, probabil spre a ridica moralul răsboinic al soldaţilor cam abătuţi de inacţiune, adună ofiţerii şi le comunică ştirea că la Sofia se concentrează forţe iar cavaleria bulgară face recunoaşteri prin împrejurimi.

19 Iulie.—Ploaia intermitentă ne ţine aproape tot timpul culcaţi prin corturi; drept ori-ce distracţie câte un pokeraş.

Lipsă totală de tutun; hrana bună se face prin rechiziţii în localitate.

După ştiri oficiale Corpul I de armată a avut 300 cazuri mortale de holeră, printre care şi un căpitan de artilerie, iar Regimentul 4 Vânători şi 11 Roşiori sunt şi ele infectate.

Pe noi soldaţii *boeri*—cum ne numesc în ironie camarazii—nici nu voesc să ne mai servească la cazan.—Ne procurăm alimentele din târg, şi cu hrana brută ce ni se dă în natură la aprovizionare, facem singuri gospodărie.—Preotul Mîrza este cumpărătorul de provizii, Gutman se învârteşte cu cele ce ni se dă la aprovizionare, Dobias dă ordine şi face observaţii, Teodor e veşnic în căutarea unei ţigări pe care... o împărţim frăţeşte, brigadierul Oprea tot atât de talentat la pictură ca şi în arta culinară ie bucătarul nostru, iar eu am delicata însărcinare de a gusta bucatele şi a mînca pe cele bune.

Seara, adormim povestind anecdote hazlii, în cari cel mai picant e bătrînul voluntar Teodor.—Toţi rădem cu poftă, dar atunci când se întâmplă ca vre-unul din noi să cadă pe gânduri, vorbele ne înghiaţă pe buze, surâsul devine melancolie, stângându-se încetul cu încetul, iar privirile noastre se pierd afară în întuneric prin deschizătura cortului.

E nostalgia: dorul de Ţară şi de cei pe cari i-am lăsat acolo.

20 Iulie.—Sfântul Ilie—patronul tunetelor. — Preotul Mârza oficiază un Te-Deum în mijlocul tunarilor adunaţi în parc, iar în urmă medicii dau oamenilor sfaturi relative la igienă. Azi s'au primit primele scrisori din ţară, fără ca vre-unul din cortul nostru să aibă ceva, astfel că suntem cu toţii în rea dispoziţie, agravată şi de timpul posomorât ploios, care ne ascunde în corturi pe paiele ce încep a se umezi.

Pe la 4 după-amiază, în depărtare—la bivuacul Regimentului 15 Infanterie—răsună melodios un vals al muzicei militare condusă de maestrul Cirilo, fost pe vremuri şi profesorul meu.—Acelaşi vals, cântat de aceiaşi muzică, l-am mai auzit acum câţiva ani în grădina publică din Piatra-Neamţ. Acum însă melodia pare mai duioasă.

21 Iulie.—Duminică. La 6 dimineaţa ne deşteaptă sunetul plîngător al unui singur modest clopot de la biserica din Mirkova. Afară cerul e mereu întunecat şi plouă într'una.

La biserică unde erau adunaţi credincioşii din localitate a făcut mare senzaţie faptul că un preot de la unul din Regimentele noastre de aici, a oficiat admirabil în cea mai corectă limbă Bulgărească.

De entuziasm—se vede—un preot de la alt Regiment, şi-a cam trecut măsura la aperitive, dând un neînchipuit de caraghios spectacol infanteriştilor pe cari venise să-i păstorească pe câmpul de bataie. Mi se afirmă că preotul în chestiune e un om de ispravă şi că ceia ce s'a întâmplat a fost numai un accident în viaţa lui. Imi place a crede că e aşa.

Adevarat este că pentru a preveni holera, medicii ne sfătuesc să mâncăm bine şi să bem puţină ţuică şi vin la masă; chiar soldaţilor li se dă câte 40 grame rachiu pe zi. Pe lângă aceasta, tot ca mijloc preventiv mâncăm regulat usturoi, medicaţiune de care unii cam abuzează în detrimentul simţului olfactiv al celorlalţi.

Peste zi ne-a adus plutonierul Lucan, care e un fel de protector al nostru, o jumatate pachet de tutun, pe care l'am dat repede gata, aşa că seara după masă eram toţi cu dinţii la stele, care de care mai enervaţi.

Ştiam că din tot Regimentul numai Colonelul mai are tutun, nu tocmai de cel mai bun, dar în sfârşit are şi să ferească D-zeu să fie altfel. Imi vine în gând îndrăzneţul plan de a trimite pe Popa Mârza al nostru în delicata misiune la Şef; planul pus în aplicare, nu trecu mult şi preotul revine cu o tabachere plină, primită în urale.

—„Mi-a dat Colonelul cutia să fac o ţigară,—ne zice el—şi eu m'am gândit i la voi. (Va urma)

Insemnări automnale

Cînd înaintează Septembrie, în genere, norii fac zid şi opresc căldura să binecuvinteze pământul. Astfel s'ar părea că un zaimf decolorează ţăria, stropind streşinile cu jumătate-doliu şi turnînd glas hornurilor mîhnite de curgerea nenumăratelor curente.

Mişcarea ia un caracter ciudat de gravitate, pe străzile gemînd de enervare.

Mercurul coboară vertiginos spre zero şi frunzile se vor abate în curînd. In definitiv, totul îţi dă impresia unei scăderi de vitalitate. E natural atunci să fim asaltaţi de tristeţă mai mult ca nici odată. Această stare psihologică are o corespondenţă externă de corpuri care cad, depildă: frunze, iluzii, femei, instituţii şi încă multe altele. Şi atunci te mînă un imbold nedefinit să-ţi ridici ochii şi să măsori clădirile, zarea şi tot cît vederea poate să cuprindă, cu voia să te numeşti un hotărît şi forte spargenori. Vei restabili, astfel, un echilibru relativ, continuînd o viaţă lipsită de zguduituri prea violente.

Dar în suflet îşi va fi făcut cuib o tendinţă de pribegie, cu dedesubturi mai consolidate ca ori cînd; şi un vid, cu domiciliul necunoscut, va face din fiecare dintre noi un mai mare sau mai mic vagabond, după cum şi acest vid va avea de apăsat asupra unei mai mari sau mai mici cantităţi sufleteşti.

Ceia ce membrele inferioare nu vor putea, va fi înfăptuit de către cugetare şi astfel toamna îşi va căpăta tributul ei, căci o cerinţă naturală moare de armele făurite prealabil de către activitatea însăşi a caracteristicei proprii; legătura constă într'un circuit de sinucideri—ceva bizar şi banalizat de prea lungă existenţă observată.

Mai pe scurt; ne-a învăluit toamna.

*

Rar, cîte o goană de senin cu soare prăfueşte uliţele, dar şi atunci frigul pătrunzător îţi aminteşte că nu totdeauna o zi însorită ori o noapte stelată e asemeni unui cămin cald. De cele mai multe ori, însă, ploaia coboară cu trupul în pulbere lichidă, căzînd uşor ca o cernire de crepuscul şi cîntătoare şi monotonă.

Mersul trecătorilor e mai repede şi—pare-se—mai sprijinit de o ţintă hotărîtă. Adevărul stă în unanima căutare a unui acoperiş, căci un mers nu poate avea o ţintă hotărîtă, dat fiind că ori ce existenţă de lungă durată poartă în coaste „abateri din drum".

Ori-cum, cafenelele greco-bulgăreşti şi berăriile vor avea un mai mare procent de vegetativi.

Una dintre distracţiile cele mai gustoase ale toamnei este *politica*. Fac politică ciocoii şi golanii, guvernantele şi ordonanţele (cîte odată, ia omul exemplu de la don colonel), curtezanul şi căţeluşul d-nei Popescu, într'un cuvînt toată lumea face politică.

Dacă politica nu e socotită ca un total de principii de gestiune pus în acţiune, asta e alt ceva. Dar nu poate opri nimenea pe d. Burtă-verde să bată cu pumnul în masă, perorînd: „Crucea mamei lui de guvern, domnule! De ce n'au lasat armatele să intre în Sofia?" Şi combat toţi guvernul, făcînd eforturi cu burta în funcţie de 40 de halbe.

Onorabilul cetăţean îşi exercită dreptul lui de control. Şi alţi onorabili îl ascultă, aprobîndu-l sau nu, şi—iaca aşa—se simte omul fericit de importanţa lui grăsulie şi chiar forţa-i politică (poate să demisioneze şi să se'nscrie în alt partid).

Sîngele e mai cald şi călătoreşte cu mult mai repede prin vine şi artere. Activitatea îşi ajunge o culme cantitativă; calitatea îşi are alte împrejurări mai scumpe şi mai anevoioase.

*

Emoţia cortinei şi culiselor tot toamna ne-o procură. Teatrul ne mînă către o viaţă înnobilată prin un total de trăsături sintetizînd lumea.

E o sforţare prea mare a scoate o teză, susceptibilă de comparare, din amalganul hibridelor împrejurări ale timpului şi cugetarea e mult simplificată prin cele ale teatrului compuse.

Prin toamnă, suim creasta unei unde din totalul evoluţiei şi vom considera, cu ochi uscat şi suferind, acest anotimp, pierind în patru vînturi.

Iarna va veni înfrigurată, acoperind cu alb pămîntul şi contrastînd cu fardul sufletelor omeneşti.

C. R. Ghiulea

INFORMAŢII

Ziarul „Neue Freie Presse" acordă o mare importanţă închierei noului imprumut romîn, la Paris. Intr'un articol de fond, marele ziar se ocupă de partea politică a împrumutului şi aminteşte că d. N. Xenopol a spus cîndva despre capitalul francez, că vine în România ca un copilaş, condus totdeauna de cîte o bonă germană.

De asemenea aminteşte recenta carte a lui Paul Labcé despre România, cu o prefaţă de fostul ministru Doumergue, care de asemenea indică noui perspective pentru plasări avantajoase de capitaluri franceze.

„Imprumutul — zice autorul articolului menţionat — nu este preţul unei nuoi orientări diplomatice a României, dar este un acompt dat în speranţa unei atari nuoi orientări".

In rubrica financiară, ziarul vienez se ocupă de asemenea de imprumutul românesc şi citează un articol al ziarului Presa *despre condiţiunile în care se poate acoperi uşor pe piaţa românească noul imprumut şi garanţiile serioase pe care le prezintă România în împrejurările de faţă.*

In budgetul viitor al poştelor şi telegrafelor se vor prevedea locuri pentru înaintarea impiegatelor a 80 lei lunar, — acest salar fiind absolut insuficient pentru traiul lor.

In această categorie sunt actualminte 600 impiegaţi

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice a sosit astăzi în localitate.

D. Virgil Arion se instalează definitiv în Iaşi. D sa a luat cu chirie în strada Lăpuşneanu, localul ocupat odinioară de clubul liberal.

Avis celuilalt club conservator, tot din str. Lăpuşneanu.

Cu începere de la 1 Noembrie se înfiinţează patru posturi de medici legişti, pe lîngă parchetele din Covurlui, Prahova, Dolj şi Mehedinţi.

„Cuvîntul" aplica d-lui Paul Greceanu epitetul de „măgar". Astăzi „Epoca" — mai delicată face pe d. P. P. Carp „leul *bătrîn care nu trebuia să mai primească ultima lovitură".*

Ce epitet rezervă, atunci, d-lui Paul Greceanu, în contrast cu leul, *e lesne de înţeles...*

Examenele parţiale şi de licenţă de la facultatea de litere a universităţii locale au fost amînate cu 15 zile.

Intrunirea de la Camera de Comerţ. — Aseară la orele 9, absolvenţii şcoalei de comerţ aflători în localitate au fost convocaţi pentru a lua în cercetare şi discuţie cazul colegilor lor de la Banca Iaşilor, care după cum se ştie au demisionat în frunte cu şeful lor contabil, procurist al Băncei.

Intrunirea, prin bunătatea d-lui R. R. Tufli, vice preşedinte al Camerei de Comerţ, s'a ţinut în salonul mare.

Au luat parte peste 50 de absolvenţi.

Dl. Gr. Vasiliu preşedintele adunărei fostul şef contabil şi procurist al Băncei Iaşilor, care a renunţat la situaţia sa, pentru a dovedi, că el, care de drept făcea parte din conducerea instituţiei, a socotit destul de drepte cererile formulate de subalternii săi, şi destul de mare jignirea adusă acestora, prin neraspunsul celor în drept la aceste cereri.

D-sa între altele se întreabă dacă nu ar fi fost şi d-sa tratat de laş, dacă s'ar fi folosit de calitatea ce o avea faţă de nemulţumiţi, pentru a o nesocoti pe aceea de absolvent al aceleiaş şcoli, care pune atîţia tineri plini de aspiraţii frumoase la discreţia celor mai străini de asemenea sentimente.

Termină mulţumind pentru cinstea ce i s'a făcut alegîndu-l preşedinte, şi îşi exprimă credinţa că gestul făcut de d-sa dacă nu găseşte explicaţie în mintea acelora ce se miră cum de şi-a periclitat situaţia, va găsi însă explicaţia în sufletul şi inima acelora care vor socoti mai folositoare moralei, o conştiinţă curată dobîndită cu preţul unei situaţii, de cît contrarul.

Apoi au mai vorbit d-nii: I. Constantin, N. Moldovanu, M. Georgescu, Em. Vasiliu şi C. Boncescu.

La sfîrşit se redactează o moţiune, prin care se protestează contra felului cum sunt trataţi absolvenţii şcoalei superioare de comerţ chiar de către foştii lor profesori; se apelează la solidaritatea tuturor colegilor din întreaga ţară, ca să nu primească a înlocui pe funcţionarii de la Banca Iaşilor.

Se hotăreşte alcătuirea unei puternice asociaţiuni a absolvenţilor de şcoli comerciale superioare.

Intrunirea a luat sfîrşit la orele 12 jumatate. *Rep.*

A apărut cărţile de citire cl. II-a, III-a şi IV-a urbană şi divizia 2 a şi 3-a rurală a d-lor V. Munteanu, subdirectorul învăţămîntului primar şi C. Zaharia, inspector şcolar şi C. Andriescu dela şcoala medie.

Asemenea a apărut Geografia Romîniei şi Geografia Continentelor de C. Andriescu.

Succesul primelor spectacole ale operetei asigură succesul întregii serii de spectacole anunţate. Elanul publicului este extraordinar.

Parchetul a fost înştiinţat că un accident mortal de tren a cărui victimă a fost Şaia Marcovici, s'a întîmplat alaltăeri seara în gara Tg.-Frumos.

Numitul venise de la Lespezi cu trenul ce soseşte în gară la orele 10 şi 10 minute şi se dăduse jos pe peron. Trebuind să dea două pachete unui prieten dintr'un vagon de clasa II-a, pe cînd trenul se puse în mişcare îşi aduse aminte de acest lucru şi repezindu-se în grabă, s'a izbit de un felinar.

Isbitura a fost atît de puternică în cît nenorocitul Marcovici căzu între tren şi peron şi se lovi la cap şi braţ.

In stare desperată a fost dus la spital, unde la orele 2 noaptea încetă din viaţă în chinurile cele mai îngrozitoare.

D. I. Vîrlănescu, revizorul şcolar al judeţului, a fost delegat de casa şcoalelor să ia în primire terenul ce se dă în schimb pentru şcoala din Prisacani Moreni.

D. Al. Zdrobici, directorul prefecturei de poliţie, pleacă astăzi la Berlin şi Wiesbaden, unde-şi va petrece congediul.

Contingentul elevilor înscrişi la toate şcolile secundare este mai mare în acest an ca în anii trecuţi. Prisosul fiind mai mare la liceul naţional va fi distribuit la gimnazii, dacă ele vor avea locuri disponsibile.

Odată cu întoarcerea din Bulgaria a d lui M. Sadoveanu, credem a şti că localizarea d-sale „zile vesele după răsboi" va suferi interesante modificări şi astfel va fi reluată în repertoriul teatrului naţionul.

Astăzi la ora 11 dim. delegaţia funcţionarilor demisionaţi din Banca Iaşilor s'au prezentat consiliului de administraţie pentru a aduce în discuţie dezideratele.

Deşi Consiliul fusese avizat de aceasta, n'a luat parte de cît doi domni membri împreună cu Directorul Băncei, care s'au declarat autorizaţi de a trata.

Nu s'a ajuns însă la nici un rezultat de oare-ce d-nii membri prezenţi au refuzat de a lua în consideraţie dezideratele scrise pe care delegaţia avea autorizarea de a le discuta.

La concursul de tragere organizat de divizia 8-a Infanterie, la Botoşani, a luat premiul I d. căpitan C. Manolache, din Regimentul 13 Ştefan cel Mare.

Intr'o informaţiune de eri s'a tipărit emigranţi la Manevră în loc de „în America".

Prin art. 32 din legea învăţămîntului primar şi normal primar, precum şi prin art 87—95 din regulamentul acestei legi se prevăd pentru elevii ce termină şcoala la 11 ani, cursuri complimentare pînă la vrîsta de 14 ani.

Ministerul întocmind programul analitic pentru aceste cursuri şi voind să înfăptuiască prevederile legei, a încunoştiinţat revizoratul şcolar că:

1) Durata cursului complimentar va fi de 2 ani cel puţin.

2) Se va proceda în 2 feluri: a) în cursuri complimentare sau şcoli complimentare alipite pe lîngă şcoalele primare şi b) în şcoli independente cu local aparte.

3) Se vor preda la ţară de învăţători, iar la oraş de institutori.

In şcoala complectă vor funcţiona cel puţin doi învăţători sau institutori unul pentru partea literară şi altul pentru cea ştiinţifică avînd fie-care cîte un număr de dexterităţi.

4) Lecţiile se vor face în ore separate de ale şcoalei primare în tot cazul înainte de ora 7 seara. In localităţile unde cursurile complimentare vor fi alipite pe lîngă şcoalele primare, se va aplica orariul de jumătăţi de zi.

5) Personalul şcoalei va fi retribuit după ore sau după numărul elevilor.

6) Se vor face după regiuni s'au nevoile şcoalei locale lucrări practice de agricultură, meserii, comptabilitate etc.

Aseară, o delegaţie de studenţi s'a prezentat la d. decan al facultăţii juridice, înmînîndu-i petiţia cuprinzind cererea studenţilor de a se amîna examenile de la facultatea respectivă.

Se crede că d. decan va pune o rezoluţie pozitivă.

Tinerii cu termen redus care urmează a fi încorporaţi la 1 Octombre, pot cere amînarea — în schimbul taxei de 200 lei — chiar în ziua încorporărei.

Membrii societăţei ştiinţifice şi literare „Arhiva" sînt convocaţi pentru Sîmbătă 21 Septembre, urmînd a se relua şedinţele săptămînale.

Muncitorul Anescu s'a prezentat la redacţia ziarului nostru şi s'a plîns de mai multe brutatităţi pe care le-a suferit la Comisariatul circumscripţiei V-a, fără să i se dovedească cele ce i se impută.

Aventurile princesei.— Pseudoprincesa Calmuţki a vizitat azi spitalul israelit, unde a promis că va face o donaţiune mare.

La eşire din spital a fost întîmpinată de un agent care a invitat-o la siguranţă.

Ea a fost, pusă apoi în libertate, de oare ce în Iaşi nu există nici o plîngere în contra ei.

Inspecţiuni la poştă.—D. N. Cosăcescu, directorul general al poştelor, însoţit de d. Dubert, inspectorul ambulanţei poştale, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa însoţit de d. Grigoriu dirigintele oficiului central, de d. inspector Alexandrescu, a inspectat oficiul central şi sucursalele Gara, Lăpuşneanu şi Trei Erarhi.

D. Cosăcescu a constatat cu neplăcere reaua întreţinere a tuturor acestor oficii, personalul insuficient iar localurile într'o stare nehigienică.

D-sa ne-a declarat într'o convorbire ce am avut, că s'ar simţi foarte fericit dacă ar putea face un început de descentralizare, mijlocind la direcţia c. f. r. pentru a construi o aripă la gară, actualul fiind cu totul impropriu, făcîndu-se astfel un oficiu complect de distribuire şi primire, rămînînd cel de la Palatul Administrativ al doilea oficiu tot complect, iar în restul oraşului se vor instala oficii şi sucursale la îndămîna publicului.

*

D. Cosăcescu cu ocazia inspecţiilor făcute în localitate a mai constatat că un număr de 30 de persoane care au cerut să li se instaleze telefoane, nu au putut fi servite din cauză că nu se afla material la serviciul tecnic de la oficiul Iaşi.

In acest scop d. Cosăcescu speră să realizeze înfiinţarea unui serviciu tecnic pentru toate lucrările de linii, de instalaţii etc. în această regiune, precum şi un depozit de materiale.

La orele 3 d. Cosăcescu, însoţit de d. inspector Dubert a plecat la Vaslui, iar de acolo va pleca la Bîrlad, Tecuci, Focşani, R. Sarat, rămînînd ca în urmă să se reîntoarcă pentru a inspecta oficiile din Bacău, Fălticeni pînă la Dorohoi.

Afiăm cu plăcere logodna d-lui Constantin Popovici casierul Băncei Iaşului cu d-ra Irina Inginer I. Condeescu din Bucureşti.

Procesul dintre I. V. Costache cu Veniamin Kostaki pentru restituire de dotă se judecă de Curtea de Apel secţia I a în ziua de 19 Octombrie.

D-nii Prof. Orest Tafrali şi dr. Anton Dobrovici fiind numiţi la Universitatea din Iaşi vor depune legiuitul jurămînt pe ziua de 1 Octombrie a. c. în faţa d-lui Rector al Universităţi.

D. A. D. Xenopol va fi delegat de Consiliul Facultăţi de Litere cu suplinirea catedrei de Istoria Veche şi Epigrafie ramasă vacantă prin moartea regretatului profesor P. Rîşcanu.

Astă-seară va avea loc adunarea generală anuală a Societăţi de bine-facere „Moldova" din Iaşi.

La ordinea zilei fiind:

1) Descărcarea gestiunei financiare pe anul expirat.

2) Alegerea noului comitet pe anul 1913 | 914.

Fabrica „FORTUNA"

IAŞI — Lîngă Strada Moţoc — IAŞI

— Fondată în 1887 —

Construită din nou şi înzestrată cu maşinele cele mai moderne.

Furnizează cu preţuri ieftine:

Stejar rotund şi în scânduri de la 15 m.m. până la 80 m.m. grosime.
Grinzi de stejar. Tocuri pentru uşi.
Grinzi în dimensiunile cele mai dificile, după cerere.
Teiu, Frasin, Ulm, Fag, Nuc, rotund şi tăiat în toate dimensiunile.
Cutii şi lăzi de lemn pentru ori-ce scop.
Beţe rotunde. — Specialităţi în diferite articole de lemn.
Parchete de stejar clasa I-a şi II-a.
Roţi de lemn pentru transmisiune.
Maşinele pentru prelucrarea lemnului se inchiriază şi cu ora, ataşând lucrători special instruiţi.

■ Curtea cu juraţi a achitat eri pe săteanul Gh. Mazilu, din Lungani, care în legitimă aparare a ucis pe băetanul Ghiţă Tanase.

■ Se face cunoscut că viza levretelor se va face de la 1—30 Octombrie a. c. şi se vor prezenta oamenii ce fac parte din contigentele 1898, 1897, 1896, 1895 1894, 1893, 1892, 1891, 1890.

Viza levretelor se va face la Cercul de Recrutare Iaşi, str. Bucşinescu No. 7, unde se vor prezenta fie care om personal cu levretul Md. E. în zilele fixate mai şus cu contigentul din care face parte.

Toţi oamenii care ocupă demnităţile şi funcţiunile de mai jos şi care dau dreptul la dispensă, de mobilizare se vor prezenta odată cu levretul Md E. şi cu certificatele de scutire, pentru a fi vizate cunoscut fiind-că aceste vize să fac numai cu ocazia vizei levretelor sau atunci cînd sunt numiţi în funcţiune;

Dau dreptul la dispensă de mobilizare următoarelor demnităţi şi funcţiune;

1) Membrii corpurilor legiuitoare.

2) Căi ferate, Căi de comunicaţie pe apă.

3) Pescăria Statului.

4) Poştă şi telegraf (exceptîndu-se diurniştii).

5) Prefecţii şi Primarii.

Dispensele aceste de mobilizare nu vor da dreptul şi la dispensă de concentrări şi manevre;

Toţi acei care nu se vor prezenta vor fi daţi nesupuşi şi urmăriţi conform art. 224 C. J. M.

■ Pe ziua de 1 Octombrie s'a înfiinţat un post de învăţător în comuna Bivolari, retribuind cu 110 lei lunar.

■ Institutorul P. Eugen Stoica a fost delegat să ia parte în comisiunea examinatoare de admitere în cl. I-a la Liceul Internat.

■ Pe ziua de astă-zi s'a constatat în oraş un caz de scarlatină, în strada Smîrdan No. 82 şi unul de anghină în stradela Sărărie No. 6

■ La pavilionul de izolare a încetat din viaţă, copilaşul Georgel Macarovici, în etate de 6 ani, unicul copil al d-lui Maior Macarovici din Roman.

Cu trenul de 6 de aseară, corpul a fost transportat la Roman.

■ Comisiunea de disciplină al institutorilor şi învăţătorilor va judeca în ziua de 13 Oct. oora 10 pe învăţătorul Sandovici Mihai de la şcoala Cozia—Covasna pentru grave abateri de la datorii.

■ Inscrieri la Facultatea de Ştiinţi se vor face de la 1 Oct. a. c. pînă la 15 Oct. a. c., iar înscrierile la examene pentru sesiunea de Oct. a. c. încep la 25 Septembrie a. c. pînă la 1 Oct. a. c.

■ Pentru anul şcolar 1913 | 914, Academia Romînă publică că a avut vacante 2 burse la Fac. de medicină din fondul Adamachi şi 1 la Facultatea de ştiinţi din Iaşi.

Bursele vor fi de 100 lei fie care, iar pentru acordarea burselor se va ţine concurs în ziua de 22 Septembrie 1913 înaintea unui juriu care se va constitui din timp. Cererile se vor adresa d-lui Rector al Universităţii din Iaşi pînă în seara de 20 Sep. a. c.

■ Inscrierile la Fac. de litere, se vor face cu începere de la 1—20 Oct. a. c. iar după acest termen, înscrierea nu se va mai primi de cît cu avizul decanului şi aprobarea secretarului.

■ D-ra doctor Niţescu a fost numită medică pentru combaterea holerei la Brăila.

■ Iată noul program cinematografic al teatrului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli de astă-seară Joi 19 Septembrie 1913:

„Bănuială crudă". Desfăşurare măreaţă cuprinzînd un roman emoţionant din viaţa artistocraţiei moderne, excelent înscenat, într'un splendid decor şi în plin aer pitoresc cu o interpretare artistică superioară. (3 părţi)

Insulta, splendidă desfăşurare dramatică.

Willy om de onoare, scene foarte comice.

Poloneza, film comic cu o superbă înscenare.

Spălătoreasa, comedie, etc. etc.

Mîne Vineri matineu la 3 ore ziua şi reprezentaţie serală la 9 ore; program nou: „Studenta escentrică", film danez de mare artă în 2 părţi. Intreaga desfăşurare e interpretată de artiştii dramatici ai teatrului regal din Danemarca.

Cea mai recentă apariţie din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele şi telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Prince escentric, comedie cu neimitabilul humorist parizian, etc. etc.

Poimîne Sîmbătă matineu la circul Sidoli (ora 4) şi seara la 9 ore mare reprezentaţie.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfăşurarea pieselor.

■ Pe ziua de 1 Octombrie s'au făcut în învăţămîntul primar rural din Iaşi următoarele numiri:

D-ra Eufrosina Vasiliu, la şcoala din Erbiceni, d-ra Zoiţa Popovici, la Cotnari postul II; d-ra Lucreţia Stroici la Chişăr ăi (Golăeşti); d na Elena Movilă la Ruseni; d-ra Virgilia Bucicov, la Tabăra; d ra Maria Totu, la Goruni; d-ra Eugenia Stroescu, sa permutat de la Baroaia (Suceava) la Popeşti (Iaşi).

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Incordarea albano sîrbă

Lupte între Sîrbi şi bandele de arnăuţi.—Declaraţiile lui Essad Paşa.— Guvernul provizoriu şi luptele violente de la graniţa albaneză.

— Bulgarii se înarmează —

Belgrad.—Armata sîrbească a intrat ieri dimineaţă în Dibra şi Ochrida. In apropiere de Vraniţte au avut loc mici atacuri în contra arnăuţilor.

*

După raportul prefectului din Prizrend grupuri mici de Albaneji din Liuma s'au alăturat la arnăuţi care, prin Vraniţte mergeau spre Prizrend. Cea mai mare parte dintre aceşti Albaneji sunt din Macie (Albania).

Orice pericol, în ceea ce priveşte Prizrend, e înlăturat.

In întregul district din Prizrend, precum şi pe linia de graniţă spre Djakoviţa şi în districtul din Bitolia (Monastir) domneşte liniştea.

*

Trupele sîrbeşti s'au îndreptat spre Ochrida, în scop de a pune mîna pe şeful bandei bulgare, Tanljeff.

Trupele sîrbeşti au intrat la Gabisoniu şi Yrovniţa, unde au reînstalat autorităţile.

*

„Oficialul" a publicat mobilizarea diviziei Drina.

*

Trimiterea de material de război în Bulgaria mai continuă. — Eri au trecut prin Orşova două şlepuri încarcate cu muniţiuni.

*

Viena.—„Corespondenţa Albaneză afllă din Valona că Essad Paşa a telegrafiat guvernului provizoriu că, faţă de situaţia grea, consideră diferendul său cu guvernul provizoriu terminat; se zice gata a îndeplini datoria sa faţă de patrie.

Acelaş ziar află din Elbasan că nişte lupte violente au avut loc între rasvrătiţi şi ţrupele sîrbeşti, între Gostivar şi Kalkandelen.

*

Belgrad.—Ziarul „Tribuna" află că Essad Paşa a scris guvernului sîrb exprimîndu-şi părerea sa de rău, că s'au întîmplat ciocniri sîngeroase pe graniţa sîrbo-albaneză. El mai declară că, împreună cu partizanii săi, va apara integritatea teritoriului statului albanez, delimitat de conferinţa din Londra.

Negocierile turco-greceşti

—Turcia dispusă să facă concesiuni—

Constantinopole.—Cercurile Porţei dezmint zvonurile după care Turcia ar dori să trăgăneze negocierile cu Grecia. Se afirmă, din contra, că ar fi dispusă să facă concesiuni în privinţa chestiunei vacufurilor.

Herant Bey va pleca mîne spre Atena.

Dispariţie regretabilă

Londra, — La întrunirea consiliului de administraţie a societăţei „Diesel" preşedintele a anunţat că directorul Diesel inventatorul motorului cu acelaş nume ar fi dispărut de pe bordul vaporului „Dresden„ în drumul său de la Londra la Gand.

Se presupune că d-rul Diesel ar fi căzut în mare.

Furtună pe mare

Constantinopole.—Sosesc necontenit amănunte noi privitoare la catastrofa pricinuită de furtuna de eri noapte.

Lazaretele din Beycos pe ţărmul asiatic, au fost distruse. Dintr'o mie de refugiaţi mahomedani, care făceau carantină acolo, mai mulţi au pierit. Pînă acum, 8 cadavre au fost găsite.

Un medic şi familia lui s'au înecat. In insula Marmara, 50 prăvălii au fost distruse.

Serviciul Telefonic

Consiliul de miniştri de Sîmbătă

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" anunţînd consiliul de miniştri ce urmează să aibă loc Sîmbătă la Sinaia, zice că în acest consiliu, se vor discuta toate chestiunile politice la ordinea zilei.

Nu este încă esclusă posibilitatea plecărei în concediu a d-lui Titu Maiorascu. Dar interimatul nu va face obiectul vre unei discuţii şi dacă preşedintele consiliului de miniştri va pleca, se va proceda în chestia interimatului după uzul stabilit de toate guvernele.

Ceia ce preocupă toate cercurile politice, este faptul dacă acordul continuă între d-nii Take Ionescu şi Maiorescu.

După acest consiliu—zice „Adevărul", se va învedera că acest acord există şi că colaborarea continuă.

Rechisiţiile în Bulgaria

Bucureşti.—Comisiunea mixtă, romînă şi Bulgară, instituită pentru a verifica bonurile de rechisiţie eliberate de autorităţi, pe cîmpul de operaţie, şi-a terminat lucrarea.

S'a dovedit, că autorităţile noastre au procedat cu cea mai perfectă echitate, că toate cele luate de la bulgari, au fost plătite numai după tariful romăuesc nu cel bulgăresc, dar de multe ori pe preţuri mult mai rădicate.

Nu s'a formulat nici o plîngere.

O inaugurare

Bucureşti.—La 21 a lunei, se va inaugura noua clădire a seminarului din R. Vîlcea.

La această solemnitate va azista d. Disescu, Ministrul instrucţiunei şi mai mulţi înalţi funcţionari ai acestui minister.

Desmînţirea unei născociri

Bucureşti.— Un ziar de scandal, a găsit de cuviinţă, să anunţe că o alianţă a intervenit între Turcia şi Bulgaria, în scop de a ataca România.

Atît la legaţia otomană, cît şi în cercurile bine informate. se desminte această născocire.

Simptom îngrijitor

Galaţi.— Ştiri soseşte aci arată, că societăţile de organizare din Londra, au suspendat asigurarea transporturilor greceşti.

Numire

Bucureşti. — D-na Ana Popescu a fost numită profesoară la şcoala de gospodărie, ce urmează a se înfiinţa la Botoşani la 1 Octombrie 1913.

Imprumutul romîn

Bucureşti.—Ziarele arată, că ştirile despre realizarea noului împrumut sunt premature. Abia în consiliul de miniştri de Sîmbătă, d. Al. Marghiloman, ministru de finanţe va comunica colegilor săi tratativele urmate cu privire la acest împrumut.

Marele incendiu din Galaţi

Galaţi.—Aseară la orele 10, un incendiu puternic a isbucnit la fabrica de apă Gazoasă Hanganu, Focul s'a transmis apoi asupra fabricei de frânghie Haldner şi Iuster.

Ambele fabrici au fost distruse. Pagubele sunt însemnate.

Fabricele erau asigurate.

Plecarea d-lui Maiorescu în străinătate

Bucureşti. — Luni în 21 Septembrie, d. Titu Maiorescu, preşedintele consiliului de miniştri, va pleca în străinătate, pentru căutarea sănătăţei.

D. Maiorescu va lipsi din ţară 3 săptămîni, în care timp interimatul preşedinţiei consiliului va fi ţinut de d. Al. Marghiloman Ministru de finanţe.

Administraţia în Turtucaia

Bucureşti.—Planul de organizare administrativă a teritoriului Turtucaia, a fost definitiv stabilit şi numirile principale făcute.

Plasa Turtucaia, se va compune din 8 comune, şi va avea ca administratar pe d. Doncinescu.

Comandant militar va fi d. colonel Petala.

Medic de plasă a fost numit d. dr. Lehrer.

D. dr. Ionescu a fost numit medic veterinar.

D. Stefu poliţaiu.

In curînd se va stabili o navigaţie regulată între Turcaia şi Oltenita şi Silistra-Calaraşi.

Şcoalele mixte

Bucureşti.— Comisiunea instituită în acest scop, a terminat alcătuirea programului şcoalelor mixte.

Peste cîte-va zile se vor face numirile de profesori la aceste şcoli.

Albanezii respinşi

Belgrad.— O ştire sosită în ultimul moment, anunţă că Albanezii au fost respinşi în toate părţile.

D. Al. A. Badareu la Paris

Bucureşti. — Sîmbătă seara, după consiliul de miniştri dela Sinaia, d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, va pleca la Paris, pentru a-şi conduce pe cel mai mic din copii săi, Dan Badareu, care şi-a terminat stagiul în armată după ce a luat parte în campanie in Bulgaria şi are acum a-şi continua studiile.

D. ministru Al. A. Badareu va lipsi din ţară o septămînă, în care timp interimatul ministerului de lucrări publice va fi ţinut da către d. Take Ionescu, ministru de interne.

Excedentul de naştere în 1912

Bucureşti. — D. Colescu, directorul statisticei de la ministerul de domenii, a prezintat ministerului un interesant raport cu privire la mişcarea populaţiei în 1912.

După acest raport, rezultă că au fost 314.000 de naşteri, faţă de 165,616 morţi.

Astfel a rezultat un excedent de naşteri de 148.493. E cel mai mare excedent înregistrat la noi.

O telegramă de mulţumire

Bucureşti.—M. S. Regele a primit din partea Mitropolitului Ghermanos din Constantinopol, o telegramă de mulţumire, pentru tot binele făcut episcopului Fotios, pe care armata romînă l'a scăpat de la moarte.

Examenele de Maior

Bucureşti.—Iată cum au fost constituite comisiunile pentru examenele de maiori.

Infanterie.—Preşedinte d. general Presan, membrii d-nii colonel Dragalina I., loc,-colonel Sturza.

Artilerie.—Preşedinte d. general C. Coandă; membrii, colonel Găetanu Traian, loc. colonel Rudeanu Vasile.

Trupele speciale.—Preşedinte d. general Boteanu Mihail; membri, d-nii loc. colonel Cihoski Henrik şi Darvari Mihail.

Medici.—Preşedinte: d. medic general Călinescu Mihail: membri, colonel Antoniu Ilie, şi colonel Popescu Grozeanu D.

Veterinari.—Preşedinte, col. Stavrescu Petre; membri d. loc.-colonel Văleanu C.

Farmacişti.—Preşedinte d. colonel C. Merişeanu, membri d. loc. colonel Dumitrescu—Parep.

Intendenţă.—Preşedinte, general Zaharia, membri, col. Grigoriu şi Leonte.

Examenele vor avea loc în Octombrie. Localităţile unde vor avea loc examenele se vor comunica prin ordine speciale.

Grav accident de automobil

—Mai mulţi rniţi—

Craiova.—Astă noapte automobilul omnibus care face cursa Bechet-Craiova, s'a resturnat în apropiere de hanul Chintescu.

D. Ilie Preda Bechet a fostrănit la grumaz; conductorul poştal Gheorghe Chiţescu a fost rinit la şold; şoferul Iorgu Costache a fost rinit la umăr, iar d. Iosif Iosef, contabil e rinit la cap.

Ajutoare au sosit curînd şi rinitii au fost pansaţi şi transportaţi la spitalul din Ctaiova.

S'a constatat că automobilul era defectuos.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

111 cazuri noui--72 morţi.

In judeţele Gorj, Ilfov, Olt, Putna, Suceava şi Tecuciu nu s'a mai ivit nici un caz nou.

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.—1 comună, 5 vechi, 1 nou, 6 rămaşi.
Piteşti spital, 1 vechiu, 1 rămas.

Jud. Brăila.—14 com. 99 vechi, 2 noui 3 morţi, 98 rămaşi.
Brăila-lazaret, 9 vechi, 9 rămaşi.

Jud. Buzeu.—2 com., 12 vechi, 1 nou, 13 rămaşi.

Jud. Constanţa.—6 com., 11 vechi, 2 noi, 3 morţi, 10 rămaşi.

Jud. Covurlui.—1 com. 1 nou, 1 mort.
Galaţi-spital, 1 vechiu.

Jud. Dolj.—69 com., 376 vechi, 60 noi, 34 morţi, 8 vindecaţi, 394 rămaşi.
Craiova-spital, 6 vechi, 2 noi, 3 morţi, 5 rămaşi.

Jud. Gorj.—4 com. 5 vechi, 5 rămaşi.

Jud. Ialomiţa.—22 comuni, 89 vechi, 9 noi, 7 morţi, 91 rămaşi.
Calaraşi-spital, 1 vechiu, 1 rămas.

Jud. Ilfov.—2 com., 4 vechi, 4 rămaşi.
Colentina-spital, 1 vechiu, 1 rămas.
Oltenita, 4 vechi, 4 rămaşi.

Jud. Mehedinţi.—9 com., 34 vechi, 34 rămaşi.
T.-Severin-spital, 2 vechi, 2 rămaşi.

Jud, Olt.—5 com., 25 vechi, 1 mort, 242 rămaşi.
Slatina-spital, 4 vechi, 4 rămaşi.

Jud. Prahova.—5 comune, 8 vechi, 2 noi, 2 morţi, 8 rămaşi.

Judeţul Putna, 1 comună, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.
Judeţul R.-Sarat, 7 comune, 29 bolnavi vechi, 2 noi, 1 mort, 70 remaşi.
Judeţul Romanaţi 20 comune, 133 vechi, 5 noi, 5 morţi, 27 vindecaţi, 106 rămaşi.
Caracal-spital, 54 bolnavi vechi, 3 noi, 57 rămaşi.
Judeţul Suceava, 1 comună, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.
Judeţul Tecuci, 1 comună, 1 vechiu.
Judeţul Tutova — Berlad, 4 bolnavi vechi.
Judeţul Vălcea, 5 comune, 9 vechi, 1 1 nou, 10 rămaşi.
Judeţul Vlaşca, 11 comune, 56 bolnavi vechi, 17 noi, 8 morţi, 6 vindecaţi, 59 ramaşi.
Giurgiu-spital, 1 bolnav vechiu.
Teritoriu nou, 2 comune, 4 bolnavi vechi, 3 bolnavi noi, 2 morţi.

Total: 188 comune, 994 vechi, 111 noi, 72 morţi, 71 vindecaţi, 992 rămaşi.

Intre cele 111 cazuri noi, 60 sunt din judeţul Dolj, iar dintre cei morţi 34 sunt din acelaşi judeţ.

In judeţele Gorj, Ilfov, Olt, Putna, Suceava, Tecuci nu s'a mai ivit nici un caz nou. Iar în judeţele Bacău, Botoşani, Dorohoi, Fălciu, Iaşi, Muscel, Neamţ, Roman, Vasluiu, nu există nici un caz de holeră.

Dr. MINOVICI

Doctor L. Silberstein

Medic de Spital
Str. Cuza-Vodă, 46
Consult. 8—9 dim. 4—6 seara.

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*
La situaţie admirabilă.
Adresa: Adela Ghiulea Str. Mazelor 18.

Allemande très bonne Ménagère cherche place comme Ménagère ou auprès des enfants, Sous Vindobona.
Strada Sft. Andrei 52.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, niforme şcolare, doguri, diverse merici, chifoane, barcheturi, **Pînă de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză entru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

entru industrie de tricotage—Iaşi

anele
orapi
ostume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

ar fumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă *Nevralgiile* celе mai grele de tămăduit, *Migrenele, Ostralgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* acute şi *dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. În ziua cea d'antâiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue se ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de OLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Raymond GARIEL
Vve, Rue de la Monnaie, PARIS
GRILLAGES, etc.

PONDOIR
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2, Rue de la Monnaie, PARIS
Abrasives pour Pouliss et Faïences
RATISSOIRS A JARDIN

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17.

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1991—Sîmbătă 21 Septem. 1913

Teatrul iașan și rolul lui cultural

Privilegiul artistului de a muri de foame cu ochii ațintiți spre dulcea imagine a artei, — trebue să rămîe un urît vis al trecutului. Cel puțin noi, cari trăim aproape de nevoile și aspirațiile lui, trebue să ne dăm seamă că avem de a face cu un om. Ca în *Pagliacci*, artistul rîde și cîntă pe scenă: acolo îl vede publicul; noi, în culise, îi suprindem de multe ori ochiul obosit și plin de lacrima suferinței. Ca să vorbim mai prozaic, un pas înainte în îmblînzirea nevoii, ne-a ajutat să pretindem și să realizăm întrucîtva un pas înainte în îmbogățirea repertoriului acestui bun și vechiu teatru.

Am zis bun și vechiu teatru. De la Alexandri și Millo acest cuib al Thaliei, cînd în clădirea de la Copou a lui Mihai Sturdza, cînd în ruinile de la Circul Sidoli și sala Pastia a ținut vie, în tot mai trista și mai scăzuta capitală moldovenească, o suflare artistică s'o bună tradiție literară. Artiști după artiști s'au succedat, unii mai în lumină și aplaudați, alții făcîndu-și mai sfioși datoria în umbră: toți au fost fiii Iașului și au contribuit la ascuțirea și mlădierea frumosului nostru grai și la îndulcirea orelor acestei deșarte vieți. Cei de azi au avut bucuria să iasă în scenă într'un frumos și luxos templu; aceasta nu i-a scutit însă de vechile nevoi și necazuri ale artistului ieșean, de eterna nemulțămire pe care o produce aceiași și aceiași față grimată, același și același public select, însă pretențios; și de multe ori glasul lor s'a adresat mai mult frumoaselor frescuri și elegantelor fotolii. Vechiul adevăr: „prooroc în patria lui cinste nu are", își găsea și aici, încă o dată, o bună ilustrare. Cînd mai ascultat, cînd mai puțin auzit, glasul artistului n'a încetat însă să răsune. Discipolul lui Molière era născut cu jalnica răbdare caracteristică breslei și cu marea nădejde în zile mai bune, care a caracterizat străduințile lui în toate timpurile și la toate neamurile.

Astfel generația nouă, muncind și sperînd, își face drumul ei obscur. Ingrata meserie care-ți procură succese de-o seară și uitarea, cînd nemiloasa vreme te-alungă din scenă, urmează să amăgească și azi, ca'n trecut, pe purtătorii cuvîntului. Unii se bucură de aplauze, alții de zîmbete; unii simțesc în jurul le lumina simpatiei, alții ghimpele nepăsării: toți își fac însă datoria, și vor cădea cu toții jertfă, pentru ca *mîni* să fie mai bun de cît *azi*. Ei sunt un factor al progresului, și, oricum, își au meritul lor.

Publicul nostru pare a simți asta. Stagiunile noastre din urmă n'au trecut în obișnuita nepăsare. Un interes prietenesc am putea zice ne-a îndemnat la rîvnă și la muncă. Aceasta și împrejurări interne de ordin economic au făcut ca în această stagiune să se inaugureze o sporire simțită în repertoriul nostru. Anii viitori și buna-voința iubitorilor de artă vor aduce celelalte prefaceri tot în spre mai bine.

Dintre piesele originale, cu care se înfățișează artiștii teatrului național din Iași în stagiunea 1913—1914, pomenim frumoasa dramă în două acte, *Zorile*, a poetului *St. O. Iosif*, care a dispărut așa de brusc din literatura noastră, tocmai în ziua cînd armata românească, pentru care el alcătuise un imn de biruință, se îndrepta spre Bulgaria, unde avea să îndeplinească expediția-i fulgerătoare. *Zorile* cuprinde un episod din revoluția din 1848 a fraților noștri din Ardeal, cu durerile lor, pe care acuma le simțim tot mai aspru și cu aspirațiile lor, care din zi în zi ne devin tot mai scumpe.

D. G. Diamandy a scris pentru teatrul nostru o comedie în trei acte, *Hămăiță*, și o „poveste moldovenească", o scenă caracteristică din viața noastră de la țară, intitulată *Strună, cucoane!* Ne vom face o datorie să prezintăm publicului și *Chemarea Codrului*, piesa d-lui Diamandy, care a avut un succes așa de frumos pe scena teatrului național din București.

Cocoșul negru fantasia dramatică în 6 acte a d-lui *Victor Eftimiu* va chema de bună seamă pe toți aceia, foarte mulți care au aplaudat pe scena noastră basmul său *Inșiră-te Mărgărite*.

Talismanul, frumoasa legendă a lui Fulda, tălmăcită în romînește de St. O. Iosif; *Visul unei nopți de vară* bogata fantezie dramatică a lui *Shakespeare*, tradusă de un tînăr poet de valoare, —sunt lucrări de o deosebită putere literară și frumusețe scenică.

Cîte-va localizări se pot adăogi la acest ciclu de lucrări originale și traduceri în versuri: *Floarea de răsură*, comedie în două acte; *Ziua Dochiei*, comedie într'un act, de autorul altei prelucrări cunoscute; *Zile vesele după războiu*; *Un păhar de ceai*, comedie într'un act; *Creva femeilor* comedie în trei acte.

. . . . . .

Munca a patru luni de repetiție și încordare așteaptă răsplată. Să n'o pretindem, s'o nădăjduim și să ne facem datoria.

Mihail Sadoveanu

NOTA ZILEI

Avis aux dames...

Industria națională înflorește. Agențiile atrăgătoare exotice vor rămînea.:. paf cetind cum le-au luat înainte instituțiuni pur indigene și naționale, cari anunță într'un ziar din Capitală:

Doamne, Domnișoare, necăsătorite, văduve, divorțate, indiferent vîrstă, religiunei naționalitate, vă căsătoriți pe plac. Avem numeroase partide bărbătești potrivite ori cărei situații a domniei-voastră. Scriți societăți. „Viitor fericit" gara Periș (Ilfov) trimițînd mărci sau mandat 90 bani cheltueli poștă. Discreție, Incredere.

Vă închipuiți ce afluență de lume și de... mărci postale e în gara Periș; o invaziune de dame fără deosebire de religie,ațiune și mai ales de..... vrîstă.

Dar à propos, nu uitați discrețiunea.

Nu spuneți nimănui, adecă, de păcăleala ce ați mîncat. Ce mare procopseală, 90 de bani?!

POLITICE

ISTORIE—PENTRU PROȘTI...

Slăbiciunea cea mare a refractarilor strînși în jurul „Cuvîntului" este Istoria. „Istorie" cu inițială mare. Istorie, pe cari ar vroi s'o fixeze, s'o insinueze pentru generația de mîne, în speranță că măcar aceasta îi va ceti, căci acea de astăzi se sustrage, îndărătnică, de sub influența lor, de sub obsesiunea lor.

Ei bine, vreți un exemplu despre modul în care ambulanții „Cuvîntului" înțeleg să scrie Istorie? Iată, bună oară, cum afirmă că s'a hotărît mobilizarea, în a doua jumătate a lunei Iunie.

Agitația, firește, au început-o acei cu ziarul ambulant București-Iași. Pe urmă, ascultați și vă cruciți:

„In armată, nemulțămirea și indignarea sunt mai mari încă. Cuvîntul „revoluție" e rostit de cel mai cumpătat în vorbă dintre oamenii noștri politici. Totul arată că lumea a ajuns la marginea de pe urmă a răbdării.

Mișcări de stradă se înjgheabă în grabă la București. Zece mii de oameni, îngrămădiți în fața Palatului lipsit de orice apărare, cer cu strigăte sălbatice „mobilizarea sau abdicarea!"

In vremea aceasta, acolo, într'o sală vastă, ascultînd în intervale zgomotul crescînd al mulțimei, regele și miniștrii deliberează...

Cine a fost în momentele acelea în preajma Palătului, a *văzut că mobilizarea nu se mai putea amîna. A văzut*, ca în scăpărarea unui fulger, și slăbiciunea celor puternici și grozava putere a celor slabi.

„Proști, dar mulți, Sire", o fi spus d. Maiorescu, într'un moment de reminiscență literară. Iar M. S, Regele, iscălind decretul de mobilizare, a adăogat în șoaptă: „*Armes Land!*"

Așa dar generația de mîne e chemată să afle că „Palatul Regal *fără apărare*" n'a putut decît să se supună injoncțiunilor vehemente ale plebei, care striga „mobilizarea sau... abdicarea!"

Și e vorba doară de întîmplări pe cari le-am văzut și noi, nu numai aventurierii dela „Cuvîntul". Cu deosebire că le-am văzut *altfel* și știm că adevărul e *altul*, cu totul altul decît acel relatat de către ziarul d-lui V. Arion, în deplin acord cu „Dreptatea", condusă de un apaș.

„Spune-mi cu cine te potrivești și-ți voiu spune cine ești...". △

Chestiuni școlare

„RENAȘTEREA"

Revistă pedagogică și instructivă

Dintre toate revistele cari apar astăzi în scopul întrunirei membrilor corpului didactic primar, se deosebește revista cu titlul de mai sus. Ea apare de cîteva luni la Piatra-N. sub îngrijirea unei tinere absolvente a școalei superioare pedagogice froebiliane din Brașov.

„Renașterea" este o revistă care nu publică numai articole de revistă, ci, din cînd în cînd, face să apară într'o broșură în același format și opere întregi. Așa numărul 2 publică, în traducere pedagogia d-rului Rein. Toată materia însă se învîrtește împrejurul grădinelor de copii, a educațiunei și a recreațiunei sufletesti pentru toți și prin această revista devine foarte folositoare conducătoarelor grădinelor de copii, cari au început și la noi să se înfiinteze și cum nici o revistă pedagogică n'a întreprins publicarea materialului necesar acestei categorii de institutoare, revista petreană este foarte bine venită căci într'adevăr, pe acest teren publicațiunile sunt foarte rari. Pe cît de bogată este literatura gospodăriei în această privință în alte limbi, bunioară în limba franceză, germană și engleză, pe atît este de saracă, am putea zice, literatura noastră, este un articol, care pînă acum nu se cerea. Pentru a umplea acest gol din literatura noastră spre voința de care ne ocupăm. Ea traduce, prelucrează și adaptează materialul ce se găsește în literatura germană sau franceză. Revista nu înlătură însă și articolele scriitorilor romîni care s'au ocupat de educația copiilor de la 2—6 ani.

Cinci numere din anul II, și cu urmarea ce se va publica în celelalte cuprind materia necesară cerută de regulamentul pentru ținerea examenului de capacități și definitivat a conducătoarelor școalelor de copii mici. Spun aceasta pentru a arata că „Renașterea" nu apare cu pretenții de a face savantilc, ci este revista care nu poate să lipsească din biblietecă nici unui membru al corpului didactic primar, care sufere de lipsa de cunoștință a metodelor întrebuințate cu copii mai mici de școalele primare. Găsesc că față de mișcarea științifică în favoarea studierii sufletului copilului, e chiar necesar ca fiecare educator de profesie să înceapă cu studiarea materialului care formează instrucția conducătoarelor grădinelor de copii.

Poate că revista are încă lipsuri, totuși nu pot de cît să felicitez din toată inima pe d-ra Iulia C. Gheorghiu pentru ideia ce a avut de a scoate o revistă cu adevărat folositoare și pentru sacrificiile ce face pentru ca ea să apară.

Dat fiind încă și prețul mic cu care se oferă. nu mă îndoesc că d-ra Ghiorghiu are măcar satisfacția de a număra mulți cetitori. Cum majoritatea membrilor corpului nostru primar nu cunoaște alte limbi străine, revista „Renașterea, este singurul izvor de unde se pot adapta suflete însetate de cultură. Intr'adevăr abonamentul pentru 12 numere de cîte 4 coli costă numai 5 lei.

Redacția și administrația Piatra-N. strada Cuza Vodă No. 527.

C. V. Buțureanu.

MICI POLEMICI

Ziarele apașiste au un titlu permanent: „Lichidarea guvernului". Și guvernul se arată, din contra, foarte solid!

*

„Cuvîntul" are în pagina I-a un colaborator „Frunză", în pagina II a o rubrică „Ghimpi".

...Și noi o să-i înțepăm pentru flori... de stil.

*

„Opinia" să dee piept cu acei luptători care reprezint cinstea..." strigă „Cuvîntul".

...Dar nu „reprezintă"... gramatica, asta ie sigur.

*

Tot „Cuvîntul" se lamentează ca o Frunză de toamnă:

„Opinia" vine și vra să ne împotrivească din drum".

Stilul se... împotrivește în drumul confratelui nostru deplorabil.

*

„Planurile Austriei — scrie un ziar— au avortat în Balcani".

...Și a fost grozavă hemorragie!

Se anunță apropiata alegere a filosofului Bergson la Academia Franceză.

De cînd cu conferința d-lui N. Iorga în Academia Romînă, toate Academiile din lume sunt jidovite!

*

„Dreptatea" înființează o agenție „Detectivul" sub conducerea d-lui G. Gologan.

Un gologan care vînează franci...

OAMENI ȘI LUCRURI

Adevărul pe scenă

„Arta nu imită natura"—crede artistul Maximilian în documentata d-sale lucrare.

„Natura servește acestei arte drept pretext, drept măsură. In baza naturei și sub controlul ei, arta dramatică crează veșnic noui personagii.

Scopul acestei arte nu e de a copia natura, ci de a o ridica pe aceasta, arătînd prin personagiile create, frumosul și numai frumosul, cuprins în natură și pe care-l poate vedea și culege numai specialistul.

A iubit cine-va vr'odată în lume cum iubește Romeo? Unde și-a găsit actorul modelul de a imita un Romeo, cînd noi am vrea să imităm acel personagiu artistic?

Unde e nenaturalul rolului în acest caz?

Avînd a face în piesă cu un sentiment unic și curat, forma lui în afară e firesc să fie specială.

Naturalul jocului nu-și mai poate găsi loc, în fața frumosului ce apare înaintea spectatorului. Același lucru se poate pentru toate celelalte roluri.

...„In „Scrisoarea pierdută", de Caragiale există un personagiu care deșteaptă în mintea ori-cui, pe candidatul cu fraze bombastice și ridicol pentru orice om serios. E *Cațavencu*, o creațiune a inspirației autorului! Căci nimeni n'a văzut pe Cațavencu în stradă. E totuși o creațiune, cum nu se poate mai naturală, căci fiecare spectator vede în el un același candidat. Se poate asemui unei persoane cunoscute? Nu. Fiind-că, deși putem spune candidatului X că e un Cațavencu, nici odată nu vom putea spune lui Cațavencu că e candidatul X.

Mulți pot fi Cațavencu,—însă Cațavencu nu e nici unul.

Unde e dară natura care a servit de model actorului și unde este iarăși inițiativa autorului?

Naturalul artei dramatice este numai legătura de conștiință dintre autor, actor și spectator. Cînd aceasta e bine făcută, arta apare cît se poate de naturală și— invers. Autorul, actorul, spectatorul își imaginează în memorie, fie din cetit, fie din observații zilnice, voluntare sau involuntare, diferite semne ori trăsături manifestate în anumite împrejurări ca rezultat a diferite stări sufletești sau a diferitelor ocupațiuni ale oamenilor.

Aceste trăsături sunt în legătură și aproape la fel la toată lumea. Ele constituie cunoștințele omului, în ceea ce privește artele mai cu seamă, căci prin ele se măsoară naturalul artei dramatice. Numai ceea ce intră în cadrul acestor cunoștințe, adică în ceea ce memoria omului a înregistrat, se consideră ca natural —și tot ce e în afară de acele cunoștințe este nenatural..."

Sunt adevăruri vrednice de cunoscut și de meditat. Mai ales cînd sunt formulate de un artist rafinat și cult ca V. Maximilian.

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

22 Iulie.—Azi dimineață în satul Mircova, am văzut de-asupra unei uși un steag roș, alături de o tăbliță pe care era scris „holeră"—laconică sentință de moarte, cine știe pentru cine și pentru cîți? Am început a ne deprinde cu ideia de a fi în preajma grozavei epidemii, devenind fatalești cu sau fără voia noastră.

Relativ la frica de holeră, colonelul povestește următoarea anecdotă:

„Holera" trece cu două săculețe în mînă; asaltată de rugămințile fierbinți ale locuitorilor să nu mai facă atâtea victime, se înduioșează și răspunde:

— „Nu pot face nimic, căci nu sunt eu de vină, dar conținutul acestor două săculețe", și deslegându-le la gură arată în unul „frica" iar în celalat „fructe verzi".

Cazul de holeră anunțat în oraș nu era de cât o enterită; la noi în Regiment, starea sanitară e perfectă. Este adevărat că oamenii sunt bine îngrijiți iar ofițerii iau toate măsurile necesare pentru prevenirea flagelului.

Cortul nostru este alături de acel, în care locuesc în comun Comandantul Divizionului 1 și ofițerii Bateriei a 2-a; crăcile copacilor de curcudușe încărcați cu fructe dintr'o livadă alăturată atârnă greoi deasupra corturilor noastre. Un soldat care a îndrăznit să guste din fructele oprite, a fost legat de roata tunului, având la gât un șirag de curcudușe. Iată un bun preventiv de holeră, întrebuințat de Comandantul Bateriei 2-a, care totuși e atât de duios părinte al oamenilor săi, în cât își întrebuințează aproape toată solda sa spre a le îmbunătăți starea.

O veste bună. La Brigadă a sosit tutun în cantitate de 500 pachete de câte 10 bani, cari trebuie însă împărțite la... 10.000 oameni. Ofițerilor și nouă câtorva soldați privilegiați ni s'au distribuit mici cantități de tutun bulgăresc adus din Orhania.

Regimentul a primit știrea încheierei unui armistițiu pe cinci zile cu începere de la 19 Iulie. Trupele din prima linie și anume: Divizia 1 Cavalerie, Corpul 1 Armată, Corpul 4 Armată și Divizia 2 Cavalerie, vor marca linia de avantposturi ocupată cu fanioane albe și nici o patrulă nu va depăși până la noi ordine această linie.

Să fie sfârșitul, sau numai începutul?

Seara, gata de culcare ni se aduc în cort primele scrisori. E mare bucurie pe noi și anecdotele încep a curge. Teodor, bătrânul voluntar, povestește anecdota cu mătura, papucii și..., atât de picantă în cât preotul Mârza e silit să se supere, măcar in aparență.

23 Iulie.—Mi se spune că unele ziare din țară anunță cu titluri mari că: „holera decimează Armata Română"—lucru absolut exagerat. Au fost câteva cazuri, e drept, dar până la zece cazuri la suta de soldați mai este mult. Suntem în unul din punctele cele mai expuse epidemiei, și totuși Regimentul nostru nu a avut până în prezent nici un caz. Poate că intenția gazetelor, cari anunță flagelul e bună, căci tinde la singura soluție: să se grăbească mersul tratativelor din București, pentru a se decide înaintarea sau retragerea trupelor. Dar totuși, ce neliniște aruncă asemenea știri în sufletele acelora pe care i-am lăsat în țară, cu cari în momentul de față nu putem corespunde nici prin poștă nici cu telegraful.

Cu toate acestea noi trăim relativ bine în această viligiatură silită; ofițerii în cursul zilei se viziteazâ unii pe alții, își oferă ceaiuri și cafele, fac literatură consultând foile din volumele lui Grimand.

Nici invitațiile la dejun nu lipsesc, cu condiție însă ca fiecare conmesean să-și aducă tacâmul lui. Mesele sunt suculente și ca dovadă dau mai jos *menu*-ul din care m'am împărtășit azi la dejunul oferit de un ofițer:

Jumări cu brânză
Răsol de purcel, cu cartofi și mujdei
Pui cu fasole verde
Orez cu lapte
Vin, cafea, etc.

Suntem deci departe de a muri de foame, cum se plâng gazetele din țară. Seara, soldații petrec. Trompetul nostru încearcă câteva melodii, iar în sunetul dulce al fluerului și chiutele jucătorilor se încinge hora; voinicii noștri bat talpa pe pământul bulgăresc.

24 Iulie.—Zi splendidă. Se vede că și cerul voiește să sărbătorească succesul României.

Fabrica de ciocolată
CARMEN
— din București —

Reorganizîndu-se din nou, cu mașinele cele mai perfecționate, avînd lucrători specialiști din Elveția, produsele sale rivalizează cu cele mai bune similare străine.

Noua direcțiune a fabricei nu cruță nimic pentru mulțumirea consumatorilor.

Se atrage deosebita atențiune asupra
CIOCOLAZILOR DE LAPTE și CIOCOLATA DESSERT

Dimineața s'a primit vestea prelungirei armistițiului încă cu trei zile, iar cu puțin înainte de amiază Regimentul primește ordin să se retragă odată cu Corpul 4 de Armată, din care face parte în regiunea Trestenic-Nicopole, cu următorul itinerar: Ablanița, Turski-Isvor, Lovec și Trestenic.

Am obținut deci tot ce am voit, țara noastră e victorioasă fără să fi sacrificat viețile copiilor săi. E răsboiul viitorului, primul răsboiu modern, în care puterea stategică a unei armate superioare impune într'atât inamicului, în cât acesta este silit să se recunoască învins fără a încerca macar cea mai mică rezistență, ceia ce în cazul de față ar fi fost o nebunie.

Muzica Regimentului 16 Infanterie cântă după amiază în parcul nostru, soldații veseli joacă, cântă, strigă, ciocnind paharele cu vin ce li s'a distribuit în cinstea și pentru viitorul Patriei.

Ura!

Seara, cam pe întuneric, Colonelul Comandant al Regimentului, organizează în parc jocul „ștafetei", premiul fiind câștigat de alergătorii Bateriei a 5-a, cărora li s'a distribuit tutun și bani.

Plecarea e anunțată pentru a doua zi.

25 Iulie. — La ora 5.30 a. m. Regimentul pleacă în marș spre Zlatița; sunt pe primul cheson al celei d'intîiu Baterii, unde am obținut permisiunea de a figura ca servant, deși fac parte din Statul major. La eșirea din sat, vre-o cîteva femei bătrâne pe lîngă care trecem ne binecuvintează.—Mergem la pas drumul fiind încurcat de trupele în retragere și lăsând în urmă satul Celopec, pe la 8.30 intrăm în Zlatița, unde facem popas.

Lângă o cișmea două căruțe în cari vre-o câțiva holerici zac în tăcere, cu fețele negre hidos contractate, slăbite îngrozitor având ochii stânși intrați în orbite. Alături, la o fereastră cu gratii de fier două frumoase Bulgăroaice, una blondă și alta brună—soțiile unui căpitan și a unui profesor universitar din Sofia,—discută drăguț într'o franțuzească stricată cu d-nii ofițeri dorițí de ochi albaștri și negri, descălicați în stradă.

Prin târgușor o luăm la stânga spre Nord-Vest și după vre o doi kilometri, lângă gura defileului, bivuacăm la Sud-Estul satului Clisekioj. — Nu am putut merge înainte, defileul fiind împănat de alte trupe, împiedicând trecerea noastră.

De astă-dată îmi părăsesc cu părere de rău tovarășii de până acum, primind totuși cu plăcere invitația comandantului Bateriei I de a face menajul împreună și a locui în cortul său, care mai adăpostea pe locoteuentul veterinar Pavlosievici, elevul Vițu din școala militară de artilerie și soldatul Neculai D. Tiron, doctor în drept dela Bruxelles.

Un soldat din Bateria 2-a bolnav de gastro-interită—cam suspectă—a încetat din viață în căruța cu care era transportat la urma Regimentului. Intr'un ogor din vecinătatea bivuacului, lângă un copac stufos i s'a săpat groapa în care a fost scoborât, față de camarazii săi și de corpul ofițeresc — mai toți cu ochii în lacrimi,—în sunetul trompetelor cântând jalnic marșul funebru.—Colonelul nostru a presurat cadavrul cu flori, iar preotul Mârza rostește vorbe de ocazie și îmbărbătare.

Un morman de pământ și o cruce de lemn alb încununată cu flori de câmp, arată locul unde am lăsat pe unul dintre ai noștri.

De vînzare sau de închiriat

cu începere dela 26 Octombrie a. c.

O livadă în întindere de 8 Hectare 1830 m. p. situată în acest Județ, comuna Galata, cotuna Valea-Adîncă, avînd case și atenansele necesare unei bune gospodării.

Doritorii se pot adresa proprietarului, Maior Const. Panaitescu în Iași, strada Lozonschi 4.

La librăria, Socec & Comp. Soc. Anon. din localitate se caută

o vânzătoare

romînă sau germană

Ofertele a se adresa direcțiunei librăriei Iași.

INFORMAȚII

Amînîndu-se consiliul de miniștri pe Luni, iar Marți urmînd a se ținea un nou important consiliu de miniștri sub prețidența M. S. Regelui, d. Al. A. Badareu nu va mai pleca la Paris, ci va rămînea în Capitală.

Un mare meeting de aviație la Iași. — *Liga Națională aeriană, în scopul de a strînge fonduri necesare pentru construiri de hangare, unde să se poată adăposti, aeroplanele ce s'au construit prin donațiunile făcute, de public; a hotărît că un număr de cinci aeroplane să facă un circuit în sbor prin orașele donatoare*

La Iași aeroplanele vor sosi în sbor Duminică dimineață și vor aterisa pe platoul Copoului.

In acest scop de a se da concursul necesar acestui meeting, s'a instituit un comitet compus din domnii D. Greceanu, Căp. Capșa și av catul M. Borcea.

La oarele 3 după amează, vor plana deasupra platoului Copou cele 5 aeroplane sosite și vor face interesante sboruri și mișcări.

In aeroplan vor lua loc ca pasageri: d-na Locot. Drăghici d. D-tru Greceanu și M. Borcea.

Biletele se găsesc de vînzare la librăria Petru și Mitică Iliescu.

Prețuri populare.

Urmînd a se face comunicarea ministerului cultelor pentru confirmarea noului arhiereu, cu titlul de Craioveanul sfîntul sinod va fi convocat într'o singură ședință extra ordinară, în primele zile ale lunei Octombrie.

Recunoaștem legitima dorință a „Cuvîntului" de a polemiza cu „Opinia" în speranța unei reclama care să-i salte puținel tirogiul. vom satisface însă ambițiunea confratelui numai în măsura pe care vom găsi-o noi de cuviință.

Conferințele pastorale culturala ale preoților din Iasi, care au fost anunțate pentru zilele de 16 și 17 Octombrie a. c. se vor amîna pentru luna Noembrie în urma cererei preoților.

Subiectele conferinței care au fost date preoților pentru a le trata sunt următoarele:

Viața lui Petru Movilă și Mărturisiria ortodoxă.

Luni 23 și Marți 24 Septembrie se vor vinde la licitație de comisionea de rechiziție un număr de aproape 400 cai.

Ministerul lucrărilor publice a acordat d-lui C. Stoicescu, dirigintele școalei de picheri din Iași e îndemnizație lunară de 100 lei.

Intre intelectualii demobilizați și reîntorși în Iași se află și d. G. Topîrceanu redactor al „Vieței Românești".

Ieri s'a întrunit comitetul ds lectură al teatrului Național. Nici un nou angajament nu s'a făcut la teatru Național. Astăzi d. Sadoveanu împreună cu d. regisor V. Cuzinschi au stabilit seria de reprezentații pentru prima lună a stagiunei teatrale.

D. dr. N. Chinezu, care a stat cinci ani în Elveția, în virtutea unui contract de medic rural, s'a reîntors în țară.

D. P. Nedelcu prețședintele corporației „Metalurgica" ne scrie că alegerea de la acea corporație n'a putut avea loc din cauza absenței funcționarilor.

Se dezminte știrea despre demisia d-lui Al. Davila din postul de director general al teatrelor.

D. Emil Pogus a fost confirmat ca mecanic electrician la Universitatea din Iași.

M. S. Regele a conferit medalia „Răsplata Muncii" clasa I-a d-nei Aspasia I, Burada, profesoară la conservatorul din Iași.

Cu începere de la 1 Octombrie biblioteca Universității. care fusese închisă pe timpul vacanței va fi deschisă pentru public.

Pînă la alegerea unui decan al facultății de litere și filosofie rămas vacant prin decesul profesorului Petru Rișcanu, lucrările facultății vor fi rezolvite de d. profesor A. D. Xenopol.

„Uniunea Educatoarelor Romîne" își va începe obicinuitele șezători duminicale, în localul școalei de băeți „Cuza-Vodă" din Tatarași.

La aceste ședințe care vor începe în ziua de 22 Septembrie a. c. ora 3 p. m. pot asista și persoane străine, în afară de membre.

Economul I. Țincoca protoiereul orașului a inspectat bisericile din Slobozia și Dobrovăț.

Amintim publicului, că Duminică 22 Septembrie are loc în folosul Muzicei Regimentului 13 Ștefan cel Mare.

Serbarea va începe la orele 8 dimineață pînă la 11 jum și va continua după amează de la orele 3—8 jum, seara. Muzica sub conducerea distinsului șef d. Vladuță va cînta cele mai frumoase și noui opere.

Eri s'au deschis ședințele consistoriului spiritual al mitropoliei Moldovei, care vor dura pînă în ziua de 27 Septembrie.

Ședințele sunt prezidate de economul Ioan Gotcu, prețședintele consistoriului.

Ministerul instrucțiunii face cunoscut direcțiunilor școalelor secondare, că s'a hotărît amînarea congresului maiștrilor de caligrafie și desemn ce urma să se țină în luna Septembrie.

Infamiile viitorului.—Coloanele *Viitorului* sunt pline de tot felul de invective la adresa noastră. Intre alte invective este și acea aruncată asupra prietenilor noștri profesori și institutori, cari au reușit a căpăta aprobarea cărților lor didactice și deci a intra în concurență fățișă cu clică autorilor liberali.

Cine nu știe că sub regretatul Haret, există o clica în regulă la minister, care a exploatat și sufletul și pumga dăscălimei rurale, mai toți cei din clica Haretistă au făcut parale, și ca unii ce sunt deprinși cu acest sistem, le place a-l vedea în toate părțile și la toți.

Pentru aceste abuzuri, la care s'a dedat clica liberală, Ministrul C. C. Arion a luat dispoziția că vor fi judecați și condemnați acei autori didactici, cari în reclamile lor de recomandare de cărți didactice vor exagera meritele cărților lor, sau vor critica lucrările similare ale altor autori.

Cu toată această dispoziție ministerială, clica liberal de la *Flacăra* și *Viitorul* continuă a face reclame tendențios exagerate ca acea că manualele lor au fost admise cu modificări serioase.

In al doilea loc presa liberală se rîdică contra unui nou trust, avînd în cap pe Victor Munteanu cu cei 2 colegi ai săi: C. Zaharia și C. Andriescu, care au întocmit o *carte de cetire*, ce n'avusese poate să fie aprobată de comisiile liberale, căci autorii erau democrați nu liberali, iar ca aliat politic pe d. Gh. Ghibănescu profesor și deputat al col. 3, pe Fălciu.

Cei trei institutori sînt prea cunoscuți în corpul didactic prin activitatea lor literar didactică ce au desfășurat; iar dacă astăzi doi din ei ocupă situații în administrația școalelor, Munteanu ca subdirector al învățămîntului primar și C. Zaharia ca inspector, e că e cea mai bună răsplată pentru cei mai meritoși.

Școala primară va cîștiga mult prin noua carte de cetire, care e foarte bine întocmită, metodica, practica, datorită unor oameni cu experiență profesională.

Care e faptul de înrîurire directă ce au putut face acești 2 profesori din situația lor administrativă pentru a scoate de aci acuzarea, că au organizat un trust. Invățătorii — dacă vor preferi cartea prietenilor noștri — vor face o operă foarte bună, întru cît vor sluji școalei primare. Și apoi prietenii noștri n'au transformat puterea lor trecătoare să facă clică de sectarism, și nu e dascal care să aibă cuvinte bune de colegialitatea și graba de a fi serviți la minister, nu ca sub Haret, cînd ministerul era asediat și bîntuit numai de colectiviști.

Cît de invectivele ce presa liberală le aruncă d-lui Gh. Ghibănescu, *deputat tachist*, nu-l ating. Gramatica d sale a fost aprobată printre cele dintâiu la concursul din 1894, și a slujit mulți ani învățătorilor. Dl. Ghibănescu e profesor de școală normală, și are peste 1000 de învățători elevi de ai d sale; apoi ca deputat a putut servi atîta lume, că dacă va fi referat față de alte manuale, aceasta e o urmare firească a lungei sale cariere didactice.

Care e însă înrîurirea *directă*, ce ar constitui un trust? D-nii de la *Viitorul* ar face mai bine să-și vază bîrna din ochiul lor de cît să vază paiul din ochiul nostru.

Ministerul instrucțiunii publice a trimis o adresă revizoratului școlar al județului, cerînd ca să convoace pe dirigînții școalelor în consiliu școlar, ca să alcătuiască de urgență lista cărților de școală.

Hoții s'au introdus în cîrciuma lui Gh. a Anei din satul Goești, comuna Lungani, furînd o mare cantitate de rachiu.

Școlile medii. — Zilele acestea ministerul de Instrucție s'a ocupat cu numirile de făcut la școlile medii de băeți și fete.

Ca cunoștință generală dăm acestea. In anul trecut frequentarea școlilor medii a fost 360 elevi la cele 9 școli medii de băeți și 70 fete la cele 3 școli medii de fete. Cum însă din acest total de elevi s'au retras 60 în cursul anului, frequentarea a fost de *370 elevi în total.*

Pentru anul în curs, urmînd a se deschide și anul 2-a s'au luat măsuri în vederea aplicării legii:

S'a hotărît în principiu ca toate cursurile teoretice și îndeletnicirile să fie numai dimineațele. In acest scop s'a redus ora la 50 minute și s'au pus 4 oare dimineața de la 8—12 a. m.

După amezele vor fi consacrate lucrurilor practice: lucrul de mînă, gospodăria casnică, agronomia, grădinăria, etc. putînd fi cuprinse în oarele de la 2—4 p. m. și la nevoe și după 4 p. m. cînd aceste lucrări vor cere o continuare mai lungă.

Pentru obiectele de studiu s'au admis aceste grupe.

Grupa I—II: Franceza (la Craiova *Germana*) și Istoria.

Grupa III: Matematica cu st. Naturale.

Grupa IV: L. Romînă, Geografia și Religia.

Grupa V: Pentru cele 6 oare din fiecare grupă se va plăti 150 lei lunar.

Cele 2 școale medii din Iași vor funcționa deci cu 2 institutori, 4 profesori de obiecte secundare, 4 maeștri de dexterități și 2 maeștri de îndeletniciri practice.

Ivindu-se mai multe cazuri de holeră în orașul Poltava din districtul cu acelaș nume și în orașul Tachlyk din districtul Akerman (Rusia), călătorii și provenințele din aceste două districte vor fi supuse măsurilor sanitare în consecință.

Necunoscuți rău făcători au furat mai multe obiecte casnice de la d. Eduard Conici, funcționar la fabrica de cărămizi din Ciurea.

Casier al comitetului instituit pentru ridicarea unui monument lui Vlaicu, a fost numit păr. econom Gh. Florescu.

Banii și listele se vor înainta părintelui casier al comitetului.

Se știe că listele au fost împărțite la toate autoritățile civile și militare din țară.

Invățămîntul menajer ia din zi în zi o desvoltare mai mare. Sînt zeci de cazuri, în cari părinții își trimit fetele cu studii complecte secundare și chiar universitare, să-și întrogească cultura menajeră la școalele elvețiene, în special la Fribourg, de oare ce pînă acum diplomele acestui oraș au precădere prin colidita'ea pregătirei și prin aceia ca fiind centru francez e mai propriu culturei menajere.

In legătură cu aceasta și la școalele noastre de menaj, în special la cele din București, se observă o afluență mare de înscrieri. Cei ce dau tonul sînt popii de la țară și micii funcționari, cari văd în această mică ramură de pregătire un nou debușeu de plasare bugetară, foarte ademenitoare prin reușita primelor serii de diplomele în ale menajului.

Pentru 30 de locuri la o școală de menaj din Capitală sînt peste 150 de cereri de înscrieri, din care 50 sînt de fete de popă. De altfel preții sînt cei mai grijuliri în educația copiilor. După statistica generală a învățămîntului secundar, în școlile secundare cel mai mare contingent îl dau preții cu 30 la sută și apoi vin funcționarii publici. Tot așa și la menaj, preții de țară au o gospodărie mai îngrijită ca familiile de țarani, fata de popă avînd ce vedea și învăța în casa părintească are cea mai temeinică pregătire în ale menajului. Are grijă și interes de lucrul casnic și printre cele dintâi eleve în menaj se socotesc fetele de preut.

Curtea cu juri urma să judece astăzi interesantul proces a lui Belici.

Lipsind acuzatul care urmează a fi judecat și de Curtea de Botoșani, unde numitul se și află arestat, procesul s'a amînat.

Antreprenorul

BERERIEI „AZUGA"

din PIAȚA UNIREI

aduce la cunoștința onor. sale clientele și publicului în general că, cu începere de la 20 Septembrie a. c.

Se redeschide

pe lîngă noul local și localul vechiu

cu totul din nou restaurat

Aceste localuri, singurele elegante și higienice din oraș sunt aranjate cu tot confortul.

Serviciul proverbial de excelent

Se servește pe lîngă delicioasa Bere de Azuga, Corona, Salvator, Monopol și Excelsior tot felul de băuturi indigene și străine cu prețuri foarte modeste.

Un bufet bine aranjat cu tot felul de mîncări reci și calde, bine și curat preparate stă la dispoziția publicului în orice oră de zi și noapte.

Supeuri speciale după reprezentații cinematografice și teatrale.

O orchestră excelentă sub conducerea maistrului Budală va delecta publicul în toate serile cu cele mai frumoase bucăți naționale și clasice.

Mulțumind numeroasei clientele pentru concursul ce mi l'a dat până acum rog a mi'l da și în viitor.

Cu stimă
Manase Sternberg
Antreprenorul Bereriei „Azuga"

In ziua cînd teatrul național își deschide porțile pentru o trupă românească de operetă, se cuvine să ne gîndim la stagiunea teatrală propriu zisă, care se va deschide la 15 Octombrie.

Oferim bucuros eloguentei proze a mult talentatului director al teatrului național locul de cinste al ziarului, ca să se adreseze marelui public al Iașului.

Ne rezervăm totuși dreptul a ne rosti asupra organizației artistice a stagiunii actuale în momentul oportun.

Eri s'a ținut conferința la cercu cultural preutesc No. 7 din comuna Piciorul Lupului.

Ședința a fost prezidată de economul Țincoca, protoereul orașului.

Au luat parte la conferință, preoții N. Popovici (Ciurea); D. Stăcescu (Bogdănești); Al Soficu (Voinești); D. Dimitriu (Lungani); M. Bombea (Mogoșești); Haralambie Hangan (Piciorul Lupului).

S'a oficiat dimineața serviciul divin după care s'a făcut critica cîntărilor.

După amează s'a discutat despre obiceiurile creștinești la Paști și Crăciun.

„O studenta escentrică daneză", este filmul principal al noului program cinematografic Pathé-Frères din sala teatrului Circ Sidoli de astă-seară Vineri 20 Septembrie 1913. Intreaga desfășurare e interpretată de artiștii dramatici ai teatrului regal din Danemarca. (2 părți).

Sunt apoi cuprinse în noul program de astă seară:

Cea mai recentă apariție din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele și telegramele însuflețite din lumea întreagă.

„Nevestele înșalate" sau Berbanți ca voluntari. Comedie de moravuri engleze. Inscenare și interpretare din cele mai reușite, (2 părți).

Prince escentric, comedie cu neimitabilul humorist parizian, etc. etc.

Mîne Sîmbătă matineu la circul Sidoli (ora 3) și seara la 9 ore mare reprezentație.

Poimîne Duminică matineu la 3 ore ziua și reprezentație s e r a l ă la 9 ore; program nou duminical:

Cerșetorii în haine negre, nemuritoarea piesă după celebrul roman al lui Brisebare și Nus, etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfășurarea pieselor.

Sf. sa preutul Apolon Andrieș parohul bisericei „Ziua Crucei", va trece la biserica „Buna Vestire", în locul economului Gh. Possa, trecut la pensie pe ziua de 1 Octombrie a. c.

Consumați numai

Apele mineralizate **Dochia, Baia, Stînca** și **Repedea**
excelentele produse ale

„Primei Fabrici de Ape Minerale din Iași"

— **Strada Loc. Col. Langa No. 4.** — Instalație modernă —

Apele mineralizate: **DOCHIA, BAIA, STÂNCA** și **REPEDEA** conțin numai săruri folositoare organismului și în dozele fiziologice indicate de igienești.

Constitue cea mai bună apă pentru combaterea afecțiunilor aparatului digestiv, ficatului, uterului, gutei, diabetului (zahărul), gravelei. Se întrebuințează cu succes contra anemiei și reumatismului. Sunt mult recomandate pe timpul epidemiilor. Fabricate sub controlul d-lor *M. D. Cădere*, chimist sanitar-expert și dr. *I. Țaranu.*

Facem expediție în toată țara; în localitate comanda se poate face prin o carte poștală și trimetem trăsurile la domiciliu.

■ **Şcolare.** — *Suplinitorii numiţi în oraşul Iaşi.*—In învăţămîntul primar urban din oraşul Iaşi, devenind vacante mai multe catedre ale membrilor corpului didactic, care funcţionează, fie în serviciul de control al învăţămîntului, fie la şcoalele medii, precum şi prin revocarea detaşerilor, s'a aprobat pe ziua de 1 Octombrie a. c. următoarele numiri de suplinitori:

1). Dl. Gr. Stegărescu, licenţiat în ştiinţi, la şcoala de băeţi No. 2 „Carol I" la catedra d-lui C. Andriescu. care funcţionează la şcoala medie de băeţi din Iaşi.

2) D-ra Constanţa Jelea, studentă la şcoala de băeţi No. 2 „Carol I" la catedra d-lui C. Zaharia inspector şcolar.

3). D na Maria Stoica, absolventă de externat, la şc. de băeţi No. 3 „Cuza-Vodă" la catedra d-lui I. Vărlănescu, revizor şcolar de Iaşi.

4). D-ra Aglaia Gheorghiu, absolventă a facultăţei de litere, la şcoala de băeţi No. 5 „V. Alexandri" la catedra d-lui C. Buţureanu inspector şcolar.

5). D-ra Coroi Maria studentă, la şc. de băeţi No. 5 „V. Alexandri" la catedra d lui I. Dimitriu care funcţionează la şcoala medie de băeţi din Iaşi.

6). D-ra Maria Drăgulănescu abs. a 7 clase liceu, la şcoala de băeţi No. 5 „V. Alexandri" la catedra d nei Maria Buţureanu, inspectoară şcolară.

7). D-ra Natalia Mărgineanu licenţiată în litere, la şcoala de băeţi No. 6 „C. Negri" la catedra d-lui Victor Munteanu, subdirectorul învăţămîntului.

8). D-ra Eugenia Manoliu absolventă a şcolei normale „Elena Doamna" din Bucureşti, la şcoala de băeţi No. 7 „Gh. Asache" în locul d lui Lazăr Grecea revizor şcolar al judeţului Suceava.

9). D-ra Maria Pantazi, licenţiată în litere, la şcoala de fete No. 1 „Carmen Sylva" din Iaşi, la catedra d-nei Lucreţia Constantinescu, care funcţionează la şc. medie de fate din Iaşi.

10). D-ra Ortansa Păun licenţiată în litere, la şcoala de băeţi No. 6 „C. Negri" la catedra d nei Henrieta Munteanu, numită delegată pedagogică.

11) D. Mihai Rosu, student, la şcoala de băeţi Socola-Nicolina, la catedra d-lui T. Zaharia revizor şcolar de Putna.

12) D. Gh. Vasiliu, student la şc. băeţi No. 6 „C. Negri", la catedra d-lui Gh. Vesbianu revizor şcolar de Fălciu.

■ A apărut cărţile de citire cl. II-a, III-a şi IV-a urbană şi divizia 2 a şi 3-a rurală a d-lor V. Munteanu, subdirectorul învăţămîntului primar şi C. Zaharia, inspector şcolar şi C. Andriescu dela şcoala medie.

Asemenea a apărut Geografia Romîniei şi Geografia Continentelor de C. Andriescu.

Dr. I. BRENER
Specializat în clinicele din Germania
BOALE DE FEMEI
MAMOŞ
Str. Lăpuşneanu 25
— Cons. 1—6 —
Reîntors din campanie şi-a relua ocupaţiunele

De vînzare în strada Sărărie 83, o casă împărţită în 2 apartamente cu 9 odăi, bucătării, pivniţă, etc.

Oloiu de văpsit pur
calitate superioară. 1 leu kilogramul. Fraţii Bachstetz, magazin de fererii str. de sus.

Pepinieră de Viţe de Vie
bine selecţionate, altoite pe portaltoi americani cei mai rezistenţi se poate vizita în ori-ce zi la via d-lui C. Chilimoglu Şoseaua Copou, vis-à-vis de Şcoala Normală Vasile Lupu, unde se vor adresa şi comenzile.

SE TAIE LEMNE DE FOC
Cu maşina condiţiuni avantajoase
Doritorii să se adreseze printr'o carte postală d-lui Simon Avram, strada Zugravilor No. 49.

Dr. Louis Mendel
— DENTIST —
reîntorcîndu-se în localitate şi-a reluat consultaţiile.
Str. Lăpuşneanu 11 bis. (De asupra Băcăniei Smirnov).

Turneul Companiei Lirice Romînă
Grigoriu
— de Operă şi Operetă —
Va juca în stagiunea de Iarnă 1913
Un ciclu de 20 Reprezentaţii Serale şi 3 Matineuri
PENTRU DESCHIDEREA STAGIUNEI
Se va juca
Vineri 20 Septembrie 1913
AUGUSTIN

Serviciul telegratic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Chestia albano-sîrbă

Intervenţia diplomatică a Austro-Ungariei.— Cruzimi Albaneze.— Albanejii înfrînţi pe toată linia.

Belgrad.—Insărcinatul de afaceri austro-ungar, d. Storck, s'a prezentat la ministerul de externe şi a amintit în numele guvernului său, în chip amical dar stăruitor în acelaş timp, de necesitatea de a se respecta deciziunile luate la Londra cu privire la Albania şi graniţile sale, cu prilejul măsurilor militare luate de Serbia în contra insurecţiunei izbucnite pe teritoriul sîrbesc.

Locţiitorul ministrului de externe, d. Spalaicovici, a răspuns că Serbia a luat numai măsuri de apărare contra atacurilor albaneze şi ca nu se gîndeşte de fel a-şi alipi teritorii albaneze.

Serbia este ferm hotărîtă să respecte deciziile Puterilor.

D. Spalaicovici a făcut declaraţiuni analoage şi reprezentanţilor celorlalte Puteri.

*

Belgrad.—Albanejii în retragerea lor dinaintea trupelor sîrbeşti, au comis un număr îngrozitor de mare de acte de cruzime: atrocităţi şi masacre, fără a mai număra incendierile.

S'au asasinat creştini fără apărare şi chiar Albanejii şi Turcii care refuzau să participe la acţiunea lor.

Pretutindeni pe unde au trecut, Albanejii au prădat sate şi biserici.

Ieri, Albanejii au fost înfrînşi la Lopuski. Albanejii, puţin numeroşi, combat împotriva trupelor noastre care au primit întăriri. Lupta continuă actualmente.

*

Belgrad.—Biroul Presei spune că rezultă, din ultimile ştiri sosite, că lupta mai continuă în faţa oraşului Prizrend.

Armata sîrbească a primit întăriri suficiente, ca să mai poată exista vre-un pericol cu privire la Prizrend.

Acordul Turco-bulgar

—Schimb de telegrame între guvernele celor două ţări—

Constantinopole.—Cu prilejul semnării tratatului de pace, Marele Vizir a telegrafiat d-lui Ghenadief următoarele:

„Am via plăcere să anunţ excelenţei voastre semnarea tratatului de pace care va inaugura desigur pentru cele două naţiuni vecine, o eră de concordie şi prosperitate".

D. Ghenadief a răspuns:

„Ştirea semnării păcei îmi pricinuieşte o reală bucurie. Am onoarea a vă adresa, cu acest prilej, felicitările guvernului bulgar şi a vă exprima via dorinţă şi ferma hotărîre de a pune în joc toate silinţele noastre spre a stabili relaţiunile de bună vecinătate şi de prietenie sinceră şi durabilă între imperiul Otoman şi Bulgaria.

„Pe această bază solidă ne putem pregăti la binefacerile păcei şi la prosperitatea şi progresul ţării".

Raporturile ruso-bulgare

— Interviewul generalului Dimitrieff —

Petersburg.— Noul ministru bulgar, generalul Dimitrief, a sosit.

Intr'un interview acordat reprezentantului agenţiei Westnick, ministrul a zis că atribue numirea sa dorinţei guvernului bulgar de a face să dispară răceala din ultimul timp, dintre Rusia şi Bulgaria şi care se datoreşte numai unor neînţelegeri.

Generalul Dimitrief crede că amiciţia ruso bulgară va fi de acum înainte nesdruncinabilă, ca şi înainte.

Linia ferată Sofia-Constantinopol

Sofia.—Peste cîteva zile se va pune în circulaţie liuia ferată Sofia-Constantinopol.

Căile ferate sîrbo-bulgare

Sofia.— Administraţia Căilor Ferate bulgare a adresat, căilor ferate sîrbeşti, o cerere întrebînd data reluărei circulaţiunei regulate a trenurilor convenţionale şi exprese, între Belgrad şi Sofia.

Serviciul Telefonic

Bulgaria mobilizează

Sofia.— Bulgaria mobilizează din nou.

Concentrarea trupelor se desfăşoară de cîte-va zile cu mare febrilitate.

Diviziile 3, 4 şi 8 au fost pornite spre Sascova.

Autorităţile au oprit eliberarea de paşapoarte la persoanele în vrîstă da armată.

In public domneşte o mare nelinişte.

Cercurile piplomatice însă nu cred în posibilitatea unui nou resboiu.

Conflictul bisericesc din Bucovina

Viena.—Deputatul Isopescul întrebat de corespondentul ziarului „Adevărul", a declarat, că nemulţumirea în sînul poporului romîn e foarte mare, în urma numirilor făcute în biserică şi pacea nu se va restabili, pînă ce nu se va da populaţiei satisfacţ a dorită.

Romînia şi revanşa Bulgariei

Constantinopol.—Ziarul „La Turquie", ocupîndu-se de situaţia, spune că Romînia va năvăli în Bulgaria, de îndată ce va simţi, că bulgarii râvnesc o revanşă.

Ziarul adaugă, că România va considera ca o atingere a demnităţei sale faptul, că Bulgaria ar încerca să aducă o jignire tratatului de pace din Bucureşti.

Consiliul de miniştri sub preşidenţia Suveranului

— Audienţele d-lor Maiorescu şi Take Ionescu —

Bucureşti.—Eri după amează, d. Titu Maiorescu, preşedintele consiliului de miniştri, a fost primit în audienţă de Suveran.

La orele 6 M. S. Regele a primit în audienţă pe d. Take Ionescu.

Audienţa şefului partidului conservator-democrat a ţinut de la orele 6—8 seara.

*

Consiliul de miniştri, ce urma să aibă loc mîine, Sîmbătă, a fost amînat pentru Luni.

Marţi va avea loc un consiliu de miniştri, la castelul Peleş, sub preşedinţia M. S. Regelui.

Mercuri, d. Titu Maiorescu, preşedintele consiliului de miniştri, va pleca în străinătate pentru trei septămîni.

Un meeting al exportatorilor

Bucureşti.— Din iniţiativa preşedintelui Camerei de comerţ şi a mai multor comercianţi de cereale, va avea loc în curînd în Bucureşti un mare meeting al exportatorilor, industriaşilor şi comercianţilor, pentru a discuta chestia transporturilor pe liniile ferate, care azi ar lăsa de dorit.

Amînarea Congresului liberal

Bucureşti.— In cercurile liberale se afirmă, că congresul liberal, hotărît pentru 6 Octombrie. Va fi amînat pentru o dată mult mai tîrzie, probabil pentru 10 Noembrie.

Modificarea legei de organizare a armatei

Bucureşti.— D. general Hirjeu, Ministru de finanţe, lucrează la un proect, de modificare legei de organizare a armatei.

NUMIRE

Bucureşti.—D. Vîrlănescu, revizor şcolar al judeţului Iaşi, a fost numit inspector al învăţămîntului particular, în locul d-lui Dofinescu, eşit la pensie.

D. Grecea a fost numit revizor şcolar la Iaşi, în locul d-lui Vîrlănescu.

Băncile populare în cadrilater

Bucureşti.—Consiliul de administraţie al Băncilor populare, se va aduna la Bucureşti, în ziua de 25 Sep., pentru a discuta organizarea de Bănci populare în cadrilater.

O cerere a comercianţilor din Silistra

Bucureşti.—O delegaţiune a comercianţilor din Silistra, au cerut ministerului de finanţe, ca pentru importul de zahăr din străinătate, să se aplice încă un timp tariful bulgar.

Convocarea Sinodului

Bucureşti.—Sinodul va fi convocat în seziune extraordinară pentru o zi, avînd a discuta mai multe chestiuni urgente.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

— Flagelul e în descreştere —

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.—2 comune, 6 vechi, 1 nou, 7 rămaşi.
Piteşti spital, 1 vechiu, 1 rămas.

Jud. Brăila.—14 com. 98 vechi, 1 nou, 4 morţi, 95 rămaşi.
Brăila-lazaret, 9 vechi, 9 rămaşi.

Jud. Buzeu.—2 com., 13 vechi, 1 nou, 3 vindecaţi, 10 rămaşi.

Jud. Constanţa.—4 com., 10 vechi, 2 noi, 2 morţi, 8 rămaşi.

Jud. Covurlui.—1 com. 1 nou, 1 mort.
Galaţi-spital, 1 vechiu.

Jud. Dolj.—66 com., 394 vechi, 31 noi, 8 morţi, 14 vindecaţi, 402 rămaşi.
Craiova spital, 5 vechi, 2 noi, 2 morţi, 6 rămaşi.

Jud. Gorj.—4 com. 5 vechi, 5 rămaşi.

Jud. Ialomiţa.—22 comuni, 91 vechi, 14 vindecaţi, 77 rămaşi.
Calaraşi-spital, 1 vechiu, 1 rămas.

Jud. Ilfov.—2 com., 4 vechi, 4 rămaşi.
Colentina-spital, 1 vechiu, 1 rămas.
Olteniţa, 4 vechi, 2 noi, 4 rămaşi.

Jud. Mehedinţi.—10 com., 34 vechi, 4 noi. 5 morţi, 1 vindecat, 32 rămaşi.
T.-Severin-spital, 2 vechi, 2 rămaşi.

Jud, Olt.—5 com., 24 vechi, 1 mort, 24 rămaşi.
Slatina spital, 4 vechi, 4 rămaşi.

Jud. Prahova.—1 comună, 8 vechi, 2 noi, 2 morţi, 8 rămaşi.

Judeţul Putna, 1 comună, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.
Judeţul R.-Sarat, 8 comune, 30 bolnavi vechi, 30 remaşi.
Judeţul Romanaţi 20 comune, 106 vechi, 4 noi, 3 morţi, 3 vindecaţi, 104 rămaşi.
Caracal spital, 57 bolnavi vechi, 2 noi, 1 mort, 58 rămaşi.
Judeţul Suceava, 1 comună, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.
Judeţul Tecuci, 1 comună, 1 vechiu.
Jud. Teleorman.—T,-Măgurele-spital, 4 vechi, 4 rămaşi.
Jud. Talcea.—1 com.. 5 noi, 1 mort, 4 rămaşi.
Judeţul Tutova — Berlad, 4 bolnavi vechi, 1 nou, 5 rămaşi.
Judeţul Vălcea, 5 comune, 10 vechi, 2 vindecaţi, 8 rămaşi.
Judeţul Vlaşca, 11 comune, 59 bolnavi vechi, 6 noi, 7 morţi, 58 ramaşi.
Giurgiu-spital, 1 bolnav vechiu.
Teritoriul nou, 3 comune, 3 bolnavi vechi, 4 bolnavi noi, 2 morţi, 1 vindecat 4 rămaşi.

Total: 184 comune, 992 vechi, 64 noi, 35 morţi, 39 vindecaţi, 982 rămaşi.

In judeţele Gorj, Ilfov, Olt, Putna, Suceava, Tecuci nu s'a mai ivit nici un caz nou. Iar în judeţele Bacău, Botoşani, Dorohoi, Fălciu, Iaşi, Muscel, Neamţ, Roman, Vasluiu, nu există nici un caz de holeră.

Dr. MINOVICI

Atelierul de croitorie
al şcoalei profesionale de fete „Hristache Zănescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primeşte în bune condiţiuni ca practicante absolventele şcoalelor profesionale de la Stat.

Dr. Suzana GROSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43 —

De vînzare *Casele Str. Lascar Catargi 5 compuse din 4 Apartamente, canal, apă. A se adresa d-nei Jeanne Unter, Păcurari 37.*

Mărfurile de la Luvru şi Fraţii Gross *au fost readuse în localul d'inainte, sub Hotel Continental şi s'au redus preţurile fiind numai pentru un scurt timp.*
Onor. clienţi să se grăbească.

De Inchiriat *în Strada Căpitan Păun 8 2 camere pentru birou şi o magazie pentru depozitat marfă.*

Prăvălie de Inchiriat
In Str. Lăpuşneanu *32, actualmente ocupată de spălătoria „Falk".*
Doritorii se vor adresa alăturea la Magazinul Conservatorului.

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ţinere de registre comerciale.*
Adresaţi vă la Postăvăria „Avântul" *Iaşi, strada Ştefan cel Mare.*

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, şură, beciu, curte spaţioasă str. sf. Andrei No. 3*
A se adresa la proprietară în curte între orele 2 5 p. m.

Liceul Particular
„Profesorii Asociaţii"
— IAŞI —
Sub conducerea unei asociaţiuni de profesori secundari
Curs liceal complect şi şcoală comercială superioară
Se primesc interni, externi, semi-interni
Inscrieri în orice zi în localul din
Strada V. Conta No. 15
Direcţiunea

In casele *S hnürer vis á vis de Fraţii Polingher sunt de închiriat una prăvălie, una locuinţă elegantă la etaj, una locuinţă modestă în curte şi mai multe magazine pentru depozite de mărfuri.*

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*
A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.
Str. Lozonschi, 16 bis.

Lecţiuni de curs primar şi curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condiţiuni avantajoase.*
Informaţiuni la ziar.

ISRAEL BROIDE
Deposit de Saci şi Ţoluri
— IAŞI —
13, str. Anastasie Panu, 13
De vînzare şi de inchiriat cu preţuri modeste.

Dr. L. FISCH
Specializat la Berlin în
BOLI DE COPII
Precizarea diagnozelor prin analize microscopice
VACCINARI
Iaşi, str. Cuza-Vodă (Golia) 42
Consult. 10—11 şi 3—5.

VACCINARI ŞI REVACCINARI
— cu buletine pentru şcoli —
Dr. A. Steuerman
13 Str. Cuza-Vodă

Dr. H. Solomovici
SPECIALIST IN BOALE DE
NAS, GÂT, URECHI
şi — GURA —
Ord. 8—10 a. m. şi 3—6 p. m.
67 Str. Cuza-Vodă 67

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de timpului, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari-s'a resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dîua cea d'antâiă se se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua și a 3-a dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

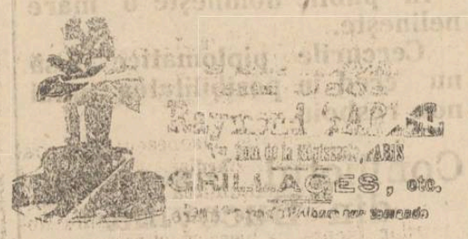

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1992—Duminică 22 Septem. 1913

Guvernul de colaborare

Iar rămîne guvernul acesta de colaborare!? Aceasta cel puțin e versiunea pe care ne-o aduc ziarele din București, dintre cari nu lipsesc negreșit acelea, care țin *știrea din izvonrele cele mai autorizate și așa mai departe.*

Dar aceasta e ceva dezesperant și exasperant, zice opoziția. Tocmai cînd acest guvern era mai aproape de a cădea, tocmai atunci dînsul dă cele mai puternice semne de vitalitate.

Ce face însă opoziția pentru a grăbi scadența, adică apropierea zilei care să-i dea satisfacția după care umblă atît, căderea guvernului?

Guvernul acesta de altfel, poate fiindcă e format din reprezentanții a două partide, are norocul să nu fie pe placul a două opoziții: una liberală și alta.... să-i zicem, conservatoare.

Și cum nu poate fi guvern, care din momentul alcătuirii lui să nu aibă vrăjmași, dintre cari unii ireductibili, ce e mai natural de cît ca și cel actual să se fi găsit chiar dela origina lui în aceeași situațiune, în care se aflau și s'au aflat toate guvernele?!

Era surprinsă lumea și deci și opozițiile de astăzi să vadă că din guvernele omogene ies cele mai puternice disidențe, că în acele guverne domnește neînțelegerea și vrajba, dar așa cum stau lucrurile cu guvernul de astăzi?!..

Așa cum e el întocmit, cum procedează dînsul, guvernul acesta are în fața opoziției un păcat, care e mai mare de cît poate și anume acele, că îi strică toate calculele, îi dejoacă toate planurile.

Pentru a combate un asemenea guvern, își zicea opoziția, nici nu e nevoe să arătăm principii, programa de guvernare, ci va fi suficient să așteptăm și la momente oportune să ațîțăm pe unii contra altora. Ceea ce de altfel opoziția face cu o rîvnă și întrecere demnă de alte cauze.

De cîte ori pînă astăzi, de exemplu, conservatorii din guvern n'au fost umiliți de democrați, și de cîte-ori aceștia n'au fost îngenunchiați de cei întăi?! Ce n'a făcut opoziția să convingă pe cei întăi? Ce n'a spus dînsa cestor de al doilea spre a-i întărîta contra celor dintăi?!

E drept deci că opoziția ș'a făcut datoria, așa cum o înțelege dînsa, dar dacă guvernul nu cade, a cui poate fi vina de cît a lui?

Și cu toate acestea pentru ori-ce spirit cît de puțin observator, cele ce se petrec astăzi cu guvernul de colaborare, trebuiau să fie așa.

Toată lumea știe că înainte de formarea lui, o luptă aprigă s'a deslănțuit între cele două partide de guvernămînt. Nu s'au menajat nici persoanele, nu s'au menajat nici ideile, precum nici sentimentele.

Dacă împrejurările au cerut colaborarea, urmează că fiecare din acele partide au făcut *tabula rasa* din tot ce se zisese mai înainte? Trebue să vedem că la mijloc nu e de cît colaborarea și aceasta nu implică neaparat lasarea deoparte a principiilor de care te ai călăuzit ca partid separat, nici a credințelor ori a ideilor despre oameni și lucruri.

Să ne închipuim numai că s'ar fi putut înfăptui un guvern național. Erau să-și schimbe, în fața unui atare eveniment, liberalii mentalitatea lor, erau să-și schimbe ideile și un Marghiloman, ori Take Ianescu erau să fie văzuți altfel de cît cum sunt astăzi?!

Prin urmare, ce e de mirare, că în loc de un guvern compus din reprezentanții a trei partide, am avut, în împrejurările grele prin care a trecut țara, unul compus numai din reprezentanții a două partide?

Și sunt mulți, foarte mulți în țara aceasta, cari au ferma convingere că chiar de am fi avut un guvern format din reprezentanții tuturor celor trei partide, lucrurile nu s'ar fi petrecut altfel.

Nu s'ar putea de altfel spune cu hotărîre că în felul cum s'a procedat cu organizarea guvernului de colaborare, n'a fost mai bine.

Am avut până astăzi ocaziunea de mai multe ori să vedem ce esă din guvernele omogene și unanimități.

N'ar fi de loc de mirare, ca de la un guvern de colaborare cum e cel de astăzi să avem o guvernare și mai folositoare și mai bună.

N'ar fi de mirare ca într'un guvern cum e cel actual, unde ori ce s'ar zice, persoanele cari îl compun diferă prin idei cum și prin felul lor de a fi, căci reprezintă pături sociale deosebite, să fie mai multă armonie, de cît atunci cînd și ideile și straturile sociale, ce dînsele reprezintă sunt aceleași!

E de presupus deci, că în luarea deosebitelor măsuri, fie care din reprezentanții celor două partide, vor fi atenți asupra repercusiunii ce ele pot avea asupra partidului respectiv și vor trebui chibzuiri mature pentru punerea lor în aplicare.

N'ar fi de mirare dar, ca plecînd de la o stare de neînțelegere și luptă, cum a făcut guvernul actual să se ajungă la ceia ce este încă o dorință pentru mulți, adică la organizarea unui partid conservator puternic, care să întrupeze toate forțele conservatoare.

Guvernele de colaborare se explică prin necesități superioare, și atît cît acestea dăinuesc fie ca fapt, fie ca consecință se justifică existența lui. Are părțile lui bune și de un folos netăgăduit, un asemenea guvern.

Pentru noi și toți acei cari înțeleg a se rîndui sub steagul conservator, este evidentă superioritatea pe care dînsul va avea-o în ocîrmuirea țerii.

Căci dacă astăzi observăm diferențe și în idei, ca și în felul de a fi al oamenilor, mîne ideile pot deveni comune căci ele n'ar putea fi apanagiul particular al unuia sau altuia și ar rămînea numai diferența rezultînd din păturile sociale ale celor cari ș'au dat mîna.

Și aceasta încă va fi un bine. Această diversitate va face să domnească și armonia în partid.

Precum în lume diversitatea aduce mulțumire, ordine și armonie, tot așa ar fi și în partid unde, cum ziceam, vor găsi loc reprezentanții tuturor păturilor sociale.

Și acum ce mai rămîne de zis despre guvernul de colaborare?! Dînsul face multora efectul unui menaj, în care nu totdeauna domnește înțelegerea. Precum însă soții dintr'un menaj neunit se înțeleg și sar asupra celui al treilea care se amestecă între dînșii, tot așa se întîmplă și cu guvernul colaborării.

Ce se întîmplă însă cu acele căsnicii, în cari toți se ciartă?! Sunt unele în cari neînțelegerea încetează și menajul ajunge a fi model, altele din contra. Ce se va întîmpla cu guvernul de colaborare?

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Allô! Allô!...

Din constatările făcute de către directorul general al poștelor, aci în Iași, este și una nostimă de tot. Anume, că ar fi găsit peste 30 de cereri, din partea unor instituții și unor particulari, de a li se face instalări telefonice și din care nici una încă n'a fost satisfăcută, pentru cuvîntul că... poșta nu are material.

Că Iașul nu are,—însămnează că are Bucureștiul. Dar nu este oare foasta Capitală în legătură de cale ferată cu Capitala țării? Să fie atît de numeroase și de urgente cererile bucureștene, încît acele ale iașanilor rămîn pe planul din urmă, ca niște cereri neglijabile, Iașul însuși fiind cantitate neglijabilă pe harta țării?

Ori, poate, e numai un semn de deosebită dragoste către Iași că nu-i se întrerupe liniștea patriarhală cu prea multe sunete și chemări, cari prefac într'o perpetuă larmă viața centrelor mari?

...Allô! Allô!... Iașul.

— Și poșta răspunde stereotip:

— Doarme! Nu deranjați...

POLITICE

Cheltuială de prisos

Informația „Opiniei" că d. Virgil Arion, deputat, ar fi luat casă cu chirie în Iași, n'ar trebui să surprindă pe nimeni.

D l Virgil Arion, de și deputat de Ilfov, are existența socială în a doua Capitală a țării, unde este profesor universitar, chiar dacă aparține acelei condamnabile categorii de profesori... ambulanți, cari își aranjează orele de curs, astfel ca să nu-și deranjeze celelalte afaceri.

Cînd d. Arion a luat inițiativa de a scoate un ziar cotidian în Iași, unii credeau într'adevăr că profesorul universitar iașan nutrește intențiunea de a se fixa definitiv în vechea și oropsita capitală a Moldovei.

Dar nu; s'au găsit oameni răi cari au făcut pe d. Arion să înțeleagă că nu'și va putea fixa lesne cuibul politic în orașul intelectualității, și că se va lovi de o... Stîncă inebranlabilă. D. Arion a înțeles de... „Cuvîntul" partizanilor și a încercat chiar să-și mute gazeta în București, de unde, înjumătățită, ca o pasăre pribeagă, cu aripa frîntă, a revenit în Iași.

Și cum a revenit!

Făcînd scuze umilite „Evenimentului", în coloanele căruia prefectul de poliție a acuzat pe intendentul, — pardon, pe administratorul „Cuvîntului" că a lăsat tipografia neplătită.

Adresînd plate complimente d-lui D. Greceanu și proclamîndu-l șeful necontestat și valoros al conservatorilor iașani...

O nedumerire însă a cuprins spiritele din acea zi.

Dacă d. Greceanu este recunoscut de către domnii de la „Cuvîntul" și dacă d-sa nu *mai* are neajunsurile de odinioară, atunci ce rost are în localitate un alt cotidian pe lîngă cel recunoscut de organizația conservatoare locală sau, în tot cazul, de conducătorul ei, care inspiră, personal, gazeta?

Cari sunt diferențele de program, cari sunt originalitățile de vederi și de principii pe cari gruparea d lui Arion le propagă prin ziarul... neoficial, în afară de acele propagate de „Evenimentul"? Iar dacă, acum în urmă, d V. Arion s'a decis într'adevăr a lua imobil cu chirie în Iași — pentru d-sa ca profesor, pentru club politic, ori pentru ziar,—confuziunea nu poate decît să crească și să degeneze în ridicul. Iar sacrificiile materiale ale d-lui Arion sunt o cheltuială de prisos ca și cheltuiala platonică de energie făcută pînă acum...

▽

Chestiuni pedagogice

O necesitate a timpului

E destul de cunoscut astăzi că știința educației face obiectul a o sumedenie de lucrări răspîndite în diferite jurnale, reviste periodice etc.

Și cu toată dorința celor interesați de a cunoaște tot ce se scrie, lucrul nu e cu putință. Afară de aceasta, citind de la apus și de la răsărit fără nici o sistemă. se pierde firul conducător, contrazicerile indispun pe cetitor și rezultatul ultim e aproape nul.

Se înțelege că aci e vorba de specialiștii, care tocmai au nevoie să cunoască toate ideile contradictorii.

In străinătate apar *Anuare pedagogice* care caută să facă o legătură între publicațiile pedagogice ale timpului, ușurînd astfel cercetările asupra chestiunilor de actualitate, publicînd în acelaș timp și cîte-va articole asupra chestiunilor pedagogice mai generale și făcînd și un examen critic succint asupra lucrărilor apărute în alte țări străine cît și în țara respectivă.

Asemenea lucrări lipsesc la noi. Și lipsa e cu atît mai simțită, cu cît la noi mai ales învățătorii noștri în cea mai mare parte nu cunosc de cît limba maternă, care, nu-i suficientă pentru a cunoaște mișcarea generală ce se face în privința educației din toate părțile — lucrările nouă și chiar din cele clasice nefiind traduse.

S'ar putea obiecta, desigur, de către șovinești: „Iarăși Străinătatea! Bine numai ce-i străin e bun? Și pentru a fi modern, e nevoie să imităm pe Nemți sau pe Francezi?"

E prea adevărat, — răspundem — că, ceea ce e bun pentru o natiune nu se potrivește pentru o altă, și că fie-care țară își are tradițiile ei și moravurile ei de care trebue ținut seamă; totuși aci nu e vorba de copiat fidel tot ce se încearcă sau se face în altă parte.

Ori ce doctrină pe care am voi să o introducem în învățămîntul nostru, se înțelege, că ar trebui să fie adaptată cerințelor generațiilor noastre, astfel pentru a ne putea păstra adevărata originalitate.

O asemenea lucrare și care într'adevăr poate aduce mult folos dăscălimei noastre, este *Anuarul* d-rului Onisifor Ghibu din Sibiu. Deși însă — după cum spune și autorul în prefață — lucrarea are în vedere în prima linie împrejurările și trebuințele școalei românești din Ungaria totuși ea cuprinde și cîte-va studii de interes pedagogic pentru școala romînească în general.

Cartea cuprinde șase părți.

In partea întăi se găsesc articole de a cîtorva pedagogi mari ca: d-rul Rein, Natorp și Foerster.

In partea a doua: *Oameni si Idei* sunt articole foarte interesante semnate de însuși autorul; unul din aceste articole este consacrat d-lui N. Iorga numărat printre educatorii poporului romîn ca *mare pe dagog social.*

Apoi urmează *Chestiuni și probleme*; *Circulări și Instrucții*; Școala românească în 1912 cu numărul școlilor din Ungaria, România, Bucovina, Basarabia, Bulgaria, Serbia, Turcia, Istria.

La urmă se găsesc cărțile de literatură pedagogică apărute în 1912 în original și în traducere romînească.

Noi credem că pentru ori-ce membru al învățămîntului e interesant acest anuar; dar el e necesar mai ales celor cari nu posed cunoașterea unei limbi străine.

Invenția d-lui Ghibu e din cele mai bune. Nu se vede încă nici umbră de vreun interes personal, dorința de vreun cîștig bănesc. Aceasta se poate constata din prefață; dar mai ales din fițuica ce se găsește în fie-care volum.

Spre încredințare dăm aci copia:

Domnule învățător,

Îți trimit această carte, în speranță că ea te va interesa. Dacă ești de aceiași părere, Te rog să-mi trimiți pentru ea prin mandatul poștal alăturat, suma de 2 coroane sau, eventual și mai puțin.

Din parte-ne îndemnăm pe colegi să-și procure asemenea carte, căci ea e o îndrumare din cele mai fericite în haosul de idei și păreri ce abundă în lumea pedagogică.

Maria C. Buțureanu.

OAMENI ȘI LUCRURI

După vacanță

S'au reîntors zilele frumoase din Aranjuez...

Aseară Iașul a revăzut una din frumoasele seri de altă dată,—frumoase prin înfățișarea nouă ce capătă teatrul național iașan, atunci cînd marele public, abundent și nerăbdător, îl asaltează cu entuziasm, ca și cum s'ar teme că o mică întîrziere i-ar răpi bunul prilej de a petrece cîte-va oare plăcute de care are atîta trebuință. Infățișare caracteristică după o vacanță ca acea prin care trecurăm în anul acesta și căria s'ar putea spune mai curînd vacanța care n'a fost,— ori drama unei vacanțe.

In mijlocul invaziunii de figuri voioase și de lumină albă în sala reînoită a teatrului, ai, neaparat, un torent de nuoi impresiuni și de amintiri, curînd învechite și aproape uitate: lunile de alarmă, de mobilizare, de panică, de suferință și de moarte... E drama lunilor de vară cărora, se speră, le va urma anotimpul senin, aducător de mulțumiri și de plăceri.

In Iași — stagiunea a început frumos. Un îndoit debut: al seriei de operete și debutul unui director nou al vechei și reputatei trupe, care ne-a revenit intactă și perfect disciplinată, ceea ce arată că excelentul artist care a luat asupra-și direcțiunea va oferi publicului mare, pe lîngă vechile lui însușiri de artist și altele necunoscute,—de organizator și conducător.

Mai puțin nou a fost spectacolul,—nu însă la noi. E chiar de mirat că după atîția ani de cînd s'a universalizat melodia vieneză

O, du lieber Augustin, Augustin...

de-abia acum o auzim, într'o fericită traducere și își face popularitatea în repertoriul operetei romîne.

De altfel publicul iașan a întîmpinat cu mare satisfacție revederea elementelor apreciate—între cari și o artistă cu renume bine meritat ca d-na Jipa-Apăteanu și o ingenuă extrem de simpatică, d-na Metaxa-Dora, fără a mai vorbi de d-nii Maximilian, Leonard, Ciucuretti, Cigalia și Ștefănescu.

Un dublu debut fericit—cu mici rezerve pentru orchestră—însamnă o garanție că seria întreagă va fi atrăgătoare și rentabilă.

Iașului, cu osebire, seara i-a fost binevenită după cea mai plicticoasă vacanță pe care a îndurat-o în anul acesta.

Rodion

MICI POLEMICI

Telegramele au anunțat acum cîte-va zile o spargere de nori, în Constantinopole.

...Intr'adevăr mulți nori s'au îngrămădit în vremea din urmă de asupra capitalei otomane!

*

Un căpitan iașan a obținut premiul I de tragere.

...Alții au meritat premiul pentru tragere de... palme în campanie.

*

„Cuvîntul" se bucură, că în jud. Fălciu „spiritele sunt alarmate și gata pentru revoltă. Reîntorșii de pe cîmpul de luptă sunt nemulțumiți..."

Putem adăoga ceea ce, din modestie, a omis „Cuvîntul". Toți nemulțumiții cer revenirea d lui P. P. Carp la guvern.

*

Statistica arată pe anul trecut maximul de nașteri asupra deceselor.

...Noroc că în anul 1913 s'a însărcinat holera să niveleze cifrele.

*

„Poetul" Karnabatt amintește că Eminescu a executat pînă la sînge pe milionarul Costinescu „care se lafăește pe imensitatea sacilor de bani".

Dar Eminescu nu l'a executat pentru bani, pe cînd Karnabatt...

*

„Cine nu-i ministru la noi"? întreabă „Cuvîntul".

— D. Virgil Arion!

Amintiri din viața teatrală

DUPA FAPTA...

In primăvara anului 1900 sosește în Iași d-na Aristizza Romanescu, se joacă două spectacole cu trupa din Iași. Din întîmplare am jucat și eu în drama „Eva" de Voss; zic din intîmplare de oarece rolul *doctorului*, pe care l'am jucat, a fost distribuit la început răposatului Pruteanu, care l'a repetat, iar în ziua spectacolului îmbolnăvindu-se, C. C. Aristizza intervenì pe lîngă mine, să-l joc pînă în seară. Pe marea noastră artistă, n'am putut s'o refuz,—rolul nu era mare—și avea numai actul I.

De și piesa se repetase la 9 dim. fără Pruteanu, însă din cauza schimbărei rolului, s'a repetat actul I, pentru mine, la ora 1.

Mi-a aduc aminte că la ridicarea cortinei la actul I, este o masă mare în mijlocul scenei, cu o sumedenie de cadouri, pentru Eva, din partea adoratorilor ei: flori, juvaeruri, tablouri, bibelouri etc. peste douăzeci de cadouri; la fiecare cadou era așesat cîte un bilet de vizită cu numele celuia care a oferit cadoul. De obiceiu la teatru, orice scrisoare, ori ce bilet de vizită, cari trebuesc în scenă, sunt albe, adică nu-i scris nimic pe ele; tot așa era și cu biletele de vizită de la „Eva".

Toate numele cari trebueau *citite* de pe biletele de vizită, erau foarte grele de pronunțat, niște nume nemțești pocite numai din consonante și foarte puține vocale, și lungi... de kilometri. Eu, cu o singură repetiție, nefiind tocmai sigur pe rol și mai ales să țiu minte atîtea nume, cari trebuia să strănuți la fiecare pronunțare, îmi cumpăr de cu ziuă cartoane albe și acasă, după rolul meu, scriu caligrafic pe fiecare carton numele șvabului.

Seara, înainte de a se incepe spectacolul, îi spun lui Nicu,—nu-l cunoașteți pe Nicu? — Nicu Pavelescu suflerul și *stîlpul* acestui teatru național din Iași. Ei, bietul om, mult a muncit în acest teatru și vara împreună tot cu actorii noștri, plătit mizerabil și acuma și pensia tot așa o are... dar să revin la ce i-am spus lui Nicu, — acuma cred că cunoșteți pe Nicu:

— *„Mă Nicușor"*, căci cînd aveai nevoe de *concursul lui* nu-i mai spuneai Nicu, ci Nicușor, — „să mă ții bine în neamțul ăsta, *dar numele de pe cărțile de vizită să nu mi le sufli, căci le-am scris pe toate"*.

Bun și făcut!

Scena 3 din actul 1 era intrarea mea, cînd intru nu se află nimeni în scenă. Gătit în frac, clac, cravată și mănuși albe, ghete de lac, etc., cum intru văd cadourile din scenă, îmi pun monoclu și mă

A APARUT în editura tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA a II a din

Marele Dicţionar LATIN-ROMÂN

COMPLECT, de IOAN NADEJDE

Un exemplar 10 lei

Această ediţie este cu desăvârşire schimbată şi mult adăogită.

Marele dicţionar latin-român este o lucrare foarte conştiincioasă şi de mare folos atât elevilor, studenţilor cât şi intelectualilor.

Este cel mai bun dicţionar latin-român din ţară.

apropii de masă, sigur pe mine că Nicu nu-mi suflă numele, de oarece, cum am spus, le aveam scrise, cobor scena, dau o ochiadă lui Nicu, care fericit de data asta că n'are de suflat, răsfoia filele să vadă cît mai ţine actul 1.

Iau primul carton, alb, îl întorc alb; iau al doilea, alb, îl întorc, alb !... îmi vinea ameţeală şi-mi vijîiau urechile... mă uit cu coada ochiului la Nicu să mă salveze, el pusese capul pe piesă.

După o minută de emoţie, îmi iau curajul şi îmi amintesc de toate firmele comercianţilor evrei din Lăpuşneanu, din Golia şi Ştefan cel Mare şi încep a lua carton după carton:

— „A! d. Iacobovici; d. Finchelstein; d. Grümberg; d. Herşcovici; d. Kahana; d. Polingher; etc. etc."—trăgeam cu ochii prin sală şi vedeam că publicul se întorcea să caute în sală pe cei de sus...

In scena 4, intră în scenă Aristizza cu Cîrjă, după cîteva vorbe schimbate între noi, observ că amicul Cîrjă nu se putea ţine de rîs în scenă.

Acum ghiciţi ce s'a întîmplat? Cînd i-am spus lui Nicu să nu mai sufle numele căci le am scrise,—Cîrjă trăsese cu urechea—şi cu o minută înainte de a se ridica cortina la actul 1, schimbase repede cartoanele scrise cu cartoane albe, de la rechizita teatrului,

După ce cade cortina, mă întîlnesc cu el şi-i spun rîzînd *„Helbet, odată şi-odată ţi-oiu face şi eu una!"*

*

....ŞI RASPLATA!

Constantin Ionescu regretatul artist, făcea pe impresarul de mulţi ani, cu Agatha Birsescu, cu Nottara, cu artiştii teatrului naţional din Iaşi—şi toate turneurile lui au fost fericite, căci spectacolele plăceau în oraşele unde se jucau şi afară de asta, şi afacerile materiale mergeau strună. In April şi Mai 1902 m'a angajat şi pe mine într'un turneu în ţară cu maestrul Nottara. Turneul s'a făcut cu două piese, *Hamlet* şi *Hoţii* de Schiller; în Hamlet jucam două roluri, pe *Actorul* şi pe *Umbra*; iar în Hoţii jucam pe *Spiegelberg*. Turneul cu aceste două piese, s'au perindat în următoarele oraşe: Roman, Bacău, P.-Neamţ, iar Bacău iar P.-Neamţ cu piesa „Kean", Buzeu, Galaţi, Brăila, *Sulina*, Tecuci, Folticeni, Iaşi. Luaţi seamă că am subliniat Sulina, căci aici a fost revanşa mea cu Cîrjă la farsa ce mi-a jucat-o la piesa „Eva".

La 1 şi 2 Mai am jucat la Sulina, Hamlet şi Hoţii, în piesa Hoţii, printre studenţii-hoţi mai trebuiau totdeauna şi figuranţi, la Sulina s'au luat patru soldaţi din flotilă. Cîrjă juca pe Carol, fratele cel bun şi care în tabloul cu pădurea are o scenă frumoasă, cînd vine ofiţerul de poliţie ca să-i ceară să se predea, iar el răspunde că nu,—cîţi-va dintre studenţi mai fricoşi, între care cel mai fricoş eram eu,—am început să dăm tîrcoale pe lîngă poliţist.

Carol (Cîrjă) văzînd slăbiciunea acestora, are o tiradă mare şi frumoasă, în care Cîrjă era bine şi avea aplauze în fie-care oraş.

La urma paragrafului o sfîrşeşte cu cuvintele adresate studenţilor; „uitaţi-vă la mine, arunc pumnalul, arunc pistoalele, arunc sticla cu otravă, şi acuma predaţi-mă stăpînirei". In acest timp, Carol (Cîrjă) ia o frînghie ca să se lege de un copac spre a fi împuşcat. Aici avea succesul cel mai mare din toată piesa *şi aici l'am ars.*

In amiaza zilei în care se juca, vorbesc cu un soldat care figura şi-i spun: „Tu să te uiţi la mine, tot timpul cît vei fi în scenă, căci eu am să stau aproape de tine, şi cînd un domn actor, arunca-va de la brîu pistoale, pumnale, sticlă cu otravă şi la urmă cînd vrea să se lege de copac; tu să te repezi la el şi să-i întinzi mîna, strîngîndu-i tare pe a lui zicîndu-i de mai multe ori, *bravo domnule, foarte bine ai fost*".

După un bacşiş soldatul a înţeles mai bine rolul ce trebuia să-l joace.

In seara de jucat, eu mă duc la maestrul Nottara şi-l previn de farsa pe care o s'o fac lui Cîrjă; maestrul care moare după lucruri de acestea a spus că da.

Cînd vine tabloul cu pădurea şi cînd Cîrjă îşi debitează cu mult brio tirada la care ştia că o să aibă aplauze multe, —şi ajunge să ia frînghia în mînă, atunci eu repede îi spun soldatului *acum mă*!

Soldatul se repede la Cîrjă, care îşi aştepta aplauzele, îi ia mîna cu forţa zicîndu-i: *„Bravo domnule, bine ai fost"*! Cîrjă se uită la dînsul uimit, soldatul îi scutură mîna necontenit şi-i repetă, *bravo domnule, bine ai fost*! La a treia repriză, Cîrjă dă o palmă peste mînă soldatului care încerca să-i scuture mîna şi uimit şi zăpăcit, Cîrjă uită de succes şi face vre-o două voltije prin scenă cu soldatul care fugea după dînsul şi atunci Cîrjă, vînzînd că nu mai scapă de beleaua de soldat, fugind prin scenă, se adresează publicului şi nouă, strigînd cît îi lua gura: *„Un soldat neban"! „un soldat neban"!*

In timpul acesta, maestrul Nottara, scosese nasul destul de formidabil printr'o perdea dintr'o culisă şi rîdea, cum de mult nu l'au văzut actorii, aşa rîzînd cu poftă.

Inainte de a cădea cortina, am şters-o în cabina barbaţilor care era sub scenă; după un moment vine Cîrjă şi după el toată trupa, care i-a spus că eu am fost autorul acestei.... revanşe,— şi se repede la mine cu un revolver, să mă ucidă pe loc; eu eram pe un fotoliu şi din cauza rîsului cu sughiţituri nu puteam să-i răspund de loc.

Doi ani n'a vorbit cu mine; căci v'am spus că în turneul spre Viena, cînd a aruncat umbrela de matasă în Dunărea, lui îi place să facă farse cu nemiluita şi alţii lui, de loc.

După doi ani ne-am împăcat adică el cu mine, tot de la farsă făcută mie.

Const. B. Penel

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 28 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală pentru închirierea următoarelor bunuri ale Comunei pe timp de trei ani cu începere de la 26 Octombrie a. c.

Magazia din strada Dreaptă actualminte ocupată de d-nul Idel I. Slesingher crîşmar.

Garanţie provizorie 500 lei.

2) Chioşcurile pentru vînzări de ziare situate în: Stradele Lăpuşneanu, Cuza-Vodă, Anastasie Panu colţ cu Ştefan cel Mare, Carol lîngă Universitate, I. C. Brăteanu lîngă spitalul Sf. Spiridon, Ştefan cel Mare lîngă Mitropolie, Cuza Vodă în faţa institutului Motre-Dame-de-Sion, Piaţa Halei şi strada Sărăriei colţ cu strada Muzelor.

Garanţie provizorie 50 lei pentru fiecare chioşc.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de închiriere se pot vedea în fie-care zi de lucru la Ser. Administrativ.

No. 19055 20 | 3 Sept 1913

INFORMAŢII

Un mare meeting de aviaţie la Iaşi. — *Liga Naţională aeriană, în scopul de a strînge fonduri necesare pentru construiri de hangare, unde să se poată adăposti, aeroplanele ce s'au construit prin donaţiunile făcute, de public; a hotărît că un număr de cinci aeroplane să facă un circuit în sbor prin oraşele donatoare*

La Iaşi aeroplanele vor sosi în sbor Duminică dimineaţă şi vor aterisa pe platoul Copoului.

In acest scop de a se da concursul necesar acestui meeting, s'a instituit un comitet compus din domnii D. Greceanu, Căp. Capşa şi avocatul M. Borcea.

La oarele 3 după amează, vor plana deasupra platoului Copou cele 5 aeroplane sosite şi vor face interesante sboruri şi mişcări.

In aeroplan vor lua loc ca pasageri: d-na Locot. Drăghici d. D-tru Greceanu şi M. Borcea.

Biletele se găsesc de vînzare la libraria Petru şi Mitică Iliescu.

Preţuri populare.

Direcţiunea generală a Căilor ferate, a anunţat, că valabilitatea certificatelor de călătorie cu preţ redus ale elevilor şi elevelor şcoalelor secundare ale Statului, se prelungeşte până la 10 Octombrie.

D. Al. A. Badareu ministrul lucrărilor publice, soseşte mîine dimineaţă în localitate.

D. G. Lascar, secretarul general al ministerului de Culte şi instrucţiune publică a sosit aseară în localitate.

Pentru ca reuşita meetingului de aviaţiune, ce va avea loc mîne după amează al Copou, să fie asigurată şi publicul să poată participa în număr cît mai mare d. Maximilian directorul companiei de Operetă a luat dispoziţia ca matineul de mîine de la operetă să înceapă la 2 şi nu la 3. De aseminea se vor suprima şi antractele cu chipul acesta spectacolul se va termina la 3 jum. oşa ca publicul asistent va putea lua parte şi la meetingul de aviaţiune.

Luni 23 Sept. se va întruni la Minister, consiliul Inspectorilor, spre a discuta programul cursului complimentar, care se pune în vigoare pentru prima oară anul acesta.

Ni se atrage atenţiunea asupra faptului că, la vale de Ceiăţuia este şoseaua Galata Socola; spre deridere s'a pus pe un stîlp de telegraf o tăbliţă cu inscripţia „str. Mitropolitul Veniamin Kostachi".

Regretatul prelat ar fi meritat o mai mare cinste

Amintim publicului, că Duminică 22 Septembrie are loc în grădina Copou serbarea dată în folosul Muzicei Regimentului 13 Ştefan cel Mare.

Serbarea va începe la orele 8 dimineaţă pînă la 11 jum şi va continua după amează de la orele 3—8 jum, seara. Muzica sub conducerea distinsului şef d. Visduţă va cînta cele mai frumoase şi noui opere.

Biletele vîndute sunt valabile.

Se ridică reducerea de 45 la sută la transporturi acordată pe caile ferate, stabilimentelor d-lor Pesner Filip Iaşi şi N. Manolescu Tg.-Frumos.

In urma cercetărilor ce s'au făcut cîinele din curtea caselor din str. Ştefan cel Mare care a muşcat mai multe persoane, s'a dovedit că eră turbat.

Astăzi au început examenele de admitere prin probă scrisă.

Luni se va ţine proba orală.

Sînt 104 caudidaţi pentru aproximativ 60 locuri.

Corpul didactic al şcolii se compune din d. Stoinescu, director, şi d-nii inginer Cazaban, Ştiubei şi Sencovici conferinţinari.

După cum se ştie, şcoala se deschide la 1 Octombrie a. c.

La 1 Aprilie 1914 expiră periodul de cinci ani, a funcţionărei epitropilor bisericeşti aleşi de enoriaşi şi acelor numiţi de guvern.

In aceiaşi zi—conform art. 30 din regulamentul legii asupra clerului mirean şi seminariilor — începe un nou period de cinci ani.

Alegerea epitropilor de către enoriaşi urmează a a se efectua, conform legei, în a patra duminică după 1 Ianuarie.

Curtea cu juraţi judecă astăzi procesul privitor pe Vasile şi Anica Ursachi acuzaţi de crimă săvîrşită dar neisbutită asupra lui Toader Leuşteanu.

Acuzaţii sunt aparaţi de d. avocat Ştef. Georgescu.

Examenile studenţilor de la facultatea de litere au fost amînate pentru 15 zile.

La spitalul militar febra-tifoidă care luase proporţii, stagnează.

Zilele acestea nu s'a mai produs nici un caz nou.

D. căpitan Diamandi din batalionul 8 vînători, va fi trecut pe ziua de 1 Octombrie, la compania de jandarmi pedeştri, în locul d-lui căpitan Balmez.

De asemeni va trece la jandarmi d. locot. Eugen I. V. Radu, din regimentul 13 Ştefan cel Mare.

Consiliul de administraţie al corporaţiei confecţiilnr a fost convocat în şedinţă extrordinară pentru Duminică 22 Sept. orele 9 jum. dimineaţa, la ordinea zilei fiind mai multe chestiuni.

Staţia Iaşi a fost înştiinţată, că începînd de astăzi, nu se vor încărca de cît două vagoane cu colete, restul vor fi întrebuinţate pentru transportul cerealelor.

M. S, Regele a acordat „Răsplata Muncii" cl. I, d nei Aspasia Burada, profesoară la conservatorul de muzică din Iaşi.

Tablou de elevele admise ca bursiere în secţia primară a Azilului Elena Doamna:

Arsenescu Ioana, Moraru S. Maria, Leca D. Lucia, Atanasiu Lucia, Gheorghiu Maria, Săndulescu Cornelia, Hamzea Viorica, Georgescu Elena, Ioan G. Elisabeta Trăilă Ortansa, Comănescu Elena, Constantinescu-Venera-Maria, Haloş T. Maria, Stamatopol A. Jana, Dănulescu Elena, Rădulescu Eugenia, Stratulat Ana, Comănescu Eugenia, Comănescu Valeria, Zaharia Aneta, Stamati Elena, Tărnăceanu Ileana, Selişteanu I. Gheorghiţă, Vasiliu Viorica, Popescu T. Eufrosina, Petrovici Ec. Lucreţia.

Pe ziua de azi s'au înregistrat la serviciul sanitar, următoarele cazuri: 5 de anghină, 3 de scarlatină din care unul din judeţ; 3 cazuri de tifos, din care unul la penitenciarul local.

Astă-zi dimineaţă s'a început în localul societăţii de gimnastică, examenul de admitere în şcoala de picheri.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: C. Stoicescu, dirigintele şcoalei, Th. Cazaban, D. Ştiubei şi N. Sincovici.

S'an înscris 72 candidaţi, din care 12 cu studii secundare, un preot şi 6 foşti plutonieri, care sunt primiţi fără concurs.

Dimineaţa s'a dat proba scrisă.

Pe şoseaua Nicolina indivizii Grigore Buliga şi Enciu Sandu au sărit asupra comerciantului Avram Rabinovici ameninţîndu-l cu un cuţit şi cerându-i bani.

Comerciantul a fost rănit la mînă.

La şcoala din comuna Bivolari s'a înfiinţat postul al 4 lea de învăţător, retribuind cu 110 lunar.

Cursurile complementare prevăzute de legea actuală a învăţămîntului, primar şi care au rămas literă moartă, după o dispoziţie a ministerului de instrucţie, vor fi predate obligator tuturor absolvenţilor de şcoli primare, în 2—3 jumătăţi de zi pe săpthmînă în orele de după prînz.

Cursurile şi concursurile de bursă la şcoala Belle-Arte, vor începe în ziua de 10 Octombrie.

Următorii soldaţi din reg. 14 Roman, originari din Iaşi, au murit pe cîmpiile de operaţii:
D. Turturică (Băiceni), Gh. Zatopreschi (Popeşti), Gh. Săvei (Scobinţi), I. Barcan (Popeşti), Şt. Puţurea (Dămieneşti), C. Ştefan (Belceşti) şi M. Sofroni din Lungani.

In Cotnari a murit locuitorul Petre Barabută. Moartea i-a provenit din cauza unei bătăi suferite de la un frate al său.

Eri tribunalul secţia III a a deschis succesiunea defunctului Th. Grigoriu, fost magistrat la Vaslui.

Pe lîngă două imobile ce au rămas s'a găsit şi 10,000 lei în efecte.

Rezultatul examenului pentru obţinerea diplomelor de absolvire a Institutului Grigorian, se va da Marţi 24 Septembrie.

Tribunalul secţia III-a a confirmat mandatele de arestare a fraţilor Vasile şi Costache Chiriţă, arestaţi pentru furt.

Acum trei ani în urmă, pe cînd era inspector d. Sakelarescu, au fost trimişi înaintea consiliului de judecată din Iaşi, învăţătorii Zăhărescu din Lespezi şi Serafin Ionescu din Fălticeni, acuzaţi că n'ar fi fost în stare să dovedească întrebuinţarea banilor încasaţi din vînzarea carnetelor pentru copii de şcoală.

Procedarea era cu totul neobişnuită de oare ce aceşti doi dascăli trebuiau trimişi întăi înaintea tribunalelor civile şi apoi sentinţa lor serve ca normă, comisiunei de judecată a învăţătorilor.

Serafim Ionescu s'a ales cu un avertisment, iar nenorocitul învăţător fu suspendat din învăţămînt, pe timp de opt luni.

După împlinirea acestor opt luni, ministerul, fără vre o altă judecată, l'a suspendat din nou, pe un timp nedefinit.

Zilele trecute afacerea a venit înaintea Curţei de apel din Iaşi, unde învăţătorul Zaharescu aparat de d. Osvald Teodoreanu, avea de adversar pe avocatul ministerului public, d. Demetrescu. Acesta din urmă după ce făcuse o anchetă serioasă, fu nevoit să recunoască în faţa Curţii că în chestia carnetelor, exista o neglijenţă complectă în administraţia casei şcoalelor şi nu se ţine socoteală de carnetele trimise şi de banii încasaţi.

Curtea, în faţa acestei mărturii a achitat pe învăţătorul Zaharescu care urmează acum a cere salarul pe timp de 3 ani, cît a fost suspendat şi despăgubiri.

Şcolare.—Se transferă pe 1 Octom. pe d-ra Eugenia Grebliş de la şcoala Tîrnauca, la şcoala din Hînţeşti şi pe d. N. Ionescu de la Grămeşti, la şcoala din Coţuşca, toate în jud. Dorohoiu.

— La 13 Octombrie, orele 10 a. m., la comisiunea disciplinară din Iaşi se va judeca procesul învăţătorului M. Sandovici de la şcoala din Cozia, jud. Fălciu.

— La 1 Octombrie, orele 5 p. m., la consiliul permanent Bucureşti, se va judeca procesul d-lui I. Alexandrescu, învăţător com. Hudeşti, jud. Dorohoiu.

D. I. Prasa, inspector general al învăţămîntului primar a fost delegat cu susţinerea acuzărei.

— La şcoala din Bobuleşti-Botoşani, s'a înfiinţat pe 1 Octombrie o şcoală de adulţi.

— S'a transferat pe 1 Octombrie pe învăţătorul I. Lefter de la şcoala Micşuneşti, jud. Neamţ, la şcoala din Porceşti-Roman, postul al II lea în locul vacant.

Mişcarea în judeţul Iaşi. — S'a numit pe 1 Octombrie 1913:

1) La şcoala Buznea — Gănesti pe d. Platon I. Alexandru, ales cu diploma al şcoalei normale „V. Lupu" din Iaşi.

2) La şcoala Ciurea—Dumbrava pe d-ra Clemenţa Teodor ales cu diplomă a şc. normale de fete „Mihai Sturza" Iaşi.

3) La şcoala Costuleni post. II-lea se transferă d-ra Maria Gheorghiu din post. II-lea de la şc. Poeni Comarna.

4) La şcoala din Poeni — Comarna se numeşte d. A. Costăchioaiei absolv. a 7 cl. liceu.

5) La şcoala Cotnari post. III-lea pe d-ra Pepovici Zoiţa abs. a 6 clase.

6) La şcoala Zbierăni pe d. I. Paraschiv absolv. al seminarului „Veniamin Costachi".

7) La şcoala Erbiceni pe d-ra Eufrosina Vasiliu.

8) La şcoala cătunală Plugari—Lupăria se numeşte d. Şendrea Gh. Ioan, abs. a 4 clase liceu.

9) La şcoala din Tomeşti— Goruni post. III-lea pe d-ra Maria Totu abs. a 4 cl. secundare.

10) La Perieni, d-ra Eleonora Nicoleanu, absolv. şcoalei Sf. Sava.

11) La şcoala Uricani pe d. Enescu absolv. cu diplomă a şcoalei normale „V. Lupu" Iaşi.

12) La Tabăra post. II pe d-ra Bucicov Virginia.

13) La Ruşeni, d-ra Eleonora Movilă absolv. de şcoala profesională.

14) La Chişărăi pe d-ra Lucreţia Stroici absolv. de externat.

Reţinerea de 10 la sută pentru pensiuni, se va opri personalului căilor ferate care a fost întrebuinţat în zona armatei şi asupra sporului de 1/5 leafa ce s'a acordat pentru războiu.

D. controlor Al. Coroi, a fost însărcinat cu conducerea percepţiei circ. I-a pe tot timpul suspendării d-lui I. E. Andoniu.

Agenţii de siguranţă I. Vasiliu şi I. Botez fiind de razie prin oraş, au găsit astă noapte pe la ripa Galbenă pe un individ avînd asupra lui două covoare.

Cercetat la brigada de siguranţă s'a constatat că se numeşte Gh. Cant-a zis Timofte, ordonanţă la un domn ofiţer din localitate şi că covoarele găsite asupra lui sunt furate de la d. B. Stocker din Păcurari.

S'a dresat acte contra lui.

Pe şoseaua din spre Valea Adîncă, agricultorul Costică Rogan, care venea cu un car de fîn pentru căzărmi, a fost întîmpinat de 5 indivizi care s'au năpustit asupra lui spre a-l jefui.

Din lupta cu agresorii, agricultorul a fost grav rănit la cap. Intr'o stare destul de gravă a fost transportat la spitalul sf. Spiridon.

Azi, dimineaţă, s'a stins din viaţă la locuinţa fiului său din str. Săulescu d na Ecaterina Sadoveanu născută Vasiliu Fălcoeanu.

Defuncta era nepoata Banului Ioan Tăutu, veche familie moldovenească de pe Valea Racovei.

Licenţiatele în litere şi cele dela ştiinţi, vor înainta mîne ministerului cîte o petiţiune, cerînd să li se amîne examenul de capacitate ce urma să înceapă la 10 Octombrie, la Bucureşti, pentru Ianuarie.

D. inspector I. Constantinescu va pleca Luni la Brăila spre a ancheta plîngerea adresată de profesorii unei şcoli particulare, că nu ar fi fost plătiţi pe întregul an cît au dat lecţii în acea şcoală.

Pentru o singură catedră, ce este vacantă pentru licenţiatele în ştiinţi sunt 100 de candidate.

Marele colegiu universitar se va întruni în Octombrie, pentru a se consfătui asupra întemeerei „Revistei universitare", prevăzută prin art. 92 din legea învăţămîntului secundar şi superior, în vederea publicărei cursurilor conferinţelor şi tratatelor de lucrări practice ale profesorilor universitari.

Pentru realizarea acestei prevederi legale, casa şcoalelor a alocat suma de 6250 lei, destinaţi pentru apariţia pe 6 luni a revistei.

Antreprenorul

BERERIEI „AZUGA"

din PIAŢA UNIREI

aduce la cunoştinţa onor. sale clientele şi publicului în general că, cu începere de la 20 Septembrie a. c.

Se redeschide

pe lîngă noul local şi localul vechiu

cu totul din nou restaurat

Aceste localuri, singurele elegante şi higienice din oraş sunt aranjate cu tot confortul.

Serviciul proverbial de escelent

Se serveşte pe lîngă delicioasa Bere de Azuga, Corona, Salvator, Monopol şi Excelsior tot felul de băuturi indigene şi străine cu preţuri foarte modeste.

Un bufet bine aranjat cu tot felul de mîncări reci şi calde, bine şi curat preparate stă la dispoziţia publicului în orice oră de zi şi noapte.

Supeuri speciale după reprezentaţii cinematografice şi teatrale.

O orchestră excelentă sub conducerea maistrului Budală va delecta publicul în toate serile cu cele mai frumoase bucăţi naţionale şi clasice.

Mulţumind numeroasei clientele pentru concursul ce mi l'a dat până acum rog a mi'l da şi în viitor.

Cu stimă

Manase Sternberg

Antreprenorul Bererei „Azuga"

❑ **Universitare.**—Mîne, 22 Septembrie se va întruni la facultatea de ştiinţi comisiunea instituită pentru examinarea candidaţilor la bursele academiei din fondul Vasile Adamachi pentru facultatea de medicină şi cea de ştiinţi.

Comisia se compune din d-nii Petru Poni, preşedinte, Paul Bujor şi dr. N. Leon membri.

— Consiliu facultăţii de litere se va întruni zilele aceste spre a alege trei profesori ca delegaţi în comisia de examinare a candidaţilor la catedra de limba şi literatura italiană vacantă la' Bucureşti.

— Cursurile de limba şi literatura turcă şi limbele şi literaturile neolatine, predate de d. prof. Ioan Pereţ, vor începe la 2 Octombrie.

Ca să se permită tuturor amatorilor de a frecventa aceste cursuri, ele vor fi ţinute Duminica şi în zilele de sărbătoare. Un program special va anunţa orele de prelegeri şi cărţile necesare.

Spre a se curma ori care neînţelegere, se face cunoscut că acestea sunt cursuri gratuite şi pot fi urmate de oricine.

— După toate probabilităţile, senatul universităţii, unit cu decanatele tuturor facultăţilor, va aproba cererea studenţilor de a li se amîna examenele pentru 1 Noembrie.

Cursurile însă, ca de obiceiu, vor începe la 1 Octombrie, rămânînd ca în timpul examenelor să fie suspendate pentru cîteva zile.

❑ **Oraşul Iaşi.**—Din merituoasa monografia istorică şi socială a d-lui N. A. Bogdan, a apărut a doua fascicolă, elegant tipărită şi splendid ilustrată.

E continuarea operei începută acum 15 ani şi reeditată acum în condiţiuni literare şi tecnice superioare. Ori ce iaşan cult se cuvine să posadă această lucrare din care vor apărea 12 fascicole.

❑ „Noua Revistă Romînă" care apare astăzi cuprinde răspunsurile d-lor dr. M. Hoernes şi Giuseppe Serzi la ancheta internaţională a revistei, în chestiunea evenimentelor balcanice.

De asemenea o bogată materie literară.

❑ D. dr. Brumă reîntorcîndu-se din străinătate şi-a reluat postul de medic al Cassei Medicale a meseriilor, unde e suplinit prin d. dr. C. Stoian.

❑ D. Climescu Gusti, secretarul Corporaţiei Confecţiilor fiind în congediu va fi suplinit de d. I. Petrescu, ajutor de secretar al corporaţiilor,

❑ După cum anunţat, ministerul Cultelor şi Instrucţiunii publice, pe baza unui raport al d-lui director Enrico Mezzetti, a transformat catedra de dicţiune într'o catedră de comedie bufă şi comică încredinţată d-lui Mircea Pella.

Existenţa acestei nuoi catedre va fi un nou element de atracţiune pentru acei cari ar dori să se consacre carierei teatrale, întrucît, în noile condiţiuni, vor putea să cultive genul comediei sub conducerea unui specialist în materie, cu merite consacrate şi recunoscute.

❑ „O studenta escentrică daneză", este filmul principal al noului program cinematografic Pathé-Frères din sala teatrului Circ Sidoli de astă-seară Sîmbătă 20 Septembrie 1913. Intreaga desfăşurare e interpretată de artiştii dramatici ai teatrului regal din Danemarca. (2 părţi).

Sunt apoi cuprinse în noul program de **astă seară**:

Cea mai recentă apariţie din „Pathé-Journal", cu modele, evenimentele şi telegramele însufleţite din lumea întreagă.

„Nevestele înşalate" sau Berbanţi ca voluntari. Comedie de moravuri engleze. Inscenare şi interpretare din cele mai reuşite, (2 părţi).

Prince escentric, comedie cu neimitabilul humorist parizian, etc. etc.

Mâne Duminică m a t i n e u la 3 ore ziua şi reprezentaţie s e r a l ă la 9 ore; program nou duminical:

Cerşetorii în haine negre, nemuritoarea piesă după celebrul roman al lui Brisebare şi Nus, etc.

Un oraş fundat de Alexandru-cel-Mare, vederi foarte interesante după natură. — Vaporul cu dinamită, splendidă desfăşurare dramatică.—Tîndală şi cei doi sergenţi, scene foarte comice.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfăşurarea pieselor.

INSTITUTUL de DOMNIŞOARE

Champalbert-Herovanu

IAŞI.—Bărboi 19

Curs primar cu programa statului. Curs liber cu program propriu. Se predă în deosebi de limba romînă şi limbile franceză şi germană, piano, lucru manual desemn, pictură, canto şi gimnastică.

Inscrierile încep la 20 August, iar cursurile dela 1 Octombrie.

Prospecte la cerere.

Dr. HALPERN

— Vechiu mamoş parizian —

Membru al Societăţei de Obstetrică din Paris

Boli de Femei, Faceri

Genito-urinare

Strada Păcurari 5, vis-à-vis de Tuffli deasupra farmaciei Dr. Căpăţină.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Conflictul albano-sîrb

Luptele continuă.—Intervenţia Austriei.

Belgrad. — După ultimele ştiri, lupta durează în faţa Prizrendului. Armata sîrbă a primit întăriri suficiente care depărtează absolut ori-ce primejdie pentru Prizrend.

*

Belgrad.—In întrevederea de ieri a d-lui Spalaicovici, reprezentantul guvernului austro ungar a comunicat că guvernul său atrage atenţiunea guvernului sîrb asupra urmărilor prea serioase ale acţiunii militare din Albania, care ar pune eventual pe Serbia în contrazicere cu deciziunile reuniunei dela Londra.

D. Spalaicovici a confirmat declaraţiunea dată din propria sa impulsiune—reprezentantului Italiei, că Serbia nu va întreprinde contra Albanezilor de cît o acţiune de aparare; că n u se gîndeşte a pune stăpînire pe teritoriul albanez şi că e decisă a respecta deciziunile conferinţei dela Londra.

*

„Monitorul Oficial", publică ucazul regal care ordonă mobilizarea diviziei de artilerie de munte, a doua chemare.

*

După „Politika", toate trupele din teritoriile cucerite au fost puse sub comandamentul militar dela Uescub.

Dezminţirea mobilizării bulgare

Sofia.—Agenţia telegrafică bulgară declară că ştirile despre mobilizarea bulgară sunt absolut neîntemeiate.

Suntem autorizaţi—spune comunicatul—a dezminţi în modul cel mai categoric, informaţiunile tendenţioase relativ la năvălirea de bande bulgare, în regiunea Zajeciar, şi despre formarea de bande la Djumoja şi Trumiţa care să năvălească pe teritoriul sîrbesc.

Un ordin de zi

Constantinopole. — Generalismul armatei a adresat tuturor corpurilor de armată un ordin de zi, anunţînd iscălirea tratatului de pace turco-bulgar şi zicînd: „După mari nenorociri militare şi o serie de primejdii a vieţei imperiului, s'a obţinut o graniţă tare. Rasele legate de Turcia prin tradiţiunea istorica, au fost recucerite". Ordinul de zi mulţumeşte armatei şi speră că ea va stărui pe această cale, de oare-ce armata, liberă de ambiţiuni personale, poate merge în viitor la succese şi mai mari şi să acopere perderile încercate.

Negocierile turco-greceşti

ConstantinopOle. — Delegaţia Porţei a plecat la Athena, precum se zice, cu instrucţiunea de a pune cestiunea insulelor a căror înapoere o cere Turcia.

Importanţa conferinţei din Viena

— Declaraţiile d-lui Passici —

Viena.—Astăzi s'a ţinut o conferinţă comună a miniştrilor, la care a asistat şi şeful statului major, general Conrad. Conferinţa a durat—cu o întrerupere de 2 ore—de la orele 11 dimineaţa, pînă la 10 seara.

D. Berchtold a făcut expunerea amănunţită a situaţiei externe şi a căzut de acord asupra budgetului comun, pentru primul semestru al anului 1914.

Convocarea delegaţiunilor s'a proectat pentru prima jumătate a lui Noembrie.

In cursul discuţiunei a sosit la ministerul de externe d. Pasici. Consiliul a fost întrerupt.

D. Pasici a luat dejunul la d. Berchtold. Au asistat şi d-nii Şturghk, Tisza, Bilinsky, şi ministrul sîrb Iovanovici.

D. Passici a stat la d. Berchtold pînă la orele 3 după amiază, cînd s'a dus să lase cărţi d-lui Stuergk şi miniştrilor austriaci. D. Bilinsky a părăsit la orele 5 conferinţa miniştrilor, de unde s'a dus la ministerul comun al finanţelor, unde a avut o întrevorbire de trei şferturi de oră cu d. Passici.

Deasemenea d. Berchtold a părăsit conferinţa la orele 10 fără un şfert seara, ducîndu-se la otel la d. Passici şi înapoindu se după un şfert de oră.

Ministrul Romîniei la Madrid

Madrid.—Ministrul Romîniei a prezentat azi dimineaţă scrisorile sale de acreditare, regelui

Serviciul Telefonic

D. Take Ionescu în Capitală

Bucureşti.—D-na şi d. Take Ionescu, au sosit azi în Capitală.

Suspendarea tratativelor pentru împrumut

Bucureşti.—Tratativele pentru realizarea împrumutului de 500 milioane ce se urmau cu consorţiul francez, au fost suspendate, considerîndu-se emisiunea de 84 ca oneroasă.

E probabil că se vor urma tratative la Berlin, unde Disconto ar fi pe cale să majoreze emisiunea pînă la 86.

Ancheta chestiilor militare

Bucureşti.—Membrii comisiunei de anchetă, cu privire la cele petrecute în armată, a ţinut eri prima şedinţa, la ministerul de războiu.

Comisiunea s'a constituit, alegînd de preşedinte pe d. dr. Istrati.

Comisiunea s'a ocupat eri cu partea privitoare la mobilizare.

Azi are loc a doua şedinţă.

Scrisoarea bătrînului Vlaicu

Bucureşti.—Bătrînul Vlaicu, tatăl regretatului aviator, publică în ziare o scrisoare de mulţumire, pentru toată dragostea şi compătimirea ce i s'au arătat cu prilejul morţei fiului său.

Viza livretelor

Bucureşti.—Statul major face cunoscut, că viza livretelor se va face în anul acesta între 3 şi 30 Octombrie, la intervalele ce se vor stabili de comandamente ulterior.

1). Viza livretelor se va face la cercurile de recrutare şi la centrele de viză.

2). Se vor prezinta la viza livretelor toţi militarii şi gradele inferioare de la contigentele 1911—1893 inclusiv, afară de acei care au fost mobilizaţi şi au viza livretelor la demobilizare.

Vor avea să-şi vizeze livretele şi toţi dispensuţii din contigentele 1911—1893.

3) Acei, cari din diferite împrejurări nu se vor putea prezenta la cercurile de recrutare, se vor prezenta la cercurile de recrutare cele mai apropiate din localităţile în care se găsesc.

4) Acei ce nu se vor putea prezenta în persoană, pot trimete levretele spre vizare, prin părinţi, fraţi sau rude majore.

5) Oamenii din fie care garnizoană vor veni sub conducerea şefului de garnizoană.

6) Dispensele de mobilizare nu vor da drept la dispensă de concentrare pentru instrucţie şi manevre.

7) Toţi acei cari nu se vor supune, vor fi daţi în judecată şi pedepsiţi după legile militare.

Autonomia bisericească şi şcolară în Ţara nouă

Sofia.— Ziarul *Utro* **scrie: „Inchiderea şcoalelor bulgăreşti din teritoriul anexat de România, a făcut obiectul unei intervenţiuni din partea guvernului bulgar.**

Acum guvernul bulgar a primit asigurarea guvernului romîn, că bulgarilor din teritoriul anexat li se va acorda autonomia bisericească şi şcolară.

Limba romînă în bisericile din Basarabia

Viena.— Rusische Rundschau afirmă că ştirea că s'a permis oficiarea în limba romînă în bisericele din Basarabia este lipsită de temeiu.

Reforma aceasta de şi recunoscută totuşi nu poate fi aplicată, de oarece pentru aceasta ar trebui autorizaţia Sinodului, care însă nu recunoaşte pentru Rusia de cît o singură biserică şi ca unică limbă cea rusească. Sinodul se scuză prin faptul, că în Rusia s'ar afla 104 popoare care toate cer aseminea concesiuni.

Telefonul Bucureşti-Viena

Bucureşti — Firul telefonic special: Bucureşti Viena, a fost pus eri în servicial publicului.

Transportul cerealelor

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a luat o sumă de măsuri, menite să asigure transportul cerealelor în chip regulat şi permaneut.

Bucureşti. — Faţă cu numeroasele reclamaţiuni primite cu privire la lipsa de vagoane şi greutăţile ce întîmpină astfel transportul cerealelor, această unică şi mare bogăţie a ţărei, d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a luat o sumă de dispoziţiuni, menite să asigure ca transportul cerealelor să se facă în chip regulat şi permanent.

Astfel d. ministru Badareu, a dispus ca pînă la 1 Noembrie toate vagoanele să fie date esclusiv pentru transportul cerealelor. Numai în cazuri urgente, se vor putea întrebuinţa un număr de vagoane şi pentru alte mărfuri.

In al doilea rînd, ministrul lucrărilor publice a dispus ca toţi inspectorii de cale ferată, să se afle în tot timpul pe linie, pentru a supraveghia însişi ca ordinul să fie executat întocmai, evitîndu-se ori-ce neajuns şi acordîndu-se toate înlesnirile pentru ca transportul cerealelor să nu fie stingherit.

De aseminea d. Ministru al lucrărilor publice, a dispus ca de la toate gările să se telegrafieze zilnic direcţiunei generale a căilor ferate statistica vagoanelor încarcate cu cereale şi expediate din acea gară. Din datele culese se va înmîna zilnic un tablou ministerului de lucrări publice.

Cu chipul acesta, se va pune capăt marelui neajuns de care suferea negoţul de cereale.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

Flagelul e în descreştere

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.—2 comune, 7 vechi, 1 nou, 7 rămaşi.

Piteşti spital, 1 vechiu.

Jud. Brăila.—14 com. 95 vechi, 1 nou, morţi 1, 95 rămaşi.

Brăila-lazaret, 9 vechi, 9 rămaşi.

Jud. Buzeu. — 2 com., 10 vechi, 10 rămaşi.

Jud. Constanţa.—4 com., 8 vechi, 10 rămaşi.

Jud. Covurlui.—1 com. 1 nou, 1 mort.

Galaţi-spital, 1 vechiu, 1 rămas.

Jud. Dolj.—67 com., 402 vechi, 23 noi, 12 morţi, 3 vindecaţi, 410 rămaşi.

Craiova spital, 6 vechi, noi 1, 3 vindecaţi, 4 rămaşi.

Jud. Gorj.—4 com. 5 vechi, 5 rămaşi.

Jud. Ialomiţa.—23 comuni, 77 vechi, 4 morţi, 6 noi, 72 rămaşi.

Calaraşi-spital, 1 vechiu, 1 rămas.

Jud. Ilfov.—3 com., 4 vechi, 1 nou, 5 rămaşi.

Colentina-spital, 1 vechiu, 1 vindecat.

Olteniţa, 6 vechi, 6 rămaşi.

Jud. Mehedinţi.—10 com., 32 vechi, 5 noi, 2 morţi, 8 vindecaţi, 27 rămaşi.

T.-Severin-spital, 2 vechi, 2 rămaşi.

Jud, Olt.—5 com., 24 vechi, 2 morţi, 22 rămaşi.

Slatina-spital, 4 vechi, 4 rămaşi.

Jud. Prohova.—4 comune, 8 vechi, 2 noi, 2 morţi, 8 rămaşi.

Judeţul Putna, 1 comună, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.

Judeţul R.-Sarat, 6 comune, 30 bolnavi vechi, 1 nou, morţi 1, 10 vindecaţi, 20 remaşi.

Judeţul Romanaţi 20 comune, 104 vechi, 7 noi, 8 morţi, 6 vindecaţi, 97 rămaşi.

Caracal spital, 58 bolnavi vechi, 3 noi, 1 mort, 61 rămaşi.

Judeţul Suceava, 1 comună, 1 bolnav vechiu, 1 rămas.

Judeţul Tecuci, 1 comună, 1 vechiu.

Jud. Teleorman.—T,-Măgurele-spital 4 vechi, 4 rămaşi.

Jud. Tulcea.—1 com.. 4 vechi, 4 rămaşi.

Judeţul Tutova — Berlad, 5 bolnavi 5 rămaşi.

Judeţul Vâlcea, 5 comune, 8 vechi, 1 mort, 7 rămaşi.

Judeţul Vlaşca, 11 comune, 58 bolnavi vechi, 5 noi, 3 morţi, 1 vindecat, 59 ramaşi.

Giurgiu-spital, 1 bolnav vechiu.

Teritoriul nou, 3 comune, 4 bolnavi vechi, 2 bolnavi noi, 3 morţi, 3 vindecaţi, 4 rămaşi.

Total: 236 comune, 1091 vechi, 58 noi, 38 morţi, 43 vindecaţi, 1068 rămaşi.

In judeţele Argeş, Buzeu, Constanţa, Covurlui, Gorj, Olt, Putna, Suceava, Tecuciu, Tutova şi Tulcea nu s'a mai ivit nici un caz nou. Iar în judeţele Bacău, Botoşani, Dorohoi, Fălciu, Muscel, Neamţ, Iaşi, Roman, Vasluiu, nu există nici un caz de holeră.

Dr. MINOVICI

*

Bucureşti.—După cum se vede din buletinul ce-l publicăm în corpul ziarului, nu au mai rămas în ţară, de cît 8 focare de holeră, aşa că există toată speranţa, că în curînd flagelul va fi cu desăvîrşire stins.

Ziarul „OPINIA" se află de vînzare în Bucureşti, la chioşcul d-lui Lache Ionescu calea Victoriei 56 la întretăiare cu Bulevardul.

De inchiriat *Casă cu şase odăi, 2 cămărate, pivniţă, bucătărie, sală mare, curte grădină, pomi roditori, viţă americană pe rod. Str. Bucşenescu 13*

De vînzare

Un imobil proprietatea Societăţei Păinea Saracilor" din Iaşi, situat în strada Lascar Catargi No. 10, avînd 11 camere, bucătărie, camere de servitori, 2 şuri, pivniţă, 2 grădini şi amenajat cu apă în camera de toaletă, odae de boie, bucătărie, closete—lumină electrică şi sonerie.

A se adresa d-nei Elena Dr. Riegler Preşedinta Societăţei în strada Păcurari No. 10, sau d-nei Aneta dr. Cosmovici casiera Societăţei, strada Codrescu, No. 11.

Misiţi excluşi.

De închiriet

De la 26 Octombrie 1913 apartamentul de la etaj al imobilului situat în Iaşi strada Palat No. 15, avînd 5 Camere, 2 bucătării, 2 şuri de lemne şi 2 privăţi cu instalaţie pentru lumină electrică, sonerie şi apă în curte.

A se adresa d nei Elena dr. Riegler strada Păcurari No. 10 sau d-nei Aneta dr. Cosmovici strada Codrescu No. 11.

Misiţi excluşi.

Vie de arendat.

In cătunul Munteni lîngă Şcoala Normală din Iaşi avînd 3 hectare replantate cu cele mai renumite specii de strugarii poziţie bună, aproape de oraş, şosea, apă, o dau în parte sau cu arendă fixă. Doritorii să-şi trimeată ofertele proprietarului pînă la 20 Septembrie a. o.

A se adresa: Maior I. Costinescu, la Divizia 9, Cernavoda.

Doctor L. Silberstein

Medic de Spital

Str. Cuza-Vodă, 46

Consult. 8—9 dim. 4—6 seara.

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*

La situaţie admirabilă.

Adresa: Adela Ghiulea Str. Muzelor 18.

Prăvălie de Inchiriat

In **Str. Lăpuşneanu** *32, actualmente ocupată de spălătoria „Falk".*

Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lînă şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lînă, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi radical *Nevralgiile* cele mai grele de stomacul, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* acute şi *cronice* cari [illegible] tuturor celor-lalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri; unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să le mai simţit de cât câte şi câte şi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

Raymond CARIEL
GRILLAGES, etc.

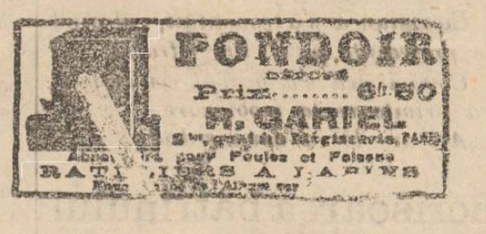

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor **teatre** din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1993 – Marți 24 Septem. 1913

Intre revoluție și războiu

Fără a fi paradoxali, credem că acei care s'ar cuveni să fie din principiu, mai puțin protivnici războiului ca atare, sunt tocmai socialiștii, visătorii, dacă nu încă făuritorii unei alte lumi, cu o ideală organizație de dreptate și egalitate.

Din marile și adîncile neajunsuri, fatalmente legate de atari sîngeroase și dureroase evenimente, ei pot trage „folose". Formidabilele organizații politice socialiste nu au, în nici o țară din lume, o bază mai puternică de înflorire și existență decît tot acea vagă și vastă nemulțumire a celor mulți—indiferent pe ce motive—izvorîtă din numeroase rele sociale și din sentimentul de revoltă nelămurită, de revendicări și răzbunări viitoare. Un viitor neîncercat încă de nimeni și nelămurit,—poate chiar imposibil, din pricina însăși firii omenești... Eternul abis între teorie și practică!

In felul său, fiece organizație politică, din moment ce-i convine o cît de ușoară nuanță de revoluționarism,—fie și numai din cochetărie politică, ori din calcul—găsește într'un mare eveniment istoric, cum este un războiu, toate elementele de nemulțumire, din care-și poate alimenta la trebuință, un întreg program politic.

Așa, ca să limităm reflecțiile la evenimentele noastre din urmă, iată ce posibilități vede d. Vintilă Brătianu, pe urma conflictului romîno-bulgar, urmat de trecerea oștirii noastre în Bulgaria. Cităm din „Democrația", pag. 421:

„Ce efecte de ordin general poate avea trecerea noastră în Bulgaria? Soldații și deci țaranii noștri își vor da seamă și mai mult de importanța lor în Stat și că Statul romîn nu poate trăi fără de ei și fără ajutorul lor.

Ei văd în Bulgaria, deși într'o stare de civilizație mai înapoiată (șosele, căi ferate și partea bunului train) un sătean într'o stare economică și socială în general mai bună ca la noi: nu numai case bune, dar islazuri întinse cu vite multe, terenuri de cultură mai întinse și mai toate la dispoziția exclusivă a lor. Nu văd pe țăran muncind pentru proprietar sau arendaș, ci exclusiv în folosul lui singur.

„...In toate conversațiile ce am cu soldații din baterie, se vede că ei se așteaptă la ceva nou la înapoerea lor peste Dunăre. Reiese în genere pentru toți o încredere mult mai mare în propriile noastre forțe și în deosebi în massa cea mare a armatei cere devine de azi înainte un factor de căpitenie pentru sprijinirea intereselor noastre.

...Aspirațiile tuturor se vor întoarce de azi înainte nu numai pentru restabiliri de echilibru, ci pentru apărări și revendicări naționale. Revenim după o lungă adormire la simțul realității, avem un imbold care trebue să ne facă să ieșim din viața falșă și factice în care trăim de aproape un sfert de veac încoace..."

Ce ar împiedeca pe un socialist să ducă și mai departe concluziile, consecvențele, adoptînd un ton mai puțin „cuminte" decît acel al unui om politic burghez care frizează numai accidental, semi-revoluționarismul de zile mari.

Evident că în împrejurările unui războiu se găsește un infinit material de exploatat. Spirite de literați burghezi, ca Maupassant, Zola, Margueritte, Claretie, Von Suttner, pentru a nu pomeni de Tolstoi și cîți alții,—au scos protestări vehemente în potriva războiului și atrocităților sale, cu simple tablouri literare.

Dar, ca să revenim la împrejurările noastre. Inainte ca d. Vintilă Brătianu să examineze consecvențele conflictului nostru armat și să indice soluțiuni sociale, a scris și d. Gherea, în ajunul celui de al doilea războiu balcanic. Maestrul critic, cu acel ales bun simț și sînge rece care-l caracterizează, recunoștea că:

„...Războiul Bulgariei în potriva țării românești pentru stăpînirea Dobrogiei nu e exclus din domeniul posibilității: cine știe ce împrejurări și conjuncturi politice neprevăzute pot să apară în viitor, cine știe ce curente nesănătoase, șoviniste, nebune pot să prevaleze la un timp dat în Bulgari... Se înțelege că pentru acel caz, ca chestiune de prevedere, trebuie să ne gîndim și la apararea eventuală a Dobrogei împotriva Bulgariei..."

E adevarat că Dobrogeanu-Gherea crede că soluțiuni economico-sociale radicale ar consitui apararea cea mai eficace. Să se noteze însă că rîndurile de mai sus le scria în Aprilie, cînd era de părere că — după „triumful" contra turcilor, — „Bulgariei îi trebuie cel puțin 20 de ani ca să se întremeze și să poată fi vorba macar ca să poarte un războiu, — *în privința asta suntem cu toții de acord.*

...Dar nici peste 20 sau 30 de ani după războiul și dezastrul de acum. Bulgaria *nu va voi și nu va putea să întreprindă un nou războiu ucigător*, mai ales în potriva unui popor creștin, față de care n'ar mai dispune de fanatismul religios al masselor și în potriva unui popor organizat militărește..."

Cum vi se par.. proorocirile eminentului scriitor socialist? N'au trecut de atunci, nici 2—3 luni, necum 20—30 de ani și Bulgarii au pornit războiu nu numai în contra unor popoare creștine, dar în contra *unor aliați* de pînă ieri!

Mai notați apoi că însuși Gherea pleacă de la presupunerea că suntem *un stat organizat militărește*. Altfel—nici n'ar putea fi vorba de liniște din partea Bulgarilor, nici de o singură posesiune a Dobrogiei, ceea ce contrazice fundamental părerile și credințile d-lui Dr. Rakowski.

Dar găsim și în alte pagini ale maestrului Gherea lucruri vrednice de citat:

„Social-democrația modernă nu e necondiționat acuma împotriva oricărui războiu; ea nu este pacifisto-religioasă cu orice preț..

„...Ori-cărui socialist care ar lua parte la războiu de liberare sau de apărare îi e asigurată întreaga simpatie a lumei socialiste."

„... Altceva ar fi dacă Racovski ar fi zis că în caz că țara ar fi invadată de muscali socialiștii nu trebue să sară s'o apere sub cuvînt că țin la valoarea vieții lor individuale. Dar o astfel de bazaconie nici prin vis nu i-a venit lui Rakovki..."

Tot d. Gherea recunoaște că Bebel în Parlamentul german și Renner în cel austriac au declarat că partidele lor și-ar apăra țările respective,—deși amintește, în altă parte, escluderea dintre socialiști a lui Bisolatti și Hildebrandt pentru oportunizm patriotic.

Nu prevedea încă d. Gherea că, peste puțin, congresul din Iena va reînnoi dovezile de oportunizm, acordînd votarea creditelor pentru armata germană mărită.

Și cînd așa stau lucrurile; cînd și socialiștii romîni au *datoria* de a sări în potriva unei ofensive... rusești; cînd bulgarii, în contra credințelor optimiste ale d lui Gherea, s'au arătat atît de iremediabil cotropitori, ce rost avea și are amenințarea de revoluție... intelectuală în potriva războiului cu bulgarii, stăruința neîncetată că bulgarii sunt inofensivi, iar noi doritori de *pradă*, nu de liniște?

Nu ne ajung oare revoluțiile violente prezise de d-nii P. P. Carp, de d. V. Arion, de d. A. C. Cuza și atîți alți profeți cari predică în pustiu?

▽

POLITICE

Se va lămuri....

Foarte multe lucruri, din politica noastră internă, cer să fie lămurite și, să sperăm, că lămurirea se va produce chiar zilele aceste.

Dintre toate ceea ce trebuie mai curînd lămurit este atitudinea bizară a unor oameni politici, care, deși sunt la guvern își permit luxul, ca, în manifestațiile exterioare și ziaristice, să facă pe cei mai vajnici adversari ai guvernului de colaborare.

Evident. Ori-cine este în dreptul său să ia atitudinea pe care i-o dictează conștiința sau să se comporte conform resentimentelor sale De cît un lucru: să se știe categoric dacă e una sau alta, dacă e opozant sau guvernamental. Dar așa, să pretinzi la drepturile pe care ți le dă situația ta în partidele astă-zi la guvern, să beneficiezi de aceste drepturi, să utilizezi influența pentru tine și ai tăi și să iai în același timp aluri de opozant, asta nu cadrează cu bunul simț. Și dacă tolerarea unei ast-fel de situațiuni este de natură de a vorbi de unele tolerări ale guvernului, ea vorbește și de procedeuri nu tocmai leale și juste, din partea celora care au adoptat astfel de atitudini puțin obicinuite la noi pînă acum.

Desigur dreptul la critică ie un drept sfînt. Și iarăși nimeni nu poate contesta că de multe ori motive serioase te pot sili să iai atitudini ostile, față de partidul din care ai făcut parte.

Aceasta însă cu o condiție. Să adopți o atitudiue francă. Numai aceasta ie leal Numai aceasta ie just.

Intre multe lucruri anormale ivite în ultimul timp ie și acel al guvernamentalului în fapt și opozantului în formă.

Aceasta însă nu poate fi tolerat și de sigur intre altele se va lămuri în curînd și această chestie.

NOTA ZILEI

Opereta princesei.

Nimic, vai! nu este etern. Iată-te acum... deflorată, taină mare a supremei elegante, cochetărie princiară!

O văzurăm cu ochii noștri, sub ochii noștri... Oare care Sima, din simplă croitoriță de stradă Pantelimon — devenind într'o zi celebră ca o... Pantelimoancă adevărată și uzurpînd, cu adevărat, aureola unei „Princese Kalmuski".

Atît de adevărat, încît, după ce autoritățile s'au pus în mișcare, după ce creditorii, hotelierii și negustorii s'au alarmat încă am văzut pe un prinț de Danemarca, State Dragomir-Hamlet, ținînd să dejuneze în Piața Unirei cu „Princesa".

Dacă ea singură nu ar fi indicat birjarului să o ducă la... Socola am fi văzut înnebunind cine știe cîți adoratori epatați de alurile princiare ale ex-croitoriței Sima Itzic, salutată de-alungul străzei Carol de o falangă de admiratori.

Vremea operetelor încă n'a trecut...

MICI POLEMICI

Era de prevăzut că d. V. Arion va deschide club în localul ocupat de serviciul sanitar.

...Dacă e pentru asanare!

*

In ce constă succesul d-lui dr. Ștefănescu-Galați ca inspector sanitar pentru holeră?

..Că n'a trebuit să semneze, ca ofițer al stării civile, nici un deces holeric în Iași.

*

„Polemici" cu „Opinia"? scrie cineva de la „Cuvîntul".

— Nu mă Pogor *la oșa ceva!*

*

Nu e de mirat că trupa de operetă face maximum de încasări.

...Drigează Maximilian și aranjează Moximovici locațiunea.

*

In „Lăutarul" artistul Niculescu ridică de trei ori în șir pe Florica Florescu în brațe pe scenă.

...E singurul care nu s'ar plînge dacă Florica ar fi mai... ușoară...

*

Au și aeroplanele un mare neajuns.

...Că vor să sboare și doamnele.

*

„Cuvîntul" cultivă nota sobră.

Preferăm însă nota... sobretei Florica Florescu.

ECOURI

Jocul în Franța.— Se știe că jocul este foarte răspîndit aci: casele și sălile unde se joacă sunt numeroase, Bine înțeles este vorba de jocul clandestin, de tripouri. Campania însă în contra lor este constantă, dar nu pare a fi adus rezultatul dorit. Descinderile polițienești se izbesc de o sumă de greutăți și în cele mai multe cazuri sunt fără folos. Indată ce brigada jocurilor este anunțată, se pune în mișcare, dar aceasta nu este suficient, căci se întîmplă ca tripoul să fie anunțat în același timp de descinderea pregătită. De altfel în capul acestor case se gătesc adesea bărbați cari joacă un rol politic de seamă, dame cari ocupă un loc în Societatea pariziană. In timpul din urmă o descindere operată la una din casele din cartierul Montmartre a pus poliția în prezența unei Societăți evanghelice, care recita litanii și citia cărți Sfinte, la adoua descindere s'au găsit cărți de joc în locul evangheliilor, dar președintele tripoului fiind om politic insemnat, consilier, fiu al unui ex-prefect de poliție,... etc. afacerea a rămas acolo.

In fie-care an cînd sezonul redeschide stațiunile balneare, se vorbește de joc, dar pentru motive ce se pot lesne înțelege chestia nu rămîne mult timp pe tapet. Unii din deputați găsesc acolo un venit ce nu e de disprețuit.

*

Intr'un cerc de domnișoare.

— „Care e fructul cel mai pudic"? întreabă un cavaler necandidat.

— „Piersica" (Domnișoara, dînd acest răspuns s'a înroșit ca o fragă).

— „Perja" (Domnișoara aceasta e mai groasă de obraz).

— „N'ați ghicit", reluă cavalerul. „Strugurii sînt fructul cel mai pudic".

— „Motivul"?

— „E, că totdeauna stau după o frunză de vie".

OAMENI ȘI LUCRURI

„In altis..."

In mijlocul unei calme asistențe—calmă prin lipsa de aglomerație—s'a desfășurat eri pe vastul platou al Copoului, meetingul de aviație al excelenților militari, veniți—oaspeți mobilizați în zbor pe propiile lor aparate—admirabili de sînge rece, stăpîni desăvîrșiți ai aripelor cari, în aer, par crescute din corpurile lor, ca să le dee repeziciune și nemurire.

Negreșit. Senzația de noutație a mai scăzut în cursul vremei; înfiorarea din fațe necrezutului și imposibilului a mai dispărut. Dar e cu atît mai minunată încrederea pe care marele public a dobîndit-o în știința și tecnica zborului, în care se cuvine să slăvim *simbolul*.

Simbolul deslegării omului de mediul obicinuit, alcătuit numai din pămînt și de apă. Simbolul înălțării într'un element cu totul nou, pînă eri nestăpînit încă de către om,—aerul. Simbolul emancipării de tot ce e comun de tot ce seamănă între azi și eri, între aci și pretutindeni, de tot ce e spirit de imitație, sclavie, prejudecată; de tot ce o drastică expresie numește „terre-à-terre". Simbolul neatîrnării individului de atotputernicia mulțimei.

Dacă nu vedem *aceasta* în valoarea zborului, atunci toată genialitatea principiului, ar fi doar o jucărie, un capriciu pentru o senzație și toate elanurile a mii și mii de oameni ce s'adună în jurul unei înălțări cu aeroplanul n'ar prețui cît o șoaptă de dragoste în taina unui huceag, din această imensă alee pe care o cunoaștem cu toții din întăia noastră tinerețe...

...Ne-am obicinuit aproape cu fenomenul zborului, noi cari acum 20 de ani vedeam doară... zmeul zburînd și cunoșteam din cărți legenda lui Icar, drept cea mai îndrăzneață pildă de încumetare.

Generația de mîni va vedea, dominînd înălțimile, aparatele zburătoare—în afară de primejdie, în afară de ori-ce rătăcire, în afară de orice șovăire. N'a trecut, acum opt zile, aviatorul Garros, Marea Mediterană în cîte-va oare cu o preciziune matematică?

...Iată; rînd pe rînd aeroplanele, patru la număr, se ridică, toate cu aceiași liniște și siguranță. O întorsătură de helice; o mișcare pe roți; puțin zgomot—și apoi zborul suspect în aer, tot mai sus tot mai departe, în liniște, ca și cum ar fi o pasăre miraculoasă,—acea pasere simbolică la care, veacuri întregi, omul privia cu uimire și revoltă că n'o poate imita!

In spațiu nu mai e aviatorul care se vede, ori se mișcă; *el* nu mai există, ci aparatul singur, plutind majestos,—întrupînd veacurile de dibuiri, de cercetări, de hezitări și de îndrăzneli, — aparatul cuceritor prin puterea geniului omenesc.

Iată acum și călătorii. Sunt astă-zi „rarae aves", călători rari, amatori favorizați de soartă. Ca mîni, călătoria aeriană va fi pentru toată lumea. Și în așteptarea acelui „mîne"—fiți bine cuvîntați, voi soli ai noilor îndrumări, cîrmuitori de aeroplane, în ale căror aripe fîlfăie și bate și se'nalță sufletul tuturor așteptărilor, chemărilor și speranțelor...

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

26 Iulie.—Suntem tot în bivuacul de la Klesekios de oarece defileul este încă încurcat de trupe.

După amiază o ploaie torențială, întovărășită de o fortună atât de strașnică în cât era să ne smulgă cortul destul de solid legat de țăruși bătuți în pământ, dacă nu ne agățam cu toții de pânzele lui. Cătră seară fortuna se mai potolește, și cum stam cu toții zăbătuți, după masă cineva propune să invităm la noi ofițerii din cortul Bateriei a 2-a. Zis și făcut. Pe un bilețel se creioncază în grabă:

La noi în cort de veți veni
Minune mare veți găsi,
Căci ceaiul ce s-a preparat
Cu miere este asortat.

Vă așteptăm deci cu plăcere
L-al nostru borcanaș de miere,
Și dacă vremea-i necăjită
Veți mânca și pâne prăjită.

Ambii Tironi sunt azi dispuși
Să fie ai voștri supuși,
Pavlosievici; Vițu și Petit
Vă învită la *Faivoclocti*.

Răspunsul nu întârzie:

Mulțumim din inimă și vom veni
La ceai, miere și pâne vom râvni,
Cu drăguții camarazi împreună a fi
Cu Tironii, Pavlosievicii, Vitzu, Petit a glumi.

Și Maiorul Macarovici, Căpitanul Alexandrescu și Sub-Locotenent Stamboliu, făcându-și întrarea sunt primiți triumfal. Luăm ceaiuri cu pâne prăjită și miere, stând de vorbă în glume de tot felul, iar pe la miezul nopței invitații ne părăsesc, spre a ne culca cu toții de oare-ce plecarea ie anunțată pentru a doua zi dimineață.

27 Iulie. — La 6.30 dimineața Regimentul rupe parcul, întrând curând în defileul marilor Balcani; mergea cu greutate din cauza suișurilor și scoborâșurilor brute și a accidentelor de teren, admirând minunile naturei.

Un biciclist din Infanterie trecând în goană pe lângă noi, se rostogolește în prapastie; scoatem un țipăt de groază și ne repezim spre a-i veni în ajutor, dar îl vedem la câțiva metri, răzând agățat de un copac, cu bicicleta cu tot.

Sunt calare în capul Regimentului, imediat după Locotenentul Tiron, Comandantul Bateriei 1-a, alăturat de camaradul soldat Tiron, făcând ambii parte din escorta Comandantului Bateriei. La câțiva pași înainte merge Comandantul Diviziomului 1, Maiorul Macarovici, cu escorta sa, iar Colonelul Tulea, Comandantul Regimentului, în fuga calului, inspectează întreaga coloană, dând ordine repezi și făcând observații.

Aproape de vârful muntelui Zlastisa, lângă niște săpături indicând o redută, santinelele firului telefonic ne oferă încărcatoare cu cartușe de 8 m. m. pentru puștile Bulgărești, găsite cu profuziune în împrejurimi; ele ne spun că vre-o 200 soldați Bulgari, au încercat să împedice trecerea Cavaleriei noastre prin acel punct al defileului, și s-au predat după ce au tras câteva salve, fără nici un rezultat.

Pe la orele 3 după amiază eșim în sfârșit din greul defileu, iar la 2 poposim la întrarea în Etropol, așteptând ordinele Comandantului Regimentului, care sosește din urmă și pe care'l urmăm. In oraș nici un caz de holeră printre locuitori, dar eșind din Etropol, pe dreapta șoselei se vede o moară părăsită transformată în spital de holerici, păzit de santinele. Doctorii și agenții sanitari cari foesc în curtea spitalului improvizat, sunt îmbrăcați în șorțuri albe cu glugi ce le acopăr jumătate din față. In fund, un colț îngrădit ie transformat în cimitir cu vre-o duzină de cruci; zărim în treacăt cum doi oameni îmbracați în alb duc pe o targă un cadavru, pe care îl aruncă brusc în groapă. Paznicul ne spune că în spital sunt internați 60 bolnavi din diferitele Regimente ale Corpului IV de Armată și că au fost 15 decesuri. Puțin mai încolo, o șandrama mare de casă, fără ușe și și cu ferestrele sparte; pe peretele din spre drum, are scris cu cărbune în li-

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

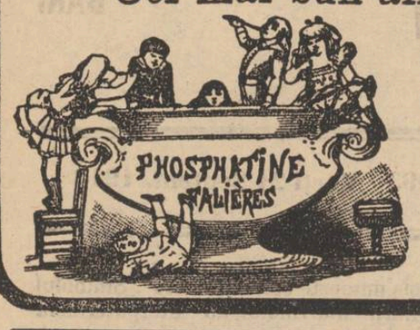

Recomandat de la vârsta de 7–8 iuni, in momentul inţercărei şi in timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

tere mari: „HOLERA“ şi alături — pe stânga — o gramadă de cenuşă risipită de vânt, în mijlocul căreia o tăbliţă indică că acolo a murit un holeric, al cărui mormânt se vede nu departe.

Facem încă 4 km., lăsând la stânga drumul pe care am venit în ziua de 11 Iulie, şi după ce trecem pa lângă un cochet pavilion de pânză al Spitalului mobil secţia 2-a, în care în loc de bolnavi se proslăvesc puzderie de doctori cu drdonanţele lor, la câţiva paşi instalăm bivuacul într'o verde şi răzătoare poiană, în povârniş pe dreapta şi stânga şoselei.

Intr'un automobil soseşte Comandantul Diviziei a 7-a, d. General Presan, care spune Colonelului nostru că va trebui să rămânem aici vre-o 3 sau 4 zile, de oare-ce calea în spre Dunărea e presurată de trupe contaminate şi să facem serioase provizii, căci în drumul nostru nu vom mai găsi nimic de mâncare, nici pentru oameni, nici pentru cai şi suntem ameninţaţi să pierim cu toţii de foame.

Am primit un furgon cu pâne, care era atât de mucegăită, în cât a fost toată aruncată. Zahar aproape nu mai există la Regiment, de şi e ordin dela Serviciul Sanitar să se dea la oameni câte 18 bucăţi de zahăr pe zi.

Se vorbeşte foarte serios de desfiinţarea serviciului intendenţei şi mă întreb cum s-ar putea desfiinţa ceva ce nu există.

Cu toate acestea Regimentul nostru e unul din cele trei Regimente ale Corpului IV de Armată, cari până în prezent nu au fost infectate de holeră.

28 Iulie.—Dacă trecerea noastră pe drumuri împănate de holerici prezintă pericol de contaminare, nu mai multă siguranţă ne dă şederea pe loc în mijlocul epidemiei, iar mersul înainte are avantajul de a ne apropia de Ţară. Ofiţerii noştri s'au agitat cu drept cuvînt pe această temă şi astă-zi Generalul Petraşcu, Comandantul Brigăzei 13 mixtă, a dat ordinul să se cerceteze drumul pe o distanţă de 50 km., spre a vedea pînă unde Regimentul ar putea înainta în plină siguranţă.

Cortul nostru, adică acel al Comandantului Bateriei I găzdueşte acum şi pe Maiorul Macarovici, Comandantul Divizionului I, care are darul de a se face simpatizat de toată lumea; masa o luăm împreună şi cu căpitanul Alexandrescu, blînd şi bun părinte al tunarilor din Bateria 2-a, pe care o comandă, şi cu Sub-Locotenentul Stamboliu, un drăguţ rezervist, mai milităros de cît toţi militarii la un loc. — Gospodăria o conduce cu tact camaradul Tiron, cea mai perfectă dintre menajerele capricioase ajutat de un semi-pluton de ordonanţe: una bucătăreasă, iar celelalte fete'n casă.

Totul merge relativ bine: azi a început a se primi la Regiment pîne, brînză şi zahar, de calitate bunişoară, iar starea sanitară e excelentă.

Către seară vine răspunsul Diviziei că putem pleca a doua zi dimineaţă.

29 Iulie.—De şi din ajun se dăduse ordin să fim sculaţi la 4 dimineaţa, pentru ca plecarea să poată avea loc exact la 5, totuşi trecuse de 4.30 când comandantul Bateriei 1—în cortul căruia dorm şi eu—sare ca ars din somn; cea mai profundă linişte domnea în parcul nostru, toată lumea dormind adânc, ceia ce nu se putea explica, de oare-ce nu se mai întâmplase şi în ajun fusese zi de repaos. La strigătul puternic al locot. Tiron: „leneşilor, puneţi în grabă hamurile pe cai!“, întreaga Baterie se transformă pe dată într'un furnicar atât de activ, încât la ora 5 tocmai pornim pe şoseaua albă, bine stropită de bura de ploaie de peste noapte. O luăm în spre Nord trecând de îndată prin Han-Laga, de-a lungul râului Maloc-Isker şi cotind în spre Vest ajungem în satul Mişcova lângă care bivuacasem la ducere—întorcându-ne pe un drum direct, mult mai scurt.—După un mic popas ne urmăm drumul şi la vre-o 20 km. de punctul de plecare, pe la ora 10 a. m., părăsind şoseaua pe care trebuie să mergem, o apucăm la dreapta pe drumul târguşorului Golem-Izvor, în marginea căruia ne instalăm bivuacul pe o colină.

Cortul nostru şi acel al ofiţerilor Bateriei a 2-a, sunt aşezate alături, la o înălţime de unde dominăm întregul parc al Regimentului, având splendidă vedere asupra Balcanilor şi a şoselei pe care am venit.

Pe drum, înainte de Mişcova am trecut pe lângă spitalul mobil al Diviziei a 7-a, alături de care, într'un cimitir improvizat se înşiră vre-o 40 morminte recente. Doctorul Mogoş, fost coleg de liceu, pe care îl întâlnesc în sat, aleargă la mine cu mâna întinsă, dar am prudenţa de a-i refuza pe a mea, când îmi spune că a îngropat până acum vre o trei sute de holerici.

Bieţi camarazi pe cari vă lăsăm aici, pe pământ străin, în anonime morminte! Aţi venit pentru a vă mândri neamul şi ţara, expunându-vă cu bravură glonţelor unui inamic, care nici n'a îndrăznit să se arăte în faţa voastră, dar aţi fost răpuşi de perfidia naturei, atât de darnică uneori în minunile ei. Moartea voastră este totuşi moarte de eroi pe câmpul de onoare, şi aceasta trebuie să fie mângâierea celora pe cari i-aţi lăsat în lacrimi acasă, în ţara care s'a glorificat prin faptul vostru...

Către seară vine, spre bucuria noastră, ordinul Diviziei de plecare în spre Turski-Izvor, care însă este contramandat peste o oră de un Inalt ordin, dispunând ca toate trupele să rămâie la locurile în cari se află.—Cauza? Facem tot soiul de presupuneri, fără a putea găsi vreuna mai temeinică.

(Va urma).

INFORMAŢII

Ziarul *Dreptatea* publică o sumă de născociri, pe care le prezintă sub forma unor declaraţiuni, pe care d. ministru Al. A. Badareu le-ar fi făcut, cu privire la condiţiunile în care ar urma să se facă remaniarea.

E de prisos să spunem că toate cele debitate de sus zisul ziar sunt flure invenţiuni, care nu corespund întru nimica sentimentelor ce le nutreşte d. Badareu în această chestie.

— Comitetul iaşan instituit pentru ridicarea unui monument pe dealul mănăstirei Cetăţuia a deschis subscripţiile publice.

O listă se află depusă şi la redacţia ziarului nostru, unde se vor primi bucuros eventuale subscrieri de sume, în acest scop.

— D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, pleacă în astă seară la Sinaia, unde va rămînea mîine şi poimîne.

Precum se ştie mîine are loc, la ora 3 d. a. un consiliu de miniştri sub preşidenţia d-lui Maiorescu iar Miercuri la ora 2, are loc un consiliu de miniştri sub preşidenţia M. S. Regelui.

Ziarul Berliner Tageblatt *spune că d. Dimitrieff, noul reprezentant al Bulgariei la Petersburg, a declarat într'un interview, că nu e exactă ştirea, despre încheiarea unui nou bloc balcanic, între România, Bulgaria şi la care să fie atrasă şi Turcia.*

Imediat după terminarea consiliului de miniştri ce va avea loc Miercuri, prezidat de M. Sa Regele, d. Take Ionescu va pleca în Capitală şi de aci în inspecţia judeţelor Dolj şi Romanaţi, judeţe bântuite precum se ştie de holeră.

Este absolut sigur că congresul liberal va avea loc la 22 Octombrie şi nu la 6 Octombrie cum se anunţase la început.

Amînarea s'a făcut în urma cererei exprese a d-lui Vintilă Brătianu.

In urma înţălegerei luate între I P. S. Mitropolit al Moldovei şi d. general Lambrino, comandant al Corpului IV de armată, s'a hotărît, ca Dumineca viitoare 29 ale curentei ora 10 dim. să se săvîrşească în Catadrala Sf. Mitropolii o slujbă religioasă cu parastas pentru pomenirea ostaşilor căzuţi în campania pentru pace şi a aviatorilor morţi Vlaicu şi Caranda.

Acest servicin va fi săvîrşit de către I. P. S. Mitropolitul, încunjurat de clerul catedralei şi preoţii de armată.

Va fi de faţă d. ganeral Comandant împreună cu d-nii ofiţeri, toate autorităţile civile şi şcolare din localitate.

S'a mai hotărît, ca aceiaşi slujbă să se facă şi în capitalele judeţelor Moldovei de sus, de către părinţii protopopi, asistaţi de mai mulţi preoţi, luînd parte d-nii ofiţeri cum şi autorităţile civile şi şcolare din localitate.

De la izbucnirea epidemiei de holeră în Basarabia, au fost 23 cazuri, din care 8 mortale.

Ministerul de războiu a intervenit la Prefectura de judeţ, rugînd să se dispue a se cerceta în tot cuprinsul judeţului, dacă—cu ocazia mobilizării—a încetat din viaţă vre un mobilizat, care era cu desăvîrşire sarac şi căruia i-ar fi rămas soţia cu copii, fără mijloace.

Comandanţii trupelor locale de infanterie au cerut comandanţilor de companie, un memoriu de modul cum s'ar putea facilita marşurile în campanie, prin suprimarea definitivă a raniţei şi a cartaşierei.

Brigada de siguranţă a inaintat parchetului pe Vasile Iancu, capul bandei de hoţi de vite din comuna Belceşti.

Ceilalţi hoţi n'au putut fi prinşi cu toate urmările făcute de jandarmi.

La 1 Octombrie apare în editura C. Sfetea cursul de chimie şi mineralogie pentru clasa a V-a de liceu de Mihai Ţilenschi profesor la Liceul Naţional şi Liceul Militar din Iaşi,—ediţie nouă, în întregime refăcută, în conformitate cu programa actuală.

Recomandăm călduros noua lucrare a escelentului profesor iaşan.

In urma cererii studenţilor, pare sigur că examenele ce urmau să se ţină în Octombrie, se vor amîna pentru luna Noembrie.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va pleca Mercuri seara în Capitală pentru a lua parte la şedinţa extraordinară a Sf. Sinod.

Astă-zi dimineaţă s'a început la şcoala de picheri, proba orală a candidaţilor care s'au înscris pentru a urma cursurile şcoalei.

D. Vasile Todirăscu, medicul Veterinar ajutor al oraşului, a fost însărcinat şi cu conducerea serviciului la Sculeni.

Opereta „Grigoriu“ sub noua direcţie nouă a d-lui V. Maximilian îşi continuă triumfal seria de reprezentaţii.

Afară de elementele aplaudate în prima seară, mai menţionăm pe d-rele Florica Florescu şi Iliescu pe d-na Ana Grand etc.

In „Eva“ d-na Micioara a fost sărbătorită ca totdeauna.

Astă seară marele succes bucureştean Oboi—Gara de nord, un spectacol senzaţional.

A reapărut „România Viitoare“ anul III No. 6 sub direcţiunea d-lui Al A. Badareu. Revista apărută pe Iunie-August, cuprind un excelent sumar literar şi istoric cu numeroase ilustraţiuni de actualitate.

Şcolare. — S'a aprobat pe 1 Octombrie 1913, următoarele numiri de suplinitori în învăţămîntul primar rural din judeţul Roman:

1) D-na Sevastia Mancaş. cu curs secundar, la şc. cotunală din com. Farcaşani, com. Cuza-Vodă.

2) D-ra Olimpia Iorga, cu curs profesional la şcoala cotunală din Cautişeni, comuna Negri.

3) D-ra Natalia Constandaki cu şcoală profesională, la şcoala cotunală din Luţca, comuna Carol I.

4) D-na Elena Munteanu cu curs secundar, la şcoala cotunală din Prăjeşti, com. Putnăreşti.

5) D-ra Maria Brumă, curs profesional la şcoala cotunală din Rotunda, com. Doljeşti.

6) D-na Elvira Barcan curs profesional la şcoala din Ruşi comuna Roşiori.

7) D-ra Maria Furdui, curs profesional la şcoala din comuna Simioneşti, în locul d-lui Mancaş, revizor şcolar de Roman.

8) D-na Maria Cernat, curs secundar, la şcoala din Safraceşti, comuna Trifeşti.

9) D. Anghel, curs secundar, în post. 2 la şcoala din comuna Baluşeşti.

10) Preot Gh. Cuşmuliuc, în post 2 la şcoala din Muncel de sus comuna Moroşeşti.

11) D-na Maria Mircea, curs profesional la şcoala din Trifeşti post 2-lea.

12) Raluca Batist, curs profesional în post. 3, la şcoala din Butea, comuna Miclăuşeni.

13) D-ra Elena Sihleanu, curs secundar, la şcoala din Chilii.

14) Dra Maria Farcaş, curs profesional la grădina de copii din Butea comuna Miclăuşeni.

15) D-ra Ortansa Teodoru, curs profesional la şcoala din Misihăneşti, comuna Roşiori.

S'a aprobat pe ziua de 1 Octombrie 1912, următoarele numiri de suplinitori:

—Gh. Ştirbu absolvent al şcoalei normale „V. Lupu“ la şcoala din Drăgăneşti-Suceava.

— T. Grigoraş absolvent a 4 cl. liceu, la şcoala din Unceşti-Pleşeşti-Suceava.

— D. Costinescu Petru absolvent al şcoalei normale „V. Lupu„ la şcoala din Costiugeni-Botoşani.

— D. Ioan Atanasiu învăţător, înaintat a fost numit institutor la şcoala de băeţi No. 1 Dorohoiu, iar d. V. Cornescu a fost numit director al acelei şcoli.

— D-ra Sofia Dimitrescu licenţiată a facultăţei de litere, a fost numită pe ziua de 15 Sept. ca suplinitoare la catedra d-lui T. Zaharescu de la şcoala de băeţi Socola Nicolina Iaşi, iar d-na Paula Petrea, titulară la acea şcoală a fost însărcinată cu direcţia acelei şcoale.

Invăţămîntul în Cadrilater. — Graţie informaţiilor pe care a bine voit a mi le da d. G. Lascar, am putut da acum cîte-va săptămîni oare cari detalii asupra modului cum va fi organizat învăţămîntul în Cadrilater.

Acum cîte-va zile d. G. Dissescu Ministrul Instrucţiunei publice, reîntors din oraşele teritoriului cucerit, a înmînat M. S. Regelui un program de organizare a învăţămîntului. D. Gh. Lascar pe care l'am putut vedea în Iaşi, a binevoit a ne schiţa în mod concis cîte-va din cele cuprinse în programul şcolilor din Cadrilater.

Acele şcoli, bulgăreşti pînă acum, devin de aci înainte şcoli ale statului, cu o organizare specială.

In ceia ce priveşte şcoala:

Se vor înfiinţa grădini de copii puse sub privighetea conducătoarelor romînce. La aceste grădini se vor organiza cantine, pe socoteala ministerului.

In clasa I primară din şcolile statului, toate materiile se vor preda în limba romînă, după programele în vigoare. In toate celelalte clase, un profesor special va preda limba romînă.

Şcolile particulare vor funcţiona după normele stabilite de lege şi regulamente ca şi în restul ţării.

Pentru şcolarii localnici din teritoriul ocupat se vor înfiinţa burse spre a fi primiţi fără concurs în internatele liceelor din Bucureşti şi Iaşi. *Chiar în anul acesta vor fi rezervate în Iaşi un număr de locuri la şcolile secundare pentru elevii bulgari absolvenţi ai şcolilor primare.*

Deschiderea şcolilor în acest teritoriu va avea loc la 1 Octombrie, bine înţeles sub rezerva dispoziţiilor de ordin sanitar.

Se vor numi de ocamdată 2 revizori şcolari pentru clasa I-a şi doi pentru clasa II-a. Salariile acestora precum şi ale întregului personal didactic din teritoriul ocupat, vor fi majorate.

Consiliul comunal va fi convocat în cursul săptămînei.

Consiliul se va ocupa, între alte, şi de licitaţia ţinută pentru pavarea străzilor cu piatră cubică.

Printr'un ordin circular trimis comandenţilor regimentelor, ministerul de război a dispus ca tuturor gradaţilor şi soldaţilor cu termen redus, care au făcut campania, să li se plătească prima de echipare şi solda de plutonier.

La concursul de admitere în clasa întâia la seminarul Veniamic Kostachi, s'au înscris 200 candidaţi.

Sf. Sa preotul Dăringă, revizorul eclesiastic al eparhiei Moldovei, va începe inspectarea secţiilor societăţii clerului „Ocrotirea“, pentru a se alcătui raportul general asupra mersului Societăţii.

Ziarele au înregistrat cu duiumul fapte reprobabile, comise de ofiţeri, în cursul campaniei.

E dar o satisfacţie pentru noi cînd avem ocazia de a releva şi faptele bune ale unora din ofiţeri.

Acest lucru ie şi îmbucurător şi drept. Iată de ce relevăm modul cu adevărat părintesc cu care d. căpitan Eugen Mehedinţeanu din compania 8 a regimentului 29 Dragoş-Vodă, s'a purtat în tot timpul cu soldaţii puşi sub comanda d-sale.

In tot timpul s'a purtat ca un bun părinte faţă de copii săi. Mai ales din momentul în care a izbucnit holera căpitanul Mehedinţeanu n'a avut o clipă de răgaz, îmbărbătînd pe cei suferinzi, supraveghind pe cei sănătoşi.

Această purtare exemplară i-a atras elogiile acelora, care sub conducerea d-sale au făcut campania.

Meetingul de aviaţie.—După cum am anunţat, patru piloţi ai Ligei aeriane au sosit eri la orele 12 în Iaşi.

Ei aa urmat la venire, drumul de la Cetăţuia la Copou, parcurs acum doi ani de neuitatul nostru Vlaicu.

Apariţia la orizont a celor dintâi două aeroplane a provocat un mare entuziasm şi multă mişcare de străzi.

Urmează la oare care distanţă celelalte două care complectează escadrila de patru aeroplane.

Ajunşi deasupra pieţei Unirea piloţi executau măestre virajuri după care se îndreaptă în direcţiunea nordică a oraşului, planînd pe dealurile Sărăriei, spre platoul de la Copou unde ateriseazâ în ordinea următoare:

Sublocotenent Mavrodi din artilerie, Sublocotenent Mihailescu de la marină, d. Poly-Vacas şi cel din urmă excelentul aviator locotenentul Neculai Capşa.

*

După amiază, eşi meetingul era anunţat pentru ora 3 jum. lumea a început să se adune la Copou de la ora 1.

Cu toate că meetingul a fost organizat în scurt timp, comitetul de organizaţie merită toate laudele.

La ora 3 jumătate cîmpul de la Copou ie o mare de capete.

Cele 4 aeroplane, toate sistem Blériot stau la rînd în aşteptare. Ele poartă în afară de rozetele tricolore de pe aripi: semnul distinctiv al „Ligei aeriane“ şi cîte o inscripţiune care indică de unde provine donaţiunea: „Banca Naţională“, „Societatea generală de agricultură“, „Banca Blank“ şi „Banca Agricolă“.

Lumea înconjoară aparatele şi se întreţine cu piloţii care, în mod amabil, dau diferite explicaţiuni.

*

La ora 3 jum primul aparat este pus în mişcare, d. sub.-loc. Mavrodi executînd un zbor superb de înălţime, cu foarte elegante viragii. Il urmează d. sub. loc. Mihailescu, care de asemenea execută cu multă siguranţă un zbor elegant mai multe minute. Puţin după acea pleacă în zbor şi locotenentul Capşa, care cîştigă în cîte-va clipe o înălţime de a proape 500 metri şi executînd deasupra oraşului un măreţ viraj de o eleganţă artistică. După un zbor foarte admirat ei aterisează în entuziasmele aclamări ale azistenţei. Tot cu aplauze furtunoase este salutat şi zborul celuilalt pilot de forţă al Ligei aeriane, d. Poly-Vacas, care execută zboruri de înălţime şi admirabile virage.

Incepînd zborurile cu pasageri d-nii Capşa şi Vacas, iau alternativ ca pasageri pe d-na loc. Drăghici, Elise Colonel Greceanu, Dimitrie Greceanu, Zaharia C. Rusovici, d-şoara Budişteanu şi artistul Petroni. Zborurile acestea au fost urmărite cu mult interes, cu deosebire zborurile pasagerilor femenini.

Incepe a însera şi în lumina acea de amurg două aeroplane se mai văd evoluînd în ultimile lor zboruri.

Eri licenţiatele facultăţii de ştiinţi din Iaşi, s'au prezintat d-lui secretar general Gheorghe Lascar, înmîndu-i o petiţiune cu rugămintea de a li se amîna examenele de capacitate, care urmează a începe în ziua de 10 Octombrie viitor.

De asemeni, o parte din licenţiatele în litere agită ideea de a cere amînarea examenelor do capacitate, pînă la 1 Ianuarie.

Au fost numite, în învăţămîntul profesional de fete, în urma examenului de capacitate, pentru titlul de ajutoare de maestre, d-rele: Henriette Munteanu, Virginia Drăghici, Eufrosina Andreescu şi Elena Deleanu, la şcoala Sft. Sava, secţia lengeriei.

Astă-zi Duminică s'a dat rezultatul examenului pentru obţinerea diplomelor de absolvire a institutului Grigorian.

Toate elevele în număr de 54 au reuşit. Elevele Prancu Maria medaliată, Mately Goldştein premiata I-a, Popovici Ana premiata II-a şi Avram Maria premiata III-a.

Un incident regretabil provocat de către Comisarul Teodoru, s'a petrecut Sâmbătă seara la Teatrul Naţional.

Sublocotenentul din cavalerie, Ionel Pella, care stătea în picioare, din cauză că nu voise să deranjeze publicul pînă în antract pentru a-şi relua locul, de oarece reprezentaţia începuse, a fost bruscat şi ameninţat cu scoaterea afară din sală cu jandarmii, de către numitul Comisar.

Publicul a rămas indignat de acest fapt, prin nimica justificată.

D. Colonel Grecianu, comandantul regimentului 7 roşiori a intervenit astăzi la d. prefect de poliţie pentru pedepsirea comisarului agresiv.

Autorităţile sanitare, au închis, în strada Mlaştinei, un număr de 32 de case în care se fabricau covrigi şi cari funcţionau de zeci de ani fără autorizaţii legale.

La şcoala profesională „Tereza general Milicescu“ din str. Albineţ, de sub direcţia d-nelor Maria Vîrlănescu şi Ecaterina Vezbianu, se confecţionează rochiile pentru şcoala „Femeilor ortodoxe romîne“.

Antreprenorul

BERERIEI „AZUGA“

din PIAŢA UNIREI

aduce la cunoştinţa onor. sale clientele şi publicului în general că, cu începere de la 20 Septembrie a. c.

Se redeschide

pe lîngă noul local şi localul vechiu

cu totul din nou restaurat

Aceste localuri, singurele elegante şi higienice din oraş sunt aranjate cu tot confortul.

Serviciul proverbial de escelent

Se serveşte pe lîngă delicioasa Bere de Azuga, Corona, Salvator, Monopol şi Excelsior tot felul de băuturi indigene şi străine cu preţuri foarte modeste.

Un bufet bine aranjat cu tot feliul de mîncări reci şi calde, bine şi curat preparate stă la dispoziţia publicului în orice oră de zi şi noapte.

Supeuri speciale după reprezentaţii cinematografice şi teatrale.

O orchestră excelentă sub conducerea maistrului Budală va delecta publicul în toate serile cu cele mai frumoase bucăţi naţionale şi clasice.

Mulţumind numeroasei clientele pentru concursul ce mi l'a dat până acum rog a mi'l da şi în viitor.

Cu stimă

Manase Sternberg

Antreprenorul-Bererlei „Azuga“

▪ P. S. S. Arhiereul Antim, vicarul Mitropoliei Moldovei, a abţinut prelungirea concediului încă cu o lună.

▪ S'a prelungit termenul de reducere pe C. F. R. pentru elevii şcoalelor secundare, pînă la 10 Octombrie.

▪ D.M. Ţilenski, inspector şcolar, pentru partea ştiinţifică va adresa Ministerului de Culte şi Instrucţie publică un memoriu cuprinzînd şi o propunere în sensul ca să se organizeze, cel puţin în oraşele cu o populaţie şcolară secundară mai importantă cîte un laborator accesibil elevilor care se prepară în institute particulare sau chiar în familii.

▪ La 1 Octombrie se va deschide în localul societăţei de sport şi Gimnastică şcoala de maeştri de gimnastică.

Inscrierile se primesc, Lunea, Mercurea şi Vinerea între orele 9 şi 11 jumătate.

▪ Biblioteca centrală a universităţii a fost deschisă şi va funcţiona tot de la 8—12 şi 2—6 ca şi în trecut.

▪ **Recrutarea institutorilor.**—Primim din partea unui domn „Licenţiat" următoarele spre meditarea celor în drept.

In ultimul timp s'a ivit o importantă chestie şcolară: e vorba de recrutarea institutorilor.

Până în prezent, institutorii se recrutau dintre absolvenţii foastelor şcoli de institutori, desfiinţate de mai mulţi ani, fiindcă numărul absolvenţilor era prea mare şi nu puteau fi toţi plasaţi. După desfiinţarea acestor şcoli, încetul cu încetul, toţi acei absolvenţi au fost plasaţi, aşa că s'au ajuns în extrema contrară, de a nu mai avea nici unul pentru locurile vacante.

Acum institutorii se recrutează dintre învăţătorii cari au depus examen de înaintare. Insă cei mai harnici dintre aceştia, văd că rolul lor e mult mai mare la ţară de cît la oraş; acei cari şi-au făcut un ideal din ridicarea ţaranilor, cu greu îl pot părăsi. Dar chiar din punct de vedere material învăţătorii inteligenţi şi harnici nu pot părăsi satul, în care şi-au întemeiat o gospodărie, cum n'o pot avea în comunele urbane. Aceasta s'a dovedit cu prisosinţă cu ocazia chemărei învăţătorilor să-şi aleagă locuri în învăţămîntul urban, cînd nu s'au prezentat nici un sfert din cei chemaţi.

Remediul constă în reînfiinţarea şcoalelor de institutori, dar până atunci lipsurile s'ar putea împlini prin licenţiaţii în litere şi ştiinţi. In modul acesta s'ar ajunge un scop îndoit: pe de o parte ar fi o bună achiziţie pentru şcolile primare, pe de alta s'ar plasa o sumă de licenţiaţi, cari n'au loc în învăţămîndul secondar. Aceştia au instrucţia necesară şi în acelaş timp un capital de cunoştinţe pedagogice şi psichologice — necesare pentru educaţia intelectuală şi sufletească a copiilor.

Bine înţeles, în cazul acesta licenţiaţii vor trebui numiţi chiar de la început cu titlul provizoriu, căci numai în modul acesta vor munci conştiincios, nemai fiind preocupaţi de alte intenţii, de viitor, iar ca garanţie pentru autoritatea şcolară, să se angajeze în învăţămîntul primar pe un termen minim de zece ani.

▪ Parchetul a fost înştiinţat că o crimă s'a comis eri în comuna Cotnari.

Fraţii Mihalache şi Petru Barbuţă luîndu-se la ceartă din cauza unui pămînt cel dintăi a ucis pe al doilea cu un foc de armă.

Victima a fost dusă la spital pentru a i se fabe autopsia, iar criminalul arestat şi adus la Iaşi.

▪ Prefectura poliţiei Capitalei a trimis o circulară prefecturei de judeţ, recomandîndu-i să vegheze asupra a doi indivizi dispăruţi din Bucureşti, şi care au furat, de la d. Coler din Calea Victoriei, o mare cantitate de bijuterii şi bani, în valoare de cîteva zeci de mii lei.

▪ Inscrierile pentru concursul de admitere în şcoala de notari se mai primesc până în ziua de 1 Octombre, data începerei concursului.

Foştii şi actualii secretari comunali (notari) vor trebui să mai înainteze prefecturei de judeţ şi un certificat de bună purtare; pe lîngă celelalte acte menţionate mai de mult în ziarul nostru.

▪ Directorul teatrului din Craiova, d. Em. Gîrleanu, a declarat într'un interview, că începînd din anul acesta trupele dramatice din Iaşi şi Craiova vor face, rotativ, turnee în oraşele respective.

In decursul acestei stagiuni artiştii Craioveni vor juca în Iaşi, în timp ce artiştii noştri vor juca la Craiova.

▪ D. dr. Ştefănescu-Galaţi îşi va relua serviciul la secţia genito-urinară a spitalului Sf. Spiridon.

▪ Ziarul „Le Soleil" din Paris a consacrat operei istorice a d-lui A. D. Xenopol un elogios articol. Vom reproduce mîini articolul ziarului francez.

▪ Gheorghe Cantea, ordonanţa colonelului Cernătescu care s'a făcut vinovat de mai multe furturi, a fost azi înaintat de siguranţa locală, autorităţilor militare, care urmează a complecta ancheta şi al înainta judecăţii consiliului de războiu.

▪ Astă-noapte cele patru aeroplane, care a executat zborurile de eri, au fost ţinute în hangarele - cort— pe platou şi păzite de compania a III-a a Regimentului 13 Ştefan cel Mare.

Aviatorii vor mai executa zborui şi la Botoşani.

▪ Un accident cu urmări destul de grave, a cărui victimă a fost d-ra Clara Wieth, a avut loc la inscenarea filmului „Săritura mortală". Ziarele daneze au anunţat acest fapt, dezaprobînd pe artista scandinavă de atîta expunere în desfăşurarea acestor scene cinematografice. Acest film danez „Săritura mortală" o dramă splendidă în trei părţi, se desfăşoară astă-seară Luni pe ecranul cinematografului Pathé-Frères din sala spaţioasă a Circului Sidoli.

Celebra artistă daneză d-şoara Clara Wieth apare în rolul principal, celelalte roluri sunt interpretate de compania dramatică a teatrului regal din Copenhaga.

Programul de astă-seară Luni e nou în toată întregimea lui şi mai cuprinde:

Din viaţa secretarului Prince, comedie splendid inscenată în două părţi. Rolul principal e jucat de simpaticul humorist parizian.

Inmormîntarea aviatorului Chavez, primul care a vrut să treacă Alpii în zbor. Contran linge farfuriile scene foarte comice.

Mîine Marţi se intercalează în program: „Fericire nimicită" roman în două acte.

Mercuri 25 Septembrie program nou: Doi pretendenţi, desfăşurare extraordinară—Norocul lui Prince—In montana (una din ţările Statelor-Unite ale Americei de Nord) etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfăşurarea pieselor.

Ziarul „OPINIA" se află de vînzare în Bucureşti, la chioşcul d-lui Lache Ionescu calea Victoriei 56 la întretăiare cu Bulevardul.

Serviciul telegratic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Conflictul albano-sîrb

Albanejii respinşi.— Muntenegrul mobilizează

Belgrad.—Biroul presei spune că ştirile din Prizrend şi poziţiunile vecine arată că Albanejii au fost respinşi.

Urmărirea spre graniţă a Albanejilor agresori continuă. Se aşteaptă astăzi un raport amănunţit, identic cu prizire la luptele celelalte.

*

Cetinge.—Monitorul oficial spune că, date fiind gravele evenimente dela graniţa răsăriteană a ţării, regele a dat însărcinare ministrului de războiu să mobilizeze parţial după trebuinţă.

Acordul austro-sîrb

— Părerîle unui ziar vienez —

Viena.— „Fremdenblatt", comentînd vizita d-lui Pasici, spune că primul ministru al Serbiei s'a putut convinge că Austro-Ungaria nu este de fel prevenită contra Serbiei şi că urările d-lui Pasici, ţintînd la un acord, găsesc întru totul ecou aci. Ziarul adaugă apoi: „Salutăm cu satisfacţie sincera atitudine a Serbiei manifestată prin d. Pasici şi care, de va continua, va contribui la restabilirea păcii şi relaţiilor normale".

„Cînd se va îndeplini intenţia manifestată de către Serbia, de a întreţine relaţii politice şi comerciale cu Austro-Ungaria, monarhia nu va lipsi, evident, a arăta toată bună voinţa şi un spirit de conciliaţiune".

Completarea cabinetului bulgar

Sofia.— Organul d-lui Daneff „Bulgaria" care încetase să apară de la căderea d-lui Danef, a reapărut astă zi.

Cabinetul actual ar fi complectat prin stambuloviştii Apostolof şi Dobri Petrof şi prin radoslavistul Kristo Popof.

Moratoriul în Serbia

Belgrad.— Camera de comerţ şi industrie din Belgrad, cît şi cele din provincie, au hotărît să propună guvernului să prelungească moratorul pînă la sfîrşitul anului, în cazul cînd situaţia generală nu s'ar limpezi de azi în 10 zile.

Serviciul Telefonic

Protestul preoţimei din Cernăuţi

Vlena. — Ziarele din Viena publică lungi dări de seamă, despre meetingul de protestare din Cernăuţi, în potriva numirei ruteanului Manjirski ca vicar general.

Această numire făcîndu-se fără consimţimîntul Mitropolitului de Repta, însamnă că s'au calcat toate drepturile biseri romîne ortodoxe.

Preoţimea are încredere că monarhul va ţine seamă de protestul lor.

Imprumutul romîn

Viena. — Ziarul „Neue Freie Presse", ocupîndu-se de împrumutul romîn, zice că tratativele urmate la Paris au comptoir général d'Escompte, au fost pentru moment întrerupte.

Acum guvernul romîn studiază o propunere a unui consorţiu german, în frunte cu Disconto.

Romînia şi al treilea războiu balcanic

Paris.—Ziarul „Le Journal de Debatis", ocupîndu-se de situaţia din Balcani, zice că Turcia şi Grecia să fie silite a se prezinta înaintea Tribunalului de Haga atît în chestia insultelor, cît şi în ceia ce priveşte situaţia grecilor din Tureia.

In acelaşi timp Romînia să fie învitată a face totul pentru înlăturarea unui nou războiu balcanic.

Interesele speciale ale Romîniei sunt astă-zi identice cu cele generale.

Romînia nu trebue să îngăduie schimbarea tratatului de Bucureşti.

Ziarul încheie zicînd că Franţa n'ar fi învoit încheierea unui împrumut romîn pe piaţa Parisului, dacă Romînia n'ar fi făcut asigurări formale că va face totul, pentru a împedeca ori ce încercare de a se turbura din nou pacea în balcani.

Noul preşedinte al sindicatului agricol din Ialomiţa

Bucureşti. — In ultima şedinţă a sindicatului agricol din Ialomiţa a fost ales preşedinte d. I. Poenaru Bordea.

Desmînţire

Bucureşti. — O telegrrmă din Viena declară lipsită de temeiu, ştirea că ministrul austro-ungar la Belgrad ar trece la Bucureşti, în locul principelui Furstenberg, transferat la Roma.

Regele Bulgariei la Petersburg

Viena.—„Neue Freie Presse" află din Sofia, că regele Bulgariei proectează să viziteze în curînd pe Ţar la Petersburg.

Delegaţia sindicatului agricol de Ialomiţa la d. ministru Badareu

Bucureşti.—O delegaţie a sindicatului agricol de Ialomiţa compusă din d-nii I. Poenaru Bordea, Leon Popescu şi Al. Ghica s'a presentat d-lui Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice, pentru a se plînge că, din cauza greutăţilor cu care se fac transporturile pe C. F. R. gările sunt pline de cereale şi sunt ameninţate tuturor intemperiilor.

D. ministru Badareu a promis delegaţiei că va repara rîul şi cu începere de la 1 Noembrie va pune la dispoziţia agricultorilor, toate vagoanele necesare.

Consiliul de coroană din Sofia

Sofia,—Consiliul de coroană ce urma să aibă loc azi şi căruia se atribuia o importanţă deosebită, a fost amînat, pînă la întoarcerea delegaţilor bulgari la conferinţa din Constantinopol.

Comisiunea industrială

Bucureşti. — In ziua de 30 Septembrie comisiunea industrială de pe lîngă ministerul industriei, va începe judecarea apelurilor făcute de fabricanţi, în contra proceselor verbale de impunere a comisiunii, asupra beneficiilor anului 1912.

Comisiunea, va judeca cîte 10 apeluri pe zi.

Remaniarea ministerială

Bucureşti. — Ziarul Adevărul *zice că ştirea dată de un ziar liberal, că o remaniare ministerială se va face acum este lipsită de temeiu.*

Remaniarea pe care o doreşte d. Take Ionescu se va face la începutul lunei Noembrie.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.—2 comune, 7 bolnavi vechi, 1 mort, 6 rămaşi.

Piteşti spital, 1 vechiu.

Jud. Brăila.—14 com. 96 vechi, 2 noi, 2 morţi, 1 vindecat, 95 rămaşi.

Brăila-spital, nici un bolnav.

Jud. Buzeu. —2 com., 10 vechi, 6 vindecaţi, 4 rămaşi.

Jud. Constanţa.—6 com., 8 vechi, 1 nou, 9 rămaşi.

Jud. Covurlui—Galaţi, nici un bolnav.

Jud. Dolj.—64 com., 410 vechi, 13 noi, 11 morţi, 68 vindecaţi, 344 rămaşi.

Craiova-spital, 4 vechi.

Jud. Gorj.—4 com. 4 vechi.

Jud. Ialomiţa.—21 comuni, 74 vechi, 3 noi, 2 morţi, 1 vindecat, 74 rămaşi.

Calaraşi-spital, 1 vechiu, 1 nou.

Jud. Ilfov.—4 com., 5 vechi, 1 nou, 6 rămaşi.

Bucureşti-Colentina, nici un bolnav.

Oltenija, 6 vechi, 1 nou, 7 rămaşi.

Jud. Mehedinţi.—6 com., 25 vechi, 10 vindecaţi, 15 rămaşi.

T.-Severin-spital, 2 vechi.

Jud, Olt.—5 com., 22 vechi, 1 mort, 21 rămaşi.

Slatina-spital, 4 vechi.

Jud. Prahova.—4 comune, 8 vechi.

Judeţul Putna, 1 comună, 1 vechiu.

Judeţul R.-Sarat, 6 comune, 19 bolnavi vechi, 1 nou.

Judeţul Romanaţi 17 comune, 101 vechi, 5 noi, 3 morţi, 21 vindecaţi, 82 rămaşi.

Caracal, 62 bolnavi vechi, 1 nou, 3 morţi, 60 rămaşi

Jud. Teleorman. — 18 comune, 100 vechi, 1 mort, 2 vindecaţi, 97 rămaşi.

T.-Măgurele-spital, 3 vechi, 1 vindecat.

Jud. Tulcea.—1 com.. 4 vechi.

Judeţul Tutova — Berlad, 5 vechi.

Judeţul Vâlcea, 4 comune, 4 vechi.

R.-Vâlcea-spital, 1vechiu, 1 mort.

Judeţul Vlaşca, 11 comune, 60 bolnavi vechi, 4 noi, 7 morţi, 57 ramaşi.

Giurgiu-spital, 1 bolnav vechiu, 3 noi, 2 morţi.

Teritoriul nou, 3 comune, 4 bolnavi vechi, 1 bolnav nou, 2 morţi, 2 vindecat, 2 rămaşi.

Total: 194 comune, 1053 vechi, 37 noi, 36 morţi, 112 vindecaţi, 042 rămaşi.

In judeţele Argeş, Buzeu, Gorj, Mehedinţi, Olt, Prahova, Tutova, Teleorman, Tulcea, Putna şi Valcea nu s'a mai ivit nici un caz nou.

Notaţi bine!!

Vechiul şi renumitul magazin

G. KARAKASCH S-ecor din strada Lăpuşneanu aduce la cunoştinţa onor. sale clientele că de la 26 Octombre 1913 (sf. Dumitru) se mută tot în strada Lăpuşneanu în casele Creditului Urban unde află actualmente magazinul Demek.

Magazinul va fi asortat cu toate noutăţile.

MULŢUMIRE

Subsemnatul Vasile A. Stegăriţei din comuna Movileni, jud. Iaşi, aduc viile mele mulţumiri, d-rei doctor Lucia Leon medic secundar a Institutului Grigorian, care făcînd o *Embriotomie* soţiei mele, a salvat-o de la moarte.

De aseminea aduc mulţumiri d-lui profesor dr. Bejan pentru că e secondat de o aşa eminentă doctoreasă precum şi d-nei directoare Natalia Stroescu şi elevei Elena Popovici şi d-rei Natalia Ioan, studentă pentru ajutoarele şi îngrijirile date soţiei mele în tot timpul şederei în Institut.

Vasile A Stegăriţei

De Inchiriat *în Strada Căpitan Păun 8 2 camere pentru birou şi o magazie pentru depozitat marfă.*

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ţinere de registre comerciale.*

Adresaţi-vă la Postăvăria „Avântul" *Iaşi, strada Ştefan cel Mare.*

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, şură, beciu, curte spaţioasă str. sf. Andrei No. 3*

A se adresa la proprietară în curte între orele 2—5 p. m.

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*

A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.

Str. Lozonschi, 16 bis.

In casele *Schnürer vis-à-vis de Fraţii Polingher sunt de închiriat una prăvălie, una locuinţă elegantă la etaj, una locuinţă modestă în curte şi mai multe magazine pentru depozite de mărfuri.*

La librăria, Socec & Comp. Soc. Anon. din localitate se caută

o vânzătoare

romînă sau germană

Ofertele a se adresa direcţiunei librăriei Iaşi.

Atelierul de croitorie

al şcoalei profesionale de fete „Hristache Zânescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primeşte în bune condiţiuni ca practicante absolventele şcoalelor profesionale de la Stat.

Mărfurile de la Luvru şi Fraţii Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental şi s'au redus preţurile fiind numai pentru un scurt timp.*

Onor. clienţi să se grăbească.

De vînzare *Casele Str. Lascar Catargi 5 compuse din 4 Apartamente, canal, apă. A se adresa d-nei Jeanne Unter, Păcurari 37.*

ZILNIC Găsiţi de Vînzare

la MAGAZINUL

MANOLESCU

Mezeluri diferite
Aperitive de tot felul
Numai Vinuri renumite
Ori şi ce fructe
Lăptării şi Brânzeturi
Esenţe şi Siropuri
Struguri delicioşi
Compoturi de fructe
Unt de masă de gătit etc. etc. etc.

PROASPETE de cea mai bună provenienţă, cu preţurile cele mai convenabile.

Str. LAPUŞNEANU No. 12 *Serviciu la domiciliu* TELEFON

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile
Max I. Schapira—Ploeşti
Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ, Dimie, Flanele de Braşov, etc.

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
SALURI DE LANĂ

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameliorează şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de lămâiţă, Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale, Gerul, Durerile din timpul regulei, Durerile de cap, Durerile de dinţi, Durerile de ureche şi toate celelalte durori.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. La dînsa cea d'antâiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vre o ameliorare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue luate mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de Paris, ce se găsesc la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

OLINA & Cie de Paris.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1994 – Mercuri 25 Septem. 1913

Presa modernă

Răspunde oare Presa în genere chemării ei? Căci, negreșit este, că dînsa are o menire, umple un gol ce se simte din ce în ce mai mult în societățile noastre. Mulți au zis despre ea, că ar fi a patra putere în Stat. Și e destul atît pentru a ne edifica asupra valorii înalte, ce un atare factor trebuie să însușiască.

Și atunci cînd i se atribue și eu cred că nu pe nedreptul, așa mare însemnătate, de sigur că la rîndul ei și presa are oare-cari obligațiuni. „Noblesse oblige", zic Francezii și acest dicton își găsește cu prisosință locul cînd e vorba de presă.

Se va zice, poate, că noi, cei de astăzi, suntem prea exigenți față de dînsa, dar va judeca ori-cine, că nu pe nedreptul suntem așa.

Trăim într'o epocă în care se scrie mult. Ne ajută la aceasta învățătura, ce dobîndim pe băncile școalei, ne îndeamnă apoi înlesnirea tipăririi. Căți copii de prin școli, ori adolescenți nu încearcă să se vadă tipărit la o gazetă?!

Dar dacă scriu mulți, unii chemați, iar alții nu, noi cari ne hrănim cu cele ce se scriu prin ziare, am avea pretenția ca la dînsele să scrie cei chemați.

Să fie oare pretenția aceasta a noastră neîndreptățită? Cred că chestiunea ar merita să oprească un moment atențiunea noastră.

Noi ceștia cu pretențiunile, și cînd mă exprim astfel mă gîndesc că noi suntem mulți, noi formăm societatea, contribuim cu ceva la progresul și dezvoltarea acestei forțe, pe care o numim presa?!

Noi socotim că da. Noi dăm presei ajutoare însemnate. Să ne gîndim numai la următoarele.

Societatea dă pe gratuit instrucțiunea și de dînsa se împărtășesc toți cei ce scriu. Din acea învățătură generală, pe care o dă Statul au luat cel puțin primele noțiuni și acei ce se numesc ziariști.

Societatea a continuat să dea sprijinul său presei; de aceea astăzi cineva găsește că e un titlu ales ca să poată pune pe carta sa de vizită „ziarist". Dar în afară de aceasta, noi am dat presei un bun neprețuit, pentru că i-am dat libertatea și am luat atîtea și atîtea măsuri să garantăm această libertate.

Constituția, e drept, garantează toate libertățile noastre, dar nici pentru una nu se arată atît de geloasă ca pentru aceia a presei. Se pare că aceasta e copilul ei preferat.

Din complexul acesta de împrejurări rezultă că presa își ia față de noi, față de public oare cari îndatoriri.

„Presa, zice Alfred de Vigny, este o gură silită să stea totdeauna deschisă și să vorbească mereu. De aici decurge că dînsa spune de mii de ori mai mult de cît trebue, și că adesea divaghează..."

Scriitorul care citează aceste cuvinte, ziarist de seamă în Franța, face reflexiunea:

„Da, de sigur, era posibil așa ceva în 1834...", reflexiune pe care o putem lua și în înțelesul că mare lucru nu s'a schimbat de atunci pînă astăzi, după cum o putem înțelege și în sensul contrar.

Dintre bunurile cari alcătuesc personalitatea noastră, cele în deobște cunoscute și mereu repetate sunt: viața, averea și onoarea.

Astăzi, în urma progreselor ce am realizat, nimeni nu mai e dispus să încredințeze paza lor celui întâi venit.

De altă parte, evoluția dreptului de a se face cineva apărătorul acestor bunuri s'a manifestat în sensul că dela o libertate mare, nemărginită, s'a ajuns la reglementarea acestui drept.

Imi amintesc de o anecdotă, și nu știu dacă nu cumva era chiar adevărată, despre o întîmplare dela noi. Acum vre-o 50 ani în urmă, se zice că o Primărie oare-care hotărîse să tocmească un inginer. De unde să-l ia însă. Unul mai pricepuț suggerează Administrației că farmacistul din localitate ar fi bun pentru așa ceva. Administrația se adresează lui și cînd acesta mirat, le spune că nu pricepe nimic în chestiune, naivii administratori îi răspund: da d-ta nu ești neamț?

Cine astăzi s'ar mai adresa pentru diferite chestiuni altui cuiva, de cît unui specialist. Mai mult, am ajuns să îngrădim exercițiul medicinei și avocaturei în așa fel, că nu permitem ori cui aceste practice. Pedepsim chiar pe acei cari lecuesc, fără titlu academic, pe oameni, cari s'ar da drept avocați, fără să posedă diploma de studii, respectivă.

S'a socotit, și cu drept cuvînt că viața, averea și onoarea noastră sunt bunuri nu numai individuale și că societatea e interesată la existența lor. De aceia pe de o parte ea cere anumite însușiri de la cei, cari ieau asupra-le sarcina de a le apăra, după cum prevede măsuri de pedapsă pentru cei ce se leagă de ele.

Onoarea noastră poate fi atacată de diferiți inși și în diferite chipuri. Une ori dînsa e lovită prin atacurile aduse prin presă. Or, ce măsuri a luat societatea pentru a ne repune în situațiunea, ce aveam înainte de a fi atacați?

Dreptul de a recurge la judecată și anume la judecata juraților. Asupra acestui drept s'a spus și se vor mai putea spune multe.

Destul că legile noastre nu găsesc alt mijloc pînă astăzi; pentru a face să ni se respecte libertatea individuală, văzută din punctul de vedere al onoarei, decît recursul la judecata juraților cînd suntem loviți prin presă.

Legiuitorul a fost astfel consecinte cu el însuși. In adevăr pentru vătămări aduse vieții ori averei noastre dînsul prevede că cei ce s'au făcut vinovați, vor răspunde după gravitatea atingerei aduse, înaintea a diferite instanțe judecătorești.

Recunoaștem că legiuitorul s'a găsit în fața unei dificultăți de clasificare cînd e vorba de infracțiuni comise prin presă. După ce norme ar trebui să te iai pentru a zice, spre exemplu, cutare abatere este contravențione, cutare alta e delict, iar cealaltă crimă?! Chiar de n'ar fi ceva imposibil, dar în ori ce caz clasificarea ar fi grea, în afară de cazul cînd s'ar avea în vedere calitatea persoanei lezate. Dar noi toți suntem egali în fața legii, cu anumite excepțiuni, între cari cea întâi privitoare la Familia Domnitoare.

Ori cum, legiuitorul nu ne dă alt mijloc pentru apararea onoarei noastre prin presă, decît pe cel *represiv* de a ne adresa juraților.

Cînd e vorba de viața și averea noastră dînsul a găsit însă că nu sunt rele și unele măsuri preventive. Nu poți fi doctor, avocat, inginer, meseriaș fără să întrunești certe condițiuni de învățătură.

Și atunci par că prin o îolănțuire logică, îți vine să te întrebi: dar ceva măsuri preventive n'ar fi posibile de luat și în materie de presă?!

De cîțiva ani și în materia aceasta se fac diferențieri și clasificări. Astfel nu toate persoanele, cari contribuesc la alcătuirea unui jurnal o fac în aceiași măsură.

Unuia i se zice, de exemplu, Director, altuia prim redactor, altora redactori, apoi colaboratori, secretar de redacție etc. Fiecare are atribuțiile lui deosebite.

Dacă ni s'ar permite asemănarea am zice că avem și aici: ucenici, calfe și maeștri. Legea pentru organizarea meseriilor recunoaște și călfițe.

Ce ar fi dacă ceia ce se practică în realitate, ar fi recunoscut prin o lege, de exemplu? Aplicăm diviziunea muncei în confecționarea unei gazete; cei ce lucrează la întocmirea ei s'au specializat și atunci ce ar fi așa de primejdios dacă pentru specialitatea aceia s'ar cere anumite condițiuni?

Ar rămînea în afară de organizare, patronul sau patronii gazetei, tocmai după cum rămîn marii întreprinzători, marile asociații.

Mai mult de cît atîta. Presa singură se organizează în asociații. Ea nu admite să facă parte dintr'însa pe oricine. Acesta e un indiciu suficient pentru a arata că nu ori cine se poate numi gazetar. Trebue să-ți faci o profesiune din aceasta, trebue să te specializezi și atunci dacă te ai specializat, dacă ți'ai ales această profesiune, de ce nu ți s'ar cere unele condițiuni de învățătură.

Dacă zic acestea o fac pentru că aș dori ca presa să rămînă absolut liberă. Amenințarea cu judecata aproape să nu existe, ci presa singură să găsească în sine însăși puterea de a se stăpîni și a nu trece peste ori ce limite.

Prin jocul natural al legii progresului, presa se perfecționează. Progresul însă se face nu numai în bine, și ar fi locul socotesc, a face ca răul să fie cît mai mic.

V. I. Radu

NOTA ZILEI

Dacă-i anonimă...

E celebru „curagiul", pe care l manifestă eroul nemuritorului Caragiale: „dacă-i anonimă, o iscălesc și eu".

De „curagiul" acesta ne amintește autorul unei notițe din „Cuvîntul", în care acuză „Opinia" că unele articole le semnează un simplu triunghiu.

Dovada curagiului o găsim chiar în același număr al „Cuvîntului", unde în toată pagina întâia ne întîmpină șase articole semnate de: „Cuvîntul", „Dela Sinaia" „C", „X" și „Ceh"...

Nu-i așa că e... curagiul anonimatului vrednic de eroul caragialian?

Cel puțin „Ceh" își divulgă naționalitatea, și—fiindcă face aluzii la rasă,—credem că-i recunoaștem și rasa: e „rasă" de barbă și de mustăți. Garantăm!

POLITICE

Guvernul remîne

Astăzi și mîine au loc consilii de miniștrii, în care se va cerceta toată situația politică internă. Interesul, cu care se așteaptă hotărîrile, ie dar cu totul legitimat.

Deși în mare parte cele ce se hotăresc în consilii sunt întru cîtva fixate și deci, în parte macar, hotărîrile ce se iau pot fi presupuse, nu mai puțin, de data aceasta, este vădit că cercurile politice se arată preocupate de deciziunile ce se vor lua.

De pe acuma însă, se poate spune că speranțele adversarilor guvernului de colaborare vor fi cu totul înșelate, după cum se dovedesc absolut mincinoase toate invențiunile gazetelor de opoziție și ale acelor celebri reporteri, care dețin informațiile lor „din cea mai autentică sursă guvernamentală".

Guvernul rămîne. Colaborarea continuă, aceasta-i sigur.

Partidele astăzi în colaborare găsesc că misiunea actualului guvern nu-i îndeplinită și că opera ce are de săvîrșit mai cere dăinuirea la guvern a partidelor în colaborare.

Cît despre chestiile de detaliu, ele sunt lucruri de ordin secundar. Chestia președinției consiliului de miniștri n'a preocupat nici odată pe nimenea, întru cît uzul constituțional urmează a fi menținut. De aseminea chestiunea remanierei nu poate face obiectul vre-une dificultăți. Șeful partidului conservator-democrat are deplină latitudine de a proceda în conformitate cu interesele partidului său și intrarea unor noui miniștri în locul altora, din lotul conservator-democrat nu ie de cît foarte legitimă. Nu poate fi vorba de mărire de stat-major de ministeriabili, ci de dreptul pe care îl are ori-cine face politică cu adevărat de a pretinde dreptul de a guverna, a dirigui.

Guvernul rămîne—deziluzia adversarilor ie neînlăturabilă.

MICI POLEMICI

O consecință nouă a conflictului din Balcani:

Bulgarii zarzavagii nu vor să mai închirieze sîrbiile din jurul halei.

*

Ministrul de Culte și Instrucție publică a decorat pe șeful corului din Silistra.

Cîntărețul bulgar e... încîntat.

*

„Dreptatea" atacă zilnic violent pe d. Marghiloman pe teme hipodromice.

Să fie o... cursă?

*

Orașul Corabia, după cum afirmă d-ra dr. Arbore, nu are o baie.

Să-i se clădească una și să i se schimbe numele orașelului în... Corabaia.

*

Rabinul din Adjud s-a plîns autorităților că a fost victima multor furturi.

...Să vină la Iași să se închine Sfîntului Pantelimon.

*

Cel mai nemulțumit de închiriarea localului serviciului sanitar pentru clubul d-lui V. Arion, este d. Costachi Negruzzi.

I-amintește că deține fondurile unui... spital județean.

*

„Evenimentul" crede că zvonurile de remaniere sunt un „balon de încercare" din partea Tokiștilor.

— Se cunoaște că patronii ziarului au devenit aviatori.

*

De ce n'a zburat și d. M. Borcea în aeroplan, cum au anunțat ziarele?

...Se temea să nu i se zică Zborcea...

ECOURI

Primele alergări de cai.—S'au ținut în Anglia. Intr'adevăr, un scriitor englez care, în anul 1574, a descris cetatea Londrei, spune că, într'un cîmp situat în afară și vecinătatea unei bariere, în fiecare Vinere, se reunea un considerabil număr de cai destinați vînzărei. Erau puși să alerge. La semnal, plecau, luptîndu-se cine să ajungă mai întîiu. Acesta fu embrionul alergărilor de cai, sport englez prin excelență.

In Franța, prima cursă care se cunoaște a avut loc la 15 Mai 1651, în urma unui pariu între prințul d'Harcourt și ducele de Joyeuse; pariul era de 1000 scude.

Cursa a avut loc în pădurea Boulogne, după prînz. Prințul d'Harcourt a încălecat el însuși, dar a fost întrecut cu 100 pași.

*

Fluieratul în teatru. — Acest sport se întrebuința altă dată mai des. Piesele proaste își aveau soarta a fi scărmănate de spectatori. Dar adese ori, alte considerente se aveau în vedere.

Piesa fraților Goncourt, *Henriette Maréchal* deslănțui o furtună de fluerături. Toată vina autorilor era însă legătura lor cu princesa Matilda. Prima reprezentație (dealtfel, n'au avut loc de cît patru) s'a petrecut într'un scandal infernal. Un spectator din Galerie sufla dintr'un corn de vînătoare.

Dar ce e și mai rar e ca autorul să se fluere pe el însuși.

Faptul s'a împlinit autorului piesei *Electra*.

Vroind să știe ce credea publicul despre tragedia lui, Pradon s'a amestecat în parter pentru a nu fi cunoscut.

Incepură fluerăturile. Pradon începu să fluere și dînsul.

Un vecin îi zise:

—„Ce fluieri așa tare domnule? Piesa e frumoasă și d. Pradon nu-i prost. Are trecere la Curte".

Pradon se puse atunci mai tare pe șuerat, iar vecinul se supără. Această scenă comică avu un sfîrșit destul de tragic căci autorul mai mînînă și batae, pe deasupra.

OAMENI ȘI LUCRURI

Obor—Gara de Nord

E, fără îndoială, riscată, încercarea de a transplanta în orașele țării un libret literar legat numai de viața Capitalei, chiar cînd e vorba de Capitala noastră, întru multe deosebită de restul țării și —dacă vreți—superioară lor. Superioară prin varietate, prin rafinament, prin frequența cu care se întîmplă și se ciocnesc epizoadele unei vieți sociale intense.

Se ciocnesc și... tramvaiele cu trecătorii, literații cu instituțiile și cîte alte ciocniri mai puțin onorabile și respectabile de cît acele amintite!

De aceea devine posibilă alcătuirea unei „reviste", cum este acea a fraților Cerkez; devine posibil genul teatral însuși, al „revistei" care aparține exclusiv vieței orașelor mari,—începînd cu Parisul — unde „revistele" de fine de ani, cu parodiarea tuturor evenimentelor din timpul anului, a devenit de mult o cerință a marelui public. Ce ar fi teatrele de bulevard fără „revistele" lor de Decembrie, în Capitala lumei, unde—după o veche și fericită expresie franceză „tout finit par une chanson"?

Transportate din mediul lor, actualitățile, fatalmente locale, pierd din farmecul lor, din puterea lor de suggestiune din pricina depărtării între libret și auditoriu.

„Obor—Gara de Nord", ce-i drept, aduce în fața noastră actualități aproape celebre — ca tramvaiul liberal, colaborarea, abuzul colectelor filantropice (ce admirabil zise d. Maximilian—aceste din urmă cantonete!) fără a mai vorbi de surprizele unor epizoade noui ca reîntoarcerea armatei și altele, între cari s'ar fi putut adăoga și... holera, cu inspecțiile, automobilele, serviciile și celelalte.

Dar publicul întreg nu poate fi în curent cu epizodul Hîrjeu-Oreste-Macedonski, cu procesul piesei „Moise", nici chiar cu „Apus de Soare" al d-lui Delavrancea cărnia autorii îi aplică... fierul roșu al parodiilor spirituale cu refrenuri ca:

Nevastă-mea-i șopîrlă,
Copiii mei—guzgani

E drept că, în schimb, direcția a avut buna inspirație de a iașaniza spectacolul cu romanța de Candella, cu intermezul artistului italian Manelli care a executat pe scenă excelente numere cu mandolina, chitara, flautul și vioara.

E o recompensă cuvenită iașanilor, cari nu sunt în deajuns „oraș mare", ca să aibă revista lor proprie. Unica bună încercare în acest gen, făcută acum vre-o zece ani de Prasin și Herovanu s'a lovit de obstacole... locale și n'a văzut lumina rampei. Ca și in multe alte privinți —Iașul importă, de nevoie, produse bucureștene. E drept că aseară n'a prea regretat.

Rodion

P. S. Ieri s'a tipărit: *Zborul suspect*, în loc de *perfect*.

Canalul Panama

Am cetit prin ziare că s'a sfîrșit lucrarea tăerei istmului Panama, care leagă cele două Americi, și că de azi înainte *Canalul Panama* va lega cele două Oceane; Atlanticul de Pacific.

Lucrarea aceasta e ceva uriaș. In adevăr Canalul Panama are o lungime de 80 kilometri, cum ar fi de la Iași pînă la Pașcani. Lărgimea canalului este de 300 metri și numai rare locuri unde lărgimea e mai mare; din contra în localitatea *Culebra*, canalul are o lărgime numai de 91 m. 45. Adîncimea este de 12 m. 50; numai în strîmtoarea de la Culebra s'a construit 6 părechi stăvilare cu o grosime de 33 m. 50 și cu o depărtare între ele de 305 metri. Cu-aceste dimensiuni și cu acest sistem prin canalul Panama pot străbate cele mai mari vase de apă.

In adevăr industria construirii navale n'a dat pînă acum un vas lung de 300 metri, așa că cu sistemul stăvilarelor lungi de 305 metri menite a menține adîncimea apei necesară la plutirea vaselor pot trece prin Panama chiar vasele cele mai mari. S'a ajuns la sistemul stăvilarelor din graba ce o puneau Statele-Unite ca să dee în circulație Canalul Panama cît mai repede; căci astfel pe o lungime de 80 kilometri și mai ales în localitatea Culebra, care ține 30 kilometri lungime, cubajul pămîntului de scos fiind infinit de mare, ar mai trebui încă mulți ani pînă să fie isprăvit.

Lucrarea aceasta uriașă a costat două miliarde pe guvernul federal al Statelor-Unite. Două miliarde costă tăerea istmului Panama!

Noi, care cunoaștem sistemul lucrărilor de utilitate publică din Statele-Unite, rămînem mirați cum că guvernul Statelor Unite. a luat asupra sa o asemenea uriașă lucrare situată pe un teritoriu stăin și depărtat, pe cînd în tot cuprinsul țării Statele-Unite lucrările de utilitate publică sunt lasate tot pe sama particularilor. Căile ferate depildă sunt proprietatea particulară, fie individuală, fie a companiilor. Firește că interese mari economice au silit pe Statele-Unite să perforeze istmul Panama prin canalul cu acelaș nume.

Acest Canal a fost început încă din 1881 de compania franceză Panama, societate pe acțiuni, care s'a lichidat cu pagube spre bucuria Americanilor din Statele-Unite; iar în 1894 cînd s'a constituit a doua *Companie Panama* pentru continuarea lucrărilor tăerii istmului, guvernul Statelor-Unite, care se interesa de o așa lucrare *încă din 1824*, deci de la începutul veacului 19-lea, a tratat cu Compania Panama și a luat asupra sa toate lucrările plătind o despăgubire de 200,000,000 lei acestei a doua companii, care era bucuroasă să scape de la un dezastru sigur.

Statele-Unite a mai tratat cu Columbia, stat din America de Sud, stăpîn pe istmul Panama pe tot cursul canalulu și pe o lățime de cel puțin 15 kilometri. Așa că azi istmul Panama e un teritoriu aparținînd Statelor-Unite pe tot lungul canalului Panama.

Canalul Panama deși fizicește desparte de cele două Americi, însă prin unirea oceanelor Pacific cu Atlantic va lega pe viitor mult mai puternic cele două Americi, cea de nord cu cea de sud.

Astăzi tona de cărbuni vîndută în Kili costă 80 lei, pentru că vasele de apă cu pînză cari îl transportă din America de Nord fac încunjurul Americei de Sud pe

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de-vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Représentant: Sam. Löhl, Bucarest.

la Țara de Foc; iar acum cînd canalul Panama permite vaselor cu aburi să treacă cu cărbuni, aceștia duși în Chili vor costa cel mult între 10 și 20 lei, cum costa pe coasta răsăriteană tona la Rio-de-Janeiro. Din Chili se transportă în Europa nitratele cu plutitoare cu pînză cari fac periplul Americei de Sud, acum cînd canalul Panama e dat circulațiunii, vasele cu aburi vor duce mai grabnic acele produse ale Chililor în Europa. Prin mijlocirea canalului Panama se stabilește o legătură mai repede între coastele apusene și cele răsăritene ale celor două Americi.

Dar nu numai atîta. O legătură mai strînsă între Japonia și China cu America se va stabili. E de ajuns să spunem că din cele 24.000.000 kilograme matasă brută produsă de Japonia, Statele Unite consumă cu industria sa 10 milioane, cari ajung în America de Nord prin calea Europei, anume piața Milan și Lyon. De azi înainte e ușor de înțăles cum aceste 10 milioane kilograme materie brută vor lua drumul în Statele Unite deadreptul prin canalul Panama.

Cine știe dacă raporturile comerciale între Europa și Extremul Orient,—Japonia și China, — în viitor nu se vor face pe calea transporturilor prin canalul Panama!? Dar distanța din Europa în Oceania desigur că se va îndrepta prin Panama, părăsind Suezul. Centrele comerciale vor suferi mici schimbări în desvoltarea lor. Noile drumuri pe mare și oceane se vor bătători.

Desigur că, atunci cînd Statele Unite au făcut sacrificiul a două miliarde, s'au gîndit la toate aceste foloase economice. Dar e și ceva nou care se întrezărește. Și azi marina Statelor Unite e desvoltată și ocupă rangul al doilea în marina mondială.

Ei bine din cauza canalului Panama marina Statelor Unite va ocupa curînd rangul întâi. Se știe energia particulară ce se desvoltă în Statele Unite. Atunci cînd necesitatea cere, se crează totul, particularii desvoltă munca uriașă pentru a răspunde imprejurărilor momentului.

Suntem siguri că în șantierele navale din Statele Unite se vor construi nenumărate vase plutitoare pentru a satisface cerințelor de transportat mărfurile prin Canalul Panama. Iată de unde scoatem această convingere. Toate vasele cari vor străbate canalul Panama vor plăti o taxă de trecere. Conform convențiilor acestei taxe se vor plăti egal de toate pavilioanele, deci și de vasele sub pavilionul Statelor Unite.

In Statele Unite s'au luat măsuri ca aceste taxe ce se vor încasa la trecerea prin canalul Panama de la vasele sub pavilion american, să se restitue marinei americane pe calea unei prime de încurajare. In cît trecerea prin canalul Panama s'ar face, după acest sistem, gratuit pentru vasele Statelor Unite, căci ceia ce ele ar plăti ca taxe de trecere li s'ar da pe calea unor prime de încurajare amatorilor. E ușor de înțeles cum cu acest sistem marina Statelor Unite va lua un avînt și va deveni cea mai mare din lume.

Firește că taxele ce se vor încasa la trecerea vaselor prin canalul Panama nu vor compensa cheltuelile de două miliarde dar nu acest lucru a urmărit Statele Unite: ele vor să domineze nu numai cele două Americi, dar globul terestru în întregime. Măreț ideal!

Valeriu Hulubei

GIMNAZIUL

„MORITZ și BETTI WACHTEL"

Iași,—str. Sărăriei 147, imobil propriu, Telefon.

Cu începere dela 20 August, înscrierile au loc în cancelaria gimnaziului, zilnic, între oarele 9—12 și 3—5. Candidații pentru clasa I vor prezenta certificatul de absolvire a cursului primar, actul de naștere și de revaccinare.

Curs integral de 4 clase secundare

Preparații de 2 clase într'un an (în condițiuni admise de Minister).

Școala posedă muzeu, laborator, curs de gimnastică, serviciu de supraveghere pedagogică.

Rezultatul anului școlar 1912—13:

148 elevi prezentați în Iunie comisiunii oficiale; nici un repetent; doi corigenți la cîte un singur obiect; 7 elevi preparați de două clase vor depune examen în Septembrie; alți 8 elevi au obținut note de promovare în școală.

Elevii merituoși, lipsiți de mijloace, fără osebire de naționalitate se primesc gratuit.

Direcțiunea.

INFORMAȚII

Ordinul d lui Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice, cu privire la accelerarea transporturilor de cereale, a început a fi adus la îndeplinire.

Comerciul de cereale, care fusese stînjenit din cauza refuzului ce întîmpina cei interesați în a obține vagoane, a căpătat un avînt puternic.

In Iași măsura d lui Ministru al lucrărilor publice, se execută întocmai și produce o satisfacție generală.

Ministerul de Răsboiu a cerut comandamentelor de armată să întocmească tablouri de evreii nenaturalizați care au fost mobilizați, cu specificarea a celor care au fost în armata combativă, la coloanele de subsistență și la partea sedentară.

Noul regiment de infanterie ce se va înființa în Iași, se va instala provizor pînă la clădirea unui local propriu, în fostul local al escadronului de escortă regală.

Astăzi dimineață la ora 8, escadrila celor patru aeroplane, a părăsit orașul îndreptîndu-se spre Botoșani unde este anunțat pentru astăzi după amează un meeting de aviațiune.

Prin ordin telegrafic s'a pus în vedere depozitelor de recrutare lansarea ordinelor de chemare a oamenilor din campaniile sanitare contingentele dela 1909 în sus.

Concentrările acestea se fac pentru măsurile noi ce s'au luat în vederea combaterii epidemiei de holeră.

D. A. D. Xenopol și presa franceză. — Ziarul „Le Soleil" din 30 Septembrie a. c. prin pana d-lui Gérard Devèze, publică următoarele despre distinsul nostru academician d. A. D. Xenopol.

„D. Xenopol, corespondent al Institutului de Franța, decan al facultății de litere din Iași, autor al mai multor lucrări remarcabile asupra filosofiei și istorie, a publicat într'un volum cursurile pe care le-a ținut la Colegiul de Franța, asupra stărei sociale și intelectuale a romînilor. E un rezumat, cu cîte-va adăugiri, a celor două opere importante ale d-sale: *Romînii în evul mediu și Istoria Romînilor din Dacia trajană.*

„Această cărțulie va face cunoscută Romînia, unei mulțimi de oameni care n'o cunosc și care vor fi foarte mulțumiți de a poseda noțiuni exacte asupra unui popor care reprezintă civilizația noastră în țările depărtate și a cărui cultură și chiar constituție, politică sînt într'o cît-va opera Franței.

„D. Xenopol tratează, în primul loc, despre rasa latină. Dovedește că latinii occidentali sînt într'o situație din cele mai periculoase față de cele două mari rase, continentale europene, rasa slavă și rasa germană. Acestea sînt constituite prin imperiul german și Rusia care sînt ca niște centre enorme de atracție ce ar putea într'o bună zi să absoarbă mai multe state mai mici și mai slabe. Nu e tot așa cu popoarele de rasă latină care nu pot să se mărească în acelaș fel.

„D. Xenopol studiază apoi origina poporului romîn și demonstrează că, încă de la origine, Daco-romanii au ocupat regiunile situate la nordul Dunării de jos și că n'au venit de la sud spre nord pentru a ocupa Dacia.

Printre argumentele invocate în sprijinul tezei sale asupra continuității Daco-Romanilor în patria lor originară, autorul ne dă două, care ne par decisive. Termenul *bătrîn* arată încă în zilele noastre „părțile pe care Romînii le au în proprietatea indivizată a vechilor lor sfori de pămînt".

Dar, acest termen vine de la latinescul *veteranus* și mai multe diplome găsite în Dacia, conțin donații de pămînt făcute veteranilor Romîni pînă la țăranii de astăzi, „continuație care n'ar avea rațiunea de-a fi, dacă populația romînă ar fi părăsit Dacia în anul 270", cum susțin partizanii acestei doctrine.

Mai mult încă, Romînii n'au putut să vie dela sud spre nord pentru că ocupă astăzi aceleași regiuni ca și Daco-Romanii.

Care fu rolul Romînilor față de Renaștere?

Cultura și civilizația lor nu datează de cît din secolul al XIX-lea. Dar dacă n'au avut nici o influență directă asupra desvăluirei civilizației occidentale în secolul XIV-lea, a fost unul din elementele principale a rezistenței opusă invaziei otomane și li se datorește înaltă justiție căci sîngele lor curs, în valuri, a permis Europei occidentale să-și dezvolte fără piedici spiritul ei civilizator.

„Cine cunoaște influența intelectuală franceză la Romîni? E totuși evidentă și e în strînsă comuniune cu situația lor geografică. Societatea romînească vorbește franțuzește și la librari se găsesc mai cu seamă operile noastre literare și științifice; și cu toate acestea Germania face mari progrese acolo, grație comerțului ei copleșitor. Influența politică a Franței a fost foarte mare la acest popor, dar, după evenimentele din 1870, această influență descrește. Influența Germaniei nu poate lucra de cît asupra vieței sale materiale, în timp ce sufletul și spiritul său sînt pentru Franța.

Moșia Bogheni din Jud. Fălciu a fost ipotecată în primul rînd Primei Societăți de Economie pentru suma de 38 mii lei.

A apărut: „Legea asupra stărei de asediu și Constituția" cu un apendice cuprinzînd legislația specială în vigoare astăzi la noi și în Franța, de I. Gr. Perieteanu, avocat, în 28 pagini, prețul 1.50 lei.

Domnișoara Adela Macinescu, licențiată în litere, a obținut scutirea de taxa de o sută de lei, pentru scoaterea diplomei de licențe.

Intru pomenirea soldaților decedați pe cîmpiile bulgare, din regimentul 37 de infanterie Botoșani, s'a oficiat Duminecă în acel oraș un parastas, de față fiind toți soldații și ofițerii în frunte cu d. colonel C. Petala, comandantul regimentului, care a ținut cu această ocazie o cuvîntare, mulțumind soldaților săi, pentru vitejia cu care au răpus greutăților ce au întîmpinat și ofițerilor care și-au împlinit datoria cu un devotament demn de laudă.

Se știe că regimentul de Botoșani a avut 82 de cazuri mortale de holeră și 125 de bolnavi vindecați.

Eri a avut loc la cimitirul Eternitatea, înmormîntarea Ecaterinei Sadoveanu mama amicului nostru Liviu Sadoveanu.

Pentru secția chirurgicală a d-lui dr. Anghel au fost comandate de epitropia sft. Spiridon, instrumente în valoare de trei mii de lei, la o casă din Berlin.

La pavilionul de izolare au fost aduși șase bolnavi, din care unul din oraș iar cinci din județ, toți tifici.

Eri s'a dat rezultatul probei scrisă la școala ce picheri.

Din 72 candidați înscriși, exceptîndu-se 10 cu curs secondar, au fost primiți la proba orală 41.

D. N. Cananău, comisarul guvernului pentru lichidarea bonurilor, a plecat la Huși pentru a lua parte la lucrările comisiunii de lichidare.

La licitația de eri s'au vîndut de comisiunea de rechiziții cai în valoare de 10,000 lei.

Astăzi e ultima zi de licitație.

La biserica 40 de sfinți s'a oficiat un parastas pentru plutonierul major Mîndru, din regimentul 13 Stefan cel Mare, mort la Lorski (Bulgaria).

Inscrierile la școala de moașe vor dura pînă la 6 Octombrie.

Cursurile vor începe în ziua de 10 Octombrie.

Orașul Iași.—Din merituoasa monografia istorică și socială a d-lui N. A Bogdan, a apărut a doua fascicolă, elegant tipărită și splendid ilustrată.

E continuarea operei începută acum 15 ani și reeditată acum în condițiuni literare și tecnice superioare. Ori ce iașan cult se cuvine să posede această lucrare din care vor apărea 12 fascicole.

Ministerul instrucției publice a comunicat revizoratului școlar că este interzis fotografilor ambulanți a-și mai exercita profesia asupra elevilor și localurilor de școli. Aceasta, din cauza purtărilor necinstite a mai multor fotografi ambulanți.

Această restricție nu atinge însă și pe fotografii locali.

D-na Maria Constantinescu învățătoare la școala din Voinești, este transferată pe ziua de 1 Octombrie, la școala din Cornesti, jud. Iași.

D. Vasile Andrieș, funcționar la Prefectura de județ, a fost numit secretar la școala de picheri.

Intre d-nii Eduard Pettigrew, Gh. Ionescu și M. Jurist s'a încheiat un contract de societate în vederea executărilor de instalații de apă și canal precum și orice fel de întreprinderi de canalizări, sondaje etc.

Durata intreprinderei este de 2 ani de zile, cu un capital social de 70 de mii lei.

Cazuri noui de scarlatină s'au mai ivit în ultimele zile în localitate.

De-asemenea 5 cazuri de febră-tifoidă aduse din județ.

D-na dr. Savini, medic al spitalului de izolare și a tuberculoșilor a cerut Epitropiei Sf. Spiridon să-i înființeze un laborator chimic elemantar, trebuitor pentru diagnosticarea boalelor infecțioase.

Epitropia a admis cererea și a comandat aparatele necesare.

Cele 7 călugărițe care au venit ca infirmiere la spitalul central, vor îndeplini rolul de ajutoare de prime. Ele controlează pe rînd, în timpul nopții ca femeile de serviciu să-și îndeplinească însărcinarea de a servi bolnavii.

Epitropia Spit. Sf. Spiridon

DIN IAȘI

Face cunoscut că, în ziua de 10 Octombrie a. c. se va ține în localul Institutului Grigore Ghica Vodă din Iași examenul de admitere în școala superioară de moașe. Inscrierile se vor primi până în ziua de 10 Octombre a c.

No. 5995 23 Sept. 1913

In luna Ianuarie va avea loc la București, expoziția generală de desemn a elevilor școalelor secundare din toată țara.

Ministerul de interne a alocat suma de 2000 lei, chiria localului neceser serviciului sanitar și veterinar al Iașului.

D. inginer Hălăceanu a făcut ofertă ministerului care a însărcinat pe d. dr. Flor să cerceteze oferta.

In satul Mădîrjești s'a declarat epidemia de scarlatină la mai mulți locuitori.

S'au luat cuvenitele măsuri.

Punctul de frontieră Palanca a fost deschis, pentru călătorii și provenientele din Ungaria.

Deasemenea au fost deschise porturile Sulina și Constanța, pentru călătorii și provenientele din Bulgaria.

La examenele de notari, care se țin cu începere de la 1 Octombrie, s'au înscris pînă în prezent 13 candidați.

Examenele vor consta din o probă scrisă și una orală.

Postul de conducătoarea grădinei de copii din comuna Focurile se află vacant.

Doritoarele se pot adresa revizoratului școlar din localitate.

Zilele aceste se va întruni comitetul societății femeilor ortodoxe romîne, pentru a lua ultimile măsuri, în vederea funcționării în mod desăvîrșit a școalei noi froebeliane, pe care societatea a înființat-o pentru sprijinul sărăcimei din cartierul Socola, și a pus-o sub direcțiunea d-rei Semiramisa Dimitriu.

In această școală se vor primi copii de la 4—7 ani, de ori ce naționalitate, urmînd a li se da primele elemente de instrucție și educație îngrijită, potrivit normelor științei pedagogice.

Curtea cu jurați a condemnat pe Vasile Pădure la trei ani închisoare și 2000 lei despugubiri civile, pentru că a ucis pe bucovineanul Neculai Caciuc.

Acuzatul a fost aparat de d-nii avocați Th. Stonescu și Cezar Simionescu

Eri pe la orele 4 jum. după amiază, Ion Vicol, viziteu la „Salvarea", trecînd calare pe str. Păcurari, calul s'a speriat de zgomotul unui aeroplan și luînd vînt, numitul a căzut jos, fracturîndu-și piciorul stîng.

In stare gravă a fost dus la spitalul Sft. Spiridon și internat în secția Chirurgicală.

Curtea de casație a respins eri recursul lui Vasile Pavlov, zis Pavlovici și Al. Teodorovici, din Iași condamnați cel dintâi la doi ani închisoare, iar al doilea la două luni fiind că au castrat pe un tînăr rus.

D-nul Colonel Greceanu a intentat proces butnarului Iosub Șwartz, din Str. Palat, din cauza calității inferioare a materialului ce l'a întrebuințat la confecționarea unor butoae.

Un ziar local publică numele membrilor comisiunii examinatorii pentru particulari, în Septembrie.

E de prisos să mai spunem că informația e imaginară, întru cît la Minister nici nu s'a alcătuit comisiunea de examen.

Seminarul pedagogic nu va fi redeschis anul acesta. Pentru cele două clase existente urmează a se înscrie elevii în școlile statului.

D. Atanasiu, inspector de desemn, a înaintat ministerului de instrucțiune, un raport documentat, cu privire la reorganizarea învățămîntului desemnului în școalele statului.

Raportul cuprinde modificări esențiale, menite a da acestui învățămînt consolidarea trebuitoare.

Notați bine!!

Vechiul și renumitul magazin

G. KARAKASCH S-sor din strada Lăpușneanu aduce la cunoștința onor. sale clientele că de la 26 Octombre 1913 (sf. Dumitru) se mută tot în strada Lăpușneanu în casele Creditului Urban unde se află actualmente magazinul Demek.

Magazinul va fi asortat cu toate noutățile.

Locuitorul Manole Manolache din comuna Hîrlău, județul Botoșani, prezentînd simptome suspecte de holeră, materiile fecale au fost trimise spre analiza laboratorului de higienă din Iași.

D. dr. Stoicescu a făcut astă-zi dimineață analiza; după informațiile ce le avem, rezultatul a fost negativ.

Cu începere de la 1 Octombrie se va înființa în localitate, un birou special, al inspectoratului învățămîntului primar particular.

Din sursă particulară ni se afirmă că se pune la cale o publicațiune locală îndreptată în contra actualei conduceri a teatrului național din Iași.

Spre a se putea ști cifra exactă ce urmează să înscrie în budgetul ministerului da interne pe exercițiul 1914 | 915, pentru prima de reorganizare (de 10 la sută) cuvenită sergenților de oraș, Ministerul de Interne a intervenit la prefecturile de județ, recomandîndu-le să dispue a se înainta cît mai neîntârziat, cu raport separat pentru fiecare poliție din județe, un tablou în care se vor trece toți sergenții de oraș ce vor avea dreptul la prima de reangajare, în cursul exercițiului viitor.

Din sursă particulară aflăm că holera este în descreștere în Basarabia.

Cele mai multe cazuri au fost semnalate în jud. Ismail, cu o mortalitate relativ mică.

D. Prefect de Județ, Șt. Negruzzi, a plecat în inspecție în județ, pentru 8 zile, spre a se convinge de eficacitatea măsurilor sanitare luate.

Direcțiunea școalei militare de infanterie din București, a cerut epitropiei sft. Spiridon, să-i trimită un număr de orfani de a i casei pentru a fi angajați copii de trupă și a-i învăța fie muzica, fie o meserie oare-care, în atelierele ce funcționează lîngă această instituțiune.

Epitropia sft. Spiridon va trimite de o cam dată opt băeți, în etate de 12—16 ani.

Un accident cu urmări destul de grave, a cărui victimă a fost d-ra Clara Wieth, a avut loc la înscenarea filmului „Săritura mortală". Ziarele daneze au anunțat acest fapt, dezaprobînd pe artista scandinavă de atîta expunere în desfășurarea acestor scene cinematografice. Acest film danez „Săritura mortală" o dramă splendidă în trei părți, se desfășoară astă-seară Marți pe ecranul cinematografului Pathé-Frères din sala spațioasă a Circului Sidoli.

Celebra artistă daneză d-șoara Clara Wieth apare în rolul principal, celelalte roluri sunt interpretate de compania dramatică a teatrului regal din Copenhaga.

Programul de astă-seară Marți e nou în toată întregimea lui și mai cuprinde:

„Fericire nimicită" roman contimporan în două acte. Film parizian de mare artă.

Gontran linge farfuriile scene foarte comice.

Inmormîntarea aviatorului Chavez, primul care a vrut să treacă Alpii în zbor.

Mîine Mercuri 25 Septembrie program nou:

Doi pretendenți, desfășurare extraordinară—Norocul lui Prince—In Montana (una din țările Statelor-Unite ale Americei de Nord) etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfășurarea pieselor.

Se caută *urgent la* **Farmacia dr. Racoviță** *str. I. C. Brătianu pentru impachetare de lăzi, colete și expediere la gară — o persoană cu puțină știință de carte. Salariu convenabil.*

Consumați numai

Apele mineralizate **Dochia, Baia, Stînca** și **Repedea**

excelentele produse ale

„Primei Fabrici de Ape Minerale din Iași"

— **Strada Loc. Col. Langa No. 4.** — Instalație modernă —

Apele mineralizate: **DOCHIA, BAIA, STÂNCA** și **REPEDEA** conțin numai săruri folositoare organismului și în dozele fiziologice indicate de igienești.

Constitue cea mai bună apă pentru combaterea afecțiunilor aparatului digestiv, ficatului, uterului, gutei, diabetului (zahărul), gravelei. Se întrebuințează cu succes contra anemiei și reumatismului. Sunt mult recomandate pe timpul epidemiilor. Fabricate sub controlul d-lor *M. D. Cădere*, chimist sanitar-expert și dr. *I. Țaranu.*

Facem expediție în toată țara; în localitate comanda se poate face prin o carte poștală și trimetem trăsurile la domiciliu.

■ **Tot în chestia plagiatului.** — Primim următoarele spre publicare:

1913, 24 Septembre, Iaşi.

Domnule Redactor,

In ziarul d-v din 15 Septembre c., am văzut cu surprindere publicat un discurs al meu, care ar fi fost ţinut la înmormîntarea regretatului profesor P. Răşcanu, şi care discurs după cum ştiţi d-v prea bine, n'a fost trimis de mine spre publicare. Astfel se vede că sînt cu totul străin de publicarea acelui discurs. Iar cît despre acela dintre studenţi care s'a grăbit să comenteze faptul insultîndu-mă, nu pot să-i răspund altfel decît aducîndu-i mulţumirile colegiale.

M. D. Dăscălescu

Din rîndurile de mai sus cetitorii vor înţelege uşor că semnatorul lor este autorul regretabilului discurs funebru, rostit la înmormîntarea regretatului profesor P. Rîşcanu.

Ne pare sincer rău că, după atîta întîrziere, autorul n'a găsit mijlocul unei apărări mai plauzibile. Chestiunea dacă discursul a fost ori nu destinat publicităţii nu importă de loc, dar de loc. Din potrivă: dacă pasagiile plagiate *nu* erau destinate să apară în gazetă, lucrul devine şi mai suspect, ori şi mai grav, întru cît se pare că autorul nefericitei cuvîntări —de două ori funebră, pentru că a fost de două ori... rostită, la doi morţi iaşani! —compta tocmai pe discreţia nepublicităţii şi pe zgomotul unei mari aglomeraţii, ca să nu se dea de urma pasagiilor... împrumutate de ocazie.

D. Dăscălescu *nu* contestă că paternitatea primei jumătăţi a cuvîntării aparţine d-lor Cuza şi Iorga. Ne întrebăm numai ce ar fi cetit d-sa dacă, la înmormîntarea regretatului profesor laşan, ar fi fost de faţă d-nii Cuza şi Iorga?

Red.

■ D. D. Friciu ajutor şef al serviciului administrativ al casei Sf. Spiridon va pleca în cursul săptămînei viitoare la Tăuteşti pentru a conduce la şcoala de gospodărie rurală, Procopie Florescu, din acea comună pe 8 din orfelinele casei care urmează a-şi face acolo studiile.

■ **Judiciare.** — Curtea de Apel secţia II-a s'a pronunţat eri în procesul dintre d-nii V. G. Morţun şi Heselman pentru restituirea sumei de 50.000 lei, ce Heselman a dat ca aconto d-lui Morţun pentru cumpărarea moşiei Dămienşti, respingînd apelul celui de al doilea.

— Curtea secţiei I-a a condemnat la cîte 15 lei amendă pe Titus Săvescu din Bacău şi alţii pentru nereguli în ţinerea registrelor de stare civilă.

— Curtea secţia II-a a suspendat afacerea privitoare pe C. Gh. Vernescu cu Gh, N. Ghica şi alţii pentru bani.

— Curtea secţia I-a a declarat stinsă acţiunea publică privitoare pe inculpatul Vasile Scoban, şeful postului de jandarmi Prăjeşti, (Bacău) pentru abuz de putere.

— Curtea cu juraţi judecă astăzi pe Elena I. Pachiţă, din comuna Tomeşti, acuzaţi de pruncucidere.

— Curtea de apel secţia II-a a amînat pentru ziua de 22 Octombrie, procesul privitor pe avocatul C. Floareş din Bacău, pentru atentat la pudoarea unei nepoate a sa, copilă de 14 ani.

Liceul Particular

„Profesorii Asociaţii"

— *IAŞI* —

Sub conducerea unei **asociaţiuni de profesori secundari**

Curs **liceal complect şi şcoală comercială superioară**

Se primesc interni, externi, semi-interni

Inscrieri în orice zi în localul din

Strada V. Conta No. 15

Direcţiunea

De vînzare sau de închiriat

cu începere dela 26 Octombrie a. c.

O livadă în întindere de 8 Hectare 1830 m. p. situată în acest Judeţ, comuna Galata, cotuna Valea-Adîncă, avînd case şi atenansele necesare unei bune gospodării.

Doritorii se pot adresa proprietarului, Maior Const. Panaitescu în Iaşi, strada Lozonschi 4.

Oloiu de văpsit pur

calitate superioară. 1 leu kilogramul. Fraţii Bachstetz, magazin de fererii str. de sus.

Pepinieră de Viţe de Vie

bine selecţionate, altoite pe portaltoi americani cei mai rezistenţi se poate vizita în ori-ce zi la via d-lui C. Chilimoglu Şoseaua Copou, vis-à-vis de Şcoala Normală Vasile Lupu, unde se vor adresa şi comenzile.

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43 -

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Barbariile din Balcani

—Albanejii complect învinşi.—Represiuni sîngeroase sîrbeşti.—Ţinuturi întregi pustiite.

Belgrad. — Biroul Presei anunţă că ultimele raporturi sosite arată că comitagii bulgari şi restul bandelor albaneze au fost cu totul distruşi en judeţul Monastir unde autorităţile au restabilit ordinea.

In ultima luptă în jurul Prizrendului, duşmanul a fost surprins între două focuri ale trupelor sîrbeşti din Prizrend şi întăririlor sosite din Tetovo. Albanejii au fost complect înfrînşi la Vraniţe.

*

Sofia.—In urma revoltei albaneze şi represiunei sîngeroase sîrbeşti, care masacrează populaţiunea bulgară şi albaneză, în special în regiunea Kalkandelen, Costivar, Gora; grupe de Bulgari din această regiune, scapaţi de la moarte şi fugind în munţi, au sosit pe teritoriul bulgăresc.

Refugiaţii povestesc că ţara lor este pustie şi acoperită de cenuşă

Solidaritate muncitorească

Moscova.—Tipografii tuturor tipografiilor au proclamat greva pe 24 ore, în semn de simpatie pentru mişcarea impiegaţilor grevişti de la tramvaie.

Ziarele nu vor apare deci mîine.

Declaraţiile d-lui Pasici

— Nelinişte crescîndă —

Belgrad.—Intr'un interview acordat ziarului „Politika", d. Pasici, relevînd primirea cordială ce-i s'a făcut la Viena, a declarat că de ambele părţi s'a arătat cea mai mare bună-voinţă pentru a stabili bunele legături între cele două state.

Cu privire la insurecţiunea albaneză şi la conflictul turco-grecesc, d. Pasici a exprimat părerea că, dat fiind oboseala generală, complicaţiile vor putea fi înlăturate.

Ziarele spun că Turcia şi Bulgaria iau în grabă măsuri întinse de mobilizare. Din această pricină, Grecia şi Serbia se văd silite să ordone contra-măsuri analoage, spre a putea para orice eventualităţi.

Agravarea raporturilor turco-greceşti provoacă nelinişte crescîndă.

Mişcare în diplomaţie

Viena.—„Monitorul Oficial" anunţă punerea în disponibilitate a ambasadorului Austro-Ungar la Petersburg, contele Thurn Valsassina, pe propria cerere şi cu mulţumirea recunoscătoare a împăratului pentru serviciile aduse în timpul activităţii sale.

Monitorul mai anunţă numirea, în locul devenit vacant, a contelui Frederic Szapry şef de secţie la ministerul de externe.

Consiliul de coroană din Sofia

Sofia.—Plecarea regelui a fost amînată pentru că Suveranul aşteaptă astăzi sosirea documentului tratatului de pace din Constantinopole, pe care trebuia să-l semneze în cursul consiliului de coroană ţinut astăzi. Consiliul a tranşat mai multe chestiuni politice interne.

Regele a ţinut o alocaţiune miniştrilor, declarînd că este o mare mîngîere pentru dînsul, în aceste timpuri grave, de a avea sfetnici, oameni cari au dovedit un mare patriotism şi abnegaţiune în soluţia unor probleme grele.

In loc competinte se asigură că consiliul de miniştri a hotărît, pe lîngă complectarea cabinetului, dizolvarea Sobraniei pe ziua de 9 Octombre şi noi alegeri pe ziua de 9 Decembre.

De asemenea a ordonat o anchetă asupra gestiunei serviciului de intendenţă şi rechiziţiuni din timpul războiului.

Ciocnire de tren

Dwinski.—Expresul Kiew-Petersburg, a ciocnit în gara Winski o locomotivă. Au fost 14 morţi, 17 grav răniţi şi 11 contuzionaţi.

Intărirea flotei otomane

Londra.— Agenţia Reuter spune că telegramele confirmă că Gazi Hussein Rouf Bey, comandantul vestitului crucişător „Hamidie" a plecat la Roma şi Londra spre a cumpara un vas de război şi să angajeze ofiţeri şi oameni pentru întărirea flotei otomane.

Serviciul Telefonic

Deschiderea anului şcolar

— Inscrieri şi examene —

— Consfătuirea inspectorilor şcolari —

Bucureşti.—La ministerul de instrucţiune, s'au luat azi dispoziţiile ce urmează, cu privire la deschiderea anului şcolar, întîrziat din cauza împrejurărilor cunoscute.

Şcoalele primare

Pentru cursul primar urban şi rural, înscrierile se vor face de la 10 la 15 Octombrie.

Această dispoziţie se aplică şi şcoalelor particulare şi froebeliene.

Şcoalele normale

Pentru şcoalele normale, examenele de admitere în clasa I-a şi IV-a, pentru bursă şi solvă, de la şcoalele normale şi examenele pentru obţinerea burselor de la clasele II şi IV se vor începe la 15 Octombrie.

Examenele de corigenţă şi integrale de clase, şi examenele de capacitate pentru diploma de învăţători, care s'a întrerupt în Iunie din cauza mobilizărei, se vor continua de la 20 Octombrie.

Cursurile încep la 25 Octombrie.

Licee şi gimnazii

Pentru licee şi gimnazii înscrierile se fac pînă la 1 Octombrie. Examenele de admitere încep la 15 Octombrie. Examenele de corigenţă şi absolvire a gimnaziilor şi liceelor se fac de la 15 la 25 Octombrie.

Cursurile încep la 25 Octombrie.

Examenele particulare

Pentru elevii pregătiţi în particular, cari urmează a trece examen de corigenţă, integrale şi de diferenţă, data examenului se va fixa între 15 şi 25 Octombrie.

La Universităţi

D. Ministru al instrucţiunei a cerut rectoratelor din Iaşi şi Bucureşti, ca să consimtă ca examenele studenţeşti să înceapă la 1 Noembrie.

Inscrierile în şcolile secundare

Inscriarile în toate şcoalele secundare de băeţi şi fete vor continua pînă la 1 Octombrie.

Examenele de admitere pentru clasa I se vor fixa de la 15 Octombrie.

*

Inspectorii şcolari s'au întrunit azi, sub preşidenţia d-lui Gh. Lascar, secretar general al ministerului de instrucţiune, şi au discutat numirile de institutori şi învăţători ce urmează a se face în şcoalele din România nouă.

Secţie de agronomie

Din lipsa de profesori, nu se va crea în anul acesta proectata secţie de agronomie, de lîngă Universitatea din Capitală.

——

Imprumutul romîn

Bucureşti.—In consiliul de miniştri ce se ţine azi la Sinaia, chestia împrumutului va fi definitiv tranşată.

D. Marghiloman, care a sosit în Capitală, n'a dat nici un detaliu nimănui, afară de colegilor săi din minister.

Tablourile de înaintare în armată

Bucureşti.—Eri după amiază s'a întrunit la ministerul de rezboi, comisiunea pentru alcătuirea tablourilor de înaintări şi mutări, ce urmează a se face în armată pe ziua de 1 Octombrie a. c.

In această şedinţă comisiunea s'a ocupat în amănunţime de drepturile fie-cărui ofiţer propus pentru înaintare.

Amănarea examenului de capacitate

Bucureşti. — Din cauza amînării deschiderii cursurilor şcolare, examenul de capacitate pentru fete, s'a amînat pentru zilele dela 4 - 17 Noembrie.

Şcoalele Complimentare

Bucureşti.— Consiliul inspectorilor învăţămîntului s'a întrunit eri la ministerul instrucţiunii, unde s'a ocupat de programa cursurilor şcoalelor complimentare ce se vor deschide pentru întăia oară la noi, anul acesta.

Diferendul turco-grec

Paris.— Ziarele află din Atena, că diferendul turco-grec poate încă să capete o formă periculoasă.

Tratat secret turco-bulgar

Viena.— In cercurile diplomatice se asigură, că există un tratat secret între Turcia şi Bulgaria, care prevede cooperarea, în caz de nevoie.

Crima din Fălticeni

Fălticeni.—Astă-noapte, la orele 3, a fost asasinat cîrciumarul David Marcu, din strada Tempeşti.

După primele constatări, se crede că bandiţii erau în număr de trei.

Chestia remaniarei ministeriale

Bucureşti.—Cu privire la cele ce se vor discuta în consiliul de miniştri ce se ţine azi la Sinaia, ziarul *Adevărul* **scrie:**

„—In consiliul de miniştri ce urmează a se ţine azi, nu se va discuta chestia remaniărei ministeriale, d. Take Ionescu fiind hotărît a nu seziza consiliul de aceasta, de cît după ce va sonda spiritele în partidul d-sale.

Pe de altă parte se afirmă că şi vechii conservatori vor să provoace o remaniare. D. Marghiloman voeşte ca să introducă pe d. D. Greceanu în minister. In acest cas ministrul conservator sacrificat ar fi d. C. C. Arion.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

Bucureşti.—lată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.—1 comună, 6 bolnavi vechi, 1 mort, 2 rămaşi.

Piteşti spital, 1 vechiu, 1 vindecat.

Jud. Brăila.—14 com. 95 vechi.

Brăila-spital, nici un bolnav.

Jud. Buzeu. — 2 com., 4 vechi, 2 vindecaţi, morţi 1, rămaşi 1.

Jud. Constanţa.—5 com., 9 vechi, 2 noui, 2 morţi, 9 rămaşi.

Jud. Covurlui—Galaţi, nici un bolnav.

Jud. Dolj.—63 com., 344 vechi, 16 noi, 16 morţi, 19 vindecaţi, 325 rămaşi.

Craiova-spital, 4 vechi, 4 rămaşi.

Jud. Gorj.—2 com. 4 vechi, 2 vindecaţi, 2 rămaşi.

Jud. Ialomiţa.—21 comuni, 74 vechi, 5 noi, 3 morţi, 2 vindecaţi, 74 rămaşi.

Calaraşi-spital, 2 vechi, 1 vindecaţi, 1 rămas.

Jud. Ilfov.—4 com., 6 vechi.

Bucureşti-Colentina, nici un bolnav.

Oltenita, 6 vechi, 1 nou, 7 rămaşi.

Jud. Mehedinţi.—6 com., 15 vechi, 2 noi, 2 morţi, 15 rămaşi.

T.-Severin-spital, 2 vechi.

Jud, Olt.—5 com., 21 vechi, 1 mort, 20 rămaşi.

Slatina-spital, 4 vechi.

Jud. Prahova.—4 comune, 8 vechi.

Judeţul Putna, 1 comună, 1 vechiu,

Judeţul R.-Sarat, 6 comune, 20 bolnavi vechi, 1 nou.

Judeţul Romanaţi.—17 comune, 82 vechi, 3 noi, 4 morţi, 2 vindecaţi, 80 rămaşi.

Caracal, 62 bolnavi vechi, 2 nouf, 3 morti, 62 rămaşi

Jud. Teleorman.— 18 comune. 97 vechi, 3 morţi, 8 vindecaţi, 6 noui, 92 rămaşi.

T. Măgurele-spital, 3 vechi, 1 vindecat.

Jud. Tulcea.—1 com.. 4 vechi.

Judeţul Tutova — Berlad, 5 vechi.

Judeţul Vălcea, 4 comune, 4 vechi.

R.-Vălcea spital, 1 vechiu, 1 mort.

Judeţul Vlaşca, 13 comune, 56 bolnavi vechi, 3 noi, 3 morţi, 56 ramaşi.

Giurgiu-spital, 1 bolnav vechiu, 1 nou.

Teritoriul nou, 3 comune, 2 bolnavi vechi, 8 bolnavi noi, 6 morţi, 1 vindecat, 4 rămaşi.

Total: 190 comune, 942 vechi, 48 noi, 42 morţi, 40 vindecaţi, 908 rămaşi

In judeţele Brăila, Buzeu, Gorj, Olt, Ilfov, Prahova, Tutova, Teleorman, Tulcea, nu s'a mai ivit nici un caz nou.

Doctor L. Silberstein

Medic de Spital

Str. Cuza-Vodă, 46

Consult. 8—9 dim. 4—6 seara.

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*

La situaţie admirabilă.

Adresa: Adela Ghiulea Str. Muzelor 18.

Prăvălie de Inchiriat

In **Str. Lăpuşneanu** *32, actualmente ocupată de spălătoria „Falk".*

Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

SE TAIE LEMNE DE FOC

Cu maşina condiţiuni avantajoase

Doritorii să se adreseze printr'o carte postală d-lui Simon Avram, strada Zugravilor No. 49.

Dr. Louis Mendel

— DENTIST —

reîntorcîndu-se în localitate şi-a reluat consultaţiile.

Str. Lăpuşneanu 11 bis. (De-asupra Băcăniei Smirnov).

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

NAS, GÂT, URECHI

şi — G U R A —

Ord. 8—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

ISRAEL BROIDE

Deposit de Saci şi Ţoluri

— IAŞI —

13, str. Anastasie Panu, 13

De vînzare şi de închiriat cu preţuri modeste.

Lecţiuni de curs primar şi curs secundar inferior *se predau la domiciliu în condiţiuni avantajoase.*

Informaţiuni la ziar.

De inchiriat *Casă cu şase odăi, 2 cămăruţe, pivniţă, bucătărie, sală mare, curte grădină, pomi roditori, viţă americană pe rod. Str. Bucşenescu 13.*

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*

A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.

Str. Lozonschi, 16 bis.

Vie de arendat.

In cătunul Munteni lîngă Şcoala Normală din Iaşi avînd 3 hectare replantate cu cele mai renumite specii de strugurii posiţie bună, aproape de oraş, şosea, apă, o dau în parte sau cu arendă fixă. Doritorii să-şi trimeată ofertele proprietarului pînă la 20 Septembrie a. o.

A se adresa: Maior I. Costinescu, la Divizia 9, Cernavoda.

VACCINARI ŞI REVACCINARI

— cu buletine pentru şcoli —

Dr. A. Steuerman

13 Str. Cuza-Vodă

De Inchiriat *în Strada Căpitan Păun 8 2 camere pentru birou şi o magazie pentru depozitat marfă.*

De Inchiriat *Un salon şi un dormitor elegant mobilate. A se adresa la Redacţie.*

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile
Max I. Schapira—Ploeşti
Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
ŞALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Reprezentanţă

Fabrică mare de articole necesare pentru maşine technice caută ca reprezentant un domn bine introdus în industrie. Muncă plăcută, venit bun. Oferte sub H. R. 2830 către Haasenstein & Vogler A. G. Wien I. (Austria).

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE usucă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele ale capului, Migrenele, Durerile de dinţi, Durerile reumatismale, ale şi durerile cari [illegible] toate celelalte remedii.

ADEVĂRATE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mese. Ele dau cea d'antâiu zi, şase hapuri; apoi, din ziua a 2-a, câte patru pe zi, şi la cura, dacă bolnavul n'a urmat vre o urmare, va lua 4 hapuri a doua zi şi câte patru câte patru, câte una, seara. Nu trebue ca ele să se mai facă de cât o pe zi.

Se găsesc la toate farmaciile şi la MOUSSETTE & CLIN & Cie, la PARIS, şi la toate farmaciile.

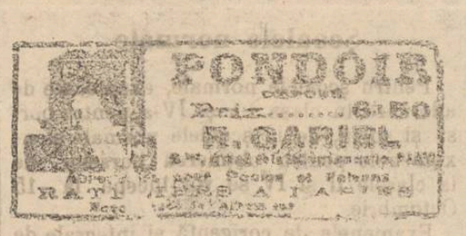

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 1995 – Joi 26 Septem. 1913

De ce n'a fost urmat d. Carp

Indeletniciri profesionale m'au împiedicat de a colabora cîteva zile la *Opinia*. Iată motivul pentru care n'am continuat a respunde la cunoscutele chestiuni, puse nouă de confrații dela *Cuvîntul*, în privința fidelității către șef și a atacurilor în contra valorilor reale politice dela noi.

Bunii noștri confrați s'au grăbit a trage concluzia, din această suspendare forțată a discuției, că ne-am dat bătuți. Cele de față dovedesc că ei s'au înșelat încă odată—și probabil nu pentru ultima oară.

Nu numai că discuția aceasta ne convine — fiind-că suntem la largul nostru cînd o facem, dar credem util a insista, fiind-că de chestiunile puse de confrații noștri se leagă o sumă de fapte, de cea mai mare actualitate și cari, cu siguranță, vor forma obiectul discuțiilor în tot cursul seziunei parlamentare ce se anunță.

*

Confrații noștri, prin pana autorizată a d-lui P., recunosc că tema noastră ie justă, că un om politic cu adevărat nu trebuie să stea la gînd, cînd ie vorba de ales între interesul țărei și afecțiunile sau legăturile ce le are cu șeful partidului său. Dar, adaugă d. P., *Opinia* ar fi trebuit să dovedească, că ceea ce a cerut d. Carp iera potrivnic interesului superior al țărei. Adică de ce ar trebui să facem noi această dovadă—noi, care am susținut că suntem departe de a cunoaște *tot* ce s'a petrecut cu ocazia dispărțirei d-lui Carp de tovarășii săi — și n'ar face dovada contrară *Cuvîntul*, care se crede une-ori îndrituit a vorbi, autorizat, în numele fostului șef al partidului conservator și care deci ie în măsură să le știe toate ? Dar nu voim să șicanăm pe nimenea, și primim discuția și astfel pusă, cu mențiune însă că noi *devinăm* nu *știm*, căci, dacă am ști, n'am discuta ci am afirma.

Noi susținem că prin atitudinea d-sale din Octombrie, d. Carp, care s'a arătat de un egoism sălbatec,—calificativul nu-i al noastru, ci al d-lui Filipescu—a nesocotit și interesele partidului conservator și interesele superioare ale țărei.— Interesele partidului conservator în genere — căci prin atitudinea sa d. Carp voia să ducă partidul în opoziție, cu toate că factorii supremi, într'un mod neobicinuit pînă atuncea, își arătaseră via dorință de a menținea partidul conservator la putere.

In genere, a duce un partid în opoziție este un lucru criticabil, fiind-că cine zice partid zice în acelaș timp politică pozitivă, și cine zice politică pozitivă zice guvernare—singurul mijloc de a realiza în fapt crezul partidului, singurul mijloc de a întruchipa principiile care formează programul partidului.

Cu atît mai mult nu era numai o greșală, ci o adevărată crimă de a duce partidul conservator în opoziție, în împrejurările extrem de grele, externe din Octombrie trecut, mai ales că de atîta timp se acreditase legenda că partidul conservator e nevolnic, nu poate face față împrejurărilor dificile, și că singur partidul liberal este acela care poate duce țara la izbîndă.

Din acest punct de vedere atitudinea d-lui Carp nu putea să nu creeze o situație din cele mai dificile foștilor săi tovarăși fideli, care-și dădeau seama de marea crimă ce d. Carp comite în contra partidului. Conștienți de răspunderea lor față de partid, corifeii, pînă atunci docili, nu puteau să nu stea la cumpănă între datoria către partid și fidelitatea către șef.

Dar atitudinea d-lui Carp era potrivnică și intereselor superioare ale țărei.

Cuvîntul, prin pana d-lui P., se arată surprins de afirmarea noastră și exclamă: Cum ? Omul care a preconizat la timp măsurile, care mai în urmă au asigurat succesul Romîniei, să se vadă resplătit prin infidelitatea tovarășilor de luptă ? *Cuvîntul* se înșală—sau voiește să înșele cetitorii. D. Carp a susținut mobilizarea, a [illegible] linia Turtukaia-Balcic. Foarte adevărat. Dar cînd ? La ce moment ? Mobilizarea în Octombrie ? In contra cui ? In contra alianței statelor creștine ? In contra voinței exprese a Europei ? In contra sentimentului unanim al opiniei publice apusene ?

Să mobilizăm—ar fi zis d. Carp, pentru că, în fața puterei noastre armate, ni se va ceda imediat tot ce pretindem.

Mai întâi este o chestie, foarte importantă, și care nu poate fi nesocotită : în Octombrie am fi putut oare să mobilizăm în aceleași condițiuni favorabile ca în Iunie ? Am fi fost în stare să efectuăm o mobilizare, în Octombrie, care să provoace admirația lumei ? Să întrebe *Cuvîntul* pe d. Filipescu ce știe în astă privință și îl asigurăm că va afla multe și interesante lucruri.

Dar adoptarea unei atitudini nu însamnă siguranța izbîndei. Mobilizînd și formulînd cererile se puteau întîmpla două lucruri : să ni se admită sau să ni se refuze. Judecînd după cele întîmplate apoi se poate spune oare că Bulgeria—aliata statelor creștine și susținută de marile puteri—ar fi cedat ? Nu cumva Bulgaria îndărătnică din Iunie, ar fi fost și mai îndărătnică în Octombrie ? N'a dovedit ea aceasta îndeajuns? Desigur că da ? Și atunci ce atitudine am fi adoptat ? Războiul, nu este așa ? Căci ar fi ridicol de închipuit că am fi mobilizat numai pentru a amenința.

Și atunci războiu contra statelor creștine ? Căci aceste state aveau tratate de alianțe, defensive și ofensive, nu numai în ce privește Turcia. Și în ce condițiuni ? Singură sau aliată Turciei.

Pentru acei în curent cu tot ce s'a întîmplat în cursul campaniei din Bulgaria, pentru toți acei cari au putut să cunoască cît de diferită ie realitatea lucrurilor de ditirambicele povestiri despre campania din Iulie, pentru toți aceia, zic, ie clar ca lumina zilei, că un rezboiu contra statelor creștine ar fi însemnat jertfe colosale, în ori-ce caz ar fi însemnat altceva decît triumful, fără mari jertfe, de acum. Bulgaria despărțită de aliați și tot s'ar fi putut produce lucruri, care să fi însemnat jertfe, dar încă Bulgaria susținută de aliați, sprijinită de puteri !

Adoptarea atitudinei, preconizate de d. Carp, ar fi putut constitui o primejduire a intereselor superioare ale țărei. Ea ar fi putut să ne ducă la o adevărată nenorocire.

Aceasta-i adevărul și singurul lucru surprinzător ie că cei de la „Cuvîntul" nu-și dau seamă de el, și că, în ori-ce caz, nu-și dau seamă că n'au dreptul să atace pe acei cari ne-au dus la triumf fără să ne fi dus la primejdii.

*

Am terminat cu partea aceasta a chestiei—lămurind pe deplin faptul că, prin atitudinea sa, d. Carp a pus pe prietinii săi în alternativa de a alege între interesele superioare ale țerei și afecțiunea și devotamentul către șef.

Pe mîine cealaltă chestie : atacul împotriva valorilor reale politice.

ISTORICE

Imprumuturi de altă dată

Chestiunea noului împrumut de Stat, pe piața Parisului, ori a Berlinului e la ordinea zilei și amănuntele, condițiunile se discută preste tot.

Iată din „Memoriile Regelui Carol" în ce condițiuni s'a contractat în 1866 un împrumut, al doilea—după acel împrumutul „Stern" și supranumit „împrumutul Oppenheim".

Cităm din prima pagină a volumului al doilea de „Memorii" cu data 26 Octombrie 1866:

„...Bălăceanu (reprezentantul Romîniei la Paris) intrase în tratative cu casa Lefebre din Londra și încheiase o convenție cu ea ; cînd ministrul de finanțe află aceasta, el se pronunță hotărît contra și ceru reprezentantului diplomatic să rezilieze contractul. Aceasta se și putea face, pentru că întîia rată nu fusese plătită la timp.

Acum guvernul încercă să încheie o înțelegere cu casa germană. Erlanger. Condițiile acesteia (cursul de emisiune 56, 17% și amortizarea în intervalul de 15 ani) se arătară însă atît de grele, în cît guvernul se retrase din nou și hotărî să aștepte un moment mai favorabil.

In interval, Bălăceanu primise o ofertă a cassei Oppenheim (Paris) ; la 23 Octombrie (1866) el întrebă telegrafic la ministerul de finanțe, dacă poate să încheie cu 13 la sută și un comision de 3 la sută, rata întîia de 5 milioane plătibilă în ziua iscălirii și amortizarea à forfait în 23 de ani ; el cerea ca ministrul să-i răspundă în două-seci și patru de ore, da sau ba și tot odată să-i reînoiască telegrafic împuternicirea.

I se răspunde că o hotărîre nu se poate lua, cît timp prințul e în străinătate. Cu toate astea Bălăceanu încheie cu casa Oppenheim, în baza împuternicirii cele vechi ! Astfel, consiliul de miniștri de azi are a se ocupa de chestiunea dacă statul e legat prin această procedare.

Prințul e foarte afectat de apăsătoarele condiții ale acestui împrumut.

28 Octombrie 1866. *Bălăceanu a sosit din Paris și ia parte la consiliul de miniștri. Se ventilează posibilitatea de a se refuza aprobarea împrumutului încheiat, pe temeiul că împuternicirea reprezentantului nu era făcută pentru aceste tratative.*

Bălăceanu accentuiază, totuși, că necontenita zădărnicire a împrumutului ar atinge prestigiul și creditul României în străinătate. Cît despre el personal, este acoperit prin împuternicirea sa.

Guvernul se vede silit să aprobe procedarea lui Bălăceanu ori cît de dureros ar fi ea pentru 18 jum. milioane să plătește în interval de 23 de ani, 32 de milioane"!

Imprumutul a trebuit să se facă, — de oare ce finanțele țării erau deplorabile în gradul superlativ. Cu puțin timp înainte Prințul Carol notase în „Memorii" următoarele, în Iulie 1866 :

„Trebuie să se facă reținери din salarii, ceia ce provoacă mari nemulțumiri.

„...Nici pentru armată nu mai există soldă !..."

Netăgăduit, vremile s'au schimbat în bine de-atunci încoace, dacă ar fi să judecăm după condițiile împrumuturilor, efectuate acum în urmă

△

NOTA ZILEI

Ghilemèlele.

Pe vremea „Contemporanului", acum trei decenii, se plagia cu toptanul. Cărți de școală, cărți literare, beletristice, științifice, teatrale—se luau de-a gata și cu nemiluita din autori străini.

Intre acei cari luptau mai cu energie în potriva plagiatului se găsia și d. A. C. Cuza, pe atunci socialist, ateu, revoluționar, om care da cu barda în D-zeu...

Astăzi vremile s'au schimbat. Plagiatele — nu că nu se mai fac — dar sunt mai puțin grosolane, — îmbracă forme mai delicate, mai rafinate, mai subțiri.

Un exemplu în acest gen a fost „Poporația" d-lui Cuza, transcrisă mai toată, dar cu... meșteșug. Pseudo-autorul a uitat să pună... ghilemelele, sau semnele de citațiuni.

Ce lucru mare, ghilemeaua ? O nimica toată, o nebăgare de samă, — cui nu se întîmplă !

Așa s'a întîmplat, acum cîteva zile, unui domn student care, din dragoste pentru d. Cuza, a copia chiar pe acesta din urmă, într'o cuvîntare, uitînd să pună... ghilemelele.

Ce atîta zgomot pentru niște „" !

MICI POLEMICI

O telegramă din sursă sîrbească spunea eri : „comitagii bulgari și restul bandelor albaneze au fost cu totul dispersați, iar autoritățile locale au restabilit ordinea..."

Buni discipoli ai Rușilor, Sîrbii au învățat să restabilească ordinea ca la... Varșovia.

*

Trupele de operetă ale d-lor Maximilian și Bărcănescu sunt înțelese asupra itinerarului lor.

...In muzică acordul *e esențial !*

*

„Cuvîntului" nu-i plac ieșanii cari umplu teatrul național la „Două orfeline" și fug, cînd se joacă „Oedip-Rege".

Eroare. Fug numai atunci cînd Dragomir joacă pe Oedip...

*

Cele 7 maici aduse la Sf. Spiridon vor face serviciu de noapte.

...Și ele au plecat de la mănăstire, ca să mai iasă la lumină !

*

A propos de „traivanul" din Obor-Gara de Nord :

Cele mai eftine tramvae sunt tot ale Iașului. Pentru 10 bani poți sta în vagon un ceas așteptînd să vie celălalt vagon.

Păcat numai că nu se fac restaurante în aceste vagoane...

*

Vezeteul „Salvării" și-a prînt un pi cior.

Dacă nici „Salvarea" nu te mai salvează de accidente !

*

In onoarea ofițerilor cari au.... bătut, se va bate o medalie ; în loc de palma (ramura) alegorică a păcei, va figura o palmă simplă cu 5 degete.

ECOURI

Puțin noroc. — Convorbire între doi prieteni :

— „Nevastă-mea îmi bate mereu capul, cu barbatul pe care l-a avut înaintea mea.

— „Tot ai puțin noroc. Nevastă-mea mă exasperează cu bărbatul pe care-l va avea după mine".

*

Secretul profesional al ziariștilor.—Advocații s'au reunit în timpul din urmă. Ce au făcut ? Discursuri, nu e greu de ghicit. Conferința lor avea de scop să se stabilească dacă ziaristul e ținut la secretul profesional.

Bine înțeles s'a „pledat pro și contra cu aceiași măestrie. Conferința a adoptat negativa. Ar fi greu de precizat ce se înțelege prin secretul profesional al ziaristului.

Dacă jurnalele n'ar publica decît ceea ce este știut de toată lumea, tirajul lor s'ar mărgini la cîte-va exemplare. Sunt ziariști care nu sunt mulțumiți de această deciziune, li se pare că valoarea lor e redusă.

Sunt însă și din acei pentru care „tăcerea e de aur". Ori cum ar fi conferința s'a bazat pe faptul că secretul ziaristului este o chestie de tact și de apreciere : o măsură absolută în această privință e greu de luat, liber rămîne deci ziaristul să se conducă după conștiința lui și, să păstreze secretul omului de onoare pentru care nu e nevoe de nici o lege.

OAMENI ȘI LUCRURI

ÎNAINTE...

Ca paserile în zbor, cu aripele întinse în văzduh, au plecat, planînd deasupra orașelor — aviatorii. Au plecat să dee altor orașe, altor oameni sensația cea mare a lucrului nou și încă nevăzut.

Nou ?

Din potrivă ; s'ar fi zis că pentru cea mai mare parte a orășenilor aeroplanul nu mai însamnă minunea extraordinară, — imposibilul realizat aevo, supranaturalul scoborît pe pămînt, în mijlocul lor.

Una din însușirile — poate, din curiozitățile—omului modern este lesnicinea cu care se deprinde necontenit cu noutatea cea mai nouă.

După foarte puțină trecere de vreme, are aerul că, de cînd lumea, cunoaște ceea ce, eri abia, îi s'a părut un miracol...

Iată, astăzi, aeroplanul.

Intîmplător, ocazional, accidental l'a zărit astăzi unul, mîini altul. Imaginea lui s'a fixat în creerii tuturora, dar în acelaș timp a pierit impresia de mare surpriză, emoțiunea noului desăvîrșit...

Rămîne doară pentru intelectuali sentimentul național de admirație, atunci cînd aparatul este un produs al geniului indigen sau, cel puțin, cînd acei care-l mînuesc sunt legați de pămîntul țării.

Am putut vedea, acum un an, într'un orășel al Germaniei un balon Zeppelin încărcat cu mai multe zeci de călători.

Ce minunat produs al geniului german și ce entuziasm în sînul populațiunii din partea locului !

Era elanul pentru o izbîndă națională; era bucuria pentru un triumf care, întru cîtva, aparținea tuturora și fiecărui în parte. Dar aparatul însuși nu mai era o surpriză pentru nimeni, propriu zis, după cum aeroplanele — ucigătoarele concurente ale baloanelor cu cîrmă — devin, zi cu zi, obiecte mai cunoscute și mai accesibile generației de astăzi.

Obișnuința e un element straniu în evoluția și psihologia omenirii.

Se povestesc nenumărate ciudățenii asupra impresiilor produse de ori ce nouă invențiune tecnică. Sub ochii noștri s'a putut vedea surpriza făcută asupra oamenilor simpli de către apariția... bicicletei, care, nelndoios, a însemnat un progres important în felul ei, în vremea ei.

Să mai pomenim de uimirea produsă, în primii ani, de marile aplicări ale industriei întemeiată pe puterea vaporului de apă — trenurile, vapoarele de călători și celelalte, — ale electricității, cu și fără fir ?

...Drumul străbătut de omenire de la călătoriile Fenicienilor pe bărcile lor îndrăznețe până la „Titanic" și „Imperator", uriași ai oceanelor — este enorm. Dar, pentru vremea de acum, stăpînirea văzduhului prin balon și aeroplan este pasul cel mai mare executat de omenirea în plin triumf asupra elementelor naturei. Iar graba cu care ne obișnuim cu toate cuceririle progresului însamnă numai că omul e conștient—în inconștientul său—de rolul imens ce este chemat să joace în univers și de izbînzile noue pe care le va putea încă serbători, pășind înainte, mereu înainte...

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

30 Iulie.—Diferite versiuni circulă relativ la motivul oprirei retragerei trupelor.—Se vorbește de vizita M. S. Regelui la spitalele de holerici și de inspectarea Regimentelor pe lângă cari va trece. După unii suntem reținuți pentru a ni se face injecțiuni cu un serum preventiv de holeră, descoperit de curând de doctorul Cantacuzino ; după alții e vorba să stăm aici, până la stângerea definitivă a epidimiei de holeră, pentru a nu o introduce în țară. In sfârșit un zvon care a alarmat toată lumea e că Sobrania Bulgară, cedând amestecului Rusiei și Austriei, nu a ratificat tratatul de pace semnat în București, ceia ce face posibilă intrarea noastră din nou în acțiune.

La ora 6 după amiază, Preotul Regimentului oficiază un serviciu divin, cu prilejul încheierei păcei, iar comandantul nostru primește defilarea pe șoseaua din fața bivuacului.

31 Iulie.—Tot pe loc, din care cauză se simte oare-care stare de enervare, cu toate că azi se știe pricina : drumurile înainte pline de trupe contaminate, ceia ce face absolut necesară vaccinarea oamenilor cu serum anti-holeric.

Regimentul 8 de Artilerie, din aceiași Brigadă cu noi, care staționa puțin mai în urmă, na-a luat-o înainte, pe șoseana în spre Albania. Astăzi dimineață, acest Regiment voind să dea în valea râului Vit, ca de acolo să meargă în spre Turski-Izvor, pe un drum mai scurt (acela pe marginea căruia este bivuacul nostru), s-a înfundat în defileul de lângă Solem-Izvor, fiind silit să se întoarcă pe șoseaua mare ce duce la Turski-Izvor prin Albania — pe unde prrbabil vom trece și noi. Dacă Comandantul Regimentului 8 Artilerie în dorința legitimă de a scurta calea a încercat să treacă pe un drum nesuficient recunoscut, în schimb însă propria-i inițiativă de a merge cu ori ce preț înainte spre a-și scoate oamenii cât mai repede din zona periculoasă merită unanime elogii și recunoștința acelora pe cari îi comandă.

Cedând insistențelor Maiorului Macarovici, Colonelul nostru a făgăduit că va urma exemplul dat de Regimentul 8, isbutind să hotărască plecarea pentru mâne dimineață, când avem plăcuta speranță de a relua drumul spre Dunărea.

Până atunci, căutăm să trecem timpul cât mai ușor ; la umbra părului din fața corturilor noastre, pe cergi întinse jos, ofițerii se distrează cu un poker „la un leu", glumind între dânșii și pe socoteala noastră, a chibiților, cari știm să răspundem cu succes, făcându-le tot soiul de farse.

Se vede însă că tot e adevărat proverbul nostru după care : „graba strică treaba", căci pe la oarele 4 după amiază Regimentul 8 Artilerie se întoarce în nori de praf și într'un șir nesfârșit pe șoseaua pe unde venise, care dela înălțimea de unde suntem se vede cât ține zarea. Cu voia Colonelului străbat printre santinele și ajungând în șosea, aflu dela un Căpitan că Regimentul a fost întors din drum de către Generalul Comandant al Diviziei, de oare-ce satul Ablanița fiind contaminat de holeră, este oprită trecerea trupelor prin acel sat. Foarte bine, dar cum se face atunci că depozitul care servește la alimentarea

A APARUT în editura tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA a II-a din

Marele Dicţionar LATIN-ROMÂN

COMPLECT, de IOAN NADEJDE

Un exemplar 10 lei

Această ediţie este cu desăvârşire schimbată şi mult adăogită.

Marele dicţionar latin-român este o lucrare foarte conştiincioasă şi de mare folos atât elevilor, studenţilor cât şi intelectualilor.

Este cel mai bun dicţionar latin-român din ţară.

trupelor se află tocmai în acel sat, de unde se aduce chiar pânea noastră?...

1 August.—La 6 dimineaţa, eşind din cort, zăresc în josul bivuacului, între drum şi trăsura de ambulanţă, mare fierbere printre mai mulţi ofiţeri cu crucea roşie la mână. Venise medici specialişti, cari ajutaţi de ai noştri vaccinează cu frumosul serum preventiv anti-holeric, preparat de doctorul Cantacuzino urmând metoda lui Kolle. Puţină ezitare şi mă las şi eu operat de către doctorul căpitan Ciucă, un abil practician, care izbuteşte să convingă aproape toţi ofiţerii, chiar şi pe cei mai rebeli. După badijonarea cu tinctura de iod, o împunsătură ca de albină de asupra fesei—pentru a nu jena la călărie — şi vezi oamenii la început posomorâţi, plecând veseli, că şi-au luat grija.

Unul dintre camarazi, deja inoculat, strigă către un altul care-şi aşteaptă rândul.

— „Du-te, mă Ioane, să-ţi dea decoraţia că ai fost la război, numai că în loc să ţi-o puie la piept, ţi-o înţeapă în spate".

Doctorii veniţi, printre care surâzătoarea figură a d-torului Titel Mârzescu, din Roman, ne afirmă că în unele regimente holera face ravagii îngrozitoare. In special sunt expuşi oamenii obosiţi şi prost hrăniţi, iar punctele cele mai infectate sunt Zlatiţa şi Albaniţa—între cari ne aflăm noi. Vaccinul anti-holeric cu efect numai preventiv, după a două inoculare care se face la 6 zile în urma celei d'intâi, reduce cu 50% cazurile în Regimentele contaminate.

Puţin înainte de amiază vine cu automobilul Generalul comandant al Diviziei, care spune că plecarea noastră va avea loc poimâne dimineaţă, de oare ce s'a constatat că repaosul de 24 oare nu e suficient după vaccinare; voiu merge însă în fruntea trupelor cari se retrag câte 20 km. pe zi, prima etapă fiind Turski-Izvor.

Nu mult în urmă se primeşte înştiinţarea Diviziei, că demobilizarea fiind hotărâtă cu începere de la 31 Iulie, Regimentul urmează să facă cunoscut cari sunt ofiţerii de rezervă şi funcţionarii publici a căror prezenţă nu mai este indispensabilă, spre a fi eliberaţi de îndată.

Iată deci demobilizarea anunţată în mod oficial, ceia ce dovedeşte că misiunea noastră a luat sfârşit, rămânând numai grija întoarcerei cât mai repede prin locuri bântuite de holeră.

Imi fac socoteală, că faţă cu dispoziţiunile luate relativ la marş, Regimentul va înainta foarte încet şi vei putea ajunge cu mult mai înainte, plecând mâne dimineaţă pe un drum mai scurt cu căruţa şi calea ferată. Comandantul Regimentului consimte să mă numească şi pe mine printre acei ce pot fi demobilizaţi îndată, iar seara raportul este înaintat Diviziei cu un curier special. Lista privilegiaţilor mai cuprinde pe Sub-Locotenentul Suţu, rezervist, camarazii Butman, funcţionar public şi Tiron — gospodina noastră. Ne înţălegem, dacă răspunsul va veni la timp, să plecăm mâne dimineaţă cu căruţa 30 km. până la staţiunea Roman (Bulgaria), de unde trenul ne va duce în câteva ore la Dunărea... Tovarăşii mei de cort protestează; sunt încântat de simpatia ce-mi arată, dar mi-e dor de ai mei...

După masă, pe o seară cu lună plină luminând aproape ca ziua, primiam vizita ofiţerilor Divizionului al 2-lea, în frunte cu Comandantul lor Maiorul Velescu. Se cântă în cor arii naţionale, sub conducerea sub-locotenentului Sergiu Dimitrescu, copilul răsfăţat al Regimentului, de a cărui năzbătii pline de spirit facem mult haz.

2 August,—Socoteala de acasă nu se potriveşte însă cu cea din târg, căci abia a doua zi pe la amiază ne vine răspunsul Diviziei, care restitue raportul spre a se trimite direct Corpului IV de Armată. Prea târziu, aşa că vom pleca mâne dimineaţă odată cu Regimentul.

In faţa corturilor noastre partida de poker se tot îngroaşă, devenind interminabilă; se începe de dimineaţă şi nu ia sfârşit de cât seara, cu o mică întrerupere la dejun. Ceea ce e mai frumos e că musafirii nervoşi, atunci când norocul nu-i favorizează, ne fac observaţii nouă celor de gazdă, că nu-i lăsăm să joace în linişte, stând de vorbă şi ne ameninţă cu mutarea în altă parte.

Eveniment mai de senzaţie e trecerea pe deasupra bivuacului a unui monoplan, venind din spre Balcani şi mergând cu iuţeala fulgerului într'o stabilitate perfectă în direcţia României.

Pacea a fost notificată oficial Armatei de operaţiuni, prin ordinul de zi No. 9 din 28 Iulie 1913, cu următorul cuprins:

„Se aduce la cunoştinţa Armatei de „operaţiuni, că astăzi ora 11 a. m. a fost „semnat tratatul de pace între Bulgaria „de o parte şi Serbia, Grecia, Munte„negru şi România de altă parte.

„Dat în Cuartierul General din Plevna „—28 Iulie 1913.

„Comandant de Căpitenie
„General de Corp de Armată
FERDINAND
„Principe al României"

Intre Bulgaria *de o parte* şi Serbia, Grecia, Muntenegru şi România *de altă parte*...

După amiază, ploaia ne ţine închişi prin corturi, norocul nostru e că stropind drumul, astâmpără praful, ceia ce ne dă încă un motiv de a ne aştepta cu voioşie la plecare, mâne dimineaţă.

(Va urma).

Casaţia şi delictele de presă

Ce se spune în lumea avocaţilor de jurisprudenţa în cazul Netter Comărnescu

De vorbă cu d. Lascar Antoniu

Ziarele „Adevărul" şi „Dimineaţa" publică declaraţiile de mai jos, pe care amicul nostru d. Lascar Antoniu, senator, le-a făcut la Sinaia unui redactor al sus ziselor ziare, în înteresanta chestie a arestărei avocatului Netter Comarnescu.

Reproducem cu plăcere interesantele comunicări ale bunului nostru prieten.

Modul în care Casaţia a rezolvat în drept recursul avocatului Netter Comărnescu, a dat naştere la vii comentarii atît în presă cît şi în lumea juridică.

Pe noi ziariştii ne interesează în primul rînd această jurisprudenţă fiind vorba de un delict de presă, de competenţa juraţilor, dar care după decizia Casaţiei, rămîne ca să se instruiască şi probabil să se şi judece de către justiţia militară.

E firesc ca această jurisprudenţă să pasioneze publicul şi să provoace discuţiuni. Mă găseam Simbătă la Sinaia, unde într'un grup de avocaţi se discuta cu aprindere deciziunea Casaţiei. Zărind pe d. Lascar Antoniu, distinsul avocat şi simpaticul senator din Iaşi, d-sa mă întîmpină cu următoarele cuvinte!

— *„In sfîrşit, justiţia acestei ţări constituţionale a găsit şi mijlocul ca să se suprime dîndu se pe mîna justiţiei militare!"*

— Ca fapt văd, că e aşa cum zici, îi răspund d-lui Lascar Antoniu, dar puteţi să-mi arătaţi motivele de drept pe care s'a putut întemeia Casaţia în crearea acestei jurisprudenţe?

— Motive? Fireşte că vor fi, căci nici o deciziune nu poate rămînea nemotivată.

In modul însă în care s'a pronunţat Casaţia e foarte greu, să vi le pot da şi nu vei găsi mulţi magistraţi sau avocaţi şi care să argumenteze în senzul acestei jurisprudenţe.

Vorbindu-vă astfel nu am intenţia să cenzurez decizia Casaţiei, cu toate că ori ce act al justiţiei este supus discuţiunei în momentul hotărîrei sale. Vă pot afirma, că această deciziune prin care se respinge recursul avocatului Netter Comarnescu, lăsîndu-l în competinţa tribunalelor militare pentru a-i judeca pentru delictul delictul de presă, a produs o adevărată consternare printre toţi acei obişnuiţi cu aplicarea şi interpretarea legilor.

— Chestia interesează deci de aproape şi presa şi avocătura. Cum dv. d-le Antoniu, sînteţi şi ziarist şi avocat, înţeleg aprinderea dv. şi vă rog să ne daţi oarecari lămuriri, care ar putea servi la luminarea acestei chestiuni.

— Dacă faptele expuse de ziare în dările lor de seamă asupra desbaterilor proceselor sînt exact redate, nu mai încape îndoială după mine, că justiţia militară care şi-a însuşit calitatea de a instrui şi *de a aresta* pe acel avocat, pentru vina de a fi publicat în ziar articolul „Crimele armatei", a comis un abuz de putere prin violarea art. 24 şi 115 din Constituţie, care prevăd că aceste delicte nu pot fi judecate de cît de Curtea cu juraţi, fără nici o distincţiune în ceea ce priveşte situaţiunea lui de militar sau civil, în care s'ar găsi delicventul în momentul săvîrşirei faptului.

In afară de această regulare de competinţă tot Constituţia mai prevede în mod hotărîtor şi fără nici o distincţiune, că în cazul unui delict de presă autorul nu poate fi arestat.

Şi totuşi constat, că cu toate aceste dispoziţiuni constituţionale, avocatul civil Netter-Comarnescu rămîne arestat, instruit, poate chiar condamnat, la urmă de către justiţia militară, pentru că a publicat în ziar, după eliberarea din cadrele active ale armatei, aprecierile sale cu privire la un militar ce i-a fost superior în timpul mobilizărei însă.

Vezi dar ce atingere a libertăţei cetăţeneşti s'a săvîrşit în speţă şi nu e deci de mirare, ca acest act dă naştere la comentarii atît de aprinse în toată ţara.

— E probabil, că Curtea de casaţie, să se fi întemeiat pe faptul că codul justiţiei militare ar prevedea şi cazul delictelor de presă?

— După cît îmi aduc aminte codul acesta prevede numai cazurile de insulte — iar nu de calomnie — prin presă, şi încă aceste numai faţă de superior fiind în serviciul militar, — deci se referă numai la cadrele active.

Aşa-i că e elementar? Nu ai de cît să citeşti cu atenţiune textul codului de justiţie militară, să analizezi în urmă împrejurările de fapt în care s'a săvîrşit faptul şi în mod firesc fără multă doctrină sau argumentare în drept, ajungi la concluzia, că nu poate fi vorba în ceea ce priveşte actul avocatului Netter-Comarnescu de un delict justiţiabil de instanţele militare.

— Dar dacă totuşi casaţia ar da o asemenea interpretare codului militar?

— Chiar în ipoteza aceasta admiţînd că Curtea de casaţie ar fi interpretat codul justiţiei militare în sensul că el ar cuprinde şi faptul de care este învinuit Netter-Comarnescu totuşi, după cum foarte bine a conchis în drept d. procuror general al Curţei de casaţie, aceasta ar constitui o derogare anti-constituţională introdusă în codul de justiţie militară şi ca atare, Curtea de casaţie trebue să o socotească, ca nulă cum de altfel tot Casaţia s'a mai pronunţat şi în alte cazuri.

De altfel este foarte adevărat, că în sesiunea trecută ne-a fost prezentată în parlament „legea asupra spionajului" alcătuită în spiritul şi pregătirea militărească de legiferare, prin care delictul de spionaj, săvîrşit prin presă îl lua din competinţa Curţei cu juraţi.

Evident că o atare dispoziţiune nu putea fi tolerată şi noi am modificat-o în sezul Constituţiei, menţinînd tot în competinţa juraţilor şi judecarea delictelor de spionaj săvîrşite pe calea presei.

*

— Ce urmări credeţi că poate avea această jurisprudenţă?

— Din punctul de vedere juridic şi chiar social, urmări destul de mari.

Mai întâi s'a atins un principiu constituţional, care indirect poate avea consecinţe periculoase pentru libertatea presei.

Iar din punct de vedere social, urmări tot atît de mari din cauza conflictelor ce se pot naşte între civili şi militari pentru că se depăşeşte linia legală de demarcaţie între lumea civilă şi cea militară prin nedeterminarea lămurită a competinţei justiţiei militare faţă de actele civililor.

— Poate Casaţia să revie în cazuri analoage asupra jurisprudenţei ei?

— Fireşte că da şi ar fi de dorit, să o facă.

INFORMAŢII

— Din izvor autorizat suntem în măsură de a dezminţi formal toate născocirile presei de opoziţie şi de scandal, cu privire la situaţia politică generală.

In consiliul de miniştri de ieri nu s'a discutat nimic nici cu privire la continuarea colaborărei, nici în privinţa remanierei ministeriale.

— D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, pleacă în astăseară cu aradul, direct din Sinaia, la Paris.

D-sa va lipsi din ţară pînă la 6 Octombrie.

Interimatul ministerului lucrărilor publice va fi ţinut de către d. Take Ionescu.

Duminică 29 a. c. ora 10 dimineaţă, cu o deosebită solemnitate se va face în catedrala Mitropoliei din Iaşi un servicin religios pentru pomenirea ostaşilor morţi cu prilejul campaniei din Bulgaria, precum şi pentru aviatorii decedaţi Aurel Vlaicu şi Caranda.

Vor asista autorităţile civile şi militare.

Astăzi primim ştirea că s'a ivit din nou holera, progresînd cu violenţă, în Basarabia. Imediat s'au luat măsuri sanitare riguroase, de către autorităţile de a graniţa românească.

Mai mulţi tineri cu termen redus, cari au făcut Compania în Bulgaria şi care conform dispoziţiei ministerului de război vor să devie ofiţeri în rezervă, vor reclama ministerului, de războiu, că autorităţile militare locale, refuza a le primi actele cerute de regulament sub diferite pretexte, nesocotind astfel dispoziţiunea ministerului care este categorică în această privinţă.

„Universul" *de astă-zi, se crede în măsură a şti că, ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a decis ca şcolile publice să-şi înceapă cursurile noului an şcolar 1913—1914 dela 10 Octombrie, în localităţile necontaminate de holeră.*

Dacă ştirea se adevereşte, şcolile ieşane vor intra în aceiaşi categorie.

Se vede că Direcţia Teatrului Naţional ţine cu orice preţ să contopească ideile de [civilizaţie apuseană cu tembelismul oriental. Localul nostru de teatru este o adevărată operă de artă, şi de o desăvîrşită proprietate; dar Direcţia se îngrijeşte a-i da şi o culoare orientală, lăsînd closetele în o stare de murdărie clasică, permiţînd astfel împrăştierea unui miros scîrbos, prin local.

Scrim aceste rînduri, în speranţa unei îndreptări grabnice.

Alte aventuri ale Princesei.— Pseudo-princesa Calmuţki a intrat ieri într'o librărie, comandînd un mare stoc de cărţi.

Seara a fost la cinematograful de la Circul Sidoli, expunîndu-şi, din lojă, persoana ei princiară.

Un tînăr fante o însoţea, servind de sprijin corpului princiar, cuprins de sentimentalism la vederea desfăşurărei filmelor.

Acest sentimentalism a fost ceva deplasat, dar pe cine nu interesează amorurile unei Princese?

D. Scripcă Ioan a fost autorizat să predea aritmetica şi contabilitatea la şcoala profesională de fete „Tereza Milicescu" din Iaşi.

D. C. P, Demetrescu, secretar general al serviciului de construcţie şi exploatare a portului Constanţa, a sosit astăzi dimineaţă în localitate.

D-sa va părăsi mîne oraşul nostru.

A apărat „La Revue Roumanie" cu un bogat sumar literar. Ca şi „Flacăra" publicaţiunea franceză celebrează memoria genialei Iulia Haşdeu, de la moartea căreia s'au împlinit 25 de ani.

Palatul Creditului fonciar urban e în plină restaurare. In locul foastei cancelarii se va aranja un vast salon pentru şedinţele consiliului de administraţie.

Astăzi au început şedinţele consiliului de războiu al corpului IV de armată.

Consiliul se compune din d-nii colonel Belinschi, comandantul regimentului 16 Suceava, preşedinte, maiorii Piperescu, Calmuschi şi căpitanii Papastopol şi Anastasiu, membri; comisar regal d. maior Dimitriu, grefier d. Poroineanu.

Intre procesele sorocite a se judeca astăzi e şi acel al soldatului Mendel Haim, din regimentul Ştefan cel Mare, căruia i s'ar fi înscenat un proces de crimă sevîrşită dar neizbutită, în timpul cînd era de gardă la închisoarea Galata.

Cu ocazia licitaţiei de eri, s'a prezentat înaintea comisiunii de lichidarea bonurilor, evreul Aron sin Leiba, cu un bon de plată de 180 lei a locuitorului Ion Pascal din comuna Holboca, care reclamase şi publicase că bonul său a fost furat sau perdut.

D. Cananău, comisarul guvernului, a înaintat pe numitul poliţiei, pentru a cerceta cazul.

Din Hîrlău ni se comunică, că s'au luat toate măsurile de izolare, atît pentru frînarul a căreia îmbolnăvire părea suspectă, cît şi pentru persoanele ce au venit în contact cu dînsul.

Acum în urma rezultatului negativ al analizei bacteriologice, toate persoanele reţinute, au fost puse în libertate.

De altfel s'a constatat, că acel lucrător, avusese numai un început de digestie, şi nu prezintă nici un simptom al holerei.

In comuna Trifeşti a încetat din viaţă locuitorul Iordache Zorişteanu, în urma unei intoxicaţii cu alcool.

Invătorul satului Hermeziu de care depinde acea comună, a cerut autorităţilor facerea autopsiei cadavrului şi pedepsirea cîrciumarului care contra legei a vîndut mai multă băutură numitului locuitor.

Conflictul dintre direcţiunea şi funcţionarii Băncei Iaşului a fost definitiv rezolvit, prin reluarea de către funcţionari a serviciilor lor, după ce s'a căzut asupra cererilor ce funcţionarii făcuse prin memoriul lor.

Funcţionarul I. Constanţiu a demisionat pe ziua de 1 Octombre.

Notaţi bine!!

Vechiul şi renumitul magazin

G. KARAKASCH S-sor din strada Lăpuşneanu aduce la cunoştinţa onor. sale clientele că de la 26 Octombre 1913 (sf. Dumitru) se mută tot în strada Lăpuşneanu în casele Creditului Urban unde se află actualmente magazinul Demek.

Magazinul va fi asortat cu toate noutăţile.

Ca o complectare a informaţiei noastre cu privire la dispoziţia ministerului de război, de a se acorda tuturor gradaţilor şi soldaţilor cu termen redus, cari au fost mobilizaţi, prima de echipare şi soldă de plutonieri, dăm astă-zi ordinul ministeului în această privinţă:

Unele corpuri dînd o interpretare greşită dispoziţiunilor punctului 1 al 8 din decizia ministerială No. 394 publicată în „Monitorul Oastei" No. 24 | 913 relativ la drepturile cuvenite plutonierilor mobilizaţi, provenţi din tinerii cu termin redus, se face cunoscut că tinerii care au făcut un on serviciu cu termin redus şi au fost mobilizaţi în anul acesta serviciul făcut pe timpul mobilizării să fie considerat ca stagiu de plutonier pe care ar fi trebuit să-l facă şi deci vor avea drepturile cuvenite plutonierilor din întâia reangajare, adică prima de echipare pentru intrare încampanie, de 200 lei, solda de 100 lei lunar cu sporul de 1 | 5 şi alocaţia zilnică de hrană 75 bani.

Ca un comentar dăm faptul că pe acest ordin, comandantul unei unităţi de trupe din localitatea pus rezoluţia că de oare ce acest ordin e tardiv (N. R. ordidinul e venit la 9 Sept.), să nu se achite acestor tineri nimic, cu atît mai mult cu cît dînşii n'au secondat pe ofiţeri, ci au fost mai mult o povoară.

Cu ocazia unor săpături făcute în strada Lăutari 14 s'a găsit un schelet omenesc.

Din ordinul parchetului scheletul s'a transportat la cimitirul Eternitatea.

Ministerul instrucţiunei a cerut revizoratului şcolar să-i comunice, cel mai tîrziu pînă la 30 Sept. curent.

1) Cîţi copii au fost înscrişi în clasa I-a a şcoalelor primare rurale, la începutul anilor şcolari 1906—1909, arătîndu-se separat numărul băeţilor şi al fetelor pe fie-care an.

2) Cîţi copiii au fost înscrişi în clasa I-a a şcoalelor primare urbane, la începutul anilor şcolari 1907—1909, arătîndu-se separat numărul băeţilor şi fetelor pe fie care an.

Aceasta în interesul statisticei.

D. Gr. Popovici subinspector al Cassei Centrale a meseriilor inspectează astăzi cancelariile Corporaţiilor şi serviciile de cotrol.

Prefectul judeţului a aprobat deliberarea consiliului comunei rurale Hermeziu, prin care s'a autorizat stabilirea în acea comună a străinului Iohan Culacovschi, supus austro-ungar.

In seara zilei de 28 Sept. c. va avea loc în sala şcoalei din Prisacani-Moreni, o seară dansantă cu scop de a contribui la cotizaţia pentru flota naţională.

In satele Măimeşti şi Romîneşti s'a declarat epidemia de anghină şi febră-tifoidă.

S'au luat cuvenitele măsuri.

Execuţiunea lucrărilor de canalizare a unei părţi din oraş, a fost adjudecată la licitaţia de astăzi, asupra d-lui inginer George Manoil, care a executat lucrările de aducerea apei în comuna Tg.-Frumos.

D. dr. B. Stenner medicul disp. 2 a cerut direcţiei serviciului sanitar local să intervie la prefectura Poliţiei, pentru a repara localul comisiei a 2-a, unde se află instalată cancelaria medicală şi care se găseşte într'un hal nemai pomenit de rău.

Pînă în ziua de 30 Sept., revizoratul şcolar urmează a înainta ministerului instrucţiunei un tablou necesar pentru statistica învăţămîntului, care să cuprindă numărul elevilor înscrişi în cl, I la şcolile primare rurale şi urbane în cursul anilor 1906, 907 şi 908.

Pînă astăzi dimineaţă s'au înscris pentru cl. I la şcoala secondară de fete „Oltea Doamna", 111 eleve.

Ministerul de răsboi a cerut comisiunii pentru lichidarea bonurilor de rechiziţii, să-i înainteze un tablou de numărul cailor vînduţi şi restituiţi pînă acum.

D. profesor Babeş va deschide sala de arme din pasagiul Bragadiru, cu începere de la 1 Oct. c.

De Inchiriat *o cameră elegant mobilată cu sau fără pensiune, de la 26 Octombrie în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.*

Dr. HALPERN

— Vechiu mamoş parizian —

Membru al Societăţei de Obstetrică din Paris

Boli de Femei, Faceri

Genito-urinare

Strada Păcurari 5, vis-à-vis de Tuffli deasupra farmaciei Dr. Căpăţină.

Judiciare.—Curtea de apel s. 2 a admis apelul d. prim-procuror deBacău și a condamnat la 200 lei amendă pe comerciantul Mendel Stopler, care fusese achitat de trib. Bacău.

— Idem, a respins ca neîntemeiate apelurile inculpaților Ion I. Vasluianu și I. Lecca pentru falș, condamnați de trib. Bacău la cîte un an de închisoare.

— Idem, a respins apelul primului procuror de Bacău și-a părței civile Adolf Rotman și a achitat pe Iur Wagner inculpat pentru abuz de încredere.

— Idem, a respins apelul inculpatului V. Rîpanu condamnat de trib. Roman la o lună închisoare, fiindcă s'a servit cu acte false pentru a dovedi că întreține pe mama sa, spre a fi dispensat de armată.

— Aceiași secție judecă astăzi procesul dintre David Fischer și Gh. Fedeleș pentru bani.

— Curtea de casație a respins recursul d-lui Gh, Călărescu, fost grefier la trib. Roman și condemnat de același tribunal la 6 luni închisoare corecțională pentru falș în acte publice, delapidare de bani publici și desființare de acte publice.

Numiri de suplinitori. — Dăm aci numirile complete de suplinitori, făcute pe ziua de 1 Octombrie în Iași.

Dl. Gr. Stegărescu, la școala de băeți No. 2, la catedra d-lui C. Andricescu.

D-ra Constanța Jelea, la școala de băeți No. 2, la catedra d-lui C. Zaharia, inspector școlar.

D-na Maria Stoica, la școala de băeți No. 3, la catedra d-lui I. Vîrlănescu, revizor școlar.

D-ra Aglaia Gheorghiu, la școala de băeți no. 5, la catedra d-lui C. Buțureanu, inspector școlar.

D-ra M. Coroi, la școala de băeți no. 5, la catedra d-lui I. Dimitriu.

D-ra M. Drăgulănescu, la școala de băeți no. 5, la catedra d-nei M. Buțureanu, inspectoară.

D-ra N. Mărgineanu, la școala de fete no. 10, la catedra d-nei Comarnescu.

D-ra Eugenia Manoliu, la școala de băeți no. 7, la catedra d-lui L. Grecea, revizor școlar.

D-ra Maria Pantazi, la școala de fete no. 1, la catedra d-nei L. Constantinescu.

D-ra Ștefăniu, la școala de băeți no. 6, la catedra d-lui V. Munteanu, subdirector la minister.

In „Obor-Gara de Nord" rolul „Albinei" a fost ținut cu un sueces admirabil de către d-na Elena Mavrodin, plină de vervă și de prestanță.

Spectacolele Operetei Grigoriu-Maximilian continuă cu același succes ca la primele reprezentații. După „Voevodul Țiganilor" care a atras o sală plină, se anunță noutăți minunate ca *Suzi*, *Dama în roșu* (reluare), *Alteța sa valsează*, etc. etc.

Dl. H. D. Dăscălescu a adresat tuturor ziarelor locale cunoscuta d-sale scrisoare, publicată și comentată în numărul nostru de eri.

D-sa insistă mereu asupra faptului că este străin de publicarea discursului, ca și cum aceasta ar fi o reprobare a „Opiniei" care i-a dat oarecare atențiune primind spre publicare, cuvîntarea unui delegat al studențimei ieșene. Odată pentru totdeauna însă cerem d lui Dăscălescu să declare, dacă discursul s'a publicat așa cum l'a rostit d-sa. Altfel ne rezervăm dreptul de a face *dovada* faptului, tot așa de deplină cum am făcut dovada plagiatului.

In urma examenului depus, au reușit la școala de picheri, următorii candidați:

Tupa C. Mihail, Procopie Damaschin, Blancu P. Neculai, Gafencu C. Matei, Țatomir Gh. Gh., Strumbea Vladomir, Dascalu T. Constantin, Ene St. Mihai, Alexandrescu Gh., Bejan Dumitru, Vrănceanu Emil, Mazariuc Gheorghe, Codreanu Pavel, Florescu Mihai, Forăscu Neculai Zamfir Alexandru, Stamate D. Constantin, Filipescu Gh. Alexandru, Rusu Neculai, Maftei Gh. Alexandru, Anton N. Gheorghe, Mohora I. Gheorghe, Ionescu Gh. Constantin și Aurica N. Neculai.

Admiterea în școală se va face pe ziua de 1 Octombrie, în limita locurilor de 50 disponibile în școală, pentru care sunt rezervate cîte două locuri de fie-care județ pentru picherii din Moldova, cari conform regulamentului sunt primiți în școală de-adreptul fără concurs.

Pentru bursele vacante se va ținea un nou concurs înscris de aritmetică și geometrie, între toți candidații reușiți, precum și cei dispensați de concurs.

Actele celor nereușiți se eliberează în fie ce zi de lucru de la orele 9—10 dimineața.

O alegere bogată în filme de artă, romane contimporane, călătorii instructive și interesante cuprinde noul program cinematografic Pathé-Frères, care se reprezintă astă-seară Mercuri în spațioasa sală a Circului Sidoli.

Iată piesele și subiectele principale ale noului program:

Onoarea marinarului, desfășurare extraordinară din viața maritimă.

Rivalitatea celor doi pretendenți, piesă în două acte. — Adaptare după celebrul roman al lui Daniel Riche. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroși artiști ai scenelor pariziane.

Norocul lui Prince, comedie jucată de simpaticul humorist parizian.

In Montana (una din țările Statelor-Unite ale Americei de Nord).

Pentru a însura pe Tata, scene foarte comice.

Poimîne Vineri 27 Septembrie program nou:

„Libertate sau moarte". Film danez de mare artă în 3 acte.—Inimi tinere, — etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfășurarea pieselor.

AVIS

Magazinul de Confecțiuni pentru dame și copii

„La Fasana"

8, strada Ștefan-cel-Mare, 8

a primit spre furnizare mantilele-uniforme pentru elevele școalei Reuniunea femeilor ortodoxe din Iași.

Serviciul telegratic și telefonic al „Opiniei"

Consiliul de miniștri dela Sinaia

Bucureşti. — Eri după amiază la orele 3 jum. s'a ținut la Sinaia, consiliul de miniștri, sub președinția d-lui Titu Maiorescu.

Au fost prezenți toți d-nii miniștri, afară de d. Xenopol, care se află în concediu la Biaritz.

La Sinaia se aflau d-nii T. Maiorescu, Take Ionescu, C. Disescu, M. Cantacuzino și C. Arion.

D-nii Al. Badareu și general Hârjeu au sosit mai târziu, primul de la Iași, al doilea din București.

D. Marghiloman a sosit cu automobilul la orele 1 dela București.

Consiliul s'a ținut în vila d-lui T. Maiorescu și a durat pînă la orele 7 seara, cînd a fost întrerupt și amânat în continuare pentru astăzi Mercuri la orele 9 dimineață.

*

Chestiunile cari au format obiectul desbaterilor în consiliu, au fost: Împrumutul extern și organizarea teritoriilor anexate.

D. Al. Marghiloman, ministru de finanțe a expus colegilor săi, fazele negocierilor împrumutului, și a arătat pentru ce s'a preferat în principiu piața din Berlin cu grupul Disconto, sub rezerva aprobării consiliului de miniștri.

Imprumutul va fi de 250 milioane, din care 175 milioane ferm, iar 75 milioane cu drept de obțiune.

*

Organizarea teritoriilor: In primul loc d. Take Ionescu a anunțat că, date fiind împrejurările că d. Barbu Păltineanu nu e restabilit încă pe deplin, va suprima delegația de comisar civil al guvernului, numind în schimb doi prefecți peutru teritoriile anexate.

In ceea ce privește organizarea bisericească d. Take Ionescu a propus numirea unui vicar de episcop desemnînd pe Arhimandritul mitrofor, Dionisie, starețul mănăstirei Sinaia.

*

Consiliul după cum am spus s'a terminat la orele 7 seara și va fi reluat azi dela orele 9—11 dimineață.

După aceasta toți d-nii miniștri se vor duce la Castelul Peleș, unde va avea loc un consiliu, sub președinția M. S. Regelui.

*

După toate probabilitățile chestiunile discutate, se vor relua în consiliul de sub președinția M. S. Regelui.

România și noile evenimente din Balcani

Sofia.—Ziarul bulgăresc *Cambana* ocupîrdu-se de noile evenimente din Balcani, scrie:

— „Din izvor guvernamental, aducem la cunoștință, că România a declarat oficial acum 2 zile, cum că ea nu va remîne neutră, în caz de calcare a tratatului din București de către Bulgaria, în dauna vre-unei alte părți, de oare-ce în acest tratat e angajat și prestigiul României".

Apoi ziarul adaugă:

— La o asemenea declarație ne așteptam mai de demult și așa ceva a pomenit și d. Pasici, primul-ministru al Serbiei.

Un comunicat

Bucureşti. — Ministerul instrucțiunii publice va da zilele acestea un comunicat prin caze va dezminți cotegoric toate afirmările profesorului Chirițescu, publicate în *„Viitorul"* cu privire la distribuirea orelor.

Ministrul va arata în acel comunicat cum d. Chirițescu a fost numit de liberali, inspector, printr'o flagrantă calcare a legilor și regulamentelor școlare.

Consfătuirea de azi

Sinaia.—Azi dimineață miniș'rii s'au întrunit în consfătuire la d. Titus Maiorescu.

S'a discutat cu privire la publicarea cărții verzi, care va cuprinde toate documentele cu privire la acțiunea noastră diplomatică și conferința păcei din București.

Miniștrii au discutat apoi în chestia împrumutului.

Svon despre un atentat contra ministrului Greciei

Bucureşti.—Aseară a circulat un zvon senzațional în Capitală, anume se spunea, că 4 macedoneni ar fi atentat la viața d-lui Papadiamandopol, Ministrul Greciei la București.

Svonul era neîntemeiat.

E drept că patru inși au cerut aseară să vorbească cu d. Papadiamandopol, însă primind de la servitoare răspunsul că Ministrul nu e acasă, ei au vroit să pătrundă în locuință, pentru a se convinge de aceasta.

La alarma servitoarei, cei patru inși au fost îndepărtați.

Dezmințire

Bucureşti.— Suntem autorizați a dezminți știrea data de un ziar de informații că guvernul romîn ar fi făcut intervenții, la Sofia, în chestia tulburărilor din Albania.

O Intervenție

Bucureşti.— Direcția C. F. Austro-Ungare a intervenit la Ministerul lucrărilor publice, ca să sporească numărul personalului de mișcare de la Vîrciorova și Predeal, aceasta din cauza marelui trafic, actualul personal fiind insuficient.

Imbunătățiri la Expresul Berlin

Bucureşti.—D. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice a cerut prin intermediul însărcinatului de afaceri al Austro-Ungariei la București, ca să se ia dispoziții ca timpul de parcurs prin Galiția al expresului Berlin să fie scurtat cu două ore jumătate, adică să circule pe distanța Iți-cani-Lemberg cu aceiași viteză ca și de la Lemberg înainte.

De asemenea d. Badareu a mai cerut ca vagoanele cu paturi atașate expresului, să rămînă pe tot timpul parcursului.

Insărcinatul de afaceri al Austriei a promis că va face demersuri în acest senz.

Pentru inspecția Iași

Bucureşti. — D. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice a constatat că pentru Inspecția VI-a mișcare Iași, direcția C. F. R. a pus la dispoziție un număr de 30 vagoane zilnic, pentru întreg traficul de cereale, lemne și mărfuri.

D. ministru Badareu, față de această nesocotire, a dispus de urgență ca numărul vagoanelor să fie sporit la 200.

Congresul liberal

Bucureşti.—Comitetul executiv liberal se'ntrunește mîine, la orele 11 dimineață, spre a discuta cîteva chestiuni în legătură cu congresul liberal.

Data congresului nu este încă fixată. Remîne să se aleagă între 6 și 13 Octombrie.

Consiliul de azi

Bucureşti.—Se știe că azi se ține un consiliu de miniștri la Sinaia, sub președinția M. S. Regelui. Cu privire la acest consiliu ziarul „Adevărul", zice:

— „In acest consiliu nu se vor discuta de cît două chestiuni: împrumutul și situația externă.

Noile evenimente din Balcani, a cărora complicație nu se întrevede, impune o privighiere mai mare al acțiunei noastre diplomatice, de oare-ce Romînia este angajată prin acțiunea ei anterioară, prin conferința păcei, să urmărească întreaga acțiune diplomatică al țărilor balcanice, și firește că nu va sta nepăsătoare la cele ce se petrec acum, între statele ce au participat la conferința din București".

Sinuciderea de la stația M. B.

Bucureşti. — Aseară înainte ca trenul de la Predeal să treacă lîngă stația B. M acarul zări pe linie o doamnă, în vrîstă cam de 50 ani avînd o rană în frunte. Alăturea s'a găsit o geantă cu mai multe obiecte și mai departe un ceas de aur.

S'a dat alarmă și d-na a fost transportată în trenul ce mergea spre București. Pe drum ea a încetat din viață.

Nu s'a putut încă stabili identitatea, nici dacă este o sinucidere sau o nenorocire.

Se crede mai mult într'o sinucidere.

Organizarea Cadrilaterului

Bucureşti.— In consiliul de miniștri de astă-zi s'a discutat în primul loc chestiunea externă; unii din d-nii miniștri au avut impresia că M. S. Regele nu vede în întîmplările actuale din Balcani, un motiv de conflagrație generală, ci simple tulburări care vor fi potolite.

In ce privește împrumutul, s'a hotărît continuarea tratativolor cu Disconto, de către d. Al. Marghiloman și stabilirea unor clauze complimentare.

In ce privește organizarea teritorului nou, s'a decis menținerea consiliilor comunale bulgare, adăugîndu-se cîte un secretar comunal.

S'a decis apoi construirea de noui linii ferate, telegrafice și telefonice.

Se va complecta linia Turtucaia-Dobrici Balcic, precum și legătura între Constanța-Dobrici; se va complecta șoseaua dintre Caraomer-Constanța-Dobrici, de asemenenea șoseaua Balcic-Cavarna, Mangalia-Constanța.

Lucrările se crede că vor fi gata în 1915.

La Balcic se va construi un dig, care va adăposti vapoarele, cargeboturile și șalupele.

M. S. Regele a urmărit cu o vie atențiune măsurile pentru organizarea cadrilaterului și construirea liniilor proiectate.

Atît la consfătuirea miniștrilor cît și la consiliul de miniștri ținut sub președinția M. S. Regelui, nu s'a atins nici o chestie de situația politică internă.

*

D, Maiorescu și-a amînat plecarea pentru două zile și probabil că va mai prezida un consiliu de miniștri, care se va ocupa în special de chestia împrumutului.

Buletinul Direcțiunei Sanitare

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeș.—1 comună, 2 bolnavi vechi.

Piteşti spital, 1 vechiu, 1 vindecat.

Jud. Brăila.—13 com. 95 vechi, 1 mort, 94 rămași.

Brăila-spital, nici un bolnav.

Jud. Buzeu. — 1 com., 1 vechiu.

Jud. Constanța.—5 com., 9 vechi, 4 noui, 3 morți, 5 vindecați, 5 rămași.

Jud. Covurlui—Galați, nici un bolnav.

Jud. Dolj.—66 com., 325 vechi, 38 noi, 16 morți, 11 vindecați, 336 rămași.

Craiova-spital, 4 vechi, 4 rămași.

Jud. Gorj.—2 com. 2 vechi, 2 vindecați, 2 rămași.

Jud. Ialomița.—20 comuni, 74 vechi, 5 noi, 2 morți, 5 vindecați, 72 rămași.

Calarași-spital, 1 vechiu, 2 noi, 1 mort, 2 rămași.

Jud. Ilfov.—4 com., 6 vechi.

Bucureşti-Colentina, nici un bolnav.

Oltenița, 7 vechi.

Jud. Mehedinți.—5 com., 15 vechi, 7 vindecați, 8 rămași.

T.-Severin-spital, 2 vechi.

Jud, Olt.—3 com., 20 vechi, 2 morți, 2 noi, 5 vindecați, 15 rămași.

Slatina-spital, 4 vechi.

Jud. Prahova.—4 comune, 8 vechi.

Județul Putna, 1 comună, 1 vechiu.

Județul R.-Sarat, 3 comune, 20 bolnavi vechi, 11 rămași.

Județul Romanați.—16 comune, 80 vechi, 7 noi, 7 morți, 4 vindecați, 76 rămași.

Caracal, 62 bolnavi vechi, 3 noui, 2 morti, 64 rămași

Jud. Teleorman.— 18 comune, 92 vechi, 5 morți, 9 vindecați, 3 noui, 81 rămași.

T.-Măgurele-spital, 2 vechi, 1 vindecat, 1 rămas.

Jud. Tulcea.—1 com.. 4 vechi.

Județul Tutova — Berlad, 5 vechi.

Județul Vâlcea, 3 comune, 4 vechi, 1 vindecat, 3 rămași.

R.-Vâlcea spital, 1vechiu, 1 mort.

Județul Vlașca, 13 comune, 57 bolnavi vechi, 3 noi, morți 1, 59 ramași.

Giurgiu-spital, 2 bolnavi vechi.

Teritoriul nou, 3 comune, 4 bolnavi vechi, 2 bolnavi noi, morți 1, 1 vindecat, 5 rămași.

Total: 182 comune, 908 vechi, 69 noi, 40 morți, 57 vindecați, 880 rămași.

In județele Brăila, Buzeu, Gorj, Olt, Ilfov, Prahova, Tutova, Teleorman, Tulcea, nu s'a mai ivit nici un caz nou.

Inspecția d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—D-na și d. Take Ionescu, ministru de interne va pleca astăzi din Sinaia, după terminarea consiliului de miniștri, în inspectarea comunelor contaminate de holeră din Muntenia.

D-na Take Ionescu va distribui ajutoare familiilor ce duc lipsă, fie din cauza epidemiilor, fie din cauza mobilizării.

In această inspecție d. Take Ionescu va fi însoțit de d. dr. Minovici, director goneral al serviciului sanitar.

Audiența

Sinaia.—D. Bellov, ministrul Germaniei la Bruxella, a sosit azi la Sinaia. Mîine va fi primit în audiență de M. S. Regele.

Spre știință *Subsemnatu Ghitman Moise din Podul-Iloaei fac cunoscut că mi s'au furat dela domiciliul meu peste 30 chitanțe cu iscălitura mea; aseminea mi s'a furat și un sigiliu de cauciuc cu numele meu și ca semn avînd un cap de bou.*

Declar de nule ori-ce chitanțe sau polițe ce s'ar ivi cu iscălitura mea sau cu stampila mea.

Ghitman Moise.

Soc. Creditului Funciar-Urban

— DIN IAȘI —

La 5 | 18 Octombrie 1913 se va ținea concurs pentru ocuparea unui post la serviciul Cassieriei,

Concurenții vor prezenta următoarele acte:

1) Certificatul de absolvire al școalei superioare de comerț, sau al liceului.

2) Dovada că au satisfăcut legea de recrutare.

Direcțiunea

De Inchiriat *în Strada Căpitan Pătun 8 2 camere pentru birou și o magazie pentru depozitat marfă.*

De Inchiriat *Un salon și un dormitor elegant mobilate. A se adresa la Redacție.*

De inchiriat *Casă cu șase odăi, 2 cămăruțe, pivniță, bucătărie, sală mare, curte grădină, pomi roditori, viță americană pe rod. Str. Bucșenescu 13.*

De vînzare *Casele Str. Lascar Catargi 5 compuse din 4 Apartamente, canal, apă, A se adresa d-nei Jeanne Unter, Păcurari 37.*

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ținere de registre comerciale.*

Adresați-vă la Postăvăria „Avântul" Iași, strada Ștefan cel Mare.

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, șură, beciu, curte spațioasă str. sf. Andrei No. 3*

A se adresa la proprietară în curte între orele 2—5 p. m.

In casele *Schnürer vis-á-vis de Frații Polingher sunt de închiriat una prăvălie, una locuință elegantă la etaj, una locuință modestă în curte și mai multe magazine pentru depozite de mărfuri.*

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iași, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult. 10—11 și 3—5.

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Ştefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

SALURI DE LÂNĂ

Hapurile Doctorului Mousette

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Reprezentanţă

Fabrică mare de articole necesare pentru maşine technice caută ca reprezentant un domn bine introdus în industrie. Muncă plăcută, venit bun. Oferte sub H. R. 2830 către Haasenstein & Vogler A. G. Wien I. (Austria).

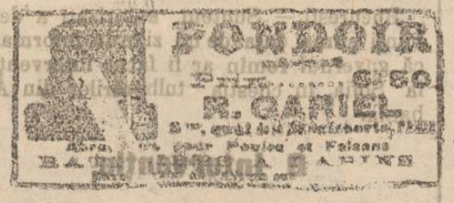

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Staţiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA"

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17.

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1996 – Vineri 27 Septem. 1913

Durerile desfacerei

Asistăm la un proces mai mult de cît interesant în viața națională a Austro-Ungariei, în legătură cu recentele evenimente europene și balcanice.

Se recunoaște în genere că, odată cu falimentul străduințelor Monarhiei în Balcani, a survenit și o scădere a prestigiului său diplomatic pe de-o parte, o slăbire a coheziunii dintre naționalitățile cari alcătuesc—cîndat conglomerat de popoare și origini!—acest Stat, în jurul căruia gravităm astăzi, evident, mai puțin ca înainte numai cu șase luni, din punctul de vedere diplomatic.

Intr'un energic articol apărut în „Noua Revistă Romînă“ d. A. D. Xenopol se întreba cu drept cuvînt:

„...Dar pentru ce am sta în tripla alianță, cînd ea nu mai există? cînd Germania, după modul cum s'a purtat cu noi, după modul cum s'a purtat cu Grecia, arată invederat că politica exterioară a imperiului german este, nu numai deosebită, dar chiar dușmană aceleia a monarhiei Habsburgilor? Și dacă ar mai rămînea o îndoială, articolele presei germane care toate atacă pe Austria în chipul cel mai violent pentru politica ei externă, ar fi de ajuns spre a ne convinge! Apoi Albania nu va fi oare o pricină de veșnică neînțelegere între Austria și Italia? Dar în ce compta tripla alianță de cît în o lucrare politică exterioară comună? Indată ce această legătură s'a rupt, se mai poate vorbi de tripla alianță? Numele ei va rămînea cîtvava timp doară numai ca un epitaf pe un mormînt“.

Și în același articol ilustrul academician analiza legătura dintre Austria și Italia, precum și dilema ce ni se pune nouă din cauza stării de lucruri în Ungaria:

„Așa stînd lucrurile, nu avem de loc nevoie de a ne îndepărta de Germania și de Italia de cari ne leagă mari interese: de aceste două puteri cari s'au purtat curat și cinstit cu noi, în marea criză prin care am trecut, pe cînd Austria ne-a lucrat pe dedesubt pentru a ne zdrobi pe Sîrbi și pe noi cu ajutorul Bulgariei. Și oare pentru ce eram noi alipiți de tripla alianță? Este invederat că numai din pricină că în ea figura marele imperiu german, stîlpul politicei europene. De nevoia lui ne aplecaserăm noi către această alcătuire internațională, și nu de dragul Austro-Ungariei, cea mai cumplită dușmană a neamului nostru; căci dușman este acel ce vrea să ne distrugă; iar a distruge jumătate din o ființă, este a-o distruge în totul, de oare-ce nu se poate ca jumătatea ei vie să stee lipită de jumătatea ei moartă.

Dar se pretinde că Austria ne vrea binele. Au doar împăratul Austro-Ungariei nu a felicitat pe Regele nostru? Intre miniștrii de externe ai ambelor state nu s'au schimbat telegrame drăguțe? Presa vieneză nu ne-a lăudat, nu ne-a aprobat? Ce voim mai mult de cît aceste dovezi de simpatie netăgăduită venită măcar în urma tuturor? Dar ce să zicem de ținuta celeilalte jumătăți a monarhiei vecine? de insultele și batjocurile, răsfățate pe fiecare zi în ziarele ungurești, la adresa Romînilor din Regat; de bucuria cea nespusă ce o arată față cu criticile ce apar, din nenorocire, în ziarele noastre, generalizînd abuzuri singuratice și care caută a coborî valoarea vitejiei și neasemănatei noastre armate? Apoi cum putem noi fi bine văzuți de jumătate din monarhia vecină și maltratați de cealaltă? Știm că monarhia Habsburgilor are două capete chiar în stema ei, și bine face că are două, căci a avut în tot decursul istoriei nevoie de *două fețe* pentru a se conduce; dar nouă nu ne convine o politică de acest fel și de aceea am voi să știm odată lămurit și limpede cu cine stăm noi alături, cînd e vorba de Austro-Ungaria; cu Austria care chip ne vrea binele, sau cu Ungaria care ar vrea să ne vadă stinși de pe fața pămîntului, căci cu amîndouă împreună nu putem merge?“

Insă-și presa mare vieneză trădează necontenit convingerea și temerea că opinia publică romînă sub influența recentelor evenimente, va sili pe viitor pe oamenii de stat ai României să fie precauți și rezervați față de atitudinea echivocă a diplomației austriace, — de cea ungară nu mai vorbim!

Aceiași presă manifestă bănuiala că se pregătesc zile de grele frămîntări pentru Monarhie.

In ce direcțiune,—se poate vedea din articolul semnat de H. Freidjung în „Der Greif“ la 1 Octomvrie stil nou și în care e vorba de situația Triplei-Alianțe:

„...Ideea tratatului de alianță între cele două imperii ale Europei centrale, Germania și Austria, a avut'o Bismarck. Dar ideea lui Bismark n'a fost realizată pe deantregul. Bismarck voia o alianță ofensivă și defensivă între Germania și Austria contra tuturor. Contele Andrassy însă nu voia, din partea Austriei, de cît o alianță contra Rusiei. In sfîrșit se căzu de acord asupra ideii unei alianțe cu caracter defensiv. Astfel primul tratat fu numai între Germania și Austria. După cîți-va ani intră în alianță și Italia, păstrîndu-i-se alianței acelaș caracter defensiv.

Termenul pe cît este încheiată alianța se ținea secret. Pentru a deruta și mai mult pe acei cari au interes să desfacă această alianță, tratatul cuprinde clauza că, dacă un an înainte de expirare, nu se denunță tratatul, atunci alianța se prelungește de la sine iarăș pentru cîțiva ani. In modul acesta nu se știe nici odată momentul precis, cînd ea expiră și cînd se renoiește.

Cu intrarea Italiei în Tripla alianță, vechiul tratat dintre Germania și Austria a fost modificat, pentru a se adapta noilor condițiuni pe care le aducea cu sine situațiunea Italiei. Dar pe lîngă tratatul dintre Germania, Austria și Italia, mai există în vigoare un altul numai între Germania și Austria? Adică se continuă și tratatul cel vechiu, după facerea celui nou, după intrarea Italiei? Autorul articolului din *Greif* crede că poate răspunde afirmativ. Prin urmare Germania este mai mult obligată, de cît Italia, să sară în ajutorul Austriei, în cazul cînd aceasta s'ar afla în pericol, bunăoară!

Un punct principal al triplei alianțe îl constitue atitudinea pe care trebue să o aibă Italia și Austria în chestiunea balcanică. Autorul articolului din *Greif* pretinde că eșecul suferit de Austria în ultimul timp se datorește obligațiunei ce și-a luat față de Italia de a nu cuceri nimic în Balcani fără a da o compensațiune Italiei. Această obligațiune a constrîns pe Austria să plătească despăgubiri Turciei la anexarea Bosniei și tot această obligațiune a silit'o să nu anexeze Sangeacul. La fiecare pas pe care l'ar face Austria în Balcani, aceasta trebue să se gîndească ce compensațiune se cuvine Italiei! Și cum Italia țintește, în prima linie, să devină stăpînă pe Adriatică, stă Austria nemișcată. Austria a trebuit să primească rolul cam ridicol, pe care l'a jucat în ultimul timp, fiindcă orice alt rol mai serios ar fi atras după dînsul amestecul Italiei. Chiar autonomia Albaniei este rezultatul unui compromis cu Italia. Albania este autonomă, fiindcă n'a putut să fie a Austriei și n'a trebuit să fie jumătate a Italiei.“

Peripețiile Triplei-Alianțe ne privesc și ne interesează de aproape. In ziua cînd, anemiată de decepțiile datorite diplomaților stîngaci ai Austro-Ungariei, șandramaua va pîrîi din temelii, — vom vedea în aceasta începutul acelei desfaceri totale, așteptată de milioanele de locuitori romîni, cărora, zadarnic, în momentul de față, le surîde mefistofelic contele Tisza și le face „propuneri“, sau „avansuri“ de împăcare.

Dar este oare acel moment într'adevăr așa de aproape cum se speră?

△

NOTA ZILEI

Miloska et Comp.

In darea de seamă asupra unei serate spiritiste la Focșani, găsim între altele:

«...La prima ședință a luat parte un public numeros, care a admirat preciziunea cu care mediul Miloska ghicește gîndurile spectatorilor, și făcînd calcule matematice exacte în timpul cînd se află hipnotizată.

De remarcat că Miloska a prezis acum trei ani la Craiova războiul balcanic».

Șiretenia e cusută cu ață albă.

A prezice războiul balcanic este lucru așa de ușor, încît ne facem forte a prezice, de pe acum, un război balcanic peste un an, doi, trei și așa mai departe...

Dar geniul Miloskăi nu e nimic pe lîngă ce găsim anunțat în „Universul“ la rubrica specială „Ghicitoare“:

M-me **Charlotte** prezice (spiritismul) mod excepțional prin foc, cenușă, Buzești, 10.

Eleva lui Ahmed din Ierusalim, inspirată zeilor, Cleo. Berzei 103.

Suntem oare țara ocultismului prin excelență?

POLITICE

DUPA CONSILIILE DE MINIȘTRI

Așa dar d. Titu Maiorescu pleacă în concediu pentru cinci-spre-zece zile, d. Al. Marghiloman va ține interimatul, d. Take Ionescu n'a crezut de cuviință să se opuie la acest lucru, care înseamnă respectul pentru un uz constituțional. Desfacerea colaborării n'a avut loc. Guvernul rămîne.

Nu numai atît. In consiliile de la d. Maiorescu acasă, ca și în acel de la Castelul Peleș, nu s'a discutat nimica privitor la situația politică internă și nici la mult anunțata remaniare. Incă o chestie, care trebuia să aducă după sine desfacerea colaborării, și care se evaporează, spre mai marea dezolare a opoziției.

Și ca și cum guvernul ar ținea morțiș să exaspereze neastîmpărul opoziției, în loc să discute chestiuni de ordin politic intern și de pretinsele neînțelegeri, ce ar exista între reprezentanții în minister ai partidelor în colaborare, s'au discutat lucruri relative la situația externă, la organizarea provinciilor anexate și la împrumutul ce urmează a fi contractat.

Guvernul acesta, slab și nevolnic, ros de neînțelegeri și minat de ura ce'și nutresc reciproc miniștri, în loc să cerceteze „marile neînțelegeri din guvern, care trebuiau să aducă negreșit lichidarea înainte de deschiderea parlamentului“ s'a apucat să cerceteze chestiuni, ce-i drept importante și ele, dar care, nici de departe, nu au caracterul urgent și iritant al problemelor care au provocat „grațele neînțelegeri din guvern“.

Evident guvernul acesta de colaborare are toate îndrăznelele. El merge pînă a nesocoti tot ce a stîrnit de trei luni încoace speranțele opoziției, de toate felurile. Lucrul însă nu poate continua astfel. Guvernul poate realiza împrumuturi, poate da o organizație regiunilor anexate, poate să continue a desfășura o acțiune diplomatică, care să invedereze și mai mult prestigiul Romîniei—opoziția veghează. Peste două zile cel mult ea își va fi făcut datoria, întreaga datorie. Nuoi probleme grave, care vor aduce după sine lichidarea guvernului de colaborare se vor ivi.

Și să vedem atunci cum va scăpa guvernul de nouile chestiuni descoperite de opoziție.

MICI POLEMICI

Partidul liberal înclină să fixeze data congresului la 13 Octombre.

...Iată o dată care nu e probabil să-i aducă la putere.

*

La 1 Octombrie reapare „Unirea“. Suntem siguri că acolo se va găsi, în sfîrșit o cpărare ingenioasă pentru plagiatul a cărui victimă a fost d. A. C. Cuza.

*

Aeroplanul este o pasăre răpitoare, a cărei pradă e însuși pilotul său.

*

„Cuvîntul“ caută corespondenți în diverse orașe ale Moldovei.

... Caută mai cu seamă cetitori.

*

La bărbierul meu pot veni ras gata; atît de mult așteptă pînă ce'ți vine rîndul, că-ți crește barba de-a binelea...

*

D. A. C. Cuza e încîntat. Studenții naționaliști nu numai că-l imitează, dar îl și... copiază.

*

Unul de la „Dreptatea“ se teme că „barbații vor tăcea, dar vor scri femeile“.

...In tot cazul vor scrie, nu vor scri.

*

Poetul Karnabatt explică pentru ce îl atacă vehement pe milionarul Costinescu. Mai greu ar fi de aflat pentru cît nu l'ar ataca...

*

După cererea generală „Suzi“ nu se va cînta pentru a doua oară.

*

In sfîrșit „Cuvîntul“ își legitimează existența, printr'un șfichiu la adresa d-lui D. Greceanu.

ECOURI

Aparatele automatice. —In Franța jocul „en gros“ este oare cum favorizat; pentru a servi morala oamenii noștri au atacat „ruleta pentru saraci“.

Sunt unele aparate ce se văd prin cafenelele din împrejurimile Parisului. Cu o piesă de 10 centimes se poate cîștiga mai mult sau nimic, după cum e soarta omului, cîștigul în bani, rare ori, mai adesea în jetoane cari dau dreptul la consumații. Aceste aparate vor dispare; exploatatorilor au fost urmăriți și de lupta contra jocurilor și de lupta contra alcoolismului.

Profitul negustorilor era destul de mare; sunt însă și printre consumatori oameni cari au tras folosul lor. De fapt, dacă nu sunt numeroși, nu sunt nici prea rari acei care se servesc—pentru aceste aparate,—de piese simple de aramă, care n'au nici o valoare monetară sau de piese străine.

In cartierul Belleville—cartier de lucrători și de apași—un negustor a afișat la galantar: „Aci se plătește 5 centime piese străine de 10 centime“ Ce se poate face cu astfel de piese? Aproape tot, mulțumită aparatelor automatice. Intăi de toate mărci poștale, care au „aproape“ aceiași valoare ca banii apoi consumații la cafenea și debite de băuturi spirtoase, apoi restaurantele automatice. Trebue observat că aceste din urmă nu se găsesc în așa mare număr ca la Buda-Pesta sau la Münich.

Fiind vorba de bani, vom da o cifră oare-cum interesantă; piesela fabricate în 1912 pentru Franța reprezintă un total de aproape 241 milioane de franci, dintre cari 218.196.670 monedă nouă.

OAMENI ȘI LUCRURI

Tabula rasa...

Cîte-va lovituri de cazma—și nu va mai fi ramas nimic din clădirea mică din vecinătatea imediată a „Maternității“. E acea clădire pe care a cunoscut-o generația trecută sub denumirea de „leagănul turnant“ sau „leagănul învîrtitor“, cum îi spune unul din istoricii Iașului, d. N. A. Bogdan.

Destinația se cunoaște. E ca o duioasă și înlăcrimată legendă care plutea,—un ecou al tuturor dramelor nocturne, de-asupra micei căsuțe. Iar trecătorul care vedea si revedea mereu acea discretă formă de fereastră purtătoare, tradiționalul „leagăn“ mobil, nu se putea să nu aibă o ușoară înfiorare de suflet. Cu puțină imaginație—și cine nu și-a cultivat imaginația într'un oraș ca al nostru, bogat în umbre, în fantazii, în povești și romantism! — trecătorul vedea, neaparat, deschizîndu-se înaintea lui, de mai multe ori în timpul nopții, acel misterios leagăn și primind în brațele lui reci, nesimțitoare — pruncul lepădat, fructul unui amor puternic, dar ascuns, dragoste bohemă plină de taine, de primejdii și de peripeții...

Lucruri din cărți, firește, In epoca noastră, precît știm, n'a văzut nimeni în decursul nopții pe cineva, furișîndu-se în umbra zidului și deschizînd misteriosul leagăn, noaptea, în mijlocul tăcerei lugubre și făcînd să răsune apoi, subit, graiul unui clopot de alarmă prin greutatea unui corp aruncat acolo...

O nu. Cel mult, din cînd în cînd, vre-un gardist de noapte, dacă aducea în brațe vre-una din acele mici ființe nenorocite, pentru a o dà pe mîna portarului somnoros și plictisit.

Dar leagănul era colo, în văzul tuturor; copii vor fi pierit cîndva, mulți, în preajma lui,—dar poveștile, legendele trăiau și înfloriau în jurul lui, ca în jurul ori-cărui punct misterios și nelămurit.

Ar fi trăit încă zeci, sute de ani aceleași legende,—macar că leagănul nu-și mai îndeplinia de mult rolul pentru care fusese menit sub Grigorie Ghica-Voevod. Dar iată că veni vîntul schimbărilor, înnoirilor și prefacerilor. S'a declarat clădirea cea mare drept istorică, deși supusă unor transformări radicale. Numai clădirea mică, a leagănului, s'a decretat, pe semne, în afară de istorie, pentru trebuinți estetice. Istoria, ca și religiunea, îngădnie practicianilor indulgență de tot felul: „on trouve avec le ciel des accommodements...“ Și clădirea fu retezată în cîteva zile; leagănul de altă dată risipit —și cu el s'a risipit una din faimele cele mai populare ce s'a putut lega vre-odată de o zidire iașană. Faimă, îmbinată de multă poezie, de mult sentimentalizm, de mult farmec,—dar muritoare și șubredă, în fața unei alte legende istorice căreia îi zicem, prin eufemism,—cerința progresului.

Rodion

Spre Giurgiu — Rusciuk

I

In 1896 făceam serviciu în București cu a cărui haos și zgomot nu mă prea împăcam la început, mai ales cînd mă plimbam pe calea Victoriei; huruitul infernal pe care îl făceau trăsurile pe caldarîmul de granit, îmi punea nervii la grea încercare căci bietul provincial era deprins numai cu mersul lin și puțin zgomotos ce-l fac trăsurile pe pavajul moale al Iașului, care înădușă orice vuet, apoi înghesuiala și lumea cea multă ce forfeca pe acea stradă. Mai regretăm viața liniștită și comodă ce o duceam în sînul familiei față cu neajunsurile și perigrinările pe la diferite birturi căci vorba ceea: slujbă multă, remunerație puțină! dar cu ce nu se deprinde omul și cît de iute nu se acomodează împrejurărilor, se *aclimatisează*!

Cutrierasem întregul București în lung și lat, toate împrejurimile erau cercetate și văzute, eram acum doritor să văd și hotarul țărei scăldat de valurile bătrînului Danubiu; voiam să văd orașul bulgăresc care jucase un rol în războiul de la 1877 și care își păstrase încă tipul turcesc mai în toate. Nu mai puțin mare îmi era și dorința de a străbate valurile acelei ape care servise odată ca hotar între civilizația romană și cea barbară a unor neamuri a căror putere și rezistență înverșunată fuseseră puse la grea încercare și în cele din urmă învinse de iscuzința și tenacitatea legionarului roman.

Cu greu ridicau caii vagonul pe dealul Filaretului aproape înegrit de atîta fum pe care îl răspîndeau coșurile uzinelor din apropiere pe cînd un șir de care, încarcate cu saci plini cu cocs se mișcau într'un tempo cam piano spre destinație de și cărăușii asemănători unor nenorociți scăpați din *Tartarus* își cheltuiau puterea plămînilor îndemnînd caii la mai multă grabă.

Era duminică; timpul plăcut și răcoros, căci plouase în cursul nopții; cîmpul acoperit cu un covor verde care îți înveseli ochii pe cînd razele soarelui sugeau cîte o perlă de rouă rătăcită pe cîte un fir de iarbă. Așteptam sosirea trenului care pleacă din gara de Nord și cînd arătătorul ornicului își făcuse pentru a opta și jumătate oră drumul pe cadran, un fluerat ascuțit al mașinei ne vesti că totul e gata pentru plecare.

La eșirea din raionul gării, în dreapta și'n stînga se întindea vița de vie care se prezenta în condițiuni excelente; drumul e cam monoton afară de cîte-va dealuri acoperite cu păduri sau vie apoi lanuri cu popușoi, grîu, ovăz etc. care agitate de vînt păreau ca valurile mărei purtate de vijelie. Trecem pe lîngă mai multe sate și gări, aproape de gara Grădiștea pe un vîrf de deal o biserică ca un fort predomină întreaga regiune străbătută de *Argeș* devenit mare în urma ploaiei apoi se întinde o vale între două dealuri acoperite în parte cu păduri; pe o muchie a dealului printre copaci se ascund casele unui sat în apropierea căruia curge *Neajlovul-Calniștii* iar ceva în dreapta se ridică vechia și renumita monastire—cetate, *Comana* a cărei ziduri puternice și înegrite sunt udate de undele *Călniștii*; poziționea e frumoasă iar masiva construcție a monăstirei pare ați spune că n'a fost zidită numai ca loc de rugăciune și că a avut să înfrunte multe atacuri vrăjmașe.

De la această mînăstire își trage numele și gara din apropiere; pe ambele părți terenul devine deluros, acoperit cu păduri sau vie, apoi mașina străbate o pădure mare și renumită, *Comana* numită și *Călugăreni*, nume care îți evocă amintirea strălucitei biruinți de la 13 Aug. 1595 reputata de geniul lui *Mihai Viteazul* asupra unui dușman de cinci ori mai numeros, bogat înzestrat cu unelte de răsboiu și sub conducerea vestitului vizir *Sinan Pașa*. Priveam acea regiune unde se încrucișase odată securea Romînului cu iataganul musulmani; unde se războise un puhoi nesfîrșit de păgîni cu o mînă de oameni; unde ca o nălucă vijelioasă, o fantomă hidoasă, moartea se furișase printre rîndurile ostașilor sece-

rînd fără milă mii de vieți, în dreapta și stînga, ca grîul copt ce cade pe timpul secerișului...

Iassiensis

CASA ARTELOR

Sunt aproape doui ani de cînd neobositul om de bine și iubitor de artă, domnul doctor Ștefan Possa, a lansat ideea înființării unei Case a artelor în Iași, creată prin inițiativă privată. Cu o perseverență demnă de toată lauda și așa cum numai ideile frumoase încălzesc sufletele mari, odată cu ideia inițiatorul a pornit la fapt și din om în om a reușit a face să se subscrie aproape 53,000 lei, dintre cari vărsați aproape 20.000 lei. În asemenea condițiuni se înțelege că traducerea în realitate a Casei artelor în Iași, nu poate întârzia mult timp. In adevăr, o societate în regulă cu act constitutiv și cu statute s'a efectuat și consiliul ei de administrație, al cărui suflet rămîne tot d. dr. Possa, își dă toate silințele ca paralel cu strîngerea fondurilor necesare să îndrumeze însuși punerea temeliei pe teren a mult doritei Case a artelor. In acest scop, consiliul de Administrație și censorii societății „Casei Artelor", se întrunesc Duminică, 29 Septembre ora 4 la d. doctor Ștefan Possa acasă, spre a lua înțelegere asupra procurării terenului necesar la construcție, asupra lansărei unei Loterii, asupra tipărirei acțiunilor cari se vor da tuturor societarilor subscriptori și alte măsuri cari converg spre scopul urmărit.

Acel comitet se compune din d-nii A. D. Xenopol, N. Gane, dr. Leon Cosmovici, C. Crupenski, dr. Ștefan Possa, M. Sadoveanu, doamna Sofia Theodoreanu, Maestrul Candella, profesorii Bardasare, Athanasiu, Patriciu, și d-nii Gordon, Rudolf Sutu, N. Gheorghiade și Gh. Skarlet.

Primele o mie de acțiuni a cîte 50 lei au fost de mult acoperite. Comitetul proectează să lanseze a doua serie de acțiuni, măcar tot pentru 50.000 lei la cari adăogînd și beneficiile unei loterii autorizată de guvern, înfăptuirea deplină a ideei urmărite, nu poate de cît să dea rezultatele așteptate.

Am crezut nemerit a pune publicul în curent cu preocupările comitetului „Casei Artelor" care credem că merită toată încurajarea ca să ducă la bun sfîrșit o idee asa de frumoasă și folosul tuturora.

G. Skarlet

Litere-Științe-Arte

Viața Romînească No. 7—8 (anul VIII) a apărut după o mai mare întîrziere pe care direcțiunea revistei o explică prin mobilizarea unei părți din personalul redacțional și tipografic.

E un veritabil „magazine", acest număr dublu, cu un sumar de o rară varietate literară, din care nu lipsesc nici actualitățile în legătură cu evenimentele din urmă. In adevăr d-nii dr. Manicatide și Ernest Triandafil publică abundente amintiri și impresie din Campanie, iar o parte din cronici, precum acea internă a d-lui C. Stere și acea externă a d-lui I. G. Duca sunt consacrate Păcii din București.

Relevăm din partea literară: „Neamul Șoimăreștilor", urmarea la romanul războinic al d-lui M. Sadoveanu, două importante studii datorite d-lui I. Botez; unul asupra lui Shakespeare, celelalt o erudită bibliografie anglo-romînă. In afară de poeziile d-lor O. Goga și G. Topîrceanu găsim nume nouă: Ion Pillat cu versuri și M. I. Chiriițescu—de la „Convorbiri literare" cu proză.

Foarte numeroase dări de seamă, note, polemici, recenzii.

Augustin, frumoasa operetă cu care trupa Maximilian și-a inaugurat fericita serie, în Iași, va fi reluată Duminică, în matineu.

Relevăm, cu această ocaziune, că s'a părut unor cetitori — și chiar unui confrate local—că am atribuit tînărului compozitor al operetei Leo Fall paternitatea vechei romanțe „O, du lieber Augustin..." Melodia aceasta, veche, dar duioasă, s'a încetățenit la noi abia acum, grație operetei în care a servit ca leit-motiv compozitorului, acum cîțiva ani.

VERSUL ZILEI

Războiul Păcii—1913—se intitulează un mic poem semnat de *Badea Pletea*, un pseudonim care și-a făcut odinioară o bună și meritată reputațiune literară.

Iată un mic pasagiu, despre entuziasmul plecării la luptă:

Ochiu'ls toate,—
Trenuri pline trec năuce.
Ei aruncă pe cîte unul
Peste cap, ca pe nălUce.
Apoi alții, după dînșii
Zboară sus, alții s'arată
Pe de lături, pe la capăt,
Par că's muști pe-un fir de ață.
Și bondarii verzi și negri
Zbîrnînd în fum, îi duce
Mai departe,—alte șiruri
Locul șinelor s'apuce.
Fiecare stă cum poate
Dar, de o palmă dacă-i locul
Par că merg la cumătrie,
Cît e drumul, ține jocul.

DIN HÎRLAU

— O mică răfuială —

Intr'o corespondență prost scrisă și mai prost concepută, un domn despre care în săși redacția ziarului *Avîntul* de la Botoșani are anumite idei, încă de pe timpul cînd *gospodărea* comuna Hîrlău, își permite să critice actuala administrație comunală, pe motive că nu ar fi făcut lucrări, cititi bine, nici de măcar *de una sută lei.*

Dacă am aminti că în numărul anterior *Avîntul* a publicat anunciul de licitație pentru palatul comunal, am vedea cît de puțin scrupuloși sînt redactorii de la acest ziar, cari lase să se strecoare brașoave, asupra aceleleiași administrații comunale, care pe vremuri le-a adus oarecare serviciu.

Este adevărat, la început, administrația comunală conservatoare-democrată n'a putut face multă pricopseală, pentru că, ilustrul corespondent al *Avîntului* fost și ilustru primar al acestui oraș, a lăsat în piață pe la furnizori, diferite mici pișicherlicuri în sumă de 60.000 lei,—despre care domnii redactori de la *Avîntul* au destulă cunoștință—ca să nu le mai amintim și noi aceste ticăloșii.

Este adevărat că, cu toate daravelele ilustrului fost primar, administrația comunală actuală a refăcut podul de peste apa Bahlui, care n'a durat nici un an și pe care ilustra administrație liberală găsise de cuviință să-l construiască în pene de lemn în loc de cue de fer, aceasta, bine înțeles, în semn de economie și țineți-vă de rîs,—de solicitudine!

Este iarăși adevărat că actuala administrație comunală a făcut, cu sumă mult mai modestă, două din cele mai principale artere de șosea ce duc la gară și anume: strada Florilor și șoseaua de acces, pe cînd foasta și cinstita administrație liberală a construit celebrele șosele Roșiori și Dimbu, oprite din circulație din ordinul Ministerului lucrărilor publice, cu suma de 48.000 lei, la cari cari lucrările ating respectabila cifră de 20.000 lei, lucrări la care s'au găsit lipsuri suma de 10.800 lei la recepția lor definitivă, de către însuși inginerul diriginte al lucrărilor.

Este de asemenea, adevărat că, după ce a scos finanțele comunii din boale, au început lucrările pentru iluminarea orașului, cari se vor termina curînd, lucrări la cari nici n'avea vreme să se gîndească ilustra administrație liberală, preocupată cu alte geniale lucrări de artă.

Actuala administrație comunală a găsit cu cale să clădească un modest lăcaș pentru preotul de la biserica sf. Neculai, cu suma de 4,000 lei, la care lucrează și oamenii comunii. Ar putea să ne spună domnii de la *Avîntul* cît costă palatul preotului de la biserica sf. Gheorghe pe comuna Hîrlău și cît timp au lucrat oamenii la această casă, sub administrația liberală?

Că n'a răspuns și nu răspunde nimica în privința acuzațiunilor clare ce s'au formulat asupra ilustrei administrații liberale, o credem, că totuși, ilustrul fost primar își permite să debiteze necuviințe pe seama actualei administrații comunale, o credem; dar ca partidul liberal botoșenean să lase să ia razna în numele lui toți inconștienții, asta nu o putem crede.

De aceea, vom face o propunere domnilor redactori de la *Avîntul*. Îi rugăm să descindă la Hîrlău, să cerceteze filă cu filă dosarele trecutei și actualei administrații comunale, să cerceteze de aproape locuitorii orașului ca să se convingă despre sentimentele lor asupra amîndoror administrațiilor, să se convingă *de visu et audito* de pacostea pe care a trimis o pe capul lor partidul liberal.

O spunem aceasta, pentru că avem impresia că ne adresăm unui organ care intră în vederile partidului liberal și și asumă o răspundere morală, cînd publică ceva, fie chiar cînd proza lui indigestă aparține unui biet analfabet.

Facem propunerea aceasta pentru a'i cruța de răspunsurile drastice la cari se expun, cînd, în numele partidului liberal botoșenean, răscolesc un trecut odios și se pun la cheremul unui inconștient, care a fost o pată pentru partidul liberal și o necinste pentru acest nenorocit orășel, adus azi la sapă de lemn de acest cinstit gînar.

Conresp.

Spre știință *Subsemnatul Ghitman Moise din Podul-Iloaei fac cunoscut că mi s'au furat dela domicilial meu peste 30 chitanțe cu iscălitura mea; aseminea mi s'a furat și un sigiliu de cauciuc cu numele meu și ca semn avînd un cap de bou.*

Declar de nule ori-ce chitanțe sau polițe ce s'ar ivi cu iscălitura mea sau cu stampila mea.

Ghitman Moise.

De Inchiriat *o cameră elegant mobilată cu sau fără pensiune, de la 26 Octombrie în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.*

Epitropia Generală a Spit. Sft. Spiridon din Iași

Aduce la cunoștința generală că în ziua de 23 Noembrie a. c. ora 2 p. m. se va ținea în camera acestei Epitropii licitație publică prin oferte sigilate pentru darea în antrepriză pe timp de 2 ani a următoarelor obiecte de pansament necesare farmaciei Centrale a Spitalelor:

1) 5000 paq. Vată hydrophilă Ira, chimic pură, presată și împachetată a 1 Ko. în hîrtie de pergament.

2) 400 paq. vată ordinară de spital, împachetată a 5 Ko. în hîrtie grease.

3) 6000 paq. gaze hydrophile I a, împachetate a 5 Mtr. în hîrtie de pergament.

4) 2000 paq. gaze iodoformiat 10 la sută, împachetate a 5 Mtr. în hîrtie neagră.

5) 2000 paq. benzi de tifon 7 c. m. 10 m. împachetate cîte 10 bucăți fie-care paquet în hîrtie.

6) 2000 metri flanelă albă pentru benzi lățimea 90 ctm.

7) 3000 metri pînză de america pentru benzi lățimea 90 ctm.

8) 1200 metri Gutapercha în foi, rulată lățimea 90 ctm. împachetată în 20 mtr.

9) 800 metri Batist Bilroth rulată a 10 metri lățimea 80 ctm.

10) 1000 metri pînză cauciucată pe ambele părți, albă, pentru pături, lățimea 95 ctm.

11) 600 metri tub de cauciuc roș pentru irigatoare.

Epitropia generală își rezervă dreptul la această licitație de a preda această furnitură atît în complect cît și parțial.

Licitația va avea loc conform Art. 72—83 din legea asupra comptabilității statului și conform regulamentului pentru licitații a Epitropiei.

Pentru a fi admiși la licitație concurenții vor trebui să depuie odată cu oferta lor și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturei, iar cea definitivă va fi de 10 la sută din suma rezultată la licitație.

Condițiunile cît și celelalte informațiuni se pot obținea în fie-care zi de lucru în Cancelaria Epitropiei Serv. Administrativ.

Furnizorii ce vor concura la această licitație vor trecui să depuie de aseminea odată cu oferta lor și mustrele în baza cărora ofertează.

INFORMAȚII

■ **În comuna Războeni, din județul Neamț, un locuitor s'a îmbolnăvit, prezintînd toate simptomele holerei.**

S'au luat imediat toate măsurile, dictate de împrejurări.

Bolnavul a fost izolat. Asemenea în cinci case au fost izolate toate persoanele care au fost în contact cu bolnavul. Dejecțiunile au fost trimise spre analiza bacteriologică.

Aseară, d. dr. Ștefănescu-Galați, inspector sanitar pentru Moldova de Nord, a plecat la Războeni, pentru a supraveghia însuși aplicarea tuturor măsurilor, spre a împedeca lățirea molimei.

■ *La moșia d-lui dr. Harmuzescu, din județul Vaslui, s'a întîmplat eri o nenorocire, în împrejurările următoare:*

Doi copii ai d-lui dr. Harmuzescu se jucau cu un revolver încarcat. La un moment dat, unul din copii descărcînd revolverul, lovi în piept pe frățiorul seu.

Din fericire rana nu e gravă.

■ *Zilnic se iau dispozițiuni noi pentru recompensarea și înaintarea tuturor tinerilor cu termen redus, indiferent de gradul ce a avut, cari au luat parte în campania trecută; dar nu vedem nici un cuvînt, nici un gest pentru marele număr de tineri cu termen redus, cari renunțînd la privilegiile de dispensă, scutire, etc., s'au înscris sub drapel cu gradul de simpli soldați, făcîndu-și datoria tot așa de conștiincios ca și colegii lor activi.*

Ar fi de dorit ca Ministerul de Războiu să le acorde și lor aceiași atențiune ca și celorlalți.

■ *Ministerul Instrucției a făcut cunoscut d-lui director al seminarului Pedagogic, că de la 1 Septembrie s'a desființat școala de aplicație alipită pe lîngă acest seminar.*

Desființarea s'a făcut însă în mod provizor, de oarece fondul budgetar nu fusese prevăzut de cît pînă la această dată, cît și din cauza lipsei unui regulament, care urmează a fi întocmit odată cu revizuirea legei organice a învățămîntului secundar, pe baze mai lămurite.

❑ *Ministerul a adus la cunoștința revizoratului școlar că toate școlile particulare urmează a-și începe cursurile la 25 Octombrie, făcîndu-se lucrările preliminare, de la 15 Octombrie.*

Deaseminea, înscrierea copiilor în vrîsta de școală, pentru școlile primare urbane și rurale, încep la 10 Octombrie, iar cursurile la 15 Octombrie.

■ **Inscrierile la școlile primare rurale vor începe de la 10 Oct., iar cursurile de la 15 a lunei.**

■ *Ministerul instrucției a recomandat revizoratului școlar să supravegheze cu cea mai mare vigilență presiunile de orice natură ce s'ar face asupra învățătorilor, de unii interesați,—lăsîndu-se astfel cea mai deplină libertate învățătorilor în alegerea manualelor de școală primară.*

Cu chipul acesta, se speră că vor înceta însinuările ce, prin bănuieli nejustificate, lovesc în prestigiul și al învățătorilor și al șefilor erarhici.

■ Ministerul de instrucțiune a înaintat revizoratului școlar că pentru demnitatea corpului didactic să supravegheze în deaproape ca să nu se facă presiuni de ori ce natură de unii interesați asuasupra învățătorilor, ci să se lese cea mai deplină libertate învățătorilor, în alegerea manualelor de școli primare, ce urmează a fi întrebuințate în școlile lor.

Aceasta spre a se înceta bănuelile ne justificate și insinuările unor interesați, care caută a lovi în prestigiul învățătorilor și șefilor erarhici.

■ Subscripția „Vieții Romînești" pentru monumentul defunctului Spiru Haret atinge, în ultimul număr al revistei suma de 5638 lei 65 bani.

■ **În vedere că, anul școlar a fost scurtat prin întîrzierea înscrierilor și a cursurilor, conferințele profesorale ale școlilor secundare vor fi sesizate să fixeze numărul elevilor la o cifră, maximă de 60 pentru clasa I-a, cuprinzînd și repetenții, la 50 pentru a 2-a, 40 pentru a 3-a și a 4-a.**

■ **În școala comercială de gradul II se prevede un contingent de 60 elevi pentru clasa I. Totalul locurilor e de 50.**

■ **Școlile și holera.**—D. Dr. Floru medicul șef al orașului a trimis directorilor de școli publice și particulare următoarea circulară, cu data de 21 Septembrie:

Domnule Director,

Deschiderea școalelor se apropie.

In țară epidemia de holeră se apropie.

Cum e posibil ca în școalele din Oraș să vină elevi din centrele contaminate, cu onoare vă rog să luați următoarele măsuri de prevenire:

1) Fie care elev va prezenta un certificat (fără timbru) eliberat de Medicul oficial al localității prin care să se arăte:

a) dacă în localitatea de unde vine este sau a fost holeră și cînd?

b) dacă în casa Elevului a fost holeră și cînd.

2 Toți elevii din localități contaminate vor fi supuși la:

a) Pentru cei externi se va alcătui o listă cu numele și adresele lor exacte (Strada și No.);

b) Cei interni vor fi adunați în una și aceiași cameră (dormitor) unde se vor pune și obiectele cu cari au venit (ruferia etc.)

Pentru cei externi se va trimete lista de urgență Serviciului Sanitar al Orașului și nu vor fi primiți pe poarta școalei pînă nu vor prezenta un bilet scris din partea personalului sanitar al Orașului;

Pentru cei interni, nu li se vor permite intrarea în contact cu ceilelți elevi de cît după avizul scris al subsemnatului. Pentru acest scop se va înștiința Serviciul Sanitar al Orașului imediat după izolarea lor.

Dacă vr'unul din acești Elevi se va îmbolnăvi cît de ușor de vr'o boală cu manifestațiuni gastro intestinale, se va izola cu totul aparte și sa va înștiința imediat Serviciu sanitar al Orașului.

■ In comuna Movileni s'a declarat epidemia de anghină difterică.

S'a întrunit în grabă consiliul comunal și a deliberat asupra urgentelor măsuri ce trebuesc luate în vederea combaterei cu succes a flagelului.

■ Duminică 29 Septembrie, se va celebra la biserica Precista mare din Tg. Ocna, căsătoria religioasă a d rei Elena Ionescu, fiica d-lui deputat N. Ionescu, cu d. profesor Solomea din Focșani.

Notați bine!!

Vechiul și renumitul magazin

G. KARAKAȘCHI S-sor din strada Lăpușneanu aduce la cunoștința onor. sale clientele că de la 26 Octombre 1913 (sf. Dumitru) se mută tot în strada Lăpușneanu în casele Creditului Urban unde se află actualmente magazinul Demek.

Magazinul va fi asortat cu toate noutățile.

■ D. Matei Cantacuzino, primarul orașului, s'a reîntors astă-zi dimineață în localitate.

❑ **Injunghiere.**— Astă noapte pe la orele 2 a fost adus la spitalul sf. Spiridon și internat în secția cirurgică a d-lui dr. Anghel numitul Gheorghe Schmidt, care a fost înjunghiat de individul Neculai Ionescu, în abdomen, cu un cuțit, în următoarele împrejurări. Ambii petreceau în cafeneaua lui Șmil Iițicovici din strada Socola No. 51. Ionescu certîndu-se cu femeia Maria Lunga și intervenind Schmidt ca să-i despartă, Ionescu a luat un cuțit și l-a lovit în abdomenul acestuia, care căzu în nesimțire.

Fiind avizate autoritățile, pe la orele 3 jumătate Ionescu a fost prins și arestat.

Starea lui Schmidt e gravă.

■ In satele Solonel, Cornu-Negru și Bivolari, s'a declarat epidemia de tusă convulzivă.

Sînt 59 cazuri.

■ S'a declarat epizoția de variolă între oile din comuna Sculeni.

■ In mahalaua Salhana s'a ivit un caz de scarlatină.

■ Revizori de gradul al doilea vor funcționa numai în anumite județe unde controlul e mai greu pentru un singur revizor.

■ Astă-zi dimineață s'a început la prefectura județului examenul de admitere în școala superioară de notari.

Pentru 7 locuri s'au înscris 67 candidați.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii inginer Delladecima, V. Hurlubei, inginer Bejan și Gh. Stanilescu, profesor. Azi s'a dat proba scrisă, iar mîne va începe oralul.

Astăzi dimineață a sosit în localitate unde va rămînea cîte-va zile, d. director al învățămîntului primar și normal-primar din țară, Victor Munteanu.

De Vînzare

Producători direcți

Cel mai mare cîmp de experiență. Peste 20 din cele mai remarcabile varietăți cultivate și expermentate. Fie care din varietățile plantate în pepinîera sunt cultivate în via proprietăței și se pot vedea cu rodul pe ele de ori care dorește să viziteze via.

Cumpărătorul are dreptul să refuze ori-ce plantă care nu are lăstarul anului acesta cel puțin 35 c. m.

Catalog și instrucțiuni gratis la cerere.

A se adresa la **Villa Dealul Mîndrului,** *proprietatea Ciorapciu Tomești-Iași, sau la proprietar în Iași str. Păcurari 51.*

Liceul Particular

„Profesorii Asociației"

— IASI —

Sub conducerea unei **asociațiuni de profesori secundari**

Curs **liceal complect și școală comercială superioară**

Se primesc interni, externi, semi-interni.

Inscrieri în orice zi în localul din *Strada V. Conta No. 15*

Direcțiunea

Fabrica „FORTUNA"

IAȘI — Lîngă Strada Moțoc — IAȘI

— Fondată în 1887 —

Construită din nou și înzestrată cu mașinele cele mai moderne.

Furnizează cu prețuri ieftine:

Stejar rotund și în scînduri de la 15 m.m. până la 80 m.m. grosime.

Grinzi de stejar. Tocuri pentru uși.

Grinzi în dimensiunile cele mai dificile, după cerere.

Teiu, Frasin, Ulm, Fag, Nuc, rotund și tăiat în toate dimensiunile.

Cutii și lăzi de lemn pentru ori-ce scop.

Bețe rotunde. — Specialități în diferite articole de lemn.

Parchete de stejar clasa I-a și II-a.

Roți de lemn pentru transmisiune.

Mașinele pentru prelucrarea lemnului se închiriază și cu ora, atașînd lucrători special instruiți.

Militare.—Printre mutările ce se vor face în armată, pe ziua de 1 Octombrie, în garnizoana locală va cuprinde pe următorii ofiţeri: maiorul Kecais, comandantul batalionului de rezervă, mutat la regimentul Tecuci 24; maiorul Gherculescu, din reg. Ştefan cel Mare, va trece ajutor comandantului batalionului de vînători, în locul maiorului Nădejde care trece la reg. 13; căpitanul Flor, de la comenduirea pieţei, avansat maior în reg. 4 roşiori; colonelul Grecianu, comandantul reg. 7 roşiori „Cuza Vodă" trece comandantul Brigadei 10 cavalerie, în locul generalului Al. Musteaţă, trecut la pensie; loc.-colonel Cătuneanu, ajutor comandant la acel regiment, va trece comandant; căpitan Balmez de la compania jandarmilor pedeştri, mutat în reg. 16 Suceava.

— *Relativ la ordinul ministerului de rezboi cu privire la gradaţii şi soldaţii cu termen redus, aflăm că un contra ordin sosit acum în urmă aduce la cunoştinţa comandanţilor de regimente, că solda de plutonier să nu se dea de cît sergenţilor cu termen redus, cari au făcut campania, cu acest grad, nu şi caporalilor şi soldaţilor.*

D. Al. Mînăscurtă controlor fiscal la Teleorman, a fost mutat la Iaşi.

In seara de 28 Septembrie va avea loc în localul şcoalei din comuna Prisecani, un frumos Bal dat în folosul „Flotei Naţionale".

Rezultatul examenului de absolvire la şcoala de moase, se va da imediat ce va sosi d. prof. dr. Bejan de la Bucureşti, unde ia parte într'o comisune examinatoare.

Inscrierile la facultatea de drept se închid în seară de 30 Septembrie.

Viitorul număr al „Vieţii Romîneşti", care va apărea în curînd, va cuprinde un foarte interesant articol al d-lui Const. Stere, în care d-sa arată o serie de vederi cu totul noi şi foarte deosebite de ale tuturor, de pînă acum, privitoare la rezultatul războiului balcanic, din punct de vedere al întinderilor teritoriale a statelor beligerante.

D-sa găseşte că micşurarea în teritoriu a Bulgariei, e în dauna Romîniei—care ar urma să renunţe pe viitor la visul ei de întindere peste Carpţi, avînd a fi mereu hărţuită şi în pază spre sud.

Examenele de capacitate a fetelor, pentru grupa limba romînă, limba latină filosofia, pedagogia şi educaţia, au fost amînate pentru ziua de 10 Ianuarie. Celelalte urmează a se ţinea la 10 Octombrie.

Comisiunea de echivalare a diplomelor din străinătate se va întruni Vineri la ora 6 p. m. pentru a se pronunţa asupra validării diplomelor de liceu a studenţilor basarabeni: I. Gr. Longinescu Pavel Dumbravă, V. Bogos, Claudia Zaharieva, I. Toma Budeanu, Maxim Ursu şi Gr. Grădinaru.

D. C. P. Nicolau, sergent cu termen redus, ne roagă, în numele compectaşilor contigentului 1911 din regimentul 7 Rahova No. 25, a exprima mulţumirile lor d-lui căpitan Dimitrie Buznea, comandantul companiei a II-a, pentru felul cum s'a purtat cu soldaţii şi gradaţii săi.

D. rector al Universităţii pentru a preveni de orice primejdie localul universităţii, precum şi pentru restabilirea liniştei, în interiorul universităţii, a dispus ca toţi funcţionarii universităţii care locuesc în subsolurile ei, să se mute din ele, rămînînd ca acestor funcţionari să li se acorde anual indemnizaţii de chirie.

Senatul universitar va fi convocat pentru mîne la ora 5 p. m. pentru a se pronunţa asupra cererei studenţilor, de amînarea examenelor.

Tot odată se va lua o decisie şi asupra deschiderei cursurilor universitare.

La o cerere a revizoratului şcolar de a se acorda sume de bani, din creditul de 50 milioane, pentru repararea localurilor de şcoli, ministerul a răspuns că menţionatul credit este destinat numai pentru construcţii noi de şcoli.

Reparaţiile şcolilor cad în sarcina comunelor ca proprietare ale localurilor.

O alegere bogată în filme de artă, romane contimporane, călătorii instructive şi interesante cuprinde noul program cinematografic Pathé-Frères, care se reprezintă astă-seară J o i în spaţioasa sală a Circului Sidoli.

Iată piesele şi subiectele principale ale noului program:

Onoarea marinarului, desfăşurare extraordinară din viaţa maritimă.

Rivalitatea celor doi pretendenţi, piesă în două acte. — Adaptare după celebrul roman al lui Daniel Riche. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroşi artişti ai scenelor pariziane.

Norocul lui Prince, comedie jucată de simpaticul humorist parizian.

In Montana (una din ţările Statelor-Unite ale Americei de Nord).

Pentru a însura pe Tata, scene foarte comice.

Mîne Vineri 27 Septembrie program nou:

„Libertate sau moarte". Film danez de mare artă în 3 acte.—Inimi tinere, — etc. etc.

Poimîne Sîmbătă m a t i n e u la 3 ore ziua şi reprezentaţie s e r a l ă la 9 ore.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfăşurarea pieselor.

In cursul acestei săptămîni va fi convocat consiliul facultăţei de litere pentru a alege un decan în locul regretatului Petre Rişcanu.

Şcolare. — D-ra Natalia Grigoriu licenţiată în litere, a fost numită pe 1 Octombre 1913, ca suplinitoare la şcoala de băeţi No. 1 Vaslui, la catedra d-lui C. Manoilescu, revizor şcolar.

— S'a transferat pe 1 Octomb. 1913 pe:

Dl. I. Dabija de la Lunca-Botoşani la Ruşi-Roman.

D-na Maria Gustav institutoare de la şcoala de fete din Roman la şcoala de băeţi No. 32 Bucureşti.

Gh. Ciobanu învăţător de la Slobozia la Doljeşti, ambele în jud. Roman.

D-ra Elena Vărgolici de la Sagna-Roman, la şcoala din Dudeşti-Ilfov, în postul nou înfiinţat.

— S'a numit suplinitoare pe 1 Octombre 1913 în judeţ. Dorohoiu, următoarele persoane:

Dl. V. Vasilichioaei ajutor învăţător la şcoala din Brăeşti Poiana.

Ilie Purţuc, în postul al III-lea la şcoala din Bivolari.

Alex. Răchiţanu în postul al III-lea de la şcoala Grăniesti.

D-ra Elisa Vasiliu la postul al III-lea la şcoala din Havîrna, d-sa va preda şi lucrul manual la fete.

Gh. Săvescu în postul al III-lea la Ibăneşti.

M. Ciuciu la şcoala din Lozna-Ruşi.

Nicolae Ionescu la şcoala din Mamorniţa-Lucoviţa, însărcinat şi cu dirigenţia.

D. Panaitescu la şcoala din Păltineşti-Ivăncesti şi ca diriginte.

I. Munteanu ca diriginte la şcoala din Teioasa.

I. Nechita în postul al III-lea de la şcoala Tureatca.

Judiciare.—Curtea de casaţie va judeca la 17 Oct., recursul procurorului general de la curtea de apel din Iaşi, contra deciziei curţei de apel, prin care s'a admis apelul firmei „Fraţii Herşcovici" şi le admisese moratorul pe care trib. îl respinsese.

In recursul său procurorul general arată că în materie de moratoriu nu există dreptul de apel.

Curtea de casaţie va avea să se pronunţe asupra acestei chestiuni.

— Curtea de apel s. 2 a amînat pentru 2 Oct. pronunţarea sentinţei în procesul F. Rosenştok cu D. L. Bogdan pentru bani.

— Azi se judecă la curtea de apel secţia II-a, procesul dintre Gh. Manoliu Tetzcanu şi Obştia „Alexandru Ioan Cuza" reprezentată prin preotul Ch. Moruzanu, pentru faptul de tulburare în posesie. Pledează pentru obştie d. Petru Sion.

— La aceiaş secţie procesul dintre Iacob Ghiorghiu cu Ortansa Morţun pentru bani.

— Eri s'a închis sesiunea curţii cu juraţi din Bacău.

— Trib. s. 3 a declarat în stare de faliment pe comerciantul I. Oişie din Iaşi. Termen pentru verificarea creanţelor la 18 Oct.

S'au făcut intervenţii pe lîngă administraţia comunală de a se acorda un termen de cîteva luni celor 19 foşti proprietari de covrigării, pentru a-şi schimba atelierele. In vedere că sunt atîtea familii extrem de nevoiaşe, consiliul de higienă le-a acordat prelungirea cerută sub rezerva aprobării administraţiei comunale.

D na Marta Ecat. Luca, în memoria neuitatei scumpei ei mame Ecaterina Luca a donat bisericei sfinţii 40 Mucenici două rînduri veşminte preuţeşti, din care un rînd de fir veritabil şi al doilea de catifea neagră fină, în valoare de 1000 lei ambele.

Preutul Paroh Econ. Gh. Agapi aduce mulţumirile sale d-nei Marta Luca pentru frumosul şi preţiosul dar făcut bisericei.

De Inchiriat *în Strada Căpitan Păun 8 2 camere pentru birou şi o magazie pentru depozitat marfă.*

De Inchiriat *Un salon şi un dormitor elegant mobilate. A se adresa la Redacţie.*

De inchiriat *Casă cu şase odăi, 2 cămăruţe, pivniţă, bucătărie, sală mare, curte grădină, pomi roditori, viţă americană pe rod. Str. Bacşenescu 13.*

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, şură, beciu, curte spaţioasă str. sf. Andrei No. 3*

A se adresa la proprietară în curte între orele 2—5 p. m.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Redeschiderea Camerei ungare

— Şedinţa a fost foarte sgomotoasă —

Buda-Pesta.—Camera s'a redeschis.

S'a observat absenţa partidelor independenţei populare. Contele Andrassy şi deputaţii din partidul constituţional s'au prezentat în momentul cînd s'a stabilit ordinea de zi a viitoarei şedinţe.

Dl. Andrassy a expus motivele care fac imposibil partidului său să participe la deliberaţiuni, de care ce consideră invalidat noul regulament al Camerei (fiind-că violaţiunile regulamentului n'au fost până acum reparate); garda parlamentară e o instituţie neparlamentară.

Până cînd nu se va restabili o cale legală, lupta e de neînlăturat.

Preşedintele consiliului, d. Tisza, ridicînda-se spre a vorbi, membrii partidului constituţional au părăsit sala în mijlocul strigătelor de indignare ale partidului muncei.

D. Tisza a respins punct cu punct afirmaţiunile contelui Andrassy, spunînd între altele:

„Regulamentul Camerei a fost votat într'o şedinţă, unde 10 membri ai opoziţiei erau excluşi.

„Violarea formală a regulamentului a fost reparată printr'o majoritate absolută. Totuşi guvernul e gata să discute cu opoziţia în ceea ce priveşte o nouă reparaţie, dacă opoziţia consimte să ia parte la lucrările Camerei." (Aplauze vii şi prelungite).

Şedinţa va continua şi mîne.

Judecarea unui colonel bulgar

Sofia.—Consiliul de răsboiu a început azi procesul colonelului Peteff, comandantul brigăzii care a luptat în contra Grecilor lîngă Lahma.

Peteff e acuzat de a fi provocat dezordinea printre trupele sale care au fost astfel silite să bată în retragere.

Pregătirile Turciei

Constantinopole.—Poarta a hotărît să instaleze un şantier în stare să construiască eele mai mari vase de răsboi moderne.

S'a hotărît să se negocieze în această privinţă cu o mare casă engleză.

Instigatori greci arestaţi

Sofia.—Poliţia a arestat la Varna un instigator grec care venise aici spre a sfătui pe greci să emigreze în Grecia. Un alt agitator, care a fost deasemenea descoperit, a reuşit să fugă.

Mari lupte albano-muntenegrene

— Barbariile armatelor sîrbeşti —

Cetinge.—Alaltăeri Albanejii au atacat aripa dreaptă muntenegreană, lîngă Gusiujee. Muntenegrenii au făcut un contra atac şi nişte lupte violente au ţinut alaltăeri şi eri. Muntenegrenii au avut 2 soldaţi ucişi şi 6 rîniţi. Albanejii au fost respinşi. Pierderile lor sunt necunoscute.

*

Sofia.—Agenţia Bulgară află că trupele sîrbeşti ar fi distrus toate satele bulgare şi albaneze din districtele Kiceva, Dibra şi Ochrida, unde populaţia paşnică a fost măcelărită fără milă, deşi în cea mai mare parte dintre satele devastate nu s'a găsit nici un răzvrătit şi nici o mişcare în contra autorităţilor.

— Firul special telefonic deranjîndu-se n'am putut azi convorbi cu corespondenţii noştri din Bucureşti.

FANNY HIRSCH
Dr. M. ROTTMANN
LOGODIŢI
Iaşi *Bucureşti*

La farmacie caută post casieriţă doamuă tînără, bună condiţie.
Adresa *D-na Ianculescu, Păcurari 54.*

AVIS
Magazinul de Confecţiuni pentru dame şi copii
„La Fasana"
8, strada Ştefan-cel-Mare, 8
a primit spre furnizare mantilele-uniforme pentru elevele şcoalei Reuniunea femeilor ortodoxe din Iaşi.

Atelierul de croitorie
al şcoalei profesionale de fete „Hristache Zănescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primeşte în bune condiţiuni ca practicante absolventele şcoalelor profesionale de la Stat.

Mărfurile de la Luvru şi Fraţii Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental şi s'au redus preţurile fiind numai pentru un scurt timp.*
Onor. clienţi să se grăbească.

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*
A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.
Str. Lozonschi, 16 bis.

Vie de arendat.
In cătunul Munteni lîngă Şcoala Normală din Iaşi avînd 3 hectare replantate cu cele mai renumite specii de strugarii poziţie bună, aproape de oraş, şosea, apă, o dau în parte sau cu arendă fixă. Doritorii să-şi trimeată ofertele proprietarului pînă la 20 Septembrie a. o.
A se adresa: Maior I. Costinescu, la Divizia 9, Cernavoda.

VACCINARI ŞI REVACCINARI
— cu buletine pentru şcoli —
Dr. A. Steuerman
13 Str. Cuza-Vodă

Doctor L. Silberstein
Medic de Spital
Str. Cuza-Vodă, 46
Consult. 8—9 dim. 4—6 seara.

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*
La situaţie admirabilă.
Adresa: Adela Ghiulea Str. Muzelor 18.

Prăvălie de Inchiriat
In **Str. Lăpuşneanu** *32, actualmente ocupată de spălătoria „Falk".*
Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

SE TAIE LEMNE DE FOC
Cu maşina condiţiuni avantajoase
Doritorii să se adreseze printr'o carte postală d-lui Simon Avram, strada Zugravilor No. 49.

Judecătoria ocol II urban Iaşi

PROCES-VERBAL

Anul 1913 luna Septembrie în 7 zile

Subsemnaţii membri în consiliul de familie al casei defunctului Leizer Iţicovici fiind citaţi pentru astă-zi înaintea d-lui jude ocol 2 urban Iaşi spre a ne pronunţa asupra cererei d-lui Oişie Iţicovici adresată acestei judecătorii în calitate de tutore a minorului Leizer Iţicovici care are de obiect ca să declarăm emanciparea zisului minor.

Considerând că suntem în număr pentru a putea delibera, ne-am constituit sub preşedinţia d lui Froim Aron cel mai în vrîstă dintre noi, după ce am ascultat şi pe dl. tutore.

Deliberând, şi

Avînd în vedere că minorul Leizer Iţicovici a împlinit vrîsta de 20 ani la 18 August 1913.

Avînd în vedere că acest minor are purtare bună, este muncitor şi ascultă de sfaturile ce i se dau, în cât sunt suficiente garanţii că se poate administra singur dacă va fi emancipat.

Avînd în vedere că minorul fiind orfan de tată şi mamă emanciparea lui t r e b u e să rezulte din deliberarea şi declararea consiliului de familie.

Pentru aceste motive

In unanimitate declarăm emancipat pe minorul Leizer Iţicovici.

In acelaş timp în conformitate cu legea numim pe dl. Oişie B. Iţicovici curator a minorului emancipat şi rugăm pe dl. judecător a încuviinţa emanciparea.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal.

ss) Oişie Ber Iţicovici, ss) Froim Aron, ss) Aron Aron, ss) Nusem Rosenblat, ss) Herşcu sin Faibiş, ss) F. Herşcu.

JURNAL

Astă-zi 7 Septembrie 1913

Noi C. Bucicov, adj. de judecător.

Avînd în vedere cererea făcută de Oişie Iţicovici, tutorele minorului Leizer Iţicovici de a se convoca consiliul de familie spre a declara emancipat pe minor

Avînd în vedere că consiliul de familie fiind convocat conform legei prin încheierea de azi a declarat emancipat pe minorele Leizer Iţicovici şi i-a numit curator pe dl. Oişie Iţicovici.

Avînd în vedere că motivele de consiliu de familie sunt fondate şi că prin urmare minorele e destoinic pentru a fi emancipat.

Pentru aceste motive

Dispunem:

Incuviinţăm emanciparea minorului Leizer Iţicovici. Confirmăm pe Oişie Iţicovici în calitate de curator al minorului emancipat.

Această incuviinţare va fi publicată în sala şedinţelor şi in Monitorul Oficial făcându-se cunoscut curatorului despre numirea sa.

Se va opera în registrul tutelei.

Dat în camera de consiliu azi 7 Septembrie 1913.

p. Judecător (ss) C. Bucicov.

Grefier (ss) I. Nebunele

ROMANIA

Grefa Judecătoriei Ocol II urban Iaşi

No. 22306. Copia prezentă fiind conform cu originalul se legalizează.

ISRAEL BROIDE
Deposit de Saci şi Ţoluri
— IAŞI —
13, str. Anastasie Panu, 13
De vînzare şi de inchiriat cu preţuri modeste.

Dr. Suzana GROSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43—

ZILNIC Găsiţi de Vînzare
la MAGAZINUL
MANOLESCU
Mezeluri diferite
Aperitive de tot felul
Numai Vinuri renumite
Ori şi ce fructe
Lăptării şi Brînzeturi
Esenţe şi Siropuri
Struguri delicioşi
Compoturi de fructe
Unt de masă de gătit etc. etc. etc.
PROASPETE de cea mai bună provenienţă, cu preţurile cele mai convenabile.
Str. LAPUŞNEANU No. 12 *Serviciu la domiciliu* TELEFON

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asmuţă şi vindecă *Nevralgiile cele mai grele de tămâuit, Migrenele, Ciatalgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice* cari-ar resista tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Ia dintâia zi d'antaiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit o ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CHINA Cie, de PARIS, *care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare constiincioasă: Preţuri modeste

Reprezentanţă

Fabrică mare de articole necesare pentru maşine technice caută ca reprezentant un domn bine introdus în industrie. Muncă plăcută, venit bun. Oferte sub H. R. 2830 către Haasenstein & Vogler A. G. Wien I. (Austria).

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot-ce se întâmplă mai de seamă in lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă in vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA".

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1997 – Sîmbătă 28 Septem. 1913

Distrugerea valorilor politice

„...Aprobă oare cei de la *Opinia* tendința de distrugere a valorilor reale politice, atît de puțin numeroase la noi?" Iată a doua chestie pusă nouă de cei de la *Cuvîntul*.

Răspunsul nostru e scurt și lămurit. Nu. Nu numai că nu aprobăm dar ne rîdicăm și ne-am rîdicat pururea în potriva acestui sistem, pe care-l considerăm și l'am considerat totdeauna ca o adevărată nenorocire pentru țară. Acest lucru l'am spus mereu și, în nenumărate rînduri, am inzistat asupra primejdiei acestor atacuri, care sunt de natură să convingă clasa dirigoită, că pătura noastră diriguitoare este atît de ticăloasă încît, plină și împotriva celor mai străluciți ai ei reprezentanți, se pot aduce acuzațiuni din cele mai odioase.

Nu ne-am dezmințit nici odată în această privință și întreaga noastră activitate—dovedită prin tot ce a scris *Opinia* de la apariția ei—a fost pururea de a curma cu acest sistem nedemn și foarte primejdios, din punct de videre al consecințelor.

Am putea dar pune punct, după ce, cu autoritatea ce o dă faptul care nu te-ai dezmințit nici odată, am răspuns printr'un categoric nu, la întrebarea confraților de la *Cuvîntul*.

Chestiunea însă devine ceva mai complicată, prin faptul că întrebarea o pune ziarul *Cuvîntul*, care susține pe d. Carp, și care se crede, une-ori, indrituit de a vorbi chiar în numele fostului șef al partidului conservator. Căci trebue de văzut dacă acest ziar are autoritatea cuvenită de a pune o atare întrebare, și, mai cu seamă, dacă nu cum-va d. Carp a fost acel care pururea a încercat distrugerea valorilor reale politice din această țară.

*

Recunosc că cercetarea problemei întîmpină o mare dificultate și anume: caracterul subiectiv al apreciațiunei. Din nenorocire suntem într'o materie în care obiectivismul ie aproape imposibil și criteriul după care cine-va poate și trebuie să fie socotit o valoare politică reală ie lipsit de fixitate, ie cu totul relativ. Nu mai puțin sunt cazuri în care afirmațiunea ie posibilă, întru cît spiritul public, cu admirabilul lui bun simț, a consacrat de mult valoarea reală a unui om politic. Ast-fel, de pildă, dacă noi afirmăm că d. Take Ionescu este o reală valoare politică, or cît adversarii șefului partidului conservator-democrat ar încerca, prin atacuri și calomnii, să nege lucrul, ei își dau seama că n'au dreptate, întru cît consacrarea există și chestiunea a fost odată pentru totdeauna lămurită de spiritul nostru public.

La lumina acestor adevăruri să cercetăm acum dacă nu cum-va d. Carp, care și în trecut a încercat distrugerea valorilor reale politice — celebra înmormîntare de clasa I-a a lui Lascar Catargi — n'a voit să distrugă și pe d. Take Ionescu.

Fără mult înconjur răspund că da. Și mai adaug că încercarea aceasta—urmărită cu tenacitate, timp de aproape două decenii — constitue o operă de răzbunare. Nu preocuparea de ideile d-lui Take Ionescu, nu interesul superior de a combate idei nesănătoase și subversive, l'au condus pe d. Carp la luptă împotriva d-lui Take Ionescu, ci răzbunarea pentru că în momentul morții lui Lascar Catargi d. Take Ionescu n'a stăruit pentru alegerea d-lui Carp ca șef al partidului conservator. Și pentru ca să nu fim acuzați că afirmăm fără a documenta, ne grăbim a adăuga că acest lucru l'a mărturisit însu-și d. Carp, care, cu francheța-i bruscă cunoscută, a spus acest lucru d-lui Take Ionescu, în știuta primblare de la locuința șefului nostru până la Jockei-club, în ziua în care partidul conservator s'a rupt în două.

*

In această tendință d. Carp a recurs une-ori la mijloace reprobabile și nu de puține ori a întrebuințat și arma calomniei. Dar nu numai atît. Une-ori, în dorința neînfrînată de a se răzbuna și a lovi, d-sa a făcut lucruri care loveau în interesul partidului.

Două întîmplări sunt caracteristice în această privință.

Era prin 1900. Trecuse anul teribil de criză din 1899. Guvernul Cantacuzino-Take Ionescu s'a demis iar d. Carp a luat președinția consiliului de miniștri, după ce a recunoscut șefia lui Gheorghe Cantacuzino.

Se făcuse prima fuziune, fără știrea d-lui Take Ionescu, împotriva d-lui Take Ionescu. Era vorba de formarea ministerului. Intr'o intrevedere avută cu actualul șef al partidului conservator-democrat d. Carp i-a zis:

— „Dragă Take, partidul îți oferă prin mine ministerul de domenii. Țin să ți adaug însă, că eu în locul tău n'aș primi".

Observați bine. D. Carp nu-i convins de inutilitatea d-lui Take Ionescu. Dovadă că-i oferă un minister. Pentru a se rezbuna însă îi oferă un minister de o importanță secundară — această după ce d. Take Ionescu ocupase ministerul de instrucție și finanțele.

Nu preocuparea vre-unui interes real îl domină pe d. Carp, ci dorința de a-l diminua pe d. Take Ionescu, de a-și satisface un sentiment josnic de răzbunare, cu atît mai urît cu cît el se manifesta la un om superior cu adevărat, cum ie d. Carp.

Cazul s'a repetat acum de curînd, după nenorocita afacere a tramvaielor. In urma inzistenților factorilor supremi o întrevedere a avut loc între d-nii Carp și Take Ionescu. Și de astă dată fostul șef al conservatorilor nu s'a dezmințit.

— „Dragă Take, a zis d. Carp. Nu ne-am întîlnit fiind-că am dorit'o care va din noi. Nici tu, nici eu n'am cerut întrevederea. Un lucru însă pot să-ți spun. Nu se poate înțelegere de cît fără dizolvare, și eu, în locul tău, n'aș primi fără dizolvare".

*

Dar n'am sfârșit în privința luptei dusă de d. Carp pentru distrugerea valorilor politice.

Aceasta însă pe altă dată.

P. S. Articolul de față era dat la tipar în momentul în care am luat cunoștință de nedemnele atacuri pe care *Cuvîntul* le aduce, în numărul său de aseară, în potriva d-lui Al. A. Badareu.

Incă o dovada cît de multă autoritate are *Cuvîntul* întru a discuta chestiunea atacurilor în potriva valorilor politice.

NOTA ZILEI

Zel..

Cetim în cel mai nou număr al „României Muncitoare" următorul comunicat, pe urma unei vizite simandicoase, — ca să nu zicem simandicaliste:

«...Tov. I. C. Frimu, venind în Iași pentru inspectarea filialei soc. «Munca» a avut o consfătuire cu membrii Clubului, Luni 16 Septembrie c., în care s'a hotărît următoarele:

Avîndu-se în vedere că mișcarea din Iași stagnează și din cauză că, pe lîngă multe altele, nu se țin regulat ședințe și Clubul este totdeauna închis, așa că abonații ziarului, membrii organizațiilor, cari voiau să facă vre-o plată trebuiau să alerge pe la încasatori pe acasă...»

Uit'te, vezi d'ta — asta era!

Deși clubul era „totdeauna închis" entuziasmul tovarășilor era la culme, așa că, vrînd mereu să facă plăți, bieții oameni alergau care 'ncotro, cu limbile scoase, după încasatori.

Ne miram noi de ce atîtea grupuri-grupuri, cu aluri de simpli muncitori, fugeau de colo-colo, pe străzile Iașului, cu francii în mînă și cu fețele întrebătoare.

Uit'te, vezi d-ta, — asta era!...

DUPA CANOSSA

Am amintit aci nu de mult—în interesul documentării istorice, iar nu pentru a face neplăcere cîtorva persoane indiferente—aerul de pocăință și umilire cu care cei grupați în jurul „Cuvîntului" s'au reîntors în Iași; aerul de scuză și de smerenie, cu care cereau oarecum să fie îngăduiți, tolerați de către organizația oficială a clubului conservator, a cărei prezidențe nu o mai rîvniau, a cărei alcătuire nu o mai defăimau.

„Cuvîntul" s'a supărat de această constatare, care nu avea nimic personal, ci sublinia o stranie stare de lucruri și o mai ciudată stare de spirit, în contrast cu momentul care a precedat strămutarea micei înjghebări în Capitală, dimpreună cu organul lor. Două elemente îndreptățiau această strămutare în București: faptul că inspiratorul grupării, d. V. Arion, locuește acolo și faptul celălalt, că, cu puțin timp înainte, gruparea „Cuvîntului" își însemnase... celebritatea printr'un act de tristă originalitate —atacul îndreptat în contra deputatului Stelia!

Dar ce îndreptăția—ne întrebam atunci — revenirea la Iași, decă e vorba de o călătorie la Canossa, spre ispășire și pocăință?

Se pare că nedumerirea noastră nu era motivată, judecînd după următoarele rînduri publicate cu o literă semnificativă în coloanele „Cuvîntului":

Unele ziare anunță o remaniere ministerială, cu intrarea d-lui D. Greciano în minister. Credem cu desăvîrșire imposibil ca d. Grecianu, care a declarat că urmează pe P. P. Carp, care a vorbit așa de frumos în congresul conservator din București și *a citit moțiunea prin care se cerea denunțarea colaborării*, care—în fine—a fost printre cei puțini cari au votat în potriva protocolului din Petersburg,—să accepte un portofoliu în actualul guvern. Informația ziarelor takiste nu poate fi de cît o intrigă rău înjghebată și o calomnie pentru prețedintele clubului local".

Ironia nu va scăpa nimărui, iar caracterizarea de „intrigă rău injghebată" vorbește destul de eloquent și de alarmant despre... misiunea pe care se crede încă dator a o îndeplini în organizația conservatoare iașană, ziarul d-lui V. Arion și gruparea pe care o reprezintă... △

MICI POLEMICI

„Ne cheamă frații" — esclamă frachele ghe ghincolo Cehan. Și — rămîne mereu aci!

*

„Cancelaria medicală a dispărțirii a doua e într'un hal de nedescris".

...Să vină etuva!

*

Un domn din Podul-Iloaie anunță că-i s'a furat o pecete care conținea numele lui și drept emblemă un cap de bou.

...Cum s'ar zice — fotografia?

*

Actrița Ilogd, nemăritată și jockeyul Dillon, neînsurat au fost opriți de a intra în Newyork.

N'au decît să combine un menagiu... provizor.

*

„Evenimentul" apreciază la peste 500 metri înălțimea la care s'a urcat d. D. Greceanu în aeroplan.

...Ca să fie mai presus de patimele politice.

*

De ce nu s'a urcat și patronul „Cuvîntului" în aeroplan?

— Pentru că are senzația „vidului" în propriul său local de redacție.

*

Două zeci de covrigari iașani și-au văzut atelierele închise.

— I-a scos la covrigi!

*

Ar fi poate mai puține victime ale aviației, dacă și o golul aviatorilor ar fi mai mic. Chavez a vrut să treacă Alpii; un american a vrut să tranverseze oceanul în zbor, Pegoud promite o ascenciune de 10.000 metri. Vrabia malaiu visează...

*

Ungurii mobilizează.

După tricolorul romîn al d-lui Take Ionescu, au acum altă spaimă: a trecut în Transilvania o... trupă dramatică romînă.

*

In „Suzi" comicul Ciucurette a dat gata întreg repertoriul lui Dragomir, parodiind,—ca și celălalt,—pe Hamlet, pe Othello, pe Romeo...

ECOURI

Aventuri de călătorie. — Transmitem aci o aventură întîmplată marelui muzicant Georges Bizet, în timpul unei călătorii prin Spania.

Bizet trăsese la un hotel la care nici odată nu lua masa.

Zadarnic hotelierul îi repeta zilnic cu un ton rogător:

—„Sper ilustre domn, că veți lua masa la noi astăzi".

—„Nu;—răspundea veșnic artistul—am promis să mă duc la niște prieteni".

Și hotelierul își ridica brațele în aer, suspinînd cu disperare:

—„Cîtă nenorocire pe mine, domnul meu! Mă faceți cara ghioz"!

Cînd autorul lui *Carmen* ceru nota, constată cu surprindere și a este patru cuvinte.

„Zece prînzuri: cinzeci pesetas". (Monedă spaniolă, valorînd cît un franc de al nostru).

—„Dar n'am luat prînzurile aceste", protestă Bizet,

—„Dacă le-ați fi luat v'ar costa acum numai 30 pesetas", răspunse hotelierul.

— Ah! Și diferența de 20 pesetas?

—„E plata caraghiozlîcului, de care am suferit domnule!"

OAMENI ȘI LUCRURI

In potriva războiului

Acuma două zeci și cinci de ani, cînd Franța singera încă, mai viu de cît astă-zi de rana produsă prin răpirea sau „reluarea" celor două provincii,—Guy de Maupassant tipărea și dădea milioanelor de cetitori paginele sale din „Sur l'eau", unde ne întîmpină și ne susprind cele mai vehemente accente în potriva războiului ca atare.

„...Cînd mă gîndesc numai la cuvîntul acesta—războiul—mă prinde aiureala, ca și cum mi s'ar vorbi de vrăjitori, de inchiziție, de un lucru îndepărtat, sfîrșit, dezgustător, monstruos, protivnic naturei.

Cînd se vorbește de antropofagi, zîmbim cu mintea, proclamînd superioritatea noastră față de cei salbatici, adevărații salbateci.

Sunt oare acei care se bat ca să mănînce pe învinși, ori acei care se bat pentru a ucide, numai pentru a ucide?

Micii ostași cari aleargă colo, sunt sortiți morții, ca și turmele duse la căsăpie. Vor cădea pe vr'un șes, cu capul spintecat de sabie, cu pieptul ciuruit de gloanțe. Și sunt tineri cari ar putea să muncească, să producă, să aducă foloase.

Au părinți bătrîni și sărmani; mamele lor, care timp de 20 de ani, i-au iubit, i-au adorat, cum adoră mamele, vor afla peste șase luni, poate peste un an, că fiul lor, copilul lor, baiatul cel mare crescut cu atîta jerfă, cu atîta dragoste, a fost azvîrlit într'o groapă, ca un cîne care a crapat—ori că a fost sfîșiat, calcat în picioare de trupele călări. De ce i-au omorît băiatul, frumosul ei băiat, singura ei speranță, mîndria ei, viața ei. Nu știe. Da, de ce-i l'au omorît?

Războiul!... Să bați... Să gîtui... Să măcelărești oameni!... Și avem astăzi, în epoca noastră de știință, de civilizație—școli unde se învață măcelul, asasinarea în massă a unor bieți oameni împovărați de familii și fără nici-o vină..."

...După ce face o șarjă violentă în potriva unei definiții istorice dată de mareșalul Moltke, învingătorul de la 1870, — despre războiul ca adversar al „materializmului hidos", genialul Maupassant, își aduce aminte de ce a văzut cu ochii.

„...L'am văzut și noi, — războiul. Am văzut oamenii redeveniți brute; i-am văzut înnebuniți, ucigînd din plăcerea de a omorî, prin teroare, din fudulie, prin ostentație. Atunci cînd dreptul nu mai există, cînd legea e moartă, cînd ori-ce noțiune de „drept" dispare, am văzut împușcîndu-se nevinovați întîlniți în drum și bănuiți de a fi dușmani, numai pentru că le era frică. Am văzut împușcîndu-se cîinii, legați la porțile stăpînilor lor,—numai ca să se încerce niște revolvere nuoi; am văzut omorîndu-se pe cîmp vaci culcate numai așa din șagă, fără nici un rost.

Asta se cheamă a nu cădea într'un hidos materialism!

A intra într'o țară străină, a gîtui pe omul care se apără în casa lui, pentru că poartă o bluză și nu are un képi pe cap; a da foc locuințelor sărace, lipsite de pîne, a strica mobilierul, a fura, a bea vinul din pivniți, a viola femeile, a aprinde praf de milioane de lei, a lăsa în urmă numai mizerie și holeră, — iată ce se cheamă a nu cădea într'un materialism hidos..."

... Și Guy de Maupassant este... un mare scriitor burghez, de multe ori reacționar, nici de cum un revoluționar!

Rodion

CAMPANIA DIN 1913

Sub cort, în Bulgaria

— NOTELE UNUI VOLUNTAR —

3 August.—A plout până 'n zori; apa străbătînd în timpul nopței prin pînzele cortului nu ne-a lăsat să ne odihnim în liniște, iar dimineața cînd am eșit afară picioarele ne intrau adânc în noroi.

Pornim pe la 6.30 și intrînd în Albania, avem impresia că târgușorul sărbătorește un întăi Mai socialist, văzând pe la ușele tuturor caselor cum fâlfâie mici drapele roșii, cari, din nenorocire, aflăm apoi că semnalează locurile pe unde a trecut „holera". Numărul steguleților este egalat de acel al mormintelor recente din cimitirul mărginaș. In sat pe drumul nostru, vre-o trei case cu câte două etaje sunt transformate în spitale de hoelrici; la ferestrele uneia, zeci de figuri palide și străveziu de slabe ne surâd strigându-ne la revedere: sunt convalescenții. In celelalte două domnește tăcere de mormânt, nimeni la ferestre, iar doctorii cari din fața ușelor privesc trecerea Regimentului nostru, gravi și triști șoptesc în taină: sunt bolnavi în plină criză.

Eșind din sat în trapul cailor o luăm în spre Nord-Est, până ce ajungem în dreptul unui han pe lîngă care trecusem cînd veneam—din spre Lucoviț; de acolo trecem pe un drum nou în spre Est și traversînd satul Brestinica-Malka ajungem curând la Vitski-moș, care trebuia să fie sfârșitul etapei de astăzi, după mai bine de 20 km. de marș. Pentru a fi însă cât mai departe de șoseaua principală—veșnic pericol de contaminare,—primim ordinul, ca după ce vom trece podul peste râul Vit să ne abatem din cale pentru a nopta; scoborându-ne în spre Sud de-a lungul apei, stabilim bivuacul pe malul drept al Vitului, pe un loc virgin, adăpostit de dealuri păduroase, ales mai de înainte prin buna și stăruitoarea îngrijire a comandantului de Divizie, d. General Pressan care face personal toate sacrificiile, alergând zi și noapte prin locurile contaminate, pentru a asigura o cât mai bună retragere trupelor și a stavili epidemia nenorocită.

4 August.—La 6 dimineață se rupe parcul și Regimentul pleacă — pentru prima dată—în sunetul trompetelor. Revenind la podul de peste Vit, urmăm drumul în spre Răsărit; nu departe, pe pereții unui canton din marginea șoselei, un ostaș de ai noștri — desenator de talent, probabil din Regimentul 5 Artilerie—Pitești—a zugrăvit în negru, mândri soldați Români de toate armele, dintre cari atrage în special atenția un tunar la tunul său, cu inscripția Regimentului de mai sus. E cea mai bună carte de vizită ce puteam lăsa Bulgarilor, cari au avut îndrăzneala să reprezinte armata noastră pe cărți poștale ilustrate cu câțiva cerșetori în zdrențe. Trecem apoi prin satul Turski-Izvor, locuit mai mult de Turci, după cum îl arată numele, după care la câțiva kilometri, pe o pajiște verde, în dreptul unui spital mobil de pânză, pe dreapta și pe stânga șoselei, vedem cu milă sute de oameni întinși jos la pământ, svârcolindu-se în convulsiuni dureroase, la lumina crudă a soarelui și în ochii doctorilor cari neputincioși a-i ușura sunt siliți să stea cu mâinile la spate, ridicând din umeri, în așteptare ca Natura să-și pronunțe verdictul. In gosul spitalului, pe o înălțime cioclii aruncă rând pe rând cadavrele într'o groapă comună. Mergând înainte, drumul urcă prin pădure, până la o altitudine de vre-o 500 metri. Pe marginea șoselei, ici-colo zac în șanțuri infanteriști de-ai noștri, îmbolnăviți pe drum. La umbră unui stejar, doi oameni zac în tăcere, snb paza unui soldat sanitar: mai departe unul singur, nemișcat, cu capul pe bordul șoselei și trupul în șanț, pare mort având gura cascată cu dinții afară și ochii închiși; un altul vrea să se scoală de jos, face cruce se ridică, dar împleticindu-se cade din nou scoțând un geamăt de disperare; altul întinde rugător plosca să-i turnăm apă—ceeace nu avem nici noi; unul în pielea goală, murdar de sus până jos, ne imploră să-i dăm o armă spre a se sinucide...

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

Recomandat de la vârsta de 7-8 luni, în momentul înţercărei şi în timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă în timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

La amiază, poposim lângă târguşorul Mikre, pe alături de care trecem; locul fiind infectat de holeră, suntem siliţi să dejunăm în picioare, lângă chesoane sau tunuri, mâncând două sau trei ouă răscoapte fără pâne—de oare-ce acea împărţită în ajun e mucegăită.

Dela Izvordzik scoborăm într'una, până ajungem către seară la Lovec, obosiţi şi prăfuiţi după 50 km. de marş.

La întrarea în oraş, în faţa spitalului comunal, cu întâţişarea unei bogate curţi boereşti, Colonelul opreşte Regimentul, pentru a-i strânge şirul şi ca oamenii să-şi îngrijească ţinuta, trebuind să facem o intrare triumfală. Lovec sau Lovta e primul oraş, în adevăratul sens al cuvântului, pe care'l întâlnim în cale. Clădiri publice cu pretenţie, vile particulare elegante şi case de raport, sunt înşirate în dreapta şi în stânga străzii principale pe care o parcurgem, destul de întortochiată şi rău pavată; lume elegantă: câţi-va cavaleri îmbrăcaţi după ultima modă, iar unele doamne şi domnişoare cochete cu pălărie de gust şi rochii bine tăiate. Din nefericire însă, mai toate casele au lipite pe pereţi mari etichete roşii cu inscripţia: „HOПЕРА", iar lumea se uită dela distanţă cu groază la noi, cu batistele la nas îmbibate de acid fenic, considerându-ne pe nedrept ca aducători de moarte, pe când în realitate Regimentul nostru e sănătos tun şi are cu drept cuvânt motive să nu se oprească în acest oraş infectat. Deşi intenţia Comandantului nostru ora să ne încartiereze; suntem deci siliţi să ne urmăm drumul, rămânând să petrecem noaptea în bivuac la Nordul oraşului, pe un loc viran, cuprins între râul Osöm şi un afluent al acestuia. Comunicaţia cu oraşul fiind interzisă cu desăvârşire, nu ne putem procura alimente, iar apa ce ne înconjoară e plină de microbi; mâncăm resturile din proviziile noastre şi bem cu economie apă fiartă adusă cu mare greutate dintr'un şipot îndepărtat.

5 August.—Părăsim bivuacul la 9 dimineaţa şi trecând pe lângă căzărmile de vară ale garnizoanei locale,—lângă o redută ridicată la 1877, — lăsăm la stânga şoseaua în spre Plevna şi ne urmăm drumul şoseluit pe un şes cu mici urcuşuri şi văi line, dând ici-colo de câte o pădurice. Am părăsit în sfârşit cu desăvârşire regiunea munţilor, pentru acea a dealurilor, care precedează şesurile Dunărei. Satul Umarevici prin care trecem, incepe să samene la aspect cu satele noastre, asemănare aproape perfectă cu satul următor Joglan unde ajungem la amiazi şi trebuie să ne oprim.

Tovarăşii mei de cheson, servanţii Petrişor şi Peşte, cari până acum erau melancolici, sunt mai veseli ca ori când. Îi întreb cauza pe care o bănuesc şi unul din ei îmi răspunde:

— „Cum să nu fim voioşi când începem, iar ca să vedem locuri ca la noi, case ca la noi şi oameni ca la noi! Numai de-ar da Dumnezeu să ajungem sănătoşi acasă".

E adevărat că cu cât înaintăm spre Dunărea şi proporţia celor ce ştiu limba noastră creşte, iar portul lor se apropie din ce în ce mai mult de al nostru.

După vre-o 14 km. de marş, bivuacăm la sudul satului Joglan, pe un covor de iarbă între o pădurice şi pietrişul de pe marginea râului Osöm, care trece şi pe aice.

6 August.—Staţionăm în bivuac şi e vorba să mai stăm aici câteva zile. Divizia 8-a care ocupă drumurile ce trebuie să urmăm, înaintează încet din cauza epidemiei, sămănând trista cale a morţei ce urmează, cu cadavre de a lor noştri. Cu tot dorul de ţară şi graba de a ajunge cât mai curând, trebuie să recunoaştem că buna pază trece primejdia rea.

Noroc avem de vreme frumoasă; dimineaţa câţiva ofiţeri au încercat să prindă peşte cu undiţe primitiv făcute din bolduri, în râul Osöm. Un soldat care pescuise câteva ore cu un voloc—fără nici un rezultat,—ridicându-l odată şi văzând în el un crap respectabil, la care nu se mai aştepta, e atât de surprins în cât se sperie şi aruncă în apă reţeaua cu peşte cu tot, în râsetul spectatorilor.

Lângă cortul nostru s'a instalat un pavilion din lemne bătute în pământ, acoperit de-asupra şi pe margini cu crengi de stejar, din pădurea apropiată; serveşte de sufragerie şi de sală de joc.

Puţin înainte de dejun mă cheamă colonelul, care după ce examinează jurnalul de operaţiuni al Regimentului, îmi mulţumeşte călduros pentru modul cum e redactat şi se întreţine foarte amabil cu mine.

Colonelul Constantin Tulea, care s'a făcut cunoscut prin modul energic cu care a lucrat la potolirea ultimelor răscoale ţărăneşti în judeţul Roman, se afla ataşat în momentul mobilizărei pe lîngă un Regiment de Artilerie din Germania.

De şi nu tocmai înalt de statură, este însă impunător ca prestanţă, mai cu seamă atunci când se află în fruntea Regimentului său, pe care doreşte să-l vadă prezentându-se în mod cât mai strălucit,

Inteligent, vioi, are defectul de a fi prea nervos şi din această cauză dă adese-ori dovezi de neegalitate în temperament; a isbutit totuşi să se facă respectat atât de cei mari, cât şi de cei mici, faţă de aceşti din urmă având uneori momente de delicată atenţiune cari surprind.

Fără îndoială Colonelul Tulea e pe cale de a deveni un Comandant desăvârşit, ceva ce se va întâmpla atunci când va reuşi să inspire sinceră afecţiune ofiţerilor din regimentul său.

Seara, după câteva zile de întrerupere ne vine poşta, cu veşti mai recente cari înveselesc pe acei ce le primesc; citim şi răscitim laconicele cărţi poştale pe cari mânuţe scumpe nouă au scris în grabă cuvinte duioase.

7 August. — Lâncezim în bivuac, enervaţi de ştirile contradictorii relative la plecarea noastră, pe care o aşteptăm cu nerăbdarea omului ce şi-a făcut datoria către Patrie, începând a se gândi la sentimentele personale şi obligaţiile de familii. Se vorbeşte că vom sta pe loc până la 11 August, făcând drumul la Dunărea în trei etape, după care o dublă carantină atît la intrarea în ţară cât şi în vecinătatea oraşului de garnizoană.

Noroc că prin satele din apropiere găsisem tot ce ne trebue pentru hrană; tutunul din belşug se împarte gratuit la trupă, iar cel de lux ofiţerilor cu preţul pe jumătate. Drept ori-ce distracţie am asistat la o scenă, care trebue să mărturisesc, mi s'a părut mai mult comică, cu toate că principiile umanitare condamnă atât de tragic bătaia în armată. Câţi-va oameni dintr'o baterie fiind văzuţi mâncând fructe verzi, au fost întinşi jos în faţa frontului, aplicânduli-se mai multe trăgături la partea cea mai cărnoasă a corpului.

„— E unul din cele mai eficace mijloace preventive în contra holerei"—îmi spune Comandantul Bateriei şi trebuie să recunosc că are mare dreptate.

(Va urma)

REFLEXII

Ştefan Josif şi Aurel Vlaicu

S'au das amîndoi, lăsînd în urma 'lor un gol imens, un gol pe care veacuri vor trebui să-l repare. Acum dorm liniştiţi sub două movile de pământ, în lumea celor care nu cîntă; acolo unde patimile şi urile dispar, unde invidia omenească amuţeşte, acolo unde omul se odihneşte liniştit, fără a mai suferi şi vedea toate mizeriile acestei vieţi....

Veniţi amîndoi din Ardeal, în capitala noastră, să-şi caute norocul aici, s'au înşelat în urmă amar, de modul cum au fost primiţi. Lipsiţi de mijloace, adese ori priviţi ironic de către acei cărora se adresau, au ramas pentru moment deprimaţi, de modul cum au fost trataţi. Totuşi cu o energie fără seamăn, au muncit înainte, pînă în fine au început să-şi facă şi ei loc în suişul greu al vieţei, au început să fie cunoscuţi şi ei mai de aproape, să fie mai preţuiţi şi stimaţi.

Viaţa a fost cît se poate de nedreaptă cu dînşii.

Cel dintâi, ale cărui versuri vor rămînea neperitoare a îndurat multă mizerie trupească şi sufletească. Şi cînd cupa se umplu ochi, cu venin, Iosif a fost răpus. Moartea nemiloasă, moartea care nu cruţă geniu, talent, frumuseţe, moartea l'a pîndit mereu, zi cu zi, pas cu pas, pînă cînd, triumfătoare, l'a răpit dintre noi. Ca trăsnetul infiorător a venit ştirea morţii lui, pentru cei care-l cunoşteau, nu personal, ci numai din operile lui neperitoare.

Şi moartea lui a trecut aproape neobservată de marele public, cortegiul funebru s'a strecurat pe străzile capitalei aproape pe furiş, încrucişîndu-se cu trupele de oşteni voinici care se îndreptau spre graniţele ţării, intonînd eroicul marş „La Arme" tocmai al acelui care era dus la groapă. Ce crudă ironie a soartei!..

Tot aşa după cum în viaţă s'a strecurat aproape neobservat, fugind de reclamă şi de paradă, tot aşa a fost şi înmormîntat simplu, fără pompă, urmat doar de cîţi-va prieteni devotaţi şi sinceri ai lui.

Celălalt, veni la Bucureşti frămîntîndu-şi mintea, cum ar putea zbura...

Şi Vlaicu, după cît-va timp, a reuşit în adevăr să facă o „pasăre măiastră", care să-l poarte prin văzduh, care să-l facă renumit, stimat şi iubit de noi şi de străini.

Dar numai el ştia ce-a îndurat, pînă să vină izbînda.

De cîte ori n'a bătut la uşa celor mari cerîndu-le ajutoare materiale, explicîndu-le, căci invenţia nu se putea realiza numai cu mînele goale!

Dar vocea lui a răsunat zadar mult timp.

Dar geniul nu poate fi întunecat de mediocrităţi, nici de rele voinţi.

Vlaicu a sfîrşit prin a reuşi să arăte lumii ce-a fost în stare mintea lui, a reuşit să cucerească imensitatea cerească, plutind din ce în ce mai sus, spre regiuni necunoscute....

Dar Vlaicu a căzut, a căzut zdrobit de propria-i pasăre măiastră, a căzut căci pămîntul avea nevoe de o nouă jertfă şi tocmai el a fost sortit. A căzut, fiind plîns de un neam întreg, care vedea într'insul fala şi geniul romînesc.

*

Acum amîndoi prietenii se odihnesc în pace sub două movile de pămînt, cu conştiinţa împăcată că şi-au îndeplinit misiunea pînă la sfîrşit.

Al. Dumbravă

INFORMAŢII

Suntem în măsură de a dezminţi categoric aserţiunea „Epocei" cum că d. Al. Badareu, fie în numele său personal, fie în numele şefului său, ar fi făcut vre-o întîmpinare d-lui Maiorescu cu privire la interimatul consiliului de miniştri.

Tot ce spune „Epoca" în această privinţă nu este de cît o născocire tendenţioasă. Spusele numitei gazete nu corespund nici de departe sentimentelor d-lui Badareu în această chestie.

— Ziarul „Cuvîntul" îşi permite să fie necuviincios cu d. Badareu. In numărul său de aseară ziarul în chestiune îşi permite invective şi calomnii la adresa ministrului lucrărilor publice. Lucrul nu ne surprinde, căci de cînd lumea necinstiţii au atacat cinstea celorlalţi.

Primim dar lupta şi pe această temă; noi însă nu vom calomnia, ci vom publica acte.

Un conflict care putea să aibă urmări grave s'a petrecut în comuna Popeşti. Un număr de 40 locuitori, cărora administraţia acelei moşii refuzase a le plăti munca făcută, s'au agitat şi au mers la curte dedîndu-se la scandal.

Autorităţile fiind înştiinţate, s'a transportat la faţa locului d. Căpitan Corjescu, comandantul Campaniei de jandarmi, însoţit de administratorul plăşii respective, şi în urma stăruinţei d-lor, proprietara moşiei d-na Cantacusino, satisfăcînd cerinţele ţăranilor, aceştia s'au liniştit.

In sarcina Băncii Iaşului s'a descoperit o contravenţie la legea licenţelor.

Numita Bancă, cumpărînd o mare cantitate de spirt de la fabrica Faerştein din Corneşti, la licitaţia ce s'a ţinut la tribunal, a vîndut spirtul fără să aibă brevet sau autorizaţia ministerului de finanţe.

Controlorul fiscal Gheorghiu însercinat cu ancheta, a dresat cuvenitele acte.

Următorii locuitori din jud. Iaşi, cu mai murit pe cîmpiile Bulgariei, cu ocazia mobilizării:

Dumitru Aramă din comuna Roşcani; Gh. Bărbieru din comuna Aroneanu; C. Boandă şi Petre Crudu din comuna Tomeşti.

La capela romînă din Viena, săvîrşindu-se un parastas pentru pomenirea regretatului Vlaicu, membrii comunităţii au făcut cu acel prilej o frumoasă colectă pentru rîdicarea monumentului proectat la Iaşi, în amintirea neîntrecutului aviator. Banii, împreună cu lista de subscripţie, au fost trimişi comitetului, alcătuit în acest scop.

Ca o complectare a informaţiei noastre de ieri, anunţăm că Ministerul a dispus ca în toate şcoalele particulare, cari n'au lucrări preliminare (de ex. examene de corigenţă sau integrale, examene de admitere etc.), cursurile să se înceapă la 15 Octombrie.

Ministerul de interne a recomandat Prefecturei de judeţ să ia măsuri ca să fie cît mai larg aplicate dispoziţiile art. 103 din legea meseriilor, care prevede că lucrările de ori-ce natură să se dea de preferinţă şi prin bună înţelegere, meseriaşilor romîni.

Anul acesta din caura epidemiei de holeră nu se va mai permite credincioşilor din Basarabia să vină în pelerinoj la 14 Octombrie cu ocazia sărbătoarei Sfînta Paraschiva.

D. G. Lascar secretarul general de la ministerul de Instrucţie soseşte astă seară în localitate.

Sîmbătă dimineaţă va avea o consfătuire cu d-nii inspectori şi revizori din localitate în vederea bunului mers al şcoalelor din regiunea Moldovei.

Şcolare.—*Zilele acestea se vor face numirile personalului de control al şcoalelor din judeţele teritorului Romîniei Nouă.*

Ideia predominantă în Ministerul Instrucţiei este ca controlul întregului învăţămînt să se încredinţeze unui inspector, iar pentru grădinile de copii, şcoalele urbane şi rurale să se creeze deocamdată două posturi de revizori cl. I.

*

Examenul de capacitate pentru conducătoarele de grădini de copii se vor ţine cu începere de la 10 Octombrie în localul ministerului.

*

Alegerea locurilor în învăţămîntul rural se va face după terminarea examenului de capacitate la şcoalele normale, unde acest examen nu se terminase în Iunie din cauza mobilizării.

*

Detaşările în corpul didactic primar.—In urma referatului depus de direcţia învăţămîntului primar d-lui ministru al instrucţiunii.

Ministerul a luat hotărîrea ca pentru anul acesta să se admită detaşările pentru institutorii şi institutoarele, care prin căsătorie sunt obligaţi a locui împreună în aceiaşi localitate.

S'au mai admis detaşările învăţătorilor de la şcoalele normale, în interesul învăţămîntului şi a conducătoarelor de grădini de copii de la Societatea Ortodoxă. In această din urmă categorie sunt 7 conducătoare numai.

Pentru învăţătorii detaşaţi la şcoalele de meserii în număr de 16, s'a admis de aseminea detaşarea pînă cînd printr'o lege specială ce se va depune în curînd, vor fi numiţi definitivi, rămînînd se opteze pentru una din cele două catedre.

Ori-ce altă detaşare nu se va mai admite pe viitor. Cu chipul acesta s'a îndreptat mai mult de 75 la sută din răul ce aduceau învăţămîntului necontenitele detaşări în tot timpul anului.

Numirile la desemn şi caligrafie, urmează să se facă, la catedrele vacante, după tabloul de capacitate, în ordinea de clasificaţie:

Fete: tabloul din sesiunea 1911—912, desemn şi caligrafie:

D-rele: Petrov Eliza, Bonciu Elena, Mierlescu Ortansa, Deleanu Minodora, Vasiliu Aspazia, Ţuţurman Maria, Măciucă Elena, Sadoveanu Zoe, Deleanu Nimfodora, Subotin Emilia, Popovici Victoria, iar Ivaşcu Agripina în baza legei din 14 Aprilie 1912 cu 15 ani de suplinire.

Tabloul supliment din sesiunea Oct. 1912.

D-rele: Braşoveanu, Vasilescu, Emilian, Dimitrescu, Argintoianu, Dospinescu Olga Beller, Braşoveanu. Dospinescu Ecaterina, Vladoianu, Sidor, Săibulescu, Herişescu, Puşcariu, Ghindrich, Sandelian, Buricescu, Cadacaţ şi Severin.

Băeţi: tabloul din sesisiunea 1911—1912, desemn şi caligrafie:

Raiculescu, Ţintă, Demetrescu C., Marin Teodor, Tănăsescu I., Ionescu Ioan.

Tabloul supliment, sesiunea Oct. 1912:

Rădulescu, Tănăsescu Ioan, Biju Leon, Hăulică D., Briese Otto, Nicolae Petre, Ciontescu, Simionescu Gh., Stănescu, Săulescu şi Stăncescu.

Desemn liniar: sesiunea 1912—1913: Constantinescu N. Ionescu Danil, Popovici Nicolae şi Ionescu Virgil.

Examenele la facultatea de drept vor începe în ziua de 10 Octombrie.

Astă-zi s'au terminat şedinţele consistorului spiritual al Moldovei.

Acum cît-va timp s'a prezentat la bancherul S. Grosvald, mecanicul Ivan Ştiumban, din serviciul moşiei Cristeşti pentru a schimba un bilet de bancă de 1000 lei. Bancherul dîndu-i mărunte, a uitat să ia bancnota.

Autorităţile fiind sesizate, compania de jandarmi a fost însărcinată cu ancheta-rea.

Instituţia particulară „Automobil-Club Romîn", avînd a încheia statistica generală a automobilelor din ţară, în vederea publicărei unui anuar, a intervenit la prefecturile de judeţ, rugîndu-le să înainteze cîte un tablou al proprietarilor de automobile cît şi marca maşinei, din judeţele respective.

Consiliul facultăţii de litere urma să se, întrunească pentru a ratifica decizia decanatul de amînare a examenelor din sesiunea de toamnă.

Unii d-ni profesori lipsind din oraş, consiliul se va întruni după 1 Octombre.

Bustul lui Ioan Creangă. — S'a înaintat comitetului pentru ridicarea unui bust lui I. Creangă macheta în bronz a marelui povestitor moldovean.

Ea reprezintă bustul aşezat pe un piedestal de marmoră roşie, cu trei trepte. Jos un copil de ţăran citeşte într'un abecedar.

Monumentul va fi aşezat în grădina Copou, în luna Mai a anului viitor.

Vor fi invitaţi, la inaugurare şi reprezentanţi din Transilvania. De aseminea va fi invitat A. S. Principele Carol, un admirator al povestitorului.

Eri a încetat din viaţă în str. Ciurchi No. 75 pensionarul Ioan Iosipescu în etate de 108 ani.

Poliţia a arestat pe numitul Gh. Chitariu inculpat de viol asupra fetei Maria N. Florea din str. Frumoasa.

Duminică 29 Septembrie aniversarea naşterei principesei Elisabeta, se va oficia la Mitropolie un Te-deum.

Astăzi la oarele 5 p. m. membrii consiliului de higienă se întrunesc în şedinţă sub preţedenţia d-lui medic primar dr. Flor.

La ordinea zilei chestiuni privitoare la combaterea epidemiilor.

Astă-zi după amiază tribunalul secţia III-a a făcut inventariarea averei rămase pe urma defunctului Nestor Heck.

D. Emil Mardari, controlor fiscal clasa II-a la Administraţia Financiară Iaşi a fost transferat pe ziua de 1 Octombrie în aceiaşi calitate la Teleorman.

Marţi 1 Octombrie se va întruni Consiliul Inspectorilor Secundari, la Ministerul de Instrucţie, pentru a face numirile profesorilor şi profesoarelor de desemn la catedrele publicate vacante.

D. Doctor Marcel Pekelman, dentist, s'a reîntors din străinătate şi şi-a reluat ocupaţiile.

„Unirea Educatoarelor Romîne".—Îşi va ţinea obicinuita şedinţă duminicală, Duminică 29 Septembrie a. c. oarele 3 p. m. în localul şcoalei de băeţi „Cuza Vodă" din suburbia Tataraşi.

Subiectul în chestiune va fi:

Continuarea dezvoltărei pe larg de d. dr. Zosin, a modului cum trebue să se ferească de boli provenite din molipsire şi din alte cauze, cum şi despre microbi, mai cu osebire a holerei.

Apoi d-ra Stratilescu va vorbi despre industria casnică relativ la gospodăria higiena şi creşterea copiilor.

Eri s'a ţinut la Botoşani şi la Hîrlău licitaţie pentru reconstruirea localului primăriei comunei Hîrlău, şi s'a adjudecat, provizor construcţia în valoarea de 57.000 lei asupra societătei de întreprinderi şi construcţii „Vulturul" din Iaşi, cunoscută prin lucrările conştiincios executate sub conducerea acestei societăţi

Consumaţi numai

Apele mineralizate **Dochia, Baia, Stînca** şi **Repedea**
excelentele produse ale

„Primei Fabrici de Ape Minerale din Iaşi"

— **Strada Loc. Col. Langa No. 4.** — Instalaţie modernă —

Apele mineralizate: **DOCHIA, BAIA, STÂNCA** şi **REPEDEA** conţin numai săruri folositoare organismului şi în dozele fiziologice indicate de igienişti.

Constitue cea mai bună apă pentru combaterea afecţiunilor aparatului digestiv, ficatului, uterului, gutei, diabetului (zahărul), gravelei. Se întrebuinţează cu succes contra anemiei şi reumatismului. Sunt mult recomandate pe timpul epidemiilor. Fabricate sub controlul d-lor *M. D. Cădere*, chimist sanitar-expert şi dr. *I. Ţaranu.*

Facem expediţie în toată ţara; în localitate comanda se poate face prin o carte poştală şi trimetem trăsurile la domiciliu.

■ D. M. Sandovici a fost numit intendent al Mitropoliei locale.

■ Ministerul Instrucției Publice a admis recomondarea preotului Brănișteanu ca superior al capelei romîne din Baden-Baden.

■ Mercuri seara a avut loc prima ședință plenară a societății științifice și literare „Arhiva". S'au citit următoarele lucrări:

Situația Aromînilor după încheerea păcii de *Cezar Papacostea*.

Aștept tăcut, versuri de *R. C. Ghiulea*.

Triumful lui Satan, versuri de *Fl. Ionescu*.

Ședințele viitoare se vor ținea regulat Vinerea, cu începere de Vineri 4 Oct.: *Adonis Popov*: „Cine e Onoto Watana" din romanul *Privighitoarea japoneză*.

■ Pentru Duminică este convocată breasla croitorilor de pe lîngă corporația Confecțiilor pentru alegere de membri în locurile vacante din comitet.

■ La școala societății ortodoxe vor fi aduse de la mînăstirea Varatic maicele Ecaterina Sachelarie și Adrianu Lepădatu pentru supravegherea ordinei.

■ Consiliul de administrație a societăței de sport și muzică este convocat pentru Simbătă la ora 5 p. m.

■ Băetul Ștefan Popa, lucrător la cismăria Macri din str. Lăpușneanu, pe cînd tăia un taban cuțitul a alunecat și s'a înfipt de-asupra inimei la o adîncime de cîțiva centimetri.

In stare gravă a fost dus la Spiridonie și internat în secția d-lui dr. Anghel.

■ Inaintea curții cu juați s'a înfățișat eri procesul lui Ion Gh. Bejan, pentru crimă de omor săvîrșită asupra fetiței Elena Porcărașu, în etate de 7 ani.

Numita fetiță ducîndu-se în luna Martie după flori pe șesul Șorogarilor, fu întîmpinată de Bejan, care ducînd-o în via Ianov a siluit-o, iar în urmă a strangulat-o de un copac.

Cercetările au durat multă vreme, pînă cînd în cele din urmă grație energiei desfășurată de d. Neculăiță plutonierul companiei de jandarmi, care în persoană a fost la locul crimei, numitul individ a fost prins.

Curtea l'a condemnat la maximum pedepsei, dîndu-i munca silnică pe viață.

Sentința a produs o bună impresie în sală.

■ De astă-zi dimineață se află în localitate marele nostru neurolog dr. Marinescu. D-sa a venit chemat în consult la cunoscutul bogătaș Saul Fischer, care se află grav bolnav.

■ Astă-seară excelenta trupă de operete va cînta „Alteța sa valsează" despre care se spune că e o prea spirituală piesă cu excelentă muzică. Intre noutățile muzicale anunțate pentru săptămîna viitoare se află și „Femeea modernă".

■ Mîne, Simbătă, 28 Septembrie c. împlinindu-se 40 zile de la încetarea din viață a regretatei Profira Gh. Giurcăneanu, la orele 9 jum. dimineață, cu deosebită solemnitate se va oficia în biserica Buna Vestire din Iași, un serviciu religios pentru odihna sufletului mult regretatei. Va oficia Inalt Prea sfinția Sa Mitropolitul Pimen.

■ Astăzi se ține la epitropia sft. Spiridon licitație publică pentru furnizarea pentru spital a pînzeturilor și postavului necesar instituțiunei.

■ Un caz de febră tifoidă s'a declarat azi în strada Mihai Sturza 38 și unul de anghină în str. I. C. Brătianu 27.

■ Mîne seară, se întrunește consiliul de higienă al orașului, sub prețedinția d-lui dr. Floru.

La ordinea zilei sunt mai multe chestiuni importante și în special de epidemia febrei tifoide, care a luat proporții îngrijitoare.

■ In vederea întemeerei unui club al meseriașilor cu drepturi civile și politice, s'a lansat invitația următoare:

In urma întrunirei intime de Duminică 22 Septembre c. s'a hotărît în principiu formarea unui club al meseriașilor cu drepturi civile și politice, pentru susținerea intereselor meseriașilor, protegurea lor și asigurarea muncei și a produselor muncei.

Vă invităm cu insistență și pe d-v să luați parte la consfătuirea de *Duminică 29 Septembre 1913*, ora 3 p. m. în str. Albineț No. 23, și de oare ce această consfătuire este spre folosul și îmbunătățirea soartei meseriașilor, prezența d-v e absolut necesară.

Puteți invita și din partea d-v pe cine veți crede, însă să fie meseriași cu drepturi civile și politice.

■ Forma medaliei ce se va da soldaților cari au luat parte la campania din Bulgaria, s'a fixat definitiv.

Pe o față a medaliei va figura podul de peste Dunăre; deasupra lui va sta o figură alegorică cu mîna întinsă. De jur împrejur, se va citi inscripția: „Din Carpați peste Dunăre la Balcani".

Pe reversul medaliei, un vultur va purta pe piept un medalion cu chipul regelui și deasupra vor fi scrise cuvintele: „In amintirea înnălțătorului avînt—1913".

■ In numerile viitoare vom da fragmente din însemnatele observațiuni pe care le face d. A. D. Atanasiu inspectorul. desemnului în raportul său către minister pentru progresul acestui învățămînt în țară.

■ Duminică va avea loc la sediul societății „Vulturul" o întrunire de meseriași convocată în scopul înființărei unui club.

■ La licitația ținută eri la Botoșani și Hîrlău, societatea „Vulturul" prin d-nii A. Atanasiu și Scolari, au obținut executarea palatului comunal din Hîrlău.

Lucrarea e în valoare de 60 mii lei.

■ D. deputat Xeni se află de astăzi dimineață în oraș, venit să pledeze în cunoscutul proces pentru anularea actelor de vînzarea moșiei Mitoc.

D. Xeni va pleca mîne la Stînca unde va fi invitatul d-lui D. Grecianu.

■ **Judiciare.**—Curtea de apel s. 2 a amînat procesul dintre Pulcheria de Metercampf cu Gh. M. Prilogeanu și Froim Fischer, pentru anularea actelor de vînzare a moșiilor Mitoc Gătcăuți.

— Curtea s, 1 a amînat pentru 14 Noembrie judecarea procesului dintre C. Gh Vernescu și M. Fischer pentru bani.

— Idem a lui C. I. Manoliu cu obștia „Al. I. Cuza" pentru daune.

— Idem a lui Iacob Gheorghiu cu Ortansa Morțun, pentru bani.

— Curtea cu juați judecă mîne procesul privitor pe numitul Iosub și alții, pentru distrugere și rebeliune.

Sesiunea curții se va închide mîne.

■ Iată noul program cinematografic Pathé-Frères, care se reprezintă astăseară Vineri în spațioasa sală a Circului Sidoli:

Cum se fabrică ghetele moderne în America de Nord, interesante vederi industriale.

„Libertate sau moarte". Film de mare artă în 3 acte. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroși artiști ai scenelor străine.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal cu telegramele însuflețite din lumea întreagă.

Inimi tinere, scene comico-dramatice.

Tricinopole, călătorii în sudul Indiei.

Hidrogenul, vulgarizări științifice.

Un cîne recunoscător, scene foarte interesante.

*

Maestrul Manelli, fenomenalul și escentricul concertist, în urma succesului obținut la teatrul național din orașul nostru, în trupa Grigoriu, s'a hotărît a mai da cîteva concerte, în sala Circului Sidoli.

D-sa va cînta Simbătă seara 28 Sept. și Duminică 29 Sept. (matineu și seara) Maistrul-concertist va fi asistat de d-ra Aurelia Manelli,—Repertorul va fi nou.

Poimîne Duminică program nou duminical: Diamantul negru, desfășurare extraordinară în 3 acte.—Lily și cîinele, scene comice, etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfășurarea pieselor.

Dr. I. BRENER

Specializat în clinicele din Germania

BOALE DE FEMEI

MAMOȘ

Str. Lăpușneanu 25

— Cons. 1—6 —

Reîntors din campanie și-a relua ocupațiunele

Dr. HALPERN

— Vechiu mamoș parizian —

Membru al Societătei de Obstetrică din Paris

Boli de Femei, Faceri

Genito-urinare

Strada Păcurari 5, vis-à-vis de Tuffli deasupra farmaciei Dr. Căpățînă.

De vînzare *Casele Str. Lascar Catargi 5 compuse din 4 Apartamente, canal, apă. A se adresa d-nei Jeanne Unter, Păcurari 37.*

In casele *Schnürer vis-à-vis de Frații Polingher sunt de închiriat una prăvălie, una locuință elegantă la etaj, una locuință modestă în curte și mai multe magazine pentru depozite de mărfuri.*

Dr. L. FISCH

Specializat la Berlin în

BOLI DE COPII

Precizarea diagnozelor prin analize microscopice

VACCINARI

Iași, str. Cuza-Vodă (Golia) 42

Consult. 10—11 și 3—5.

Comptabil *rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă pentru ținere de registre comerciale.*

Adresați-vă la Postăvăria „Avântul" *Iași, strada Ștefan cel Mare.*

Dr. Louis Mendel

— DENTIST —

reîntorcîndu-se în localitate și-a reluat consultațiile.

Str. Lăpușneanu 11 bis. (De-asupra Băcăniei Smirnov).

Serviciul telegratic și telefonic al „Opiniei"

D. Take Ionescu în Dolj

București. — D. Take Ionescu, ministru de interne a plecat aseară la Craiova, de unde va porni să inspecteze întregul județ în ceea ce privește aplicarea măsurilor pentru combaterea holerei.

Invățămîntul în cadrilater

București.— Conducătorii școalelor particulare din Țara Nouă, continuă să vie în București, pentru a cere lămuriri, cu privire la soarta acestor școli.

Astfel eri s'au prezintat la ministerul de instrucțiune, d-nii Mehmet Betin, directorul gimnaziului musulman din Silistra și d. Ali Socri, directorul școalei primare musulmane din același oraș.

Ei au prezentat d-lui Ministru Disescu un memoriu cu privire la aceste școli.

D. Disescu li-a respuns că de ocamdată pot începe cu înscrierile pentru noul an școlar, și că în curînd vor primi cuvenitele instrucțiuni în ceea ce privește deschiderda cursurilor.

Delegațiunea musulmană a mai cerut ca să se aprobe alegerea de Muftiu în persoana d-lui Sucri Balic Arif.

D. Disescu a promis să satisfacă această cerere.

Prefecții cadrilaterului

București.—Numirea celor doi prefecți ai cadrilaterului se va face probabil Luni.

Convocarea Sinodului

București. — Sinodul, care urma să se 'ntrunească în seziune extraordinară pe ziua de 30 Septembrie, nu se va mai întruni, de cît după seziunea de toamnă a consistoriului superior, care începe la 1 Octombre.

Sinodul se va ocupa în seziunea ordinară, de organizarea bisericească în țara nouă.

Invățămîntul în Teritoriul nou

București.—D. Gh. Lascar, secratar general al ministerului de instrucțiune a lucrat azi împreună cu inspectorii școlari și directorii de servici la întocmirea tabloului de numiri de institutori și învățători în cadrilater.

Comunicarea d-lui dr. Toma Ionescu

București.—Se știe, că în diferite rînduri, d. prof. dr. Toma Ionescu, a făcut importante comunicări la Academia de medicină din Paris, a cărui membru corespondent este.

Acum se telegrafiază din Paris, ziarului „Presa", că în ultima ședință a Academiei de medicină, la care au participat toate somitățile medicale locale, d. dr. Toma Ionescu a făcut o interesantă comunicare cu privire la metoda d-sale de rachi anestesie generală.

D. dr. Toma Ionescu a fost viu felicitat, iar întreaga presă pariziană se ocupă de comuniaarea profesorului romîn.

Scandalul din strada Belu

București. — Aseară, în strada Belu 4 polițiști au fost atacați de o bandă de apași.

Cu greu apașii au putut fi arestați.

Intrunirea comitetului executiv liberal

București.— Intrunirea comitetului executiv liberal, care urma să aibă loc eri, a fost amînată pentru luni, la orele 9 jum. dimineață.

Organizarea administrativă în cadrilater

București. — O consfătuire a avut loc eri între d-nii Take Ionescu și Al. Marghiloman, cu privire la creditele necesare pentru organizarea administrativă în Cadrilater.

Bulgaria nu mobilizează

București.—Ziarul *Presa* publică următoarele:

„In contra afirmărei unui ziar, putem anunța, că guvernul romîn n'a făcut nici un fel de intervenție pe lîngă guvernul bulgar.

De altfel o atare intervenție nici nu era necesară.

Informațiuni sigure arată, că Bulgaria nici nu se gîndește la o mobilizare. Aseminea este inexactă știrea, că recruți din Rusciuc ar fi fost mobilizați.

Populația din Rusciuc e mai sătulă de războiu și arată o desăvîrșire împotrivire unei noi aventuri de rezboiu.

D. Sturza și războiul balcanic

Berlin. — Revista „Deutsche revue" publică un articol, datorit d-lui D. Sturza asupra războiului balcanic.

D. Sturza își arată părerea sa atît asupra războiului, cît și asupra atitudinei hotărîtoare a Romîniei.

Grevă în Spania

Madrid. — Guvernul se teme de generalizarea grevei din Huela care ar paraliza complect traficul portului și circulația trenurilor spre Rio-Tinto.

Desmințirea atrocităților sîrbești

Belgrad.—Biroul Presei desminte, știrea din izvor bulgăresc, anunțînd că localitățile musulmane de lîngă Kitcevo au fost distruse și autăritățile sîrbești au silit pe țăranii bulgari să combată contra Albanezilor. Toate știrile privitoare la invazii de bande bulgare pe teritoriul sîrbesc și în special știrea despre năvălirea unei bande lîngă Koceana sunt absolut false, granița sîrbească este riguros păzită.

Negocierile turco-grecești

Salonic.—Cercurile competinte de aci consideră, pauza făcută în negocierile turco-grecești ca un simptom de potolire a crizei grave prin care s'a trecut și cred că o aplanare pe cale pacifică va putea să aibă loc, totuși, diferendele existînd au sporit. Se relevă că situația n'a încetat de a fi serioasă și că surprize pot să mai fie.

Buletinul Direcțiunei Sanitare

București.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeș.—1 comună, 2 bolnavi vechi.

Jud. Brăila.—14 com. 86 vechi, 1 nou, 16 vindecați, 71 rămași.

Brăila-spital, nici un bolnav.

Jud. Buzeu. — 1 com., 1 vechiu, un vindecat.

Jud. Constanța.—3 com., 5 vechi, 2 noui, morți 1, 2 vindecați, 2 rămași.

Jud. Covurlui—Galați, nici un bolnav.

Jud. Dolj.—61 com., 311 vechi, 16 noi, 8 morți, 46 vindecați, 273 rămași.

Craiova-spital, 4 vechi, 4 rămași.

Jud. Gorj.—2 com. 2 vechi, 2 morți, 2 noi, 2 rămași.

Jud. Ialomița.—18 comuni, 71 vechi, 1 vindecat, 70 rămași.

Calarași-spital, 1 vechiu.

Jud. Ilfov.—4 com., 5 vechi, 1 nou, 1 mort, 5 rămași.

București-Colentina, nici un bolnav.

Olteniță, 7 vechi.

Jud. Mehedinți.—5 com., 10 vechi, 2 morți, 2 noi, 9 rămași.

T.-Severin-spital, 2 vechi.

Jud, Olt.—3 com., 11 vechi.

Slatina-spital, 4 vechi.

Jud. Prahova.—4 comune, 7 vechi, 1 mort, 6 rămași.

Județul Putna, 1 comună, 1 vechiu.

Județul R.-Sarat, 3 comune, 19 bolnavi vechi, 11 rămași.

Județul Romanați.—16 comune, 66 vechi, 4 noi, 2 morți, 6 vindecați, 62 rămasi.

Caracal, 62 bolnavi vechi, 14 vindecați, morti 1, 47 rămași.

Jud. Teleorman.— 18 comune, 71 vechi, 5 morți, 9 vindecați, 5 noui, 62 rămași.

T.-Măgurele-spital, 2 vechi, 1 vindecat, 1 rămas.

Jud. Tulcea.—2 com.. 4 vechi, 1 nou, 1 mort, 4 rămași.

Județul Tutova — Berlad, 5 vechi, 4 vindecați, 1 rămas.

Județul Vîlcea, 3 comune, 3 vechi.

R.-Vîlcea spital, 1vechiu, 1 mort.

Județul Vlașca, 14 comune, 63 bolnavi vechi, 11 noi, morți 2, 5 vindecați, 60 rămași.

Giurgiu-spital, 2 bolnavi vechi, 2 morți.

Teritoriul nou, 5 comune, 6 bolnavi vechi, 7 bolnavi noi, 13 rămași.

Total: 172 comune, 82 2 vechi, 52 noi, 35 morți, 104 vindecați, 735 rămași.

In județele Brăila, Buzeu, Gorj, Olt, Ilfov, Prahova, Tutova, Teleorman, Tulcea, nu s'a mai ivit nici un caz nou.

Preparator special

de limbele FRANCEZĂ, GERMANĂ, *scrierea corectă, conversația și corespondența*, latina, *matematicele, curs primar și secundar.*

Meditez în special elevi care se prepară în particular *pentru a trece examenul la școalele statului precum și corigenți.*

Seara de la 7—10 de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulți.

V. EMIL, profesor

Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

NAS, GÂT, URECHI

și — GURA —

Ord. 8—10 a. m. și 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

De vînzare sau de închiriat

cu începere dela 26 Octombrie a. c.

O livadă în întindere de 8 Hectare 1830 m. p. situată în acest Județ, comuna Galata, cotuna Valea-Adîncă, avînd case și atenansele necesare unei bune gospodării.

Doritorii se pot adresa proprietarului, Maior Const. Panaitescu în Iași, strada Lozonschi 4.

Oloiu de văpsit pur

calitate superioară. 1 leu kilogramul. Frații Bachstetz, magazin de fererii str. de sus.

Pepinieră de Vițe de Vie

bine selecționate, altoite pe portaltoi americani cei mai rezistenți se poate vizita în ori-ce zi la via d-lui C. Chilimoglu Șoseaua Copou, vis-à-vis de Școala Normală Vasile Lupu, unde se vor adresa și comenzile.

De Inchiriat *în Strada Căpitan Pădun 8 2 camere pentru birou și o magazie pentru depozitat marfă.*

De Inchiriat *Un salon și un dormitor elegant mobilate. A se adresa la Redacție.*

De inchiriat *Casă cu șase odăi, 2 cămăruțe, pivniță, bucătărie, sală mare, curte grădină, pomi roditori, viță americană pe rod. Str. Bucșenescu 13.*

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, șură, beciu, curte spațioasă str. sf. Andrei No. 3*

A se adresa la proprietară în curte între orele 2—5 p. m.

La farmacie caută post casieriță doamnă tînără, bună condiție.

Adresa *D-na Ianculescu, Păcurari 45.*

Prăvălie de Inchiriat

In Str. Lăpușneanu *32, actualmente ocupată de spălătoria „Falk".*

Doritorii se vor adresa alăturea la **Magazinul Conservatorului.**

Spre știință *Subsemnatul Ghitman Moise din Podul-Iloaei fac cunoscut că mi s'au furat dela domiciliul meu peste 30 chitanțe cu iscălitura mea; aseminea mi s'a furat și un sigiliu de cauciuc cu numele meu și ca semn avînd un cap de bou.*

Declar de nule ori-ce chitanțe sau polițe ce s'ar ivi cu iscălitura mea sau cu stampila mea.

Ghitman Moise.

De Inchiriat *o cameră elegant mobilată cu sau fără pensiune, de la 26 Octombrie în str. V. Conta 16 la d-na Carolina Sprinceană.*

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile
Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămâdui, *Migrenele, Cefaleea, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* [illegible] tuturor celor-lalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Ia câte o d'antâiu și se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de patru pe zi.

A se cere pretutindeni: CRIN & Cie, 14, PARIS.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă: Preţuri modeste

Reprezentanţă

Fabrică mare de articole necesare pentru maşine technice caută ca reprezentant un domn bine introdus în industrie. Muncă plăcută, venit bun. Oferte sub H. R. 2830 către Haasenstein & Vogler A. G. Wien I. (Austria).

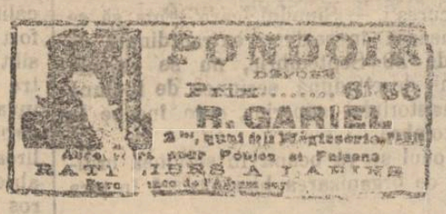

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli. cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

„OPINIA"

Organul partidului Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA",

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17,

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mîrzescu 35

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1998 – Duminecă 29 Sept. 1913

Consecvența „Presei-Revolver"

Un bărbat priceput și cu multă experiență, spunea la o anumită ocaziune:

„Eu, cînd sunt chemat să prezidez o întrunire în care discuțiunile sunt contradictorii și unde de multe ori se amestecă patimile, las pe cel care critică și înjură să spună tot ce are pe inimă. Am văzut, spune dînsul, că acel care țipa mai tare la început, care lua cuvîntul și ataca mai violent, dacă era lăsat în pace, își vărsa repede focul și apoi, continuînd să vorbească, începea să spună nerozii cari stricau tot efectul produs de cel dintîiu atac".

„Păcat însă, adaugă dînsul, că este întrerupt adeseori. Intreruperile abat de multe ori pe vorbitor de la chestiune și prin aceasta îi dă oare-cum ajutor să poată continua.

„Cînd e liniște în sală, ori cît de vehement ar fi cel ce critică, isprăvește de grabă.

„Mi s'a întîmplat, zicea dînsul, ca să-l întreb dacă mai are ceva de adăugat și dacă nu venea vre-o întrerupere să-l pună în picioare, dînsul rămînea absolut desorientat".

Și în adevăr, dacă judecăm și noi, se pare că lucrurile așa trebue să se petreacă. Omul experient, ca cel de care am vorbit, a văzut, a auzit și și-a format convingerea în acest fel. Tot așa noi dacă reflectăm, găsim că logic așa trebue să fie.

Ceea ce zicem însă despre vorbire, adică de cazul cînd criticile, batjocurile, invectivile se fac prin viu graiu, s'ar putea aplica și atunci cînd e vorba de producerea acestora prin scris.

Dacă ar fi ca de la început chiar să facem o observație cu privire la această chestiune, am putea vedea că ziarele care s'au născut pentru înjurii și scandal nici nu prea au durat. Stă în mintea tuturor cîteva din acele ziare cari au avut o viață efemeră.

Unele din ele erau organizate ca să înjure pe doi ori trei oameni. După ce au spus tot ce se putea imagina la adresa lor, au încetat. Căci logica imanentă a lucrurilor arată, că și insultele trebue să aibă un capăt. Dar, va zice cineva, dacă au dispărut cîteva gazete tocmite ca să batjocorească, în schimb au apărut altele. Și drept că așa e.

Insă era și natural să fie așa. In mișcarea socială a timpurilor noastre, apar necontenit elemente noui, elemente active cari tocmai prin faptul că sunt active lovesc în obișnuințe, și e natural ca persoanele cu aseminea deprinderi să se simtă atinse și să protesteze cu violență cel puțin de condeiu. Și așa stînd lucrurile se putea oare ca un Take Ionescu ori un Badareu să nu aibă gazeta respectivă care să-i înjure?

Ceea ce însă va diferenția mult procedarea prin scris în asemenea materie, de cea prin vorbire, este că în acest din urmă caz cel care înjură iesă singur la iveală, trebue să vorbească el singur și de multe ori rămas în propriile sale forțe, nu poate ajunge departe. Nu e însă tot așa cu cei ce mînuesc condeiul. Aceștia sunt mai mulți, ei se rînduesc și de sigur alt ceva e, cînd mai multe forțe alternează, cum e cazul în presă.

Astăzi chiar, presa serioasă, presa de partid și principii, socoate util să aibă cel puțin unul care să fie mai violent.

Apoi cînd e vorba de presa în care principiile, partidele sunt lucruri secundare, acolo și numărul acelor chemați a da contribuțiunea lor scriind vehement e de sigur mai impunător.

*

Cînd discutăm așa cum facem aici negreșit nu ne gîndim la ceea ce obișnuim a zice presa bună ori rea, de care se bucură unele personagii politice. E vorba pur și simplu de presa — i-am zice a 5 bani dar și ziarele de partid, tot cu atît se pun în vînzare—care înjură.

In ziarele cari fac parte din această categorie, de la început pînă la fine nu pot găsi alt-ceva, pe cînd în cele de partid, chiar dacă n'au preț de vînzare mai mare ca cestelalte, totuși se pot citi și articole mai de seamă, articole de propagandă politică ori de aprecieri obiective.

E de ajuns ca unul din scriitorii de la o gazetă să fie ceva mai bătăios, pentru ca să dea acesteia o alură deosebită, dar cînd toți, de la directer și pînă la cel din urmă reporter, sunt astfel ?!

Și astfel se pare că chiar în această materie, adică în chestiune de presă, se cam adeveresc vorbele prietenului, cu cari am început acest articol.

Gazetele cari au adus cele mai grele acuzări armatei, cu ocaziunea războiului din Bulgaria, au pus acum surdină la criticele ce continuau a i-le aduce.

Și te întrebi de ce? Să se fi cuminți ele? Cred mai degrabă că au isprăvit ce aveau de zis, și așa fiind, ne mai avînd subiect din acest punct de vedere, vor trebui să-și îndrepte privivirile în altă parte.

V. I. Radu.

NOTA ZILEI

Rochii ideale.

Inovațiile vin, firește, toate din America.

De-aceea nu va surprinde pe nimeni prea mult „noutatea din Chicago despre confecționarea unei rochii, care face marț pînă și rochia-pantalon:

„Un croitor, pe cît de caritabil, pe atît de fantezist și în acelaș timp om dotat cu mult simț practic, a imaginat o rochie așa zisă „schimbătoare".

Ea poate fi transformată, după voința aceleia ce o posedă și fără multă greutate, în rochie de salon, de bal, de teatru, de masă, de interior, de vizite, de curse etc.

Rochia aceasta, în adevăr fenomenală, a fost expusă la o vitrină din Chicago, unde are un mare succes... de curiozitate.

Succes de curiozitate, — asta s'o creadă naivii. Cea mai frapantă rochie nu trezește altă curiozitate decît pentru ceea ce... nu se vede, sau... ar trebui să se zărească dedesubtul ei.

Cît despre rochia schimbătoare ea este cea mai naturală, căci și despre femee se zice că e schimbătoare, — *la donna è mobile*...

POLITICE

NU SE FACE REMANIAREA

Acest lucru îl afirmă „Epoca". Exactitatea faptului ie dar garantată. Anunțat-a vr'odată ceva ziarul d-lui Filipescu, care să nu se fi realizat aidoma?

Și de ce nu se va face remaniarea? Tot „Epoca" ne-o spune. Fiindcă d. Take Ionescu urmărește să-și facă un stat-major de foști miniștri și, la lucrul acesta nu se vor preta vechii conservatori, întru cît el ar însemna „o scădere a simțului lor de demnitate".

Ați înțeles. Logica ie inebranlabilă. Nici nu se poate altfel. Și n'aveam oare dreptate, cînd, acum vr'o două zile, spuneam că, deși consiliile de miniștri au avut de rezultat o mare deziluzie pentru opoziție, nu va trece multă vreme și se vor descoperi nuoi motive pentru lichidarea guvernului

S'a și găsit formula. D. Take Ionescu voiește remaniarea, conservatorii o refuză, conflictul ie deci desăvîrșit și el va aduce desfacerea colaborării.

In zadar ai releva faptul că chestia aceasta nu poate forma obiect de discuție, după cum chestia înterimatului președinției consiliului de miniștri, n'a putut forma obiect de discuție. In zădar ai releva că niminea nu poate contesta dreptul d-lui Take Ionescu de a face în lotul conservator-democrat, tot ce crede de cuviință.

Totul ie în zadar. Dacă d. Take Ionescu va persista, conflictul ie sigur. Numai într'un caz se poate evita conflictul: dacă șeful democraților va renunța la remaniare. Ba „Epoca" anunță că a și renunțat.

Și doar faptele vor veni curînd să spuie cît de bine a fost informat numitul ziar și în această chestie.

EXTERNE

Bulgarii în Albania

Epizodul iztoric al momentului și preocuparea diplomației este tot răscoala Albanejilor.

Dacă ar fi să credem afirmările unor organe sîrbești vina răscoalei o poartă Bulgarii în primul rînd.

Bulgarii nu s'au mulțumit numai să trimeată Albanezilor conducători și nici de a trimete, prin Albania, pe teritoriul sîrbesc, bandele lor. Ei au mers și mai departe: de pe teritoriul lor, al regatului bulgar, au trimis agenți cari să răscoale împotriva suveranității noastre, populațiunea albaneză, să-i împartă arme, întocmai după cum făceau pe vremea Turcilor.

Guvernul sîrbesc posedă numeroase dovezi că Bulgarii au lucrat de convenință cu Albanezii.

Legăturile dintre Valona, Durazzo și Sofia au fost confirmate prin dovezi scrise. Acuma avem sub ochii noștri și faimoasa convențiune, pe baza căreia Bulgarii au pregătit revoluțiunea albaneză pînă în cele mai mici detalii ale ei.

După această convențiune, Bulgari se îndatorau să trimeată Albanezilor ofițeri cari să conducă operațiunile militare; să le trimeată tunuri de munte și munițiuni, Albanezii, în schimb, să lase liberă trecerea bandelor bulgare, prin Albania pe teritoriul Serbiei Noui, spre a provoca răscoala populației rurale bulgare și a Turcilor. Această răscoală trebuia să se facă în acelaș timp cu răscoala Albanezilor.

Ce urmărea prin această răscoală? O intervenție europeană care ar fi adus, după socotelile bulgare revizuirea tractatului de la București. Din nenorocire însă pentru Bulgari, planul lor n'a isbutit fiindcă nici un țăran din Macedonia voit să se răscoale".

ECOURI

Sufletul comerțului.—Nu este lucru nou și nici-odată publicitatea nu era așa de intensă ca azi. Placarde, reclame luminoase de tot soiul se găsesc peste tot, noaptea contribuise [illegible] la iluminația orașului, în străzile principale bine înțeles. Stațiunile mitropolitanului sunt pline de placarde, de-alungul tunelurilor găsim reclame. Linia căilor ferate este incadrată în două rînduri de placarde cari ascund priveliștea cîmpiilor, văilor, etc.

Multe protestări s'au ridicat contra acestui fel de anunțuri. Acum găsim ceva nou: pentru a nu plăti taxa, mulți constructori se servesc de arborii drumurilor, căilor de comunicații pentru a lipi afișele lor.

O revistă ne spune că în împrejurimile Toulousei—într'un cerc de 200 de km.—nu este copac care să nu poarte una sau două bande-reclame. Se protestează, se protestează într'una, dar reclama nu dezarmează.

MICI POLEMICI

„Cu începere de la 15 Septembrie — spunea un ziar — nu se mai eliberează în Bulgaria nici un pașaport supușilor bulgari de la 18 pînă la 65 de ani".

...Dacă or merge lucrurile tot așa, n'o să aibă voie nici un bulgar să moară decît în... răsboiu, adică de boala numită megalomanie.

*

„Banca Marmorosch-Blank își mărește capitalul cu încă 5 milioane lei" dă alarma ziarul apașatui Bogdan-Ciupești.

...Incă un succes al „Serei"; nimic mai simplu.

*

Plagiatul studentului naționalist a fost caractrizat drept un act literar pur-curist.

Eroare de tipar, în loc de fur-cuzist.

*

Unii sunt nedumeriți, aflînd despre crearea unei catedrei de comedie la Conservatorul din Iași, sub conducerea lui Pella.

— Ce? nu se rîdea în deajuns la dramele lui Dragomir?

*

In „Cuvîntul" de eri găsim un titlu: „fără de șir..."

La cîte articole ale „Cuvîntului" nu s'ar cuveni, zilnic, titlul acesta!

*

Clădirea leagănului-turnant a fost dărîmată, ne recunoscîndu-se drept istorică.

...Și tocmai de acel leagăn se legau atîtea istorii!

*

Să iasă d. C. C. Arion din minister pentru a face loc d-lui Greceanu?

— Iată ce ar însămna triumful d-lui... Virgil Arion, care, de mult nu poate să intre..,

*

Ziarul „Viitorul" conține de două zile un număr mai mic de minciuni politice.

Simpaticul confrate Al. Mavrodi se află de două zile în Iași.

*

In strada Părului din București — spun toate ziarele — a avut loc eri mare bătaie între locatari.

Bine că n'a fost... păruială!

OAMENI ȘI LUCRURI

CU DUMNEZEU...

E una din interesantele coincidențe ale epocei, că s'a deschis la Lisabona—în capitala celei mai tinere și mai libere republici europene—congresul zis al liberei cugetări, tocmai cînd lumea științifică serbătorește al doilea centenar al nașterei lui Diderot.

Dacă Franța n'a avut un Shakespeare, nici un Goethe, se poate mîndri cu atîtea nume universalmente recunoscute între cari, alături de Voltaire și Rousseau, va fi prenumărat cu glorie autorul Enciclopedici, Denis Diderot despre care Voltaire a putut scrie următoarele:

„..Totul încape în sfera de activitate a acestui geniu; el trece de la înălțimile metafizice, la meșteșugul simplu al unui țesător și de acolo la o operă de teatru..."

Mai mult decît Voltaire, enciclopedistul Diderot, pregătitor al Revoluției Franceze și al revoluției intelectuale universale, a dat crîncene lovituri Cerului, detronînd zeii înainte de a se detrona, în Franța, micii zei ai Tronului, deveniți anacronici.

Un biograf amintea, mai eri, vorba elegantă e lui Diderot: „Elargissez Dieu!" E bine de cunoscut fraza întreagă, în care marele scriitor cerea o lărgire a concepțiunii despre Dumnezeu, căci nenorocul zeilor a fost și va fi—îngustimea noțiunii, a prizmei prin care-i priviau muritorii.

„Oamenii au izgonit divinitatea din mijlocul lor, și au surgunit-o în vr'un sanctuar; ziduri mari opresc vederea ei; dincolo de el e nu numai are ființă. Smintiți ce sunteți!

Sfărîmați acele ziduri cari vă împiedică vederea și-o îngustează; lărgiți pe Dzeu; vedeți l pretutindeni dacă este, ori spuneți că nu este nicăiri..."

In ce chip energic, curagios — pentru acea epocă!— s'a încumetat Diderot să gonească, el, pretinsa divinitate de acolo unde erau numai fariseism și jesuitism, se poate vedea în romanul lui, „La Religieuse".

E adevărat că nu de sute, — ci de mii de ani se găsesc îndrăznețe minți omenești, cari, pătrunzînd nimicnicia legendelor cerești, sfrunteză pe imaginarii stăpînitori ai cerurilor. Ba, chiar zeii în de ei, s'au tăgăduit și s'au nimicit în decursul veacurilor, ajutînd și grăbind peirea imensei și despoticei lor puteri, mai mult decît semeția oamenilor. Zeii se urăsc se dușmănesc cu forța uriașă de care dispun și se detronează reciproc.

„Les dieux ont de l'appetit" zice Anatole France, un descendent al marilor enciclopediști francezi — în cartea sa „Les dieux ont soif." Zeii pofticioși ar înghiți, fiecare în parte, lumea întreagă, încingînd-o de patemi, de invidii, de rele, izvorîte dintr'o comercializare a regiunilor, a culturilor, a altarelor, a caselor de rugăciuni.

Fără de această comercializare, se înțelege, totul s'ar reduce la o manifestare sufletească, inofensivă, iar credința omului, mărginită la un discret elan sufletesc, n'ar putea merge mînă în mînă cu dușmănia, cu rivalitatea, cu cruzimea. N'ar fi pierit milioane de oameni; n'ar fi ars ruguri; n'ar fi înflorit atîtea divine minciuni și tragedia zeilor s'ar fi isprăvit, mai curînd ori mai tîrziu, într'o comedie inocentă, odată cu desăvîrșita emancipare a minții omenești, după cum ar fi trăit, secole multe, fără sînge, fără victime.

Pentru aceasta însă era nevoie încă de mult să se îndeplinească formula lui Diderot: „Elergissez Dieu!" A lărgi înțelesul Dumnezeirii însuși. Ea însă, cu cît a strîmtorat-o știința, cu atît s'a aratat mai îngustă, mai îndărătnică, mai refractară în fața simplicității, mai setoasă de rugăciuni și posturi, de prejudecăți, de tortură, iar nu de ideal!...

Rodion

Cine e Onoto Watana

Rugam, cu privire la romanul „Privighetoarea japoneză", publicat în editura „Flacăra", pe d-nul director să binevoiască a ne da lămuriri despre autorul japonez Onoto Watana, căruia i-se atribuise romanul, tradus de d. I. Constantinescu-Delabaia.

După cum mă așteptam, n'am primit nici un răspuns. Era prea fastidios din partea mea, un student din Iași, să „intru în polemică cu „Flacăra".

Nu asta am urmărit, însă. Am provocat „Flacăra" și am avizat publicul, ca să-i arăt mijloacele prin care această revistă tinde să'și „salte comerțul" unicul scop al acestei publicații.

Vroiam să arăt publicului care este atitudinea „Flacărei" și a d-lui *traducător* tot atît de necunoscut ca și mine, de a introduce literatura japoneză la noi, inducîndu-ne în eroare.

Voiam să arăt, nu competența mea de diletant, ori tendința spre renume; ci, din marele public luat înnainte, să arăt că în Iașul cel oropsit se găsește un individ, oare care, să-l înșface și să-l arăte lumii.

Patente sunt tuturor cărțile și studiile de literatură japoneză a d-lor: *Leon Rosnej* (Si kan zen yo, Antologie japonaise), *dr. Florenz* (Zur Japonischen Litteratur der Gegenwart), *E. Satow* (Japanese litterature) și studiile celebre ale profesorului *Chamberlani* (On the varions styles used in Japonese litterature; The classical Poetry of the Japonese) și *W. Aston*: (Japonese literature).

Dau autorii cu inițiala O:

Ohaci Zunzo
Onono Promaki
Ozaki.

Unde e Onoto Watana?

Cum de a apărut acest nume?

E foarte simplu:

D. *traducător*, uitîndu-se într'un *Je sais tout*, a văzut reclamele de la condeiele cu rezervor *Onoto* și *Watterman* și i-s'au părut japoneze: de aici a scos și pe autorul Onoto Watana.

Dintre aceștia, Onono Promaki este femeie. Așa că se înțelege de ce întrebam sexul lui Onoto Watana.

Conchid: romanul—vom vedea ce fel —este proza d-lui Traducător. Să-i fie de bine: poate lua inspirația chiar și din literatura japoneză. De ce nu? Dar nu poate frustra opinia publică făcînd pe grozavul și inducînd-o în eroare.

Zic că romanul este al domniei sale și inspirat, anume, din Walter Tyndale. *Dovedesc.*

Subiectul;

Deschideți „Le Japon fleuri" a lui Walter Tyndale, la pagina 106. Veți ceti acolo, că: într'o ceinărie, un american, insultînd pe o geishă, primește de la ea, ca ripostă, primul vers din discursul lui Marcu-Antoniu, din Sahskespeare: „Eu vreau să 'ngrop pe Cesar, iar nu să-l laud vreau" (din Julius Cesar).

Pe urmă:

„Această replică ar fi fost spirituală în gura unei engleze ori a unei americane educate, dar venind de la o dansatoare japoneză, aceasta pare de necrezut... *Este posibil evident că această fetiță face parte dintr'o clasă cu totul alta de cît majoritatea geishelor și că ea și-a pus în serviciu figura și talentele sale ca să ajute pe părinții ei în urma vre-unei ruine a averii. Cîte odată, o bună căsătorie încoronează această carieră de pasăre de paradis; dar prea adesea sfîrșitul acestor mici ființe încîntătoare este destul de înduioșător ca să nu mai insistăm aci".*

Și d. *Traducător* a insistat—și cît de grandios și de patetic!

Iată subiectul romanului... lui Onoto Watana: Un american se îndrăgostește de o geishă despre care: „...Japonezul (!) vorbea cu mult dispreț despre ciudata artistă:

— D-stră credeți că-i frumoasă, domnilor? In lumina înșelătoare a lunei venerabile, (!) n'ați putut-o vedea. O fată de rînd din T kio, cu ochii albaștri sticloși ca ai barbarilor, cu pelița galbănă ca a japonezilor (!) din popor, cu părul negru-roșiatic și cu chipul unei curtezane. *E una din acele ființi, cari sunt străine aci în Japonia, străine și în altă t[illegible] îngîmfată, dar vrednică de dispr[illegible] corcetură".* (Pg. 9).

In adevăr—minune!—e [illegible] ară, [illegible] o... neză".

De aici încolo, tr[illegible] o „semi-japo-

Fata îi cere me[illegible]

pare, pînă în[illegible] *ducătorul* brodează:

prieten a[illegible] eu bani; dispare și rea-

Ameri[illegible] r'o zi cînd se întoarce un [illegible] său, „semi-japonez" și el, din [illegible], se descoperă că este chiar sora

A APARUT în editura tipografiei H. Goldner din Iaşi:

EDIŢIA a II-a din

Marele Dicţionar LATIN-ROMÂN

COMPLECT, de IOAN NADEJDE

Un exemplar 10 lei

Această ediţie este cu desăvârşire schimbată şi mult adăogită.

Marele dicţionar latin-român este o lucrare foarte conştiincioasă şi de mare folos atât elevilor, studenţilor cât şi intelectualilor.

Este cel mai bun dicţionar latin-român din ţară.

Pentru a-l întreţine pe fratele său în America, ea se vînduse. Acum dispare şi fratele moare de jele. Mama ei şi americanul pun în mişcare pe toţi detectivii şi toată poliţia din Tokio. După lungi chinuri (pentru amorez şi pentru cititor), sfătuită de nevasta unui director de trupă, american, la care se angajase, fata se reintoarce la domiciliul conjugal unde, spre marea mulţumire a tuturor, se sfârşeşte romanul.

De ce se chiamă *Privighetoarea japoneză*? Pentru că Tyndal îi zice: *„Pasăre din Paradis"*.

De ce-l chiamă pe american *Jak Bigelow*? (!) Pentru că în Tyndal este o d-nă *Blow*. De ce-l chiamă pe „semi-japonez" *Taro Barton*? Pentru că *Tora*, Tora Gozen, o cheamă pe iubita unuia dintre fraţii Soga, care au răsbunat omorîrea tatălui lor, omorît de Kundo Suketsun, un curtisan al lui Joritomo, fundatorul Şogunatului—dominaţia anterioară mikad-atului.

La rîndu-i, să vedeţi cum botează el—japonezeşte—pe o stăpînă de ceinărie: *Ac. Cetina*. De ce nu Acitelina?

Legenda aceasta o povesteşte şi d. traducător. Dar cum? Două familii de samurai erau în ceartă: Fam. Shogun şi fam. Kaţoku (!). Shogun e titlul, de voevod, al foştilor stăpînitori ai Japoniei: dar nu un nume propriu: Familia Impărat şi familia Kaţoku!! Cît despre Kaţoku!...

Celelalte elemente de geografie, de moravuri şi de cuvinte exotice—la un autor japonez sunt tot aceleaşi din „Japon fleuri"!—a lui Tyndale. Iar cele care sunt proprii sunt: ori triviale, ori enorme ca anacronisme, ori enorme ca culoare locală; ceea ce arată că Onoto (Domnul ori Doamna?) nici n'a văzut Japonia.

Autorul este *un spăriet*: totul e exotic, totul e ciudat, original şi pitoresc" chiar existenţa japonejilor în Japonia. Unde nu ştie încunjură stîngaci de tot, dar nu fixează. Totul e un motiv pentru a'şi exhiba cunoştinţele (!) speciale (!) D-l Traducător şi aceste luate din Tyndale. Ba expresiile şi cuvinte japoneze iau proporţii de simboluri, de anume proprii: sunt scrise în italice, subliniate. Şi de unde le ia? Tot din Tyndale. Este un roman senzaţional, detectiv, geografic, istoric, intuitiv şi... „un lung prilej pentru durere".

Iată bunăoară cum începe: cele din urmă raze colorau *golful*. (Pg. I) Care golf? Cum îl cheamă? N'are a face: Destul că este lîngă Tokio. „Amurgul"... îşi revărsa peste toate „lumina lui *seraţică*"! Serafimii în religia sintoistă! „Pe golf era o mică insulă şi pe insula aceea *un negustor japonez*". Auziţi: în Japonia scria *un japonez!* S'o mai creadă alţii! Ar urma ca şi în Romînia să fie romîni. Ori ar urma ca Creangă ori alt autor s'o spue mereu.

Apoi: ...„podeţe minunate, nalte, arcuite" ...„trăsurile elegante, trăse de oameni alergători, în costume pirorești". Vedeţi ce spăriet îi? Se cunoaşte că de cînd s'a născut tot în Japonia a stat.

De pe la pagina 2-a încep cuvintele exotice: *samisă*, *hivă*, *Koto*, *geishă*, *tsintsin*, *Kimono* şi nu e pagină unde să nu le repete de cîte două-trei ori ca pe nişte lucruri ciudate, ca şi naţionalitatea japoneză a personajelor. Mereu vezi: *japonezul... japoneza*, *Japonia*. Mereu note explicative.

Şi că ajunsesem aici: vedeţi ce multe ştie Onoto Watana despre ţara lui? Ia să mai deschidem „Le Japon fleuri" să vedeţi că le-a învăţat de la el şi Tyndale ca pe nişte mologisme japoneze.

Samisa—la Tyndale: *Samisen* (P. 96.)—instrument muzical.

Kotto—Ibidem: *cotto* (P. 104).

Biva—? Ştiu şi eu? Văd în dicţionar: biwakiki—Lantenspieden. Poate a fi asta?

Tsin-tsin—A! Acesta e pur japones.

Geisha—lucru mare rar şi exoctic pentru japonezul, care 'şi are împletită pînă şi viaţa casnică de reprezentaţiile geishelor!

Inrikisha—*jiunricksha* ibid.—trăsuri purtate de oameni.

Kimono—ce lucru rar pentru ochiul unui japonez! Ca şi pantalonii mei pentru Onoto Watana. *Kimono* te nenoroceşte la fie care pagină, scris gros şi... exotic, ca şi'n Tyndale.

Nakoda—staroste de căsătorii. Pagini întregi în Tyndal începînd de la a 99-a: *nakódo*.

Tamburină—104 Tynd.

Harakari—(sic) pentru *harakini* „cum face orice fată japoneză". De, ca orice fată romîncă! Iar lucru rar în Japonia unde numărul sinuciderilor a crescut de la 1890—1904, de la 22.218—28.796 pe an. (vezi Lud. Naudeau „Le Japon moderne")

Mikado—iar lucru rar, ca neologism: „regele" a aprobat... etc.

Sayonara—adio—*Sayonara*, 24 Tynd. Ba încă să vedeţi nuanţă pînă de limbist versat:

„—...*Sayonara*, *sayonara*!... exclamaţie care înseamnă nu numai „rămîi cu bine" ci exprimă şi desnădejdea şi resemnarea: rămîi cu bine, aşa mi-a fost dat". Să vedeţi ce a înţeles Onoto Watana: A cetit în Tyndal: „Si j'y etais reste un mois de plus pour assister a la feerie du printemps qui s'eveille, monnchagrin eût été deux fois plus grand a l'heure du départ. l'est en employant leur jolie expression que je dois prendre congé des nomoreux Japonais avec les quels jai eu des relations cordiales; *Sayonara*!". Şi vedeţi cum a prins Onoto nuanţa!—Fie zis, cum a explicat el; nu înseamnă numai sayonara ci şi... Şi vedeţi cum explică japonezul pentru japonezi ce înseamnă *adio*.

Andona—lampă. Vedeţi ce lucru exotic: o lampă.

Shoji—uşă—La Tynd p 6—7: „Par un beau jour, les shoji sont tous ouverts, et il n'est rien qu'on ne fasse sous les yeux du public, comme il n'est pas indiscret à regarder quelqu'un à l'ouvrage, c'était un perpetuel amusemnnt". Ştiţi ce-o înţăles Onoto Watana? „*Shoji:* uşile de cartun erau prevăzute cu cîte o găurice prin care se putea uita cineva înăuntru sau afară"! (p. 75).

Azalee—flori—Tynd 49.

Yuki-San şi *Taro Sama*—Ds. Yuki şi d. Taro. De la Také-san (Tynd 57). Cît despre *Taro-Sama*, e pe dos: se zice *sama* la femei, nu la bărbaţi. Ex: *Ototsan* = Dl. tatăl d-stră; *Okkosama* = d-na mama d-stră.

Şi altele multe: eticheta japoneză: tynd 85; cuvinte pe dos înţelese; temple şi localităţi pomenite harababura; toate care arată locul inspiraţiei lui Onoto Watana, mentalitatea şi spaima lui faţă de lucrurile exotice de la el din ţară. Plus năzbîtii ca: se scrie pe tablete—ceruite ca la Romani—; slugile se îngroapă vii odată cu stăpînul mort, *Furjijama* (sic) e ca o „Fata morgana"; „Times is money"; „ceşcuţe de care intră cîte 30 într'o jumătate de litru"; detectivi, „spadasini", saltimbanci; acetilenă; „obiceiuri ciudate"; „exotismul părului şi al ochilor fascinatori"; japonezi; luna Aprilie, Noembrie (sic) Decemvrie (sic); crivăţ; licurici; contracte de căsătorii (înţeles pe dos din Tyndale: „ce ne pas non plus un contrat qui vous lie"; greşeli de contracte—după legile japoneze!—; dolari; „trenuri cu adevarat orientale"; „semne ciudate ale limbei părinţilor" fetii; „ornamente caracteristice arhitecturii japoneze"; indiene; vîrsta la care e oprit măritişul în Japonia; îngeri salvatori; anul nou; *anota* (simplul: d-ta) „cuvînt care are un înţeles şi întrebător şi negător"! text japonez; „Nagasaki port la mare la coasta apusană a Kinshului"—geografic; „Matsushimbay pe coasta nordestică a Japoniei, lîngă oraşul Sendai"—Vasluiul în partea nordică a României lîngă Iaşi—; „insulele japoneze"; Yokohama—Maru nume de vapor,—*maru* = pe de-antregul—„ţară unde broasca şi zăvorul erau aproape necunoscute" etc.

Stilul urmează pe om, mai ales cînd devine original: „şi deschise ochii cu degetele şi îi sărută apoi „attt de gingaş, attt de nesimţit, cum numai o păsărică ar fi putut s'o facă". Gingaş de tot şi foarte japonez!—şi „Dumnezeule"! Îşi zise el, văzînd o că rămîne aşa încovrigată, fără nici-o mişcare, are să-i vie rău ori are s'o apuce nişte crampe, dac'o mai sta aşa. „Alo, Salvarea.

Şi am sfîrşit. Jitsu ni hido gozaimas'. Sone wa so gozaimas; gozo motto de gozaimas! Saio na a dozo ashikarazu oboshimeshi Rudasai.—„E în adevăr îngrozitor, desigur; dar foarte drept. La revedere, pe mîne" şi nu vă fie ciudă. Trebuia s'o fac pentru că „Flacăra" îşi bate joc de public, de frumoasa şi măreaţa literatură japoneză, pentru că strică gustul publicului editînd toate inepţiile senzaţionale, pentru că ne desfide şi pentru că, atunci cînd s'a gîndit să prostească lumea, Onoto Watana şi-a făcut socotelile fără provincialii de Ieşeni.

Adonis Gr. Popov

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE

NAS, GÂT, URECHI

şi — GURA —

Ord. 8—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

INFORMAŢII

— La timp am relevat gestul neobişnuit al d-lui colonel Anastasiade, comandantul Brigadei a XV-a, care, prin manifeste adresate ieşenilor, s'a transformat în criticul actelor guvernului

Părerea noastră, în privinţa acestui gest am expus-o la vreme şi în mod cît se poate de lămurit. Credinţa noastră este că un ofiţer în activitate, ori care ar fi gradul ce-l posedă, nu trebuie şi nu are dreptul de a discuta în public actele guvernului, de care el trebue să asculte şi a cărui ordine trebue se le aducă la ndeplinire fără cîrtire.

Ofiţerul care procedează altfel nu poate fi tolerat. El trebue pedepsit.

Se pare că de aceiaşi părere au fost şi autorităţile superioare militare, căci ne vine ştirea că din cauza manifestului său, d. colonel Anastasiade a fost mutat din Iaşi ca pedeapsă disciplinară.

Serviciul sanitar superior a cerut serviciului sanitar local să găsească un local pentru şcoala de agenţi sanitari care se strămută din Galaţi la Iaşi pe ziua de 1 Octombrie.

Probabil că şcoala nu va funcţiona de cît după Sf. Dumitru.

Se pare că vre-o cîţi-va podgoreni din judeţ se dedau la o speculă nouă prin aceia că transportă vinul lor la Odobeşti, de unde apoi îl vînd ca fiind din podgoriile de acolo.

Mîine Duminică foştii subofiţeri în armată se întrunesc în strada Arcu 18 pentru a pune bază unei societăţi de binefacere şi ajutor reciproc.

La parastasul ce se va oficia mîni dimineaţă la Mitropolie pentru pomenirea soldaţilor din garnisoana locală morţi în Bulgaria şi pentru aviatorii Gh. Caranda şi Aurel Vlaicu, vor asista toţi ofiţerii din garnisoană, precum şi reprezentanţii autorităţilor civile.

Onorurile militare vor fi date de o companie din Reg. 13.

Intrunirea Senatului universitar.—Ieri la ora 5 p. m, s'a întrunit Senatul universitar, sub preşidenţia d-lui rector C. Stere.

S'a decis ca examenele de la toate facultăţile universităţii locale să se ţie cu începere de la 1 Noembrie, iar cursurile să se deschidă la 10 Noemb., fără nici o solemnitate.

S'a luat apoi decizia ca alocaţia bugetară de 2600 lei, existentă pentru „Analele ştiinţifice ale Universităţii din Iaşi"—*înfiinţată de P. Poni,—să servească la transformarea acestor anale în o revistă periodică pentru întreaga universitate, menţinîndu-şi titlul şi tradiţia în ce priveşte selecţia riguroasă a lucrărilor ştiinţifice originale.*

Această revistă va fi scrisă, în afară de limba romînă, în limbile franceză, germană, engleză şi italiană.

Urmează ca Senatul universitar să confere cu actualul comitet de conducere al „Analelor ştiinţifice".

— S'a subliniat faptul că la congresul din Baal, universitatea ieşană a fost clasată în fruntea universităţilor din lume din punct de vedere al activităţii ştiinţifice.

— Senatul universitar se va mai întruni în ziua de 9 Oct. c. pentru a aviza în unire cu consiliul facultăţii juridice, în privinţa confirmării cu titlul de conferenţiar definitiv, a d-lui Gr. Dimitrescu.

Pînă eri, 27 Septembrie, numărul înscrierilor la liceul Naţional era de 620. Cursul inferior prezintă contingente numeroase: 122 în clasa I. 100 cl. II, 85 cl. III şi 79 cl. IV-a Pînă la 30 Septembrie înscrierile vor mai continua.

Tînărul poet Victor Eftimiu a sosit eri în Iaşi pentru a se interesa de mersul repetiţiilor piesei „Cucoşul Roşu". D-sa a asistat aseară la reprezentaţia operetei Maximilian.

„Alteţea sa visează", reprezentată aseară pentru prima dată de către trupa de operetă a avut un frumos succes. D-na Jippa Apăteanu a regăsit entuziasta primire şi furtuna de aplauze cu care odinioară o deprinsese publicul ieşan. D-na Metaxa Doro încîntătoare de graţie şi simplicitate. De relevat de-aseminea succesul lui Leonard, foarte deseori rechemat. A jucat într'adevăr cu temperament şi cu avînt.

Astăseară, sîmbătă, opereta clasică *Perichola*, iar mîni în matineu, pentru a doua oară *Augustin*.

Dl. I. Praja, profesor de matimatici la liceul naţional nu-şi va mai reînnoi congediul în anul acesta.

Şcolare.—D. I. Zaharia a fost numit diriginte al şcoalei din Cotnari în locul d-lui Liciu, trecut în învăţămîntul urban.

— Examenele particulare ale elevilor de curs primar au fost fixate pentru ziua de 15 Oct.

— *Ministerul instrucţiunei a comunicat astăzi revizoratului şcolar, că înscrierile copiilor la şcoalele primare urbane şi rurale, urmează a se face pînă în ziua de 10, iar cursurile acestor şcoli să se înceapă în ziua de 15 Oct.*

— *La 1 Ort. sunt convocaţi toţi d-nii inspectori ai învăţămîntului primar la minister, spre a discuta modalitatea funcţionărei şcoalelor primare în teritoriul nou anexat.*

— Ministerul nu admite detaşările de cît a acelor membri din corpul didactic primar, cari funcţionează la şcoalele de meserii şi conducătoarelor grădinilor de copii ale societăţei ortodoxe romîne.

Conferinţele pastorale ale preoţilor din oraşul şi judeţul Iaşi se vor ţine în zilele de 15, 16, 17, 18 şi 19 Oct.

D. Dimitriu revizor la manufactura de tutun din localitate va fi avansat şef de atelier, în locul d-lui Gh. Papadopol, care va trece la depozit.

Mîne Duminică la orele 9 dimineaţa are loc o nouă licitaţie pentru vînderea cailor rămaşi din rechiziţie.

Astăzi comisiunea de disciplină de pe lîngă ministerul de finanţe, judecă procesul d-lui I. Audoniu, perceptor în Iaşi, pentru insubordonare.

Autorităţile au procedat eri la facerea actelor pentru internarea în Ospiciul Socola, a Simei Iţic (falşa prinţesă Calmuski).

Mîne cu expresul de 3 şi 15 I. P. S. S. Mitropolitul Pimen pleacă în Capitală pentru a lua parte la şedinţa Sf.-lui Sinod ce are loc Marţi 1 Octombrie, cînd se va face comunicarea ministerului instrucţiunii pentru alegerea noului arhiereu.

D. Ilie Alexandrescu oficiant superior la oficiul central al poştei a fost numit controlor la Botoşani.

D. V. Dorin învăţător la şcoala din Româneşti a fost înaintat la Hîrlău; C. Liciu, învăţător la Cotnari, înaintat institutor la P. Olt.

Din cauza unei defectuosităţi a maşinei, acceleratul de azi dimineaţă a sosit cu o întîrziere de o oră.

D. C. Isbăşanu, agent sanitar la Burdujeni, a fost permutat în aceieşi calitate la Voineşti, din judeţul Iaşi.

Numărul de astăzi al „Nouei Reviste Romîne" cuprinde răspunsul ilustrului istoric şi academician francez Ernest Laurse la ancheta publicaţiunei romîne în chestia balcanică.

Revista cuprinde şi numeroase bucăţi literare şi beletristice.

Dl. C. B. Penel, care a stat în ultimul timp la spitalul Brancovinesc s'a reîntors în Iaşi, pe deplin restabilit de urmele fracturei ce a suferit.

A apărut excelenta revistă „Ilustraţiunea romînă" cu un număr bogat semnat de A. de Hertz, Al. Cazaban, Al. Ciurea, Zaharia Bîrsan, T. A. Teodoru, Locot. Zorileanu, Florica Dr. Jianu, numeroase cronici, recenzii, ilustraţiunii de actualitate etc.

Curtea cu juri a achitat pe femeia Elena A. Pachiţei din comuna Tomeşti acuzată de infanticid.

Un început de incendiu s'a declarat în str. Socola No. 123 aprinzîndu-se mobilierul şi perdelele.

Intervenind locatarii focul a fost localizat.

Un început de incendiu s'a declarat la grajdul caselor din str. Socola No. 63. Focul a luat naştere de la un capăt de ţigară ce vizitiul Herşcu Vecsman a scăpat în fîn.

Inscrierile pentru examenele universitare din sesiunea de toamnă, la facultatea juridică a universităţii locale, se primesc până în ziua de 20 Octombre inclusiv.

Astăzi dimineaţă, la ora 6 şi jum. un început de incendiu s'a declarat la casa cu No. 28, din str. Brudea.

Focul a fost repede localizat, de către vecini.

D. dr. D. Stefăniu, a fost numit medic al spitalului din Damieneşti, din judeţul Roman.

Se dă ca sigură numirea d-lui căpitan Dubert, ca comandant al jandarmilor pedeştri.

D. C. Gheorghiu a fost numit agent fiscal în judeţul Iaşi.

Consiliul de război judecă astăzi pe sublocotenentul în rezervă Ion Călugăru, din regimentul 37 Botoşani, pentru insubordonanţă.

A apărut *Arhiva* No. 5 şi 6 cu un sumar foarte bogat.

„Arta Romînă" de sub conducerea d-lui A. D. Atanasiu care şi-a întrerupt apariţia pentru cît-va timp, din diferite împrejurări, va apărea în continuitate, reorganizată şi cu un comitet de redacţie pe specialităţi din reprezentanţii cei mai autorizaţi.

Aflăm că în districtul Hotin (Basarabia) s'au descoperit mari zăcăminte de huilă de bună calitate.

D. Petru Simu, din Iaşi, a fost numit secretar arhivar la serviciul tecnic judeţean din circumscripţia Dobrici.

Casa medicală din Iaşi a cerut 2000 de lei Cassei centrale a meseriilor pentru achitarea plăţilor curente.

Astă-zi împlinindu-se şase luni de la moartea preotului D. G. Popa, un serviciu religios s'a oficiat la cimitirul Eternitatea.

Din Botoşani.— Astăzi oraşul nostru a fost în sărbătoare. Pentru prima oară cei mai mulţi dintre Botoşeneni au văzut un meeting de aviaţiune aşa de reuşit ca acesta de azi. Incă dela orele 1, cu două ceasuri înainte de începerea serbărei, lumea nu mai putea să încapă pe vastul cîmp al cazarmilor Vînătorilor.

Botoşenenii au ţinut ca această serbare să fie una din cele mai frumoase din oraşul lor.

Cei patru aviatori d-nii Poly Vacas, A. Mavrodi Căp. Capşa şi Mihailescu au venit de eri de dimineaţă din Iaşi parcurgînd distanţa de 65 km. în 58 minute (D. Poly Vacas) primul şi 65 minute ceilalţi trei. Eri fiind vremea urîtă serbarea s'a amînat pe azi. In numeroasa asistenţă remarc pe Familiile, Isecescu, Vrabie, Silion A. Ciolac, N. Ciolac, St. Georges, Thoplicesen, Smeltz, Enacovici, căpit. Zamfirescu, dr. Capşa, căpit. Pascu, Ciulei, Placa, M. Popovici, Stavri, Lupaşcu, Cananău, d. inginer Cuntzl, V. Palady, Al. Rossety, N. Ursian, Artur Rossety, D. Ionescu, I. Popovici, T. Tudor, N. Enăşescu, C. Tudor, I. Goilav, dr. Apostoleanu, I. Gorgos, I. Costiner, I. Popovici, poliţai, Em. Manea, R. Neculau, G. Ciomag, Eug. Neculau, D. Madgearu, D. Vizanti, Al. Belcic Gherghely, I. Ciulei, I. Gureanu, D. Rusu. I. Tilea şi alţii.

Armata a fost reprezentată prin d-nul Lt-col. Cantavaia maiori: Cătănescu, Mateescu, Ciuşcă. Căpitanii: Rosoety, Ioaniţiu, Grigoriu, Placa. Pascu Petrov, Dobrescu, Locotinent Popescu, Sub-locot. Chitulescu, Alexandrescu, Uusoiu, şi alţi mulţi.

Au fost executate zboruri de d-nii căp. Capşa, locot. Mihailescu şi Mavrodi, Poly Vacas singuri şi cu pasageri: An. Ciolac, N. Diolac, Apostoleanu Gorgos, D. Ionescu, C. Tudor şi altu.

Zborurile au fost foarte frumos executate, s'au făcut frumoase virajuri dintre care multe chiar peste oraş. Frumosul meeting de aviaţie primul în oraşul nostru, a luat sfîrşit la ora 6 cînd fie-care admirator al zborurilor executate în drumul lor spre casă au dus în sufiet o frumoasă amintire.

R. A. Mirescu.

25 Septembrie 1913.

La şcoala de Bele Arte sunt zece noi înscrişi pînă acum pentru noul an şcolar.

ZILNIC Găsiţi de Vînzare

la MAGAZINUL

MANOLESCU

Mezeluri diferite
Aperitive de tot felul
Numai Vinuri renumite
Ori şi ce fructe
Lăptării şi Brânzeturi
Esenţe şi Siropuri
Struguri delicioşi
Compoturi de fructe
Unt de masă de gătit etc. etc. etc.

PROASPETE de cea mai bună provenienţă, cu preţurile cele mai convenabile.

Str. LAPUŞNEANU No. 12 *Serviciu la domiciliu* TELEFON

■ Trupa de operete Maximilian va da în total 24 de reprezentaţii la Iaşi. Încasările vor fi de aproximativ 45.000 lei după media reţetelor de pînă acum.

■ Pentru cele patru posturi de medici legişti, nou create în Iaşi, direcţiunea generală a serviciului sanitar va recomanda 8 candidaţi dintre cari ministerul de interne va alege 4 ce vor fi numiţi.

■ **Judiciare.**—Moştenitorul defunctului comerciant Iosif Hirsch, a cerut tribunalului secţia III, deschiderea testamentului ce l'a lasat defunctul.

— Tribunalul secţia III-a va judeca în ziua de 7 Octombre, contestaţia introdusă la falimentul firmei I. Lerman din Iaşi.

— Banca Romînă de Comerţ a cerut tribunalului declararea în stare de faliment a lui Gh. Calistru, comerciant din judeţul Iaşi.

— Tribunalul comercial va judeca în ziua de 1 Octombre cererea de declarare în stare de faliment a comerciantului Gh. Popovici, din comuna Galata.

— Azi se judecă la Curtea de apel S. I-a, procesul dintre preotul I. Borcea şi Gr. Capşa pentru anularea unei vînzări de moşie.

■ Azi s'a oficiat parastasul de 40 zile întru pomenirea regretatei defuncte Profira Gh. Giurcăneanu. Slujba s'a oficiat la biserica Buna Vestire de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de protoereul judeţului părintele Ţincoca, de preuţii P. Savin, economii Posa, Stamate, Agapi şi de 3 diaconi. Au asistat membrii familiei şi cercul de prieteni ai familiei. O elegantă masă s'a servit la locuinţa defunctei şi I. P. S. S. a onorat cu prezenţa sa această masă. Masa a fost servită de d-na Launay.

I. P. S. Sa în scurte cuvinte a aratat că se simte fericit că a putut oficia slujba bisericească pentru pomenirea numelui Profira Giurcăneanu, fiind pe cît a auzit una din femeile credincioase de mult bine. Apoi d. Gb. Ghibănescu a schiţat în scurte cuvinte viaţa defunctei care a fost un model de cinste, de muncă şi de evlavie creştină. Familia se crede adînc mişcată de cinstea făcută, că Mitropolitul ţării a cetit dezlegările şi a onorat cu prezenţa la această masă, lucruri cari ne amintesc de pagini vechi din viaţa noastră socială. La aceste zise ale d-lui Ghibănescu, I. P. S. S. răspunde că acum după ce a cunoscut din cele spuse ce fel a fost viaţa defunctei, Profira Giurcăneanu ca femee, ca profesoară şi ca mamă, e cu atît mai mulţumit că poate sluji de pildă prin frumoasele ei fapte, şi mulţumeşte d-nei şi d-lui Savel Zaharescu că i-au dat prilej să-şi facă nu numai o sarcină legală, ci o îndatorire socială aşa de plăcută.

Intre comeseni au fost membrii familiei: d-na şi d. Savel Zăhărescu, d-na şi d. dr. Bălăceanu, Titu Giurcăneanu, d-na Em. Zăhărescu, d-na şi d. Th. Giurcăneanu cu d-ra, d-na şi d. Gh. Ghibănescu, d-na şi d. Gh. Pantazi, d-na Ştefăniu, d-na şi d. Tanase Jecu, d-ra Pantazi, cum şi din cercul prietinilor următorii: d-na şi d. Cernătescu, d-na şi d. dr. Posa, d-na Tulbure, d-na Botez, d-na Tincu, d-na şi d-ra C. Buznea, d. An, Triandafil, d-na şi d. Iancu Ghiorghiu.

■ D. Doctor Marcel Pekelman, dentist, s'a reintors din străinătate şi şi-a reluat ocupaţiile.

■ Iată noul program cinematografic Pathé-Frères, care se reprezintă astăseară Simbătă în spaţioasa sală a Circului Sidoli:

Cum se fabrică ghetele moderne în America de Nord, interesante vederi industriale.

„Libertate sau moarte". Film de mare artă în 3 acte. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroşi artişti ai scenelor străine.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Un cîne recunoscător, scene foarte interesante.

Coastele Cataloniei (Spania), călătorii pitoreşti, etc.

*

Maestrul Manelli, fenomenalul şi escentricul concertist, în urma succesului obţinut la teatrul naţional din oraşul nostru, în trupa Grigoriu, s'a hotărît a mai da cîteva concerte, în sala Circului Sidoli.

D-sa va cînta astăzi Simbătă seara şi mîne Duminică (matineu şi seara). Maistrul-concertist va fi asistat de d-ra Aurelia Manelli,—Repertorul va fi nou.

Mîne Duminică program nou duminical: „Diamantul negru", desfăşurare extraordinară în 3 acte.—Lily şi cîinele, scene comice.—Max Linder pianist, etc. etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazăr acompaniază desfăşurarea pieselor.

Atelierul de croitorie

al şcoalei profesionale de fete „Hristache Zănescu". Strada Cuza-Vodă, caută lucrătoare, primeşte în bune condiţiuni ca practicante absolventele şcoalelor profesionale de la Stat.

Mărfurile de la Luvru şi Fraţii Gross *au fost readuse în localul d'înainte, sub Hotel Continental şi s'au redus preţurile fiind numai pentru un scurt timp.*

Onor. clienţi să se grăbească.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Demobilizarea în Turcia

Constantinopole.—Se asigură că demobilizarea va începe la 13 Octombrie Căpitanul portului Constantinopole a fost însărcinat să ţie gata în acea zi toate transporturile turceşti la dispoziţie înaltului comandament.

Ştirea ziarelor despre eşirea flotei turceşti din Dardanele, sînt neexacte. Flota se află acum la Cornul de Aur, pentru reparaţiuni.

Dezordini în armata sîrbă

Belgrad. — Ziarul „Samuprava" se plînge că numeroşi supuşi sîrbi, chemaţi a-şi îndeplini datoriile naţionale în teritoriile dobîndite, au intenţiunea a se sustrage de la aceste datorii, prin amînări personale. Prin urmare, guvernul va fi silit a întrebuinţa măsurile severe ale legii.

Explozie pe un torpilor

Tokio. — O explozie de caldare s'a produs pe bordul torpilorului „Jsatsuki" care s'a scufundat. Doi oameni au fost ucişi; sînt 16 răniţi.

Un triumf al geniului modern

Panama. — Zăgazul Zamboa, ultima barieră care se separă Pacificul de Atlantic, a fost în mod fericit desfundat.

Repatriarea prizonierilzr turci

Constantinopole.—Apărătorul Adrianopolului, Sukri Paşa, a fost însărcinat cu repatriaree prizonierslor de războiu, dintre care cei 30000 cari se află în Bulgaria, vor fi expediaţi prin Varna şi Burgas.

Că ătoria împara tului Germaniei

Viena.—Imparatul Wilhelm va sosi la Viena în dimineaţa zilei de 26 Octombre, spre a face o vizită imparatului Francisc Iosef. Va fi găzduit în castelul Schoenbrun şi va şedea în Viena pînă seara.

Serviciul Telefonic

Casaţia din Bucureşti şi recursul regelui Constantin

Bucureşti.—La 5 Noembrie, Inalta Curte de Casaţie, va judeca recursul regelui Constantin al Greciei, în procesul intentat fiscului romîn.

Iată împrejurările, în care a decurs acest proces.

Acum cîţi-va ani încetă din viaţă un bogat grec anume Vosile Sibelis, care lasă pe regele Constantin, pe atunci prinţ moştenitor, ca legatar universal. Moştenitorii lui Sibelis intentară un proces, dar apoi interveni o transacţiune,

Fiscul romîn încasă taxa cuvenită, averea fiind în Romînia. Regele Constantin intentă proces, cerînd înapoiarea sumei de 10763 lei, susţinînd că din întreaga avere n'a primit de cît 54.000 lei.

Acţiunea regelui Greciei a fost respinsă de tribunal şi Curtea de Apel şi acum vine înaintea Casaţiei.

D. Marghiloman la Sinaia

Bucureşti. — Dl. Al. Marghiloman, Ministru de finanţe, a plecat azi la Sinaia, unde va rămânea până Luni.

Direcţia sanitară şi deschiderea şcoalelor

Bucureşti. — Direcţia generală a serviciului sanitar a intervenit pe lîngă ministerul de instrucţiune, de a nu încuviinţa deschiderea şcoalelor înainte de 15 Octombrie, căci faţă de împrejurări, ar fi încă primejdioasă o aglomerare şcolară.

O sinucidere în tren

Bucureşti.—Astă-noapte în trenul accelerat Predeal-Bucureşti, d-nul Ernest Paulman. fotograf în Bucureşti, a încercat să se sinucidă, trăgându-şi 2 gloanţe în coastă. Intr'o stare gravă a fost transportat la Băicoiu.

Cauza acestui act disperat pare a fi o boală incurabilă.

Plecarea d-lui Maiorescu

Bucureşti. — D. Titu Maiorescu, prim-ministru, a plecat azi cu expresul-Orient în străinătate.

Primul Ministru se va opri două zile la Viena.

Un nou doliu al aviaţiunei

Moartea sub-locotenentului Negel.

Bucureşti.—Aviaţiunea romînă încearcă un nou doliu. După moartea lui Caranda şi Aurel Vlaicu, astăzi avem de înregistrat pierderea sub-locotenentului Negel, încă unul dintre distinşii noştri aviatori.

Sub-locotenentul Negel porni azi dimineaţă din Bucureşti—Tîrgovişteа.

Pe biplan se urcă ca pasager şi mecanicul Nichita, de la aerodromul din Cotroceni.

In apropiere de Băicoiu, pe cînd aviatorul voia să aterizeze, aparatul se resturnă şi îngropă sub dînsul pe sublocotenentul Negel, care fu scos mort.

Mecanicul Nichita scăpă neatins.

In Capitală vestea această dureroasă a produs cea mai adîncă impresiune.

Organizarea judecătorească în Cadrilater

Bucureşti. — D. M. Cantacuzino, Ministru de justiţie, a dat forma definitivă proectului pentru organizarea judecătorească în Cadrilater.

Conducta Băicoiu-Constanţa

Bucureşti. — Conducta Băicoiu - Constanţa e aproape terminată, în toată întinderea ei. Actualmente se lucrează la instalarea staţiunilor de pompare,

E probabil că în Aprilie viitor conducta va fi pusă în exploatare.

Congresul liberal

Bucureşti. — Toate cluburile liberale din provincie au fost convocate în întruniri plenare, pentru zilele de 2 şi 3 Octombrie. La aceste întruniri se va aduce la cunoştinţa membrilor deciziunile ce vor fi luate de comitetul executiv liberal şi se vor anunţa delegaţii pentru congres,

Invăţămîntul în Cadrilater

Bucureşti.—Ziarul „Presa" anunţă:

— „Suntem autorizaţi a desminţi afirmarea unui ziar, că s'ar fi făcut unele numiri în învăţămînt în cadrilater.

Pentru moment se lucrează la verificarea titlurilor acelora cari au solicitat posturile, d, Disescu ţinînd să numească pe cei mai distinşi".

In cadrilater

Bucureşti.— D. C. Arion, Ministru de domenii, a plecat azi dimineaţă, în inspecţiune, în teritoriul ocupat.

Examenul ofiţerilor în rezervă

Bucureşti.— Ministrul de răsboiu a amînat pentru 15 Octombrie examenul ofiţerilor de rezervă.

Se ştie că acest examen avea să aibă loc la 1 Octombrie.

D. Maiorescu în Capitală

Bucureşti.— D-na şi d. Maiorescu au sosit azi în Capitală, venind din Sinaia.

Luptele din Mexico

New-York.—Se confirmă ştirea, că revoluţionarii mexicani au ocupat oraşul Toreen. Din ordinul generalului Billa 175, Federalişti au fost executaţi.

Buletinul Direcţiunei Sanitare

Bucureşti.—Iată buletinul de azi despre mersul holerei:

Jud. Argeş.—1 comună, 2 bolnavi vechi.

Jud. Brăila.—14 com. 71 vechi, 1 nou, 5 vindecaţi, 66 rămaşi.

Brăila-spital, nici un bolnav.

Jud. Buzeu. — 1 com., 1 vechiu, un vindecat.

Jud. Constanţa.—3 com., 3 vechi.

Jud, Dîmboviţa.—1 com. 1 nou, 1 mort. Tîrgoviste, 5 noui, 3 morţi, 2 rămaşi.

Jud. Covurlui—Galaţi, nici un bolnav.

Jud. Dolj.—54 com., 273 vechi, 19 noi, 13 morţi, 46 vindecaţi, 233 rămaşi

Craiova-spital, 4 vechi, 4 rămaşi.

Jud. Gorj.—2 com. 2 vechi, 2 morţi, 2 noi, 2 rămaşi.

Jud. Ialomiţa.—16 comuni, 70 vechi, 4 vindecaţi, 67 rămaşi.

Calaraşi-spital, 1 vechiu.

Jud. Ilfov.—4 com., 5 vechi, 1 nou, 1 mort, 5 rămaşi.

Bucureşti-Colentina, nici un bolnav.

Oltenija, 7 vechi.

Jud. Mehedinţi.—5 com., 10 vechi,

T.-Severin-spital, 2 vechi.

Jud, Olt.—3 com., 11 vechi.

Slatina-spital, 4 vechi.

Jud. Prahova.—4 comune, 7 vechi, 1 mort, 6 rămaşi.

Ploeşti, 1 nou, 1 mort.

Judeţul Putna, 1 comună, 1 vechiu.

Judeţul R.-Sarat, 3 comune, 11 bolnavi vechi, 11 rămaşi.

Judeţul Romanaţi.—18 comune, 62 vechi, 6 noi, 3 morţi, 3 vindecaţi, 62 rămasi.

Caracal, 47 bolnavi vechi, 14 vindecaţi.

Jud. Teleorman.— 18 comune, 62 vechi, 4 morţi, 5 vindecaţi, 3 noui, 56 rămaşi.

T.-Măgurele-spital, 2 vechi, 1 vindecat, 1 rămas.

Jud. Tulcea.—2 com.. 4 vechi.

Judeţul Tutova — Berlad, 2 vechi.

Judeţul Vîlcea, 3 comune, 3 vechi, 3 noi, 1 mort, 1 vindecat, 4 rămaşi.

R.-Vîlcea spital, 1vechiu, 1 mort.

Judeţul Vlaşca, 13 comune, 60 bolnavi vechi, 4 noi, morţi 3, 17 vindecaţi, 44 rămaşi.

Giurgiu-spital, 1 nou, 1 mort.

Teritoriul nou, 5 comune, 13 bolnavi vechi, 2 bolnavi noi, 10 rămaşi.

Total: 170 comune, 735 vechi, 49 noi, 40 morţi, 84 vindecaţi, 660 rămaşi.

*

D. dr. Minovici—care s'a întors azi în Capitală, venind din Dolj,—a declarat că holera este în descreştere, mulţumită ambulanţelor sanitare şi personalului sanitar.

Doctor L. Silberstein

Medic de Spital

Str. Cuza-Vodă, 46

Consult. 8—9 dim. 4—6 seara.

De Inchiriat *(şi de vînzare) 7 odăi, bucătărie, pivniţă, diferite atenanse, curte, grădină etc.*

La situaţie admirabilă.

Adresa: Adela Ghiulea Str. Muzelor 18.

SE TAIE LEMNE DE FOC

Cu maşina condiţiuni avantajoase

Doritorii să se adreseze printr'o carte postală d-lui Simon Avram, strada Zugravilor No. 49.

Liceul Particular

„Profesorii Asociaţii"

— IAŞI —

Sub conducerea unei asociaţiuni de profesori secundari

Curs liceal complect şi şcoală comercială superioară

Se primesc interni, externi, semi-interni

Inscrieri în orice zi în localul din

Strada V. Conta No. 15

Direcţiunea

Notaţi bine!!

Vechiul şi renumitul magazin

G. KARAKASCH S-sor din strada Lăpuşneanu aduce la cunoştinţa onor. sale clientele că de la 26 Octombre 1913 (sf. Dumitru) se mută tot în strada Lăpuşneanu în casele Creditului Urban unde se află actualmente magazinul Demek.

Magazinul va fi asortat cu toate noutăţile.

30.000 lei *de dat împrumut cu ipotecă.*

A se adresa d-lui avocat S. P. Georgescu.

Str. Lozonschi, 16 bis.

Vie de arendat.

In cătunul Manteni lîngă Şcoala Normală din Iaşi avînd 3 hectare replantate cu cele mai renumite specii de strugurii poziţie bună, aproape de oraş, şosea, apă, o dau în parte sau cu arendă fixă. Doritorii să-şi trimeată ofertele proprietarului pînă la 20 Septembrie a. o.

A se adresa: Maior I. Costinescu, la Divizia 9, Cernavoda.

VACCINARI ŞI REVACCINARI

— cu buletine pentru şcoli —

Dr. A. Steuerman

13 Str. Cuza-Vodă

AVIS

Magazinul de Confecţiuni pentru dame şi copii

„La Fasana"

8, strada Ştefan-cel-Mare, 8

a primit spre furnizare mantilele-uniforme pentru elevele şcoalei Reuniunea femeilor ortodoxe din Iaşi.

ISRAEL BROIDE

Deposit de Saci şi Ţoluri

— IAŞI —

13, str. Anastasie Panu, 13

De vînzare şi de inchiriat cu preţuri modeste.

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43 —

De vînzare sau de inchiriat

cu începere dela 26 Octombrie a. c.

O livadă în întindere de 8 Hectare 1830 m. p. situată în acest Judeţ, comuna Galata, cotuna Valea-Adîncă, avînd case şi atenansele necesare unei bune gospodării.

Doritorii se pot adresa proprietarului, Maior Const. Panaitescu în Iaşi, strada Lozonschi 4.

De Inchiriat *în Strada Căpitan Păun 8 2 camere pentru birou şi o magazie pentru depozitat marfă.*

De Inchiriat *Un salon şi un dormitor elegant mobilate. A se adresa la Redacţie.*

De inchiriat *Casă cu şase odăi, 2 cămăraţe, pivniţă, bucătărie, sală mare, curte grădină, pomi roditori, viţă americană pe rod. Str. Bucşenescu 13.*

De Inchiriat *un apartament compus din 5 camere, bucătărie, grajdiu, şură, beciu, curte spaţioasă str. sf. Andrei No. 3*

A se adresa la proprietară în curte între orele 2—5 p. m.

Pepinierele de Viţe Americane

ALTOITE ŞI NEALTOITE

Producători direcţi etc.

Dimitrie Vizanti

Copu-Iaşi

— 2 medalii de aur şi argint —

— Catalogul gratis la cerere —

MULŢUMIRE

Domnul M. Grünberg proprietarul franzoleriei — fosta Forst, Str. Brătianu care deja în mai multe rînduri a donat Soc. „Pinea Săracilor" cosonaci şi pîine a bine voit a ne trimite iarăşi una lădiţa cu 25 kilograme Zahar pentru a fi distribuit sărmanilor de la asilul nostru Strada Palat No. 15.

Mă grăbesc a aduce Domnului M. Grünberg mulţumirile mele cele mai călduroase în numele Societăţei noastre cît şi a sărmanilor care le îngrijim, pentru fapta d-sale atît de caritabilă.

ELENA Dr. RIEGLER.

Preşedinta Soc. „Pinea Săracilor"

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi

Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"

Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"

Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

ÎNFIINŢATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ ÎNCREDERE

Primeşte orice lucrări tipografice.

Executare conştiincioasă. Preţuri modeste

Reprezentanţă

Fabrică mare de articole necesare pentru maşine technice caută ca reprezentant un domn bine introdus în industrie. Muncă plăcută, venit bun. Oferte sub H. R. 2830 către Haasenstein & Vogler A. G. Wien I. (Austria).

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile cele mai grele de timpuri, Migrenele, Gastralgie, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi diverse* [illegible] *tuturor colorilor* [illegible] *remedii.*

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiu se ia 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la déjeu, şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vre o ameţire, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la déjeu, şi unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

„OPINIA"

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEŞTE ANUNCIURI ŞI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a şi a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAŢIEI ZIARULUI

„OPINIA".

17, STRADA GH. MÂRZESCU, 17.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Gh. Mârzescu 17.